उपयुक्त कथासंग्रह.

भाग १ ला

हें पुस्तक

विद्वान् मंडळीच्या साहाय्यानें

नारायण रामचंद्र सोहनी

यांनीं

तयार करून

मुंबईत

आपल्या

जगदीश्वर छापखान्यांत छापिलें.

आवृत्ति १० वी.

शके १८०९

सन १८८८

किंमत २ रुपये.

सूत

प्रस्तावना.

प्राचीनकाळीं या हिंदुस्थानांत संस्कृत भाषा फार चालत होती, यामुळें धर्मसंबंधी ग्रंथ त्याच भाषेंत झाले आहेत. परंतु उत्तरोत्तर संस्कृत भाषेची अनभिज्ञता होऊन प्राकृत भाषा फारच प्रचारांत आल्याकारणानें सहजच ते ग्रंथ लोकांस समजण्यास कठीण पडतें. यामुळेंच त्यांतील कांहीं उपयुक्त ग्रंथांचीं भाषांतरें होऊन त्यांवर आमच्या लोकांची श्रद्धा बसत चालली आहे. आपल्या नेहमीच्या व्यवहारांत अनेक व्रतादि कृत्यें येतात, परंतु तीं सर्व प्राकृत भाषेंत नसल्यामुळें त्यांचा मूळ हेतु काय असतो तो बरोबर कळत नाहीं. यास्तव जीं प्राकृत झालेलीं आहेत त्यांतून कांहीं घेऊन व जीं प्राकृत झालेलीं नाहींत तीं शास्त्री यांजकडून प्राकृत ओवीबद्ध करवून त्या सर्वांचा या पुस्तकांत अनुक्रमानें एकत्र संग्रह केला आहे. सर्व विषय एकत्र असल्यानें ग्राहकांस किंमतीकडून स्वल्प पडून ग्रंथ संग्रह करण्यास फार सोईवार पडतें. यांत प्रातःस्मरणादि विषय प्रथम घालून नंतर वर्षारंभापासून अनुक्रमानें येणारे विषय घातले आहेत, तेणेंकरून हें पुस्तक विशेष ग्राह्य होईल अशी आशा आहे.

या पुस्तकाच्या नऊ आवृत्तींच्या प्रती खपल्यामुळें आणि बहुत लोकांस पुस्तकांची गरज असल्याकारणानें ही दहावी आवृत्ति छापली आहे.

ना० रा० सो०

अनुक्रमणिका.

उपयुक्तकथासंग्रह.

भूपाळ्या.

भूपाळीगणपतीची.

श्रीगणेशायनमः ॥ उठाउठीहोसकळिक ॥ वाचेंस्मरावा गजमुख ॥ सिद्धिबुद्धीं-चानायक ॥ सुखदायकभक्तांसी ॥ १ ॥ आंगींशेंदुराचीउटी ॥ माथांशोभ तसेकिरीटी ॥ केशरकस्तूरीललाटीं ॥ कंठींहारसाजिरा ॥ २ ॥ कानींकुंडलां चीप्रभा ॥ चंद्रसूर्यजैसेनभा ॥ माजीनागबंदशोभा ॥ स्मरतांउभाजवळी-तो ॥ ३ ॥ कासेपीतांबराचीधटी ॥ हातींमोदकांचीवाटी ॥ रामानंदस्मरतां कंठीं ॥ तोसंकटींपावतो ॥ ४ ॥

भूपाळी गणपतीची.

विद्याधराविनायका ॥ ऋद्धिसिद्धींच्यानायका ॥ वक्राननातूंसुखदायका ॥ -ध्यायकहृदयींहृदयस्थ ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ हेसच्चिदानंदामूळस्तंभा ॥ अचलासगुण मूर्तीस्वयंभा ॥ सकळाआदीप्रियप्रारंभा ॥ तुजहेरंबानमोस्तुते ॥ २ ॥ जय सिंधुरारीप्रियसिंदूरा ॥ चर्चिततनुभूषितसुंदरा ॥ भक्तिमंदिरांगणमांदारा ॥ मूषकवाहनाजगद्गुरू ॥ ३ ॥ मंगळमूर्तीमंगळनामा ॥ मंगळकारकमंग ळधामा ॥ भक्तजनांच्याहृदयारामा ॥ मनविश्रामाविघ्नहरा ॥ ४ ॥ हेत्रि पुरांतकत्रिभुवनभूपा ॥ त्रिकाळत्रिदशध्यानअमूपा ॥ त्र्यंबकविनवीत्रि तापदर्पा ॥ करींकृपाश्रीएकद्विजा ॥ ५ ॥

भूपाळी गणपतीची.

उठिंउठिंबालंबोदरा ॥ चौदाविद्यागुणगंभीरा ॥ हरणकर्ताविघ्नेश्वरा ॥ मो रेश्वरादीनबंधू ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ तुझेंनामघेतांआधीं ॥ सकळहरतीआधीव्या धी ॥ प्राप्तहोतीऋद्धिसिद्धी ॥ दयानिधीगजानना ॥ २ ॥ सरळशुंडाअ-लोलिक ॥ मस्तकींमुकुटतेजाधिक ॥ झळकतसिंदुराचाटिळक ॥ लज्जित मृगांकपाहूनी ॥ ३ ॥ निर्जरसर्वहीमिळूनिआले ॥ द्वारींतिष्ठतांभागले ॥ तु झेंस्वरूपचांगलें ॥ मनींरंगलेंसर्वांच्या ॥ ४ ॥ नारदतुंबरगायनकरी ॥ ऋद्धिसि

तीजोडुनीकरीं ॥ त्यांच्याकार्यातूं साह्यकारी ॥ होउनिइच्छापुरवीसी ॥ ५ ॥
उठाउठासकळलोक ॥ आधींस्मरगणनायक ॥ प्रपंचअवघाहामायिक ॥
नदिसेसुखपळएक ॥ ६ ॥ वरुणयमराजाइंद्र ॥ व्यासशुकतोयोगींद्र ॥ भावें
स्मरनीभालचंद्र ॥ तोभोगींद्रपाताळीं ॥ ७ ॥ उठोनीवेगींएकरदन ॥ देईसकळां-
सीदर्शन ॥ करवीकरूनिसुरवगण ॥ जीवनस्फूर्तीसीआभ्यासी ॥ ८ ॥

भूपाळी रामाची.

रामसर्वांगींसांवळा ॥ हेमअळंकारपिंवळा ॥ नानारत्नांचीयामाळा ॥ अलंका
रशोभती ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ पिंवळामुगुटकीरीटी ॥ पिंवळेंकेशरलल्लाटीं ॥ पिंवळ्या
कुंडलांचीथाटी ॥ पिंवळ्याकंठींवनमाळा ॥ २ ॥ पिंवळाकासेपीतांबर ॥ पिंव
ळाश्रीदाचातोडर ॥ पिंवळ्याघंटांचागजर ॥ पिंवळ्यावांक्यारुणझुणती ॥
॥ ३ ॥ पिंवळेंपदककरभूषण ॥ पिंवळेंहातींवीरकंकण ॥ पिंवळ्यामुद्रिकांचें
लेणें ॥ पिंवळेंकरींशरचाप ॥ ४ ॥ पिंवळामंडपविस्तीर्ण ॥ पिंवळेंमध्येंसिंहा
सन ॥ रामसीतालक्ष्मण ॥ दासगुणगातसे ॥ ५ ॥

भूपाळी रामाची.

उठोनियांप्रातःकाळीं ॥ जपारामनामावळी ॥ स्वयेंध्यातोचंद्रमौळी ॥ शी
ळघाबींसमवेत ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ रामयोग्यांचेंमंडण ॥ रामभक्तांचेंभूषण ॥ राम
धर्माचेंरक्षण ॥ संरक्षणदासांचें ॥ २ ॥ रामेंताटिकावधियेली ॥ रामेंशिळा
उद्धारिली ॥ रामेंजानकीजिंकिली ॥ मुक्तकेलीगणिका ॥ ३ ॥ रामेंपाषाणता-
रिले ॥ रामेंदैत्यसंहारिले ॥ रामेंबंधसोडविले ॥ स्फुरवीकेलेस्फुरवर ॥ ४ ॥ रा
मेंरक्षिलेंभक्तांसी ॥ रामेंसोडविलेंदेवांसी ॥ रामभक्तांचेमानसीं ॥ राम-
दासींआनंद ॥ ५ ॥

भूपाळी रामाची.

सूर्यवंशीवंशावळी ॥ राजेझालेभूमंडळीं ॥ स्मरात्यांचीनामावळी ॥ उदय-
काळींभानूच्या ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ सूर्यवंशीमनुजाहला ॥ त्याचाइक्ष्वाकूजन्मला
तेथूनिवंशविस्तारला ॥ पृथुजाहलामहीपाळ ॥ २ ॥ उत्तानपादराजाथोर ॥
ध्रुवभक्तपदींनिर्धार ॥ धुंधुमारत्याचापुत्र ॥ राजेपवित्ररविवंशीं ॥ ३ ॥

मांधातापुण्यश्लोक॥शिबिझालासत्वाधिक॥ हरिश्चंद्रबहुधार्मिक॥ रा-
जेअनेकसत्वस्थ॥ ४॥ रुक्मांगद त्याचेवंशीं॥व्रतपाळीएकादशी॥धर्मा
गदत्याचेकुशीं॥ अंबरीषव्रतवंत॥५॥ सगरींकरितांसागरम्हणती॥ भ
गीरथेंआणिलीभागीरथी॥तेथूनिककुत्स्थउत्पत्ति॥ राम म्हणतीकाकुत्स्थ॥
॥६॥ दिलीपराजाबहुभला॥ त्याचापुत्र रघुशोभला॥ तयापासुनीअज
जाहला॥ जोवर्णिलाऋषिवर्यें॥७॥ दशरथ वंशीपुत्रचारी॥श्रीरामज
डजीवांउद्धरी॥पुढेंकुशाचेउदरीं॥कलिनाशनऋतुपर्ण॥८॥ ऐसेराजेप्र-
तापकीर्ती॥ भास्कर वंशाचीउत्पत्ती॥आणिकहीराजेअसती॥ नेणोंकिती
सुरनर॥९॥ सूर्यवंशींचेंभूषण॥ रामगावाकुळमंडण॥ महादोषांचें दंडण॥
संरक्षणदासाचें॥१०॥

भूपाळी रामाची.

उठोनियांप्रातःकाळीं॥मूर्तीचिंतावीसांवळी॥ शोभेयोगियांचेमेळीं॥ हृदय
कमळींसाजिरी॥१॥ ध्रु०॥रामसर्वांगींसुंदर॥ कासेशोभेपीतांबर॥ चरणीं
ब्रीदांचातोडर॥ करुणाकरभक्तांसी॥२॥ रामलावण्याचाराशी॥ रामकैवा
रीदेवांसी॥ रामभक्तांचेमानसीं॥अहर्निशींशोभतो॥३॥रामपुण्याचेंमा
हेर॥रामतापसांआधार॥रामाध्यातोगौरीहर॥ निरंतरमानसीं॥४॥रामवि
श्रांतीचेंस्थळ॥रामआनंदकेवळ॥ रामदाससर्वकाळ॥ चिंतीवेळऐसाची॥५॥

भूपाळी रामाची.

उठाउठाहोहरिजन॥ वाचेंस्मरारघुनंदन॥ तेणेंतुटेलभवबंधन॥ पतीतपा
वनदीनबंधू॥१॥ ध्रु०॥ रामकौसल्यानंदन॥ रामयोगियांचेंध्यान॥रामस
कळांचेंजीवन॥कीर्तिमहिमानवर्णवे॥२॥ रामत्रैलोक्याचेंरूप॥रामपरब्र-
ह्मस्वरूप॥ रामनामचिअमूप॥ महाचिद्रूपकेवळहें॥३॥ सुंदरशोभेसिंहास
न॥समीपबंधूलक्ष्मण॥वामभागींसीतारत्न॥ केवळनिधानजनकाचें॥
॥४॥ छत्रधरूनीउभाभरत॥चामरशत्रुघ्नवारित॥ करजोडूनियांहनुमंत
॥रुद्रावतारसेवेसी॥५॥ज्याचीसत्तात्रिभुवनीं॥ त्याचागुरूवसिष्ठमुनी॥ शं
करजपतोराममनीं॥तोअभिमानीभक्तांचा॥६॥ मारुनिराक्षसआणि राव

ण॥ कवीकेलेकरवरगण॥ करीभक्तांचेंपालन॥ कृपानिधानरघुवीर ॥७॥ रामनयनींआदींपहा॥ रामनटलास्वरूपेंदहा॥ रामकदापीसोडून काहा॥ सत्वरपहारामासी॥८॥ रामसर्वहिकाळगावा॥ रामहृदयींहा- ध्यावा॥ राममणतांहोयविसावा॥ स्मरतजावामानसीं॥९॥ राममंत्रहा चिसत्य॥ रामींहोतीअवघेरत॥ रामनामाचाअंकित॥ जीवनसुतसाष्टांगीं ॥१०॥

भूपाळीकृष्णाची.

उठोनियांप्रातःकाळीं मणतीगोपिकाबाळा॥ आमुचागळाकापुनमगतूंजा ईगोपाळा॥१॥ध्रु०॥ तुझियाविरहानळें आझांसीहोतोउबाळा॥ वसंतगेलाम धुरेउद्धवआलाउन्हाळा॥२॥ पापीअक्रूरआलाजन्मांतरींचावैरी॥ भुरळेंघा- लुनिघेउनिगेलाआमुचाश्रीहरी॥३॥ बराकिंरेअक्रूराआपुलाबोलसाधिला॥ आडामध्येंघालुनिसखयादोरकापिला॥४॥ धिक्धिक्आमुचेंजिणेंजळोहें लाजिरवाणें॥ शेवटगोडनकेलारेसखयागेलारेप्राण॥५॥ अंधकूपांतूनका- ढींसखयादीनोद्धारणा॥ मध्वनाथशरणागताचीचिंतावारणा॥६॥

भूपाळीकृष्णाची.

उठिंउठिंबामुरारी॥ दवडुनीझोंपेच्यालहरी॥ सूर्यउगवलागगनोदरीं॥ पू र्वदिशाफांकल्या॥१॥ध्रु०॥ आलेसरवेवनासिजाया॥ जागृतहोईंयादव राया॥ पावनजनांसीकराया॥ स्वरूपदावींआपुलें॥२॥ सभाबैसलीआं गणीं॥ ऋषीबैसलेतारांगणीं॥ उमाकांतसकळिकजनीं॥ भक्तीलागींपात ले॥३॥ त्र्यंबकसकळांसीकरजोडी॥ स्वानंदाचीउभवीगुढी॥ संतबैसवि लेमोठीं॥ अतिआवडीदर्शनाची॥४॥

भूपाळीकृष्णाची.

उठिंउठिंबागोपाळा॥ माझ्यातान्ह्याबाळा॥ मित्रआलाउदयाचळा॥ उघ डींडोळेराजसा॥१॥ध्रु०॥ गाईबाहती दोहनाला॥ द्वारींउभागोपाळमेळा॥ उशीरहोतोमंथनाला॥ मुखप्रक्षाळावेगेंसी॥२॥ तुझाबळिरामबंधू॥ सोडु निआलाक्षीरसिंधू॥ तूंकांनिजसीदीनबंधू॥ सौख्यसिंधूदातारा॥३॥ दुबळा मैत्रतोसुदामा॥ धांवुनिआलासेगुणधामा॥ पोहेभक्षुनित्याच्याश्रमा॥

उठोनीसत्वरपरिहारीं ॥ ४ ॥ अवघागोपिकांचामेळा ॥ धांवुनिआलारेघन-
नीळा ॥ घालुनिबैसलाकींपाळा ॥ त्रिभुवनडोळांपाहावेगें ॥ ५ ॥ उठिंसत्वर
गेकान्हाई ॥ मजलाम्हणसीजरिनूंआई ॥ स्तनींचापान्हावेगेंपिईं ॥ दर्शन
देईंसकळांसी ॥ ६ ॥ सकळकाष्ठांचींबाहुलीं ॥ नूंचीइतुक्यांचीमाउली ॥ आ
म्हींवत्सतूंगाउली ॥ करीसाउलीकृपेची ॥ ७ ॥ बहुतजन्मींतपकेलें ॥ म्हणउ
नितुजलाजरिपाहिलें ॥ दुःखअवघेंविसरलें ॥ सुखझालेंसकळांसी ॥ ८ ॥
मागतेंतुजलाएकदेवा ॥ कृष्णागोविंदाकेशवा ॥ प्रपंचअवघाहातोडावा
॥ ठावद्यावातुजपाशीं ॥ ९ ॥ ऐकुनिनिजमातेच्यागोष्टी ॥ जागाझालाजग
जेठी ॥ यशोदेच्याकंठींमिठी ॥ वेगेंघालीसप्रेम ॥ १० ॥ बोलेवेगेंसर्वेश्वरू ॥
तूंचीमायमीलेंकरू ॥ तूंचिगायमीवासरू ॥ कैसाविसरूंतुजलागीं ॥ ११ ॥
लोकम्हणतीमिथ्यागोष्टी ॥ मीजन्मलोंतुझियापोटीं ॥ देईंदह्यादुधांचीवा
टी ॥ सत्वरपान्हामजदेईं ॥ १२ ॥ ज्याचीसकळलोकींसत्ता ॥ यशोदेसीम्हण
तोमाता ॥ आनंदझालाजीवनसुता ॥ गुणवर्णितांसद्गुरूचे ॥ १३ ॥

भूपाळी घनश्यामाची.

घनश्यामसुंदराश्रीधराअरुणोदयझाला ॥ उठिंलौकर वनमाळीउदयाच-
ळींमित्रआला ॥ ध्रु० ॥ सायंकाळीं एकेमेळींद्विजगणअवघेवृक्षीं ॥ अरुणो
दयहोतांचिउडालेचरावयापक्षी ॥ अघमर्षणादिकरूनितापसीतपाचरण
दक्षी ॥ प्रभातकाळींउठुनिकापडीतीर्थपंथलक्षी ॥ करूनिसडासंमार्जन
गोपीकुंभघेउनिकुक्षी ॥ यमुनाजळासिजातिमुकुंदादध्योदनभक्षीं ॥
चाल ॥ मुक्तताहोऊंपाहेकमळणीपासूनभ्रमरा ॥ पूर्वदिशेमुखधुतलें
होतंसेनाशतिमिरा ॥ उठलौकरगोविंदासांवळ्यानंदकुमरा ॥ मुखप्रक्षा
लनकरींअंगिकारीभाकरकाला ॥ उठिंलौ० ॥ १ ॥ घरोघरींदीपअखंडत्यां
च्यासरसावुनिवाती ॥ गीतगातीसप्रेमेंगोपीसदनायेतीजाती ॥ प्रवर्तो
निगृहकामींरंगमाळाघालूंपाहती ॥ आनंदकंदाप्रभातझालीउठसंरली
राती ॥ काढींधारक्षीरपात्रेंघेऊनिधेनुइंवरताती ॥ द्वारींउभेगोपाळहाका
मारुनितुजलाबाहती ॥ चाल ॥ हेमुक्ताहारकंठींघालियारंगमाळा ॥ हा

नीं येथ काष्ठवरवें कांबळा घेई काळा ॥ ममआत्मजमधुसूदना हृषीके-शिजमत्पाळा ॥ लक्षितातिवासरें हरि धेनुस्तनपानाला ॥ उठिलों० ॥ २ ॥ प्रातः स्नानें करूनि गोपिका अलंकार नटती ॥ कुंकुमादिचर्चुनी मंथनालागिं आरंभिती ॥ प्रेमभरित अंतरांत वदनीं नामावळि गाती ॥ अर्घ्यदान देऊनियां द्विजगण देवार्चन करिती ॥ नेमनिष्ठ वैष्णव ते विष्णुपूजा समर्पिती ॥ स्मार्त शिवार्चन शक्ती शाक्त आराधिती ॥ चाल ॥ ऋषिगण आश्रमवासी जे निरंजनीं धाले ॥ अरुणोदयीं आपुलाले ध्यानीं मग्न झाले ॥ पंचपंचउषःकाळीं रविचक्र निघों आलें ॥ येवढा वेळ निजलासि म्हणुनि हरि समजेल नंदाला ॥ उठिलों० ॥ ३ ॥ विद्यार्थी विद्याभ्यासास्तव सादर गुरुपायीं ॥ अध्यापन गुरु करिती शिष्य अध्ययन उदयीं ॥ याज्ञिकजन कुंडीं आहुती टाकिताति पाहीं ॥ रविप्रकाश पडुनियां उजळल्या शुद्ध दिशा दाही ॥ हे माझे पाडसे सांवळे उठ कृष्णाबाई ॥ सिद्ध सवें बळराम घेऊनि गोधनें वना जाई ॥ चाल ॥ मुनिजनमानसहंसा गोपीमनकमलभृंगा ॥ मुरहर पंकजपाणी पद्मनाभ श्रीरंगा ॥ शकटांतक सर्वेशा हे हरि भ्रमतापभृंगा ॥ कोटि अनंगांहूनि आगळें तेज नव वदनाला ॥ होनाजी बाळ नित्य ध्यातसे हृदयीं नाममाळा ॥ ४ ॥ घनश्यामसुं० ॥

भूपाळी कृष्णाची.

गवळण दसवंतीपैं सांगे ॥ आलिया कृष्णाचे निमागें ॥ येणें येणें हो श्रीरंगें ॥ नवनीत चोरिलें माझें ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ नळवे तळहातटेंकित ॥ डाव्या गुडघ्यानें रांगत ॥ गवळ्याघरीं शार्ङ्गनाथ ॥ तोम्यां देखिला सख्ये ॥ २ ॥ एके हातिं लोण्याचा कवळू ॥ मुख माखिलेंसे अकुमाळू ॥ चुंबन देतां अतिपरिमळू ॥ नवनीताचा गे सख्ये ॥ ३ ॥ येणें माझें कवाड उघडिलें ॥ येणें माझें शिंकें तोडिलें ॥ दह्यादुधानें भक्षिलें ॥ लवंडिलें तक्रातें ॥ ४ ॥ ऐसें जरी मी जाणतें ॥ यमुनापाण्याना वजातें ॥ धरूनि उखळासी बांधितें ॥ शिक्षा लावितें गोविंदा ॥ ५ ॥ ऐसा पुराणप्रसिद्ध चोर ॥ स्वामी नाम्याचा दातार ॥ पंढरपुरीं धरिला अवतार ॥ भक्तपुंडलीकासाठीं ॥ ६ ॥ गवळण दसवंतीपैं सांगे ॥

॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

भूपाळी कृष्णाची.

उठाउठाहोप्रभातझाली ॥ चिंताश्रीविठ्ठलमाउली ॥ दीनजनाचीसाउली ॥ येईधांवुनिस्मरतांची ॥ ध्रु० ॥ पंढरपुरींजेभीमातटीं ॥ सुंदरमनोहरगोमटी ॥ दोन्हीकरठेउनिकटीं ॥ भेटीसाठींतिष्ठतसे ॥ १ ॥ किरीटकुंडलेंमंडित ॥ श्रीमुखअतिसुंदरशोभत ॥ गळांवैजयंतीडोलत ॥ हारमिरवततुळशीचे ॥ २ ॥ सुरेखमूर्तीसगुणसांवळी ॥ कंठींकौस्तुभएकावळी ॥ केशरीउटीपरिमळेआगळी ॥ बुकाभाळींविलसतसे ॥ ३ ॥ पीतांबरकसिलाकटीं ॥ अक्षयवीटचरणतळवटीं ॥ सकळसौंदर्यसुखाचीपेटी ॥ हृदयसंपुटींआठवत्ये ॥ ४ ॥ अतिप्रियआवडेतुळसीबुका ॥ तसीचप्रीतिकरीभोळ्याभाविकां ॥ नामापदपंकजपादुका ॥ शिरींमस्तकावंदितसे ॥ ५ ॥

भूपाळी विठ्ठलाची.

उठाउठाहोमुरारी ॥ बोलेरखुमाईसुंदरी ॥ भक्तगर्जतीमहाद्वारीं ॥ त्यांसीद्यावेंदर्शन ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ राउळींजागेझालेहरी ॥ भक्तगर्जतीजयजयकारीं ॥ नारदतुंबरकीर्तनकरी ॥ प्रेमानंदेंडुल्लतसे ॥ २ ॥ सर्वपूजातुळसीपान ॥ घेउनिआलेभक्तजन ॥ द्यावेंतयांसीदर्शन ॥ विलंबकांहींनकरावा ॥ ३ ॥ ऐसाउगवलादिनकर ॥ भक्तगर्जतिजयजयकार ॥ तेथेंगणेशनाथकिंकर ॥ हरिचरणांवरलोळतसे ॥ ४ ॥

भूपाळी विठ्ठलाची.

ब्रम्हनिर्गुणनिराकार ॥ विठ्ठलसगुणसंताकार ॥ अवतरलेंचराचर ॥ परब्रह्मसांवळें ॥ ध्रु० ॥ विठ्ठलसंतांचेंरूपडें ॥ प्रत्यक्षपाहोंनेत्रांपुढें ॥ त्यासीनजाणतांमूढें ॥ विषयजाळींगुंतलीं ॥ १ ॥ मुक्ताबाईसकळतनू ॥ दीप्तीसांवळीतोभानू ॥ प्रभावळीसरजगजीवनू ॥ अतिलावण्यशोभतसे ॥ २ ॥ ज्ञानदेवमुखकमळ ॥ निवृत्तिमुकुटाचाझळाळ ॥ सोपानदेवनिढळ ॥ आदिपुरुषरायाचें ॥ ३ ॥ मुकुंदराजतोअवधारीं ॥ श्रवणदेवाचेनिर्धारीं ॥ चांगाविसोबाखेचरी ॥ स्वयंप्रकाशझळकतसे ॥ ४ ॥ वडवळसिद्धनासापुट ॥ कबीरनामादोन्हीओंठ ॥ जिव्हातोचीमुद्गलभट ॥ निंबाभद्रग

र्जतसे ॥५॥ बाहुदंडचोरवामेळा ॥ बहिरापिसा वक्षस्थळा ॥ जगमित्रकं ठनाळा ॥ जोंगामाळागळ्याची ॥ ६ ॥ हृदयानंदयोगीजाण ॥ अच्युता सारंगदोन्हीस्तन ॥ हृदयींरेणुकानंदन ॥ नाभीनरसीमेहता ॥ ७ ॥ कान्हो पाठककटिप्रदेश ॥ मृधापीतांबरसुरेश ॥ चरणींआलेरोहिदास ॥ सूरदास सातवा ॥ ८ ॥ नाराम्हादागोंदाविठा ॥ त्यादेवाच्याक्षुद्रघंटा ॥ जनीवांकीवा ळेवाजनतां ॥ तोडरएकाजनार्दना ॥ ९ ॥

भूपाळी दशावताराची.

जनम्हणाहोश्रीहरी ॥ प्रातःकाळींस्मरणकरीं ॥ तेणेंतरालभवसागरीं ॥ हा निर्धारींभरंवसा ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ वेदनेलेनिशाचरीं ॥ मत्स्यरूपझालेहरी ॥ कार्यब्र ह्मयाचेंकरी ॥ शंखासुर वधोनियां ॥ २ ॥ दैत्यमातलेभूमंडळीं ॥ पृथ्वीनेली रसातळीं ॥ कूर्मरूपेंहोवनमाळी ॥ पृष्ठींधरिलीमेदिनी ॥ ३ ॥ महिडळमळ- लीपाहाहो ॥ देवजाहलेवराहो ॥ मगवधिलेदैत्यदानवो ॥ पृथ्वीदाढे धरू- नियां ॥ ४ ॥ पुत्रपित्यानेंगांजिला ॥ तोनरहरीस्मरताझाला ॥ स्तंभींअवतार धरिला ॥ भक्तरक्षिलाप्रल्हाद ॥ ५ ॥ यागकरिताझालाबळी ॥ इंद्रकांपिन्न- लाचळचळीं ॥ वामनरूपेंहोवनमाळी ॥ घालीपाताळींबळिराजा ॥ ६ ॥ रेणु केउदरींभार्गवझाले ॥ राजेसमस्तसंहारिले ॥ राज्यब्राह्मणांदीधलें ॥ सु खीकेलेभूदेव ॥ ७ ॥ सूर्यवंशीरघुनंदन ॥ वानरसैन्यमेळवून ॥ सागर पाषाणींबांधुन ॥ संहारिलेंराक्षसां ॥ ८ ॥ कारागृहींअवतरले ॥ श्रीकृष्णगो कुळींवाढिन्नले ॥ कंसचाणूरमर्दिले ॥ राज्यींस्थापिलेंउग्रसेना ॥ ९ ॥ बौ द्ध अवतारधरिला ॥ जनहाबहुतकष्टिजाहला ॥ मगकलीसवरदिधला ॥ आपणराहिलानिद्रित ॥ १० ॥ पुढेंकलंकीहोणार ॥ ऐसाशास्त्रांचानिर्धार ॥ मगफिटेलभवसंदेह ॥ याहीविश्वजनाचा ॥ ११ ॥ दशावतारभूपाळी ॥ नि त्यस्मरतांप्रातःकाळीं ॥ दासम्हणेभूमंडळीं ॥ भाग्यवंतगातील ॥ १२ ॥

भूपाळी ज्योतिर्लिंगाची.

नित्यज्योतिर्लिंगेंबारा ॥ प्रातःकाळींस्मरणकरा ॥ कोटिकुळेंहींउद्धरा ॥ म हादोषनाशापांनो ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ वाराणसींविश्वनाथ ॥ मोक्षदातातोसमर्थ ॥ सुर

विलअंतरींचाअर्थ ॥ सोमनाथसोरटी ॥ २॥ ओंकारममलेश्वर ॥सेतुबं- बंधरामेश्वर ॥भीमाउगमींभीमाशंकर॥ घृष्णेश्वरवेरुळीं॥३॥नागनाथ अमृतोदकीं॥ विश्वजनकेलेसुखी॥ परळीवैजनाथम्हणतां मुखीं॥सुकृतसां चेजन्माचें॥४॥त्र्यंबकहातीर्थराज॥ पुरवीलअंतरींचेंकाज॥ त्याहीतेजामाजी तेज॥ महाकाळउज्जयिनीं॥५॥ दुजेंकैलासभुवन॥ श्रीशैलमल्लिकार्जुन॥या चेस्मरतांधन्यधन्य॥अनुपम्यक्षेत्रहें॥६॥ बद्रिकेदार उत्तरे॥ ज्याचेस्मरणेंभ वहातरे॥ ध्यानधरिल्यावृत्तिनुरे॥ निजनिश्चळदासांसी॥७॥नरहरिम्हणेज न्मायावें॥ शुद्धसत्वप्रेमभावें॥ वाचेहरीगुणगावें॥ मालोकृपेंसर्वदा॥८॥

भूपाळी गंगेची.

उठोनियांप्रातःकाळीं॥ वदनींवदाचंद्रमौळी॥ श्रीबिंदुमाधवाजवळी ॥स्नान करागंगेचें॥ ध्रु०॥ भागीरथीचेंस्नानकरा॥ हृदयींस्मरागंगाधरा॥ चुकेल चौऱ्याशींचाफेरा॥ ऐसेंमाहात्म्यगंगेचें॥१॥ गंगाआहेस्वर्गावरुती॥ पाता- ळींहेभोगावती॥ मृत्युलोकींहेविख्याती ॥ऐसेंमाहात्म्यगंगेचें ॥२॥ ब्रम्हावि ष्णुसूर्यचंद्र॥ सीतापतीरामचंद्र॥ परिवारेंसीराजाइंद्र॥स्नानकरीगंगेचें॥ ॥३॥नारदवसिष्ठगौतममुनी॥ अत्रिसुमंत आणिजयमिनी ॥ध्रुवदत्त येती- माध्यान्हीं॥स्नानकरितीगंगेचें॥४॥ मत्स्यकूर्मवराहनरहरी॥ वामनपरशुरा मश्रीहरी॥ बौद्धकलंकीअवधारीं॥ करितीस्नानगंगेचें॥५॥ दुर्गादिमायासर स्वती॥सावित्रीलक्ष्मीपार्वती॥ गंगापूजनआदरेंकरिती॥ ऐसेंमाहात्म्यगंगेचें ॥६॥ स्नानदानजपकरी॥ घडल्याभागीरथीचेतिरीं॥ त्यावरीश्रीहरीरुपाकरी ॥ऐसेंमाहात्म्यगंगेचें॥७॥ गंगाथोरयात्रिभुवनीं॥ गंगायेईलज्याच्यावदनीं॥ तोसुटेलसंसारापासूनी॥ ऐसेंमाहात्म्यगंगेचें॥८॥ राधाम्हणेश्रीहरिचला॥ काशीक्षेत्रींअघटितलीला॥ पाहूंपंचगंगेचामेळा॥ स्नानकरूंगंगेचें ॥९॥ नी रातापीइंद्रायणी॥ प्रवरासर्वपापहारिणी॥ चंद्रभागाविठ्ठलचरणीं॥ स्त वनकरागंगेचें॥१०॥ कृष्णावेण्यातुंगभद्रा॥ फल्गूकावेरीनर्मदा॥ भीमाभा मामुख्यगोदा॥ स्तवनकरितीगंगेचें॥११॥ आलीआषाढीएकादशी॥ चलाजा ऊंपंढरीसी॥ भेटूंविठ्ठलरखुमाईसी॥ दासविनवीयाबाचें॥१२॥

भूपाळी गुरूची.

ऐकाभोळेभाविकजन ॥ नित्यकरागुरुस्मरण ॥ होयदोषांचें दहन ॥ नित्यस्मरणकेलिया ॥ १ ॥ गुरुसेवाघडेज्यासी ॥ काळबाधीनातयासी ॥ त्याणेंसाधिलें मोक्षासी ॥ गुरूचेंस्मरणकेलिया ॥ २ ॥ गुरुचीमुक्तीचादाता ॥ गुरुदेहाचालविता ॥ हरेपातकाचीव्यथा ॥ गुरूचेंस्मरणकेलिया ॥ ३ ॥ गुरुज्ञानाचासागरू ॥ गुरुधीटधैर्याचा मेरू ॥ नौकानेईलपैलपारू ॥ गुरुचेंस्मरणकेलिया ॥ ४ ॥ गुरुमायेचेंमूळजीव ॥ गुरुमोक्षपदाचाठाव ॥ साध्यहोतीसर्वहिदेव ॥ गुरुचें स्मरणकेलिया ॥ ५ ॥ जयजयगुरूमायबापा ॥ चुकवीचौऱ्याशींच्याखेपा ॥ बोधराजध्यानोस्वरूपा ॥ परब्रह्मींलयलावुनियां ॥ ६ ॥

भूपाळी काशीयात्रेची.

उठोनियांप्रातःकाळीं ॥ ध्यानींआणातीरस्थळी ॥ योगीजनांचीसाउली ॥ ध्यानांमुक्तविहोणेंकीं ॥ ध्रु० ॥ भक्तिप्रयागज्ञानकाशी ॥ वैराग्यगयाचिदाकाशीं ॥ नित्यअनुभवितांमानसीं ॥ कृतार्थताजीवपावे ॥ १ ॥ सत्वरजतमोगुण ॥ त्रिवेणीहीमुख्यजाण ॥ शुद्धसत्वतोसंगमपूर्ण ॥ कराप्रयागस्नानहृदयीं ॥ २ ॥ पापवासनाक्षौरकरा ॥ सकामकर्मेपरतींसारा ॥ विकल्पाचेंश्राद्धकरा ॥ द्या अहंकारतिळांजुळी ॥ ३ ॥ शुद्धहोउनियांएशारीनीं ॥ प्रेमेंस्मराआत्ममूर्ती ॥ जेथें होयसूक्ष्मस्फूर्ती ॥ स्वरूपआपुलेंतत्पूर्वी ॥ ४ ॥ याचेंनावज्ञानकाशी ॥ आत्मा विश्वेश्वरअविनाशी ॥ जोसर्वांतरचित्प्रकाशी ॥ भावेंस्वात्मैक्यत्वासीकरावें ॥ ५ ॥ गर्जेओंविश्वेश्वर ॥ सोहंशब्दाचाव्यापार ॥ हरिहरादिकमंदिरें ॥ तुर्यास्थानीं पहावीं ॥ ६ ॥ पंचकोशींमूलतत्वें ॥ शोधूनपहावींनित्यानित्यें ॥ प्राणमठींबैसुनि भावें ॥ अनुभवसुखपहावें ॥ ७ ॥ नातरीकरावीनेगया ॥ धरूनिवैराग्यविषया ॥ तेणेंनिरसेलमूळमाया ॥ करितांश्राद्धंषड्रिपुंचीं ॥ ८ ॥ पुढेंविष्णुपदस्वरूपस्थिती ॥ पिंडपावाअहंमती ॥ मोहममतापितरभ्रांती ॥ नाशेमुक्तीसकळांतें ॥ ९ ॥ सद्बोधहाअक्षयवट ॥ पाचारूनिविवेकभट ॥ श्रवणमननिदिध्यास बोलट ॥ कराभोजनसवटपटज्ञानाची ॥ १० ॥ तनमनधनफळसोडूनीद्यावें ॥ गुरुविष्णुपदासेवुनिभावें ॥ क्षमाधानीमठींयावें ॥ उन्मनिगंगाघेऊनी ॥ ११ ॥ श्री

वधेसद्बोधमावदींकरा ॥ घेऊनज्ञानातेंउद्धरा ॥ सत्यसत्यहीयात्राकरा ॥ आ
त्मज्ञानप्राप्तीची ॥ १२ ॥ नित्यपठेजोहीभूपाळी ॥ पठत्यायाचाफळतत्काळीं ॥ देतो
श्रीविठ्ठलवनमाळी ॥ संसृतिपाळीचुकेचिवा ॥ १३ ॥ जीवन्मुक्तहोतोप्राणी ॥ कारि
तांयात्राहीअनुदिनीं ॥ सदालक्ष्मणलोटांगणीं ॥ यात्रेकरूलोकांचे ॥ १४ ॥

भूपाळी श्रीहंस सद्गुरूची.

उठींउठींबागुरुनाथा ॥ दासविनवीतत्वता ॥ विवेकरूपीपूर्णप्रभाता ॥ भक्तां
दावींनिजमुख ॥ ध्रु० ॥ कनकताटांतआरती ॥ घेऊनिआलीचिच्छक्ती ॥ क्ष
मादयाआणिशांती ॥ ओंवाळावयापातल्या ॥ १ ॥ शमदमसाधनेंसीभ
ले ॥ शिवजीवमुमुक्षुपातले ॥ सात्विकादिसाह्याय्यआले ॥ उभेठेलेद्वाराशीं
॥ २ ॥ अहोगुरुराजसतत ॥ तुम्हीअखंडजागृत ॥ परीमुमुक्षुसंकेत ॥ करी
स्वज्ञानाअंतीं ॥ ३ ॥ ऐसेवेदवंदीजन ॥ स्तुतीकरितीकरजोडुन ॥ हंसदा-
सासीअनन्य ॥ झालेप्रसन्नगुरुराज ॥ ४ ॥

प्रातःस्मरण प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ प्रातःस्मरामिखलुतत्सवितुर्वरेण्यंरूपंहिमंडलमृचोथ
तनुर्यजूंषि ॥ सामानियस्यकिरणाःप्रभवादिहेतुंब्रह्माहरात्मकमलक्ष्यमचिं
त्यरूपम् ॥ १ ॥ प्रातर्नमामितरणिंतनुवाङ्मनोभिर्ब्रह्मेंद्रपूर्वकसुरैर्नुतमर्चितं
च ॥ वृष्टिप्रमोचनविनिग्रहहेतुभूतंत्रैलोक्यपालनपरंत्रिगुणात्मकंच ॥
॥ २ ॥ प्रातर्भजामिसवितारमनंतशक्तिंपापौघशत्रुभयरोगहरंपरंच ॥ तंसर्व
लोककलनात्मककालमूर्तिंगोकंठबंधनविमोचनमादिदेवम् ॥ ३ ॥ श्लोकत्रय
मिदंभानोःप्रातःप्रातःपठेत्तुयः ॥ ससर्वव्याधिनिर्मुक्तःपरंसुखमवाप्नुयात् ॥
॥ ४ ॥ प्रातःस्मरामिगणनाथमनाथबंधुंसिंदूरपूरपरिशोभितगंडयुग्मम् ॥ उद्दं
डविघ्नपरिखंडनचंडदंडमाखंडलादिसुरनायकवृंदवंद्यम् ॥ १ ॥ प्रातर्नमामिच
तुराननवंद्यमानमिच्छानुकूलमखिलंचवरंददानम् ॥ तंतुंदिलंद्विरसनाधिप
यज्ञसूत्रंपुत्रंविलासचतुरंशिवयोःशिवाय ॥ २ ॥ प्रातर्भजाम्यभयदंखलुभ
क्तशोकदावानलंगुणविभुंवरकुंजरास्यं ॥ अज्ञानकाननविनाशनहव्य-
वाहमुत्साहवर्धनमहंसुतमीश्वरस्य ॥ ३ ॥ श्लोकत्रयमिदंपुण्यंसदासाम्रा

न्यदायकम् ॥ प्रातरुत्थाय सततं यः पठेत्प्रयतः पुमान् ॥ ४ ॥ ॥ प्रातः स्मरामि शरदिंदुकरोज्ज्वलाभां सद्रत्नवत्सकलकुंडलहारशोभाम् ॥ दिव्यायुधोर्जितसुनीलसहस्रहस्तां रक्तोत्पलाभचरणां भवतीं परेशां ॥ १ ॥ प्रातर्नमामि महिषासुरचंडमुंडशुंभासुरप्रमुखदैत्यविनाशदक्षाम् ॥ ब्रह्मेंद्ररुद्रमुनिमोहनशीललीलां चंडीं समस्तसुरमूर्तिमनेकरूपाम् ॥ २ ॥ प्रातर्भजामि भजतामभिलार्थदात्रीं धात्रीं समस्तजगतां दुरितापहंत्रीम् ॥ संसारबंधनविमोचनहेतुभूतां मायां परां समधिगम्य परस्य विष्णोः ॥ ३ ॥ श्लोकत्रयमिदं देव्याश्चंडिकायाः पठेन्नरः ॥ सर्वान्कामानवाप्नोति विष्णुलोके महीयते ॥ ४ ॥ प्रातः स्मरामि भवभीतिहरं सुरेशं गंगाधरं वृषभवाहनमंबिकेशम् ॥ खट्वांगशूलवरदाभयहस्तमीशं संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् ॥ १ ॥ प्रातर्नमामि गिरिशं गिरिजार्धदेहं सर्गस्थितिप्रलयकारणमादिदेवम् ॥ विश्वेश्वरं विजितविश्वमनोभिरामं संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् ॥ २ ॥ प्रातर्भजामि शिवमेकमनंतमाद्यं वेदांतवेद्यमनघं पुरुषं महांतम् ॥ नामादिभेदरहितं षड्भावशून्यं संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् ॥ ३ ॥ प्रातः समुत्थाय शिवं विचिंत्य श्लोकत्रयं चानुदिनं पठंति ॥ ते दुःखजालं बहुजन्मसंचितं हित्वा पदं यांति तदेव शंभोः ॥ ४ ॥ ॥ प्रातः स्मरामि भवभीतिमहार्तिशांत्यै नारायणं गरुडवाहनमब्जनाभम् ॥ ग्राहाभिभूतवरवारणमुक्तिहेतुं चक्रायुधं तरुणवारिजपत्रनेत्रम् ॥ १ ॥ प्रातर्नमामि मनसा वचसा च मूर्ध्ना पादारविंदयुगुलं परमस्य पुंसः ॥ नारायणस्य नरकार्णवतारणस्य पारायणप्रवणविप्रपरायणस्य ॥ २ ॥ प्रातर्भजामि भजतामभयंकरं तं प्राक्सर्वजन्मकृतपापभयापहत्यै ॥ यो ग्राहवक्त्रपतितांघ्रिगजेंद्रघोरशोकप्रणाशमकरोद्धृतशंखचक्रः ॥ ३ ॥ श्लोकत्रयमिदं पुण्यं प्रातः प्रातः पठेत्तु यः ॥ लोकत्रयगुरुस्तस्मै दद्यादात्मपदं हरिः ॥ ४ ॥ ॥ प्रातः स्मरामि रघुनाथमुखारविंदं मंदस्मितं मधुरभाषिविशालभालम् ॥ कर्णावलंबिचलकुंडलशोभिगंडं कर्णांतदीर्घनयनं नयनाभिरामम् ॥ १ ॥ प्रातर्भजामि रघुनाथकरारविंदं रक्षोगणाय भयदं वरदं द्विजेभ्यः ॥ यद्राजसंसदि विभज्य महेशचापं सीताकरग्रहणमं

गलमापसद्यः ॥ २ ॥ प्रातर्नमामि रघुनाथपदारविंदं वज्रांकुशादिशुभरेखि शुभावहं मे ॥ योगींद्रमानसमधुव्रतसेव्यमानं शापापहं सपदि गौतमधर्मपत्न्याः ॥ ३ ॥ प्रातर्वदामि वचसा रघुनाथनाम वाग्दोषहारि सकलं शमलं निहंति ॥ यत्पार्वतीस्वपतिना सह मोक्षकामा प्रीत्या सहस्रहरिनाम समं जजाप ॥ ४ ॥ प्रातः श्रये श्रुतिनुतां रघुनाथमूर्तिं नीलांबुदोत्पलसितेतररत्ननीलाम् ॥ आमुक्तमौक्तिकविशेषविभूषणाढ्यां ध्येयां समस्तमुनिभिर्जनमुक्तिहेतुं ॥ ५ ॥ यः श्लोकपंचकमिदं प्रयतः पठेत नित्यं प्रभातसमये पुरुषः प्रबुद्धः ॥ श्रीरामकिंकरजनेषु स एव मुख्यो भूत्वा प्रयाति हरिलोकमनन्यलभ्यम् ॥ ६ ॥ ब्रह्मा मुरारिस्त्रिपुरांतकारि र्भानुः शशी भूमिसुतो बुधश्च ॥ गुरुश्च शुक्रः शनिराहुकेतवः कुर्वंतु सर्वे मम सुप्रभातम् ॥ १ ॥ भृगुर्वसिष्ठः क्रतुरंगिराश्च मनुः पुलस्त्यः पुलहश्च गौतमः ॥ रैभ्यो मरीचिश्च्यवनश्च दक्षः कुर्वंतु० ॥ २ ॥ सनत्कुमारः सनकः सनंदनः सनातनोप्यासुरिपिंगलौ च ॥ सप्तस्वराः सप्तरसातलानि कुर्वंतु स० ॥ ३ ॥ सप्तार्णवाः सप्तकुलाचलाश्च सप्तर्षयो द्वीपवनानि सप्त ॥ भूरादिकृत्वा भुवनानि सप्त कुर्वंतु स० ॥ ४ ॥ पृथ्वी सगंधा सरसास्तथापः स्पर्शी च वायुर्ज्वलितं च तेजः ॥ नभः सशब्दं महता सहैव कुर्वंतु स० ॥ ५ ॥ पुण्यश्लोको नलो राजा पुण्यश्लोको युधिष्ठिरः ॥ पुण्यश्लोका च वैदेही पुण्यश्लोको जनार्दनः ॥ ६ ॥ अहल्या द्रौपदी सीता तारा मंदोदरी तथा ॥ पंचकं ना स्मरेन्नित्यं महापातकनाशनम् ॥ ७ ॥ अश्वत्थामा बलिर्व्यासो हनुमांश्च बिभीषणः ॥ कृपः परशुरामश्च सप्तैते चिरजीविनः ॥ ८ ॥ सप्तैतान्संस्मरेन्नित्यं मार्कंडेयं तथाष्टमम् ॥ जीवेद्वर्षशतं साग्रमपमृत्युविवर्जितः ॥ ९ ॥ प्रल्हादनारदपराशरपुंडरीकव्यासांबरीषशुकशौनकभीष्मदाल्भ्यान् ॥ रुक्मांगदार्जुनवसिष्ठबिभीषणादीन् पुण्यानिमान् परमभागवतान्नमामि ॥ १० ॥ कर्कोटकस्य नागस्य दमयंत्या नलस्य च ॥ ऋतुपर्णस्य राजर्षेः कीर्तनं कलिनाशनम् ॥ ११ ॥ धर्मो विवर्धति युधिष्ठिरकीर्तनेन ॥ पापं प्रणश्यति वृकोदरकीर्तनेन ॥ शत्रुर्विनश्यति धनंजयकीर्तनेन ॥ माद्रीसुतौ कथयतां न भवंति रोगाः ॥ १२ ॥ अहो भाग्यमहो भाग्यं नंदगोपव्रजौकसाम् ॥ यन्मि

तंपरमानंदंपूर्णब्रह्मसनातनम् ॥ १३ ॥ अयोध्यामथुरामायाकाशीकां चीअवंतिका ॥ पुरीद्वारावतीचैवसप्तैतामोक्षदायिकाः ॥ १४ ॥ अर्जुनः फाल्गुनोजिष्णुःकिरीटीश्वेतवाहनः ॥ बीभत्सुर्विजयीकृष्णः सव्यसाची-धनंजयः ॥ १५ ॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठगोविंदउत्तिष्ठगरुडध्वज ॥ उत्तिष्ठकमला-कांतत्रैलोक्यंमंगलंकुरु ॥ १६ ॥ समुद्रवसनेदेविपर्वतस्तनमंडले ॥ वि-ष्णुपत्निनमस्तुभ्यंपादस्पर्शंक्षमस्वमे ॥ १७ ॥ पलायध्वंपलायध्वंरेरेदु नवराक्षसाः ॥ धर्मसंस्थापनार्थायरथारूढोस्वयंहरिः ॥ १८ ॥ काश्यांतु भैरवोदेवोसंसारभयनाशनः ॥ बहुजन्मकृतंपापंस्मरणेनविनश्यति ॥ ॥ १९ ॥ काश्यांतुदक्षिणेभागेकुक्कुटोनामवैद्विजः ॥ तस्यस्मरणमात्रेण दुःस्वप्नः सुखदोभवेत् ॥ २० ॥ वाराणस्युत्तरेभागेसुमंतुर्नामवैद्विजः ॥ त स्यस्मरणमात्रेणानिर्धनोधनवान्भवेत् ॥ २१ ॥ काशिकाशीतिकाशीति त्रिवारंयःपठेन्नरः ॥ सोऽपिदेशांतरेवासीकाशीवासफलंलभेत् ॥ २२ ॥ असीवरुणयोर्मध्येपंचक्रोशीमहत्फलम् ॥ अमरामृत्युमिच्छंतिकाक थाइतरेजनाः ॥ २३ ॥ नंदिनीनलिनीसीतामालतीचमलापहा ॥ विष्णु पादाब्जसंभूतागंगात्रिपथगामिनी ॥ २४ ॥ भागीरथीभोगवतीजान्हवी त्रिजटेश्वरी ॥ द्वादशैतानिनामानिप्रातःकालेसदापठेत् ॥ २५ ॥ विश्वे शंमाधवंधुंडिंदंडपाणिंचभैरवम् ॥ वंदेकाशींगुहांगंगांभवानीमणिक र्णिकाम् ॥ २६ ॥ वाराणसीपुरपतेभजविश्वनाथा ॥ माझाप्रणामतु क्षियाचरणासिआतां ॥ मीमागतोंपरमपावनपुण्यभिक्षा ॥ द्यावीम लात्वरितशांभवविदीक्षा ॥ १ ॥ श्रीधुंडिराजगणनायकदंडपाणी ॥ माझेउदंडअपराधमनांतनाणीं ॥ श्रीभैरवाचुकविरौरवयातनारे ॥ वारा णसींतभजतेविंसनातनारे ॥ २ ॥ इत्थंप्रभातेपरमंपवित्रंपठेत्स्मरेद्वाश्रृणु याच्चनित्यम् ॥ दुःस्वप्ननाशस्त्विहसुप्रभातंभवेच्चनित्यंभगवत्प्रसादात् ॥ ३ ॥ कराग्रेवसतेलक्ष्मीःकरमूलेसरस्वती ॥ करमध्येचगोविंदःप्रभाते करदर्शनम् ॥ ४ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥

व्यंकटेशस्तोत्र प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीव्यंकटेशायनमः ॥ ओंनमोजीहेरंबा ॥ सक ळादीनूंप्रारंभा ॥ आठवूनिनुझीस्वरूपशोभा ॥ वंदनभावेंकरीतंसें ॥ १ ॥ नमनमाझेंहंसवाहनी ॥ वाग्वरदेविलासिनी ॥ ग्रंथवदावयानिरूपिणी ॥ भावार्थरवाणीजयामाजी ॥ २ ॥ नमनमाझेंगुरुवर्या ॥ प्रकाशरूपातूं स्वामिया ॥ स्फूर्तीद्यावीग्रंथवदावया ॥ जेणेंश्रोतयांसुखवाटे ॥ ३ ॥ न मनमाझेंसंतसज्जनां ॥ आणियोगियांमुनिजनां ॥ सकळश्रोतयांसज्ज नां ॥ नमनमाझेंसाष्टांग ॥ ४ ॥ ग्रंथएकाप्रार्थनाशनक ॥ महादोषांसी दाहक ॥ संतोषोनिवैकुंठनायक ॥ मनोरथपूर्णकरील ॥ ५ ॥ जयजया जीव्यंकटरमणा ॥ दयासागरापरिपूर्णा ॥ परंज्योतीप्रकाशगहना ॥ करितोंप्रार्थनाश्रवणकीजे ॥ ६ ॥ जननीपरीत्वांपाळिलें ॥ पितयापरी- सांभाळिलें ॥ सकळसंकटांपासूनिरक्षिलें ॥ पूर्णदीधलेंप्रेमसुख ॥ ७ ॥ हेंअलोलिकजरीमानावें ॥ तरीजगहेंसृजिलेंआघवें ॥ जनकजननीपण स्वभावें ॥ सहजआलेंअंगासी ॥ ८ ॥ दीननाथाप्रेमासाठीं ॥ भक्तरक्षिलेसंक

टीं ॥ प्रेमभक्ती धलें अपूर्वगोष्टी ॥ भजनासाठीं भक्तांच्या ॥ ९ ॥ आतां परिसावी विज्ञापना ॥ कृपाळुवा लक्ष्मीरमणा ॥ मज घालोनि गर्भाधाना ॥ अलोलिक रचना दाखविली ॥ १० ॥ तुज नेणतां झालों कष्टी ॥ आतां दृढ तुझे पायीं घातली मिठी ॥ कृपाळुवा जगजेठी ॥ अपराध पोटीं घाली माझे ॥ ११ ॥ माझिया अपराधांच्या राशी ॥ भेदोनि गेल्या गगनासी ॥ दयावंता हृषीकेशी ॥ आपुल्या ब्रीदासी सत्य करीं ॥ १२ ॥ पुत्राचे सहस्र अपराध ॥ माता कायमानीत याचा खेद ॥ नेणतां तूं कृपाळू गोविंद ॥ मायबाप मजलागीं ॥ १३ ॥ उदकामाजी काळें गोरें ॥ काय निवडावें निवडणारें ॥ कुचली या वृक्षाचीं फळें ॥ मधुर कोठोनी असतील ॥ १४ ॥ आराटीलागीं मृदुता ॥ कोठोनि असेल कृपावंता ॥ पाषाणासी गुल्मलता ॥ कैशिया परी फुटतील ॥ १५ ॥ आपादमस्तक वरी अन्यायी ॥ परी तुझे पदरीं पडलों पाहीं ॥ आतां रक्षण नाना उपायीं ॥ करणें तुज उचित ॥ १६ ॥ समर्थाचे घरींचें श्वान ॥ त्यास सर्वही देती मान ॥ तैसा तुझा म्हणवितों दीन ॥ हा अपमान कवणाचा ॥ १७ ॥ लक्ष्मी तुझे पायांतळीं ॥ आम्हीं भिक्षेमि घातली झोळी ॥ येणें तुझी ब्रीदावळी ॥ कैशी राहील गोविंदा ॥ १८ ॥ कुबेर तुझा भांडारी ॥ आम्हां फिरविसी दारोदारीं ॥ यांत पुरुषार्थ मुरारी ॥ काय तुजला पैं आला ॥ १९ ॥ द्रौपदीसी वस्त्रें अनंता ॥ देत होतासी भाग्यवंता ॥ आम्हालागीं कृपणता ॥ कोठूनि आणिली गोविंदा ॥ २० ॥ मावेची करून द्रौपदी सती ॥ अन्नें पुरविलीं मध्यराती ॥ ऋषेश्वरांच्या बैसल्या पंक्ती ॥ तृप्त केल्या क्षणमात्रें ॥ २१ ॥ अन्नासाठीं दाही दिशा ॥ आम्हा फिरविसी जगदीशा ॥ कृपाळुवा परमपुरुषा ॥ करुणा कैशी तुज नये ॥ २२ ॥ अंगिकारिया शिरोमणी ॥ तुज प्रार्थितों मधुर वचनीं ॥ अंगिकार केलिया झणी ॥ मज हातींचें न सोडावें ॥ २३ ॥ समुद्रें अंगिकारिला वडवानळ ॥ तेणें अंतरीं होत से विव्हळ ॥ ऐसें असोनि सर्वकाळ ॥ अंतरीं सांठविला तयानें ॥ २४ ॥ कूर्में पृथ्वीचा घेतला भार ॥ तेणें सोडिला नाहीं बडिवार ॥ एवढा ब्रम्हांडगोळ थोर ॥ त्याचा अंगिकार पैं केला ॥ २५ ॥ शंकरें धरिलें हालाहळा ॥ तेणें नीलवर्ण झाला गळा ॥ परी त्यागिलें नाहीं गोपाळा ॥ भक्तवत्सल्य गोविंदा ॥ २६ ॥ माझ्या

अपराधांच्यापरी ॥ वर्णिलांशिणलीवैखरी ॥ दुष्टपतितदुराचारी ॥ अघ-
माहूनीअधम ॥ २७ ॥ विषयासक्तमंदमतीआळसी ॥ कृपणकुव्यसनीमलि-
नमानसी ॥ सदासर्वकाळसज्जनांसी ॥ द्रोहकरींसर्वदा ॥ २८ ॥ वचनोक्ती
नाहींमधुर ॥ अत्यंतजनांसीनिष्ठुर ॥ सकळपामरांमाजीपामर ॥ व्यर्थवडि
वारजगींवाचे ॥ २९ ॥ कामक्रोधमदमत्सर ॥ हेंशरीरत्यांचेंबिढार ॥ काम
कल्पनेसीथार ॥ हृदयेंथेंकेलाअसे ॥ ३० ॥ अठराभारवनस्पतींचीलेखणी ॥
समुद्रभरलामषीकरूनी ॥ माझेअवगुणलिहितांधरणीं ॥ तरीलिहिलेनजा
ती ॥ ३१ ॥ ऐसापतितमीखरा ॥ परीतूंपतितपावनशार्ङ्गधरा ॥ तुवांअंगिकारके
लियागदाधरा ॥ कोणदोषगुणगणील ॥ ३२ ॥ नीचरतलीरायासीं ॥ तिसीको
णह्मणेलदासी ॥ लोहलागतांपरिसासी ॥ पूर्वस्थितीमगकैंची ॥ ३३ ॥ गांवीं
चेहोतेलेंडवोहळ ॥ गंगेसिमिळतांगंगाजळ ॥ कागविष्ठेचेहोतीपिंपळ ॥ तयां
सीनिंद्यकोणह्मणे ॥ ३४ ॥ तैसाकुजातीमीअमंगळ ॥ परीतुझाह्मणवितों
केवळ ॥ कन्यादेऊनियांकुळ ॥ मगकायविचारावें ॥ ३५ ॥ जाणतअसतां
अपराधीनर ॥ तरीकांकेलाअंगिकार ॥ अंगिकारावरीअव्हेर ॥ समर्थेंकेला
नपाहिजे ॥ ३६ ॥ धांवपावरेगोविंदा ॥ हातींघेऊनियांगदा ॥ करींमाझ्याक-
र्मांचाचेंदा ॥ सच्चिदानंदाश्रीहरी ॥ ३७ ॥ तुझियानामाचीअपरिमितशक्ती
॥ तेथेंमाझींपापेंकिती ॥ कृपाळुवालक्ष्मीपती ॥ बरवेंचित्तींविचारीं ॥ ३८ ॥
तुझेंनामपतितपावन ॥ तुझेंनामकलिमलदहन ॥ तुझेंनामभवतारण
॥ संकटनाशननामतुझें ॥ ३९ ॥ आतांप्रार्थनाऐककमलापती ॥ तुझे
नामींराहोमाझीमती ॥ हेंचिमागणेंपुढतांपुढती ॥ परंज्योतीव्यंकटेशा
॥ ४० ॥ तूंअनंततुझींअनंतनामें ॥ तयांमाजीअतिसुगमें ॥ तीमीअल्प-
मतीसप्रेमें ॥ स्मरूनिप्रार्थनाकरीतसें ॥ ४१ ॥ श्रीव्यंकटेशावासुदेवा ॥
प्रद्युम्नाअनंताकेशवा ॥ संकर्षणाश्रीधरामाधवा ॥ नारायणाआदिमू-
र्ती ॥ ४२ ॥ पद्मनाभादामोदरा ॥ प्रकाशगहनापरात्परा ॥ आदिअंता
रहितविश्वंभरा ॥ जगदुद्धारजगदीशा ॥ ४३ ॥ कृष्णाविष्णोहृषीकेशा ॥
सच्चिदानंदपुरुषोत्तमापरेशा ॥ नृसिंहवामनभार्गवेशा ॥ बौद्धकलंकीनि

नमूर्ती ॥ ४४ ॥ अनाथरक्षका आदिपुरुषा ॥ पूर्णब्रह्मसनातननिर्दोषा ॥ सकळमंगळा मंगळाधीशा ॥ सज्जनजीवना सुखमूर्ती ॥ ४५ ॥ गुणातीता गुणज्ञा ॥ निजबोधरूपा निमग्ना ॥ शब्दु सात्विक सुज्ञा ॥ गुणप्राज्ञा परमेश्वरा ॥ ४६ ॥ श्रीनिधि श्रीवत्सलांछनधरा ॥ भयकृत् भयनाशन गिरिधरा ॥ दुष्टदैत्यसंहारकरा ॥ वीरा सुखकरा तूं एक ॥ ४७ ॥ निखिल निरंजना निर्विकारा ॥ विवेकखाणी वैरागरा ॥ मधुमुरदैत्यसंहारकरा ॥ असुरमर्दना उग्रमूर्ती ॥ ४८ ॥ शंखचक्रगदाधरा ॥ गरुडवाहना भक्तप्रियकरा ॥ गोपीमनरंजना सुखकरा ॥ अखंडितस्वभावें ॥ ४९ ॥ नानानाटकसूत्रधारिया ॥ जगव्यापका जगवर्या ॥ कृपासमुद्रा करुणालया ॥ मुनिजनध्येया मूळमूर्ती ॥ ५० ॥ शेषशयना सार्वभौमा ॥ वैकुंठवासिया निरुपमा ॥ भक्तकैवारिया गुणधामा ॥ पाव आम्हां येसमयीं ॥ ५१ ॥ ऐशी प्रार्थना करूनि देवीदास ॥ अंतरीं आठवी श्रीव्यंकटेश ॥ स्मरतां हृदयीं प्रगटला ईश ॥ त्यासुखासी पार नाहीं ॥ ५२ ॥ हृदयीं आविर्भवली मूर्ती ॥ त्या स्वरूपाची अलौलिकस्थिती ॥ आपले आपण श्रीपती ॥ वाचे हातीं बोलवीतसे ॥ ५३ ॥ तें स्वरूप अत्यंत सुंदर ॥ श्रोतीं श्रवण कीजे सादर ॥ सांवळीं तनु सुकुमार ॥ कुंकुमाकार पादपद्में ॥ ५४ ॥ सुरेख सकळ अंगुळिका ॥ नखें जैशीं चंद्ररेखा ॥ घोटीं पसुनीळ अपूर्व देखा ॥ इंद्रनीळाचियेपरी ॥ ५५ ॥ चरणीं वाळे घागरिया ॥ वांकी वरती गुजरिया ॥ सरळ सुंदर पोटरिया ॥ कर्दळिस्तंभाचियेपरी ॥ ५६ ॥ गुडघे मांडिया जानु स्थूळ ॥ कटितटीं किंकिणी विशाळ ॥ खालतें विश्वउत्पत्तीचें स्थळ ॥ वरी झळाळी सोनसळा ॥ ५७ ॥ कटीवरतें नाभिस्थान ॥ जेथोनि ब्रह्मा झाला उत्पन्न ॥ उदरीं त्रिवळी शोभे गहन ॥ त्रैलोक्य संपूर्ण जयामाजी ॥ ५८ ॥ वक्षस्थळीं शोभे पदक ॥ पाहोनि चंद्रमा अधोमुख ॥ वैजयंती करी लखलख ॥ विद्युल्लतेचियेपरी ॥ ५९ ॥ हृदयीं श्रीवत्सलांछन ॥ भूषण मिरवी श्रीभगवान ॥ तयावरतें कंठस्थान ॥ जयासी मुनिजन अवलोकिती ॥ ६० ॥ उभय बाहु दंडसरळ ॥ नखें चंद्रापरिस तेजाळ ॥ शोभती दोन्ही करकमळ ॥

रातांसलांचियेपरी ॥ ६१ ॥ मणगटींविराजतीकंकणें ॥ बाहुवटीबाहुभूषणें ॥ कंठीलेइलींआभरणें ॥ सूर्यकिरणेंउगवलीं ॥ ६२ ॥ कंठावरुतें मुखकमळ ॥ हनुवटीअत्यंतसुनीळ ॥ मुखचंद्रमाअतिनिर्मळ ॥ भक्तस्नेहाळगोविंद ॥ ६३ ॥ दोहोंअधरांमाजीदंतपंक्ती ॥ जिव्हाजेसीलावण्यज्योती ॥ अधरामृतप्राप्तीचीगती ॥ तेंसुखजाणेलक्ष्मी ॥ ६४ ॥ सरळसुंदरनासिक ॥ जेथेंपवनासिझालेंसुख ॥ गंडस्थळींतेजअधिक ॥ लखलखितदोहोंभागीं ॥ ६५ ॥ त्रिभुवनींचेंतेजएकवटलें ॥ बरवेंपणासिगेंसिआलें ॥ दोहींपातयांनींधरिलें ॥ तेचनेत्रश्रीहरीचे ॥ ६६ ॥ व्यंकटाभ्रुकुटिया सुनीळा ॥ कर्णद्वयाचीअभिनवलीला ॥ कुंडलांच्याफाकतीकळा ॥ तोसुखसोहळाअलोलिक ॥ ६७ ॥ भाळविशाळसुरेख ॥ वरतीशोभेकस्तुरीटिळक ॥ केशकुरळअलोलिक ॥ मस्तकावरीशोभती ॥ ६८ ॥ मस्तकींमुकुटआणि किरीटी ॥ सभोंवतीझिळमिळ्यांचीदाटी ॥ त्यावरीमयूरपिसांचीवेंटी ॥ ऐसा जगजेठीदेखिला ॥ ६९ ॥ ऐसातूंदेवाधिदेव ॥ गुणातीतवासुदेव ॥ माझिया भक्तीस्तव ॥ सगुणरूपझालासी ॥ ७० ॥ आतांकरूंतुझीपूजा ॥ जगज्जीवना अधोक्षजा ॥ आर्षभावार्थहामाझा ॥ तुजअर्पणकेलाअसे ॥ ७१ ॥ करूनिपंचामृतस्नान ॥ शुद्धअमृतवरीघालून ॥ तुजकरूंमंगळस्नान ॥ पुरुषसूक्तेंकरूनियां ॥ ७२ ॥ वस्त्रेंआणियज्ञोपवीत ॥ तुजअर्पणकरूंमीत्वरित ॥ गंधाक्षतापुष्पेंबहुत ॥ तुजलागींसमर्पूं ॥ ७३ ॥ धूपदीपनैवेद्य ॥ फलतांबूलदक्षिणाशुद्ध ॥ वस्त्रेंभूषणेंगोमेद ॥ पद्मरागादिकरूनी ॥ ७४ ॥ भक्तवत्सलागोविंदा ॥ हीपूजाअंगिकारावीपरमानंदा ॥ नमस्कारकरूनिपादारविंदा ॥ मगप्रदक्षिणाआरंभिली ॥ ७५ ॥ ऐसाषोडशोपचारींभगवंत ॥ यथाविधिपूजिलाहृदयांत ॥ मगप्रार्थनाआरंभिलीबहुत ॥ वरप्रसादमागावया ॥ ७६ ॥ जयजयाजीश्रुतिशास्त्रांअगम्या ॥ जयजयाजीपरब्रह्मा ॥ जयजयाजीहृदयवासियारामा ॥ जगद्गुरुराजगद्गुरू ॥ ७७ ॥ जयजयाजीपंकजाक्षा ॥ जयजयाजीकमळाधीशा ॥ जयजयाजीपूर्णपरेशा ॥ अव्यक्तव्यक्तासुखमूर्ती ॥ ७८ ॥ जयजयाजीभक्तरक्षका ॥ जयजयाजीवैकुंठ

नायका ॥ जयजयाजीजगपाळका ॥ भक्तांसिसखातूंएक ॥ ७९ ॥ जयज याजीनिरंजना ॥ जयजयाजीपरात्परगहना ॥ जयजयाजीशून्यातीत निर्गुणा ॥ परिसावीविज्ञापनाएकमाझी ॥ ८० ॥ मजलागींदेईऐसावर ॥ जेणेंघडेलपरोपकार ॥ हेंचिमागणेंसाचार ॥ वारंवारप्रार्थितसें ॥ ८१ ॥ हाग्रं थजोपठणकरी ॥ त्यासीदुःखनसावेंसंसारीं ॥ पठणमात्रेंचराचरीं ॥ विजयी करींजगातें ॥ ८२ ॥ लग्नार्थीयाचेंव्हावेंलग्न ॥ धनार्थीयासीव्हावेंधन ॥ पुत्रा र्थीयाचेमनोरथपूर्ण ॥ पुत्रदेऊनिकरावे ॥ ८३ ॥ पुत्रविजयीआणिपंडित ॥ शतायुषीभाग्यवंत ॥ पितृसेवेसीअत्यंतरत ॥ जयाचेंचित्तसर्वकाळ ॥ ८४ ॥ उदारआणिसर्वज्ञ ॥ पुत्रदेईभक्तांलागुन ॥ व्याधिष्ठाचीपीडाहरण ॥ त त्काळकीजेगोविंदा ॥ ८५ ॥ क्षयअपस्मारकुष्ठादिरोग ॥ ग्रंथपठणेंसरावा भोग ॥ योगाभ्यासियासीयोग ॥ पठणमात्रेंसाधावा ॥ ८६ ॥ दरिद्रीव्हावा भाग्यवंत ॥ शत्रूंचाव्हावानिःपात ॥ सभावश्यसमस्त ॥ ग्रंथपठणेंकरून व्हावी ॥ ८७ ॥ विद्यार्थीयासीविद्याव्हावी ॥ युद्धींशस्त्रेंनलागावीं ॥ पठणें जगांतकीर्तीव्हावी ॥ साधुसाधुह्मणोनियां ॥ ८८ ॥ अंतींव्हावेंमोक्षसाध न ॥ ऐसेंप्रार्थनेसीदीजेमन ॥ एवढेंमागतोंवरदान ॥ कृपानिधेगोविंदा ॥ ॥ ८९ ॥ प्रसन्नजाहलाव्यंकटरमण ॥ देविदासासीदिधलेंवरदान ॥ ग्रंथा- क्षरींमाझेंवचन ॥ यथार्थजाणनिश्चयेंसीं ॥ ९० ॥ ग्रंथींधरोनिविश्वास ॥ प ठणकरीलरात्रंदिवस ॥ त्यालागींमीजगदीश ॥ क्षणएकनविसंबें ॥ ९१ ॥ इच्छाधरूनिकरीलपठण ॥ त्याचेंसांगतोंमीप्रमाण ॥ सर्वकामनेसीसाध न ॥ पठणएकनेमिलें ॥ ९२ ॥ पुत्रार्थीयाणेंतीनमास ॥ धनार्थीयाणेंएकवी सदिवस ॥ कन्यार्थीयाणेंषणमास ॥ ग्रंथआदरेंवाचावा ॥ ९३ ॥ क्षयअप स्मारकुष्ठादिरोग ॥ इत्यादिसाधनेंप्रयोग ॥ त्यासीएकमंडळसांग ॥ पठ णेंकरूनिकार्यसिद्धी ॥ ९४ ॥ हेंवाक्यमाझेंनेमस्त ॥ ऐसेंबोलिलाश्रीभगवं त ॥ साचनमानीजयाचेंचित्त ॥ त्यासीअधःपातसत्यहोय ॥ ९५ ॥ वि- श्वासधरीलग्रंथपठणीं ॥ त्यासीकृपाकरीलचक्रपाणी ॥ वरदीधलाकृपा करूनी ॥ अनुभवेंकळोंयेईल ॥ ९६ ॥ गजेंद्राचियाआकांतासी ॥ कैसापाव

लाहृषीकेशी ॥ प्रऱ्हादाचियाभावार्थासी ॥ स्तंभांतूनिप्रगटला ॥ ९७ ॥ ब्रजासाठींगोविंदा ॥ गोवर्धनपरमानंदा ॥ उचलोनियांस्वानंदकंदा ॥ सुखीकेलेंतयेवेळीं ॥ ९८ ॥ वत्साचेपरीभक्तांसी ॥ मोहेंपान्हावेधेनुजैसी ॥ मातेचास्नेहतुलनेसी ॥ त्याचपरीघडलेंसे ॥ ९९ ॥ ऐसातूंमाझादातार ॥ भक्तांसिघालिशीकृपेचीपाखर ॥ हाचतुझानिर्धार ॥ अनाथनाथनामतुझें ॥ १०० ॥ श्रीचैतन्यकृपाअलौलिक ॥ संतोषोनिवैकुंठनायक ॥ वरदीधलाअलोलिक ॥ जेणेंसुखसकळांसी ॥ १ ॥ हाग्रंथलिहितागोविंद ॥ यावचनींनधरावाभेद ॥ हृदयींवसेपरमानंद ॥ अनुभवसिद्धसकळांसी ॥ ॥ २ ॥ याग्रंथाचाइतिहास ॥ भावेंबोलिलाविष्णुदास ॥ आणिकनलागतीसायास ॥ पठणमात्रेंकार्यसिद्धी ॥ ३ ॥ पार्वतीसउपदेशीकैलासनायक ॥ पूर्णानंदप्रेमसुख ॥ त्याचापारनजाणतीब्रह्मादिक ॥ मुनिसुरधरविस्मित ॥ ४ ॥ प्रत्यक्षप्रकटेलवनमाळी ॥ त्रैलोक्यींभजतीत्रिकाळीं ॥ ध्यातीयोगीआणिचंद्रमौळी ॥ शेषाद्रिपर्वतींउभाअसे ॥ ५ ॥ देवीदासविनवीश्रोतयांचतुरां ॥ प्रार्थनाशतकपठणकरा ॥ जावयामोक्षाचियामंदिरा ॥ कांहींनलागतीसायास ॥ ६ ॥ एकाग्रचित्तीं एकांतीं ॥ अनुष्ठानकीजेमध्यरातीं ॥ बैसोनियांस्वस्थचित्तीं ॥ प्रत्यक्षमूर्तीप्रगटेल ॥ ७ ॥ तेथेंदेहभावासीनुरेठाव ॥ अवघाचतुर्भुजदेव ॥ त्याचेचरणींठेवूनिभाव ॥ वरप्रसादमागावा ॥ १०८ ॥ ॥ इतिश्रीव्यंकटेशस्तोत्रंसमाप्तम् ॥ ॥

अथसूर्यस्तुतिप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ ॥श्रीसवितासूर्यनारायणायनमः॥ ॥अथ ध्यानम्॥ ध्येयःसदासवितृमंडलमध्यवर्तीनारायणःसरसिजासनसन्निविष्टः॥ केयूरवान्मकरकुंडलवान्किरीटीहारीहिरण्मयवपुर्धृतशंखचक्रः॥इतिध्यानम्॥ जयाच्यारथाएकचीचक्रपाहीं॥ नसेभूमिआकाशआधारकांहीं॥ असेसारथीपांगुळाज्यारथासी॥ नमस्कारत्यासूर्यनारायणासी॥१॥ करींपद्ममाथाकिरीटीझळाळी॥ प्रभाकुंडलांचीशरीरानिराळी॥पहारश्मिज्याचीत्रिलोकांसिकैसी॥ नमस्कार०॥२॥ सहस्रद्वयेंदोनशे आणिदोन॥क्रमीयोजनेंजोनिमिष्यार्धतेन॥ मनाकल्पवेनाजयाच्यात्वरेसी॥नमस्कार०॥३॥विधीवेदकर्मासिआधारकर्ता॥स्वधाकारस्वाहादिसर्वत्रभोक्ता॥असेअन्नदातासमस्तांजनांसी॥नमस्कार०॥४॥ युगेंमन्वकल्पांतज्याचेनिहोती॥हरीब्रह्मरुद्रादिज्याबोलिजेती॥ क्षयांतींमहाकाळरूपाप्रकाशा॥नम०॥५॥ शशीतारगोंवोनियांजोग्रहांतें॥ त्वरेंमेरुवेढोनियांपूर्वपंथें॥ भ्रमेजोसदालोकरक्षावयासी॥नमस्कार०॥ ६॥ समस्तांस्फुरांमाजिनूंजाणचर्या॥ म्हणोनीचतूंश्रेष्ठत्यानामसूर्या॥दृजादेवतोदारवीस्वप्रकाशीं॥नम०॥७॥ महामोहतोअंधकारासिनाशी॥प्रभाशुद्धसत्वाचिअज्ञाननाशी॥ अनाथाकृपाजोकरीनित्यऐशी॥नम०॥८॥

कृपाज्यावरीहोयत्याभास्कराची ॥ नपाहूंशकेशत्रुत्यालाविरंची ॥ उभ्यारा हतीसिद्धिहोऊनिदासी ॥ नम० ॥ ९ ॥ फुलेंचंदनेंपद्मपुष्पेंकरूनीं ॥ पुजावेंब रैंएकनिष्ठाधरोनी ॥ मनींइच्छिलेंपाविजेतीस्फरवासी ॥ नम० ॥ १० ॥ नम स्कारसाष्टांगबापास्वभावें ॥ करोनीनयाभास्करालागिंध्यावें ॥ दरिद्रंस हस्रादिजोक्लेशनाशी ॥ नमस्कारत्यासूर्यनारायणासी ॥ ११ ॥ रवीसूर्य आदित्यमित्रादिभानू ॥ विवस्वानइत्यादिहीपादरेणू ॥ सदावांछितांपु ज्यतेशंकरासी ॥ नमस्कारत्यासूर्यनारायणासी ॥ १२ ॥ ॥ इतिवामन कृतसूर्यस्तुतिःसमाप्ता ॥ ॥ श्रीसूर्यनारायणार्पणमस्तु ॥ ॥ ५ ॥

तुळसीआख्यानप्रारंभः

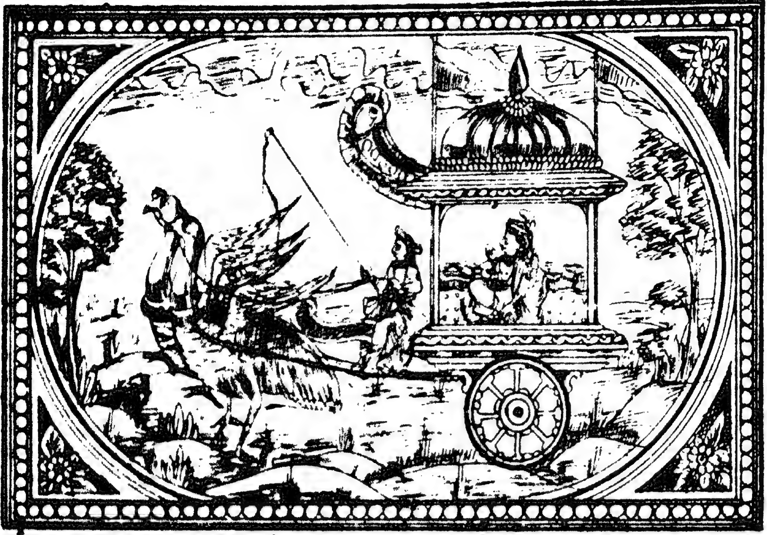
श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ गणेशगौरीचानंदन ॥ सिद्धिबुद्धींचादातापूर्ण ॥ आ दिवंदावागजवदन ॥ मंगळमूर्तीमोरया ॥ १ ॥ मगनमूंशारदासुंदरी ॥ बै सोनिहंसावरी ॥ तेणेंवळलीमाझीवैखरी ॥ कवित्वालागीं ॥ २ ॥ मगनमूंसद्गुरु माउली ॥ त्याणेंमजवरकृपाकेली ॥ देहींमाझ्याशीतळझाली ॥ आलेंहृदयीं ज्ञान ॥ ३ ॥ मगनमूंव्यासादिकजाण ॥ जेचौदाविद्यांचेंनिधान ॥ त्यांसीकेलें न मन ॥ दोनीकरजोडूनियां ॥ ४ ॥ व्याससांगेजन्मेजयालागून ॥ कथाऐकापु- ण्यपावन ॥ तुळसीदेवीचेंआख्यान ॥ एकचित्तेंश्रवणकरावें ॥ ५ ॥ तुळसी वृंदावनजयाचेघरीं ॥ धन्यधन्यतोप्राणीसंसारीं ॥ नयाच्यापुण्यानाहींसरी ॥ ऐकराया ॥ ६ ॥ नित्यजोतुळसीसनमस्कारी ॥ त्यासीदेखूनियांयमपळेदूरी ॥ वि

ष्णुदूतआदरकरी ॥ तयाप्राणियाचा ॥ ७ ॥ जेप्राणीतुळसीचीपूजाकरिती ॥ तुळसीआंगेंघडेश्रीहरीचीभक्ती ॥ हेवार्ताआहेनिश्चिती ॥ असत्यनह्मणावें ॥ ८ ॥ तुळसीदेवीचीमंजरी ॥ चढवितीश्रीकृष्णाचेशिरीं ॥ धन्यधन्यतेचिसंसारीं ॥ ऐसेंवदेव्यासऋषी ॥ ९ ॥ तुळसीपत्रघालितीकानीं ॥ त्यांच्यापातकाचीहोयधुणी ॥ तोमाझाभक्तह्मणेशार्ङ्गपाणी ॥ मजआवडीतयाची ॥ १० ॥ तुळसीवृंदावनींचीमृत्तिका ॥ जोकपाळींलावीतिलका ॥ तोमाझाभक्तनिका ॥ ह्मणे-श्रीकृष्ण ॥ ११ ॥ जेतुळसीच्यामाळा ॥ प्राणीघालितीगळां ॥ मीस्वरूपसांवळा ॥ आहेतेथें ॥ १२ ॥ ब्रह्माविष्णूमहेश ॥ तिन्हीदेवयेतीतुळसीस ॥ आवडतीसावकाश ॥ तुळसीपूजनें ॥ १३ ॥ नित्यकरीतुळसीपूजन ॥ स्मरणेंसंतोषपावेश्रीकृष्ण ॥ तोचिहोयसुखसंपन्न ॥ धन्यधन्यभक्तमाझा ॥ १४ ॥ फुकाचीतुळसीपूजिती ॥ तयांसीयमयातनातुटती ॥ बळेंघेऊनजाती ॥ विष्णुदूतवैकुंठीं ॥ १५ ॥ जयासीजाणेंवैकुंठासी ॥ तोवैकुंठआहेतुळसीपासी ॥ मनींविश्वासेंतुळसी ॥ पूजनकरावें ॥ १६ तुळसीसघालीजोउदक ॥ त्याप्राणियासिकैचेंदुःख ॥ सदासर्वकाळपावेसुख ॥ तुळसीपूजनें ॥ १७ ॥ जोकरीतुळसीपूजा ॥ भक्तिभावेंगरुडध्वजा ॥ कृष्णाह्मणेकेवळभक्तमाझा ॥ अतिप्रियहोय ॥ १८ ॥ तुळसीवृंदावनजयाचेआंगणीं ॥ प्रातःकाळीं दर्शनघडेनित्यानीं ॥ त्याच्यापातकाची होयधुणी ॥ तोपुण्यप्राणीजाणावा ॥ १९ ॥ फुकाचेंघालितीतुळसीसपाणी ॥ यमदूतनगांजितीनयांलागुनी ॥ बळेंविष्णुदूतनेतीवैकुंठभुवनीं ॥ त्याप्राणियांसी ॥ २० ॥ कुंभीपाकपडलावोस ॥ प्राणियांसिनाहींदोष ॥ बळेंनेतीविष्णुदास ॥ यमापासूनी ॥ २१ ॥ हेंतुळसीचेंमहिमान ॥ जियेपासींअक्षयनारायण ॥ सांगतसेजन्मेजयालागुन ॥ ऐकराया ॥ २२ ॥ धूपदीपनैवेद्यआरती ॥ जेतुळसीसनित्यकरिती ॥ त्याप्राणियांपुनरावृत्ती ॥ नाहींकल्पांतींजाणपां ॥ २३ ॥ तुळसीचीकरूनियांमाळ ॥ रामनामजपेसदासर्वकाळ ॥ तोदरिद्रीनहोयकेवळ ॥ निश्चयेंसी ॥ २४ ॥ जेतुळसीपासींसारविती ॥ नित्यघृतदीपउजळिती ॥ तयांघरचीनसरेसंपत्ती ॥ तेकेवळभक्तमाझे ॥ २५ ॥ जेतुळसीसविनविती ॥ मनोभावेंसेवाकरिती ॥ जवळबैसोनियांप्रार्थिती ॥ तेचप्राणसखेमाझे ॥ २६ ॥ उद्धवह्मणेशार्ङ्गधरू ॥ तुळसीपूजनेंअंतरेपारू ॥

जेतुळसीसनपूजितीपामर॥कायगतीतयांची॥२७॥उद्धवासिह्मणेशार्ङ्गपाणी॥जे तुळसीचीनिंदाकरितीप्राणी॥अधोगतीत्यांहोउनी॥फोडेयेडेहोतात॥२८॥जोप्राणी तुळसीचेंमोडीआलें॥त्याप्राणियाचेंतोंडकाळें॥सदाप्राणीनोतळमळे॥भाग्यनाहीं तयासी॥२९॥जेप्राणीमोडितीतुळसीवृंदावन॥यमसांगेदूतांलागुन॥कुंभीपाकीं टाकानेऊन॥सत्यजाणउद्धवा॥३०॥उद्धवह्मणेश्रीपती॥पुरुषांचीसांगितलीगती॥ आतांस्त्रियांचीकैसीगती॥तीसांगावीस्वामिया॥३१॥उद्धवासीसांगेनारायण॥ही कथाएकचित्तेंकरून॥तुळसीदेवीचेंआख्यान॥यथानिगुतीऐकपां॥३२॥ज्याना रीतुळसीपूजनकरिती॥सदासौभाग्यवतीहोती॥पुत्रपौत्रसंपत्ती॥होयतुळसीपू- जनें॥३३॥तुळसीपासींचैतन्यवनमाळी॥भक्तांसीसांभाळीचंद्रमौळी॥ज्याना रीभावधरूनिप्रातःकाळीं॥तुळसीपूजिती॥३४॥ज्यानारीतुळसीचीपूजाचुकती॥ पुढिलेजन्मींसौभाग्यहीनहोती॥हाग्रंथांतसांगेश्रीपती॥उद्धवालागोनियां॥ ॥३५॥ज्यानारीकरितीतुळसीपूजन॥नित्यज्यांसीमाझेंध्यान॥त्यांठायकेलेंठान यांलागुन॥वैकुंठासीराहावया॥३६॥वैकुंठवासीचीतुळसी॥सत्यजाणमृत्युलो कासीं॥पानकीउद्धारावयासी॥त्यांआणिलीनिश्चयें॥३७॥मृत्युलोकींचेंजनअ- भिमानी॥नआंळखतीतुळसीलागुनी॥ह्मणोनियमकरीलजाचणी॥त्याप्राणि यांसी॥३८॥तुळसीमंदिरमाहेर॥तेथेंमीवसेंसाचार॥दुसरानाहींविचार॥सत्य जाणगाउद्धवा॥३९॥तुळसीवनाचेंझाडह्मणती॥तेंझाडनव्हेविष्णुमूर्ती॥आपण सांगेऋषींप्रती॥शुकदेव॥४०॥जोप्राणीपूजीनित्यकाळीं॥मीत्याचाबाळकतोमा झीमाउली॥तळहाताचीसाउली॥त्यांकेलीतयावरी॥४१॥तोतरीमाझाआत्मस खा॥आणिमीत्याचापाठिराखा॥तोमजहोयप्रीतिअधिका॥तुळसीपूजनें॥४२॥ भावेंतुळसीप्रदक्षिणाकरिती॥तेमाझेभक्तसख्यानिश्चिती॥उद्धवातेमजअतिप्री तीं आवडती॥मीत्यांचाअंकित॥४३॥जोकरीतुळसीपूजन॥तोमाझाचित्तचैतन्य॥ उद्धवामीत्याचासज्जन॥सत्यसत्यजाणगा॥४४॥तुळसीचीआणिमाझीप्रीती॥ जेतुळसीपूजाकरिती॥चिरंजीवतयांचीसंतती॥अखंडसौभाग्यतयांसी॥४५॥ तुळसीमीअभेददोन्ही॥जेहरिकथाकरितीनित्यानी॥त्यांच्याचुकतीयमजाच णी॥तेहोतवैकुंठवासी॥४६॥तुळसीसकरितीप्रदक्षिणा॥त्यांच्याचुकतीयमया

तना॥ बळेंनेतीवैकुंठभुवना॥ त्याप्राणियांसीं॥ ४७॥ तुळसीसघालितीलोटां गण॥ तेमाझेप्रेमळभक्तजाण॥ कृष्णाह्मणेइचीभक्तीकरून॥ उद्धरतीप्राणी॥ ४८॥ जेप्राणीतुळसीचेंकरितीलग्न॥ त्यांचेंचुकतेंजन्ममरण॥ तेजातीवैकुंठालागुन॥ असत्यनह्मणावें॥ ४९॥ व्याससांगेजन्मेजयाप्रती॥ जेकरितीतुळसीचीभक्ती॥ नयासीनाहींजन्ममरणनिश्चिती॥ चिरंजीवतेजाणावे॥ ५०॥ स्त्रीपुरुषदोघेंजण॥ करितीतुळसीपूजाएकचित्तेंकरून॥ त्यांचेंफिटेवांझपण॥ वदेव्यासऋषी॥ ५१॥ जेप्राणीतुळसीसघालितीदंडवत॥ तेमाझेभक्तजाणगासत्य॥ त्यांचेमाझेंएकचित्त॥ ह्मणेहृषीकेश॥ ५२॥ तुळसीसबोलेजोजाण॥ तोमाझावैरीप्रत्यक्षसगण॥ त्याचेंहृदयपायेंकरीनचूर्ण॥ सत्यजाणउद्धवा॥ ५३॥ उणेंजोबोलेतुळसीस॥ त्याचामीकरीननिर्वंश॥ श्रीकृष्णम्हणेउद्धवास॥ असत्यनव्हेकदाकाळीं॥ ५४॥ मजसीबोलतीन्यूनता॥ त्याचीनाहींमजचिंता॥ तुळसीसबोलतीअन्यथा॥ तेपावतीमहापतन॥ ५५॥ जोकरीलतुळसीचीपूजा॥ तोप्रीतीचाभक्तमाझा॥ वैकुंठासीजावयादुजा॥ मार्गनसेजाणपां॥ ५६॥ तुळसीनामउच्चारीजोनिशिदिनीं॥ तोमाझाभक्तशिरोमणी॥ त्याचियासत्वाचीरवाणी॥ उद्धरलीआहे॥ ५७॥ जेणेंषोडशोपचारींपूजाकेली॥ ऐसीह्मणेकृष्णामाउली॥ लडिवाळपणेंआत्मबोली॥ उद्धवाप्रतीबोलतसे॥ ५८॥ उद्धवह्मणेदेवाश्रीपती॥ दोन्हीकरजोडूनकरींविनंती॥ बरीसांगितलीउद्धारगती॥ पापीयांची॥ ५९॥ तुळसीकथाऐकेकानीं॥ कृष्णह्मणेउद्धवालागोनी॥ ठावकेलावैकुंठभुवनीं॥ त्याप्राणियांसी॥ ॥ ६०॥ फुकाचेंघडेतुळसीपूजन॥ त्यालागींप्रसन्ननारायण॥ हेंदेवातुझेंगुह्यदेयें॥ ह्मणेउद्धव॥ ६१॥ त्रैलोक्यअसेकींतुळसीजवळी॥ अठ्यायशींसहस्रऋषींच्यमेळीं॥ साधुसंतांसहितगोपाळीं॥ तुळसीसन्निध॥ ६२॥ जेतुळसीसनंपूजिती॥ अज्ञानअभिमानीनमानिती॥ तेमजनवोळखती॥ त्यासीनरकप्राप्तीजाणपां॥ ६३॥ साक्षात्वैकुंठपाळतयांसी॥ नाहींलटकीवटवटतैसी॥ जेनाहीम्हणतीतुळसीसी॥ तेमजसीनेणती॥ ६४॥ उद्धवातूंमाझाआवडताभक्त॥ त्यहूनविशेषसांगनोवृत्तांत॥ जोजाणेतुळसीभावार्थ॥ तोमलाअत्यंतप्रियकर॥ मीनिर्गुणनिराकारू॥ मजकेंचारेआकारू॥ मीझालोंसाकारू॥ भक्तांलागीं

॥६६॥ मजकेंचेरेंशिखासूत्र॥ मजलानाहींकुळगोत्र॥ मजकेंचेइष्टमित्र॥ निष्कलंकमीअसें॥६७॥ जेसीदोनप्रहरचीसाउली॥ तैसीमायामजमाजीमाइली॥ हीरखूणमीसांगितली॥ उद्धवातुज॥६८॥ कल्पवृक्षाचीछाया॥ नेथेंमीहोयतृप्तीपावलिया॥ तैसीभक्तीमाझीमाया॥ जाणगाचिउद्धवा॥६९॥ मजभक्तीनेंगोंविलें॥ त्याच्याघरींम्यांदास्यत्वकेलें॥ धर्माघरींम्यांउच्छिष्टकाढिलें॥ भक्तीलागींजाणपां॥७०॥ उद्धवमाझाभक्तसखा॥ आणित्याचामीपाठीराखा॥ सर्वाठायींनेटका॥ धर्मानेंबांधलिया॥७१॥ नित्यभक्तीधर्मज्याचेघरीं॥ तोमाझाजाणसाह्यकारी॥ मीत्याचाकैवारी॥ ऐकगाउद्धवा॥७२॥ उद्धवकृष्णासीकायम्हणे॥ माझीविनंतीस्वामीऐकणें॥ एकअसेस्वामीसपुसणें॥ तेंसांगावेंदेवा॥७३॥ कवणेठायींस्वामीचेंठिकाण॥ तेंसांगाआम्हांलागुन॥ मीबालकअज्ञान॥ सांगिजेस्वामी॥७४॥ उद्धवाऐकसावधान॥ सांगतोंमाझेंठिकाण॥ जेणेंहोय.समाधान॥ तुझियामनाचें॥७५॥ एकभक्तांच्याहृदयकमळीं॥ दुसरेंठिकाणतुळसीजवळी॥ तिसरेंठिकाणसंतांचेमेळीं॥ सत्यजाणउद्धवा॥७६॥ कृष्णमुखींचीऐकोनिवार्ता॥ उद्धवेंचरणींठेविलामाथा॥ धन्यधन्यगोपीनाथा॥ मजसनाथत्वांकेलें॥७७॥ उद्धवासीसांगेनारायण॥ संतमाझेंचित्तचेतन्य॥ माझेंसुखदुःखत्यांवीण॥ कोणजाणे॥७८॥ संतमाझेगुरुमीसंतांचाचेला॥ त्याणींमाझेंनामाचाविस्तारकेला॥ नाहींतरीमजला॥ कोणजाणे॥७९॥ वैकुंठलोकींचीतुळसी॥ संतेंआणिलीमृत्युलोकासी॥ तुळसीनामसांगेजनासी॥ तेंचनांवझालें॥८०॥ उद्धवासीसांगेनारायण॥ तरीतूंमाझाभक्तसज्जन॥ ऐसेंहेंतुळसीचेंआख्यान॥ विस्तारेंनीसांगितलें॥८१॥ हीकथाजेकरितीश्रवण॥ तयांचेंचुकेजन्ममरण॥ तेजिवंतपाहतीवैकुंठभुवन॥ सत्यजाणगाउद्धवा॥८२॥ उद्धवम्हणेघननीळा॥ तुझीनकळेमावलीला॥ तुळसीपूजासांगितलीसकळा॥ यथानिगुती॥८३॥ म्हणेनामाविष्णुदास॥ हीकथाऐकतीसावकाश॥ जेणेंहोयपापनाश॥ नासतीब्रह्महत्या॥८४॥ हेंतुळसीचेंआहेआख्यान॥ रसाळआहेनिरूपण॥ संतविश्रांतमुनिजन॥ आदरेंपरिसिजे॥८५॥ ॥ इतिश्रीतुळसीआख्यानंसंपूर्णम्॥ ॥

शनिमाहात्म्यप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ ॥ओंनमोजीगणनायका॥एकदंतावरदायका॥स्वरूपस्कंदराविनायका॥करींकृपामजवरी॥१॥आतांनमूंब्रह्मकुमारी॥हंसारूढवागीश्वरी॥वीणाशोभेदक्षिणकरीं॥विजयमूर्तीसर्वदा॥२॥नमनमाझेंगुरुवर्या॥सुखमूर्तीकरुणालया॥नमूंसंतश्रोतयांच्यापायां॥अभेदभेदाकरूनी॥३॥आतांनमूंश्रीपांडुरंगा॥यावेंतुवांकथेचियाप्रसंगा॥निरसूनिमाझियाभवभंगा॥करींकृपामजवरी॥४॥गुजराथभाषेचीकथा॥नवग्रहांचीनत्त्वता॥हीऐकतांएकचित्ता॥संकटव्यथानबाधिती॥५॥आताउज्जयिनीनामनगरीं॥राजाविक्रमराज्यकरी॥तेथीलचरित्राचीपरी॥ऐकाचित्तदेऊनियां॥६॥कोणीएकेदिवशीप्रातःकाळीं॥बैसलीह्मेतीसभामंडळी॥तेथेंमहापंडितत्याकाळीं॥लहानथोरबैसले॥७॥ऐसीसभाबैसलीघनदाट॥तेथेंचर्चानिघालीस्पष्ट॥ह्मणतीनवग्रहांतकोणश्रेष्ठ॥सांगावेंनीटनिवडोनी॥८॥कोण्याग्रहाचीकैशीस्थिती॥कैशीपूजाकैशीमती॥कोणरूपकैशीगती॥ऐसेंयथार्थसांगावें॥९॥ऐसेंऐकतांचिउत्तर॥पंडितसरसावलेसमोर॥काढोनिपुस्तकांचासंभार॥बोलतीतेयथामतीनें॥१०॥प्रथमएकपंडितबोलिला॥रविग्रहतोअसेभला॥जोलागेत्याच्याउपासनेला॥त्यासिग्रहक

दानबाधी॥११॥ रवितोसूर्यनारायण॥जेनरझालेतत्परायण॥त्यांचींविघ्नें होतीनिरसन॥ महासामर्थ्यरवीचें॥१२॥ आधिव्याधिदरिद्र॥स्मरणमात्रेंचि होतीदूर॥ मगउपासनाकरीजोनर॥ चिंतिलेअर्थसर्वपुरती॥१३॥ रवीतोमु- ख्यदैवत॥त्यावीणसर्वहीजाणव्यर्थ॥ नवग्रहआज्ञापाळित॥ ऐसाश्रेष्ठरवि ग्रहहा॥१४॥ ऐकतांरवीचीवार्ता॥ आणित्याइतरग्रहांचीकथा॥ तेणेंनिवारेसर्व व्यथा॥ ऐसेनवग्रहहीसमर्थ॥१५॥ परीरवीअसेमहाबळी॥ सर्वांमाजीआतुर्ब ळी॥ प्रत्यक्षदिसतोनेत्रकमळीं॥ तोमहासूर्यनारायण॥१६॥ तंवदुसरापंडितबो लत॥ सोमासीअसेबळअद्भुत॥ तोमाळीअसेंम्हणवित॥ वनस्पतीपोषीतसे॥१७ ॥जयाचेंआराध्यदैवत॥ शिवसांबकैलासनाथ॥ त्याच्याभाळींहाविलसत॥ म्हणो निश्रेष्ठजाणावा॥१८॥ चंद्रवर्षेअमृतास॥ तृप्तकरीसर्वदेवांस॥ निशिराजमहा रूपस॥ षोडशकळाजयासी॥१९॥ तोनगांजीचकोणासी॥ अतिसौख्यदातास र्वांसी॥ सदासर्वदानिर्मळमानसीं॥ धन्यजयाचेंपूजन॥२०॥ मगतिसरापंडित बोलत॥ ऐकरायास्फनिश्चित॥ मंगळतोमहासमर्थ॥ कथाऐकतयाची॥२१॥ मं गळग्रहमहाक्रूर॥ जैसीकांतेरखड्गाचीधार॥ तयाचानकळेपार॥ सर्वग्रहांमाजी वरिष्ठपें॥२२॥ मंगळग्रहसोनार॥ क्रूरनाजयाचीअनिथोर॥ परीतोपूजकांसीकृ- पाकर॥ मंगळकरीसर्वदा॥२३॥ जेगर्वधरूनिपूजानकरिती॥ त्यांवरीतोरखवळे उग्रमूर्ती॥ विलयाजायसंततीसंपत्ती॥ शेवटींनाशकरीजीविताचा॥२४॥ तो चिपूजकांसीसदाप्रसन्न॥ सर्वअर्थकरीपावन॥ सर्वदुःखनिरसून॥ अंतर्बाह्य संरक्षी॥२५॥ तंवबोलेचवथापंडित॥ बुधअसेमहाबळवंत॥ बुधाचाप्रताप अद्भुत॥ सर्वग्रहांमाजी॥२६॥ बुधजातीनाअसेवाणी॥ नवग्रहांतशिरोमणी॥ विघ्नेंनाशतीतयाच्यापूजनीं॥ सर्वानंदप्राप्तकरी॥२७॥ बुधज्यावरीकृपाकरी॥ ल क्ष्मीवंतत्यासिकरी॥ ऐसातोमहापरोपकारी॥ बुधग्रहजाणिजे॥२८॥ बुधग्रहआ- हेज्यासनीट॥ सर्वमार्गसुचतीसुभट॥ कोणत्याकार्यासहीनूट॥ तोनपाडीकल्पांतीं ॥२९॥ बुधाचीबुद्धिभारी॥ कोणासीनिष्ठुरतातोनकरी॥ संसारचिंताहरी॥ प्राणि मात्रांची॥३०॥ मगबोलेपांचवापंडित॥ गुरूचेंसामर्थ्यअसेअद्भुत॥ गुरुतोश्रेष्ठसर्वां त॥ इंद्रादिदेवांसमस्तां॥३१॥ गुरुज्ञानाचानकळेपार॥ भाविकांसितोकरुणाकर॥ क

र्मअकर्मांचाकरीचूर ॥ भवभयव्यथेसी ॥ ३२ ॥ दुःखआणिदरिद्ररोग ॥ स्मरणमात्रेंहोयभंग ॥ नवग्रहांतमहायोग्य ॥ ऐसाजाणिजे ॥ ३३ ॥ गुरूजातीचाअसेब्राह्मण ॥ सर्वांतश्रेष्ठअसेवर्ण ॥ सर्वदेवकरितीमान्य ॥ गुरुवचनासी ॥ ३४ ॥ गुरुअसेज्ञानाचायुग ॥ नयाच्यासाम्यामिनसेदुसरा ॥ त्यापुढेंनसेचीथारा ॥ कल्पनेचाकदाही ॥ ॥ ३५ ॥ म्हणोनिकरितांगुरुसेवा ॥ मगग्रहांचाकोणकेवा ॥ गुरुसर्वभावेंभजावा ॥ तेणेंसंतोषसर्वग्रहांसी ॥ ३६ ॥ शिवकरीगुरुपूजनासी ॥ नेथेंपाडकायइतरांसी ॥ ऐसाश्रेष्ठजोसर्वांसी ॥ आगमागमा ॥ ३७ ॥ नंवसाहवापंडिनबोलिला ॥ शुक्रग्रहअसेबहुभला ॥ जेणेंअसुरांउपकारकेला ॥ संजीवनीमंत्रेंकरूनी ॥ ३८ ॥ शुक्रगुरुतोदैत्यांचा ॥ त्रिभुवनींधाकज्याहतीजयाचा ॥ पारनकळेसामर्थ्याचा ॥ म्हणोनिश्रेष्ठतो ॥ ३९ ॥ शुक्राचीशक्तीआहेफार ॥ तोंकरीकर्माकर्मांचाचूर ॥ विघ्नेंपळतीदूरच्यादूर ॥ शुक्राचेंनाम घेतां ॥ ४० ॥ शुक्रपूजनींजेतत्पर ॥ त्यांच्याशौर्यासीनाहींपार ॥ जोदिव्यदेहीनिरंतर ॥ एकाक्षतो ॥ ४१ ॥ आधिव्याधिदुःखदरिद्र ॥ स्मरणमात्रेंचहोतीदूर ॥ सर्वाभीष्टपरिकर ॥ प्राप्तकरीपूजकांसी ॥ ४२ ॥ नवग्रहांतशिरोमणी ॥ ज्याचामहिमावर्णिजेपुराणीं ॥ मान्यताश्रेष्ठसर्वांहूनी ॥ शुक्राचीअसेजाणपां ॥ ४३ ॥ ऐसेंहेसहाग्रहऐकोनिराजा ॥ तर्जनीमस्तकडोलवीवोजा ॥ म्हणेउत्तमकथिलेंकाजा ॥ अखंडितयांतेंस्मरावें ॥ ४४ ॥ आणिकग्रहराहिलेकोण ॥ सांगापंडितहोनिवडून ॥ कैसींत्यांचींनामेंरखूण ॥ त्यामूर्तीसिबोलिजे ॥ ४५ ॥ मगसंकेतेंबोलेपंडित ॥ राहूआणिदुसराकेतु ॥ हेउभयतांअतिअद्भुत ॥ दैत्यकुळींचेअसती ॥ ४६ ॥ मातंगजातीचेदोन्ही ॥ दुष्टक्रियाम्हणवोनी ॥ त्यांच्यादर्शनेंचंद्रसूर्यगगनीं ॥ चळचळांकांपती ॥ ४७ ॥ राहूपीडीचंद्रासी ॥ केतुतोसूर्यासी ॥ ग्रहणबोलिजेतयासी ॥ प्रत्यक्षदृष्टीसीदिसतसे ॥ ४८ ॥ प्राणिमात्रसर्वजन ॥ त्यांसीनसांडितीपीडेवीण ॥ परीकेलियापूजनस्मरण ॥ किंचित्पीडाकरितानाती ॥ ४९ ॥ राहूमहापीडकअनिचारमाया ॥ तद्रूपचिकेतुजाणराया ॥ उभयतांचीएकचर्या ॥ पूजनस्मरणेंतोषती ॥ ५० ॥ सर्वग्रहांपरीसअतिक्रूर ॥ जनांसिपीडाकरितीफार ॥ म्हणोनिपूजनस्मरणानिरंतर ॥ राहूकेतूंचेंकरावें ॥ ५१ ॥ तंवनवचापंडितबोलत ॥ शनिग्रहश्रेष्ठअवघ्यांत ॥ बळाढ्यहोयअद्भुत ॥ नकळेकळानयाची ॥ ५२ ॥ तोज्यावरीकरीकृपा ॥ त्यासिसर्वमार्गअसेसोपा ॥ ग्रहदि-

क्पाळांवरीछापा॥तयाशनिग्रहाचा॥५३॥ज्यावरीतोकोपासिचढे॥तयाव
रीनानाविघ्नेंयेतीरोकडे॥तयाचासंसारविघडे॥नराहेकल्पांतीं॥५४॥शनिदे
वमहाक्रोधी॥ज्याचापराभवनोहेयुद्धीं॥देवदानवांत्रिशुद्धीं॥दुःखदाताशनि
देव॥५५॥जोकांभाविकसुज्ञानर॥तोयाग्रंथाचाकरीआदर॥पूजनस्मरणनि
रंतर॥त्यावरीकृपाकरीशनिदेव॥५६॥शनैश्चराचीमूर्तीकाळी॥तोजातीचाहो
यतेली॥चरणपंगुस्फुरतचांगली॥पूजाकरीकाळभैरवाची॥५७॥त्याचीदृष्टीपडे
जयावर॥करीतयाचाचकनाचूर॥अथवाकृपाकरीजयावर॥तयासीसर्वआन
दप्रासहोय॥५८॥दृष्टीचाऐकाचमत्कार॥जन्मलाजेव्हांशनैश्चर॥तेव्हांदृष्टीप
डलीपित्यावर॥तेणेंकुष्ठभरलेंसर्वांगीं॥५९॥पित्याच्यारथींहोताजोसारथी॥तो
पांगुळझालानिश्चिती॥अश्वांचियानेत्रांप्रती॥अंधत्वआलेंतत्क्षणीं॥६०॥
तेव्हांत्यांनींउपायकेलेफार॥तरीगुणनयेचिअणुमात्र॥जंवदृष्टीफिरवीशनैश्चर
॥तंवतिघेहीआरोग्यपावले॥६१॥ऐसेंऐकनांराजाविक्रम॥हांसूनिबोलेसप्रेम॥
म्हणेपुत्रजन्मोनिकायकाम॥ऐसाअपवित्रजो॥६२॥तोपुत्रनव्हेकेवळवैरी॥जो
उपजतांचिऐसेंकरी॥पुढेंतोकायनकरी॥सांगापंडितहो॥६३॥ऐसेंबोलिलाहांसो
न॥करींटाळीवाजवीगर्जोन॥सभेसीविनोदवचन॥म्हणेहापुत्रकैसाहो॥६४॥
ऐसेंबोलतांतेअवसरीं॥केसीवर्तलीनवलपरी॥तेऐकावीआतांचतुरीं॥चित्त
देऊनियां॥६५॥त्यासमयींशनिदेवविमानीं॥जातहोतेबैसोनी॥रायाचेंवा
क्यऐकतांतत्क्षणीं॥विमानखालींउतरिलें॥६६॥अकस्मातयेऊनिसभेंत॥
बैसलेतेव्हांविमानासहित॥तंवपाहतेझालेसभापंडित॥म्हणतीआलेशनिदेव
॥६७॥मगरावउठेझडकरोनी॥जाऊनिनमनकरीचरणीं॥तंवटाकिलाझि
डकारूनी॥शनिदेवानें॥६८॥म्हणेतूंराजाऐसामस्त॥टवाळीकरिशीअ-
द्भुत॥याचाचमत्कारक्षणांत॥दावीनपाहेंआतांची॥६९॥तूंफारकरितो
सीटवाळी॥नसतीचचढविलीकळी॥नरीकन्याराशीसमुळीं॥तुजलाग्रह
मीआलों॥७०॥तरीआतांपाहेंमाझाचमत्कार॥तूंनकोकरूगर्वफार॥ऐसेंवदो
निआनिसत्वर॥विमानारूढपैंझाला॥७१॥तंवतोरावलागेचरणांसी॥म्हणेकृ
पाकरावीदीनासी॥अन्यायघालींपोटासीं॥कृपाकुवाशनिदेवा॥७२॥तरीतोन

मानीचशनिदेव॥ म्हणेतुजदावीनअनुभव॥ तेव्हांमनींखिन्नझालाराव॥ चिंता मानसींफारकरी॥ ७३॥ मगम्हणतसेपंडितांला॥ आम्हींमहाग्रहउगाचिछळिला ॥ तोआतांकष्टवील आम्हांला॥ नरीकैसेंकरावेंआतां॥ ७४॥ जेंजेंपुढेंहोणार॥ म्ह- णोनिबुद्धिस्फुरेतदनुसार॥ तरीजेंअसेललिखिताक्षर॥ तैसेंआतांहोईल॥ ७५॥ रा यदिलगिरझालामानसीं॥ विसर्जनकरीसभेसी॥ जाताझालामंदिरासी॥ कां हींअंतरींस्फुरेना॥ ७६॥ करूनियांसंध्यास्नान॥ मगकरीतसेभोजन॥ तदनंत रकरीशयन॥ नावेकपलंगावरी॥ ७७॥ ऐसेंकरितांएकमास॥ जाहलाराया विक्रमास॥ मगकायवर्तलेंत्याकथेस॥ श्रोतींआतांऐकिजे॥ ७८॥ गयाविक्र मासिआलाशनी॥ बारावाअतिक्रूरस्थानीं॥ जेणेंत्रासिलेंबहुतप्राणी॥ अभावि कांपीडितसे॥ ७९॥ तेव्हांपंडितबोलतीवाचें॥ रायापूजनकरींशनिग्रहाचें॥ सा डेसातवर्षेनेमाचें॥ सामर्थ्यआहेजाणिजे॥ ८०॥ तुम्हींविनोदेंहांसलांशनीसी॥ तरीतोकष्टवीलतुम्हांसी॥ जोकांगांजितोत्रैलोक्यासी॥ तोचिमहाग्रहजाणिजे ॥ ८१॥ चित्तकरोनिएकाग्र॥ ऐकावापूजेचाप्रकार॥ जेणेंकरूनिशनैश्वर॥ कृपाक रीलतुम्हावरी॥ ८२॥ प्रथमकरोनिओषधीस्नान॥ मगकरावेंप्रतिमेचेंपूजन॥ अ- श्वाचानालघेऊन॥ त्याचीप्रतिमाकरावी॥ ८३॥ शास्त्रविधीपूजानिर्धार॥ मगतै लअभिषेककर॥ मृत्तिकेच्याकुंभावर॥ त्याचीस्थापनाकरावी॥ ८४॥ स्थापना झालियाजाण॥ पूगीफलब्राह्मणासीदेऊन॥ तेवीससहस्रजपसंपूर्ण॥ यथासां गकरावा॥ ८५॥ जपसंख्याझालियावरी॥ चतुर्थांशहवनकरी॥ हवनझालि याउपरी॥ दानेंकरावींशनीचीं॥ ८६॥ मगजपकर्त्याब्राह्मणासी॥ शनैश्वर रूपमानोनित्यासी॥ दक्षिणादेऊनिपूजेसीं॥ प्रसन्नचिकरावें॥ ८७॥ मगकरावें ब्राह्मणभोजन॥ यथाशक्तीद्यावेंदान॥ ब्राह्मणतृप्तहोतांपूर्ण॥ संतोषपावेश निदेव॥ ८८॥ जेवींरक्षीबाळकासीमाता॥ तैसेंरक्षीनिजभक्ता॥ पंडितम्हणती रायासमर्था॥ गोष्टीएवढीऐकावी॥ ८९॥ राजाम्हणेपंडितांला॥ शनीनमानी चआम्हांला॥ तोचिमातापितावहिला॥ रक्षीनोचिपैंजाणा॥ ९०॥ मगबोलेविक्र मपंडितांसी॥ तुम्हींजावेंआपुल्यागृहांसी॥ जेंहोणारअसेलतेंनिश्चयेंसी॥ घ डूनयेईलनटळेची॥ ९१॥ ऐसेंबोलिलाउत्तर॥ मगकायजाहलाचमत्कार॥ चित्तक

रीनियांस्थिर॥श्रवणकरावेंसर्वही॥९२॥असोमगकोणेएकेदिवसीं॥दोनप्रहरच्या समयासी॥कारवानवेषेंउज्जयिनीसी॥घोडेविकावयाआलाशनीदेव॥९३॥रूप पालटोनीआपुलें॥वारूविकावयाआणिले॥तंवनेथेंगिराइकपातले॥रावहीआ लात्यास्थानीं॥९४॥तेव्हांकिंमतपुसेरावो॥तयासिम्हणेशनिदेवो॥वारूफिरवूनि पाहाहो॥मगकळेलमोलनयाचें॥९५॥तेव्हांसारंगवारूरावआणवित॥चाबूक स्वारासीवरीबैसवित॥तेणेंघोडाफिरवितांचौगानांत॥अतिउत्तमफिरतसे॥९६॥ तंवदुसराघोडाश्वेतरव॥त्याचेंमोलरुपयेलक्षएक॥तोसोडूनिताकाळिक॥आ णिलाविक्रमापासीं॥९७॥तंवत्यासोदागरेंकायकेलें॥रायाविक्रमासीचबैसविलें॥ घोडाफिरवितांरावबोले॥अतिउत्तमफिरतसे॥९८॥तंवत्याघोडयासीकोरडामा रितां॥तेव्हांघोडाउडालागगनपंथा॥पवनवेगेंवारूजातां॥महायत्नांनेंनसमर्थी॥ ॥९९॥अधिककोरडामारितां॥तोंतोंअधिकजायपंथा॥थोरअवस्थाहोयचित्ता॥ केवींवर्तलेंम्हणवोनी॥१००॥दूरदेशअतिउजाडी॥तेथेंघोरवनमहाझाडी॥तेथेंनदी च्यापैलथडी॥घोडाजाऊनिउतरला॥१॥तेथेंरायउतरलाखालीं॥तंवनवलपरीवर्तली ॥वारूनाहींनदीगुप्तझाली॥झाडांझुडांसहित॥२॥तेव्हांआश्चर्यवाटलेंविक्रमासी ॥म्हणेईश्वरगतीनकळेकवणासी॥वारूआणिवनासी॥कायविचारपैंझाला॥३॥ तंवअस्तासिपावलावासरमणी॥अंधकारप्रवर्तलारजनी॥पुढेंमार्गनदिसेनयनीं॥ मगतेथेंचिपहुडला॥४॥चारप्रहरगेलियावरी॥उदयासिआलातमारी॥मगतोएका नगराचामार्गधरी॥राजाविक्रमआपण॥५॥तंवतेथोनिचारयोजनेंदूरी॥तामलिं- दानामनगरी॥तेथेंजाताझालातेअवसरीं॥हळूहळूपायींचला॥६॥इकडेउज्जयिनी चीकथाराहिली॥तीआतांपाहिजेश्रवणकेली॥नगरजनींवाटपाहिली॥चारप्रहररा त्रीची॥७॥तेव्हांसोदागरम्हणेप्रधानासी॥वारूद्यावाआमुचाआम्हासी॥कोणीक डेनेलेंवारूसी॥रायाविक्रमानें॥८॥तंवपाहतेंझालेंनगराबाहेर॥कोशीदोकोशींकोस चार॥परीकोठेंनदिसेराजेश्वर॥मगचिंताप्रवर्तली॥९॥तेव्हांसोदागरम्हणेप्रधानासी॥ सत्वरशोधोनिआणारायासी॥नाहींतरीआम्हासी॥पैकाद्यावावारूचा॥१०॥तेव्हांप्र धानासीपडलीचिंता॥मनींम्हणेकेसेंकरावेंआतां॥रायाचाशोधनलागेतत्वतां॥सौदा गरेंअडविलें॥११॥मगप्रधानेंकायकेलें॥सौदागरासिबोलाविलें॥म्हणेवारूचेंमोलकाय

वदिलें ॥ तेंसांगाआह्मांसीं ॥ १२ ॥ तयानेंमोलसांगतांनिझडकरीं ॥ पैकाघातलातया
चेपदरीं ॥ तेव्हांप्रधानासीपुसोनिसत्वरी ॥ जानाझालाशनिदेव ॥ १३ ॥ सौदागरगेलि
यापाठीं ॥ मागेंकायवर्तलीगोष्टी ॥ नगरजनसर्वहोतीकष्टी ॥ देशपट्टणेंधुंडिलीं ॥ १४ ॥ न
गरींझालीऐसीपरी ॥ इकडेराजाविक्रमकायकरी ॥ तयानामलिंदापुरनगरीं ॥ ग्रामामाजी
प्रवेशला ॥ १५ ॥ तंवतेथेंव्यवहारीसावकार ॥ जातीचावैश्यधनाढ्यथोर ॥ तेव्हांतयाचेदु
कानावर ॥ राजानावैकस्थिरावला ॥ १६ ॥ सावकाराचेदुकानीं ॥ विक्रीहोतसेद्विगुणी ॥ त्या
णेंभलामनुष्यजाणोनी ॥ आदरकेलातयाचा ॥ १७ ॥ मगव्यवहारीबोलेभावें ॥ तुम्हींआ
तांमुखमार्जनकरावें ॥ जातीचेकोणआह्मांसांगावें ॥ नामग्रामतुमचेंपैं ॥ १८ ॥ राजाम्हणेत-
यावैश्यासी ॥ आम्हींक्षत्रियअसोंपरियेसीं ॥ आपुलामुलुखदूरदेशीं ॥ क्षणएकयेथेंउतरलों
॥ १९ ॥ मगसावकारेंकरविलापाक ॥ अतिउत्तमषड्रसादिक ॥ भातपुऱ्यासांडगेदेख ॥ करवि
लेबहुप्रकार ॥ २० ॥ मगतोवैश्यह्मणेक्षत्रिया ॥ उठावेंजीजेवावया ॥ भोजनकरूनिलवला-
ह्यां ॥ मगजावेंसुखरूप ॥ २१ ॥ मगरावकरीमंध्यास्नान ॥ सत्वरसारिताझालाभोजन ॥
उत्तमप्रकारचेंपक्वान्न ॥ सेवूनितृप्तीपावला ॥ २२ ॥ तेव्हांवैश्यम्हणेक्षत्रियासी ॥ सत्यसां
गावेंआह्मासी ॥ मगविक्रमेंयथार्थकथिलेंतयासी ॥ तेव्हांतोनिजअंतरींसमजला ॥ २३ ॥
आतांत्यासावकाराचीकन्यका ॥ नामतिचेंअलोलिका ॥ तिचापणहाचिदेखा ॥ इच्छिला
वरवरावा ॥ २४ ॥ परीतिसीनमिळेइच्छावर ॥ वैश्यशोधकरीनिरंतर ॥ तंवहाविक्रमराजा
परिकर ॥ म्हणेयासीद्यावीकुमारिका ॥ २५ ॥ तेव्हांतोबोलेकुमारिकेसी ॥ बाईउत्तमवर
आणिलातुजसी ॥ आतांतूंमाळघालींयासी ॥ नकरींअनमान ॥ २६ ॥ हास्वरूपेंआहेसुंदर
॥ बत्तीसलक्षणींसाचार ॥ हाभाग्यवंतजाणवर ॥ यासीवरींकुमारिके ॥ २७ ॥ तेव्हांकुमारी
बोलेपित्यासी ॥ तुम्हीबहुतवर्णितांयासी ॥ परीनभरेमममानसीं ॥ तंवनवरींत्यासीनि-
र्धारें ॥ २८ ॥ आजपाहींनयाचेंलक्षण ॥ कैसेंवानुयेंकींअज्ञान ॥ भाषणावरूनिप्रमाण ॥
सर्वकळोयेईल ॥ २९ ॥ ऐसेंवदतांझालीसांज ॥ तंवअस्तासिगेलाभानुराज ॥ पित्यासि
ह्मणेमहाराज ॥ पांथिकासीपाठवावें ॥ ३० ॥ मगवैश्यह्मणेक्षत्रियासी ॥ जावेंनिद्राकरा
वयासी ॥ अतिरम्यचित्रशाळेसी ॥ तेथेंसर्वविदितहोईल ॥ ३१ ॥ मगतोविक्रमउठोनि
चालिला ॥ जेथेंहोतीचित्रशाळा ॥ तेथेंहंसमयूरकोकिळा ॥ नानाप्रकारेंचेलेपिले
॥ ३२ ॥ चित्रेंरेखिलींबहुकुशळता ॥ वारूआणिगजरथां ॥ चित्रकारेंचित्रेंरेखितां ॥

आळसकांहींनकेला॥३३॥पुढेंपाहेराजानयनीं॥तंवअपूर्वमंचकदेखिलातत्क्षणीं॥त्यावरपासोडालेपदोन्ही॥आंथरुणघातलेंसे॥३४॥रत्नखचितसुरंगपलंग॥त्यावरीनानापरीचेरंग॥जाईजुईपुष्पेंसुरंग॥शेजकेलीअतिनिगुती॥३५॥वरतीलोंबतीमोतियांचेघड॥चांदवाकरीतसेफडफड॥समयाजळतीधडधड॥चतुष्कोणींचारपें॥३६॥ऐसेंपाहूनिरावझालाचकित॥ह्मणेनकळेकायआहेवृत्तांत॥हाकोणदेशकोणतीगत॥होईलतीकळेना॥३७॥कर्माच्यागतीअसतीगहना॥जंजेंहोणारतेंकदाचुकेना॥तेंतेंभोगिल्यावीणसुटेना॥देवादिकांसर्वांसी॥३८॥तरीहेंशनिदेवाचेंछळण॥त्याणेंहीमायारचिलीजाण॥आतांहोणारतेंहोयआपण॥जोसर्वांसीपीडितसे॥३९॥ऐसामनींकरोनिविचार॥मगनिद्राकरीराजेश्वर॥नयापलंगींसाचार॥सावधाननिजअंतरीं॥४०॥नानापरीचेकरीविचार॥बुद्धीचेतरंगअपार॥ह्मणोनिनिद्रानयेसाचार॥परीमुखआच्छादनकेलेंसे॥४१॥रायेंकेलीऐसीपरी॥मगवेश्यकन्यकाकायकरी॥पंचारतीघेऊनिकरीं॥आलीरंगमहालाकारणें॥४२॥तिणेंकेलासर्वशृंगार॥गळांशोभतीमोतियांचेहार॥केशरकस्तुरीकर्पूर॥सुगंधद्रव्यंआणिलीपैं॥४३॥पायींपैंजणनेपुरें॥तींझणत्कारकरितीगजरें॥पदकासीजडिलेंदिव्यहिरे॥त्यांचेंतेजफांकलेंसे॥४४॥तीजेसीपुतळीचकचक॥वर्त्तासलक्षणीवेल्हाळ॥मृगनयनाभाळविशाळ॥येऊनिउभीठाकली॥४५॥रावनिद्रेचेंमिषकरोन॥पलंगींपहुडलासेजाण॥तोनउठेऐसेंजाणोन॥मगकुमारीकायकरी॥४६॥चंदनपात्रघेऊनिहातीं॥अलोलिकाहोयसिंपिती॥तरीजागानहोयनृपती॥कोणेहीप्रकारेंकरूनी॥४७॥ऐसीएकप्रहरझालीकष्टी॥जागानहोयमगझालीहिंपुटी॥मुक्ताहारठेवूनिरगुंटी॥निद्राकरीसचिंत॥४८॥तंवनिद्राआलीकामिनीसी॥मगरावउघडितांमुखासी॥विचारकरीनिजमानसीं॥मीसत्वधीरेंह्मणविता॥४९॥परोपकारीमाझेंमन॥पापासिभिनोंरात्रदिन॥हीतंवकन्याअसेजाण॥कैसेंभाषणकरावें॥५०॥ऐसाविचारकरीनिजमानसीं॥तंवतोनिद्राभरकामिनीसी॥मगपाहतांझालाचित्रांसी॥तेथेंअपूर्ववर्तलें॥५१॥चित्रींचाहंसनिर्जीवपरीतीकायकरीलाघव॥खाळींउतरूनिसावयव॥हाराचीमोत्येंभक्षीतसे॥५२॥रावपाहूनिझालाचकित॥मनींह्मणेहेंआश्चर्यमात॥परीहीगोष्टीअनुचित॥दुःखदायकआपणासी॥५३॥जरीहारघ्यावाकाढुनी॥तरीबिरुदजातसेनिरसूनी॥प

रासीसुखद्यावेंम्हणोनी॥ विरुद्धअसेमाझेंहें॥५४॥ परंतुगोष्टीहेअघटित॥आप णादुःखहोईलप्राप्त॥ तेंयहृदशोचेंमानसत्य॥परीहारनकाढावा॥५५॥ऐसानिश्च यरायेंकेला॥ इकडेहारहंसेंगिळिला॥ तेंपाहूनिरायनिजला॥कुमारिकेशेजारीं॥५६ ॥तंवउगवलाअसेदिन॥कुमारीउठलीखडबडोन॥ म्हणेपित्यानेंवरआणिलाजाण ॥अतिमूर्खनपुंसक॥५७॥मनींक्रोधआलाभारी॥ उठोनिचालली झडकरी॥तं वतीहारपाहेखुंटीवरी॥ नेथंकांहींदिसेना॥५८॥ हार नदेखेकुमारिका॥ ती म्हणेपांथिकाअविवेका॥ हारघेऊनिमहाठका॥ निद्राकेलीस्वस्वरूप॥५९॥ नरीहारदेईंमाझाझडकरी॥तुजपचणारनाहींचोरी॥ऐशियागोष्टीनेंतुझीथोरी ॥राहणारनाहींतत्वतां॥६०॥तरीहारदेमाझामजप्रती॥ मगत्वांजावेंआपुलिया पंथीं॥याचीचर्चाझालियानिश्चिती॥ नाशहोईलशरिराचा॥६१॥ तंवपांथस्थ म्हणेकुमारिका॥ हारनाहींआम्हासिठाउका॥ येथेंनिद्राकेलीम्हणोनिदेखा॥आळ घालिशीआम्हांवरी॥६२॥ तंवतीकुमारीसंतप्तमनीं॥पित्यासीसांगेतत्क्षणीं॥म्ह णेइच्छावरआणिलामजलागुनी॥त्याचेंलक्षणअतिउत्तम॥६३॥तुम्हीठकचोर आणिलाघरा॥तोतस्करविद्येमाजीपुरा॥तेणेंचोरिलेंमाझियाहारा॥तरीतोमागु नीघेइजे॥६४॥तेव्हांवैश्यम्हणेपांथिकासी॥तुजविश्रामदिलाकासयासी॥तरीतूं कांहारघेऊनबैसलासी॥बराझालासीउत्तराई॥६५॥उत्तमभोजनदिधलेंदेखा॥ आणिहीअर्पिलीनिजकन्यका॥ऐसेंअसतांमहामूर्खा॥हेंकायआचरलासी॥६६॥ वराचफेडिलाउपकार॥देईंमाझेकन्येचाहार॥ मगत्वांजावेंसत्वर॥आलियापंथें ॥६७॥तंवरावम्हणेसावकारासी॥ तुमचाहारनाहींमजपासीं॥ हाकर्मभोगवो ढवलासायासीं॥नसतेंचविघ्नहें॥६८॥ तेव्हांसावकारासीक्रोधआला॥तेणें सेवकांसीहुकुमकेला॥ बंधनकरावें यातस्कराला॥मारद्यावानिष्ठुरपणें॥६९॥ यासीमारल्यावांचून॥ हारहस्तगतनहोयजाण॥ हापक्काचोरम्हणोन॥ऐसें लक्षणपैंयाचें॥७०॥ मगत्यासेवकींधांवोनिसत्वर॥बांधिलातोमुशाफर॥अति शयदिधलामार॥ दयानाहींकोणासी॥७१॥ मारितीनिष्ठुरहोऊनी॥ दयानाहीं अंतःकरणीं॥ मारामाराऐशावचनीं॥ वैश्यतेव्हांबोलत॥७२॥ मारमारूनके लाजर्जर॥ म्हणतीहारदेईंगासत्वर॥ महानिर्दयनिष्ठुर॥ दयानयेकोणासी

॥७३॥ मगरावह्मणेवैश्यासी॥ हारनाहींआम्हापासीं॥ कष्टवितोसिशरिरासी ॥वृथाविजाणकासया॥७४॥ तंववैश्यह्मणेसेवकांला॥ हापफातस्करनव्हे भला ॥अद्यापिनाहींकबूलआला॥ माररवातोनिःशंक॥७५॥ मगतोव्यवहारीकाय करी॥ जाऊनिरायाच्येदरबारीं॥ राथाचंद्रसेनाश्रुतकरी॥ सांगेसकळवर्तमान॥ ॥७६॥ तेंऐकोनराजेश्वर॥ म्हणेआणावातोनस्कर॥ ऐसेंवचनऐकोनिसत्वर॥ सेव कांचीमांदीधांवली॥७७॥ त्यांनींबंधनकरोनिविक्रमासी॥ आणिलेंशीघ्ररायापा सीं॥ मगप्रणिपातकेलावेगेंसीं॥ सन्मुखउभाराहिला॥७८॥ मगरावबोलेपांथि- कासी॥ हारआहेकींतुजपाशीं॥ तोदेईंआतांसावकारासी॥ प्राणवांचवीआपुला ॥७९॥ तंवविक्रमबोलेवचना॥ ऐकरायाचंद्रसेना॥ हारघेतलानाहींजाणा॥ असत्य नबोलेंकदाही॥१८०॥ हाराचासांगावाविचार॥ नरीवृथाह्मणालतुह्मीसर्वत्र॥ न घडेतोचीविचार॥ घडलाअसेसमर्था॥८१॥ आह्मांसियहनाहींसानुकूळ॥ नस तीउत्पन्नहोतीकळ॥ त्याचीकायकरूनिहळहळ। होणारतेंहोतसे॥८२॥ बरें चोरीनकरावीपरंतुकेली॥ परीआतांपाहिजेक्षमाकेली॥ सर्वअपराधपोटींघालीं ॥कृपाकरींमहाराजा॥८३॥ ऐसेंऐकतांवचनराजेश्वर॥ क्रोधेंसंतप्तजेसारवदि रांगार॥ गर्जनाकरोनीसत्वर॥ कायबोलताजाहला॥८४॥ सेवकांसिम्हणेउठा सत्वर॥ तोडायाचेचरणकर॥ टाकूनद्यानगराबाहेर॥ अन्नउदकनद्यावें॥८५॥ ऐसारायाचाअविवेक॥ मूढमतीतेंसकळिक॥ नाहींकोणीहीभाविक॥ यथाराजा तथाप्रजा॥८६॥ नरीरायाचेमुरवीं शनेश्वर॥ सुचूंनदेकांहींविचार॥ तोचिपीडा करीवारंवार॥ दुःरवदेतरायातें॥८७॥ ऐसेंचंद्रसेनाचेंउत्तरऐकोनी॥ सेवकउठिले ह्मडकरोनी॥ रायाविक्रमासीचालिले घेउनी॥ तयानगराबाहेर॥८८॥ नेऊनियां नगरप्रदेशीं॥ तोडितेझालेकरचरणासी॥ अश्रुयेतीजनांच्यानयनांसी॥ महासंक टवोढवलें॥८९॥ तेव्हांहानपायचारी॥ तोडिलेतिहींनिष्ठुरीं॥ टाकोनिग्रामाबाहेरी॥ सेवकगेलेसांगावया॥९०॥ मगराजापुसेसेवकांला॥ तोमेलाकिंवावांचला॥ त्याचाप्रा णकोठेंउरला॥ ऐसेंबोलेउत्तर॥९१॥ मगसेवकम्हणतीमहाराज॥ सत्वरचिप्राण- जाईलसहज॥ करचरणावीणआत्मराज॥ कैसासुरवपावेल॥९२॥ रवाणयाचीण हेराण्य॥ शरीरींपीडाअतिदारुण॥ तळमळकरीरात्रंदिन॥ महादुःरवहोतसे॥९३॥

इकडेराजाविक्रमकायकरी॥हातांपायांचेंदुःखभारी॥जैसामत्स्यतळमळकरी॥उ
दकावीणजाणपां॥९४॥कोणीयेनातीवाटसरू॥त्यांणींपाहतांयेगहिंवरू॥ तें
ह्मणतीहेंपरमेश्वरू॥कोणकष्टयाप्राणियासी॥९५॥जरीअन्नउदककोणीद्यावें॥
तरीरायेंत्यासिदंडावें॥ताडणबंधनकरावें॥ऐसाधाकजनासी॥९६॥ऐसेंअसतां
जाहलाएकमास॥अतिदुःखहोतसेविक्रमास॥परीत्स्यानयेकोणास॥ग्रहदशा-
म्हणवोनी॥९७॥रावविक्रमशोककरी॥म्हणेग्रहासमर्थाकृपाकरीं॥निष्ठुरनव्हा
वेंनिजांनरीं॥दयाकरींदीनाची॥९८॥ऐसीकरुणाभाकितांतयेवेळीं॥मगशनैश्च
रासीकृपाआली॥ह्मणेयाच्यासत्वाचीनकळेखोली॥सीमाझालीसाचार॥९९॥तरी
आतांपीडूंनयेतत्वतां॥केलीरायाच्यामनींप्रेरकता॥चंद्रसेनद्रवलाचित्ता॥ह्मणेअ
न्नउदकदेतजावें॥२००॥अन्नउदकाचीआज्ञाजाहली॥नगरजनांसीदयाआली॥ते
आणोनिदेतीनित्यकाळीं॥कनवाळूकृपाळूजन॥१॥अन्नउदकाचाहोतसेसुका
ळ॥परंतुकरचरणावीणपांगुळ॥त्याअतिदुःखेंहोतसेविकळ॥चैननपडेक्षणभरी
॥२॥ऐशींक्रमिलींवर्षेंदोन॥नांवेरींदुःखसोशिलेंअतिदारुण॥ऐसेंकर्माचेंविंदान
॥भोगिल्यावीणसुटेना॥३॥तंवकोणेएकेदिवशीं॥तेलीणबैसोनिशिबिकेसी॥जात
होतीरासत्यांसी॥तयामार्गानें॥४॥त्यातेलणीचेंमाहेर॥होतेंपैंउज्जयिनीनगर॥
सासरेंनामलिंदापुर॥ऐसेंभ्रांतींजाणावें॥५॥तेथीलतेलियानेंउज्जयिनीहुनी॥स्नु
षाआणिलीमूळकरोनी॥तंवतींत्यामार्गावरूनी॥येतहोतींउभयतां॥६॥तेव्हांत्यातेल
णीनें॥पाहिलेंविक्रमाकारणें॥मनींम्हणेराजाकोणें॥आणिलासेयास्थानीं॥७॥मगती
खालींउतरोनिकामिनी॥लागलीविक्रमाच्याचरणीं॥ह्मणेहातापायांवांचूनी॥कोणअ
वस्थाशरीराची॥८॥राजाअवलोकीतेलणीकडे॥बाईविजयीअसोततुझेचुडे॥काय
वृत्तांतथ्यामाकडे॥तोसर्वसांगमज॥९॥मगकामिनीम्हणेअहोराया॥सर्वसुखीआहेत
करुणालया॥परीहेअवस्थातुमच्यादेहा॥कायह्मणोनिजाहली॥१०॥रावह्मणेऐकप
तिव्रते॥हाकर्मभोगजाणनिरुतें॥ग्रहदशाफिरलीमातें॥हेंकर्तव्यदेवाचें॥११॥मगसर्व
सांगितलेंतियेसी॥जेंजेंवर्तलेंज्यासमयासी॥तेंऐकोनिम्हणेविक्रमासी॥धन्यधन्यरे
विधातिया॥१२॥मगतीतेलीणकायकरीत॥रायासीशिबिकेमाजीबैसवित॥आपुल्या
यहासीघेऊनजात॥अत्यादरेंकरूनी॥१३॥तंवतोतेलीकांपथरथरां॥ह्मणेहेंविघ्नआ

णिलें घरा ॥ जरी श्रुत होईल राजेश्वरा ॥ मग कैसें करावें आपण ॥ १४ ॥ तेव्हां सून म्हणे श्व शुरासी ॥ हा विक्रमादित्य निश्चयेंसी ॥ धर्मनीतिं राज्य करी उज्जयिनीसी ॥ परी हे दशा ग्रहाची ॥ १५ ॥ हा माळवा देशींचा धनी ॥ जैसा उकरडांत पडला चिंतामणी ॥ दैवें लाधला आपणालागोनी ॥ म्हणोनि आणिला गृहातें ॥ १६ ॥ मग तो तेली काय करी ॥ राया चंद्र सेना श्रुत न करी ॥ आपण तस्करा टाकिला जो बाहेरी ॥ हात पाय खंडोनी ॥ १७ ॥ जरी आज्ञा होईल राजेश्वरा ॥ तरी आणीन त्या तस्करा ॥ दया उपजली मम अंतरा ॥ दीन अनाथ म्हणवोनी ॥ १८ ॥ मग राव म्हणे भलारे भला ॥ आणावें न्यात तस्कराला ॥ प्रतिपाळक रीं वहिला ॥ अन्न वस्त्र देऊनी ॥ १९ ॥ ऐसा हुकूम केला राय यानें ॥ मग तेली आला घराकारणें ॥ तेव्हां तेलियास विक्रम म्हणे ॥ गोष्ट सांगतो ऐकांते ॥ २० ॥ मग राव म्हणे मेहेनरासी ॥ तुम्ही श्रुत न करावें कोणासी ॥ विक्रम आहे मम गृहासी ॥ ऐसें कोठें न वदावें ॥ २१ ॥ मग तो तेली म्हणे राजेश्वरा ॥ घाणा हाकावा माझिया घरा ॥ देईन मी अन्न आणि वस्त्रा ॥ ऐसा नेम पैं माझा ॥ २२ ॥ मग विक्रम म्हणे तेलियासी ॥ धन्य तुझी बुद्धी ऐसी ॥ तुझा उपकार न फिटे आम्हांसी ॥ महा संकटीं रक्षिलें ॥ २३ ॥ ऐसें करितां कांहीं एक दिवस ॥ होने झाले विक्रमास ॥ तंव या तेलियाचे घरीं रात्रदिवस ॥ घाणा हाकीतसे ॥ २४ ॥ तंव साडेसात वर्षें परिपूर्ण झालीं ॥ पुढें कथा कैशी वर्तली ॥ ती पाहिजे श्रवण केली ॥ २५ ॥ काग्रचित्त करोनी ॥ २५ ॥ मग कोणे एके दिवशीं ॥ सायंकाळ झाली निशी ॥ घाण्यावर असतां विक्रमासी ॥ बुद्धी कैशी आठवली ॥ २६ ॥ तों दीपरागाचा अवसर ॥ ध्यानांत आणी राजेश्वर ॥ राग आळवी तो सुमधुर ॥ सुस्वर कंठें करोनी ॥ २७ ॥ राग उद्धार करितां प्रत्यक्ष ॥ दीप लागले लक्षानुलक्ष ॥ जैसी दीपावळी चदेरय ॥ प्रकाशमान नगरांत ॥ २८ ॥ तंव एक स्तंभाच्या माडींत ॥ राजकन्या अति रूपवंत ॥ नामें पद्मसेना निश्चित ॥ बैसली से आनंदें ॥ २९ ॥ तेव्हां तिनें अवलोकिला प्रकाश ॥ मग पाचारिलें परिचारिकेस ॥ म्हणे कोणें केलें दीपोत्साहास ॥ शोध करोनी मज सांगा ॥ २३० ॥ दीपावळी तो आज नाहीं ॥ आणि लग्न ही नसे कोठें ही ॥ तरी हें आश्चर्य दिसतें कायी ॥ पाहूनि यावें सत्वर ॥ ३१ ॥ इकडे दीपराग झाला संपूर्ण ॥ तेव्हां दीप मावळले मुळींहून ॥ मग दुसरा श्रीराग नामें करून ॥ तेथें शब्द आळवीतसे ॥ ३२ ॥ पद्मसेना वदे परिचारिकेसी ॥ हा पुरुष राग ज्ञानी विशेषी ॥ राग आळवितो अति सुरसी ॥ कोण या स्थळीं पाहा गे ॥ ३३ ॥ याचा

आणावासयाचार॥ धुंडाळावेंसकळनगर॥ जेथेंअसेलतोनर॥ येथेंआणावेगेंसीं॥
॥३४॥ तेव्हांपरिचारिकाचोघीजणी॥ नगरींशोधकरितीतत्क्षणीं॥ तंवतोतेलियाचे
घरींघाणी॥ हाकीतसेचोरंगा॥ ३५॥ त्यापरतोनिराजकन्येसीसांगती॥ कींचोरंगाकेला
जोनिश्चिती॥ तोतस्करतेलियाच्यागृहाप्रती॥ घाणाहाकीतबैसला॥ ३६॥ तोचिकरीत
आहेरंगराग॥ परीस्वरूपदिसताहेवेढंग॥ जैसेंकांशिमभ्यावेंसोंग॥ ऐशियापरीदिसता
हे॥३७॥ पद्मसेनाम्हणेसाचार॥ तरीघेऊनियातोतस्कर॥ जीवेंभावेंकरीनभ्रतार॥ वेध
लागलाअंतरीं॥ ३८॥ परिचारिकाह्मणतीप्रमाण॥ परीरायाश्रुतकरावेंजाण॥ ह्मणजे
नलागेदूषण॥ शब्दनयेआम्हांवरी॥ ३९॥ तेव्हांपद्मसेनाम्हणेतुम्हांसकायी॥ तयासी
येथेंआणावेंपाही॥ मगरायासीश्रुतकरीनलवलाही॥ तुम्हींमनींभिऊंनका॥ ४०॥ तेव्हां
परिचारिकानिघाल्यातेथुनी॥ येत्याझाल्यातेल्याच्यादुकानीं॥ मगत्यातेलियासिपुसो
नी॥ तयासीघेऊनिचालिल्या॥ ४१॥ एकस्तंभाच्यामाडीवरी॥ तयासीनेलेंपैंसत्वरी॥
मगत्यातेंअवलोकूनराजकुमारी॥ अंतरींसंतोषली॥ ४२॥ मगतेवदेचोरंगासी॥ तुम्ही
रागज्ञानीअतिविशेषी॥ तरीआतांरागउद्धारकरावेगेंसी॥ जेणेंतृप्तहोतीश्रवणहे॥ ४३॥
मगतोकरीरागोद्धार॥ यथान्याययगानसेसुस्वर॥ कंठत्याचाअतिमधुर॥ जैसागंधर्व
दुसरा॥ ४४॥ ऐसाराजकन्येच्यामाडीवर॥ रागरंगहोतसेअपार॥ तंवचंद्रसेनआपु-
ल्यामाडीवर॥ ऐकताझाला॥ ४५॥ मगरावपुसेपरिचारिकेसी॥ आजिकुमारिकेच्या
महालासी॥ रंगहोतोदिवसनिशीं॥ कोणेकार्यासीसांगपां॥ ४६॥ मगदासीम्हणती
समर्था॥ हाअन्यायआह्मांसिलावितां॥ परीहेनिजकन्येचीअवस्था॥ आह्मांकडेका
यशब्द॥ ४७॥ परंतुआमुचीएकविनवणी॥ घेऊनिपहावेंनिजनयनीं॥ मगयेईल
कळोनी॥ अवस्थातेथील॥ ४८॥ पद्मसेनेचाविचार॥ आह्मांसांगतांनयेसाचार॥
ह्मणोनितेथेंचलावेंसत्वर॥ मगजेंकरणेंतेंकरावें॥ ४९॥ तंवत्यारात्यासीनिद्राआली
॥पुढेंकथाकैसीवर्तली॥ तीपाहिजेश्रवणकेली॥ एकाग्रचित्तेंकरूनियां॥ ५०॥ राजा
विक्रमत्यामाडीवर॥ बैसलासेचिंतातुर॥ तंवसाडेसातवर्षेंसाचार॥ भरलींशनि
देवाचीं॥५१॥ राजामनींचिंताकरित॥ केव्हांउज्जयिनीहोईलप्राप्त॥ कुशभोगिलेअ
त्यंत॥ परीरूपानकरीग्रहस्वामी॥ ५२॥ ऐसारावचिंताकरित॥ तंवतेथेंकायव
र्तलीमात॥ शनिदेवयेऊनिअकस्मात॥ सन्मुखउभाठाकला॥ ५३॥ ह्मणेएकरा

याविक्रमसेना॥ मजनओळखसीअज्ञाना॥ अद्यापिअनुभवतवमना॥ आलाकिं
वानाहीं॥५४॥ मगरायउठूंपाहेझडकरोन॥परीतेनाहींतकरचरण॥ तेव्हांतैसाची
भूमिशयन॥लोटांगणघालीतसे॥५५॥ तेव्हांशनिदेवह्मणेविक्रमा॥ धन्यधन्यतु
झामहिमा॥आतांमीप्रसन्नराजोत्तमा॥ इच्छाअसेलतेंमाग॥५६॥तंवविक्रमस
द्गदबोलेवचन॥ह्मणेमनुष्यदेहानपीडींजाण॥ हेंचिद्यावेंमजदान॥ कृपाळुवाशनि
देवा॥५७॥ म्यांदुःखसोसिलेंअनिवार॥ ऐसेंप्राण्यासिनाहींसोसणार॥तरीतूं
कोणासिनपीडींसाचार॥ हेंचिमागणेंशनिदेवा॥५८॥ऐसेंऐकोनिशनिदेव॥ ह्मणे
धन्यधन्यतूंविक्रमराव॥ परपीडेचाअनुभव॥जाणतोसीनिजांतरीं॥५९॥ तूंनमा
गसीहातपाय॥राजछत्रादिसुखरवोपाय॥तरीतुजईश्वरम्हणोंये॥परदुःखनिवा
रिसी॥२६०॥ मगकृपाउपजलीशनिदेवासी॥ रावाचीकरचरणादिकेंसीं॥ पहिल्या
हूनिअतिविशेषीं॥ सुंदरकायापैंकेली॥६१॥ मगरावशनिदेवाचेचरणधरी॥ ह्मणे
कृपाळुवाकृपाकरीं॥ हेंचिमागणेंसाचारीं॥ नकरींपीडाकवणासी॥६२॥ मगराया
तेंशनिदेवबोले॥ म्यांकायतुजदुःखदिधलें॥दुःखगुरुनाथेंपाहिलें॥ तेकष्टकोणेरी-
तीं॥६३॥तुजदुःखदाविलेंकिंचित॥ म्यांकेसेत्रासिलेदेवदैत्य॥ तेंश्रवणकरींनिश्चि
त॥गुरुपीडाअवधारीं॥६४॥ एकेदिवशींप्रातःकाळीं॥ नमनकेलेंगुरुमाउली॥
मगहस्तजोडोनितेवेळीं॥ विनंतीकरींतयासी॥६५॥ अहोजीश्रीगुरुनाथा॥मी
तुमच्याराशीसयेतोंआतां॥ तरीमान्यकरींकृपावंता॥ साडेसातवर्षांतें॥६६॥
मगगुरुह्मणेगामजसी॥ तुम्हीकृपाकरावीआह्मासी॥ नयावेंआमुच्याराशी
सी॥ घडीएकजाणपां॥६७॥ मगमीवदलोंतेवेळां॥ तुम्हीकरितांमाझ्राकंटाळा
॥तरीमजथारानाहींदयाळा॥ कोणीनकरीमान्यमज॥६८॥ तरीपांचवर्षेमान्य
करीं॥ अथवाअडिचवर्षेंपदींधरीं॥ अडिचांवर्षांचीपरी॥ थोडकीचअसे॥६९॥
परीतेंनमानीचगुरु॥ मगमीम्हणेनघडेनिर्धारु॥ पुनःमनींकेलाविचारु॥ कींगु
रूसीनजाचावें॥७०॥ गुरुकेवळमाउली॥ सदाकृपेचीसाउली॥ गुरुवचनन मा
नितांयेवेळीं॥ अधःपातप्राप्तहोय॥७१॥ तेवेळांमीलागलोंचरणीं॥ विनंतीकरीत
विनीतवचनीं॥ मीप्रसन्नतुजग्रहधनी॥ मागमागगुरुनाथा॥७२॥ तेव्हांगुरुम्ह
णेशनैश्चरा॥ आह्मावरीकृपाकरा॥ नयावेंआमुच्याशरीरा॥ हेंचिआतांमागत

सें॥७३॥मगमीप्रसन्नझालोंतत्क्षणीं॥साडेसातप्रहरयेतोंम्हणोनी॥तुम्हीमा न्यकेल्यासर्वप्राणी॥मानितीलमजलागीं॥७४॥मगगुरुदेवम्हणेप्रमाण॥तरी सवाप्रहरयेणेंजाण॥तेंमान्यकेलेंवचन॥मगआज्ञादिधलीगुरूनें॥७५॥गुरुवि चारकरीनिजमानसीं॥स्नानसंध्यास्वकर्मासी॥करितांदवडीनसवाप्रहरासी॥ मगतोशनिदेवकायकरील॥७६॥ऐसागर्वधरिलामनांत॥तोमजकळलावृत्तां त॥मगम्यांविचारिलेंचित्तांत॥कांहींचमत्कारदाखवूं॥७७॥तंवतेआलीग्रहा चीवेळ॥तेव्हांगुरुझालाउतावेळ॥म्हणेमृत्युलोकीं गंगाजळ॥तरीस्नानाला गींपैंजावें॥७८॥शनिग्रहाचीपडतांछाया॥तेव्हांपालटलीगुरुकाया॥मगफ- कीरवेषेंनयाठायां॥शनैश्चरपातलों॥७९॥मजपासींखरबुजेंहोतींदोन॥ तींकेलींगुरूसीअर्पण॥मगगुरुहर्षयुक्तहोऊन॥दोनपैसेदेतमज॥२८०मग स्नानंकरोनितेवेळीं॥धोत्रांतफळेंबांधिलीं॥झारीशोभेकरकमळीं॥चालिले तेमार्गानें॥८१॥तंवपुढेंदिसेएकनगरी॥तेथेंकायझालीपरी॥रावप्रधान समसरी॥दोनपुत्रदोघांसी॥८२॥तेउभयतांत्यादिवशीं॥गेलेहोतेशिकारी सी॥दोनप्रहरझालेतयांसी॥वाटपाहेराजेंद्र॥८३॥तंवतेयेतांदिसेना॥इक डेउशीरजाहलाभोजना॥तेव्हांसेवकांसीकेलीआज्ञा॥धुंडूनिआणादोघांसी ॥८४॥मगतेसेवकनिघालेसत्वर॥लगबगाआलेगांवाबाहेर॥तंवतोपुढें देखिलाविप्र॥हातींझोळीखरबुजांची॥८५॥तंवमीशनैश्चरेंकेलीमाव॥फ ळांचींमस्तकेंझालींसावयव॥सेवकींओळखिलाब्रह्मदेव॥म्हणतीतुम्हापा- सींकायआहे॥८६॥ब्राह्मणम्हणेसेवकांसी॥खरबुजेंघेतलींफराळासी॥से वकम्हणतीरुधिरासी॥स्रावहोतोदिसताहे॥८७॥तूंब्राह्मणकिंवाशूद्र॥ वस्त्रांतूनगळेरुधिर॥कायआहेतेंसत्वर॥दाविजेपैंआम्हासी॥८८॥मगगु- रुझालाभयभीत॥म्हणेहेअघटितकायवदत॥अधोदृष्टींझोळीपाहत॥ तंवतेंरुधिरप्रत्यक्ष॥८९॥सेवकझोळीघेतीहिरून॥मगतेपाहतीसोडून॥ तंवशिरकमळेंनिघालींदोन॥प्रधानराजपुत्रांचीं॥९०॥सेवकम्हणतीरेचांडा ळा॥महादुष्टापतितारवळा॥ब्रह्मवंशींअमंगळा॥दयानाहींतुजअंतरीं॥ ॥९१॥मगक्रोधयुक्तमानसीं॥बंधनकरितीब्राह्मणासी॥मारितमारितत

यासी॥ रायापासीं आणिला॥९२॥ रायासन्मुख उभा करून॥ सेवक सांगती वर्तमान॥ हा बाळहत्यारा ब्राह्मण॥ याणें उभयतांसि मारिलें॥९३॥ ऐकतां चि रायासी आली मूर्च्छना॥ मनीं ह्मणे कैसें केलें नारायणा॥ एक पुत्र होता तो ही मना॥ नाहीं आला तुझ्या कीं॥९४॥ ब्राह्मणा नो हे हा काळ॥ याणें गिळिला माझा बाळ॥ तरी यासी नेऊन तत्काळ॥ सुळावरी देईजे॥९५॥ ऐसा हुकूम होतां रायाचा॥ सूळ करविला लोखंडाचा॥ नेऊन रोंविला पैं साचा॥ नगरा बाहेरी॥९६॥ तंव भृगूचिया मंदिरांत॥ वर्तमान झालें अद्भुत॥ तेव्हां एक चि झाला आकांत॥ तो लिहितां ग्रंथ विस्तारेल॥९७॥ परी राजपुत्राची कामिनी॥ पतिव्रता लावण्यखाणी॥ यातें ऐकतां तत्क्षणीं॥ सती जावया सिद्ध झाली॥९८॥ आतां इकडे गुरुनाथासी॥ घेऊन गेले सुळापाशीं॥ तेव्हां न सुचे कांहीं गुरूसी॥ ग्रहदशेनें वेष्टिला॥९९॥ मग गुरु वदे सेवकांला॥ आतां सुळीं न द्यावें आह्मांला॥ दहा सहस्र रुपये तुह्मांला॥ देतों क्षणभरी थांबावें॥३००॥ दोन घटिका आह्मांसी॥ सुळीं न द्यावें निश्चयेंसीं॥ मग अवलोकावें नेत्रेंसीं॥ कैसें होईल तें॥१॥ ऐसे करुणा शब्द बोलतां तयां॥ त्याची सेवकां आली दया॥ तेव्हां ते ह्मणती दोन घटिका थांबोनियां॥ मग देऊं सुळावरी॥२॥ ऐसें बोलतां बोलतां जाण॥ सवा प्रहर झाला परिपूर्ण॥ प्रधान राजपुत्र दोघे जण॥ आले वारू सहित॥३॥ जेणें रायासी जाणविलें॥ त्याचें दरिद्र दूर केलें॥ मग सेवकांसी आज्ञापिलें॥ सुळीं न द्यावें ब्राह्मणा॥४॥ तेव्हां सेवक धांवले सत्वर॥ येऊनि नगरा बाहेर॥ सांगितला समाचार॥ सुळीं न द्यावें ब्राह्मणाला॥५॥ मग तो आणिला रायापासीं॥ उभा राहिला सन्मुखेंसी॥ आशीर्वाद देऊनियां रायासी॥ आपुलें वृत्तांत निवेदिलें॥६॥ ऐकोनि राव झाला सद्गदित॥ ह्मणे मज न व्हतें विदित॥ मी दूषणा लावोनि वधित॥ होतों तुह्मां गुरुराया॥७॥ धिग् धिग् हा संसार॥ मी महापापी अनिवार॥ केवढा केला अविचार॥ राज्यमदें करूनी॥८॥ तेव्हां सद्गदित झाला नृपती॥ गुरुचरण धरिले प्रीतीं॥ स्फुंद स्फुंदोनि रडे निश्चितीं॥ मी अपराधी गुरुराया॥९॥ नेणतपणें जाहला अविचार॥ तो क्षमा करीं साचार॥ मग हात धरोनि सत्वर॥ सिंहासनीं बैसविला॥१०॥ मग गुरु ह्मणे ऐक भूपाळा॥ हा अन्याय नाहीं तुजला॥ ही शनैश्वराची कळा॥ दुःख दाविलें तयानें॥११॥ मग झोळी आणोनि पाहती॥ तंव तीं रव बुजें च दिसती॥ शिर

कमळांचीआकृती॥ अदृश्यजाहलीतत्काळीं॥१२॥ असोरायेंकरविलेंभोजन॥ गुरुपंक्तीसबैसलाआपण॥ आणरवीहीदिव्यब्राह्मण॥ सर्वतृप्तीपावले॥१३॥ मगगुरूसीवस्त्रेंभूषणें॥ दिधलींरायाभृगूनें॥ तेव्हांआज्ञाघेऊनिगुरूनें॥ प्रयाणकेलेंतेथोनी॥१४॥ मगशनिदेवआलेगुरूपासीं॥ नमनकेलेंसाष्टांगेंसी॥ ह्मणेवर्तणूकजाहलीकैशी॥ तीसांगावीगुरुनाथा॥१५॥ गुरुम्हणेबापाशनेश्वरा॥ सवाप्रहरांतकेलामाझामातेरा॥ साडेसातवर्षेंयेतासीखरा॥ नरीमगकायहोतेंकळेना॥१६॥ तूंग्रहांमाजीग्रहश्रेष्ठ॥ जीवांसीदेसीबहुकष्ट॥ मीतुजगुरुअतिश्रेष्ठ॥ बराउपकारफेडिला॥१७॥ असोजेंजाहलेंतेंबरेंझालें॥ परीऐसेंकोणानकष्टवींवाहिलें॥ तुजशपथमाझीयेवेळे॥ शनिग्रहासमर्था॥१८॥ मगशनिदेवह्मणेगुरूसी॥ गर्वनधरावामानसीं॥ गर्वधरीलत्यापुरुषासी॥ ऐसेंचमीगांजीन॥१९॥ गुरुजीतुम्हासीगर्वझाला॥ ह्मणोनिहाअपराधघडला॥ नरीक्षमाकरींबाळकाला॥ अपराधपोटीं-घालिजे॥२०॥ मगजाऊनिशिवापासीं॥ ह्मणेंआतांयेतोंमीतुह्मांसी॥ तंवशंभुह्मणेआह्मासी॥ कायकरिशीयेउनी॥२१॥ परीयेशीतेव्हांसांगोनियेणें॥ ऐसेंउभयतांझालेंबोलणें॥ मगदुसरेदिनींम्यांशनीनें॥ येतोंम्हणोनसूचविलें॥२२॥ शंकरेंऐकोनियवचनासी॥ क्षणएकलपालाकैलासीं॥ मगवदताझालामजसी॥ तुवांआमुचेंकायकेलें॥२३॥ मगमीम्हणेंमहादेवा॥ तुमचाधाकत्रिभुवनींसर्वा॥ मजभेणेंलपलासिदेवाधिदेवा॥ हेंकायथोडेंअसे॥२४॥ ऐकोनिहास्यकरीकैलासराज॥ ह्मणेधन्यतुझेंउग्रतेज॥ मगमातेंकृपाकरोनिसहज॥ आज्ञादेताजाहला॥२५॥ मगग्रहआलोंरामचंद्रासी॥ वनवासभोगविलातयासी॥ आणिग्रहयेतांसीतेसी॥ रावणेंचोरूनिपैंनेलें॥२६॥ रावणाच्यामंचकारवालते॥ नवग्रहहोतेपालथे॥ त्यावरीमंचकठेवुनिनिरुतें॥ रावणपहुडेनित्यकाळीं॥२७॥ मगतेथेंआलेनारदमुनी॥ तेवदतेझालेमजलागुनी॥ तूंग्रहश्रेष्ठमहाअभिमानी॥ ऐशीदशातुमची॥२८॥ नरीयेथेंतुमचेंकांहींनचाले॥ गरिवासीकष्टवितांबळें॥ हेंसामर्थ्यनव्हेआंगळें॥ उगाचिपुरुषार्थभोगितां॥२९॥ मगमीवदेंनारदासी॥ आम्हीपालथेनेसोडवेकरविशी॥ मगपाहेंपराक्रमासी॥ कैसाआहेतोदावीन॥३०॥ नारदम्हणेमीऐसेंकरीन॥ ऐसेंबोलोनियांवचन॥ मगरावणापासींजावोन॥ सांगेतयासी

विचार॥ ३१॥ ह्मणेग्रहपालथेघालून॥ मंचकींनिद्राकरिसीरात्रंदिन॥ तरीहेंअनुचि तअसेजाण॥ वैरियाचेउरावरीपायद्यावा॥ ३२॥ तेंवचनरावणामानलें॥ मगपा- लथेतेसोइचेकेले॥ मगतेपेंकायवर्तलें॥ तेंपरिसावेंसज्जनीं॥ ३३॥ दृष्टीफिरवितांश नैश्चरें॥ षण्मासांतसहपरिवार॥ निर्दाळीलेंरामचंद्रें॥ पुत्रपौत्रांसहित॥ ३४॥ हरिश्चं द्रासिआलोंशनी॥ बारावाक्रूरस्थानीं॥ पीडिताझालाकौशिकमुनी॥ राज्यभ्रष्ट तोकेला॥ ३५॥ पुढेंअतिदुःखदिधलेंतयासी॥ स्त्रीपुत्रादिघातलेविक्रयासी॥ स्वयें विकिलाडोंबासी॥ तेथेंहिजाचिलेंबहुत॥ ३६॥ ऐसेंकष्टविलेंराजोत्तमा॥ दमयं- तीप्राणमनोरमा॥ दुःखदिधलेंविक्रमोत्तमा॥ पीडियेलीदमयंती॥ ३७॥ ग्रह आलोंइंद्रराया॥ तेणेंभोगिलीगौतमजाया॥ भगांकितझालीसर्वकाया॥ ऋषि शापेंकरूनियां॥ ३८॥ ग्रहआलोंचंद्रासी॥ स्पर्शिलेंतेणेंगुरुपत्नीसी॥ कलंकला गलातयासी॥ ऐसेंझालेंजाणपां॥ ३९॥ ग्रहआलोंवसिष्ठासी॥ क्षयझालाशत पुत्रांसी॥ तैसेंचिपीडिलेंपराशरासी॥ मत्स्यगंधाभोगिली॥ ४०॥ पांडवग्रहद शाभोगिन॥ राज्यहरोनिगेलेवनांत॥ कौरवांचाक्षयकेलाक्षणांत॥ ग्रहयेतांचि तत्काळीं॥ ४१॥ तैसाचिग्रहआलोंश्रीकृष्णाला॥ स्यमंतकाचाडागलागला॥ नो- कोणत्याकारणेंनिघाला॥ हरिविजयींतीकथा॥ ४२॥ मगकृष्णाम्हणेशनैश्वरा॥ तूंमहासमर्थहोसीखरा॥ सर्वत्रांसीतुझादरारा॥ देवदानवादिकांसी॥ ४३॥ अम्हो म्यांऐसेंसर्वांत्रासिलें॥ त्यांतनुजकांहींसेंदुःखदिधलें॥ किंचितूचमत्कारासिदा खविलें॥ समजावयातुजलागीं॥ ४४॥ मगविक्रमउठेझडकरी॥ साष्टांगनम स्कारकरी॥ धन्यशनेश्वराअवधारीं॥ पावनकेलेंमजलागीं॥ ४५॥ आतांमी तुजअनन्यशरण॥ कृपाकरींअनाथालागुन॥ हेंचिद्यावेंवरदान॥ नपीडींप्राणि मात्रांसी॥ ४६॥ मगशनिम्हणेविक्रमासी॥ धन्यतूंपरोपकारीहोसी॥ परपीडा निवारितोसी॥ उपमानाहींतुजलागीं॥ ४७॥ तेव्हांप्रसन्नझालाशनेश्वर॥ रायासी देताझालानिजवर॥ हाग्रंथश्रवणपठणकरीजोनर॥ तयासीपीडानकरींमी॥ ४८॥ भावेंकरितांश्रवणपठण॥ आदरेंग्रंथसंरक्षण॥ त्यासीरक्षींमीरात्रंदिन॥ कृपाक रीनसर्वथा॥ ४९॥ जोकांश्रवणपठणनकरी॥ आणिग्रंथाचीहेळणाकरी॥ नया नराच्याशरीरीं॥ पीडाफारकरीनमी॥ ५०॥ श्रवणपठणाचाऐकाविचार॥ नि

त्यअथवाशनिवार ॥ श्रवणपठणकरीजोनर ॥ उपोषणेंअतिसंतोषे ॥ ५१ ॥ जरी नकरवेउपोषणासी ॥ तरीश्रवणकरावेंअहर्निशीं ॥ तेणेंसंतोषममानसीं ॥ मगपीडानकरींनत्वतां ॥ ५२ ॥ हेंवचनमाझेंनेमस्त ॥ विक्रमासीभाषदेत ॥ त्यानरासीमीभाग्यवंत ॥ करीनजाणनिर्धारें ॥ ५३ ॥ ऐसावरदेऊनिरायासी ॥ शनिदेव गेलेनिजस्थानासी ॥ पुढेंकथावर्तलीकैसी ॥ तीश्रवणकराश्रोतेहो ॥ ५४ ॥ राजकन्येच्यामाडीवर ॥ विक्रमासिभेटलेशनैश्वर ॥ तेव्हांरायाचेंदिव्यझालेंशरीर ॥ जैसासूर्यप्रकटला ॥ ५५ ॥ तंवचंद्रसेनरावआला ॥ पाहेतंवदेखेविक्रमाला ॥ जैसामदनाचापुतळा ॥ तटस्थझालामानस्थीं ॥ ५६ ॥ मगतीपद्मसेनाराजकुमरी ॥ रायाविक्रमातेंवरी ॥ रावपुसेतेअवसरीं,आपणकोणमहाराज ॥ ५७ ॥ विक्रमवदेसाचार ॥ मीतुमचाअसेंचोर ॥ श्रीपतीवैश्यसावकार ॥ बोलावातयासीं ॥ ५८ ॥ तंवधांवलीसेवकांचीमांदी ॥ वैश्यबैसलाहोतागादी ॥ म्हणतीबोलाविलेंरायेंआधीं ॥ सत्वरतेथेंचलावें ॥ ५९ ॥ वैश्यउठलाझडकरून ॥ येऊनिरायासीकरीनमन ॥ रावम्हणेवैश्यालागुन ॥ हाचितस्करहोयकीं ॥ ६० ॥ वैश्यम्हणेरायासी ॥ आतांचलाममनंदिरासी ॥ अवश्यम्हणोनिवेगेंसीं ॥ चित्रशाळेसीपातले ॥ ६१ ॥ तंवचित्रींचानिर्जीवहंस ॥ जेणेंगिळिलेंहोतेंहारास ॥ तोपुन्हाउगळीसावकाश ॥ जैसाहोनातेसाची ॥ ६२ ॥ हारउगळितांहंसानें ॥ तोपाहिलासर्वजनें ॥ हें आश्चर्यसकळांकारणें ॥ म्हणतीहेंअघटित ॥ ६३ ॥ मगतोवैश्यवाणी ॥ बहुसंतोषलानिजमनीं ॥ कन्याअर्पूनिचरणीं ॥ विक्रमाच्यालागला ॥ ॥ ६४ ॥ जनम्हणतीअघटितकळा ॥ निर्जीवलेपेंहारगिळिला ॥ दोषलाविला महापुरुषाला ॥ तेंआजिकळूंआलें ॥ ६५ ॥ चंद्रसेनपुसेविक्रमासी ॥ आपण राहतांकोण्यादेशीं ॥ कोणनामकोणवंशीं ॥ जन्मतुमचेंसांगावें ॥ ६६ ॥ तंवविक्रमम्हणेचंद्रसेना ॥ कायपुससीविचक्षणा ॥ मीअसेंउज्जयिनीचाराणा ॥ नाम तरीविक्रम ॥ ६७ ॥ ऐसेंऐकतांराजेश्वर ॥ घालीसाष्टांगनमस्कार ॥ म्हणेअन्याय घडलाथोर ॥ कृपाकरींदयाळा ॥ ६८ ॥ तेव्हांचकींअसतेंश्रुत ॥ तरीकंष्ट कांहोतेप्राप्त ॥ नकळतांझालेंअनुचित ॥ त्यासिउपायकायसा ॥ ६९ ॥ विक्रम म्हणेराजेश्वरा ॥ हाआमुच्याग्रहदशेचाफेरा ॥ नाहींपूजिलेंशनैश्वरा ॥ म्हणो

निकष्टपावलों ॥ ७० ॥ जंवग्रहनक्षतासानुकूळ ॥ म्हणोनितवबुद्धीविकळ ॥ आतांग्रहझालासानुकूळ ॥ म्हणोनिऐसेंवदतोसी ॥ ७१ ॥ असोरायानेंसोहळाकेलाफार ॥ फोडिलेंद्रव्याचेंभांडार ॥ धर्मकेलाअपार ॥ याचकजनसंतोषती ॥ ७२ ॥ मगतोतेलीबोलाविला ॥ विक्रमेंतयासीनमस्कारकेला ॥ एकदेशतयादेवविला ॥ सुखीकेलातयेवेळीं ॥ ७३ ॥ चंद्रसेनहर्षभरित ॥ म्हणेममभाग्यासिनाहींअंत ॥ विक्रमजोडलाजामात ॥ धन्यमीएकसंसारीं ॥ ७४ ॥ ऐसेंकरितांएकमास ॥ झालारायाविक्रमास ॥ मगपुसोनियांचंद्रसेनास ॥ आज्ञामागतसेनृपती ॥ ७५ ॥ चतुरंगदळसिद्धकरून ॥ हस्तीघोडेदासदासीजाण ॥ देशपट्टणेंग्रामदेऊन ॥ जामातासीबोळविलें ॥ ७६ ॥ नंतरत्यासावकारेंआपण ॥ नानावस्तुअनर्घ्यरत्न ॥ विक्रमासीदेऊन ॥ बोळवणकेलीकन्येची ॥ ७७ ॥ असोसवेंघेऊनदळभार ॥ उज्जयिनीसआलाराजेश्वर ॥ नगरश्रृंगारिलेंसत्वर ॥ अत्यानंदहोतसे ॥ ७८ ॥ मगसुमुहूर्तपाहोनी ॥ विक्रमबैसलासिंहासनीं ॥ याचकतृप्तकेलेदानीं ॥ चिंताचित्तीं असेना ॥ ७९ ॥ मगहेंशनैश्चरव्रत ॥ राजाविक्रमआचरत ॥ पीडागेलीसमस्त ॥ शनिप्रसादेंकरूनियां ॥ ८० ॥ हीमहाराष्ट्रभाषेचीकथा ॥ अर्थविषयींनाहींन्यूनता ॥ यथामतीवर्णिलीतत्वता ॥ श्रवणकराभाविकहो ॥ ८१ ॥ हाग्रंथकरितांश्रवण ॥ सकळविघ्नेंजातीनिरसून ॥ ग्रहपीडाअतिदारुण ॥ नबाधीकल्पांतीं ॥ ८२ ॥ ऐकतांकथानवग्रहांची ॥ येणेंपीडानिवारेक्लेशांची ॥ वार्ताहीनुरेदुःखाची ॥ कृपाकरितीग्रहसर्व ॥ ८३ ॥ श्रवणपठणनिदिध्यास ॥ लेखकपाठकसर्वांस ॥ ग्रंथसंरक्षीतयांस ॥ क्लेशविघ्ननबाधतीकदा ॥ ८४ ॥ हीशनैश्चराचीख्याती ॥ केवळशनैश्चराचीमूर्ती ॥ अहर्निशींजेकांध्याती ॥ त्यांसीरक्षीलशनिदेव ॥ ८५ ॥ सकळदुःखदरिद्र ॥ येणेंनिरसेलसमग्र ॥ भावेंश्रवणकरितांसाचार ॥ फळप्रासीतयांसी ॥ ८६ ॥ म्हणेतात्याजीमहिपती ॥ हेमीतीपावोशनैश्चरींमती ॥ कृपाकरूनोग्रहमूर्ती ॥ निर्विघ्नकरीसर्वांसी ॥ ८७ ॥ इतिश्रीशनैश्चराचीकथा ॥ त्याचातोचिवदविता ॥ आपुलीतोमायीकवार्ता ॥ करवितांश्रीपांडुरंग ॥ १८८ ॥ ॥ इतिश्रीशनिमाहात्म्यंसमाप्तं ॥ ॥ ॥

आरती शनैश्वराची प्रारंभ

जयजयश्रीशनिदेवा ॥ पद्मकरशिरींठेवा ॥ आरतीओंवाळीतों ॥ मनोभावेंकरु नीसेवा ॥ ध्रु० ॥ सूर्यसुताशनिमूर्ती ॥ तुझीअगाधकीर्ती ॥ एकमुखेंकायवर्णूं ॥ शेषानचलेस्फूर्ती ॥ १ ॥ नवग्रहांमाजीश्रेष्ठ ॥ पराक्रमथोरतुझा ॥ ज्यावरीतूंकृपा करिसी ॥ होयरंकाचाराजा ॥ २ ॥ विक्रमासारिखाहो ॥ शककर्तापुण्यराशी ॥ गर्व धरितांशिक्षाकेली ॥ बहुछळियेलेंत्यासी ॥ ३ ॥ शंकराच्यावरदानें ॥ गर्वरावणेंकेला ॥ साडेसाती येतांत्यासी ॥ समूळनाशासिनेला ॥ ४ ॥ प्रत्यक्षगुरुनाथा ॥ चमत्कारदावियेला ॥ नेऊनियांसूळापासी ॥ पुनःसन्मानकेला ॥ ५ ॥ ऐसेगुणकितीगाऊं ॥ धणीनपुरेगातां ॥ कृपाकरींदीनावरी ॥ महाराजासमर्था ॥ ६ ॥ दोनीकरजोडुनीयां ॥ साधुलीनतयापायीं ॥ प्रसादहाचिमागे ॥ उदयकाळसौख्यदावीं ॥ ७ ॥ जयजयश्रीशनिदेवा० ॥ ॥ आरतीसंपूर्ण ॥ ॥ छ ॥

श्रीनवग्रहस्तोत्रप्रारंभः ॥ ॥ व्यासउवाच ॥ ॥ जपाकुसुमसंकाशंकाश्यपेयंमहद्युतिं ॥ तमोरिंसर्वपापघ्नंप्रणतोस्मिदिवाकरम् ॥ १ ॥ दधिशंखतुषाराभंक्षीरोदार्णवसंभवम् ॥ नमामिशशिनंसोमंशंभोर्मुकुटभूषणम् ॥ २ ॥ धरणीगर्भसंभूतंविद्युत्कांतिसमप्रभम् ॥ कुमारंशक्तिहस्तंचमंगलंप्रणमाम्यहम् ॥ ३ ॥ प्रियंगुकलिकाश्यामंरूपेणाप्रतिमंबुधम् ॥ सौम्यंसौम्यगुणोपेतंतंबुधंप्रणमाम्यहम् ॥ ४ ॥ देवानांचऋषीणांचगुरुंकांचनसन्निभम् ॥ बुद्धिभूतंत्रिलोकेशंतन्नमामिबृहस्पतिम् ॥ ५ ॥ हिमकुंदमृणालाभंदैत्यानांपरमंगुरुम् ॥ सर्वशास्त्रप्रवक्तारंभार्गवंप्रणमाम्यहम् ॥ ६ ॥ नीलांजनसमाभासंरविपुत्रंयमाग्रजं ॥ छायामार्तंडसंभूतंतंनमामिशनैश्वरम् ॥ ७ ॥ अर्धकायंमहावीर्यंचंद्रादित्यविमर्दनम् ॥ सिंहिकागर्भसंभूतंतंराहुंप्रणमाम्यहम् ॥ ८ ॥ पलाशपुष्पसंकाशंतारकाग्रहमस्तकम् ॥ रौद्रंरौद्रात्मकंघोरंतंकेतुंप्रणमाम्यहम् ॥ ९ ॥ इतिव्यासमुखोद्गीतंयःपठेत्सुसमाहितः ॥ दिवायादिवारात्रौविघ्नशांतिर्भविष्यति ॥ १० ॥ नरनारीनृपाणांचभवेद्दुःस्वप्ननाशनम् ॥ ऐश्वर्यमतुलंतेषामारोग्यंपुष्टिवर्धनम् ॥ ११ ॥ ग्रहनक्षत्रजाःपीडास्तस्कराग्निसमुद्भवाः ॥ ताःसर्वाःप्रशमंयांतिव्यासोब्रूतेनसंशयः ॥ १२ ॥ ॥ इतिश्रीव्यासविरचितंनवग्रहस्तोत्रंसंपूर्णम् ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥

एकादशी माहात्म्य प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ ॥ ओंनमोजी गणनाथा॥नमियेलीशारदामाता॥त्यांचे निप्रसादें आलां॥एकादशीसांगेन॥१॥पूर्वीहस्तिनापुरीं॥पांडवांचासाह्यकारी॥ गोत्रवधाचीहत्याथोरी॥घडलीरायाधर्मासी॥२॥धर्मेंस्मरिलेंकृष्णासी॥धांवपा वगाहृषीकेशी॥तूंसोयराआम्हासिहोसी॥आणिविश्वासीतारक॥३॥ऐसेंस्मर णाकरितां॥पावलाश्रीकृष्णात्वरिता॥द्रौपदीचरणीठेवीमाथा॥त्राहित्राहिम्हणोनी ॥४॥धर्मरायेंकेलेंनमन॥येरेंदिधलें आलिंगन॥तैसेचिचौघेजण॥करिनीसाष्टांग नमस्कारू॥५॥कुंतीसीकृष्णेंकेलानमस्कारू॥तंवपांडवींपूजिलाशार्ङ्गधरू॥षोड शोपचारू॥नवविधाकरोनी॥६॥तंवबोलेपांडवांसी॥कांस्मरिलेंआम्हासी॥ क वणेंगांजिलेंतुम्हांसी॥तेंत्वरितआम्हासीसांगावें॥७॥तंवपांडवम्हणतीस्वामिया ॥तूंअसतांकोणगांजील धर्मराया॥परीएकउत्कंठाआमुच्याहृदया॥तेंतुम्हासीद्रौ पदीकरीलश्रुत॥८॥तंवद्रौपदीम्हणेकृष्णासी॥गोत्रहत्याघडलीआम्हासी॥कवण उपाययादोषासी॥तोआम्हांसिनिवेदीं॥९॥मगहांसोनिश्रीपती॥कायबोलेद्रौप दीप्रती॥जेणेंब्रह्महत्यानासती॥तेंव्रततुम्हांसिसांगेन॥१०॥तेंव्रत असेंआम्हांपासीं ॥तेणेंतारिलेंदेवांसी॥तियेनामएकादशी॥तेत्रिभुवनींविख्यात॥११॥ एकादशीचें महिमान॥श्रीकृष्णसांगेआपण॥हेंव्रत आचरितांजाण॥महापातकेंनासती॥१२॥

ऐसेंश्रीकृष्णबोलिले॥ धर्मअर्जुनचरणांसीलागले॥ देवातुम्हींजेंबोलिलें॥नव लविदातारा॥१३॥तेकवणाचीकुमारी॥जन्मलीकवणाचेउदरीं॥ देवांसिरक्षिलें कवणेपरी॥तेंहरीसांगिजे॥१४॥मगहांसोनिबोलेश्रीहरी॥तुम्हींचित्तद्यावेंयेअवस रीं॥मीसांगेनबरवेपरी॥एकादशीचीकथा॥१५॥एकादशीजेऐकती॥त्यांचींमहा पातकेंनासती॥कृष्णसांगेपांडवांप्रती॥तेश्रोतेहोपरिसा॥१६॥पूर्वीकुंभदैत्याचा सुत॥मृदुमान्यनामाअद्भुत॥वनामाजीतपकरित॥त्याणेंप्रसन्नकेलात्रिपुरारी॥१७ तंवयेरेंदिधलेंवरदान॥तूंपुरुषार्थीहोसीथोरगहन॥नुजकवणाचेहातींनाहींमरण ॥ऐसावरदिधला॥१८॥दैत्यहर्षेंनिर्भरझाला॥उन्मत्तमदेंमातला॥पुनरपिबोलिला॥ ईश्वरनयासी॥१९॥ईश्वरविचारीमानसीं॥हापीडाकरीलविश्वासी॥याचियामृत्युसी॥ कांहींप्रकारकरावा॥२०॥आह्मीज्यासीवरदेतों॥तोचिफिरोनिपडतो॥मगविष्णुआह्मां तेंरक्षितो॥त्यानेंवधोनियां॥२१॥तरीयासीमारीलविष्णु॥आणिकनाहींपासीभ र्भु॥आह्मीत्यासीवरदेऊन॥फसींपडिलोंदेखा॥२२॥ईश्वरम्हणेदैत्यातें॥ऐक माझ्यावरदानातें॥नृपावसीलमृत्यूतें॥एकेनारीचेनिहस्तें॥२३॥मायबापावीण उपजेलनारी॥तेमृदुमान्यानूतेंसंहारी॥तूंजिंकिशीब्रह्माविष्णुत्रिपुरारी॥इंद्रादिदेवां समस्तां॥२४॥इतकावरलाधला॥ईश्वरअदृश्यझाला॥मगदेवांसीआरंभिला॥प्र ळयसंग्राम॥२५॥मगदैत्यक्रोधेंनिघाला॥तोइंद्रावरीचालिला॥इंद्रदैत्यभेणेंपळाला ॥दैत्यपाठीनसोडी॥२६॥इंद्रगेलासत्यलोकासी॥मृदुमान्यलागलापाठीसी॥तोपाव लावेगेंसी॥महागर्जनाकरित॥२७॥तंवतेथेंगजरुझाला॥ब्रह्मावैकुंठासीपळाला॥ सावित्रीसहितद्वारींपडला॥चतुर्मुखब्रह्मा॥२८॥मगविष्णुधांवोनी॥पुसेचतुरान- नालागुनी॥कवणेंगांजिलेंम्हणोनी॥मगतत्क्षणींसावधकेला॥२९॥ब्रह्मासांगेवृ- त्तांत॥देवासत्यलोकींआलादैत्य॥आह्मांभविन्नलाआकांत॥तेंसांगतांउरीकैंची॥३० ॥आह्मीपळालोंत्वरित॥तंवपाठीलागलादैत्य॥तेहतीसकोटीदेवांसहित॥तुह्मांपासीं आलों॥३१॥तूंतेंस्मरतांश्रीहरी॥आह्मांदैत्येंघातलेंबाहेरी॥आपणसत्यलोकामा- झारी॥सुखेंराज्यकरीतसे॥३२॥दैत्यसत्यलोकींगर्जिन्नला॥तेणेंतेथेंकंपसुटला॥ घोरभयातेंपावलों॥ह्मणोनिआलोंशरणस्वामिया॥३३॥तूंभक्तकाजकैवारी॥त्रि भुवनव्यापकमुरारी॥कायहोईलसत्यलोकामाझारी॥तेंनेणवजीदातारा॥३४॥ऐ

सीकरितांमात॥ दैत्यपावलात्वरित॥ वोभाटझालावैकुंठांत॥ सकळदेवगजबजिले ॥३५॥ मृदुमान्येंविष्णुदेखिला॥ दैत्यउन्मत्तमदेंमातला॥ मगगर्जोनिह्मणेरेगोपाळा॥ कायबोलसीदेवांसी॥३६॥ दैत्यह्मणेविष्णूसी॥ मजतूंजगीशरणयेसी॥ तरीकांहीं नकरीवैकुंठासी॥ मजशरणयावेंयेवेळे॥३७॥ तंववोलिलाशार्ङ्गधरू॥ तूंकवणवंशीं चावीरू॥ कवणेंकेसादिधलावरू॥ तोमजप्रतीसांगपां॥३८॥ मीजन्मलोंकुंभदै- त्याचेउदरीं॥ म्यांप्रसन्नकेलात्रिपुरारी॥ तुह्मांसीघालोनिबाहेरी॥ राज्यकरीनत्रिभु वनाचें॥३९॥ ऐसामृदुमान्यबोलिला॥ मगक्रोधेंबहुआवेशला॥ गदाघेऊनधांविन्नला ॥संग्रामाठाकलातेसमयीं॥४०॥ तेवेळींदेवसमस्त॥ त्यादैत्यावरीउठावलेत्वरित॥ येरू निर्वाणझुंजत॥ राहेंसाहेंम्हणोनी॥४१॥ मगविष्णूनेंचक्रघेवोनिकरीं॥ टाकिलेंतेंदैत्या वरी॥ युद्धकरितांशिणलाभारी॥ दैत्यनिर्धारींनाटोपे॥४२॥ विष्णुमृदुमान्येंधरिलाक- रीं॥ झालीमल्लयुद्धझुंझारी॥ युद्धकरितांशिणलाभारी॥ दैत्यनिर्धारींनाटोपे॥४३॥ देवदैत्याचेहातींहूनिनिसटला॥ जीवींप्राणअसेउरला॥ तंवहाहाःकारजाहला॥ अंतः पुरामाझारी॥४४॥ मगसोडूनिसकळांतें॥ लक्ष्मीझांवलीविष्णूतें॥ मगटाकतेझाले वैकुंठातें॥ थोरकष्टेंकरोनियां॥४५॥ ब्रह्मासावित्रीसहित॥ विष्णूलक्ष्मीसमवेत ॥तेहतीसकोटीदेवसमस्त॥ इंद्रादिकऋषीश्वर॥४६॥ तंवतयेअवसरीं॥ बोळंगें बैसलात्रिपुरारी॥ ह्मणेकायझालेंवैकुंठाभीतरीं॥ देवफौजायेताती॥४७॥ आले ब्रह्माविष्णुइंद्र॥ सिंहासनींबैसलेथोर॥ तेंकेल्रापोडशोपचार॥ पूजाविधि॥४८॥ तैसाचिब्रह्मदेवईश्वरू॥ नानाविधिपोडशोपचारू॥ करूनिपूजासंभारू॥ यथोक्त झालेंभोजन॥४९॥ कर्पूरविडेदिधलेजाणा॥ मगआदरेंबोलेकैलासराणा॥ कव णप्रसंगेंनारायणा॥ येथेंआगमनझालेंआजी॥५०॥ तंवबोलिलेनारायण॥ आतां करालकायपुसोन॥ अंतपुरलायेथून॥ समस्तदेवलोकींचा॥५१॥ अविचारीकर्म- करितां॥ दैत्यासीवरदेतां॥ तेप्रवर्ततातिआकांता॥ देवलोकांसमस्तांसी॥५२॥ मृदु मान्यासीवरदानदिधलें॥ त्याणेंत्रैलोक्यत्रासिलें॥ सत्यलोकाविभांडिलें॥ धाडीघा तलीवैकुंठीं॥५३॥ तंवतोप्रवर्तलातेअवसरीं॥ ईश्वरासीपुरुषार्थकरी॥ येथेंगजबज कैलासद्वारीं॥ कायनिमित्तस्वामिया॥५४॥ तंवबोलिलेशंकरू॥ दैत्येंउपद्रवकेलाथो रू॥ त्याभेणेंपळालेसुरवरू॥ शार्ङ्गधरासहित॥५५॥ तंवमृदुमान्यतत्क्षणीं॥ आ

ठाकैलासाठाकोनी ॥ आतांकोठेंपळसीचक्रपाणी ॥ मजविणतेंसांगपां ॥ ५६ ॥ दैत्य आलारेआला ॥ ईश्वरासिकंपसूटला ॥ आकांतप्रळयमांडिला ॥ तयेवेळींअवधारा ॥ ५७ ॥ लक्ष्मीधरीविष्णूतें ॥ पार्वतीझोंबेईश्वरातें ॥ सावित्रीनसोडीब्रह्म्यातें ॥ आपणआपणापरीसुरवरांसी ॥ ५८ ॥ अवघाझालाहाहाःकार ॥ पळतीदेवस्कुरवर ॥ नसांभाळतीऋषीश्वर ॥ भद्रकेतूमांडिला ॥ ५९ ॥ तंवदैत्यें धरोनिकैलासातें ॥ हालविलेंएकेंहस्तें ॥ तंवधीरधरोनिकैलासनाथें ॥ दैत्यासियुद्धमांडिलें ॥ ६० ॥ नंदीवरीआरूढहोवोनी ॥ साठीसहस्रगणांप्रतीवारोनी ॥ क्षेत्रपाडिलेंत्रिशूळघेऊनी ॥ संग्रामासनिघाला ॥ ६१ ॥ तंवएकीकडेविष्णुउभाराहिला ॥ अवघाहाहाःकारझाला ॥ दैत्यावरीईश्वरचालिला ॥ दैत्यवेढिलातयेवेळीं ॥ ६२ ॥ तंवउठिलानिशाचर ॥ सिंहनादकेलाथोर ॥ म्हणेकोठेंगेलाशार्ङ्गधर ॥ वैकुंठींचानिवासी ॥ ६३ ॥ तोआणिंगात्रिपुरारी ॥ नातरीसंहारीनकैलासपुरी ॥ विष्णुसुदर्शनघेवोनिकरीं ॥ दैत्यावरीचालिले ॥ ६४ ॥ दैत्यभयक्रोधेंथोरू ॥ हिरोनिघेतिलेंहतियारू ॥ तंवधांवोनिआलाईश्वरू ॥ त्रिशूळेंदैत्यहाणीतला ॥ ६५ ॥ दैत्यक्रोधेंतापला ॥ ईश्वरधरोनिआपटिला ॥ तयेवेळीं मूर्छागतझाला ॥ कैलासराणा ॥ ६६ ॥ मगउजूफिरलाब्रह्म्यावरी ॥ तोमरहाणीतलाउरावरी ॥ तेथेंथोरझालीझुंझारी ॥ आकांतझालामहाप्रळयो ॥ ६७ ॥ पुढेंपळेपरमेष्ठी ॥ तंवमागेंफिटेकांसोटी ॥ दैत्यनसोडीपाठी ॥ ब्रह्माकरीहाहाःकारू ॥ ६८ ॥ तंवदैत्यम्हणेब्रह्म्याप्रत ॥ तुम्हीब्राह्मणींभक्षावाकढीभात ॥ युद्धाचीतुम्हाप्रत ॥ कोणमातपरियेसा ॥ ६९ ॥ पुनरपिमृदुमान्यधांविन्नला ॥ तंवईश्वरकाकुळतीआला ॥ म्हणेतूंभलारेभला ॥ राखवाराखवतूंआमुतें ॥ ७० ॥ तंवदैत्यबोलेवचन ॥ तुम्हीतिघेमजयाशरण ॥ तुम्हासमीदेईनप्राणदान ॥ नाहींतरीसंहारीनमी ॥ ७१ ॥ ऐसेंऐकोनियांवचन ॥ मगपळालेतिघेजण ॥ सावित्रीलक्ष्मीपार्वतीआपण ॥ आणिसमस्तसुरवर ॥ ७२ ॥ मगसांगातेंघेउनिस्त्रियांतें ॥ पाळलेत्रिकूटशिखरातें ॥ तंवदैत्यलागलापाठीतें ॥ कोणेपरीसोडीना ॥ ७३ ॥ स्वर्गमृत्युपाताळीं ॥ दैत्यनसोडीत्येवेळीं ॥ मगआलीकळवळी ॥ तिहींदेवांसी ॥ ७४ ॥ पळतांझालीहिंपुटीं ॥ श्वासनमायेपोटीं ॥ त्रिलोकींनाहींसुटी ॥ मगभक्तिराहिल्या ॥ ७५ ॥ सोडिलेअलंकारभूषण ॥ आणखीअलंकारलेऊन ॥ उघडींपळतीसाहीजण ॥ गिरिपर्वतरिघोनियां ॥ ७६ ॥ तंवत्यापर्वताचरी ॥ महाअरण्याभीतरी ॥ होतीधात्री

वृक्षाचीपोरवरी ॥ तयाभीतरीप्रवेशले ॥ ७७ ॥ साहीजणेंआकांतेंराहिलींतेथें ॥ आ ह्मीपळावेंकवणपंथें ॥ आतां भलतें होकांयेथें ॥ ह्मणोनिभयासघातला ॥ ७८ ॥ तंव त्यापेरवरीमाझारी ॥ श्वासासरसीजन्मलीसुंदरी ॥ तेनिघालीबाहेरी ॥ देवींदृष्टी देखियेली ॥ ७९ ॥ होतापर्जन्यकाळ ॥ साहीजणेंस्नानेंझालींतत्काळ ॥ उपवासनिराहार-केवळ ॥ घडलासाहीजणांसी ॥ ८० ॥ ऐसींसाहीजणेंकष्टीनिद्रितें ॥ तंवदेखिलेंकुमरी तें ॥ मगचेतलीतयांतें ॥ तेकुमारीदेखोनियां ॥ ८१ ॥ करजोडुनितत्क्षणीं ॥ तियेसींके लीविनवणी ॥ तुवांरक्षावेंस्वामिणी ॥ शरणागताआपुलिया ॥ ८२ ॥ आह्मीसाही तुजआलोंशरण ॥ आह्मासितुवांद्यावेंप्राणदान ॥ तियेसिऐसेंह्मणोन ॥ त्यादैत्यातें मारोनियां ॥ ८३ ॥ मगतेचिअवसरीं ॥ ब्रह्माविष्णुत्रिपुरारी ॥ तियेचीवर्णितीथोरी ॥ नानापरीअवधारा ॥ ८४ ॥ तंवतिणेंआपुलेआंगाभीतरी ॥ लपविलेब्रह्माविष्णुत्रिपु रारी ॥ मगविचारीमनाभीतरी ॥ आतांबाहेरीनिघावें ॥ ८५ ॥ तंवतेपोकळीचेतोंडासी ॥ दैत्यउभापरियेसी ॥ एकदाढआकाशासी ॥ एकपाताळींलाविलीसे ॥ ८६ ॥ देखोनि-यांतीकुमारी ॥ दैत्येंद्रविस्मयकरी ॥ मागुतीह्मणेसुंदरी ॥ कवणतूं येथें ॥ ८७ ॥ हें एव ढें महाअरण्य ॥ तुजयेथेंयावयाकायकारण ॥ तुजसारिखेंनिधान ॥ यात्रिभुवनीं नदेखों ॥ ८८ ॥ तुझेंनामकायतेंसांगिजे ॥ तुवांकोठेनिकेलेंबिजें ॥ कवणवंशींजन्म. तुझें ॥ तेंमजपाशींसांगपां ॥ ८९ ॥ अरेमाझेंनामतुजकायकरावें ॥ म्यांतुजदैत्यानें संहारावें ॥ ऐसेंवरदानदेवें ॥ दीधलेंमज ॥ ९० ॥ ह्मणोनितूंयेथेंआलासी ॥ आतांकव णेठायींपळसी ॥ तंवकोपआलादैत्यासी ॥ तेणेंसिंहनादपैंकेला ॥ ९१ ॥ मगखड्गघेऊ नकरीं ॥ चालिलीदैत्यावरी ॥ शिळाउचलोनियांशिरीं ॥ तियेवरीटाकिताझाला ॥ ९२ तंवतेचिअवसरीं ॥ अदृश्यझालीसुंदरी ॥ तेजफांकलेंअंबरीं ॥ त्रिभुवनामाजीनसमा ये ॥ ९३ ॥ मगखड्गघेवोनियांहातीं ॥ सवेंचिउभीब्रह्ममूर्ती ॥ दैत्यविचारीचित्तीं ॥ ह्मणे थोरख्यातीइयेची ॥ ९४ ॥ ह्मणेमीकायकैसेंकरूं ॥ ब्रह्ममूर्तीसीसंहारूं ॥ ह्मणोनितोनि शाचरू ॥ चिंताक्रांतबैसला ॥ ९५ ॥ तंवतत्काळतेवेळीं ॥ आलीशरणागताचीमाउली ॥ ह्मणेतूंउगाउभायेवेळीं ॥ खड्गटाकिलेंअभिमंत्रोनी ॥ ९६ ॥ तेंसोडिलेंदैत्यावरी ॥ संहार करीझडकरी ॥ त्वरेंचिंतोनियांसुंदरी ॥ खड्गसोडितीपैंझाली ॥ ९७ ॥ त्यायेंपडलीदेवी सीचिंता ॥ कैसेंसंहारूंदैत्यनाथा ॥ हानमरेतरीसर्वथा ॥ मजशापदेतील ॥ ९८ ॥ तंवतं

तींहूनशस्त्रस्फुरलें॥ भुजादंडतोडूनिपाडिले॥ सर्वेचिशिरकमळछेदिलें॥ आपणगे लीआकाशीं॥ ९९॥ दैत्यपाडिलाधरणीं॥ उटोउटोम्हणती योगिनी॥ तुवांरक्षिलेंस्वा मिणी॥ शरणागतांआपुलिया॥ १००॥ मृदुमान्यातेंसंहारिलें॥ तिन्हीदेवविजयी झाले॥ तियेचेचरणांसिलागले॥ त्राहिंत्राहिंम्हणोनियां॥ १॥ लक्ष्मीसावित्रीपार्व ती॥ तिच्याचरणांलागती॥ तुवांरक्षिले आमुचेपती॥ जीवदानदिधलें॥ २॥ तं वतयेअवसरीं॥ कायबोललीसुंदरी॥ चौदाभुवनेंमाझेउदरीं॥ मनींविचारा- आपुले॥ ३॥ मजनाहींजनकजननी॥ मजनाहीस्वामीस्वामिणी॥ माझारहिवास त्रिभुवनीं॥ माझेंनामएकादशी॥ ४॥ मीठाउकीनाहींकवणासी॥ होतेंअदृश्यव नवासी॥ प्रकटझालेंतुम्हांपासीं॥ कृपादानमागावया॥ ५॥ तुमच्यासाहीजणांच्या श्वासापासुनी॥ मीजन्मपावलेंमेदिनीं॥ पातकेंशुद्धहोतीलमाझेस्मरणीं॥ माझें व्रतआचरतां॥ ६॥ आजिचेंमाझेंजन्मजाण॥ तुम्हांपडिलेंनिराहारउपोषण॥ तरी तुम्हीहेंव्रतकराआचरण॥ महादोषनासनी॥ ७॥ तुम्हांसहजअनायासें॥ व्रतघड लेंआजरवासें॥ त्रिलोकतारावयासरिसें॥ प्रकटव्रताकरावें॥ ८॥ तुम्हीनदीपूरतरतां ॥ स्नानेंघडलींसमस्तां॥ निराहारप्रेमव्रता॥ एकादशीपैंघडली॥ ९॥ तंवबोलेहृषीकेशी तुवांनसोडावेंआम्हांसी॥ आम्हींपंधरावेतिथीसी॥ एकादशीव्रतआचरों॥ १०॥ तंवबो लेलक्ष्मीपती॥ हेंमाझेंव्रतजेआचरती॥ नयांसिनाहींपुनरावृत्ती॥ तेसंसारींजीवन्मु क्त॥ ११॥ तंवबोलिलाशार्ङ्गधरू॥ तुझियाव्रताचाबडिवारू॥ तोसांगेनमीविचारू॥ चित्तदेऊनिपरियेंमीं॥ १२॥ मातृगमनसुरापान॥ ब्रह्महत्यागोवधजाण॥ परस्त्रीवेश्या गमन॥ हींहींमहापातकेंहरनी॥ १३॥ एकयातीभ्रष्टझाला॥ एकेंगोत्रवधकेला॥ एकें अतिथीदवडिला॥ एकींवधिलाभ्रतारू॥ १४॥ एकव्रतभंगकरिती॥ एकब्राह्मणाचेंघ रमोडिती॥ एककन्याद्रव्यघेती॥ एककरितीविश्वासघात॥ १५॥ एकतीर्थविक्राक रिती॥ एकनेमभ्रांकमोडिती॥ एवंपातकेंनासती॥ एकादशीव्रतकेलिया॥ १६॥ पूर्वी लक्षकरिती॥ एककन्याद्रव्यघेती॥ एवंपातकेंनासती॥ एकादशीव्रतकेलिया॥ १७॥ तंवपांडवम्हणतीहृषीकेशी॥ कन्याद्रव्याचादोषसांगसी॥ तोकळोंद्यावाआम्हांसी ॥ सर्वत्रस्वामियां॥ १८॥ यावरीबोलेलक्ष्मीपती॥ एकधर्माभूपती॥ कन्याद्रव्यघे- ती॥ तेचारयुगेंकृमीहोतीनिश्चयें॥ १९॥ मगभोगितीचौऱ्याशींलक्षयोनी॥ मह्म

नरकअघोरदारुणी॥ त्यांसिकरितांजाचणी॥ शीणपावलायमधर्मू॥१२०॥जेव्हांक न्येनेंद्रव्यघेतलें॥पित्यानेंकन्येचेंकाळीजभक्षिलें॥मातेनेंरुधिरप्राशिलें॥बंधूनेंअ स्थीभक्षिल्या॥२१॥इनरलोकमंडपींजेंविती॥तेसूकरविष्टाभक्षिती॥आणिपशु योनीसजन्मती॥वीससहस्रवर्षेंपरियेसा॥२२॥ याकारणेंधर्मभूपाळा॥कन्याद्र व्याचामनावाटेकंटाळा॥श्रीखंडलावुनीद्यावीबाळा॥दुर्बळ्याब्राह्मणासी॥२३॥ध र्म्म्हणेपुरुषोत्तमा॥ सांगपांएकादशीचामहिमा॥जेणेंभंगमहापातकद्रुमा॥ ते कथासांगावीस्वामिया॥२४॥एकादशीजेनकरिती॥त्यांसिकायबोलेश्रीपती॥ मजवरीनकोपावेंश्रोतीं॥हेंवचनश्रीहरीचें॥२५॥एकादशीसजोघेईलअन्न॥ मातृभांगीदोषदारुण॥ऐसींपातकेंनिस्तरण॥एकादशीव्रतआचरतां॥२६॥जो नकरीएकादशी॥कीटकपडलेंगोमांसीं॥ तेंमांसभक्षीएवंपातकल्यासी॥आणि वाराणसींपितावधी॥२७॥जोनकरीएकादशी॥एवंपातकल्यासी॥ऐसेंबोलिले हृषीकेशी॥एकादशीजयघळिकें॥२८॥ आणिविष्णुबोलआपण॥ऐसेंतुजदिधलेंवर दान॥महेशम्हणेसत्यवचन॥आनांचलाकैलासीं॥२९॥तंवघंटायुक्तविमानेंसी ॥तेभ्रमतआलेंआकाशीं॥त्यांनबैसविलीएकादशी॥निघालेत्वरेंगजरेंसीं॥३०॥ चंवरेंआनंदेंढाळिती॥लक्ष्मीसावित्रीपार्वती॥ऐसेंकैलासायेती॥देवांसहितईश्व. रू॥३१॥साठीसहस्रगणांसी॥ आनंदझालाकैलासीं॥आणिदेवमहेशांसी॥षो डशोपचारेंपूजाकेली॥३२॥तंवकरजोडूनिहृषीकेशी॥विनवितेझालेमहेशासी॥ आज्ञाद्यावीआह्मासी॥वैकुंठासीजावया॥३३॥षोडशोपचारेंपूजा॥ करिताझाला कैलासराजा॥ह्मणेएकादशीसंगेंगरुडध्वजा॥मीयेईनवैकुंठासी॥३४॥देवोनि वस्त्रालंकार॥बोळवीतनिघालेईश्वर॥सर्वगंधर्वयक्षकिन्नर॥आलेनगराबाहेरप रियेसीं॥३५॥एकादशीवाहोनिगरुडावरी॥मार्गानिघालेश्रीहरी॥टाकिलीकैलासपु री॥जयजयकारींप्रवर्तलें॥३६॥सांगातेंआलेऋषीदेव॥ आणिचतुर्मुखब्रह्मासोम वासव॥इतरयोगेश्वरमहानुभाव॥वैकुंठपुरीसदाटले॥३७॥गरुडावरोनिउतरोनी ॥एकादशीबैसलीसिंहासनीं॥पूजामधुपर्कादिकरोनी॥नवविधभक्तीकरिती॥३८ तंवसंतोषोनिहृषीकेशी॥कायबोलिलेगरुडासी॥धंडेंपिटावेंनगरासी॥एकादशीव्र तकरावया॥३९॥बाळकांस्तनपानें॥एकादशीसनदेणें॥घोडियांचारापाणीतृणें॥

एकादशीसनघ्यावें ॥ ४० ॥ ब्राह्मणवैश्यशूद्रक्षत्री ॥ अन्नवर्जावें अहोरात्रीं ॥ निराहारा कीजेसर्वत्रीं ॥ अणुमात्रअन्ननघ्यावें ॥ ४१ ॥ गरुडाजावोनिझडकरी ॥ डांगोरापिटावे कुंठपुरीं ॥ एकादशीकरावीनिराहारीं ॥ जागरणेंसी ॥ ४२ ॥ ऐशातीन्हीतिथीउत्तम ॥ विष्णूनेंकेलाअसेनेम ॥ तेंनारदें ऐकिलें प्रेम ॥ तोझडकरीआला ॥ ४३ ॥ नारदम्हणे भगवंता ॥ हेंकोणव्रतआचरतां ॥ यावरीविष्णुझालाबोलता ॥ नारदाप्रती ॥ ४४ ॥ नारदासिम्हणेहृषीकेशी ॥ इचेंनामएकादशी ॥ इणेंरक्षिलेंआम्हांसी ॥ थोरआकांतासी पावली ॥ ४५ ॥ इणेंदिधलेंप्राणदान ॥ यांचविलेंआमुचेप्राण ॥ इंद्रमुख्यसुरवरगण ॥ इणेंरक्षिलेनारदा ॥ ४६ ॥ मगइंद्रमुख्यसुरवर ॥ समस्तगणऋषीश्वर ॥ करिती मंत्रघोषउच्चार ॥ एकादशीजवळीपें ॥ ४७ ॥ तेथेंआनंदथोरझाला ॥ ब्रह्माविष्णुसं तोषला ॥ तंवनारदचरणींलागला ॥ देवाविनंतीएकअवधारीं ॥ ४८ ॥ नारदम्हणेमु रारी ॥ हेंव्रतआचरावेंकोणेपरी ॥ तंवबोलिलामुरारी ॥ नारदापरियेसीं ॥ ४९ ॥ दशमीस एकभुक्तकरावें ॥ नक्तभोजनअर्धेकरावें ॥ मगहरिकथेसीजावें ॥ कीर्तनऐकावया ॥ ५० ॥ लावोनिद्वादशटिळा ॥ शंखचक्रतुळसीमाळा ॥ ऐसेंसांगतसेसकळां ॥ नारायण स्वमुखें ॥ ५१ ॥ येदिवशींकरूनिस्नान ॥ एकादशीसउपोषण ॥ निराहाररराहोन ॥ व्रतउत्तमआचरावें ॥ ५२ ॥ आणिककरावेंजागरण ॥ ऐकावेंहरिकीर्तन ॥ पुराणश्रवण आवाहनविसर्जन ॥ हरिचरणलक्षावे ॥ ५३ ॥ चारप्रहरएकादशीस ॥ निद्राकरूंनये क्षणमात्रास ॥ व्रासनघावाद्वादशीस ॥ एकभुक्तकरावें ॥ ५४ ॥ करोनिएकादशीसनि राहार ॥ जागरणकरीजोचारीप्रहर ॥ मीविष्णुत्याचाकिंकर ॥ त्याचेचरणरजझाडीन मी ॥ ५५ ॥ लोकएकादशीसनिराहार ॥ नसेवितीफळाहार ॥ आषाढीकार्तिकमासीं मात्र ॥ उदककर्जावेंनियेसीं ॥ ५६ ॥ एकादशीसजेजेवितीभात ॥ तेंराक्षसकाळीज निभ्रांत ॥ त्याअन्नासवेंउदकघेत ॥ तेंराक्षसरुधिरसेविलेंजाण ॥ ५७ ॥ एकादशीस जेवितीशाका ॥ तेपाणियांतीलश्वापददेखा ॥ घृतघेतीबहुकौतुका ॥ तेंसूकररुधि रजाणावें ॥ ५८ ॥ एकअशक्तदेहीअसती ॥ अन्नानिमित्तप्राणजाऊंपहाती ॥ तिहीं फळेंभक्षावींकाकुळती ॥ देहरक्षणाकारणें ॥ ५९ ॥ एकादशीसजेपोहेभक्षिती ॥ ते मार्जारयोनीसजन्मती ॥ तेतंवजाणावेनिरुती ॥ श्रोतेजनहो ॥ ६० ॥ जेकरितीधा न्यआहार ॥ तेभोगितीनरकघोर ॥ पुनरपियोनिद्वार ॥ भोगितीचौऱ्याशीं ॥ ६१ ॥

प्रीतिपूर्वकएकादशीकरिती॥ त्यांचींपापेंसर्वजाती॥ त्याचाद्वारवठामीलक्ष्मीपती॥ दिवसरात्रींराखेन॥६२॥ पंधरादिवसकर्मेंकरिती॥ त्यांचींपापेंसर्वहरती॥ आणिद्रव्यधनपुत्रसंतती॥ एकादशीव्रतकेलिया॥६३॥ ऐसाएकादशीसवरु॥ देताझालाशार्ङ्गधरु॥ महापुण्यपर्वतथोरु॥ सहस्रयज्ञघडतील॥६४॥ ऐसेंऐकोनियांवचन॥ पातकेंउभींराहती येऊन॥ विनवितीश्रीनारायण॥ आम्हीकायकरावें॥६५॥ त्रिलोकींकरितीलएकादशी॥ मगआह्मींकोठेंरहावेंपरियेसीं॥ तंवबोलिलेहृषीकेशी॥ तयांपातकांप्रती॥६६॥ जोएकादशीसभक्षीलअन्न॥ तेथेंतुह्मीराहावेंदडोन॥ तयासीतुह्मीनेवोन॥ कृमियोनीसघालावें॥६७॥ जेएकादशी-भावेंआचरती॥ त्यांचींमहापातकेंनासती॥ विष्णुसांगेनारदाप्रती॥ ऐसेंव्रतआचरावें॥६८॥ पातकांसिरहावयाठावो॥ देताझालादेवरावो॥ यावरीकायझालाअभिप्रावो॥ तेंऐकाश्रोतेहो॥६९॥ ऐकोनिश्रीहरीचेंवचन॥ संतोषलेंनारदाचेंमन॥ हृदयींव्रतधरोनिपूर्ण॥ मगचरणांसीलागला॥७०॥ नारदह्मणेपुरुषोत्तमा॥ हेंव्रतद्याआह्मांमेघःश्यामा॥ देवह्मणेकरावेंब्रह्मोत्तमा॥ व्रतहेंतुह्मांदीधलें॥७१॥ तंवबोलेहृषीकेशी॥ हेंचिसांगतोंतुह्मांसी॥ जोनकरीलएकादशी॥ त्यासीनीचयोनींजन्मअसे॥७२॥ नेवोनियांयमपुरासी॥ दंडकरावात्तयासी॥ नरककुंडांतपरियेसीं॥ एकयुगपर्यंतघालावें॥७३॥ मगकाढोनिनिर्भुजती॥ चौऱ्याशींनरकभोगविती॥ नरकामाजीकीटकमूर्ती॥ तयासिजन्मघालावें॥७४॥ गरुडापाठविलेंनगरासी॥ जोनकरीलएकादशी॥ तुवांधरोनियांत्यासी॥ नगराबाहेरघालावें॥७५॥ ऐसेंव्रतजेआचरती॥ त्यांचींमहापातकेंनासती॥ कृष्णासांगेपांडवांप्रती॥ कुंतीद्रौपदीआदिकरुनी॥७६॥ इतुकावैकुंठींवृत्तांतझाला॥ विष्णुव्रतआचरूंलागला॥ तंवईश्वरतेथेंआला॥ कैलासासांडीपें॥७७॥ विष्णूनेंकेलीपूजा॥ तंवबोलिलाकैलासराजा॥ माझीविनंतीगरुडध्वजा॥ अवधारिजे॥७८॥ तूंआचरतोसिएकादशीव्रत॥ मजसीद्यावेंकिंचित॥ तंवसंतोषेगोपीनाथ॥ तयेवेळींअवधारा॥७९॥ मगईश्वराचामानवाढविला॥ सर्वदिवसत्यासीदिधला॥ आपणाशेषघेतला॥ दुसरीतिथी॥१८०॥ यानिमित्तदोनएकादशी॥ वैकुंठींझालियापरियेसीं॥ स्मार्तवैष्णवदोंपक्षीं॥ आपल्यातिथीकरिती॥१८१॥ जे

सदाशिवाचेभक्त ॥ तेप्रथमदिवशींआचरत ॥ आणिकोणीविष्णुभक्त ॥ ते आचरतीदुसरीतिथी ॥ ८२ ॥ अस्मातेहतीसकोटीसुरवर ॥ आणिइत्यादिऋषीश्व र ॥ समस्तआचरतीअनाचार ॥ एकादशीपूर्णतिथी ॥ ८३ ॥ मीबोलिलोंनाहींआ पुलेमनी ॥ कथासांगितलीभागवतीं ॥ श्रीकृष्णसांगेपांडवांप्रती ॥ ऐसेंव्रतआ चरावें ॥ ८४ ॥ हीकथाजेऐकती ॥ भुक्तिमुक्तिपावती ॥ होईलधनसंपत्ती ॥ ऐसें श्रीपतीबोलिले ॥ ८५ ॥ हेंस्वर्गींव्रतझालें ॥ आणिपाताळींकैसेंप्रगटलें ॥ मृत्यु लोकासआलें ॥ तेंसांगरंविष्णुदासनामया ॥ ८६ ॥ साहाजणांचेश्वासीं ॥ ज न्मपावलीएकादशी ॥ याचाविचारपरियेसीं ॥ ईश्वरसांगेस्वामियासी ॥ ८७ ॥ विष्णुदासनामयासी ॥ प्रसन्नझालीएकादशी ॥ विघ्नेंबांधोनिचरणांसी ॥ वैकुं ठासीपैंगेला ॥ १८८ ॥ ॥ इतिएकादशीव्रतकथासंपूर्ण ॥ ॥ ७ ॥ ॥

सत्यनारायणकथा प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ ॐनमोजीगणनाथा ॥ तुझेचरणीठेवितों माथा ॥ श्रीसत्यनारायणाचीकथा ॥ वदवींआतांस्वामिया ॥ १ ॥ नमूंतुजलासरस्वती ॥ आदिमायालावण्यज्योती ॥ तुझ्यावरदेंमलास्फूर्ती ॥ यावीकथानुसंधानीं ॥ २ ॥ आतां नमूंगुरुदेवता ॥ योगीराजस्फुरवदाता ॥ कृपाकरींमजअनाथा ॥ जोकांस्वामीमाझातूं ॥ ३ ॥ नमूंआदिनारायण ॥ जोविश्वव्यापीनिरंजन ॥ त्याच्यासत्तेनेंचराचरजाण ॥ वा गतीतिहींलोकीं ॥ ४ ॥ आतांनमूंसंतसज्जन ॥ जोविश्वव्यापकश्रीभगवान ॥ त्याचे चरणींठेवूनिमन ॥ अहोरात्रवर्ततनाती ॥ ५ ॥ आतांऐकाकथानुसंधान ॥ जेंपावनपरम

गहन ॥ नैमिषारण्यींशौनकादिऋषिगण ॥ सूतालागींपुसतेझाले ॥ ६ ॥ कलियुगीं-मानवजन ॥ बहुतझालेमतिहीन ॥ त्यांचाउद्धारव्हावाअसाप्रयत्न ॥ थोडक्यांतसांगावा ॥ ७ ॥ कामनासिद्धीचाप्रकाश ॥ भूलोकींजोइतिहास ॥ कलींतसोपासर्वांस ॥ असाकांहींसांगावा ॥ ८ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ ॥ शौनकेंजोकेलाप्रश्न ॥ हाचिनारदब्रह्म्यालागुन ॥ पुसताझालाकरजोडून ॥ तेंचिअनुसंधानसांगतों ॥ ९ ॥ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ॥ कलींतकरीपापाचानाश ॥ कामनासिद्धीचाप्रकाश ॥ ऐसावरदेवांचाइतिहास ॥ सत्यनारायणाचाऐकातो ॥ १० ॥ प्रकटकरूनब्राह्मणद्वारा ॥ तोचिप्रसंगसर्वखरा ॥ श्रीहरीविप्रांचासंवादसारा ॥ सांगतोंतुजकारणें ॥ ११ ॥ कृतयुगींतसेंत्रेतायुगीं ॥ द्वापाराचेअंतींकलियुगीं ॥ सत्यनारायणाचेपूजामार्गी ॥ ब्राह्मणद्वाराप्रकटकेलें ॥ १२ ॥ काशीपुरीहीविख्यात ॥ तेथेंशतानंदनामेंब्राह्मणराहत ॥ पुत्रकलत्रकुटुंबसहित ॥ दीनगृहस्थाश्रमीअसेतो ॥ १३ ॥ विष्णुव्रतपरायण ॥ दरिद्रेंकरूनव्यापिलापूर्ण ॥ कुटुंबनिर्वाहाकारणें ॥ भिक्षेसिजातांजाहला ॥ १४ ॥ नम्रआणिशांतबहुत ॥ त्यासप्रत्यक्षदेवहोत ॥ वृद्धब्राह्मणवेषेंशांत ॥ पुसेविप्रालागुनी ॥ १५ ॥ कोठेंकेलेंप्रयाण ॥ कायमनींइच्छाधरून ॥ ॥ ब्राह्मणउवाच ॥ ॥ भिक्षार्थीआम्हीजाण ॥ ग्रामासिजातअसों ॥ १६ ॥ ॥ सत्यनारायणउवाच ॥ ॥ भिक्षावृत्तीब्राह्मणास ॥ योग्यउदरनिर्वाहास ॥ परीतूंमाझाउपदेश ॥ ऐकेंब्राह्मणोत्तमा ॥ १७ ॥ सत्यनारायणदेव ॥ कलियुगांतअनुभव ॥ प्रत्यक्षत्याचाप्रभाव ॥ फलदातासर्वांसी ॥ १८ ॥ दरिद्राचाकरूननाश ॥ भुक्तिमुक्तिदेतविशेष ॥ शोकसंतापाचाहीलेश ॥ कांहींएकउरोंनेदी ॥ १९ ॥ त्याहरीसतूंजाईंशरण ॥ मनोभावेंप्रीतीकरून ॥ तोचिशोकसंतापनासोन ॥ मनोरथपूर्णकरील ॥ २० ॥ स्वमुखेंऐसेंवदोन ॥ भूदेवासंसांगतसेआपण ॥ कंठदाटोनियांब्राह्मण ॥ ह्मणेदेवकोठेंसांगपां ॥ २१ ॥ सत्यनारायणउ० ॥ ॥ मीसत्यरूपेंकरून ॥ प्रत्यक्षझालोंनिरंजन ॥ मीचविप्ररूपधरून ॥ प्रकटझालोंतुजलागीं ॥ २२ ॥ पापबहुतहोतांजनीं ॥ मीचस्वतःअवतारधरूनी ॥ भक्तिभावेंकरूनी ॥ तारकहोतोंसर्वांतें ॥ २३ ॥ तूंमातेंशरणयेईं ॥ सर्वभावेंभजऽध्याई ॥ संकटेंसर्वठायींठायीं ॥ लयासीपावतील ॥ २४ ॥ ऐसेंबोलोनतत्काळ ॥ रूपआपलेंअत्यंतअढळ ॥ दाविताझालातयेवेळ ॥ शतानंदालागुनी ॥ २५ ॥ चतुर्भुजमेघःश्यामवर्ण ॥ आयुधेंकरींशोभायमान ॥ मस्तकींमुकुटपरमगहन ॥ ब्राह्मणपाहताझाला

॥२६॥पीतांबरआणिवनमाळा॥चारुहास्यघनसांवळा॥ऐसादेखतांचितेवेळां॥मस्त कठेविलातयेंचरणीं॥२७॥सद्गदवाणीकरूनी॥शतानंदलागेतयाच्याचरणीं॥ह्मणेहे भवनाशकमोक्षदानी॥शरणतुजमीअसें॥२८॥शतानंदउवाच॥नमस्कारकरूनियां चरणीं॥भवसमुद्रांतबुडोनी॥तुझेंस्वरूपविसरोनी॥मूढमायझालोंमी॥२९॥आदिअ नादिमायेचाकर्ता॥तूंचिभक्तांचींसंकटेंहर्ता॥तुझेआज्ञेवीणात्रिजगता॥सामर्थ्यदेवा दिकांनसे॥३०॥नमूंसत्यनारायणरूप॥विश्वहेंतुझेंस्वरूप॥तूंचिसर्वांचाकाळरूप॥तार कसर्वांसीचतूं॥३१॥भाग्यमाझेंउदयासिआलें॥तुझेकृपेंपाहिलींपाउलें॥मजदीनातेंउ द्धरिलें॥नारायणासर्वेशा॥३२॥मीनजाणेंकवणप्रकार॥केलामाझाअंगिकार॥आ दिअनादिविश्वंभरा॥मजदीनातेंतारावें॥३३॥मीदरिद्रेंकरून॥व्यापिलोंआहेंपरिपूर्ण ॥आतांतुझेपूजेचेंविधान॥संपूर्णसांगेंमजलागीं॥३४॥मुकेकरिशीलवाचाळ॥गिरि वरचढेपांगुळ॥तुझ्याकृपेचापरिमळ॥संतजनसेविती॥३५॥ ॥सत्यनारायणउ०॥ द्रव्यादिकेंमजनव्हेतृप्ती॥भक्तीचीकेवळमजप्रीती॥हास्यकरूनमधुरगती॥ऐसें बोलताजाहला॥३६॥बहुतधनाचेंनव्हेकारण॥अनायासेंमिळेलतेणेंकरून॥भक्ती नेंकरावेंपूजन॥षोडशोपचारेंकरूनियां॥३७॥नवग्रहआदिकरून॥संकटांतनि र्मुक्तझालेजाण॥केवळभक्तीचेंचकारण॥आणीकप्रियमजनाहीं॥३८॥आतांपूजे चेंविधान॥सांगतोंसर्वनिधान॥अनायासेंनकरितांप्रयत्न॥भक्तिभावेंभजावें॥३९ ॥गृहींअथवामंदिरांत॥सौम्यवारींयथास्थित॥नानाप्रकारेंतोरणादिसमवेत॥स्थंडि लनेथेंकरावें॥४०॥पांचकलशउदकेंपूर्ण॥आणूनस्थापावेपरिपूर्ण॥वरीदीपप्रज्वळून॥ घृतेंकरूनठेवावे॥४१॥मध्येंमांडूनसिंहासन॥त्यावरीशालिग्रामस्थापून॥ब्राह्मणमुखें पूजन॥यथाविधीकरावें॥४२॥अथवाविष्णुमूर्ती॥स्थापूनपूजावेंयथामती॥भक्तिभा वेंमनोरथपूर्ती॥सत्यसत्यजाणापां॥४३॥धूपदीपाचाविस्तार॥करावाजोयथाप्रका र॥नैवेद्याचाहीविचार॥तोहीऐकपांयथाविधी॥४४॥सपादगोधूमचूर्ण॥घृतांतत्या सआहाळून॥दूधशर्करामेळवून॥पाकसिद्धकरावा॥४५॥षड्रसयुक्तपक्वान्न॥ ओदनआणिमिष्टान्न॥नानाप्रकारचींकरून॥भक्तींमजअर्पावीं॥४६॥मध्येंपा नीयआचमन॥सुगंधयुक्ततांबूलजाण॥श्रीफलादिदक्षिणारत्न॥यथाविभवें अर्पावें॥४७॥मेळवूनसकळआसजन॥गृहस्थादिसंपूर्ण॥कथाइतिहासजा-

ण॥आदरेंकरूनऐकावा॥४८॥भिल्लराजाआणिवणिक॥चरित्रत्यांचेंअनेक॥उद्ध
रूनगेलेभाविक॥शुद्धभावेंकरूनियां॥४९॥याप्रकारेंपूजाकरोनी॥जीकामनाइ
च्छितीलमनीं॥तीतीमीपूर्णकरूनी॥अंतीनेईननिजधामा॥५०॥द्रव्याचीमजनाहीं
प्रीती॥अंतःकरणापासूनिभक्ती॥करूनिआळवावेंमजप्रती॥पुत्रादिकदेईनसर्व
भावें॥५१॥ऐसेंदेवोनिवरदानि॥ब्राह्मणरूपअंतर्धान॥झालेआपणसत्यनाराय
ण॥आपुलेंपूजनप्रकटकेलें॥५२॥ब्राह्मणविस्मितहोऊन॥घरींआलापरतोन॥
स्त्रियेसींसर्ववर्तमान॥सांगताझालातेधवां॥५३॥उभयतांनमस्कारकरून॥जें
कांआजभिक्षेंतमिळेलअन्न॥त्यांतसत्यनारायणाचेंपूजन॥यथाविधीकरीनमी॥
॥५४॥हानिश्चयकरोनतेवेळां॥भिक्षेसीनगरांतपातला॥नमागतांपूर्णझाला॥म
नोरथब्राह्मणाचा॥५५॥ब्राह्मणासीहर्षझाला॥विस्मयहीमनांतकेला॥श्रीहरीप्र
सन्नझाला॥सत्यनारायणरूपानें॥५६॥स्त्रियेनेंत्याचकाळीं॥पतिआज्ञावंदूनभा
ळीं॥पूजासामग्रीआणूनमंडळी॥आप्तमित्रादिमिळविले॥५७॥सत्यनारायणाचें
पूजन॥यथाविधीनेंकरून॥इतिहासमसकळश्रवण॥करूनिकृतकृत्यजाहला॥५८
॥भक्तीपाहोनितात्काळ॥प्रसन्नझालाघननीळ॥ब्राह्मणातेंसांगेप्रेमळ॥माग
इच्छितवरदान॥५९॥ ॥शतानंदउ०॥ ॥रथअश्वआणिहत्ती॥मंदिरें आणि
चामरेंडुल्लनी॥दासदासीआणिपदाती॥लक्ष्मीविपुळदेईमज॥६०॥गाईम्हशीवा
सरेंसहित॥दूधविपुलआनंदेंदेत॥कायावाचाकरूनिमनांत॥आपुलीभक्तीही
द्यावी॥६१॥तथास्तुह्मणेभगवंत॥दिधलेंतुलामनवांछित॥अंतकाळींमाझेंप
दप्राप्त॥तुजहोईलविप्रोत्तमा॥६२॥ऐसेंपावोनवरदान॥कृतकृत्यझालाब्रा
ह्मण॥नानाभोगभोगीतआपण॥स्त्रीपुत्रादिसमवेत॥६३॥दंडवतनमस्कारघा
लुनी॥प्रसादघेतलाआदरेंकरूनी॥आपआपलेघरालागुनी॥सर्वजातेजाहले॥
॥६४॥धन्यधन्यहाब्राह्मण॥यासीप्रसन्नझालासत्यनारायण॥त्यादिवसापासू
न॥व्रतप्रसिद्धझालेंकलियुगीं॥६५॥आतांपुढेंआख्यान॥भिल्लाचेंहीसांगेन॥
उद्धरूनपावलामोक्षसदन॥कथापावनऐकावी॥६६॥ ॥इतिश्रीइतिहाससमुच्च
येप्रथमोऽध्यायः॥१॥ ॥सूतउवाच॥ निषादएककाष्ठेंवेंचुनी॥नित्यविकावया
गांवांतआणी॥एकेदिवशींकाशीस्थानीं॥भाराआणूनठेविला॥१॥तोझालातृ-

षाक्रांत॥शतानंदाचेघरींयेत॥पाणीपिऊनविस्मित॥मनींबहुतझालासे॥२॥हा ब्राह्मणनिष्कांचन॥यांचेघरींइतुकेंधन॥व्हावयासीकायकारण॥तयालागींपुसता झाला॥३॥निषादउ०॥हेब्राह्मणातूंदरिद्रीअसतां॥कोठूनवैभवआलेंआतां॥दासी दासादिप्रभुता॥प्राप्तझालीतुजलागीं॥४॥हातजोडूनिह्मणेतया॥तूंसमर्थसांगाव या॥मजवरीआतांकरूनिदया॥झालेंतेंसर्वसांगावें॥५॥शतानंदउ०॥सत्यनारा यणदेव॥तयासिपूजितांकायनव्होय॥फळीतज्याचाप्रभाव॥शेषासहीनवर्णवे॥६ ॥त्याचेंमींकेलेंपूजन॥यथाविभवेंकरून॥मजवरीतयेंप्रसन्न॥होऊनिवैभवदी धलें॥७॥निषादउ०॥ब्राह्मणाससाष्टांगनमन॥करूनिह्मणेदेवसत्यनारायण ॥यथाविधीत्याचेंपूजन॥मजलागींसांगावें॥८॥कोणविधानकायअर्चन॥उपचा रविधीकोण॥हेंसर्वसांगेंमजलागून॥शरणतुजअसेंमी॥९॥साधूचेंजेंकांचित्त॥ समानउपकारीराहत॥कांहींगोष्टनठेवितांवृत्तांत॥वदावेंजीस्वामिया॥१०॥हें ऐकोनियांतेवेळां॥ब्राह्मणसर्वसांगताझाला॥राजाकृतार्थजेणेंजाहला॥तोइतिहा ससर्वही॥११॥श०उ०॥कोणीएकराजापुण्यवंत॥केदारमणिपूरनगरांत॥बहुतदिव सराज्यकरीत॥प्रजापाळकधार्मिक॥१२॥शांतमधुरवाचकधीर॥नारायणींतत्पर ॥सेनापतीधुरंधर॥माझेआश्रमींयेताझाला॥१३॥सत्यनारायणाचेंअर्चन॥मींक रीतहोतोंजाण॥हेंपाहूनतो आदरेंकरून॥मजपुसताझाला॥१४॥मीत्याससांगि तलाप्रकार॥तोचिऐकेंसर्वविस्तार॥कामनाइच्छूनिकरितीजेनर॥निष्कामकरिती क्वचित्॥१५॥मजसांगितलेंनारायणें॥तेंचिविधानसर्वपूर्ण॥सांगताझालोंत्याला गुन॥पूर्वपीठिकाज्यापरी॥१६॥त्याचप्रकारेंजाण॥पूजिताझालासत्यनारायण॥ राजाचेमनोरथपूर्ण॥होतेझालेतयेवेळीं॥१७॥पूजाकरावीभक्तीकरून॥वित्तशाठ्य विवर्जून॥तोषतनाहींनारायण॥द्रव्यसंभारेंकरूनी॥१८॥श्रीनारायणपरमात्माजाण ॥तयासीसर्वांचाअभिमान॥सोसतनाहींहेंसत्यजाण॥भक्तीनेंचपूजावा॥१९॥सु दामदेवाचेपोहेभक्षण॥प्रीतीनेंकरीनारायण॥विदुरगृहींतैसाजाण॥आतिथ्येंक रूनतोषला॥२०॥दुर्योधनाचेघरीं॥पूजानअंगिकारीश्रीहरी॥विदुराचियेमंदिरीं॥ राहताझालागोविंद॥२१॥गोपीअजामेळआणिव्याध॥हनुमंतबिभीषणआणिगीध ॥अधमकायजेकांप्रसिद्ध॥दैत्यदानवतारिले॥२२॥ऐसेंऐकोनियांराजा॥पूजासंभा

रआणोनियांवोजा॥ मिळवूनिप्रीतीनेंसमाजा॥ भक्तिपूर्वकपूजित॥२३॥ ऐसेंनिषाद अकिंचन॥ भक्तिभावेंकरींपूजन॥ सर्वभावेंत्यासीशरण॥ जाईतूंसत्यनारायणातें ॥२४॥ यालोकींसर्वसुखजाण॥ अंतींश्रीहरीचेचरण॥ पावसीलहेंमाझेंवचन॥ सत्य सत्यजाणतूं॥२५॥ ऐसेंऐकतांचितेवेळां॥ निषादेंतयासिनमस्कारकेला॥ तेथूनीआ पुलेघरींआला॥ राहतांझालाआनंदें॥२६॥ आपलेस्वजातीजन॥ निषादेंसर्वबोला वून॥ सांगीतलेंवर्तमान॥ सत्यनारायणपूजेचें॥२७॥ मनींनिश्चयकेलातयानें॥ आजकाष्ठविक्रयांतजेंधन॥ मिळेलत्याचेंसाहित्यआणून॥ सत्यनारायणपूजीनमी ॥२८॥ हानिश्चयकरूनिगेला॥ तोंअनायासेंधनपावला॥ चतुर्गुणिततयेवेळां॥ आनंदझालामनांत॥२९॥ आपुलेघरींयेऊन॥ स्त्रियेसीबोलावून॥ सांगताझा लाप्रेमेंकरून॥ पूजासामग्रीआणीतूं॥३०॥ तीऐकूनआनंदयुक्त॥ पूजनाचेंसा हित्यआणित॥ गोधूमचूर्णआणिघृत॥ दुग्धशर्कराआणिली॥३१॥ त्यांचाकरूनि- यांपाक॥ आणिकपक्वान्नेंअनेक॥ पुत्रपौत्रादिआप्तसकळिक॥ अर्चनालागींबो लाविले॥३२॥ ब्राह्मणउपाध्याययेऊन॥ स्थापितेझालेसत्यनारायण॥ यथाविधी पूजनकरवून॥ कथाश्रवणकरविली॥३३॥ भक्तिभावेंनमस्कार॥ करितांझालानिषा देश्वर॥ प्रसादेंसर्वांसीआदर॥ सेवितेझालेतत्काळ॥३४॥ यालोकींभोगवासना॥ जीजीकेलीत्यांनींकल्पना॥ तेदेताझालासत्यनारायण॥ अंतींसान्निध्यतयांतें॥३५ ॥ ॥ इतिश्रीइतिहाससमुच्चयेद्वितीयोऽध्यायः॥२॥ ॥सूतउवाच॥ ॥आतांकथा इतिहास॥ पुढीलअनुसंधानविशेष॥ जेणेंकृतार्थझालावैश्य॥ रायाचियाउपदेशें॥१ ॥मणिपूरनगरांत॥ चंद्रचूडनामेंराजाविख्यात॥ त्यानेंमेळवूनजनसमस्त॥ सत्यना- रायणपूजिताझाला॥२॥ रत्नपूरचाराहणार॥ साधुनामेंवाणीथोर॥ नौकेंतभरून धनफार॥ येताझालानदीमार्गें॥३॥ बहुतजनांचासमुदायतेथ॥ पाहताझालाय- थार्थ॥ मनींधरूनियांमनोरथ॥ येताझालातेठायीं॥४॥ चांदवेलखलखीतगहन ॥ मणीमोत्यांनींशोभायमान॥ नृत्यवाद्येंआणिगायन॥ तेंहीऐकताझाला॥५॥ ब्रा ह्मणकरितीवेदाध्ययन॥ ऐसेंमनोहररम्यस्थान॥ पाहूनहर्षयुक्तमन॥ वैश्याचेंजा हलें॥६॥ कर्णधारासिह्मणेवचन॥ मीपाहोनयेतोंपरतोन॥ तोंपर्यंतनौकायेथून॥ चालतुह्मीनकरावी॥७॥ त्यावेळींसेवकजन॥ हातजोडूनबोलतीवचन॥ आज्ञा

तुमचीप्रमाण॥ पाहूनियावेंस्वामिया॥८॥ वैश्यनावेंतूनउतरून॥ नमस्कारूनि यांसभाजन॥ पुसताझालातयांलागुन॥ काययेथेंहोतसे॥९॥ सभ्यबोलतीव चन॥ येथेंसत्यनारायणाचेंअर्चन॥ कलियुगींऐसादेवजाण॥ दुसरानाहींसर्वथा ॥१०॥ राजालोकांचेहिताकरितां॥ पूजनाचीकरीप्रसिद्धता॥ कलियुगींहाप्रकार वाढतां॥ लोकतरतीलसमस्त॥११॥ दोनघटिकायेथेंराहून॥ कथाऐकपरमगहन॥ नंतरप्रसादघेऊन॥ जावें आपुलेनौकेवरी॥१२॥ ऐसीऐकूनियांसाधुवाणी॥ बरें बोलततयांलागुनी॥ कैसेंपूजनकरावेंकोणी॥ हेंसर्वमुनीसांगावें॥१३॥ स० उ०॥ स त्यनारायणाचेंपूजनफळ॥ ब्रह्माआणिदेवसकळ॥ सांगावयानाहींप्रबळ॥ ऐसा- कलियुगींफळदाता॥१४॥ परंतुथोडेंतुजलागुन॥ सांगतोंऐकप्रेमेंकरून॥ निर्धनी होऊनिधनवान॥ अतिउत्तमसुखभोगी॥१५॥ अपुत्रीपुत्रवानहोऊन॥ अंधायेती नयन॥ राज्यगेलेंतयालागुन॥ प्राप्तहोयतत्काळ॥१६॥ जीजीकामनाकरितीजन॥ तीतीदेतोसत्यनारायण॥ पूजकांचेंसर्वविघ्न॥ तत्काळनासत॥१७॥ साधूवाणीहें ऐ- कून॥ गळ्यांतआंगवस्त्रघालून॥ सभ्यांसनमस्कारकरून॥ बोलताझालातेवेळां॥१८ ॥ सा०॥ मजलासंततीनाहींजाण॥ कृपाकरूनसत्यनारायण॥ पुत्रअथवाकन्यार- त्न॥ कृपेनेंजेंदेईल॥१९॥ पताकाकांचनीकरून॥ मीपूजीनसत्यनारायण॥ हेंऐकू नसमस्तजन॥ म्हणतीप्राप्तहोयतुजलागीं॥२०॥ ऐकूनिहेंप्रतिउत्तर॥ संतोषलेंत्याचें अंतर॥ करूनिश्रीहरीसनमस्कार॥ प्रसादघेताझाला॥२१॥ तेथूनिआलानावेवरी ॥ सेवकांसआज्ञाकरी॥ नौकाचालवावीसत्वरी॥ घराप्रतीयेताझाला॥२२॥ स्त्रियेनें मंगळवैभवें॥ साधुओंवाळिलाजीवेंभावें॥ आनंदें करूनंस्वभावें॥ श्रीहरीसीभजत से॥२३॥ गेलाकौतुकेंकांहींकाळ॥ ऋतुस्नातझालीवेल्हाळ॥ पतीचेसंयोगेंकरूनितत्का ळ॥ गर्भधारणकरितीझाली॥२४॥ नऊमासभरतांजाण॥ प्रसवलीकन्यारत्न॥ मुख केवळरोहिणीरमण॥ नेत्रकमळासारिखे॥२५॥ साधुकरूनिमंगळस्नाना॥ करीक- न्येचेमुखावलोकना॥ ब्राह्मणांआणिबंदीजनां॥ द्रव्यअपारदीधलें॥२६॥ जन्मपत्रव र्तवूनी॥ कलावतीनामठेवूनी॥ ब्राह्मणआनंदेंकरूनी॥ जातेझालेस्वस्थाना॥२७॥ कलानिधीचंद्रासीह्मणत॥ तोइचेमुखावरीवासकरित॥ कलावतीनामठेवित॥ ह्मणो निसर्वब्राह्मण॥२८॥ शुक्लपक्षींकळावाढत॥ तैशीतीथोरहोत॥ प्रौढावस्थातीसयेत॥

विवंचनाकरीलग्नाची ॥२९॥ गोकांचनपूरविख्यात ॥ तेथेंशंखपतीवाणीराहत ॥ धनिकआणिकुळवंत ॥ वरनेमिताझाला ॥३०॥ शुभदिवसलग्नपाहून ॥ कन्याअर्पिली त्यालागुन ॥ अग्नीब्राह्मणांचेसाक्षेन ॥ लग्नकरिताझाला ॥३१॥ वाद्यनृत्यादिगीत ॥ याचकांबहुतद्रव्यदेत ॥ सोहळाकेलादिवससात ॥ आंदणफारदीधलें ॥३२॥ जामातासीपुत्रमानून ॥ घरींठेविलानक्षण ॥ सत्यनारायणाचेंअर्चन ॥ केलेंनाहींजाणपां ॥३३॥ इतितृ० ॥ सूतउ० ॥ आतांसाधूचाइतिहास ॥ श्रवणकरासांगतोंतुम्हांस ॥ भोगोनियांसर्वविलास ॥ अंतींसान्निध्यपावला ॥१॥ पाहूनियांसुमुहूर्त ॥ व्यापारकरावयासी निघत ॥ मणीमोतींरत्नेंबहुत ॥ नौकेंतभरूनचालला ॥२॥ संगेंघेऊनजामात ॥ देशांतरीं प्रयाणकरित ॥ एकनगरअनिअद्भुत ॥ नर्मदातीरींपाहिलें ॥३॥ तेथेंजामातासहित ॥ राहिलात्याजागेंत ॥ क्रयविक्रयआसमंतांत ॥ करीतसेआनंदें ॥४॥ करावेंसत्यनारायणाचेंपूजन ॥ हेंतयासीनाहींस्मरण ॥ धनधान्यामाजीप्रमादेंकरून ॥ सदांलुब्ध जाहला ॥५॥ त्याकर्मविपाकेंकरून ॥ तापपावलापरमगहन ॥ एकेदिवसींत्यानगरांतजाण ॥ चोरींराजभांडारफोडिलें ॥६॥ त्यांतीलमणिमोतियांच्यामाळा ॥ घेतेझालेपाहूनसकळा ॥ निद्रेनेंव्यापिलेंरक्षपाळां ॥ कोणीपाहतानझाला ॥७॥ सूतमागधबंदीजन ॥ जागेंकरितीराजालागुन ॥ शौचविधीस्नानकरून ॥ बसताझाला सिंहासनीं ॥८॥ सेवकजनसर्वयेऊन ॥ करूनियांसाष्टांगनमन ॥ सांगतीवर्तमान ॥ चोरेंभांडारफोडिलें ॥९॥ रत्नमाळादिधन ॥ नेलेंसर्वहरणकरून ॥ आज्ञाकेलीस मस्तांलागुन ॥ धरूनिआणाचोरांनें ॥१०॥ नआणितांतस्कर ॥ होईलतुमचाघात फार ॥ हेंऐकूनदूतविचार ॥ करितेझालेतेधवां ॥११॥ शोधिनीग्रामांतर ॥ कोठेंनलागेत्याचाथार ॥ विलापकरितीनानाप्रकार ॥ आतांकायकरावें ॥१२॥ राजाआतांदंड करून ॥ घेईलसर्वांचेप्राण ॥ ऐसेंमनांनभयमानून ॥ कायकरितेझाले ॥१३॥ परदेशीसाधूसजाणून ॥ थोरचोरहाचस्थापून ॥ त्यासींकेलेंबंधन ॥ साधुजामातासहित ॥१४॥ रत्नेंआणिमौक्तिकमाळा ॥ वस्त्रेंघेतलीसकळा ॥ पुढेंघालूनदोघांला ॥ राजापाशींआणिले ॥१५॥ प्रतिकूळहरीत्यासझाला ॥ म्हणूनराजाकांहींनबोलिला ॥ धनत्याचेंतयेवेळां ॥ राजभांडारींठेविलें ॥१६॥ साधूयासकारागृहीं ॥ घालतेझालेजामातासही ॥ लोहशृंखळापायांतत्याही ॥ सेवकजनींघातल्या ॥१७॥ साधुजामाता

सहित॥ वारंवारविलापकरित॥ ह्मणेहेपुत्रहेतात॥ धनआपुलेंकोठेंगेलें॥१८॥को ठेंमाझीभार्याअसेल॥ कलावतीकायकरील॥ विधाताझालाप्रतिकूळ॥ आतांकाय करावें॥१९॥ ऐशादुःखांतनिमग्न॥ होऊनिकरीचिंतागहन॥ मोठ्याप्रयासेंहें धन॥ मेळविलेंहोतेंमीं॥२०॥ कोणत्याकर्मविपाकेंकरून॥ कोणत्यापापाचेंआच रण॥ मींकेलेंकायह्मणून॥ चिंतेंतवर्षेंलोटलीं॥२१॥ प्रतिकूळहरीहोत॥ घरींजें होतेंधनसंचित॥ राजदंडेंतेंगेलेंसमस्त॥ राहिलेंतेंचोरेंनेलें॥२२॥ भार्याझालीअ तिदुःखित॥ पतीचेंकल्याणइच्छित॥ वस्त्रेंआणिपात्रेंसमस्त॥ सर्वविकोनिखात से॥२३॥ घरींकांहींनराहिलेंजाण॥ मगकन्येसहितआपण॥ काष्ठें वेंचूनरानांतून॥ निर्वाहकरितीझाली॥२४॥ अन्नआच्छादननसतांघरीं॥ कन्यातिचीकायकरी॥ राहतहोताब्राह्मणशेजारीं॥ त्याचेघरींजातसे॥२५॥ तोंनेथेंसत्यनारायणाचेंअर्च न॥ करीतहोताएकब्राह्मण॥ कलावतीकरूनिनमन॥ कायतेथेंबोलली॥२६॥ पिताआणिभ्रतार॥ घरासयेतीलसत्वर॥ तूंमजपावसीसर्वेश्वर॥ तरीमीपूजनकरी न॥२७॥ ऐशीनीप्रार्थनाकरित॥ तथास्तुह्मणतीसभास्थ॥ कथाऐकूनिप्रसादघेत॥ प्रातःकाळींघरींआली॥२८॥ आईह्मणेसुलक्षणा॥ कोठेंराहिलीसकोणेकारणा॥ स त्यनारायणकथापूजना॥ सर्वतीसांगतसे॥२९॥ मातेमींइच्छापूजेचीकरून॥ आ हेंजरीकांनूंह्मणशीजाण॥ जनकआणिभ्रतारमिळून॥ घरींयावेयासाठीं॥३०॥ माते चेआलेंमनास॥ भिक्षार्थगेलीनगरांत॥ नकरितांआयासबहुत॥ धनफारमिळालें॥ ॥३१॥ तिणेंआणोनिसाहित्य॥ पूजाकलावतीकरित॥ लीलावतीसहित॥ भक्तिभा वेंकरोनी॥३२॥ कलावतीचेपूजेंकरून॥ प्रसन्नझालानारायण॥ कृपावंतआनंद घन॥ त्याचेंवर्णनकोणकरी॥३३॥ सत्यनारायणउं०॥ पूजेचेंमाहात्म्य॥ वर्णूनथा कतीनिगमागम॥ देवाधिदेवपुरुषोत्तम॥ भक्तिभावेंतोषतो॥३४॥ भुक्तिमुक्तिदेणा र॥ त्यासिनसोसेगर्वाचाभार॥ ब्राह्मणह्मणेचमत्कार॥ श्रीहरीनेंदाखविला॥३५ ॥ कलावतीकरितांपूजन॥ त्यादिवशींचसत्यनारायण॥ राजाचेस्वप्नांतयेऊन॥ का यबोलताझाला॥३६॥ साधूचाअपराधनसतां॥ बंधनकेलेंतत्वतां॥ मुक्तत्यासकरीं आतां॥ आज्ञामाझीतुज॥३७॥ स्वपर्यंकावरती॥ राजानेंनिद्राकेलीहोती॥ विप्र- रूपेंतयाप्रती॥ बोधकरिताझाला॥३८॥ मायाहरीचीप्रगटली॥ निद्रारायाचीगेली॥

विस्मितहोऊनितयेवेळीं॥आश्चर्यकरीमनांत॥३९॥गुरुआणिगणपती॥आदरेंक
रूनिकमळापती॥स्वरूपें अवलोकूनिधृतीं॥सिंहासनींबैसला॥४०॥सर्ववृत्तांत
तयेवेळां॥मंत्रियांसिसांगताझाला॥ऐकोनिप्रधानादिकनयाला॥कायबोलतेझा
ले॥४१॥हेराजेंद्रास्वप्नांत॥पाहिलेंतेंआहेसत्य॥मनांतझालाहर्षयुक्त॥मायाहरी
चीप्रबळ॥४२॥कारागृहांतून॥तत्काळसाधूसआणून॥सन्निधतयाबैसवून॥
पुसतसेआनंदें॥४३॥रा०उ०॥कायतुझेंकुळगोत्र॥कोणदेशपवित्र॥येथेंयेण्यास
कायनिमित्त॥हेंसर्वसांगावेंमजपासीं॥४४॥साधुरुवाच॥रम्यरत्नापुरनगर॥
आह्मीतेथीलराहणार॥क्रयविक्रयाचाव्यवहार॥यातीवाणीअसोंआह्मी॥४५
॥मणीमोतींहिरेरत्न॥विकावींकरूनियांप्रयत्न॥राजदूतींहेसर्वज्ञ॥तस्करह्मणू
निआणिलें॥४६॥चोरनाहींआह्मींजाण॥मनांतपाहेंविचारून॥राजदूतींतुम
च्याभयानें॥धरूनिआणिलेंआह्मासी॥४७॥अपराधनसतांयथार्थ॥केलांआ
ह्मांवरअनर्थ॥आतांआह्मींकोणतापरमार्थ॥करावाहेंकळेना॥४८॥उक्तदिसेतेंक
रींआतांवहिला॥हेंबोलोनिउगाराहिला॥ऐकूनियांनिश्चयकेला॥त्याचवेळेराजा
नें॥४९॥तत्काळबंधापासून॥उभयतांतेंमुक्तकरून॥नापितातेंआणवून॥श्मश्रू
दोघांचाकरविला॥५०॥गोघृतांततिळमिळवून॥अंगींउटणेंलावून॥उष्णोदकें
स्नानेंघालून॥वस्त्रेंदिधलींतयांसीं॥५१॥पक्वान्नेंसहितभोजन॥नानाप्रका
रेंकरवून॥उभयतांसिसत्कारेंकरून॥तांबूलदीधलें॥५२॥केलाबहुतआदर॥दुः
खभोगीतहोतेफार॥त्याव्यथेचापरिहार॥केलाराजानेंतत्वतां॥५३॥ऐसासन्मा
नपावून॥साधूबोलेराजालागून॥राजेंद्राकृपाकरून॥मजआज्ञाद्यावीजी॥५४॥
स्वामीतुमचेकारागृहीं॥दुःखभोगिलेंबहुतपाहीं॥आतांआह्मांसलवलाहीं॥नगरा
प्रतीपाठवा॥५५॥आज्ञाद्यावीमहाराज॥जामातासहमज॥ऐसेंबोलोनिसह
ज॥उगाचितोराहिला॥५६॥ऐशीसाधूचीवाणी॥ऐकोनियांतेचक्षणीं॥कोशा
धिकारीबोलावूनी॥आज्ञाकरिताझाला॥५७॥द्रव्यआहेत्याचेंसंचित॥तेंनौकेंत
भरूनित्वरित॥साधूयासआज्ञादेत॥जावेंआपुल्यागृहासी॥५८॥राजाज्ञाघेऊ
न॥साधूचालिलातेथून॥नौकेवरीबैसून॥नदीमार्गेंचालिला॥५९॥जामातसा
धूतेवेळां॥गीतवाद्यकरिताझाला॥मंगळकरूनचालिला॥पूजनासविसरलापैं

॥६०॥ सत्यनारायणदेव ॥ कलियुगींचाअनुभव ॥ पूजनकरीलमनोभावें ॥ त्यावरी कृपाकरीतसे ॥ ६१ ॥ सर्वकामनादेऊन ॥ करीत्याचेमनोरथपूर्ण ॥ ऐसादेवकृपाघन ॥ त्यासकांरेभजाना ॥ ६२ ॥ इतिचतु० ४ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ शौनकादिकऋषिगण ॥ एकाहरीचेंमहिमान ॥ तापत्रयांतपडेलजन ॥ त्यासकृपेनेंउद्धरितो ॥ १ ॥ तोतापस रूपधरून ॥ करीसाधूचेंविटंबन ॥ तीकथागहन ॥ ऐकावीजीवेंभावें ॥ २ ॥ ता० उ० ॥ नौकेंतकायभरलेंधन ॥ हेंसांगावेंमजलागुन ॥ साधुबोलेलतापत्रेंपूर्ण ॥ नौकेंतभरियेलीं ॥ ३ ॥ आह्मीतरणीवरबसूनी ॥ जातोंनदीमार्गेंकरूनी ॥ विरोधीप्रयोजनीं ॥ कायकारणेंकरितां ॥ ४ ॥ तापसएकतांवचन ॥ ह्मणेलतापत्रेंकरूनपूर्ण ॥ मनींइच्छातेंचिजाण ॥ तथास्तुहोयऐसेंची ॥ ५ ॥ त्यावेळेसर्वधन ॥ गुप्तझालें नौकेंतून ॥ साधूऐसेंपाहतांजाण ॥ बोलताझालाजामातासी ॥ ६ ॥ नौकेंतीलसर्वधन ॥ जाऊनलतापत्रेंजाण ॥ दिसतीमजलागुन ॥ द्रव्ययांतीलगेलेंकोठें ॥ ७ ॥ ऐसेंऐकूनतत्काळ ॥ मूर्छितपडलातेवेळ ॥ विलापकरूनिप्रबळ ॥ दुःखेंशोककरीपैं ॥ ८ ॥ तोजामातबोलेवचन ॥ तापसाचाकेलाअपमान ॥ आतांत्यासीजावेंशरण ॥ स्मरण नाहींतुह्मास ॥ ९ ॥ गळ्यांतवस्त्रघालून ॥ गेलातापसाशरण ॥ महाराजतुह्मीकोण ॥ नकळेमजस्वामिया ॥ १० ॥ यक्षकिन्नरगंधर्व ॥ कींदेवांचाहीदेव ॥ मीनजाणतां प्रभाव ॥ सहनवृत्तीबोलिलों ॥ ११ ॥ माझेविडंबनाचेंकारण ॥ सर्वसांगावेंमजलागुन ॥ तत्काळकृपावंतहोऊन ॥ तापसबोलताझाला ॥ १२ ॥ ता० उ० ॥ आपुलेंमनआपणास ॥ शत्रुमित्रयादोघांस ॥ मोठेपणाचाइतिहास ॥ सोडीआतांतूंसाधू ॥ १३ ॥ आपलेमूढपणाचेयोगें ॥ विसरलासीजेंकेलेंमागें ॥ चंद्रचूडसमुदायसंगें ॥ नारायणपूजितहोता ॥ १४ ॥ अनपत्यमीकृपाकरून ॥ पुत्रअथवाकन्यारत्न ॥ मजलादेशीनारायण ॥ तरीपूजीनयथाविधी ॥ १५ ॥ तूंधनाचेगर्वेंभरित ॥ पूजाविसरलाससत्य ॥ सर्वव्यापीतोभगवंत ॥ तुजमचीनदावीतसे ॥ १६ ॥ पूर्वीऐसावरपावूनी ॥ कन्याझालीतुजलागुनी ॥ मूर्खाआतांतरीउमजमनी ॥ बोलोनरूपदारवविलें ॥ १७ ॥ साधुकरीसाष्टांगनमन ॥ गळ्यांतवस्त्रघालून ॥ ह्मणेमीअपराधीगहन ॥ गदगदवाणीबोलतसे ॥ १८ ॥ जयजयाजीसत्यनारायणा ॥ जयजयाजीअपरंपरगहना ॥ जयजयाजीसर्वातीतनिर्गुणा ॥ विश्वव्यापकतूंचि ॥ १९ ॥ तूंसत्व

रूपनिरंजन॥ तूंकृपेचासागरपूर्ण॥ तुझेआधारेंप्राणिमात्रजाण॥ चारीयुगींव र्तती॥२०॥ तूंदेवाधिदेवजगन्निवास॥ तूंचिरवराजगदीश॥ द्रव्यमदेंआह्मांस॥ स्म रणनाहींतुझेंकीं॥२१॥ माझेबुद्धीचेंक्षमापन॥ करींआतांकृपानिधान॥ वारंवारस्म रण॥ करीनहेंजाणपां॥२२॥ ऐशीस्तुतीकरूनिमुद्रालक्ष॥ स्थापिलेतेथेंप्रत्यक्ष॥ मजलाआहेतुझेचरणसाक्ष॥ पोंचतांचिघरींपूजीन॥२३॥ प्रसन्नहोऊनिनारा यण॥ ह्मणालेतुझीइच्छापूर्ण॥ पुत्रपौत्रांसमवेतजाण॥ नानाभोगभोगिशी॥२४ ॥भोगूनसर्वसंपदा॥ अंतींमाझेसन्निधपदा॥ नहोतांतुजलाआपदा॥ स्करवेंराहें यालाकीं॥२५॥ ऐसेंदेऊनवरदान॥ अंतर्धानपावलानारायण॥ साधुआपलेनौ केंतबसून॥ चालताझालास्वगृहा॥२६॥ आपलेनगराजवळ॥ येताझालातत्का ळ॥ दूतपाठविलातेवेळ॥ लीलावतीसमांगावया॥२७॥साधुजामातासहित॥ क्ष तरूत्यहोऊनियांयेत॥ पतिव्रताकन्येसहित॥ पूजाकरीसत्यनारायणाची॥२८॥ पूजासमाप्तझाल्यावर॥ साध्वीनिघतीझालीसत्वर॥ संगातीसरवीजनांचेगजर ॥नावेजवळीपातली॥२९॥ कलावतीप्रसादनघेतां॥ निघालिआलीतत्वता॥ पति मुरवपाहण्याचीउत्सुकता॥ तंवतेंहेवर्तलें॥३०॥ अवज्ञाप्रमादाचीझाली॥ त्याकार णेंनौकाबुडाली॥ साधुह्मणेतयेवेळीं॥ माझेंविटंबनकायीकेलें॥३१॥ कारागृहीं बहुतप्रकार॥ दुःखभोगिलेंदिवसफार॥ प्रारब्धाचीदुरणीअपार॥ कायकरूंमी- आतां॥३२॥ पुत्राविणमाझासंसार॥ वृथाझालादुस्तर॥ आतांमाझेजीवासीधि- क्कार॥ नानाप्रकारेंविलापकरी॥३३॥ पतीमरणपणकरून॥ कन्यापतीशोककरीदारुण॥ इ तक्यांतलीलावतीपूजासारून॥ मंगलेंकरीतआली॥३४॥ जामाताचेंझालेंनिधन॥ हेंऐ कतांचशोकपूर्ण॥ कलावतीसपुढेंघेऊन॥ रुदनकरीअपार॥३५॥ स्वामीकृतार्थअस तां॥ कायझालीहीअवस्था॥ धिक्कारतुझियाप्रभुत्वा॥ असेंबोलूनरडतसे॥३६॥ कन्येचंमुरवाकडेपाहे॥ तोंतिचामृगांकउतरलाआहे॥ मातेच्यामुरवाकडेनीपाहे॥ प डलीधरणींमूर्छित॥३७॥ कर्दळीस्तंभाचेपरी॥ पडतांचझालीघाबरी॥ सावधहोऊ निसत्वरी॥ प्रियाचेंमुरवपाहतसे॥३८॥ रूपंअत्यंतसुंदर॥ नेत्रांतूनिवाहेनीर॥ मो तींसाररवेंहृदयावर॥ शोभायमानहोतसे॥३९॥ हाप्रियनाथसमर्थ॥ मजवरी कांकेलाअनर्थ॥ आतांजिणेंमाझेंव्यर्थ॥ झालेंअसेंतुजविणें॥४०॥ पतीचें-

स्त्रीअर्धांग॥ हेंवेदांतआहेचांग॥ अर्धांगजातांहेंअंग॥ कैसेंराहीलसमर्थो॥४१॥ कलावतीआणिलीलावती॥ साधूसहितआणियुवती॥ शोकसमुद्रांतबुडती॥ मगकाय वर्तलेंऐका॥४२॥ आकाशवाणीनेंवेळेंझाली॥ तीकलावतीनेंऐकिली॥ प्रसादनघेतां आली॥ ह्मणोनिक्षोभला॥४३॥ आतांप्रसाददेईं तूं आदरें॥ पतीपावशीलसादरें॥ हें ऐकतांपरमादरें॥ प्रसादसेवितीजाहली॥४४॥ त्यावेळेसत्यनारायणें॥ करुणाकरपरायणें॥ कृपातत्क्षणींकेलीत्याणें॥ ऐसेंमहिमानकृपेचें॥४५॥ नौकापाण्यांतबुडाली॥ तीजामातासहितनिघाली॥ साधुधांवूनतयेवेळीं॥ जामातासीभेटला॥४६॥ जामातमृत्युगृहींगेला॥ तोमाघाराफिरोनिआला॥ हेंपाहतांचिजनाला॥ विस्मयफारझाला॥४७॥ ह्मणतीसत्यनारायण॥ कोणजाणेविंदान॥ पावतोभक्तांलागुन॥ कलियुगींतत्काळ॥४८॥ साधुजामातासहित॥ स्त्रीकन्येचाधरूनहात॥ घरींआलेसमस्त॥ यात्नकांतेंगौरविलें॥४९॥ लक्षमुद्रांचेंस्थापन॥ केलेंहोतेंनेंआणून॥ पूजासंभारतयारकरून॥ चांदवेनेंथेंलाविले॥५०॥ पताकाकांचनीकरून॥ सोयरेआप्तजन॥ ब्राह्मणवेदघोषकरून॥ पूजाकरवितेझाले॥५१॥ सुवर्णपुष्पआणिफळें॥ देवासिअर्पिलींसकळें॥ भक्ष्यभोज्यादिनिर्मळें॥ नानाप्रकारींकरीतसे॥५२॥ षोडशोपचारींभगवंत॥ पूजिताझालाजामातासहित॥ मगप्रार्थनाकेलीबहुत॥ यास्तदेवतोषविला॥५३॥ सा०उ०॥ प्रणमामिमहासिद्ध॥ तूंसत्यनारायणप्रसिद्ध॥ मीमूढममापराध॥ क्षमाकेलेपाहिजे॥५४॥ स्थिरअस्थिरांप्रती॥ नागगंधर्वांचीरीती॥ तुझेहातींजगत्पती॥ कळासूत्रसर्वांचें॥५५॥ तुझेकृपेनेंचालती॥ तुझेकृपेनेंबोलती॥ तुझेकृपेंत्रिजगतीं॥ वर्ततीतुझियासंधानें॥५६॥ आतांकरूनमजकृपा॥ करुणाकराजगद्रूपा॥ माझीपूजाअंगिकारानिजरूपा॥ माजीठावदेंई॥५७॥ ऐशीप्रार्थनाकरूनिवणिक॥ तत्काळकरितीप्रणिपात॥ ब्राह्मणभोजनकरवूनसमस्त॥ तोषविलेंभूदेवां॥५८॥ पुत्रबंधुआप्तजन॥ सर्वांदीधलेंसेभोजन॥ यालोकींसुखभोगून॥ अंतींविष्णुपदपावला॥५९॥ याविधानेंकरून॥ करीलसत्यनारायणाचेंपूजन॥ त्याचेंसर्वमनोरथजाण॥ तोदेवपुरवील॥६०॥ जीजीकामनामनांतून॥ करीलतीसिद्धीपावेजाण॥ कलियुगींहेंपूजन॥ स्वतःप्रकटूनचालविलें॥६१॥ इतिश्रीइतिहाससमुच्चये श्रीसत्यनारायणकथाकथनंनामपंचमोऽध्यायः॥५॥ समाप्त॥

श्रीरामजन्मकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसीतारामचंद्राभ्यांनमः॥ तुम्हीश्रोतेभाविक॥ कविमुद्रार
त्नपरीक्षक॥ श्रोतादरखोनिमृगांक॥ वक्तासोमकांतपाझरे॥१॥ तुम्हींबोधसमुद्रीं
चींमुक्तेंपवित्रें॥ कींचैतन्यनभींचींदिव्यनक्षत्रें॥ कींवैराग्यवनींचींसुमनेंविचित्रें॥
संतरूपेंविकासलीं॥२॥ कींनिश्चलरामकथामृतपात्रें॥ ज्ञानभग्निपिकलींक्षेत्रें॥
कींभजनपर्थांचींसरोवरें॥ संतरूपींभरलीं हो॥३॥ सूर्यवंशभूषणअद्भुत॥ अयोध्ये
मतीराजादशरथ॥ त्याचीपट्टराणीविख्यात॥ बहुकुशलकौसल्या॥४॥ सुमित्राकै
केयीस्वरूपवंत॥ दोघींसवरीरावदशरथ॥ आणिक्सातशेंपरणीत॥ भोगांगनासुं
दरा॥५॥ ज्ञानकळाकौसल्यासती॥ सुमित्राकेवळसद्भक्ती॥ कैकयीतेमकटप्रकृती
॥रजतमयुक्तसर्वदा॥६॥ केवळविवेकमूर्तिमंत॥ तोचिअजपाळसुतदशरथ॥ जो
परमयोद्धारणपंडित॥ धनुर्विद्यासर्वजाणे॥७॥ अंधारामाजीशब्दउमटतां॥ तेथें
चिबाणमारीअवचिता॥ धन्यतयाचीहस्तकुशलता॥ वीरदशरथाऐसानसे॥८॥
परीपोटींनसपुत्रसंतान॥ तेणेंराजेंद्रादिसेउद्विग्न॥ पुत्रावीणशून्यसदन॥ बोलती
शास्त्रज्ञपंडित॥९॥ शरीरजैसेंप्राणावीण॥ तारुण्यावीणपंचबाण॥ दयेवीणव्य
र्थज्ञान॥ शांतीवांचूनिवैराग्य॥१०॥ असोराजादशरथ॥ संततीलागींचिंताक्रांत॥

मदाविपिनेंगहनहिंडन ॥ मृगयामिषेंकरूनी ॥ ११ ॥ नावडे छत्रसिंहासन ॥ नावडे
चातुर्यकलागायन ॥ बहुतनकरूंप्रयत्न ॥ परीमनानानंदायची ॥ १२ ॥ तोंदशरथेंस्वप्नदे
खिलें ॥ दोघेंपुरुषआपणासीधरिलें ॥ आणियेकस्त्रियेंमीमारिलें ॥ अपराधेंवीणसर्वथा
॥ १३ ॥ गजबजोनिउठिलात्वरित ॥ कोणासीनबोलेमूकवत ॥ वसिष्ठगृहासजाउनित्व
रित ॥ नमोनिस्वप्नसांगतसे ॥ १४ ॥ गुरुबोलेहेंदुष्टस्वप्न ॥ तोंनश्वापदेंयमीवधान ॥
मगयाचीशांतीकरून ॥ दोषदूरकरावा ॥ १५ ॥ गुरुआज्ञेनेंनोदिवशीं ॥ राजेंद्रनिघाला
मृगयेसी ॥ वासरमणीगेलाअस्तासी ॥ परीश्वापदनसांपडे ॥ १६ ॥ पडिलाअत्यंतअंध
कार ॥ एकलाहिंडेनृपवर ॥ धनुष्यासीलावूनिशर ॥ शोधीकांतारनेधवां ॥ १७ ॥ तोंएकस
रोवराचेतिरीं ॥ गजागुप्तवसेवृक्षावरी ॥ कानाईआढूनितेअवसरीं ॥ कर्णीएकेसाचोल ॥ १८
तोंतमार्गींश्रावण ॥ आलामायबापघेऊन ॥ दिवसाबहुतविघ्नआणि उष्ण ॥ म्हणोनरा
त्रींगमनकरी ॥ १९ ॥ दोघेंदुर्बळांधवर्गघेऊनी ॥ श्रावणतीर्थेंहिंडेमेदिनी ॥ तोंत्यासरोव
रातेतीरींयेऊनी ॥ उभाराहिलानावेक ॥ २० ॥ तोंतींवृद्धेंम्हणतीश्रावणा ॥ आह्मांकरवींउद
कपाना ॥ एकतांएसीयावचना ॥ कावडखालींठेविली ॥ २१ ॥ हातींकमंडलुघेऊन ॥ जीवनीं
प्रवेशलाश्रावण ॥ दशरथेंसांचोलएकोन ॥ निर्वाणबाणसोडिला ॥ २२ ॥ सपक्षबाणहृद
यींभेदला ॥ हातींचाकमंडलूखालींपडला ॥ देहभूमीवरीटाकिला ॥ प्राणचालिलाश्रा
वणाचा ॥ २३ ॥ म्हणेकोणसभाग्याचालाण ॥ करीनआलानामस्मरण ॥ हृदयींनिवालें
संपूर्ण ॥ केलेंपावनमजलागीं ॥ २४ ॥ ऐकोनिमनुष्याचेंवचन ॥ नृपवरजवळीआला
धांवून ॥ तंवतोपडिलाअसेश्रावण ॥ रामस्तवनकरीतसे ॥ २५ ॥ मगह्मणेकर्मीपा
पकरी ॥ पडलोंदुःत्याभजवरी ॥ श्रावणह्मणेरायानकरीं ॥ खेदकांहींसर्वथा ॥ २६ ॥
माझींमायबापेंवृद्धदीन ॥ तयांसीकरवींउदकपान ॥ मगमीसांडीनप्राण ॥ सत्य
जाणराजेंद्रा ॥ २७ ॥ दोघेंवृद्धेंअत्यंतपाहीं ॥ त्यांचेंम[illegible]कोणीनाहीं ॥ दशरथग
हिंवरलाहृदयीं ॥ शोकावर्तीपडियेला ॥ २८ ॥ श्रावणह्मणेदशरथा ॥ उदकदोघां
पाजूनित्वरिता ॥ मगहेंसांगावीवार्ता ॥ नाहींतरीप्राणत्यागिती ॥ २९ ॥ उदकनेतां
अयोध्याराणा ॥ वृद्धेंह्मणतीश्रावणा ॥ तंवतोनबोलेचिवचना ॥ कांहींकेल्या
सर्वथा ॥ ३० ॥ कारेश्रावणानबोलसी ॥ उदकमागितलेंएवढेनिशीं ॥ बारह्मणोनिकोप-
लासी ॥ शिणलासीपाडसा ॥ ३१ ॥ उदयाचळींमावळेमित्र ॥ शेषसांडीलभूमिभार ॥

तीव्रनपेरोहिणीवर॥ तरीक्रोधअणुमात्रनयेतूतें॥ ३२॥ जैसेंगंगेचेंनिर्मळजीवन॥ तै सेंश्रावणातुझेंमन॥ तान्हयाकांरेनबोलसीवचन॥ राजाऐसेंऐकोनगहिंवरे॥ ३३॥ म गअजपुत्रबोलिला॥ म्यांअवचितश्रावणवधिला॥ तंवत्यांणींधरणीवरीदेहटाकिला ॥ प्राणझालेकासाविस॥ ३४॥ आठवूनिश्रावणाचेगुण॥ दोघेंआक्रंदतीदीनवदन॥ ऐ सापुत्रहेंत्रिभुवन॥ शोधितांन्सांपडे॥ ३५॥ अहागेपुत्राश्रावणा॥ गंभीरगुणनिधा ना॥ आमुचेप्राणकरिनीरयाणा॥ श्रावणावदनदावींकां॥ ३६॥ याब्रह्मांडमंडपांत॥ श्रावणाऐसानाहींसुत॥ जेसीलक्ष्मीवैकुंठनाथ॥ तेसींभाविनमातापिता॥ ३७॥ जोन करीमातृपितृभजन॥ जळोत्याचेंब्रह्मज्ञान॥ तोषट्शास्त्रेंआलाजरीपढोन॥ त्याचें दर्शननव्हावें॥ ३८॥ त्याचेंजपतपअनुष्ठान॥ दानअध्ययनश्रवणमनन॥ कळाचा तुर्यव्यर्थज्ञान॥ जेसेंभापणमर्पीयाचें॥ ३९॥ तेणेंअभ्यासिल्याचौसष्टीकळा॥ त्याअवघ्याझाल्याविकळा॥ जयासीमातापित्यांचाकंटाळा॥ त्याचांडाळानशिवा वें॥ ४०॥ मातापितागुरुदेवजाण॥ चारीदेवतेंसमसमान॥ तोचिपरमज्ञानाजाण॥ नमोडीवचनयेत्याचें॥ ४१॥ म्हणोनपुत्रएकश्रावण॥ आठवोनितयाचेगुण॥ दोघेंपड लींमूर्च्छायेऊन॥ जावयाप्राणएकवटले॥ ४२॥ मगतीउभयतांशापदेतीनृपनाथा ॥ म्हणतीनृरिपुत्रपुत्रकरिनां॥ प्राणजाऊदेतुझादशरथा॥ आमुच्याऐसातत्का ळ॥ ४३॥ मगत्यांणींसांडिलाप्राण॥ गयेंकलेनयानेंदहन॥ उत्तरकार्यसंपादू न॥ अयोध्येसीपातला॥ ४४॥ मनांतहर्षमानीनृपवर॥ मजशापझालानोकेव ळवर॥ यांचेशापेंनरगेपुत्र॥ होकामन्त्यरमजलागीं॥ ४५॥ अयोध्येसीयेऊनद शरथ॥ वसिष्ठासिसांगेवृत्तांत॥ पुढेंद्वादशवर्षेपर्यंत॥ दुष्काळपडलापृथ्वीव री॥ ४६॥ कदापीनवर्षेवलाहक॥ अत्यंततपेअर्क॥ धान्यतृणजीवनसकळिक॥ नाहींनिःशंकपृथ्वीवरी॥ ४७॥ गाईब्राह्मणपीडिलेबहुत॥ दैत्यगुरुकाप- ट्यवंत॥ तेणेंजलदआकर्षिलासमस्त॥ वृष्टीएकाक्षहोऊंनेदी॥ ४८॥ वृष्टीझालि यावरीपूर्ण॥ सुखीहोतीलगोब्राह्मण॥ तेकरितीलमहायज्ञ॥ तेणेंबळपूर्णसुरवरां ॥ ४९॥ वृषपर्वादैत्यथोर॥ परमयोद्धामहाशूर॥ त्यासाह्यकारीझालाशुक्र॥ पु ढेकरीदेवांसी॥ ५०॥ बहुतदिवसझालासंग्राम॥ परीशुक्रकपटियापरिपूर्णपरम॥ मेघवर्षोनेदीअधम॥ चिंताक्रांतशक्रझाला॥ ५१॥ वज्रधरासम्हणेब्रह्मसुत॥ अ-

योध्येचाराजादशरथ॥ तोप्रतापार्करणपंडित॥ जिंकील दैत्यक्षणमात्रें॥५२॥ मग मातलीआणिविजयरथा॥ मूळपाठविलेंदशरथा॥ मातलीसांगेमूळवार्ता॥ अनावृष्टीकारणेंजे॥५३॥ ऐकोनिदैत्यप्रतापअद्भुत॥ कैकेयीसहितदशरथ॥ निराळमार्गेरथनेत॥ देवदैत्यांचेरणमंडळीं॥५४॥ अजपुत्रदेखोनपाकशासन॥ देताझालाक्षेमालिंगन॥ दशरथेंधनुष्यचढवून॥ उभाठाकलायुद्धासी॥५५॥ मारिलेदैत्यभारतेव्हां॥ तोंपुढेंआलावृषपर्वा॥ कपटकळायुद्धभावा॥ नानाप्रकारेंदाविंत॥५६॥ परीदशरथवीरसमर्थ॥ कापट्यविधानचलेतेथ॥ जैसेंमूर्खाचेंवाग्जाळसमस्त॥ उच्छेदीपंडितएकशब्दें॥५७॥ देखोनिदशरथाचाप्रतापतेव्हां॥ विरथझालावृषपर्वा॥ पाठीदेऊनितेधवां॥ निघनाझालासवेगें॥५८॥ घृतेंशिंपिलावैश्वानर॥ तैसाक्रोधायमानझालाशुक्र॥ रथींबैसोनियांशर॥ सोडिताझालाप्रतापें॥५९॥ अत्यंयुद्धकेलेंदारुण॥ परीनाटोपेअजनंदन॥ शुक्रेंकाढोनिनिर्वाण- बाण॥ छेदिलानयाचारथांक॥६०॥ अंकछेदितांअकस्मात॥ खालींपडावाजों दशरथ॥ कैकेयीदेखोनिधांवत॥ घालोनिहातअंकधरी॥६१॥ पर्वताकाररथ थोर॥ दंडावरीभारघेतलासमग्र॥ वीरश्रीरंगेंनृपवर॥ समाचारनेणेती॥६२॥ दशरथेंसोडिलानिर्वाणबाण॥ तोडिलाकवीचास्यंदन॥ अश्वासहितकुटकेकरून॥ रणमंडळींपाडिला॥६३॥ विरथजेव्हांझालाशुक्र॥ दशरथेंकाढिलासूर्यमुखशर॥ ह्मणेयाचेंछेदीनशिर॥ कापट्यमुकुटासहितपैं॥६४॥ मागुतीविचारीअजनंदन॥ शुक्रतोहायब्राह्मण॥ याचारक्षोनियांप्राण॥ मुकुटमात्रछेदावा॥६५॥ निमिष नलगतांगेलाबाण॥ मुकुटपाडिलातळींछेदून॥ भयभीतभृगुनंदन॥ पळताझा लातेधवां॥६६॥ देवकरितीजयजयकार॥ पळोंलागलेदैत्यभार॥ जैसामहावातसुटतांसमग्र॥ भूसउडेअंबरीं॥६७॥ रायेंकोदंडासीघातलीगवसणी॥ तूणीरदेवि लाआवरणघालुनी॥ जैसाकुंडामाजीदेदीप्यअग्नी॥ आच्छादितयाज्ञिक॥६८॥ दशरथपाहेसावधान॥ तोंकैकेयीनेंहातघालून॥ धरिलासेतेथेंस्यंदन॥ वर्तमान कळलेंतें॥६९॥ खालींउतरूनदशरथ॥ प्रियेलागींआलिंगनदेत॥ ह्मणेदोनवरमागेंवरित॥ जेकांअपेक्षाअसेल॥७०॥ कैकेयीआनंदलीथोर॥ ह्मणेमींमागेनजेव्हां वर॥ तेव्हांमजद्यावेसाचार॥ ह्मणोनभाषघेतली॥७१॥ पूजासामग्रीदीधली

ऋषींमन ॥ नेणेंकैकेयीवरसाधन ॥ त्यावरदें यासमयीं अद्भुत ॥ जयप्राप्तकैकेयीतें ॥७२॥ असोइंद्रआणिबृहस्पती ॥ दशरथाचेंयशवानिती ॥ वस्त्रभूषणेंअमरपती ॥ देताझालारायातें ॥७३॥ वस्त्राभरणेंअद्भुतें ॥ दिव्यमणीदिधलेकैकेयीतें ॥ येरीनें घातलावेणीतें ॥ परमअक्षयवंतजो ॥७४॥ तोंदेवआचार्यबोलेवचन ॥ रायासी-कायआहेपुत्रसंतान ॥ दशरथह्मणेपुत्रवदन ॥ देखिलेंनाहींअद्यापी ॥७५॥ सुरगुरुह्मणेरायावरिष्ठा ॥ त्रिभुवनपतीयेईलतुझ्यापोटा ॥ ज्याचेंध्यानलागलेंनीळकंठा ॥ सनकादिकांभक्तांसी ॥७६॥ जोमायाचक्रचालक ॥ अनंतब्रह्मांडांचानायक ॥ जोकमलोद्भवाचाजनक ॥ तोपुत्रतुझादेखराया ॥७७॥ वेदशास्त्रांचेंजिव्हार ॥ जोआदिमायेचानिजवर ॥ तोपुराणपुरुषअगोचर ॥ तुझापुत्रहोईलपैं ॥७८॥ विभांडकाचापुत्रशृंगऋषी ॥ हरिणीगर्भसंभूततेजोराशी ॥ त्यासिआणावेंनानासा-यासीं ॥ पुत्रेष्टीकरावया ॥७९॥ त्यासीनाहींमनुष्यदर्शन ॥ देखिलेंनाहींस्त्रियांचेंवदन ॥ त्यासशब्दविषयेंमोहून ॥ करूनग[illegible]लआणावें ॥८०॥ दशरथइंद्रगुरूची आज्ञा ॥ घेऊनिआलाअयोध्याभुवना ॥ आनंदझालासकळजनां ॥ पर्जन्यवृष्टी जाहली ॥८१॥ शृंगीसिआणावयासत्वर ॥ देवांगनापाठविल्यासुंदर ॥ त्यांणींनृत्य गायनकरूनिमनोहर ॥ नयासिभुलवूनिआणिलें ॥८२॥ दशरथेंकरूनिनमस्कार ॥ केलाबहुतआदर ॥ ह्मणेमहाराजतूंबहुथोर ॥ दर्शनआह्मांदीधलें ॥८३॥ मग पाळककन्याआपुली ॥ शृंगऋषीसदीधली ॥ लग्नसोहळातेवेळीं ॥ चारदिवसजाहला ॥८४॥ मगऋषीमेळविलेबहुत ॥ जेशापानुग्रहसमर्थ ॥ वसिष्ठमुख्यआचार्यजेथ ॥ नपडेपदार्थन्यूनकांहीं ॥८५॥ इकडेज्ञानीपाहेविभांडकमुनी ॥ तोंस्त्रियांनीनेलाबाळचुकवूनी ॥ परमक्रोधाविष्टहोऊनी ॥ अयोध्येसीपातला ॥८६॥ तोंऋषीनें देखिलापुत्र ॥ जैसानक्षत्रींवेष्टिलारोहिणीवर ॥ कींकिरणींवेष्टिलादिवाकर ॥ तैसा सुतदेखिला ॥८७॥ स्नुषादेखोनिनयनीं ॥ विभांडकनिवालामनीं ॥ दशरथलागलाऋषीच्याचरणीं ॥ आनंदेंकरूनतेधवां ॥८८॥ विभांडकआनंदेंबहुत ॥ नृपासिआशीर्वाददेत ॥ तुजहोतीलचौघेसुत ॥ जेकांसमर्थत्रिभुवनीं ॥८९॥ असोयज्ञमंडपीशृंगीआपण ॥ सकळऋषीमंडळीघेऊन ॥ स्वाहाकारासीअवदान ॥ मंत्रयुक्तदेकित ॥९०॥ पूर्णाहुतीचियेकाळीं ॥ प्रत्यक्षप्रगटलाज्वाळमाळी ॥ प्रज्ञार्वी

अगेउदयाचळीं॥रवीजैसाअकस्मात॥९१॥ चत्वारिश्शृंगद्विमूर्धा॥ कृशाननिधा
लात्रिचरणं॥ देखतांयज्ञनारायण॥ऋषिजनस्फुरयावले॥९२॥ हातींपायस
तादभरून॥श्रृंगीपासींदेतकृशान॥ह्मणेअविलंबेंपिंडकरून॥निधीराणींसदेईं
जे॥९३॥बहुत्वराकराह्मोयेक्षणीं॥ विलंबहोतांहोयकार्यहानी॥ पोटायेईलकेंच-
ल्यदानी॥क्षीरसागरविहारीजो॥९४॥ऐसेंबोलोनितयेवेळीं॥ गुप्तझालाज्वा
ळामाळी॥श्रृंगीनेंवसिष्ठाजवळी॥ पायसपात्रदीधलें॥९५॥ वसिष्ठकरूनिवि-
भाग॥राणियांसदेतसवेग॥ कौसल्येसीश्रेष्ठभाग॥देतांक्रोधआलाकनिष्ठेतें॥
॥९६॥ ह्मणेमीरायासीप्रियकर॥ म्यांरथचक्रींघालोनिकर॥ रणींविजयीकेला
नृपवर॥इंद्रादिदेवांदेखतां॥९७॥ वयेंकरूनवृद्धफार॥तोज्येष्ठनव्हेसाचार॥ज
यामाजीगुणथोर॥तोचिश्रेष्ठजाणिजे॥९८॥केतकीचेंलघुपत्र॥त्यासीमानितीसर्वत्र
॥इतरपत्रेंदिसतीथोर॥परीचतुरनमानिती॥९९॥ अमोलिकलहानरत्न॥ कायक
रावेथोरपाषाण॥ मृगेंद्राचीआकृती[illegible]न॥ थोरवारणकायसा॥१००॥जवादी
बिडालवृषणस्रवास॥परीआवडेश्रीमंतास॥रासभाचेथोरबहुवस॥नशिवेकों-
णीतयांतें॥१॥मजआदींनदेतांमान॥कायकरावाभागमागून॥म्हणोनकेकयी
रुसोन॥अधोवदनबैसली॥२॥ मगबोलेवसिष्ठमुनी॥विघ्नहोईलयेचक्षणीं॥ तों
करींचापिंडझडपोनी॥घारीनेंनेलाअकस्मात॥३॥हाहाकारझालातेअवसरीं॥पिं
डनेतपैंघारी॥कैकेयीपडेधरणीवरी॥आक्रंदतनेधवां॥४॥ माझेंपूर्वकर्मगहन॥म
जकेंचेंपुत्रसंतान॥अभाग्यासीनिधान॥जिरेलकैसेंसंगपां॥५॥परमचिंताक्रां
नदशरथ॥कौसल्येकडेविलोकित॥ कैकेयीचेंसमाधानकरित॥पट्टमहिषीतेध
वां॥६॥अर्धविभागस्वभागांनुनी॥देतकौसल्यासुमित्रादोनी॥ एकत्रकरितांते
क्षणीं॥पूर्णपिंडकैकेयीतें॥७॥ जैशाभागीरथीआणिमंदाकिनी॥तैशास्रमित्रा
कौसल्यादोन्ही॥मत्सरअणुमात्रनाहींमनीं॥संतोषरूपसर्वदा॥८॥अत्यंतजेकु
टिलदेख॥तयांसीस्वर्गींहीनहोयसुख॥कदानमानितीलोक॥अपेशमाथांस
र्वदां॥९॥जवळीयेऊनदशरथ॥कैकेयीलागींआलिंगित॥ह्मणेदोनभागझाले
प्राप्त॥जेअपेक्षितनुजलागीं॥१०॥असोवसिष्ठेंदीधलेंतीर्थ॥त्यासवेंपिंडप्राशन
करित॥कैकेयीन्यागळांअडकत॥कासावीसझालीते॥११॥मगवसिष्ठेंशिंपितां

तीर्थ॥अंतरींपिंडप्रवेशन॥आनंदलाराजादशरथ॥दानेंदेनअपार॥१२॥वस्त्रा भरणेंउदंडदक्षिणा॥देवोनिगौरविलेंब्राह्मणा॥सकळऋषीपावलेस्वस्थाना ॥शृंगीआदिकरूनियां॥१३॥तिघीराण्याझाल्यागर्भयुक्त॥आनंदलारावदशरथ ॥ह्मणेमाझेंभाग्यउदित॥दिसतसेयेथोनियां॥१४॥जैसाशुद्धबीजेचामृगांक॥ कींपळेंपळेंवाढेअर्क॥प्रकाशपडेअधिकाधिक॥उदयाद्रीहूनिपश्चिमे॥१५॥कींक रितांसंतसमागम॥दिवसेंदिवसवाढेप्रेम॥कींऔदार्येंकरूनिपरम॥कीर्तीवाढेस त्वर॥१६॥तैसेराणियांचेगर्भवाढती॥तोंवसिष्ठबोलेदशरथाप्रती॥रायाधर्मशास्त्रीं ऐसीरीती॥डोहळेस्त्रियांसीपुसावे॥१७॥ऐसेंबोलतांब्रह्मऋषी॥हर्षवाटलारायां सी॥नमोनिवसिष्ठाच्याचरणांसी॥राजेंद्रतेव्हांचालिला॥१८॥शचीचियामंदिरांत ॥जैसावृत्रशत्रूप्रवेशत॥तैसाचिअजपाळसुत॥कैकेयीसदनींप्रवेशला॥१९॥पिंड- प्राशनाचेकाळीं॥कैकेयीहोतीरुसली॥ह्मणोनिराजेंद्रयेकाळीं॥तिचेसदनींप्र वेशला॥२०॥दूतीजाणवितीस्वामिणीतें॥डोहळेपुसावयातुह्मांतें॥नृपतीस्व येंयेतसेयेथें॥स्फमुहूर्तपाहोनियां॥२१॥सुंदरपणाचाअभिमान॥त्याहीवरी कैकेयीगर्भिण॥जैसाअल्पविद्यावंतासगर्वपूर्ण॥तैसेंयेथेंजाहलें॥२२॥जैसी- गारुडीविद्याकिंचित॥परीभ्रीदेंबांधितीबहुत॥कींनिर्नासिकवाढत॥रूपाभिमा नविशेषें॥२३॥बिंदुमात्रविषवृश्चिका॥परीपुच्छाग्रवरतीदेखा॥किंचित्ज्ञानझा लियामूर्खा॥मगतोनगणीकोणातें॥२४॥खडणधेनूसीदुग्धकिंचित॥परीलत्ता प्रहारकरीबहुत॥अल्पोदकउचंबळत॥आंगभिजतवाहकाचें॥२५॥तैसेंकेके- यीसझालेंतयेवेळीं॥प्रीतीनेंदशरथआलाजवळी॥आपणशेजेवरीबैसली॥ नाहींउठलीनृपादेखतां॥२६॥कांहींचमर्यादातेथ॥नधरीदेखिल्यानृपनाथ ॥मगउभाराहोनिदशरथ॥डोहळेपुसततियेसी॥२७॥ह्मणेकैकेयीबोलेंवच न॥तुजजेंआवडेमनांतून॥तेंमीसमस्तपुरवीन॥सत्यजाणप्रियकरे॥२८॥मग कायबोललीतयेवेळे॥तुह्मीपुरवालकायमाझेडोहळे॥माझेमनींचेजेडोहळे ॥पूर्णकर्तादिसेना॥२९॥मगबोलेअजनंदन॥तुजकारणेंवेंचीनप्राण॥परीडोह ळेतुझेपुरवीन॥सत्यजाणसुकुमारे॥३०॥मगतीह्मणेजीनृपवरा॥डोहळे माझाचिअवधारा॥कौसल्यासुमित्रेच्यापुत्रां॥दिगंतरादवडावें॥३१॥पाठवावे

दूरकानना॥ त्यांचासमाचारपुनः कळेना॥आमचेंवर्तमानत्यांचियाकर्णी॥सहसाहीनजावें॥३३॥राज्यद्यावेंमाझियापुत्रा॥हेचिडोहळेहोतीराजेंद्रा॥तुम्हीं मानालअधर्मखरा॥तोदोषमजवरीघालिजे॥३४॥मजनिंदितीलजोंजोंलोक॥ तोंतोंवाटेपरमसुख॥समस्तजनांव्हावेंदुःख॥हेंचिमजलाआवडे॥३५॥ऐसें वचनतेअवसरीं॥ऐकतांनृपरयोंचलाअंतरीं॥कींकाळजींतघातलीसुरी॥कीं अंगमळीचसळाघडे॥३६॥वचननव्हेतेंकेवळ॥दुःखवल्लीचेंश्रेष्ठफळ॥कींसंचारलेंहालाहल॥हृदयींवाटेदशरथा॥३७॥कींपर्वतकोसळला॥कींकाळसर्प जिव्हाग्रीं झोंबला॥कींतप्तशस्त्रघायपडिला॥अंगावरीअकस्मात॥३८॥कैकेयीवचनकलशोद्भवजाण॥प्राशिलेंआयुष्यसमुद्रजीवन॥रावघाबरलाजेसाचतुरानन॥वेदहरणकेलेतेव्हां॥३९॥परमखेदपावलानृपवर॥तीसनेदीप्रत्युत्तर॥म गसुमित्रेचेंमंदिर॥प्रवेशतापैंझाला॥४०॥संसारतापेंजैसेसंतप्त॥तेसंतसमागमेंनिवत॥तैसाराजादशरथ॥सुमित्रासदनींसुखावला॥४१॥तिचेंनांवसुमित्रासती॥परीनामऐशीआहेरीती॥चरकडनांवेंजीऐकती॥तींतरजाणाव र्थची॥४२॥नांवठेविलेंउदारकर्ण॥अडकावेचितांजायप्राण॥बृहस्पतीनाम ज्यालागुन॥धडवचनबोलतांनये॥४३॥कमलनयननामविशेष॥परीदोहीडोळ्यांपाडळेवडस॥क्षीरसिंधुनामपुत्रास॥परीताकतयासीमिळेना॥४४॥नाम ठेविलेंपंचानन॥परीजंबुकदेखतांपळेउठोन॥जन्मगेलामागतांकोरान्न॥सर्वभौमनामतयातें॥४५॥नामठेविलेंजयामदन॥तोकुरूपकुलक्षण॥तैसीसुमित्रानव्हेपूर्ण॥करणीनामासारखी॥४६॥नृपआलाऐकतांकर्णी॥समोर आलीहंसगामिनी॥दशरथाचियेचरणीं॥मस्तकठेवीसद्भावें॥४७॥स्त्रियसिदेवनोआपलानाथ॥पुत्रांसिदेवमातापितासत्य॥शिष्यांसीगुरुदैवत॥दैनभतीतगृहस्थांसी॥४८॥म्हणोनिसुमित्रेनेंअजनंदन॥पूजिलाषोडशोपचारें करून॥उभीठाकलीकरजोडून॥अधोवदनसलज्ज॥४९॥कैकेयीडोहळ्याचें दुःखप्रबळ॥परीतेंविसरलायेथेंसकळ॥जैसाबोधठसावतांनिर्मळ॥जन्मदुःखवितळेपैं॥५०॥राजाम्हणेसुमित्रेसी॥कायडोहळेहोतातमानसीं॥तेंसांगनिश्चयेंसी॥कुरंगनेत्रेसुकुमारे॥५१॥मगकिंचित्हास्यकरून॥

लेसलज्ज अधोवदन॥ जेंऐकतां सुखसंपन्न॥ अजनंदन पैं होय॥५२॥ ह्मणे हे बआवडी बहुवस॥ कौसल्यागर्भीं जगन्निवास॥ अवतरेल आदिपुरुष॥ जगद्वंद्य जगदात्मा॥५३॥ त्याची अहोरात्र सेवा करवी॥ वाटे ममपुत्रें चिकरावी॥ जाणीव शाहणीव आधवी॥ ओंवाळावीं तयावरूनी॥५४॥ सेवेपरतें थोर साधन॥ ममपुत्रासी नमाने आन॥ आपुलें आंगाचें आंथरूण॥ ज्येष्ठसेवेलागीं करूं॥५५॥ त्रिभुवनराज्य तृणसमान॥ त्याहून अधिक ज्येष्ठभजन॥ चारी मुक्ती वाटती गौण॥ ज्येष्ठसेवे पुढें पैं॥५६॥ सुधारस त्यजोनि निर्मळ॥ कोणास आवडेल हालाहल॥ उत्तम सांडोनि तांदुळ॥ सिकता कां होत्री जवावी॥५७॥ त्यजोनि सुंदर रायकेळें॥ कोण भक्षील अर्कीफळें॥ कल्पद्रुमीं जो विहंगम खेळे॥ तो नातळे बाभुळेसी॥५८॥ मानससरोवरींचा राजहंस पाहीं॥ तो कदा न राहे उलूकगृहीं॥ बुडी दिधली क्षीराब्धिडोहीं॥ दग्ध वन नावडे त्या॥५९॥ नंदनवनींचा भ्रमर कदाकाळीं॥ अर्कपुष्पीं रुंजी न घाली॥ जेणें इंद्रभुवनीं निद्रा केली॥ खदिरांगारीं न निजे तो॥६०॥ रंभे तुल्य जाया चांगली॥ सांडोनि प्रेत कोण कवळी॥ तैसी रामीं आवडी धरिली॥ कदा विषयीं न रमे तो॥६१॥ ह्मणोनि राजचक्रचूडामणी॥ माझी आवडी ज्येष्ठभजनीं॥ ऐसे सुमित्रेचे शब्द ऐकोनी॥ आलिंगन दिधलें दशरथें॥६२॥ वाटे अमृतप्राशन केलें॥ कीं त्रिभुवनराज्य हाता सि आलें॥ तैसें नृपाचें मन संतोषलें॥ आलिंगनें सुमित्रेचे॥६३॥ ह्मणे ऐकें सुकुमारे राजसे॥ चंपककळिके डोळसे॥ तुवां सांगितलें डोहळे सुरसे॥ पूर्ण होती लनिर्धारें॥६४॥ नानाभूषणें अलंकार॥ ओंवाळी तिजवरून नृपवर॥ दानें देव विलीं अपार॥ सुमित्रे हातीं याचकां॥६५॥ याउपरी ज्येष्ठ राणी॥ कौसल्या नामें ज्ञानखाणी॥ जी पुराणपुरुषाची जननी॥ त्रिभुवनीं विख्यात॥६६॥ जे परब्रह्मरसाची मूस॥ कीं निजप्रकाशरत्नमांदुस॥ क्षीराब्धिहृदयविलास॥ जिणें अंतरीं सांठविला॥६७॥ जो इंदिरावर त्रिभुवनेश्वर॥ जयाचे आज्ञाधारक विधिशचिवर॥ हृदयीं ध्याय अपर्णावर॥ कौसल्या उदरीं निवसे तो॥६८॥ असो कौसल्येचे मंदिरीं॥ प्रवेशता झाला अवधपुरीचा धणी॥ सेवक राहिले बाहेरी॥ द्वारमर्यादा धरूनियां॥६९॥ कौसल्या ज्ञानकळापरम॥ नीस अंतर्बाह्य व्यापला राम॥ आचरण

अवघेंपरब्रह्म॥ नदिसेविषमकदाही॥७०॥सांडोनिजागृतीसुषुप्तीस्वप्न॥नयनीं लाविलेंज्ञानांजन॥ चराचरअवघेंनिरंजन॥ स्वरूपदिसेकौसल्या॥७१॥दश रथप्रवेशोनिअंतरीं॥पाहेस्थूळवोसरीवरी॥मगसूक्ष्मदेहमाजघरीं॥नदिसेक दाकौसल्या॥७२॥कारणकोठडींतपाहेसादर॥तंवतेथेंअवघाअंधकार॥मगम हाकारणउपरीथोर॥त्यावरीनृपवरचढियेला॥७३॥तेथेंनदिसेकौसल्यासती॥ मगचकितपाहेनृपती॥जोउदरींसाठविलाजगत्पती॥तिचीस्थितीकळेना॥७४॥ मगपरात्परघरांत॥प्रवेशेतेव्हांअजपाळसुत॥तोंतेबैसलीसमाधिस्थ॥निर्विक ल्पनृपसुतकी॥७५॥अंतरदृष्टीमुरडली॥वरदळस्वनामविसरली॥ब्रह्मानंदरू पझाली॥नचालेबोलीद्वैताची॥७६॥जैसासतेजपरमपवित्र॥तेथेंडागनलागे- अणुमात्र॥स्वरूपींरमतांयोगीश्वर॥ज्ञानराहेऐलीकडे॥७७॥कल्पांतवीजम शकगिळी॥पिपीलिकामेरुकक्षेसिघाली॥धेनुवत्समृगेंद्राआकळी॥एकवेळे घडेलहें॥७८॥परीचतुराविश्वरूपावरी॥नचालेनहालेनिर्धारी॥श्रोत्रियांचे यज्ञशाळेभीतरी॥कोणमहारप्रवेशोला॥७९॥वडवानळापुढेंकर्पूरजाण॥कींज ळनिधीमाजीलवण॥तैसीबुद्धिआणिमन॥स्वसुखावरीविरालें॥८०॥असो स्वानंदसागरांत॥कौसल्यापूर्णसमाधिस्थ॥जवळीउभाठाकलादशरथ॥पाहे तटस्थउगाची॥८१॥कौसल्यास्वरूपींलीन॥हेदशरथासीनेणवेखुण॥ह्मणेहे रुसलीसंपूर्ण॥तरीचवचननबोले॥८२॥ह्मणोनिराजचक्रचूडामणी॥कौसल्ये- जवळीबैसोनी॥स्नेहेंतीसहृदयींधरूनी॥समाधानकरीतसे॥८३॥तरीतेनउघ डीनयन॥नाहींशरीराचेंभान॥मीस्त्रीपुरुषस्मरण॥गेलीविसरूनकौसल्या॥८४॥ अलंकारकेंचेएकसुवर्ण॥तरंगलटिकेअवघेंजीवन॥तैसेंविश्वनाहींरघुनंदन॥आ नंदघनविस्तारला॥८५॥ऐशीकौसल्येचीस्थितीझाली॥राजाह्मणेभूतेंझपिली॥ कींमहद्भूतेंघेरली॥वोळखीमोडलीइयेची॥८६॥राजाह्मणेदेवऋषीसिद्ध॥इहीं दीधलाआशीर्वाद॥कींपोटायेईलब्रह्मानंद॥आदिपुरुषश्रीराम॥८७॥ऐकतांरा मनामस्मरण॥कौसल्येनेंउघडिलेनयन॥जगदाभाससंपूर्ण॥रघुनंदनरूपादि से॥८८॥राजाह्मणेनितंबिनी॥कुरंगनेत्रेगजगामिनी॥कायजेअसेलआवडम नीं॥तेडोहळेपुरवीनसर्व॥८९॥ऐसमटाकीबोलेवचन॥तोंकौसल्याबोलेगर्जोन

॥मीजगदात्मारघुनंदन॥केंचेंअज्ञानमजपासीं॥९०॥स्थूललिंगआणिकारण॥ यांहूनिमाझेंरूपभिन्न॥महाकारणहेंनिरसून॥आत्मारामवेगळामी॥९१॥द्वैता द्वैतमहाद्वैत॥यांहूनिवेगळामीअतीत॥सच्चिदानंदजेथतेथ॥खुंटोनियांराहिला ॥९२॥जीवशिवदोनपक्ष॥ध्याताध्यानलयलक्ष॥यांवेगळामीसर्वसाक्ष॥अनि त्यअलक्ष्यश्रीराम॥९३॥राजाह्मणेकौसल्येऐकें॥कोणआहेमीमजओळखें॥डो हळेपुसावयामहासुखें॥तुजजवळीबैसलों॥९४॥येरीह्मणेज्ञाताज्ञेयज्ञान॥हें सर्वगेलेंआटोन॥नाहींस्त्रीपुरुषनपुंसकपूर्ण॥मीतूंपणतेथेंकैंचें॥९५॥नृप ह्मणेहेमहद्भूतेंघेरिली॥ओळखीसर्वसोडिली॥मगपुसेगोष्टमागली॥धाकुटप णीचीतियेतें॥९६॥राजाह्मणेशशांकवदने॥गुणसरितेपद्मनयने॥वन्हीडबुडवोनी रावणें॥नेलेंहोतेंआठवतेंकीं॥९७॥शत्रूचेंनामऐकतांकर्णीं॥हाकफोडिलीभुजाठो कोनी॥ह्मणेधनुष्यबाणदेआणोनी॥टाकीनछेदूनदाहीशिरें॥९८॥ताटिकामारू नियांआधी॥ऋषियागपाववीनसिद्धी॥महाराक्षसवधोनियुद्धीं॥गाधितनयतो षवीन॥९९॥शिवचापपरमप्रचंड॥मोडोनिकरीनदुखंड॥माझीज्ञानशक्तीजेअ खंड॥पणेंजिंकोनिआणितों॥२००॥जेणेंनिःक्षत्रियकेलीअवनीपूर्ण॥त्याचागर्व हरीननलागतांक्षण॥मीएकपत्नीरघुनंदन॥पितृवचनपाळक॥१॥मीसेवीनघोर विपिन॥परिवारेंसींत्रिशिराखरदूषण॥क्षणमात्रेंटाकीनवधोन॥अग्निनृणमजाळिजे सा॥२॥रीसवानरांहातीं॥लंकाघालीनपालथी॥माझावज्रदेहीमारुती॥परमपुरु षार्थीमहावीर॥३॥क्षणेंजाळूनलंकानगर॥शत्रूचींशिरेंछेदूनसाचार॥पाषाणीं- पालाणोनिसमुद्र॥लंकापुरघेईनमी॥४॥कौसल्याहाकफोडीदारुण॥लंकेपुढेंमा जवीनरण॥महाढिसाळकुंभकर्ण॥टाकीनछेदूनक्षणार्धें॥५॥सहपरिवारेंछेदूनद शशिर॥बंदीचेसोडवीनसुरवर॥माझाबिभीषणप्रियकर॥छत्रधरीनतयावरी॥ ॥६॥स्वपदींस्थापूनिनिजभक्त॥मीअयोध्येसीयेईनरघुनाथ॥आधिव्याधि जरामृत्य॥त्याविरहितकरीनप्रजा॥७॥स्त्रीपुरुषनपुंसकभेद॥यावेगळामी ब्रह्मानंद॥मायाचक्रचाळकशुद्ध॥निष्कलंकअभेदपैं॥८॥मीप्रळयकाळासी शासनकर्ता॥आदिमायेचानिजभर्ता॥कर्ताहर्तापाळिता॥मजपरतानसेची॥ ॥९॥मीअजअजितसर्वेश्वर॥मीचनटलोंचराचर॥धरूनिनानाअवतार॥मज

माजीसामावें॥१०॥ऐसेंऐकतांदशरथ॥ह्मणेभूतेंघेतलीयथार्थ॥फांटाफुटला बहुत॥बडबडतेभलतेंची॥११॥ पंचाक्षरीआणापाचारून॥ महाराजसद्गुरु ज्ञान घन॥तोसरसिजोद्भवनंदन॥बोलावूनआणावेगें॥१२॥जेणेंदर्भावरीधरिली अवनी॥कमंडलूठेविलासूर्यासनीं॥इंद्रसभेसनेलावासरमणी॥अद्भुतकर-णीतयाची॥१३॥वसिष्ठआलाधांवून॥राजादृढधरीचरण॥कौसल्येसारखें निधान॥भूतेंसंपूर्णग्रासिलें॥१४॥म्यांयागकेलासायासीं॥कींपुत्रहोईलकौ सल्येसी॥तोमध्येंचहेविवसी॥उठलीऋषीकायकरूं॥१५॥मगह्मणेब्रह्मसुत ॥वंध्यापोटायेईलरघुनाथ॥तीसगोष्टीहेविपरीत॥काळत्रयींघडेना॥१६॥अं धकूपींपडेलतरणी॥कोरान्नमागेलचिंतामणी॥स्वधारसगेलाकडवटोनी॥का लत्रयींघडेना॥१७॥क्षुधेनेंपीडिलाक्षीरसागर॥स्वरतरूसियेईलदरिद्र॥तीव्र तपेलरोहिणीवर॥कालत्रयींघडेना॥१८॥असोवसिष्ठकौसल्येजवळी॥येऊ निविलोकीतेवेळीं॥तंवतीश्रीरामरूपझाली॥अंतर्बाह्यसमूळ॥१९॥नदिसे स्त्रियेचीआकृती॥धनुष्यबाणघेऊनिहातीं॥आकर्णनयनविराजती॥देखेमू र्तीजगद्वंद्य॥२०॥पाहतांरूपआनंदघन॥सद्गदझालाब्रह्मनंदन॥अष्टभावें दाटलापूर्ण॥गेलाविरूनदेहभाव॥२१॥वसिष्ठकौसल्यातेअवसरीं॥मुराली ब्रह्मानंदसागरीं॥दशरथपरमअंतरीं॥घाबराझालानेणोनियां॥२२॥वसि-ष्ठासारिखामहामुनी॥भूतेंझडपिलातत्क्षणीं॥याभूताचीकर्ताझाडणी॥को णीत्रिभुवनींदिसेना॥२३॥मीहतभाग्यसंपूर्ण॥मजकैंचेंपुत्रसंतान॥कौसल्याही गेलीझडपोन॥ब्रह्मानंदेंमूर्च्छित॥२४॥निरपराधवधिलाश्रावण॥तोदुःखदे तोदारुण॥ऐसातोमहाराजआनंदघन॥जाकळेपूर्णअंतरीं॥२५॥तोंस्वानंद लहरीजिरवून॥वसिष्ठेंउघडिलेनयन॥राजाधांवोनधरीचरण॥आनंदन मायेअंतरीं॥२६॥रायासीकैशीपरीझाली॥पूरींबुडतांनौकाआली॥अंधकू पींपडतांतत्काळीं॥हस्तसूर्येंदीधला॥२७॥सर्पडंखितांगरुडधांवे॥गजींकों-डितांकेसरीपावे॥क्षुधितांपुढेंहेलावे॥क्षीरसागरयेऊनी॥२८॥कींवणव्यांत जळतांघन॥कींबुडबुडीभरतांधांवेकृशान॥कींदरिद्रेंपीडितांलक्ष्मीआपण ॥घरींयेऊनबैसली॥२९॥ऐसाआनंदलाराजानिश्चिंत॥ह्मणेसद्गुरुस्वामी

तूंसमर्थ॥मजनवलहेंवाटत॥तुजहीभूतेंझडपिती॥३०॥आह्मीअत्यंतभाग्य हीन॥कैंचेंदेस्वोंपुत्रसंतान॥मगहांसलाब्रह्मनंदन॥कायगर्जोनबोलत॥३१ ॥जोनीलग्रीवहृदयरत्न॥जेंकमलोद्भवाचेंदेवतार्चन॥सनकादिककरूनिय ल॥हृदयसांबळींनवाहती॥३२॥जोवैकुंठपुरविळासी॥तोआलाकौसल्ये-च्यागर्भासी॥मारूनसकळदुष्टांसी॥देवसोडवीलवंदींचे॥३३॥जेंजेंकौसल्या बोलिलीसत्य॥तेंपुढेंहोईलयथार्थ॥तुजहोतीलचारसुत॥सत्यवचनराजेंद्रा ॥३४॥शंखचक्रशेषनारायण॥चतुर्थरूपेंप्रगटेलजगज्जीवन॥पुण्यप्रतापह्यो यजाण॥ज्याचीकथाऐकतां॥३५॥ऐसींवसिष्ठाचींवचनें॥त्यानंदनभीचींउडु गणें॥कींसत्यवैरागरींचींरत्नें॥निवडोनिदिधलीं दशरथा॥३६॥माध्यान्हायेईल चंडकिरण॥पुष्यनक्षत्रसाधून॥अवतरेलरघुनंदन॥पूर्णब्रह्मजगद्गुरू॥३७॥ तेणेंकर्णद्वारांतूनिरवरित॥सांठविलींहृदयसंदुकेंत॥धांवूनिश्रीगुरूचेपायधरि ता॥ह्मणेकृतार्थझालोंमी॥३८॥असोभरलियानवमास॥प्रसूतिसमयकौस-ल्येस॥कवणऋतुकवणदिवस॥सावकाशऐकातें॥३९॥वसंतऋतुचैत्रमास॥शुद्ध पक्षनवमीदिवस॥सूर्यवंशींजगन्निवास॥सूर्यवारींजन्मला॥४०॥माध्यान्हा आलाचंडकीर्ण॥पुष्यनक्षत्रसाधून॥अवतरलारघुनंदन॥पूर्णब्रह्मजगद्गुरू॥ ॥४१॥श्रीरामकेवळपरब्रह्म॥त्यासझालेंह्मणतांजन्म॥संतहासतीलपरम॥ तत्त्वज्ञानवेत्तेजे॥४२॥ज्याचीलीलाऐकतांअपार॥खंडेजन्ममृत्युदुर्धर॥त्या रामासीजन्मसंसार॥कालत्रयींघडेना॥४३॥दावीलौकिककरणी॥कींकौस-ल्याझालीगर्भिणी॥तोब्रह्मानंदमोक्षदानी॥जन्मकर्मत्याकैंचें॥४४॥क्षीरसा गरींहूननारायण॥येवोनिअयोध्येसीझालासगुण॥परीशेषलक्ष्मीसहितज गज्जीवन॥तैसाचितेथेंसंचला॥४५॥जोअनंतकल्याणदायक॥अजअजित निष्कलंक॥भक्ततारावयासिदेख॥जगन्नायकअवतरला॥४६॥असोअयो ध्यापुरींतेवेळीं॥दुंदुभींचीघाईलागली॥विमानांचीदाटीझाली॥पुष्पेंवर्ष-तीअपार॥४७॥देवकरितीजयजयकार॥करीलराक्षससंहार॥अवतरलाहार घुवीर॥बंधमुक्तकरीलआह्मां॥४८॥असोतेकौसल्यासती॥बैसलीअसतांए कांतीं॥तोंआठवर्षांचीमूर्ती॥सन्मुखदेखेअकस्मात॥४९॥निमासुरवदनीं

सुंदर॥ तेजें भरलें निज मंदिर॥ ज्यातें जातें शशिमित्र॥ लपोनि जाती विलोकितां॥ ॥५०॥ पदकमलमकरंद सेवना॥ भ्रमरी झाली क्षीराब्धिकन्या॥ कदा न विसंबे चरणां॥ कृपण धनालागीं जैसा॥५१॥ संध्याराग अरुण बालार्क॥ दिव्य रत्नांचे रंग का ढिळे देख॥ तळवे तैसे सुरेख॥ श्रीरामाचे वाटती॥५२॥ चंद्र क्षयरोगें कष्टी होऊनी॥ निजांगाचीं दशांश कलें करूनी॥ सुरवाडला श्रीरामचरणीं॥ स्वानंद धनी घेतसे॥५३॥ रमापदीं रंगली दिवसनिशीं॥ बंधु पाहुणा आला शशी॥ तो राहिला अक्षय व्हावयासी॥ न जायची माघारा॥५४॥ ध्वजवज्रांकुशपद्म॥ ऊर्ध्वरेखादि चिन्हें उत्तम॥ याचा अर्थ ऐकता परम॥ सुख होय भक्तांसी॥५५॥ सात्विक प्रेमळां देखा॥ ऊर्ध्वसंकेत ऊर्ध्वरेखा॥ सत्यशील भाविकां॥ ऊर्ध्व पंथ दावीत॥५६॥ विद्यामदें मत्त गज॥ भाग्यमदें डुल्लत सहज॥ त्यांसि आकर्षावयास तेज॥ पायीं अंकुश झळकत॥५७॥ पायीं झळके दिव्य पद्म॥ जे जगमाउली उत्तम॥ तैं पद्मेचें राहतें सद्म॥ तये पदीं सुरवाडलें॥५८॥ अहंकार जड पर्वत॥ शरणागता बाधक यथार्थ॥ तो फोडावया झळकत॥ वज्र पायीं रामाचे॥५९॥ भवसागर तरावया गहन॥ जहाज अद्भुत रामचरण॥ त्यावरी ध्वज विराजमान॥ रात्रंदिवस तळपतसे॥६०॥ कामक्रोध दुर्धर असुर॥ त्यांचें छेदावया शिर॥ देदीप्यमान दिव्य चक्र॥ रामतळवीं झळकतसे॥६१॥ मळरहित पदसुंदर॥ घोटीं त्रिगुणी पत्राकार॥ इंद्रनीळ उपमा साचार॥ न पुरती म्हणोनियां॥६२॥ पदनखें आरक्त साजिरीं॥ तेथें वसे सरसिजोद्भवकुमारी॥ विश्रांती घ्यावया अहोरात्रीं॥ रामचरणीं रंगली ते॥६३॥ कीर्तीपापें हरावीं दिवसरजनीं॥ म्हणोनि श्रमली जन्हुनंदिनी॥ शक्रवांकीरूप होउनी॥ रामचरणीं विराजे॥६४॥ मांड्या सुकुमार सांवळिया॥ तेथें सुरवाडली मित्रतनया॥ कीं यमानुजा अपवाद चुकवावया॥ महदाश्रय धरियेला॥६५॥ ऐसी रामपदीं त्रिवेणी साचार॥ प्रयागतीर्थ राजेश्वर॥ प्रेमें माघमासीं भाग्यवंत नर॥ प्रातःस्नाना धांवती॥६६॥ भक्तमुमुक्षुसाधकसंत॥ हे चि राजहंस विराजत॥ वांकीवरी रत्नें तळपत॥ ते चि तपस्वी नपताती॥६७॥ चरणरज झळके स्पष्ट॥ तो चि जाणिजे अक्षयवट॥ तेथें सनकादिक वरिष्ठ॥ क्षेत्रसंन्यासी जाहले॥६८॥ प्रयागीं मोक्ष देहत्यागितां॥ येथें मोक्ष श्रवण करितां॥ देहीं असतां विदेहता॥ येतहाता भ

कांच्या॥६९॥प्रयागींकष्टबहुत॥येतांजातांभोगितीनिश्चित॥हाप्रयागध्यानींअ
कस्मात॥प्रगटेलसत्वरभक्तांच्या॥७०॥तोडरवांकीनेपुरें॥असुरांवरगर्जतीग
जरें॥वाटेनभगाळोनीएकसरें॥पोटऱ्याजणूंवोतिल्या॥७१॥कींसरळकर्दळीचेस्तं
भ॥कींगरुडपाचूचेउगवलेकोंभ॥इंद्रनीळगाळूनिस्फप्रभ॥जानुजंघवोतिले॥७२॥
मिळाल्यासहस्रचपळा॥तैसाकासेझळकेपिंवळा॥वरीनक्षपेकटिमेखळा॥पाहतां
डोळांआल्हाद॥७३॥कटीमेखळेवरीमहामणी॥कींपंक्तींबैसलेदिनमणी॥दाहक
ल्पसांडोनिजघनीं॥श्रीरामाचेलागले॥७४॥वेदांताच्याश्रुतीगर्जोन॥अर्थबोलती
जेवींशोधून॥तैशाक्षुद्रघंटारुणझुण॥शब्दकरितीरसाळ॥७५॥देखोनिकटिसुकु
मार॥लाजोनिवनागेलामृगेंद्र॥वाटेत्यादुःखेंशरीर॥वाहनकेलेंदुर्गेचें॥७६॥गंभी
रावर्तनाभिस्थान॥जेथेंजन्मलाचतुरानन॥सत्वरजतमगाळून॥त्रिवळीवरीवि
राजे॥७७॥कौस्तुभतेजअपार॥पाहतांभुलतीशशिमित्र॥गुणींओंविलींनक्षत्रें
समग्र॥तैसेमुक्तहारडोलती॥७८॥कींत्यामुक्तीच्यामाळाबहुत॥रघुपतीच्याग
ळांडोलत॥कींमुक्तरूपेंसमस्त॥अनंतब्रह्मांडेंगुंफिलीं॥७९॥मुक्ताफळांच्यामाळा
गहन॥परीत्यांचापालटलावर्ण॥दिसतीइंद्रनीळासमान॥श्यामलांगींरघुप-
तीच्या॥८०॥नीळगगनावरीसुंदर॥मंदाकिनीओघटिमेशुभ्र॥तैसीमाळाम
नोहर॥श्यामतनूवरीशोभे॥८१॥कोमलांगअतिनिर्मळ॥वरीडोलेवैजयंतीमाळ॥
पुष्करींशक्रचापसुढाळ॥सुरंगजैसेंविराजे॥८२॥कींमेघींस्थिराचेजैसीप्रभा॥तै
सीवैजयंतीचीशोभा॥सहस्रमुखाचियाजिभा॥गुणवर्णितांशीणल्या॥८३॥अ
नंतभक्तहृदयींधरिले॥तरीचवक्षस्थळरुंदावलें॥ब्रह्मानंदमुरोनिओतिलें॥हृदय
स्थानसत्यपैं॥८४॥श्रीवत्सझळकेसव्यांगीं॥श्रीनिकेतनवामभागीं॥उटीशोभे
श्यामलांगीं॥कोणदृष्टांततेएका॥८५॥मित्रकन्येवरीजान्हवीजळ॥कींराकाइंदु
प्रभेनिराळ॥देदीप्यमणीइंद्रनीळ॥आवरणत्यावरीकाश्मिराचें॥८६॥सूर्यप्र-
भेचींचक्रेंतळपती॥तैशामुद्रिकाझळकती॥ओपासकयंत्रेंरेखिती॥तेचिगतीये
थेंदिसे॥८७॥प्रळयाग्नीनेंउघडिलेनयन॥तेविंकीर्तिमुखवीदंडपूर्ण॥निष्कलंक
रोहिणीरमण॥पदकहृदयींडोलतसे॥८८॥कंबुकंठअतिशोभिवंत॥नासिकस
रळसुकुमारबहुत॥मंदस्मितवदनविराजित॥कोटिमन्मथशोभामुखीं॥८९॥विद्यु

मवर्णअधरसतेज॥ मर्गजवळीनें झळकतीद्विज॥ त्यातेजेंशशिनक्षत्रेंतेजःपुंज॥ झां कोळतीपाहतां॥ ९०॥ त्रिलोकींचागोठोनिआनंद॥ ओतिलेंश्रीराममुखारविंद॥ आकर्णनयनभ्रुकुटीविशद॥ धनुष्याकृतीशोभती॥ ९१॥ स्वानंदसरोवरींचींक मळदळें॥ तैसेआकर्णनयनविराजले॥ ज्याकृपादृष्टीनेंनिवाले॥ प्रेमळजनस-र्वेही॥ ९२॥ कुंडलेंतळपतीमकराकार॥ जोडिलेमित्रआणिरोहिणीवर॥ कींअं गिरापुत्रभृगुपुत्र॥ विचारपुसतीरामातें॥ ९३॥ कींवेदसागरींचीरत्नज्योती॥ पूर्वउत्तरमीमांसानिश्चिती॥ कुंडलरूपेंआणविती॥ अर्थविशदस्वामीतें॥ ९४॥ श्रीरामतनूसुकुमार॥ तेणेंशोभतीअलंकार॥ पीतवर्णतिलकसुंदर॥ अनुपम्य रेखिला॥ ९५॥ स्कवर्णनक्षिचापूर॥ नीलगिरीवरीनिरंतर॥ तैसातिलकसुंदर॥ विशाळभाळींझळकतसे॥ ९६॥ जैसाकल्पांतींचादिनकर॥ तैसामुकुटपरिकर॥ तेजतळपतसेअपार॥ दिक्चक्रींनसमाये॥ ९७॥ दावाग्नीचेकल्लोळभडकत॥ तै सेंउत्तरीयझळकत॥ दशांमतीमुक्तेंरुळत॥ कृत्तिकापुंजासारिखीं॥ ९८॥ परम तेजाळक्षीरोदक॥ कींशुभ्रयशाचदर्लें थीक॥ धकद्धवेतमृडानीनायक॥ कर्पू रेंकरूनिऊटिला॥ ९९॥ दिव्यरजततगटघडलें॥ कींपारिजेंकैलासडवरिलें॥ कीं जान्हवीतोयेंओपविलें॥ दिननाथेंस्वहस्तें॥ ३००॥ सच्चिदानंदतनूसगुण॥ अत सीकुसुमाभासपूर्ण॥ त्याचिरंगेंकरून॥ नीलोत्पलेंराबविलीं॥ १॥ नभासिचढला तोचरंग॥ त्याचियाप्रभेनेंमेघासिरंग॥ इंद्रनीळहीसुरंग॥ त्याचप्रकाशेंजाहले॥ २॥ तेथींच्यासौंदर्यअद्भुत॥ गरुडपाचूचेंतेजदिसत॥ मर्गजासीबीकचढत॥ तनुसांवळी देखोनियां॥ ३॥ जोवैकुंठींचावेल्हाळसुंदर॥ भक्तमंदिरांगणमंदार॥ कुरवंडीक रीवेगींसाचार॥ कोटीमकरध्वजवरूनियां॥ ४॥ ब्रह्मांडोदराबाहेरीं॥ आंगींचासुवा सधांवणेकरी॥ लीलामृतसागरकैटभारी॥ भक्तजनमनवेधकजो॥ ५॥ पूर्णब्रह्मा नंदरघुवीर॥ लीलाविग्रहीश्रीधर॥ हृदयींरेखितीनिरंतर॥ निजभक्तप्रेमबळें॥ ६॥ असोकौसल्याबोलेतेअवसरीं॥ भक्तवत्सलामधुकैटभारी॥ तूंआतांबाळवेषध रीं॥ माझेउदरींअवतरें॥ ७॥ लोकम्हणतीकौसल्यानंदन॥ ऐसाहोईंमनमोहन॥ अमलदळराजीवनयन॥ हास्यवदनविलोकीं॥ ८॥ सजलजलदवर्णकोमल॥ कौ सल्येपुढेंजाहलाबाळ॥ तंवतेपरब्रह्मवेळ॥ पुष्यार्कयोगअसेपैं॥ ९॥ जोक्षीर

सागरवासीतमालनील॥ तोकौसल्येपुढें झालाबाळ॥ चरणांगुष्ठेंधरोनिकोमळ॥मुखकमळींघालीतसे॥१०॥ भक्तचरणींलागलेबहुत॥ गोड गोडह्मणोनिवा खाणित॥ यालागींगोडीरघुनाथ॥ स्वयेंपहातचाखोनी॥११॥ स्वचरणींची गोडीकांचोखित॥ भक्तांसीलोभलागावयाबहुत॥ ह्मणोनियांकौसल्याकृन॥ कौतुकार्थदाखवीतसे॥१२॥ पुत्रझालाकौसल्येस॥ लागलावाद्यांचाघोष॥ सुरां सहितसुरेश॥ जयजयकारनभीं करिती॥१३॥ सुमनसंभारतेअवसरीं॥ देव वर्षतीअयोध्येवरी॥ दुंदुभीनादअंबरीं॥ नसमायेचितेधवां॥१४॥ हळदीकुं कुमेंताटींभरूनी॥ विदोविदीं धांवतीसुवासिनी॥ पावल्याकौसल्येच्यासदनीं॥वेगेंकरूनितेधवां॥१५॥ मंगळतुरांचाएकचिनाद॥ घरोघरींहोतब्रह्मानंद॥ तेसमयींचाआनंद॥ भोगींद्रवर्णूंशकेना॥१६॥ आनंदलाब्रह्मनंदन॥ चहूंकडू नधांवलेब्राह्मण॥ जैसेक्षीरसागरदेखोन॥ क्षुधार्थीवेगें धांवती॥१७॥ कींमहापर्वकाळप्रगटला॥ प्रयागासीधांवेभक्तमेळा॥ कींगांवसमीपपरिसनिघा- ला॥ दुर्बळधांवतीघ्यावया॥१८॥ कींतृषाकांतगोभारसकळी॥ धांवतीजैसेगंगा जळीं॥ कींवृक्षदाटलेदेखोनिफळीं॥ विहंगमतेथेंझेंपावती॥१९॥ तैसीब्राह्मणा चीतेकाळीं॥दाटीझालीराजाजवळी॥ पुत्रमुखपाहावयातेवेळीं॥ दशरथरावचा लिला॥२०॥ दशरथह्मणेयाचकांसी॥ जेइच्छाअसेलमानसीं॥ तेतेमागामजपा शीं॥ येचसमयींदेईन॥२१॥ भांडारेंफोडिलींबहुत॥ याचकांसीबोलेदशरथ॥मो टाबांधोनिअमित॥आवडेतितुकेंन्याआतां॥२२॥ मगसमागमेंघेऊनब्राह्मण॥ म हाराजतोअजपाळनंदन॥ प्रवेशलाआनंदेंकरून॥ सदनाप्रतीआपुल्या॥२३॥ द शरथेंकरूनियांस्नान॥ केलेंआधींपुण्याहवाचन॥ पाहावयासीपुत्रवदन॥राजा जवळीपातला॥२४॥ श्रीरामवदनतेअवसरीं॥ न्याहाळितांतोषलाअंतरीं॥ मधु बिंदुघालोनिसुखाभीतरी॥ मधुकैटभारीतोषविला॥२५॥ श्रीरामांचेंजातक॥ करीतेव्हांनृपनायक॥ गोभूरत्नेंअसंख्य॥ मगदेतयाचकांसी॥२६॥ रत्नजडित सिंहासन॥ त्यावरीबैसेश्रीरामाघेऊन॥ मृगांकवर्णचामरनाण॥ दोघीढाळि- तीदोहींकडे॥२७॥ पीकपात्रधरूनिहातीं॥ समीपबैसेएकदूती॥ कनकांबराची घेऊनिबुंथी॥ बैसलीसतीकौसल्या॥२८॥ शोभतेवेष्टिलेविद्वज्जन॥ जाणती

जेंभविष्यज्ञान ॥ सांतशोंस्त्रियाधांवोन ॥ येत्याझाल्यादशरथाच्या ॥ २९ ॥ जैशा केवळविद्युल्लता ॥ तैशाअलंकारवस्त्रांसहिता ॥ बाळाकौसल्येभोंवत्या ॥ शोभ त्याकैशातेवेळीं ॥ ३० ॥ महामायाआणिभगवती ॥ निजभोंवत्यामिळाल्याअ-नंतशक्ती ॥ कीसूर्यचंद्रांसीवेष्टिती ॥ किरणेंजैसींतयापरी ॥ ३१ ॥ वसिष्ठगुरु होऊनिपुढें ॥ विलोकीश्रीरामाचेंरूपडें ॥ जेजन्मकर्तृत्वनिवाडें ॥ रायापुढेंसांगत ॥ ३२ ॥ ह्मणेहाक्षीरसागरविहारी ॥ जन्मलाकौसल्येच्याउदरीं ॥ निजजनतारावया सिनिर्धारीं ॥ अवतरलाआदिपुरुष ॥ ३३ ॥ द्वादशवर्षेंयासभरतां ॥ एकद्विजयेईल अवचिता ॥ प्रार्थूनियांदशरथा ॥ यासीघेऊनजाईल ॥ ३४ ॥ आरंभींसोडूनिएक बाण ॥ वधीलराक्षसीदारुण ॥ गोब्राह्मणमखपाळण ॥ करीलजाणपुत्रतुझा ॥ ॥ ३५ ॥ कृशानप्रवेशेंशष्कविपिनीं ॥ तैसाजाळीलराक्षसमखरक्षणीं ॥ पुढेंचर णस्पर्शेंकरूनी ॥ एकललनाउद्धरील ॥ ३६ ॥ परमप्रचंडकोदंड ॥ तेंभुजदंडबळें करीलदुखंड ॥ एकपत्नीव्रतअखंड ॥ वीरहोईलत्रिभुवनीं ॥ ३७ ॥ महायोद्धाए कब्राह्मण ॥ त्यासजिंकीलनलगतांक्षण ॥ बंधूसहितपरतोन ॥ अयोध्येसीयेई ल ॥ ३८ ॥ राज्यींबैसतांहावरिष्ठ ॥ मध्येंएकहोईलअरिष्ट ॥ नगरलोकपावतीलकष्ट ॥ खेदउत्कंठकरितील ॥ ३९ ॥ हानरवीरपंचानन ॥ प्रेमेंपाळीलपितृवचन ॥ मग स्त्रीसमवेतकानन ॥ चतुर्दशवर्षेंसेवील ॥ ४० ॥ हानसतांआश्रमांत ॥ एकराक्षस येईलअकस्मात ॥ याचेस्त्रियेसीनेईलसत्य ॥ षण्मासपर्यंतनिर्धारें ॥ ४१ ॥ मग हास्त्रीशोधितांअरण्यांत ॥ वानरमिळतीलअकस्मात ॥ एकवानरउन्मत्त ॥ त्यास मारीलनकळतां ॥ ४२ ॥ ब्रह्मांडनाचवीलनरवाग्रीं ॥ ऐसाएकवानरकेसरी ॥ जाळू-नियांलंकापुरी ॥ महाप्रळयकरील ॥ ४३ ॥ शुद्धीआणितांराघवेंद्र ॥ पाषाणींपालाणी लसमुद्र ॥ शरणयेईलएकरजनीचर ॥ चिरंजीवकरीलत्यासी ॥ ४४ ॥ मारूनिराक्षसां सकळां ॥ सोडवीलसुरांच्याबंदिशाळा ॥ मागुतीयेईलस्वस्थळा ॥ अयोध्यापुरा गजरेंसीं ॥ ४५ ॥ अकरासहस्रसंवत्सर ॥ राज्यकरीलराजेंद्र ॥ पुढेंपुत्रांसींयु द्धथोर ॥ करीलकौतुकेंकरूनियां ॥ ४६ ॥ शेवटींअयोध्याविमानींघालोनी ॥ नेऊनठेवीलवैकुंठभुवनीं ॥ ऐसेंजातकऐकोनकर्णीं ॥ रावदशरथतोषला ॥ ४७ ॥ स्तनपानकरितांरघुनंदन ॥ पाहेवसिष्ठाकडेपरतोन ॥ कींवाल्मीकभाष्यसंपूर्ण ॥

कथिलें येणें अवलीलें ॥४८॥ तों स्फमित्रेसी झाला पुत्र ॥ म्हणोनि धांवत आले वि
प्र ॥ क्षीराब्धीहूनि श्रीधर ॥ कौसल्येमंदिरीं पावला ॥४९॥ तंव भोगींद्र पाठ घेत
॥ पाठिरखा पावला त्वरित ॥ सुमित्रेचे अंशे जे निजत ॥ बाल्यदशा धरूनियां ॥३५०
॥ स्फमित्रा स्वप्नदेखत ॥ कीं मज झाला सुलक्षण सुत ॥ सावध होऊनियां पाह
त ॥ पुढें खेळत बाळक तो ॥ ५१ ॥ ऐसा झाला स्फमित्रानंदन ॥ विप्रांसह दशरथ
तेथें येऊन ॥ तत्काळ केलें पुण्याहवाचन ॥ जातकर्म सर्वही ॥५२॥ कैकेयीस झाले
दोन कुमर ॥ ते विष्णूचे शंखचक्र अवतार ॥ परी कैसे जन्मले तो विचार ॥ कैकेयीस
नेणवे ॥५३॥ सुषुप्तीमाजी कैकेयी निमग्न ॥ जैसा पंकगर्तेंत पाषाण ॥ पुत्र होऊनि
दोघे जण ॥ दोहीं बाजूंस खेळती ॥५४॥ दासी येऊनि कैकेयी प्रती ॥ थापटोनि जागी
करिती ॥ दोघे पुत्र झाले निश्चिती ॥ सावध होवोनि पाहें पां ॥५५॥ कैकेयी पाहे पु
त्रमुख ॥ तों मित्र आणि मृगांक ॥ ते विंदोघे खेळती बाळक ॥ देखतां स्फख वाटलें ॥५६
रायें तेथें ही येऊन ॥ अवलोकिले दोघे नंदन ॥ स्फखी केले याचकजन ॥ वस्त्राभरणीं
करूनियां ॥५७॥ बारा दिवसपर्यंत ॥ राव महोत्साह करित ॥ मंगळ तुरें गर्जत ॥ रा
त्रंदिवस राजगृहीं ॥ ५८ ॥ तेरावे दिवसीं वसिष्ठऋषी ॥ नामकरण ठेवी चौघांसी ॥
कौसल्येचा राम तेजोराशी ॥ वैकुंठवासी जगदात्मा ॥५९॥ सुमित्रेचा जो नंदन ॥
त्याचें नाम ठेविलें लक्ष्मण ॥ जो काद्रवेयकुळभूषण ॥ विष्णु शयन ज्यावरी करी
॥३६०॥ कैकेयीचे जे कांस्फत ॥ भरत शत्रुघ्न निश्चित ॥ चौघे दाशरथी विख्या
त ॥ ऐका चरित्र तयांचें ॥ ६१ ॥ ज्यांची जन्मकर्मलीला ऐकतां ॥ पळस्फटे सर्व दु
रितां ॥ जैसा महाप्रभंजन स्फटतां ॥ जळदजाळ वितळे पैं ॥६२॥ श्रीरामकथा मा
नससरोवर ॥ तुह्मी श्रोते हंस चतुर ॥ साहित्यमुक्तें स्फढाळ थोर ॥ सेवा निरंतर
आवडीं ॥६३॥ श्रीरामकथा सुधारस ॥ तुह्मी पंडित श्रोते त्रिदश ॥ प्राशन करा सा
वकाश ॥ अतिस्फरस ग्रंथ हा ॥६४॥ पुराणपुरुष परात्पर ॥ तो ब्रह्मानंद श्रीधर ॥ अ
योध्येंत अवतरला साचार ॥ त्याचें चरित्र परिसा हो ॥ ३६५ ॥ ॥ इति श्रीरामजन्म
कथा समाप्त ॥ ॥ श्रीसीतारामचंद्रार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ ॥

श्रीहनुमंतजन्मकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ ॥तुह्मींसंतश्रोतेजन॥ऐकाहनुमंतजन्मकथन॥सांगतसेंविस्तारून॥श्रीगुरुकृपेंकरूनियां॥१॥पूर्वींकेसरीनामेंवानर॥त्याचीस्त्रीअंजनीसुंदर॥ऋष्यमूकपर्वतींघोर॥तपकरीतबैसली॥२॥सातसहस्रवर्षेपर्यंत॥मौनधरोनिशफचिष्मंत॥आराधिलाउमाकांत॥प्रसन्नहोयतपांतीं॥३॥ह्मणेअंजनीमागइच्छित॥येरीह्मणेदेईंअक्षय्यसुत॥परमप्रतापीयशवंत॥महाभक्तवज्रदेही॥४॥मगबोलेउमावर॥अकरावाजोमहारुद्र॥तुझेउदरींतोअवतार॥धरीलअक्षय्यजाणपां॥५॥ऐकेंशुभवचनअंजनी॥तूंअंजुळीपात्रपसरूनी॥बैसेंसावधमाझेध्यानीं॥अंतर्दृष्टीकरोनियां॥६॥स्फटेलअद्भुतप्रभंजन॥साक्षात्‌लोकप्राणेशआपण॥प्रसाददेईलआणोन॥तोतूंभक्षींअविलंबें॥७॥स्वस्थ्‌जागेलाशूलपाणी॥व्रतस्थबैसलीअंजनी॥नयनझांकोनिनिजमनीं॥ब्रह्मानंदेंउचंबळे॥८॥इकडेअयोध्यानगरांत॥सूर्यवंशीरावदशरथ॥पुत्रकामेंयज्ञकरीत॥समर्थऋषीमिळवोनी॥९॥यज्ञहोतांचिपरिपूर्ण॥संतोषोनिअग्निनारायण॥स्वहस्तेंपायसपात्रभरून॥देताझालाशृंगीपासीं॥१०॥ह्मणेराणियांसींद्यावेंभक्षणा॥पूर्णहोईलमनकामना॥ऐसादेऊनिआशीर्वचना॥त्रिचरणगुप्तजाहला॥११॥वसिष्ठकरूनिविभाग॥राणियांसीदेतसवेग॥कौसल्येसीदेतां

श्रेष्ठभाग॥क्रोधआलाकनिष्ठेतें॥१२॥ह्मणेमीरायासीप्रियकरं॥म्यांरथचक्रींघालोनिकर॥रणींविजयीकेलानृपवर॥इंद्रादिदेवांदेखतां॥१३॥मजआधींनदेतांमान॥कायकरावाभागमागून॥ह्मणोनिकैकेयीरुसोन॥अधोवदनबैसली॥१४॥मगबोलेवसिष्ठमुनी॥विघ्नहोईलयेचक्षणीं॥तंवकरींचापिंडझडपोनी॥घारीनेंनेला-अकस्मात॥१५॥मगतीघारस्वगगनपंथें॥जातअसतांप्रचंडवातें॥आसडूनियांत्यापिंडातें॥मुखांतूनिपाडिला॥१६॥तोपिंडअंजनीच्याकरांत॥येऊनिपडिला अ-कस्मात॥तंवतीनत्काळभक्षित॥शिवस्मरणकरूनियां॥१७॥घारीतेदेवांगनापहिली॥पूर्वींनृत्यकरितांचांचरीगेली॥मगविधीनेंशापिली॥घारीहोईह्मणोनी॥१८॥मगतेसुवर्चसानामेंदेवांगना॥लागेकमलोद्भवाचेचरणां॥विधीह्मणेदशरथराणा॥अयोध्येचानृपवर॥१९॥मखसमयींपिंडझडपितां॥उद्धरसीतूंतत्वतां॥अंजनीकरींपिंडपडतां॥निजस्थानातूंयेसी॥२०॥असोघारीब्रह्मवरदेंकरुनी॥उद्धरोनिपावलीस्वस्थानीं॥इकडेनवमासभरतांअंजनी॥प्रसूतझालीतेधवां॥२१॥ऋषिपत्न्यापाहतीतेवेळां॥बळियातोपुत्रजन्मला॥कींवासरमणीप्रकटला॥वानरवेषेंदेदीप्य॥२२॥विद्युत्प्रायकुंडलेंझळकती॥गंडस्थळींपडलीदीप्ती॥दृढकौपीननिश्चिती॥कटिप्रदेशींमौंजीझळके॥२३॥तळपतसेयज्ञोपवीत॥ऐसेंवानररूपअद्भुत॥मुखींपुच्छाग्रींआरक्त॥वर्णदिसतप्रवाळसम॥२४॥क्षुधाक्रांतपरमबाळ॥चहूंकडेपाहेचंचळ॥तोंअंजनीउतावेळ॥फळेंगेलीआणावया॥२५॥रुदनकरितक्षुधितबाळ॥तोंआरक्तदिसेसूर्यमंडळ॥ह्मणेहेंउत्तमदिसेलफळ॥उडेचपळमारुती॥२६॥पिंजारिल्यारोमावळी॥सिंहनादेंगर्जेनिराळीं॥दिग्गजांचीबैसलीटाळी॥आंदोळलीवसुंधरा॥२७॥स्फुरणआदाटलेंथोर॥गाजवीपुच्छाचाफडत्कार॥मागेंअंगवातेंतरुवर॥उन्मळोनिजातीआकाशीं॥२८॥चपळपदहृयतसेचहस्त॥प्रतापेंझेंपावेगगनांत॥उड्डाणावरीउड्डाणघेत॥जातआदित्यालक्षूनी॥२९॥कींउर्वीवरूनिसुपर्ण॥जायवैकुंठपीठलक्षोन॥तैसाचअंजनीहृदयरत्न॥भूमंडळाआटोपी॥३०॥मनोवेगासिमागेंटाकुनी॥हनुमंतवेगेंजायगगनीं॥तोंलोकप्राणेंधांवुनी॥धरीनह्मणेस्वपुत्रा॥३१॥परमतीव्रसूर्यमंडळ॥तेजेंभाझळेलमाझेंबाळ॥ह्मणोनि

धरूंपाहेअनिळ॥परीतोंचपळनाटोपे॥३२॥मगहिमाचळाचेंशीतळांबुकण॥मागू निशिंपीप्रभंजन॥हनुमंतमुखपसरून॥सूर्याजवळीपानला॥३३॥तोंतेदिव- सींसूर्यग्रहण॥राहूआलामुखपसरून॥मारुतीसक्रोधआलादारुण॥सिंहिका सुतादेखतां॥३४॥ह्मणेमीअत्यंतक्षुधित॥फळभक्षावयाआलोंयेथ॥हाकोण आलाअकस्मात॥यासाआडमाझिया॥३५॥सबळपुच्छघायेंकरून॥फोडि- लेंराहूचेंवदन॥भिरकाविलापायींधरून॥मूर्च्छायेऊनपडिलातो॥३६॥जैसेंशुंडा दंडेंकरूनिदेख॥जगविदारीविडालक॥कींभुजंगाचेकवेंतमूषक॥अकस्मातसां पडे॥३७॥राहूचेकैवारेंकेत॥कपीवरीआलाधांवत॥जैसाकेसरीपुढेंजंबुकयेत॥ आपुलेंमरणविसरूनी॥३८॥केतूदेखतांहनुमंत॥नयासीओपीमुष्टिघात॥आं गचुकवोनित्वरित॥केतूतेथूनिपळाला॥३९॥मगराहूआणिकेत॥इंद्रापासींआ- लेधांवत॥अश्रुदेंनाहालेपर्वत॥सिंदूरेंकरूनजैसेका॥४०॥इंद्रासिवदनीदोघे जण॥हेसुरेशसहस्रनयन॥आह्मावरीकोपधरून॥हेंकांविघ्नमांडिलें॥४१॥ पुच्छनामाराहूकरून॥आह्मावरीदीधलापाठवून॥आश्चर्यकरीशचीरमण॥ ह्मणेहेंकर्तृत्वकोणाचें॥४२॥कोणीकेलीविपरीतकरणी॥त्यासंहारावयावज्र पाणी॥त्रिदशसमुदायघेउनी॥वायुवेगेंपानला॥४३॥राहूपुढेंधांवत॥मागेंदे वांसहअमरनाथ॥तोंइकडेअंजनीसुत॥सूर्यायासूंधांवतसे॥४४॥चळचळां कांपेमित्र॥ह्मणेहाकेंचाआलाअमित्र॥दिनमानसोडोनिदिनकर॥पळोंनला हेसर्वथा॥४५॥प्रतापरुद्रमारुती॥सूर्यमंडळधरिलेंहातीं॥हेंफळनव्हेनि- श्चिती॥ह्मणोनिपुढतीटाकिलें॥४६॥जैसाकेवळवडवानळ॥तैसेंदेदीप्यमा नसूर्यमंडळ॥फळनव्हेह्मणूनिअंजनीबाळ॥टाकिताझालापुढती॥४७॥म घारापाहेपरतोन॥तोंराहूआलाशक्रासघेऊन॥पुढतीक्रोधआलादारुण॥ह्म णेआतांनसोडींयासी॥४८॥साह्यघेऊनअमरपती॥मजवरीआलापुढती॥जै सेशलभमिळोनियेती॥कल्पांतविजूधरावया॥४९॥ऐसेंबोलतवायुनंदन॥ राहूवरीलोटलायेऊन॥इंद्रादेखतांताडण॥राहूसिकेलेंबहुसाल॥५०॥जैसापर्व तपडेअकस्मात॥तैसाराहूसीदेमुष्टिघात॥ग्रहपूजायथासांगतेथ॥वायुसु तेंमांडिली॥५१॥राहूआक्रोशेंफोडीहांका॥ह्मणेकायपाहसीअमरनायका॥म

गशकेंऐरावतदेख॥ अकस्मातप्रेरिला॥५२॥ जिकडे धांवेऐरावत॥ तिकडेपसारेंऊ वीलवत॥ कींदुसरामेरूमूर्तिमंत॥ शक्राचेंवहनपैंझाला॥५३॥ तोसंबळ्ळोटला ऐरावती॥ चपळधांवलावीरमारुती॥ जैसावज्रघातपर्वतीं॥ तैसाकुंभस्थळींताडि ला॥५४॥ धाकेंऐरावततोपळे॥ मगपाकशासनतेवेळे॥ हस्तिआकळितांनाकळे॥ रानघेतलेंबळेंची॥५५॥ जेसीदुर्बळाचीस्त्रीनष्टबहुत॥ तीनमानीत्याचावचना र्थ॥ तैसाइंद्रासीऐरावत॥ नाटोपेचीसर्वथा॥५६॥ असोविचारकरूनिमहंत ॥ कामक्रोधजैसेआवरित॥ तैसासहस्राक्षेंऐरावत॥ पुढतीसमोरआणिला॥५७ ॥ मागुतीधांवेपवनसुत॥ धरीऐरावताचेचारीदंत॥ उलथोनिरवालींपाडित॥ श क्रासहिततेधवां॥५८॥ हस्तचपेटेंहाणोनितेवेळीं॥ शक्राचाकिरीटपाडिला भूतळीं॥ सकळदेवसेनातेकाळीं॥ झालीपाहींभयभीत॥५९॥ इंद्राचीझोंटीमो कळी॥ मागुतीऐरावनआकळी॥ हनुमंतावरीबळेंचिघाली॥ गजनघालीपदपु ढें॥६०॥ गजपळेरानोरान॥ परमघाबरासहस्रनयन॥ तोंयमहस्तींदंडघेऊ न॥ हनुमंतावरीउठावला॥६१॥ यमेंदंडप्रेरिलातेवेळे॥ मारुतीवरींकोसळे॥ मुष्टिघातहृदयींदीधले॥ यमपाडिलाधरणीवरी॥६२॥ वक्षस्थळींवळंघोनिह नुमंत॥ पुढतीमुष्टिघातप्रेरित॥ हातींचादंडहिरूनिघेत॥ तेणेंचिताडिततयासी ॥६३॥ यमेंधरिलेमारुतीचेचरण॥ म्हणेमीतुजला अनन्यशरण॥ मगहस्त द्वयजोडून॥ करीस्तुतीमारुतीची॥६४॥ कुबेरधांवोनितेसमयीं॥ लागेमारु तीचेपायीं॥ मोंऐरावतारूढशक्रपाहीं॥ लागवेगेंपातला॥६५॥ ऐसेंदेखोनि तेअवसरीं॥ मारुतीधांवेशक्रावरी॥ ऐरावताचेंपुच्छधरी॥ पृथ्वीवरीआपटा वया॥६६॥ पुच्छधरूनिभोवंडीगज॥ तोंकांपतीसर्वदिग्गज॥ अवनीवरीदेव राज॥ वज्रासहपडियेला॥६७॥ बळेंगजआपटीधरणीं॥ देवांसहितपळेवज्र पाणी॥ कडेकपाटींजाउनी॥ महायोद्धेलपाले॥६८॥ म्हणतीपृथ्वीगेलीर सातळा॥ एकचिहाहाकारझाला॥ मगअमरेंद्रतेवेळा॥ अवसानधरीपुढ ती॥६९॥ वज्रबळेंअवंडित॥ मुखावरीताडितांहनुमंत॥ तेणेंमूर्च्छादाटली बहुत॥ पडेवायुसुतपृथ्वीवरी॥७०॥ कनकाद्रीवरूनकोसळला॥ पर्वतदरीमा जीपडिला॥ लोकप्राणेशधांविन्नला॥ सुतधरिलापोटासी॥७१॥ कासावीसबा

युनंदन ॥ विकळपडिलाअचेतन ॥ वायुकरीतसेस्फुंदन ॥ पुढें घेऊनहनुमंता ॥ ७२
॥ ह्मणेदुर्जनहाअमरेंद्र ॥ तान्ह्यावरी घातलेंवज्र ॥ परमनिर्दयपुरंदर ॥ करीनसं
हारनयाचा ॥ ७३ ॥ माझेतान्ह्याचाजातांप्राण ॥ आटीनसकळत्रिभुवन ॥ प्रल्हा
दाकारणेंसंपूर्ण ॥ नृसिंहजैसादैत्यआटी ॥ ७४ ॥ वायुआधीनसकळांचेप्राण ॥ आ
कर्षितनलगतांक्षण ॥ श्वासोच्छ्वासकोंडून ॥ त्रिभुवनकेलेंकासाविस ॥ ७५ ॥
मगचंद्रविरिंचीसकळनृपवर ॥ रमावर आणिउमावर ॥ सकळप्रजाऋषीश्वर ॥
शरणआलेवायूतें ॥ ७६ ॥ पोटासीधरूनहनुमंत ॥ वायुदीर्घस्वरेंरडत ॥ तोंब्र
ह्मादिदेवसमस्त ॥ प्राणनाथेंदेखिले ॥ ७७ ॥ हनुमंतासिकडे घेऊनी ॥ उभाराहे
तेक्षणीं ॥ तीनीदेवदेखोनिनयनीं ॥ नमस्कारीतेधवां ॥ ७८ ॥ मगबोलेकम
ळासन ॥ पुत्राचाकेंवारघेऊन ॥ अवघीप्रजानिर्दाळून ॥ टाकिसीकायप्राणेशा ॥
॥ ७९ ॥ येरूह्मणेनउठतांमाझासुत ॥ इंद्रादिदेवअवघेसमस्त ॥ निर्दाळीनह्मण
तांवैकुंठनाथ ॥ वरदेतसंतोषोनी ॥ ८० ॥ पूर्णपिंडाचाहनुमंत ॥ यासीस्वप्नींहीना
हींमृत्य ॥ ब्रह्मकल्पपर्यंत ॥ चिरंजीवपुत्रतुझा ॥ ८१ ॥ मगबोलेकर्पूरगौर ॥ मा
झ्यातृतीयनेत्रींचावैश्वानर ॥ सर्वजाळीलसाचार ॥ परीयासीबाधीना ॥ ८२ ॥
माझींत्रिशूळादिआयुधेंतत्वतां ॥ तींनबाधितीयासीआतां ॥ मगविरिंचीझा
लाबोलता ॥ निजवरदानऐकातें ॥ ८३ ॥ माझाब्रह्मशापआणिपाश ॥ कदा न
बाधितीलयास ॥ माझींशस्त्रेंबहुवस ॥ तींहीयातेंनबाधिती ॥ ८४ ॥ मगइंद्रस
त्वरदेतवर ॥ माझेंयासीनबाधेवज्र ॥ हावज्रदेहीसाचार ॥ अक्षयअभंगस
र्वदा ॥ ८५ ॥ हनुवटीसझळकलेंवज्र ॥ यासहनुमंतनामसाचार ॥ कुबेरह्मणेब
हुतअस्कर ॥ क्षयपावतीहस्तेंयाच्या ॥ ८६ ॥ यमदेतसेवरदान ॥ यासकाळत्र
यींनबाधीदंडपूर्ण ॥ याचेंकरितीजेनामस्मरण ॥ त्यांसीबंधननकरींमी ॥
॥ ८७ ॥ मगबोलेरसाधिपती ॥ अक्षयअसोयासशक्ती ॥ कधींश्रमीनसेमारु
ती ॥ युद्धकरितांबहुसाल ॥ ८८ ॥ दिव्यकमळांचीसुमनमाळ ॥ नस्रकेलोटतांब
हुकाळ ॥ तीविश्वामित्रेंगळांतलाळ ॥ घातलीतेव्हांमारुतीचे ॥ ८९ ॥ समस्तीं
देऊनिवरदाना ॥ देवगेलेआपुलेस्थाना ॥ वायूनेंहनुमंततेक्षणां ॥ अंजनीज
वळआणिला ॥ ९० ॥ मारुतीसहृदयींधरूनी ॥ स्फुंदस्फुंदोनिरडेजननी ॥

शुरशामाजीस्तनघालोनी ॥ वदनकुरवाळीतेवेळां ॥ ९१ ॥ ऐसेंहनुमंतजन्मकथन ॥ अतिरसाळकरितांश्रवण ॥ सकळविघ्नेंजातीपळोन ॥ क्षणमात्रनलगतां ॥ ॥९२॥ ॥इतिश्रीहनुमंतजन्मकथासमाप्ता ॥ ॥श्रीसीतारामचंद्रार्पणमस्तु॥

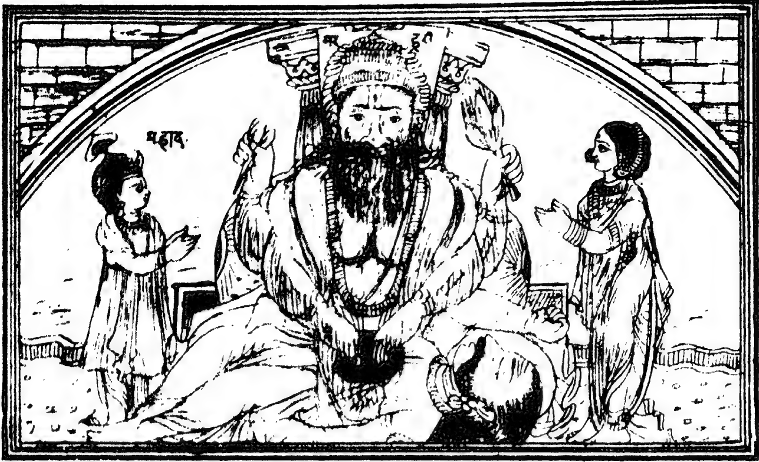
श्रीपरशुरामजयंतीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ओंव्या ॥ श्रीवैकुंठविलासीनारायणा ॥ भवगजविदारकपंचानना ॥ भक्तरक्षकादुष्टदलना ॥ नानाअवतारतूंधरिसी ॥ १ ॥ तूंचिपरशुरामहोसी ॥ संहारूनीक्षत्रियांसी ॥ ब्राह्मणांचासाह्यकारीहोसी ॥ भक्तजनताराव या ॥ २ ॥ तुझेंचरित्रवर्णनकरावें ॥ ऐसेंमनींधरिलेंभावें ॥ परीममसुखेंबोलवावें ॥ हेंचिआतांमागतों ॥ ३ ॥ श्रीनवमस्कंधींभागवतीं ॥ पंचदशाध्यायींरायाप्रती ॥ श्रीशुकाचार्यकथासांगती ॥ तद्भावएैकासज्जनहो ॥ ४ ॥ सावधानकरूनिअंतःकरण ॥ श्रीरामजन्मकथाकरितांश्रवण ॥ चुकेजन्ममरणाचेंभ्रमण ॥ सत्यसत्यत्रिवाचा ॥ ५ ॥ सोमवंशींगाधिनृपती ॥ त्याचीकन्यासत्यवती ॥ तीतेंऋचीकभार्गवमागती ॥ गाधिगृहींयेउनी ॥ ६ ॥ म्हणतीआम्हाविवाहकरणें ॥ हेंचिकन्यादानअर्पणें ॥ ऐकोनिगाधीअनमानपणें ॥ विचारकरीमनांत ॥ ७ ॥ आर्या ॥ मत्कन्येलावरहा योग्यनसेयासकायसांगावें ॥ यालाकधींहिनमिळे दुस्तरऐसेंचिशुल्कमागावें ॥ ८ ॥ श्रीभागवत श्लोक ॥ एकतः श्यामकर्णानां हयानांचंद्रवर्चसाम् ॥ सहस्त्रंदीयतांशुल्कं कन्यायाः कुशिकावयम् ॥ ९ ॥ ओंव्या ॥ एकसारिखेश्या

मकर्ण ॥ सहस्त्रअश्वदेतीलतूर्ण ॥ तरीचतुझामनोरथपूर्ण ॥ होईलनिश्चयेंहि जवर्या ॥ १० ॥ आह्मीथोरकौशिकधन्य ॥ इतुकेनहीनसौमान्य ॥ परंतुतुह्मी सत्पात्रब्राह्मण ॥ ह्मणोनिमान्यजाहलों ॥ ११ ॥ इतुकेंऐकोनि तोतपोज्योती ॥ गेला- सत्वरवरुणाप्रती ॥ वरुणेंनमोनिअतिप्रीतीं ॥ उच्चासनींबैसविला ॥ १२ ॥ पूजाकरू- निविनवीवरुण ॥ स्वामीयेण्याचेंसांगाकारण ॥ जेंइच्छितअसेलआपुलेंमन ॥ तेंम जआज्ञाकरावी ॥ १३ ॥ विप्रह्मणेंविवाहयोजिला ॥ सहस्त्रश्यामकर्णदेईमजला ॥ तोशब्दवरुणेंमस्तकींवंदिला ॥ अश्वसहस्त्रदीधले ॥ १४ ॥ **आर्या** ॥ ज्यांच्या दर्शनयोगें पुण्यघडेपापजायहोपरतें ॥ हरिलामान्यअसेजे कायउणेंत्याहि जांसइहपरतें ॥ १५ ॥ **ओंव्या** ॥ भार्गवेंआणूनिरायाप्रती ॥ देऊनिवरिलीसत्य वती ॥ अतिहर्षेंविवाहपद्धती ॥ गौरविलाॠषीरायानें ॥ १६ ॥ आपुल्या आश्र- मींॠषिवर्ततां ॥ सत्यवतीसहसत्यवतीचीमाता ॥ उभयाह्मणतीॠषिसमर्था ॥ पुत्रव्हावेआह्मांतें ॥ १७ ॥ ऐकोनिभार्गवेंचरूदोनी ॥ सिद्धकेलेअभिमंत्रुनी ॥ श्वश्रूचाक्षात्रमंत्रेंकरूनी ॥ ब्राह्ममंत्रेंस्वस्त्रीचा ॥ १८ ॥ ऐसेदोनचरूदोघींसी ॥ दाधुनीगेलेॠषीस्नानासी ॥ तंवतेमाताकल्पीमानसीं ॥ कन्येचावरिष्ठअसेल ॥ १९ ॥ **आर्या** ॥ याभावेंकन्येला तवचरूमजदेअसेंचितेवदली ॥ वदलितिपरस्परेंमग तीवाहीतीहिचाचरूअदली ॥ २० ॥ **ओंव्या** ॥ बैसतीप्रसादभ क्षुनी ॥ तंवॠषीआलेस्नानकरूनी ॥ पाहतीध्यानींविचारूनी ॥ ह्मणतीवि परीतकेलेंतगे ॥ २१ ॥ स्त्रियेसीह्मणतीदंडधर ॥ पुत्रहोईलतुजभयंकर ॥ भ्राता ब्रह्मज्ञचतुर ॥ प्रसवेलतवमाता ॥ २२ ॥ ऐकोनिप्रार्थीसत्यवती ॥ मजपुत्रव्हावा महामती ॥ संतोषोनिॠषीह्मणती ॥ दंडधरहोईलतवपुत्र ॥ २३ ॥ ब्राह्ममंत्रें चरुजोमंत्रिला ॥ तोकन्येचामातेनेंभक्षिला ॥ तिलापुत्रविश्वामित्रझाला ॥ वेगळीकथातेअसे ॥ २४ ॥ नवमासहोतांसत्यवती ॥ झालीपुत्रातेंप्रसवती ॥ त्यालाजमदग्नीअसेंह्मणती ॥ सप्तॠषींच्यामंडळीं ॥ २५ ॥ सत्यवती झालीसरिता ॥ कौशिकीनामेंलोकविख्याता ॥ जीच्याजलेंस्नानपानकरितां ॥ पुनर्जन्मनविद्यते ॥ २६ ॥ रेणुकारेणूचीदुहिता ॥ तेजमदग्नीचीहोयकांता ॥ तिच्यापुत्रांतकनिष्ठता ॥ धरितेझालेभगवान ॥ २७ ॥ रेणुकागर्भवतीजा-

हली ॥ तेजें जैसी वीज प्रकटली ॥ अंतर रखुणा ऋषी सकळी ॥ डोळे काय विचारिती ॥ २८ ॥ येरी ह्मणे शस्त्र धरूनी ॥ निःक्षत्री करावी सर्व अवनी ॥ गोब्राह्मण प्रतिपाळुनी ॥ मग तपश्चर्या करावी ॥ २९ ॥ ऐसें इच्छी माझें मानस ॥ ऐकोनि ऋषी पावे संतोष ॥ तंव भरले नवमास ॥ प्रसूतिसमयो पातला ॥ ३० ॥

आर्या ॥ प्रगटेल राम येथें ह्मणुनी विधि इंद्र चंद्र सूर्यादी ॥ ऋषिगण ही त्या समयीं स्तविती येऊनि रेणुका आदी ॥ ३१ ॥ श्लोक ॥ त्यानंतरें स्तविति गर्भ करद्विजाला ॥ त्यानंतरें सगुण गर्भगता अजाला ॥ देव स्तुती करुनि आपुलिया पदांतें ॥ जाती हरी ठव दती सकला ऽ पदांतें ॥ ३२ ॥ ओंव्या ॥ वैशाख शुद्ध पक्षीं तृतीया ॥ पावतां आदित्य अस्तसमया ॥ रेणुका जमदग्नीची जाया ॥ पुत्ररत्न तें प्रसवली ॥ ३३ ॥ देवदुंदुभी वाजविती ॥ पुष्पवृष्टी बहु करिती ॥ थैथै या अप्सरा नाचती ॥ संगीत गाती गंधर्व ॥ ३४ ॥ मंदमंद गर्जे सागर ॥ सुगंध वाहे मंद समीर ॥ सज्जन मनातें आनंद अपार ॥ होता झाला ने काळीं ॥ ३५ ॥ सूतिकागृहीं तेज फांकलें ॥ जमदग्नीनें पुत्रावण केलें ॥ ऋषिपत्न्यांहीं न्हाणें घातलें ॥ ऐसा उत्साह बहु केला ॥ ३६ ॥ जातांशौच फिटल्यावरी ॥ बालक घालोनि पालखांतगीं ॥ मंजुळ स्वरें गाती नारी ॥ रामनाम ठेवूनियां ॥ ३७ ॥ आर्या ॥ अवतरला हा श्रीपति धरुनी व्यक्ती मनुष्य देहाची ॥ दंडुनि दुष्टजनांतें पद दासां भुक्तिमुक्ति देहाची ॥ ३८ ॥ ओंव्या ॥ अनंतकोटिब्रह्मांडनायका ॥ पाळण्यांत घालूनि बायका ॥ जोजो ह्मणती आश्चर्य ऐका ॥ हे सर्व लीला तयाची ॥ ३९ ॥ वस्त्राभरणें पूजूनि रामा ॥ सच्चिदानंदा मेघश्यामा ॥ भक्त ह्मणती आत्मारामा ॥ नारायणा कृपा करीं ॥ ४० ॥ हें परशुरामजन्मचरित्र ॥ श्रोत्या वक्त्यां करीं पवित्र ॥ आपुली लीला विचित्र ॥ नारायण स्वयें वदे ॥ ४१ ॥ ॥ इतिश्री परशुरामजयंतीकथा समाप्ता ॥ ॥ श्रीपरशुरामार्पणमस्तु ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ५ ॥

श्रीनृसिंहजयंतीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीनृसिंहायनमः ॥ जयजयाजीलक्ष्मीपती ॥ जयजया जीउदारकीर्ती ॥ अवतारधरूनिसर्वजगतीं ॥ निशल्यकरिसीजगदीशा ॥ १ ॥ ब्रह्मयाचेहरितांवेद ॥ क्षीणझालेमानवविबुध ॥ मत्स्यअवतारतूंगोविंद ॥ घेऊनिशंखावधियेलें ॥ २ ॥ कूर्मअवतारधरूनिसुलभ ॥ महाकपटीमधुकैटभ ॥ वधूनिभक्तां करिसीलोभ ॥ ब्रह्मांडस्तंभतूंहोसी ॥ ३ ॥ हिरण्याक्षमहाअसुर ॥ तेणेंसकळांकेलेंजर्जर ॥ ह्मणोनिवराहअवतार ॥ धरूनिदंतेंरगडिलें ॥ ४ ॥ हिरण्यकशिपूमदोन्मत्त ॥ पुत्रप्रल्हादगांजितांभक्त ॥ स्तंभींप्रकटोनिकेलाअंत ॥ नरहरिरूपेंजगदीशा ॥ ५ ॥ वामनावतारधरूनिबळी ॥ दानमागूनिघातलापाताळीं ॥ वरदेऊनितूंवनमाळी ॥ द्वाररक्षिसीतयाचें ॥ ६ ॥ परशुहस्तींघेऊनिक्रूर ॥ तीनसप्तकेंनिवटिलेअसुर ॥ मातृकेंवरिंधराभार ॥ परशुरामाफेडिसी ॥ ७ ॥ श्रीरामअवतारधरूनिसकळ ॥ समूळनाशिलेंराक्षसकुळ ॥ रावणवधूनिलंकापाळ ॥ बिभीषणकेलाकृपेनें ॥ ८ ॥ कृष्णावतारधरूनिस्फुरस ॥ गौळियाघरींभक्षिसीगोरस ॥ सेरवींवधिला कपटीकंस ॥ गोपीउदासभोगिसी ॥ ९ ॥ कलियुगींच्यापापिष्ठजना ॥ देखूनिकंटाळाउपजेमना ॥ ह्मणोनिबौद्धनारायणा ॥ होऊनिभक्तांरक्षिसी ॥ १० ॥ पापभयपावूनिधरा ॥ शरणआतांसर्वेश्वरा ॥ तियेचीकरुणालक्ष्मीवरा ॥ येनांकलंकी

होसीतूं ॥ ११ ॥ नानाचरित्रेंनानारचना ॥ तूंचिदाविशीलक्ष्मीरमणा ॥ शंकर ईश हीकल्पना ॥ भेदकर्तेबोलती ॥ १२ ॥ परीपूर्णरूपीपूर्णानंद ॥ कोणतयासीकल्पी भेद ॥ ममपानसीतूंगोविंद ॥ सर्वदावसेंचिरकाळ ॥ १३ ॥ पद्मपुराणखंडउत्तर ॥ नारदासीसांगेचतुर्वक्त्र ॥ तीहीकथासविस्तर ॥ श्रवणकरींऋषिवर्या ॥ १४ ॥ पूर्वींहिरण्यकशिपूदैत्य ॥ असुरकुळींविख्यात ॥ तपसाधनकरूननित्य ॥ विजयीझाला त्रिभुवनीं ॥ १५ ॥ स्वर्गभूपाताळभुवनीं ॥ राज्यचालवीएकासनीं ॥ पुण्यमार्गसमग्रअवनीं ॥ यज्ञयागादिमोडिले ॥ १६ ॥ कयाधूनामेंतयाचीसती ॥ पतिव्रतासुंदरयुवती ॥ ऋतुकाळींगर्भवती ॥ पतिसंयोगेंजाहली ॥ १७ ॥ नवमासभरतांपूर्ण ॥ पोटींउपजलेपुत्रनिधान ॥ जातकर्मादिसंपादून ॥ प्रल्हादनामठेविलें ॥ १८ ॥ शुक्लपक्षींवाढेशशी ॥ तैसावाढेदिवसमासीं ॥ ऐसींपंचवर्षेंबाळकासी ॥ भरतांपिताविचारी ॥ १९ ॥ दैत्यकुळींआत्मकुमरु ॥ विद्याभ्यासकरण्यासधुरु ॥ म्हणोनितयायोग्यगुरु ॥ पाहोनिपढूंघातला ॥ २० ॥ गर्भींउपदेशींप्रल्हादसुगुण ॥ सदावर्णीहरीचेगुण ॥ भक्तिभावाचेंमहिमान ॥ झालानिपुणहरिभक्तीं ॥ २१ ॥ दैत्यगुरुघालूनिपाटी ॥ ओंकारबीजसांगतांओंठीं ॥ प्रल्हादाचियेकर्णपुटीं ॥ पडतांज्ञानजाहलें ॥ २२ ॥ नकारशब्दसांगतांत्याणें ॥ म्हणेकदापिनबोलेउणें ॥ ओंकारबीजईश्वरभजनें ॥ सार्थकझालेंजन्माचें ॥ २३ ॥ उदारातेंनकारशब्द ॥ परमअंतरींपाववीखेद ॥ सर्वव्यापीश्रीगोविंद ॥ नाहींकोठेंसांगपां ॥ २४ ॥ उत्तरऐकतांदैत्यगुरु ॥ मनींमानीचमत्कारु ॥ म्हणेकळतांगजेश्वरु ॥ शिक्षाकरीलमजलागीं ॥ २५ ॥ म्हणोनिप्रल्हादाधरूनिहातीं ॥ म्हणेकपटियासांडीमती ॥ शत्रुस्मरणेंकुशलप्राप्ती ॥ कवणाझालीसांगपां ॥ २६ ॥ येरूम्हणेशत्रुकवण ॥ सर्वव्यापीनारायण ॥ तुमचेआमचेहृदयींपूर्ण ॥ भरलाअसेसर्वदा ॥ २७ ॥ गुरुम्हणेनव्हेबरवें ॥ धाकमानिजेमाझेनिजीवें ॥ मगराजयांप्रतीसर्वभावें ॥ झालेंवृत्तनिवेदी ॥ २८ ॥ म्हणेजीजीतुमचाकुमर ॥ तयासिझालाभूतसंचार ॥ सदासर्वदालक्ष्मीवर ॥ स्मरितोअसेएकभावें ॥ २९ ॥ बोधिल्यानायकेमाझेंबचन ॥ शत्रुस्मरणींसदानिमग्न ॥ म्हणोनिस्वामीतेंवर्तमान ॥ झालेंतेंचिकथियेलें ॥ ३० ॥ गुरुउत्तरपडतांकानीं ॥ दैत्यहृदयींपेटलाअग्नी ॥ म्हणेस्वपुत्रायेचक्षणीं

यधीनमीनिश्चयें ॥ ३१ ॥ दूतधाडूनआणिलासुत ॥ ह्मणेकांरेबोलसीविपरीत ॥ माझा शत्रूलक्ष्मीकांत ॥ तूंकांत्यातेंआठविसी ॥ ३२ ॥ प्रल्हादह्मणेऐकेंवचन ॥ सर्वव्यापीलक्ष्मीनारायण ॥ तूंहीत्याचेंकरितांस्मरण ॥ मुक्तहोसीनिर्धारें ॥ ३३ ॥ कैंचाशत्रूकैंचा मित्र ॥ श्रीहरीआत्माजगींसर्वत्र ॥ नयावांचूनिअणुमात्र ॥ रिताठावनसेची ॥ ३४ ॥ श्रीहरीवांचूनिएकक्षण ॥ मातेंनगमेगेलियाप्राण ॥ मातेंरक्षीनारायण ॥ थोरमहिमानहरीचें ॥ ३५ ॥ हरिनामपडतांश्रवणीं ॥ दैत्यकोपलाचोगुणी ॥ जैसाघृतेंशिंपितांअग्नी ॥ ज्वाळालागतीगगनातें ॥ ३६ ॥ मगअंतर्गृहींजाउनीनृप ॥ करिता झालाबहुसाक्षेप ॥ विषदेऊनिस्वकुळदीप ॥ प्रियेममाज्ञेनें मालवीं ॥ ३७ ॥ अवश्यह्मणूनिपतिव्रता ॥ अंतर्गृहींनेऊनिसुता ॥ ह्मणेनाठवींलक्ष्मीकांता ॥ येणेंतवपिताकोपला ॥ ३८ ॥ माझ्याहस्तेंदेतोविख ॥ येणेंप्राणामुकसीदेख ॥ पुत्रप्राप्तीचासमूळहरिख ॥ जाऊनिशोकमजघडे ॥ ३९ ॥ तरीपुत्रानकरींभजन ॥ सोडीमनींचेंदुष्करपण ॥ ह्मणूनिमातास्वकरींवदन ॥ स्वपुत्राचेंकुरवाळी ॥ ४० ॥ महाविषभरूनिपात्रीं ॥ ठेवितांअश्रुलोटलेनेत्रीं ॥ मोहेंकंपभरलागात्रीं ॥ ह्मणूनिधरित्रीपडियेली ॥ ४१ ॥ प्रल्हादह्मणेऐकेंजननी ॥ उगाचखेदकांकरिसीमनीं ॥ त्रिभुवनींईश्वरविचित्रकरणी ॥ तारीनिदानींस्वभक्ता ॥ ॥ ४२ ॥ पतिवचनेंदेसीविष ॥ मजलावाटेबहुसंतोष ॥ सर्वकर्ताउत्तमपुरुष ॥ सर्वांघटींनांदे ॥ ४३ ॥ पूर्वींश्रियाळकांचीराजा ॥ चांगुणातयाचीपवित्रभाजा ॥ सत्वरक्षणींआपुल्यातनुजा ॥ पतिआज्ञेनेंवधितपां ॥ ४४ ॥ प्रसन्नहोऊनिश्रीशंकर ॥ अपेक्षितदिदेतवर ॥ नगरासहितराजेश्वर ॥ पूर्णपदींस्थापिला ॥ ४५ ॥ तैसेंयथेंसंकटकोण ॥ दासांरक्षीलक्ष्मीरमण ॥ ऐसेंबोलूनिविषघेऊन ॥ श्रीहरीह्मणूनिप्राशीतो ॥ ४६ ॥ अंतर्गृहींपित्याचेहेर ॥ देखूनिवदतीसविस्तर ॥ विषप्राशूनिप्रल्हादकुमर ॥ हर्षेंडुलेहरिनामें ॥ ४७ ॥ पिताह्मणेमत्तहस्ती ॥ घालूनिकरातयाचीशांती ॥ दैत्यकुळींस्वपुत्रकुमती ॥ शत्रुभजनींनिवडला ॥ ४८ ॥ मगदूतींहस्तीमदोन्मत्त ॥ उपमेऐसाऐरावत ॥ चौबारांउभाकरूनिसुत ॥ निकुरेंलोटिलातयावरी ॥ ४९ ॥ तंवनृहरीऐसेंबोलतांवचन ॥ नृसिंहझालालक्ष्मीरमण ॥ भक्ताभिमानेंनारायण ॥ तत्काळहृदयींसंचरला ॥ ५० ॥ नृसिंहवदनदेखतांक

री॥ भयेंझालाअरण्यभरी॥ नगरगर्भींमहामारी॥ कित्येकअसुररगडिले॥५१॥ नरहरिनामेंप्रल्हादभक्त॥ घोषगाजवीब्रह्मांडांत॥ दूरवूनिपिताहोयचकित॥ म्ह णेविपरीतदिसतसे॥ ५२॥ आतांपर्वतपातकरूनिसुता॥ वेगेंबोळवामृत्युपं- था॥ ऐसीआज्ञाकरितांदूतां॥ आज्ञावंदूनिनिघाले॥५३॥ मगप्रल्हादबाळासि धरूनिहातीं॥ वेगेंपावलेदीर्घपर्वतीं॥ विशाळकडानदिसेक्षिती॥ ऐशिपाश्रृंगीं चढविला॥५४॥ तेंसेवकह्मणतीदैत्यकुमरा॥ व्यर्थभजसीलक्ष्मीवरा॥ खा- लींलोटितांमगचुरा॥ मेदास्थींचाहोईल॥५५॥ कपटेंविषभक्षिलेंसहज॥ भयें पळविलेउन्मत्तगज॥ आतांकोणरक्षीलतुज॥ सांडीकाजअंतरींचें॥५६॥ इतुकेनें वांचसीक्षेमकुशल॥ तुजअंगींकेंचेंबळ॥ ईश्वरभजनीं दैत्यपाळ॥ सदासंतप्तमा नसीं॥५७॥ ऐसीदूतींवदतांगोष्टी॥ कृत्रिममोहेंघातलीमिठी॥ ह्मणेमजलायेसंक टीं॥ रक्षासमग्रसेवकहो॥५८॥ ऐसेंवदतांदैत्यनंदन॥ भोंवतेमिळालेसेवकजन ॥मगजयनरहरिह्मणोनिपतन॥ सकळांसहितपावला॥५९॥ हरिनामाचीदेतां आरोळी॥ पुष्पप्रायपातलातळीं॥ सेवकांचीसकळमंडळी॥ चूर्णझालीअपस- यां॥६०॥ उरलेसांगोंयेतीहेर॥ तोंपुढेंपातलादैत्यकुमर॥ आश्चर्यकरितीनारी नर॥ धाकेंअसुरकांपती॥६१॥ दैत्यकुळभूषणमणी॥ सदाडुलेनामस्मरणीं॥ दै त्यआज्ञापीसेवकांवचनीं॥ समुद्रींयासीबुडवारे॥६२॥ आज्ञाहोतांसमस्तअ सुर॥ हातींधरूनिदैत्यकुमर॥ महीवसनमहासागर॥ तेथेंतत्क्षणींपातले॥६३॥ मगह्मणतीउगाचमरसीमूढा॥ कांहींवरवेंनदिसेपुढां॥ दैत्यवंशासमर्थगाढा॥ त्या तेंलांछनलाविलें॥६४॥ पर्वतमस्तकींकपटवृत्ती॥ करूनिउतरसीनळींक्षिती॥ हा तोअसेसरितापती॥ जलग्रउत्पत्तीयामाजी॥६५॥ मत्स्यमकरनाडेसावज॥ गांठूनितोडितीविशाळसहज॥ नवलक्षयोनीउत्पत्तीबीज॥ सागरगर्भींविक्रा ळ॥६६॥ येथेंतुजलोटितांभक्षिती॥ तरीनस्मरेंकमळापती॥ राज्यभोगस- कळसंपत्ती॥ चिरकाळभोगींसत्पुत्रा॥६७॥ येरूह्मणेनघडेऐसें॥ सर्वव्यापि लेंजगदीशें॥ होणारतेंचिसुखसंतोषें॥ घडेलपूर्णप्रारब्धें॥६८॥ आकाशआप- अग्नीसमीर॥ सर्वत्रभरलाजगदीश्वर॥ भक्तांरक्षीललक्ष्मीवर॥ हानिर्धारमान सीं॥६९॥ ऐकूनिप्रल्हादाचीवाणी॥ सेवकह्मणतीनभीहामनीं॥ लोटूनिदेतांते

क्षणीं ॥ श्रीनरहरीस्मरियेला ॥ ७० ॥ उड्डाणकरितांचरणांगुष्ठ ॥ लावितांतारूं झालेंपिष्ट ॥ सागरगर्भीश्रीवैकुंठ ॥ येऊनप्रल्हादारक्षीपें ॥ ७१ ॥ कडेकाढिलादैत्य नंदन ॥ समुद्रींबुडालेसेवकजन ॥ उरलेराजयावर्तमान ॥ सांगोंपातलेत्वरेनें ॥ ७२ ॥ करीतहरिनामाचागजर ॥ पुढेंपातलादैत्यकुमर ॥ राजादेखतांवैश्वानर ॥ तयापरीप्रज्वळला ॥ ७३ ॥ म्हणेकोठेंनमरेस्कत ॥ येणेंमाझाआपुरविलाअंत ॥ करकराखाऊनियांदांत ॥ पुन्हावेगेंपाचारी ॥ ७४ ॥ सेवकासिम्हणेआतां ॥ अग्नीमाजीजाळणेंस्कता ॥ येणेंमाझीआल्हादसरिता ॥ डहुळकेलीनिष्ठुरें ॥ ७५ ॥ जेसेंविशाळदरीचेंतोंड ॥ तैसेंखणूनिप्रचंडकुंड ॥ लाक्षाकर्पूरतैलपेंड ॥ काष्ठेंअपारमेळवा ॥ ७६ ॥ ऐसीआज्ञाकरितांदूतां ॥ क्षणनलागतांनिर्मिलीगर्ता ॥ नगरवासियांसमस्तां ॥ काष्ठेंमाथांवाहविती ॥ ७७ ॥ राजमंत्रीकारभारी ॥ काष्ठभारवाहतीशिरीं ॥ नाहींम्हणतांश्रीमुखावरी ॥ ताडणकरितीसेवक ॥ ७८ ॥ सेनापतीसावकार ॥ शेट्येभाट्येलहानथोर ॥ ग्रामाधिकारीनारीनर ॥ काष्ठेंअपारवाहताती ॥ ७९ ॥ ज्यांहीपाहुणेआलेकोडें ॥ काष्ठेंदेऊनिघालितीपुढें ॥ विहीणयेतांदारापुढें ॥ काष्ठेंदेतीमस्तकीं ॥ ८० ॥ लग्नलावूनिनोवरानोवरी ॥ होमार्थबैसलींबोहल्यावरी ॥ सेवकयेऊनितयांचेशिरीं ॥ काष्ठेंदेतीबलात्कारें ॥ ८१ ॥ राजाश्रयेंसेवकजना ॥ म्हणेमीरायाचासखामेहुणा ॥ परीमुखावरीदेऊनिचडकणा ॥ काष्ठेंदेतीमस्तकीं ॥ ८२ ॥ वारांगनाकरितीनृत्य ॥ मस्तकींकाष्ठेंदेतीदैत्य ॥ मांदाळघालूनिगळ्यांत ॥ गुरवमागेंधांवती ॥ ८३ ॥ पाहुणचारकरणेंएक ॥ सोडरेधरिलेग्रामस्थलोक ॥ भोजनींबैसतांयेऊनिसेवक ॥ काष्ठेंदेतीमस्तकीं ॥ ८४ ॥ नग्नगृहींन्हातांनारी ॥ सेवककाष्ठेंदेतीशिरीं ॥ सकळम्हणतीइयेनगरीं ॥ थोरअनर्थदिसताहे ॥ ८५ ॥ काष्ठेंअपारहोमकुंडीं ॥ घालोनित्यावरीसोडितीपेंडी ॥ तैलकपूरअग्नितोंडीं ॥ पडतांअपारचेतला ॥ ८६ ॥ प्रळयकाळींचावैश्वानर ॥ तैसाअग्निचेतलाथोर ॥ उल्हाटयंत्रकरूनिकुमर ॥ क्रोधेंबैसवीपारड्यांत ॥ ८७ ॥ नरहरिस्मरणेंहर्षयुक्त ॥ पारड्यांतबैसलाप्रल्हादभक्त ॥ कळ्ळाताडितांनव्हेमुक्त ॥ रिवळीबैसलीयंत्रानें ॥ ८८ ॥ दैत्यम्हणेकुमरानष्टा ॥ कांरेऐसियाकरिसीचेष्टा ॥ तवभागनेमिलाहव्यनाटा ॥ यंत्रमुखीकांरखेळसी ॥ ८९ ॥ येरूम्हणेऐकेंउत्तर ॥ पितृकार्यकरीकु

मर॥विपरीतझालियापुत्रापितर॥अधिकारींशास्त्रीनेमिला॥९०॥तरीस्वहस्तें ताडींकळा॥तेणेंउडेलयंत्रकांटाळा॥ऐसेंऐकतांआवेशआगळा॥येऊनियं-त्रताडिलें॥९१॥आकाशमार्गेंउडालासुत॥जाऊनिपडिलाअग्निआंत॥नरह रिस्मरणेंअग्निगर्भस्थ॥जनसमस्तदेखती॥९२॥अग्निगर्भीठाणमाण॥मां डूनिकरीकथाकीर्तन॥देखूनिआश्चर्यकरितीजन॥थोरमहिमानभक्तीचें९३ तीनदिवसअग्निजठरीं॥दिवानिशींआठवीहरी॥चतुर्थदिवसाचेप्रथमप्रहरीं ॥बाहेरआलाहरिभक्त॥९४॥ऐसेंपाहूनकयाधुजानी॥कोपेंम्हणेसेवकांलागुनी ॥महाकटाहतैलेंभरूनी॥तळींअग्नीपेटवावा॥९५॥तैलतप्तझालियादेखा ॥नयामाजीमत्स्कतासिटाका॥ऐसीआज्ञाहोतांसेवकां॥प्रल्हादाधरितीकरींते ॥९६॥म्हणतीसांडींमनींचेंगुज॥क्रोधेंखवळलादैत्यराज॥येरूम्हणेईश्वरतेज ॥सर्वांपरीसआगळें॥९७॥कवणामृत्युकवणाजय॥कवणाहर्षकवणांभय ॥अपायतेचिहोतीउपाय॥ईश्वरभजनेंहरिभक्तां॥९८॥हरिनामपडतांकर्ण कुहरीं॥क्रोधाग्नीपेटलादैत्येंद्रजठरीं॥म्हणेसत्वरमारावैरी॥तैलकढईंतबु डवारे॥९९॥तीक्ष्णशब्देंताडितांदूतां॥तैलकढईंतलोटिलेंस्कता॥हरिनाम-स्मरणेंतैलतप्ततां॥शीतळजाहलेंतयातें॥१००॥तैलकढईंतसुंदरवीणा॥घे ऊनिस्मरेलक्ष्मीरमणा॥मंत्रीम्हणतीअग्निउणा॥झालाम्हणोनिवांचला॥१ ॥करघालूनिपहातीमूढ॥सर्वशरीरींनिघालेफोड॥अग्निसंगेंजेसेपापड॥तेसें झालेंअसुरगतें॥२॥तैलकढईंहरीचेगुण॥सर्वदावर्णीभक्तराजसुगुण॥बाहे रनिघतांसर्वांगपूर्ण॥दिव्यझालेंहरिकृपें॥३॥कुमरदेखतांदितिकुमरें॥परमक्रो धेंकांपतीगात्रें॥म्हणेखंडविखंडकराशस्त्रें॥ऐसेंवक्त्रेंआज्ञापिलें॥४॥महामंत्रा च्याशरजाळीं॥मत्कुपुत्राचीकरारेहोळी॥वेगेंधांवासकळमंडळी॥महाबळीपा वावेगें॥५॥वचनऐकतांधांवलेअसुर॥नानाशस्त्रींमंडितकर॥महाशस्त्रांचे भडिमार॥सेवकथोरकरिताती॥६॥कल्पांतविजूचाकडकडाट॥तैशीशस्त्रें खोंचितीदाट॥वायूआलियाहोईलपीठ॥जैशादाटजलधारा॥७॥अचळस्तं भप्रल्हादगुणी॥सदासादरनामस्मरणीं॥दासारक्षीचक्रपाणी॥भक्तवत्सल म्हणोनियां॥८॥सुदर्शनप्रेरूनिभक्त॥सदारक्षीलक्ष्मीकांत॥महाविघ्नांचाआघात॥

॥लागूंनेदीजगदात्मा॥ ९॥ शस्त्रवर्षावकरिती असुर॥ जैसेवर्षाऋतूचेपूर॥ अपसया शस्त्रेंहोतीचूर॥ नाचेनिर्भरहरिभक्त॥ ११०॥ हरिनामाच्याकरितांघोष॥ धाकेंअसुरपावलात्रास॥ दांतरवाऊनिदैत्यकर्कश॥ ह्मणेकोठेंरेतवहरी॥ ११॥ आधीवधीनलक्ष्मीरमण॥ पाठीघेईनतुझाप्राण॥ मीकोपलिया त्रैलोक्यसंपूर्ण॥ आतांनवांचेकदापी॥ १२॥ येरू ह्मणेव्यापकहरी॥ सर्वभरलासेचराचरीं॥ अणुरेणुसकळधात्री॥ रितीनाहींहरिवीण॥ १३॥ आपधरणीवायुनभ॥ मूळभूत हरीआरंभस्तंभ॥ ऐकूनिदैत्यापातलाक्षोभ॥ होतीं वसबीरवर्गातें॥ १४॥ ह्मणेसर्वत्रअसेतुझाहरी॥ तरी येथेंप्रगटवींलौकरी॥ शस्त्रघायेंअसुरवैरी॥ चूर्णकरीनक्षणार्धे॥ १५॥ येरूह्मणेस्तंभींप्रगट॥ आतांकायहोईलवैकुंठपीठ॥ मगचवताळूनअसुरदुष्ट॥ शस्त्रेंस्तंभतोडित॥ ॥१६॥ घायासरसाफुटलातडक॥ कांपूंलागलेंब्रह्मांडसकळिक॥ महाकाळा वैसेंदचक॥ ऐसी हाकफोडिली॥ १७॥ अपारमर्नीधरूनिक्षोभ॥ कडकडाटें फोडिलास्तंभ॥ महातेजेंधरणीनभ॥ त्रैलोक्यसंपूर्णकोंदलें॥ १८॥ वैशाखमासपरमपवित्र॥ कृष्णाचतुर्दशीसोमवासर॥ सिद्धियोगस्वातीनक्षत्र॥ वणिजकर्णयोगजें॥ १९॥ तयेदिनींप्रदोषकाळीं॥ नृसिंहमूर्तीवनमाळी॥ भक्तरक्षणार्थवैकुंठशाली॥ स्तंभांतूनिप्रगला॥ १२०॥ नरशरीरसिंहवदन॥ परमविक्राळदाढादशन॥ बाबरझोंटीआरक्तनयन॥ जिव्हाविशाळलळलळित॥ २१॥ परमावेशेंघालूनिउडी॥ शत्रुधरिलालवडसवडी॥ द्वारप्रवेशींघालूनिमांडी॥ अंकींधरिलेंअसुरातें॥ २२॥ अस्तमानाजातांसविता॥ नखीं विदारीदितिसुता॥ क्रोधनावरेलक्ष्मीकांता॥ ह्मणोनिआंतडींकाढित॥ २३ ॥ प्रल्हादाऐसेंसुगुण॥ पोटींअसेलदुसरेंरत्न॥ भक्तिप्रियरमारमण॥ ह्मणूनिउदरधुंडाळी॥ २४॥ क्रोधेंकित्येकंवधिलेंअसुरां॥ उरलेपळालेदिगंतरा॥ ऐसाश्रीहरीभक्तकैवारा॥ तयेस्थळींप्रगटला॥ २५॥ ऐसाहिरण्यकशिपूप्रती॥ मारूनिमगतोरमापती॥ शांतकोपनृसिंहमूर्ती॥ अत्यानंदेंडुल्लतसे॥ २६॥ तंव ज्ञानीश्रेष्ठदैत्यकुमर॥ बैसोनिदेवाच्याअंकावर॥ परमविनयेंजोडूनिकर॥ प्रियवचनबोलेपैं॥ २७॥ ह्मणेदेवदेवाजगन्निवासा॥ भक्तप्रियाहृषीकेशा॥ नृसिं

हरूपीकमलेशा ॥ नमोस्तुतेपदकमळीं ॥ २८ ॥ त्वद्भक्तमीअसुरपती ॥ एकतत्पु सतोंतुजप्रती ॥ तवचरणींमजअचलभक्ती ॥ केंशीझालीनानाविधं ॥ २९ ॥ आ णिमीतुजसीप्रियजाण ॥ जाह्लोंयाचेंकायकारण ॥ तेंसर्वहीमजसीकथन ॥ क रींनृसिंहरूपिया ॥ १३० ॥ ऐसेंतयाचेंवाक्यऐकुनी ॥ आनंदेंबोलेचक्रपाणी ॥ ह्मणेव त्सामम्चरणीं ॥ तुझीझालीदृढभक्ती ॥ ३१ ॥ आणितूंझालासिमाझाप्रिय ॥ याचें कारणअसेकाय ॥ तेंसांगतोंऐकताहोय ॥ एकाग्रचित्तेंकरूनी ॥ ३२ ॥ पूर्वीअवं तीपुरामाझारी ॥ ब्राह्मणएकसदाचारी ॥ सुशर्मानामकपृथ्वीवरी ॥ प्रसिद्धऐ साहतसे ॥ ३३ ॥ वेदवेदांगपारंगत ॥ आणिसर्वलोकांमाजीविश्रुत ॥ नित्यहोम- क्रियादिआचरत ॥ ब्रह्मक्रियासर्वहीं ॥ ३४ ॥ आणिअग्निष्टोमादियज्ञकरून ॥ सं तुष्टकरीदेवतागण ॥ तयाचीभार्यापतिव्रताजाण ॥ सुशीलानामेंविख्यात ॥ ३५ ॥ तीमनोभावेंअहर्निशीं ॥ सेवीतसेपतिचरणांसी ॥ कालांतरेंत्यासुशीलेसी ॥ पंच पुत्रजाह्ले ॥ ३६ ॥ त्यांतूनिज्येष्ठचारपुत्र ॥ सदाचारीपरमपवित्र ॥ विद्वानआणिख्या तसर्वत्र ॥ ऐसेजाह्लेअसतीपैं ॥ ३७ ॥ त्यांतूनितूंकनिष्ठपंचम ॥ वासुदेवअसेतुझें नाम ॥ स्नानसंध्यादिक्रियानेम ॥ वेदाध्ययनादित्यागिलें ॥ ३८ ॥ आणिसंगतीक रूनिवेश्येसी ॥ सर्वकालमद्यपानकरिशी ॥ सुवर्णचोरूनिअहर्निशीं ॥ देशीनेऊनि वेश्येतें ॥ ३९ ॥ आणिवेश्येसिहोऊनितत्पर ॥ करिसीनानापापाचार ॥ ऐसाझालासि तूंअपवित्र ॥ पूर्वजन्मामाझारी ॥ १४० ॥ ऐसेंलोटतांबहुतदिवस ॥ जाहलेंजाण अ- द्भुतविशेष ॥ शुक्लपक्षवैशाखमास ॥ चतुर्दशीदिवसपातला ॥ ४१ ॥ तेंदैववशें करूनजाण ॥ वारांगनेसीतुझेंभांडण ॥ जाह्लेंह्मणोनिउपोषण ॥ केलेंतुवांरो- षानें ॥ ४२ ॥ आणिनित्यवततयेनिशीं ॥ वारांगनेनेंविहारासी ॥ नाहींकेलेंह्मणोनि तुजसी ॥ निद्रानाहींलागली ॥ ४३ ॥ आणितियेनेंप्रियभाषण ॥ नाहींकेलेंकिंचि- त्हीजाण ॥ ह्मणोनिकेलेंसिजागरण ॥ भक्ष्यभोज्यादिवर्जिलें ॥ ४४ ॥ तोचिमा झाअसेव्रतदिन ॥ तेंजागरणआणिउपोषण ॥ झालेंतूतेंअज्ञानेंकरून ॥ ह्मणो निघडलेंमद्व्रत ॥ ४५ ॥ हेंअत्युत्तमव्रतआचरितां ॥ हर्षितहोतीस्वर्गींदेवता ॥ पू र्वींसृष्टीकरावीहीआर्ता ॥ धरूनिब्रह्माआचरेहें ॥ ४६ ॥ यामद्व्रतप्रभावेंकरून ॥ अखिलचराचरनिर्माण ॥ करितांझालाकमलासन ॥ ऐसामहिमामद्व्रता

चा ॥ ४७ ॥ तैसांचपूर्वी पार्वतीकांत ॥ त्रिपुर वधाचा धरूनि हेत ॥ करिताझाला हेंमहूत ॥ ह्मणोनित्रिपुर वधियेला ॥ ४८ ॥ ऐसें मद्व्रत हें अलौकिक ॥ आचरोनि अनेकलोक ॥ सिद्धिप्रतीपावलेदेख ॥ अनायासेंकरूनी ॥ ४९ ॥ ऐसाप्रभावम द्व्रताचा ॥ जाणतसे वेश्यासाचा ॥ ह्मणोनिविचारतात्पुरचा ॥ धूर्तवेश्याकरी तसे ॥ ५० ॥ कलहयोगेंव्रताचरण ॥ घडोनि मुक्त होईलजाण ॥ ऐसेंकरूनिविचा रण ॥ भांडणकेलेंतुजसंगें ॥ ५१ ॥ त्याकलहयोगेंउपोषण ॥ आणिघडलेंजाग रण ॥ ह्मणोनिअवश्य मजलागुन ॥ प्रियझालासीवत्सातूं ॥ ५२ ॥ आणितीग- णिका हें मद्व्रत ॥ आचरणकरीतसेसतत ॥ ह्मणोनिअंतीं झालीमुक्त ॥ व्रतप्रभा वेंकरूनी ॥ ५३ ॥ तैसाचितूंहीमुक्तजाण ॥ परंतुकिंचित्कार्यार्थीकारण ॥ मच्छ रीरापृथक्केंकरून ॥ ठेविलाअसे तुजसी ॥ ५४ ॥ तरीसर्वकार्येंसाधूनिसत्वरी ॥ प्रवेशंकरिसीवैकुंठपुरीं ॥ हीसत्यजाणममवैखरी ॥ ममभक्ताप्रन्हादा ॥ ५५ ॥ ऐसेंहें उत्तम माझेंव्रत ॥ नृसिंहचतुर्दशीनामेंविख्यात ॥ यथाविधिजेआचरत ॥ तेनरहोतीमुक्तपें ॥ ५६ ॥ तयांसीकल्पांतींहीजाण ॥ पुनः नाहींजन्ममरण ॥ इहलोकींमनोरथपूर्ण ॥ सर्वहोतीतयांचे ॥ ५७ ॥ अपुत्रिकांसीपुत्रहोती ॥ नि र्धनासीधनसंपत्ती ॥ आणि मुमुक्षूंसी मोक्षप्राप्ती ॥ सौख्येच्छूसीसौख्यहोय ॥ ५८ ॥ आणिस्त्रियाअथवापुरुष ॥ जेव्रतआचरतीतयांस ॥ सौख्यप्राप्तीहो यविशेष ॥ भुक्तिमुक्तीयुक्तसर्व ॥ ५९ ॥ ऐसेंऐकूनिनृसिंहाचेंवचन ॥ प्रन्हादभ क्तहस्तजोडून ॥ ह्मणेस्वामीभक्तीचेंकारण ॥ कथनकेलें मजलागीं ॥ ६० ॥ आ तांकरितोंऐक विनंती ॥ याव्रताचाविधीनिश्चिती ॥ कोणमासकोणतिथी ॥ आणिकोणवासर ॥ ६१ ॥ हेंसर्वमजकारणें ॥ कृपाकरूनिमजनिवेदणें ॥ ज्या च्यायोगेंसर्वभुवनें ॥ निष्पापहोतीप्रभुवर्या ॥ ६२ ॥ ऐसेंऐकूनिप्रन्हादाचेंवचन ॥ नृसिंहबोलेआनंदेंकरून ॥ उत्तमकेलासीबत्साप्रश्न ॥ सर्वसांगतोंतुजआतां ॥ ॥ ६३ ॥ वैशाखशुद्धचतुर्दशी ॥ तद्दिनींआचरावेंयाव्रतासी ॥ मज्जन्मव्रतहेंपाप नाशी ॥ आणिहोयपुण्यसंभव ॥ ६४ ॥ तद्दिनींप्रभातींउठून ॥ शौचक्रियादिसं पादून ॥ मुखमार्जनदंतधावन ॥ यथाविधीआचरावें ॥ ६५ ॥ मगजोडूनिउभय करांसी ॥ प्रार्थनाकीजे देवांपासीं ॥ निर्विघ्नपणें पूर्णतेसी ॥ व्रतपावावेंह्मणउ-

नी॥६६॥ ॥अथनियममंत्रः॥ ॥श्रीनृसिंह दयांकृत्वांमहाविष्णोम-
मोपरि॥अद्याहंनेविधास्यामिव्रतंनिर्विघ्नतांनय॥१॥ ॥इतिनियममंत्रः॥
ऐशियामंत्रेंकरूनी॥प्रार्थनाकीजेहस्तजोडूनी॥आणिकरूनयेतयेदिनीं॥पा
पीजनाचीसंगती॥६७॥तैसेचित्यागावेंमिथ्यालाप॥दुष्टस्त्रियांसीआलाप॥
आणिचिंतावेंमाझेंरूप॥मद्व्रतस्थपुरुषानें॥६८॥मगदिवसहोतांदोनप्रहर॥
जेथेंसरितादिशुद्धनीर॥तेथेंजाऊनियथाशास्त्र॥स्नानकरावेंभक्तीनें॥६९
॥मृत्तिकागोमयधात्रीफळ॥आणिसर्वपापघ्नउत्तमतिळ॥हींलावूनिअंगासिस
कळ॥स्नानकीजेयथाविधी॥७०॥मगनेसूनियांशुद्धवस्त्र॥स्वजातीचेंनित्यक
र्मसमग्र॥तेथेंचसंपादूनिनंतर॥स्वगृहाप्रतीजाइजे॥७१॥गृहींजाऊनिगोम-
येंकरून॥शुद्धभूमीतेंकरावेंलेपन॥आणितेथेंअष्टदळकाढून॥वरीस्थापावा
ताम्रकलश॥७२॥त्याताम्रकलशामाझार॥पंचपल्लवअव्रणसुंदर॥आणिपं
चरत्नेंशुद्धनीर॥घालोनिपूर्णकीजिये॥७३॥त्यावरीतंडुलप्रपूरित॥वंशपात्रठे
वूनित्यांत॥माझीमूर्तीलक्ष्मीसहित॥हेमनिर्मितस्थापावी॥७४॥पलमात्र
घ्यावेंसुवर्ण॥किंवातदर्धवान्यून॥यथाशक्तिप्रतिमाजाण॥शाठ्यवर्जित
करावी॥७५॥मंडपघालावासुविस्तृत॥चित्रवितानेंसीं आच्छादित॥पुष्प
स्तबकींसुशोभित॥आणितोरणेंबांधावीं॥७६॥मगसदाचारसंपन्न॥शांत
दांतजितेंद्रियजाण॥ऐसाबोलावूनब्राह्मण॥आचार्यकीजेतयासी॥७७॥त्या
आचार्याच्यावचनद्वारें॥यथाशास्त्रषोडशोपचारें॥पूजनकीजेअत्यादरें॥पं
चामृतेंसहितपैं॥७८॥मगकरोनिपुराणश्रवण॥गीतवाद्यनृत्येंसिजाण॥
करावेंसर्वरात्रजागरण॥मत्प्रीत्यर्थभक्तीनें॥७९॥नंतरहोतांप्रभातकाळ॥
शौचस्नानादिकर्मेंसकळ॥सारोनिमाझीमूर्तीनिर्मळ॥पूर्ववतपूजावी॥८०
॥आणिस्वस्थमानसेंकरून॥मदग्रींविष्णुमंत्रानेंपठण॥करूनिमगआ-
चार्याकारण॥पीठदानदीजिये॥८१॥तैसेचिवेदवेदांगज्ञातेपूर्ण॥शांतदां
तजितेंद्रियजाण॥ऐसेपाचारूनिब्राह्मण॥पूजनकीजेतयांचें॥८२॥आणि-
गोभूमीतिलसुवर्णें॥सोपस्करशय्यामहारत्नें॥सप्तधान्येंनानाभूषणें॥य
थाशक्तीदानकीजे॥८३॥आणिभोजनघालावेंब्राह्मणांसी॥दक्षिणातांबू

लवस्त्रेंसी ॥ निर्धनपुरुषेंहीयादानासी ॥ शाठ्यवर्जितआचरावें ॥ ८४ ॥ आणि मीनृसिंहव्हावाकीं प्रसन्न ॥ म्हणोनिप्रतिवर्षीव्रताचरण ॥ करितीतयांसी जन्ममरण ॥ नव्हेचिजाणकल्पांतीं ॥ ८५ ॥ आणितद्दिनींस्वातीनक्षत्र ॥ वणिज कर्णशनिवासर ॥ तैसाचिसिद्धियोगपवित्र ॥ ऐसायोगअसेजरी ॥ ८६ ॥ तैंकेलिया व्रताचरण ॥ कोटिब्रह्महत्यादिपापेंजाण ॥ नाशपावतीनलगतांक्षण ॥ हेंसांग तोंनिश्चयें ॥ ८७ ॥ जेनरनकरितीहेंमद्व्रत ॥ तेमहानरकींपचतीसतत ॥ आणिचं द्रसूर्यजोंजगींवर्तत ॥ दुःखभोगितीनंवजाण ॥ ८८ ॥ आणिकलियुगामाझारीजा ण ॥ यथायथाहोयपापाचरण ॥ तैसेतैसेधर्मसंपूर्ण ॥ नाशपावतीनिर्धारें ॥ ८९ ॥ परीयाव्रतासीजेआचरती ॥ तयांसीप्राप्तहोयभुक्तिमुक्ती ॥ हेंसांगतोंवत्सानि- श्चिती ॥ संशयकांहींधरूंनको ॥ ९० ॥ यानृसिंहव्रतासमानव्रत ॥ पाहतांनदिसे ब्रह्मांडांत ॥ यथाविधीआचरतांसमस्त ॥ इच्छिलेंफळपावती ॥ ९१ ॥ हीकथा पुण्यपावन ॥ भक्तीनेंनरजेकरितीश्रवण ॥ तयांचींपापेंसर्वहीजाण ॥ नाशपाव तीनिश्चयें ॥ ९२ ॥ आणिश्रवणपठणेंमनोरथ ॥ पूर्णहोतीजनांचेसमस्त ॥ जेंव्रताचरणेंफलयथार्थ ॥ तेंचिप्राप्तकथाश्रवणें ॥ ९३ ॥ जयजयाजीकरुणा करा ॥ नृसिंहमूर्तीदीनोद्धारा ॥ भक्तकैवारियाजगदीश्वरा ॥ नमनमाझेंतव चरणीं ॥ ९४ ॥ इतिश्रीनृसिंहव्रतकथा ॥ नरहरिकृपें झालीसमाप्ता ॥ यांतअसे लन्यूनाधिकता ॥ तरीसज्जनींक्षमाकीजे ॥ ९५ ॥ ॥ श्रीनृसिंहार्पणमस्तु ॥ ॥

श्रीगणेशायनमः॥ ॥लोमशऋषीपरमचतुर॥बोलकाजेसांअंगिरापुत्र॥ तेणेंयाज्ञवल्क्याचेंचरित्र॥ धर्माप्रतीकथियेलें॥१॥तीर्थयात्रापावनपरम॥ त्याहीवरीसंतसमागम॥ मार्गीजातांलोमशउत्तम॥ इतिहाससांगत॥२॥पुण्य श्लोकांच्याकथापावन॥ निर्दोषयशऐकतांपूर्ण॥ चरणींचालतांनिर्भयमन॥ शीणनवाटेकोणासी॥३॥धर्मह्मणेलोमशमुनी॥द्रौपदीसारिखीसद्गुण-खाणी॥ रूपवंतीमधुरवचनी॥पूर्वीकोणहोतीपैं॥४॥लोमशह्मणेसावधान॥ ऐकेंइतिहासपावन॥स्त्रियांऐकतांसौभाग्यवर्धन॥ परमकल्याणपुरुषांसी॥५॥मद्रदेशींचानृपती॥ नामजयाचेंअश्वपती॥ वेदविहितचालेनीतीं॥उदारधर्मिष्ठसर्वज्ञ॥६॥ त्यासननसेंपुत्रसंतान॥ तेणेंबहुतवर्षेतपकरून॥सावित्रीचेंआराधन॥ केलेंजाणसाक्षेपें॥७॥करीदहालक्षजपपूर्ण॥ लक्षसंख्या-मत्यहींहवन॥ पळीमात्रदुग्धप्राशन॥ दहादिवसांतएकदांकरी॥८॥यारीती अष्टदशवर्षेभरलीं॥सावित्रीदेवीप्रसन्नझाली॥ अश्वपतीह्मणेतेवेळीं॥पुत्रसंतानमजद्यावें॥९॥ देवीह्मणेपुत्रसंतान॥ तुझेअदृष्टींनसेजाण॥ परीलावण्यखाणीदिव्यरत्न॥ कन्याएकहोईल॥१०॥ भूमंडळींविख्यातहोईल॥ त्रिभुवनींमहिमावाढेल॥ पतिव्रताशिरोमणीम्हणवील॥ कीर्तीवर्णितीलपुराणीं॥११॥ऐसें बोलूनअर्कनंदिनी॥गुप्तझालीतत्क्षणीं॥ हर्षखेददोनीमनीं॥ रावआला-स्वनगरा॥१२॥ नवमासभरतांपूर्ण॥ पट्टराणीगुणनिधान॥ तिचेपोटींचिद्रत्न॥कन्याएकसुगुणझाली॥१३॥ तेब्रह्मपत्नीसूर्यपुत्री॥नामठेविलेंसावित्री ॥उमारमानिजरेंद्रनारी॥ उपमेसरीत्यांचीच॥१४॥ तिचेंस्वरूपतेजःपुंज॥देखोनिनाचेशफरध्वज॥कीलावण्यामृताचीसहज॥ निम्नगाभरूनचालली॥१५॥बहुतवर्णिल्यानितंबिनी॥ सीतासुलोचनानैषधराणी॥ परीअश्वपतीचीनंदिनी॥सावित्रीश्रेष्ठसर्वांत॥१६॥ मृगशावाक्षीसुहास्यवदनी॥विद्रुमाधरीद्विजहिरेखाणी॥पिकस्वरीताटंकेंकर्णीं॥मित्रमृगांकसमान॥१७॥हरिमध्याहंसगमनी॥ अंगसुवासनमायेसदनीं॥ सरळघ्राणीमुक्तस्रुपाणी॥भुजंगवेणीकोमळांगी॥१८॥चातुर्यसौंदर्यमराळी॥परमसुकुमारशृंगारशाली॥ दिवसेंदिवसथोरजाहली॥तेवेल्हाळीगुणालया॥१९॥कन्याअवतरतांपरम॥

वृद्धिंगत होय आश्चर्यद्रुम ॥ विस्तारलें समस्त क्षेम ॥ राव धांवला वर पहावया ॥ ॥२०॥ तीस वर योग्य दिसेना क्षितीं ॥ मग तो नृप ह्मणे कन्येप्रती ॥ तूं पुरुषरत्न शोधूनि निश्चितीं ॥ वर वरीं मानेल तो ॥२१॥ सवें दळभार देउनी ॥ कन्या बैसविली दिव्ययानीं ॥ छपन्न देश स्वनयनीं ॥ पाहात से राजबाळा ॥२२॥ तों द्युमत्सेन राजेश्वर ॥ सत्यवान त्याचा कुमर ॥ विधीचा अंश साचार ॥ तिणें वर आणिला तो ॥२३॥ ग्रामास आली परतोन ॥ सांगे बापास वर्तमान ॥ राव संतोषला ऐकोन ॥ तों नारद मुनी पातले ॥२४॥ रायें बैसवून उत्तमासनीं ॥ मुक्ताभिषेक केला ते क्षणीं ॥ पूजासंभार समर्पूनी ॥ सांगे वर्तमान कन्येचें ॥२५॥ नारद बोले वचन ॥ सत्यवानपिता द्युमत्सेन ॥ त्याचे नयन गेले दायाद येऊन ॥ राज्य हिरोन घेतलें ॥२६॥ दरिद्र दुःखें व्यापुनी ॥ भार्यापुत्र संगें घेउनी ॥ द्युमत्सेन हिंडे वनीं ॥ आपदा नयनीं पहावेना ॥२७॥ कंदमूळें सेवून ॥ वृक्षातळीं करी शयन ॥ पिता ह्मणे दुजा वर पाहून ॥ लावण्यगंगा हे द्यावी ॥२८॥ येरी ह्मणे प्राण जावो निर्धार ॥ मनीं वरिला तो न सांडीं फार ॥ प्रत्यक्ष घडतो व्यभिचार ॥ पतिव्रताधर्म बुडे ॥२९॥ सत्यवानावांचून ॥ वडील समवयलहान ॥ पिता बंधू कीं नंदन ॥ पुरुषमात्र सर्व मातें ॥३०॥ शुद्ध कृष्णपक्ष निश्चित ॥ तैसें ऐश्वर्य दरिद्र येत जात ॥ भाग्याभ्र काळीं वितळत ॥ परी निश्चय ध्रुव न ढळे ॥३१॥ नारद ह्मणे तुझा नेम सत्य ॥ परी तेथें आहे अनर्थ ॥ एक संवत्सर भरतां मृत्य ॥ सत्यवाना असे हो ॥३२॥ तो मरण पावलियावरी ॥ तूं काय करिसील राजकुमरी ॥ येरी ह्मणे मी निर्धारीं ॥ प्राण देईन त्यासवें ॥३३॥ सुकृत पदरीं असेल निश्चयें ॥ तरी विष तेंचि अमृत होये ॥ मृत्तिका जेथें खणों जाये ॥ तेथें निधान लागेल ॥३४॥ हातीं धरितां पाषाण ॥ तो परीस होय सुवर्ण ॥ घरच्या दासी सिद्धि होऊन ॥ कल्पिलें मात्र पुरविती ॥३५॥ कृपा करील कमलदलाक्ष ॥ तरी आंगणींचे तरु होती कल्पवृक्ष ॥ शत्रूचे मित्र होती प्रत्यक्ष ॥ पूजा करून वंदिती ॥३६॥ क्षण न लागतां निर्धारें ॥ तृणगृहें होती सुवर्णमंदिरें ॥ येऊन ग्रह आदरें ॥ राखती सर्वस्वें ॥३७॥ नारद ह्मणे धन्य ॥ माझें तुज आशीर्वचन ॥ तुझा ही मनोरथ पूर्ण ॥ मम वरदें होईल ॥३८॥ यावरी विष्णुनाभनंदन ॥ तत्काळ पावले अंतर्धान ॥ अश्वपती कन्या घेऊन ॥ वनाप्रती गेला हो ॥३९॥ त्याच्या आपदा दे

खोनिडोळां। अश्वपतीसद्गद्झाला॥ द्युमत्सेनह्मणेतयाला॥ मावळलाभाग्य सूर्य॥४०॥आह्मासअवदशासंपूर्ण॥ तुह्मेंनवैसेकदामन॥ हेकन्यासुलक्षण ॥देईनेऊनएक्यावरा॥४१॥ रावह्मणेकन्येचानिर्धार॥ वरुणादिशेसउगवेलमित्र॥ हेंहीघडेलपरीवर॥दुसरानवरींनिर्धारीं॥४२॥ मगपाहूनियांसुदिन॥रायेंलाविलेंतेथेंलग्न॥ चारदिवससंपादून॥दीधलेंआंदणबहुतची॥४३॥ कन्याठेवूनत्यापासीं॥अश्वपतीगेलास्वनगरासीं॥ सावित्रीभ्रतारसेवेसीं॥दिवसनिशींसादर॥४४॥सासुसासराभ्रतार॥ त्यांचेसेवेसीतत्पर॥हेंव्रतपरवडतर ॥आचरेतेव्हांसावित्री॥४५॥ सेवाकरावीसादर॥ स्त्रियांससाधनहेंचथोर॥पतीतोचआपुलाईश्वर॥दुजाविचारनसावा॥४६॥सकळांचेअन्यायसोसून॥दासदासींचेंराखीमन॥अवघींनिजल्याकरीशयन॥ सर्वांआधींजागीहोय॥४७ ॥चारप्रहररात्रस्वयें॥ तळहातींभ्रताराचेपाय॥ पतीनेंआग्रहकरितांपाहें॥निद्राकरीतक्षणभरी॥४८॥ दरिद्रहांवृद्धभ्रतार॥दीर्घरोगीदुःखेंजर्जर॥ द्रव्यनजोडीक्रूर॥ परीनकंटाळपतिव्रता॥४९॥सेवाकरीघडोघडी॥जितुकीपडेतितुकीह्मणेथोडी॥ शरीरपोषणींआवडी॥सर्वहीसोडीसतीते॥५०॥ पितावृद्धदरिद्रीभ्रतार॥अक्षीरगायअनाथप्रेतसंस्कार॥ अंधपांगूळमुकेबधिरें॥यांसीपाळितांहरितुष्ट॥५१॥व्यथाभूतगुरुचेंसेवन॥दरिद्रीब्राह्मणाचेंकुटुंबपालन ॥दरिद्रीयाचेंकरितांलग्न॥हरितुष्टत्यावरी॥५२॥ असोतेपतिव्रतानारी॥भ्रताराआधींभोजनकरी॥षड्रसीउत्तममुळेंनिर्धारी॥ नभक्षीचपतिवीण॥५३॥ ग्रामींजातांभ्रतार॥नलेईउत्तमवस्त्रंअलंकार॥दर्पणनपाहेअहोरात्र॥चिंताकरीपतीची॥५४॥जारजारणींचासंगनधरी॥परवस्त्रनर्नेसेनिर्धारी॥न्याहारदेऊनक्षणभरी॥ परपुरुषनपाहे॥५५॥एकांतजरीनिःसंग॥ पडदणीवीणनधुवीअंग॥पुरुषार्थीअभंग॥पतीचआपुलाभावित॥५६॥ परघरींनिद्रानकरी॥एकलीमार्गनचालेक्षणभरी॥क्रीडासमर्थीविनोदकरी॥ पतीचेंमनपाहुनी॥५७॥ गुणसरितापरमचतुर॥निजमनेंमोहीतप्राणेश्वर॥ पतिकार्यदक्षगुणगंभीर॥साध्यसाधनभावजाणे॥५८॥ दूरगेल्यांप्राणनाथ॥ सर्वभोगांचेंधरीव्रत॥पांचदिवसापर्यंत॥रजस्वलानपडेदृष्टीसी॥५९॥भ्रता-

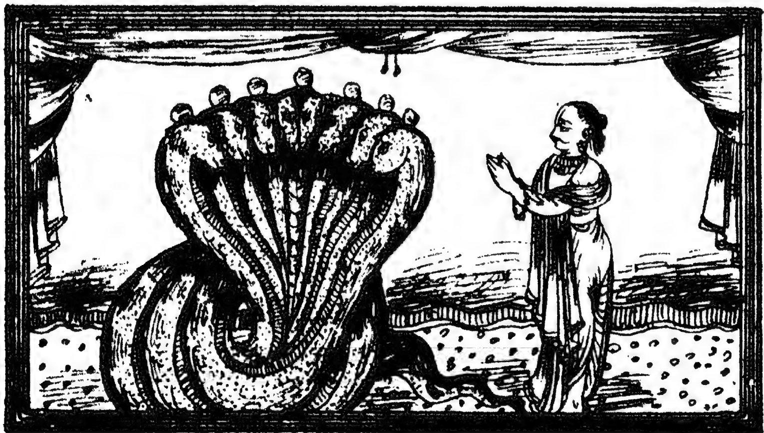
रांचीप्रीतजेठायीं॥तिचास्नेहतिकडेचपाहीं॥पतिद्वेषीसहसाही॥त्यातेंप्रीती करीना॥६०॥जारजारीणयेऊंनेदीघरा॥आपणनजाईत्यांच्यामंदिरा॥संगें नघेतांभ्रतारा॥विवाहयात्रेनजाय॥६१॥पतीचेअवगुणलपवीत॥कीर्तीस द्गुणवर्णित॥पतीचेंआयुष्यवित्त॥कळोंनेदीकवणातें॥६२॥भ्रतारासप्रिय निर्धारीं॥त्यात्यागोष्टीचासाक्षेपकरी॥अंतर्बाह्यअहोरात्रीं॥तिरस्कारनसे तीतें॥६३॥पतीच्यामनांतीलसर्वजाणे॥स्वामीचररुसोंकधींनेणे॥भ्रतार मारितांह्मासतचिम्ह्मणे॥करतुमचेदुखतील॥६४॥नघेतांभ्रतारआज्ञा॥ कोणएकनेमकरीना॥आचरनआयुष्यवर्धन॥पतीचेंव्हावयानिर्धारें॥ ॥६५॥भ्रतारदूरगेलियाजाण॥त्यासप्रियतेंनभक्षीआपण॥नानावस्त्रें भोगभूषण॥सतीसनगमेकदाही॥६६॥धनधान्यवस्त्रालंकार॥भ्रतारासन वंचींअणुमात्र॥असूननाहींह्मणेतेंनिर्धार॥प्राणांतींहीघडेना॥६७॥कां-हींएकसंकटव्यथा॥कदानघालीप्राणनाथा॥पतीआनंदरूपअसतां॥आ-पणसुखमानित॥६८॥भ्रताराहोयव्यथाभारी॥अन्ननघेउपवासकरी॥ नानावस्तुनिर्धारीं॥मनत्यांवरीनसेतिचें॥६९॥भ्रताराचेंस्वरूपलिहून॥दूर गेलियापाहेविलोकुन॥अन्ननघेतीर्थेंविण॥पादुकापूजनहृदयींधरी॥७० ॥ऐशीउत्तमगुणखाणी॥पतीचावेधलागलामनीं॥जागृतींसुषुप्तीस्वप्नीं॥ नवंचींकांहींतयातें॥७१॥जाईलतरीजावोप्राण॥परीपतीचेंनबोलेंन्यून॥ज न्मोजन्मींह्माचहोह्मणोन॥सर्वदेवांनमस्कारी॥७२॥भ्रताराचेंनकळत॥ कांहींएकनठेवीवस्त॥ब्रह्माविष्णुउमाकांत॥स्वरूपभावीपतीचें॥७३॥प तीचेंमनरंजेजेणें॥तींचबोलेकौतुकवचनें॥मनींह्मणेअहेवपणें॥मीजाई नयाआधीं॥७४॥पूर्वतपाच्याराशीपूर्ण॥तरीऐशीपावेसुलक्षण॥तीसइ हलोकीमान॥परत्रींधन्यह्मणतात॥७५॥स्वर्गींच्यासर्वपतिव्रता॥तीसस मोरयेतीतत्वतां॥अनेकओंवाळून आरत्या॥दिव्यपुष्पवृष्टीकरिती॥७६ ॥यासद्गुणेंमंडितपूर्ण॥सावित्रीदेवीगुणनिधान॥परीनारदगेलासांगोन ॥तोदिवसजवळआला॥७७॥मरणाचेदिवसचारी॥उरलेतेंकळलेंसुंदरी॥ तीनदिवसनिर्धारीं॥सावित्रीकरीउपोषण॥७८॥नघेफळमूळजीवन॥अंध

श्वशुरबोलेवचन ॥ ह्मणेमायेकरिशीउपोषण ॥ कांनिर्वाणमांडिलें ॥ ७९ ॥ पतीचामृत्युदिवसआलाजवळी ॥ कोणानसांगेवेल्हाळी ॥ तोंसत्यवानप्रातःकाळीं ॥ वनाप्रतीचालिला ॥ ८० ॥ सावित्रीदेवीचारित ॥ परीत्यासजवळीआला मृत्य ॥ परशुघेऊननिघत ॥ फळेंमूळें आणावया ॥ ८१ ॥ सवेंनिघेसुकुमार ॥ हिंडतीदोघेंघोरकांतार ॥ पतीच्वेचरणवारंवार ॥ धुवूनचुरीवृक्षानळीं ॥ ८२ ॥ पर्यटणकरितांतेवेळीं ॥ अस्ताचळागेलाहेळी ॥ निशाघोरप्राप्तझाली ॥ ह्मगमगती उडुगण ॥ ८३ ॥ पतीसाविनवीराजबाळा ॥ आश्रमाप्रतीस्वामीचला ॥ तोंवटवृक्षींउभाठेला ॥ शुष्ककाष्ठेंमोडित ॥ ८४ ॥ एककाष्ठबळेंमोडित ॥ तेंआदळलेंमस्तकांत ॥ पाषाणजेवींवर्मीबैसत ॥ पडेमूर्छितसत्यवान ॥ ८५ ॥ देखोनिपतिव्रताधांवली मुखींमस्तकींउदकघाली ॥ मांडीउशादीधली ॥ वाराघालीपल्लवें ॥ ८६ ॥ रात्रएकप्रहरपूर्ण ॥ नेव्हांगेलापतीचाप्राण ॥ लावण्यसागरींचेंनिधान ॥ शोकार्णवींपडियेलें ॥ ८७ ॥ ह्मणेउठाउठाजीप्राणनाथा ॥ वाटपाहतीमातापिता ॥ मजसांडुनितत्वता ॥ दूरपंथासेविलें ॥ ८८ ॥ पिताअंधमाताअशक्त ॥ प्राणदेतीलऐकतांमात ॥ उठाझालांक्षुधाक्रांत ॥ बोलाशब्दएकमजशीं ॥ ८९ ॥ माझेअन्यायबहुत ॥ समर्थेंघालावेपोटांत ॥ रुसणेंसोडोनिमात ॥ मजशींबोलाप्रियकरा ॥ ९० ॥ आपुलीप्रियासोडोन ॥ उचितनव्हेकरितांगमन ॥ तुह्मासफळमूळजीवन ॥ आणूनिकोण देईल ॥ ९१ ॥ अहाकर्मकसेंविचित्र ॥ भंगूनगेलेंमाझेंछत्र ॥ दिसेशून्यत्रिभुवनमात्र ॥ कायकरूंआवरी ॥ ९२ ॥ मजटाकूनकांतारीं ॥ सांगातियाकांगेलांदुरी ॥ शोककरितांसुंदरी ॥ यमतेथेंपातला ॥ ९३ ॥ त्याचालिंगदेहकाढून ॥ चालिलादक्षिणपंथेंघेऊन ॥ मगतीसुंदरीशोकायमान ॥ पाठीधांवेतयाचे ॥ ९४ ॥ मुखेंकरीतस्तवन ॥ क्षणक्षणाघालीलोटांगण ॥ ह्मणेमहाराजातूंकोण ॥ नामरवूणसांगेंकां ॥ ९५ ॥ येरूह्मणेमीयमजाण ॥ तूंपतिव्रताह्मणून ॥ दूतनदिल्हेधाडून ॥ मीचआलोंन्यावया ॥ ९६ ॥ ऋणानुबंधसरलापूर्ण ॥ जाईभ्रतारांचेंकरींदहन ॥ येरीह्मणेगेलियाप्राण ॥ तुझेचरणनसोडीं ॥ ९७ ॥ पतिप्राणसंगातेंआतां ॥ मजहीनेईसमर्था ॥ मीतुह्मीकन्यातत्वतां ॥ उठवींजामाताआपुल्या ॥ ९८ ॥ तुह्मीकन्याबेल्हाळा ॥ तीसबंधव्यनकोदयाळा ॥ मगप्रेतनाथबोलिला ॥ सहसानघडेहेगोष्टी ॥ ९९ ॥ पतिप्राणनेमळाक

रून॥मागतुजझालोंप्रसन्न॥मागसीतेंदेईन॥बोलवचनसुकुमारे॥१००॥येरी ह्मणेप्रमत्सेनश्वशुर॥देईंत्यामहाराजानेत्र॥यमह्मणेतुझालागतांकर॥येती जाणनिर्धारें॥१॥यावरीमाघारीजाईंआतां॥म्हणेसांडूनतुजऐसापिता॥कोणी कडेजावेंताता॥मजमाहेरान्यावेंसमागमें॥२॥भ्रतारचरणींअसेलमन॥तरीतूं होसीलदयाघन॥संतमहंतसाधुजन॥भावेंवंदिलेअसतील॥३॥मगबोलेवि श्वहंता॥पतिवेगळाकरूनमागआतां॥पतिव्रताह्मणोनितत्वतां॥प्रसन्नझालों दुसऱ्यानें॥४॥यावरीबोलेसुंदरी॥श्वशुराचेंराज्यदेझडकरी॥तथास्तुह्मणेभास्क री॥आतांमाघारीजाईंकां॥५॥येरीह्मणेदयाळावैवस्वता॥पतिसमागमें मजने आतां॥आह्मांवक्षधाकांतत्वता॥आदित्यात्मजाऐक्यकरीं॥६॥व्रतआणितप दान॥जरीघडलेंअसेलपूर्वींहून॥मातापितालक्ष्मीनारायण॥मानूनिपूजिलींअ सतील॥७॥अनाथप्रेताचेंदहन॥केलेंतरुणदरिद्रीलग्न॥सत्समागमसतत शास्त्रश्रवण॥सद्गुरुसेवनभावार्थें॥८॥तरीतुजदयाउपजेलमनीं॥मगतोबोले संयमिनी॥सत्यवानवेगळाकरूनी॥मागसाजणीअभीष्ट॥९॥माझ्यापित्यासश तपुत्र॥देईंअर्कजासत्वर॥धर्मराजदेतउत्तर॥तथास्तुऐसेंत्रिवाचा॥१०॥बाईतु झीभीडफार॥ह्मणूनिदिल्हेइतुकेवर॥आतांजाईंसत्वर॥अग्नदेईंपतिलागीं॥११ बोलेपतिव्रताशिरोरत्न॥दुष्काळामाजीअन्नदान॥तृषार्तासीजळपान॥करवि लेंअसेलउष्णाकाळीं॥१२॥व्याधिग्रस्तदुर्बळदीण॥त्याचेंकेलेंअसेलरक्षण॥हरी स्वरूपमानून॥जरीब्राह्मणपूजिलेअसतील॥१३॥हरिहराअभेदपूर्ण॥मानूनिकेलें असेलभजन॥हरिकथापुराणश्रवण॥केलेंअसेलभावार्थें॥१४॥तरीचमजदेरवो न॥दयाळूहोयभानूनंदन॥मगबोलेहांसोन॥चतुर्थवरमागेंकां॥१५॥वंध्याज ळतत्वतां॥मजनकोदयाळाआतां॥शतपुत्रसफळताता॥उदरलतिकाकरींमा झी॥१६॥पुत्रवंतीगुणवंती॥जन्मसावित्रीसौभाग्यवती॥मंगलमाहेश्वरीह्म णती॥करींख्यातीत्रिभुवनीं॥१७॥फळेंवीणतरूजाण॥कींवेदघोषेंवीणसदन ॥हरिस्मरणेंवीणवदन॥व्यर्थजैसेंपशुवत॥१८॥तेवींकुळींनसत्तांपुत्र॥कैसा होईलवंशपवित्र॥मीतुझेंताताकृपापात्र॥करींमाहेरकन्येचें॥१९॥तुजसंगेंपं थक्रमिळाआतां॥नाहींमजऐशीसौभाग्यसरिता॥आतांरिकामीसर्वथा॥दवडूं

नकोमजलागीं ॥२०॥ श्रवदेवबोऊनदयाळ ॥ ह्मणेकन्येतुजदिधलेंसकळ ॥ तुझेगुणदेखोनिनिर्मळ ॥ संतुष्टझालोंसर्वस्वें ॥२१॥ सावित्रीह्मणेसर्वज्ञमूर्ती ॥ सत्यवानासआयुष्यकिती ॥ येरूह्मणेतूंममकन्यानिश्चिती ॥ महासतीविख्यात ॥२२॥ चारशतवर्षेंपर्यंत ॥ सत्यवानआयुष्यवंत ॥ तुजहोतीशंभरसुत ॥ पौत्रहीबहुतदेखसी ॥२३॥ वैरीनाशतीतत्वतां ॥ सकळराज्ययेईलहाता ॥ तूंपतीपाशींजायआतां ॥ स्पर्शतांप्राणयेईल ॥२४॥ मगतोदक्षिणदिशेचाइंद्र ॥ अंतर्धानपावलासत्वर ॥ सावित्रीसआनंदथोर ॥ भ्रतारजवळीपातली ॥२५॥ इनुवटीसलावूनहात ॥ ह्मणेप्राणवल्लभाउठात्वरित ॥ तंवतोगडबडोनउठत ॥ आलिंगितप्राणप्रिये ॥२६॥ ह्मणेतूंश्रमलीसफार ॥ फळेंभक्षींनकरींनिराहार ॥ येरीह्मणेसासूश्वशुर ॥ त्यांवीणनभक्षींसर्वथा ॥२७॥ भाग्ययेजेसेंदरिद्रसरतां ॥ तेवींउदयपावेयमपिता ॥ स्वर्गींहूनसकळपतिव्रता ॥ सावित्रीदर्शनापातल्या ॥२८॥ कुंभिनीवरीलसर्वकामिनी ॥ षोडशोपचारेंपूजाघेउनी ॥ वटवृक्षातळींयेउनी ॥ पूजितीसावित्रीसत्यवाना ॥२९॥ सौभाग्यद्रव्यअर्पून ॥ वटवृक्षासकरितीप्रदक्षिण ॥ वटसावित्रीतेंपासून ॥ अद्यापपूजितीसर्ववनिता ॥३०॥ जीनपूजितांगर्वेराहे ॥ तीजन्मोजन्मींविधवाहोय ॥ अर्चितांतेंचसौभाग्यपाहे ॥ सर्वदाहीवर्धमान ॥३१॥ असोयावरीसावित्रीसती ॥ भ्रतारास्मधरोनिहातीं ॥ जानआपुलेस्थळाप्रती ॥ बोलेंतोषवीपतीतें ॥३२॥ सिंहव्याघ्रसर्पादियेऊन ॥ सावित्रीनेंवंदितीचरण ॥ मातेचेंघेतांदर्शन ॥ निःपापझालेते ॥३३॥ सावित्रीह्मणेपतीलागून ॥ तुमचेनिजकेशेंझाडीनचरण ॥ हळूचलाकंटकपाषाण ॥ चरणींरुततीसुकुमारा ॥३४॥ कायझालीपुत्रस्नून ॥ दोघेंवृद्धेंकरितीरुदन ॥ त्यांचाशोकऐकून ॥ समाधानकरितीजनसर्व ॥३५॥ तोंअकस्मातयेऊन ॥ उभीठाकलीपुत्रस्नून ॥ सावित्रीनेंस्पर्शतांनयन ॥ उघडलेतत्काळतयाचे ॥३६॥ झालापरिब्रह्मानंद ॥ गगनींपाहतीनिर्जरवृंद ॥ दिव्यसुमनेंसुगंध ॥ वर्षतातीतेव्हांउल्हासें ॥३७॥ वृक्षांसफळेंअर्पितीतत्वतां ॥ देताझालामगसमस्तां ॥ तोंदळवाद्यांसहयेतां ॥ मंत्रीदेखिलेद्युमत्सेनें ॥३८॥ वैरीप्रधानेंनिवटून ॥ सर्वांसचाललेघेऊन ॥ रत्नजडितशिबिकेंतनिधान ॥ सावित्रीदेवीबैसविली ॥३९॥ मार्गेंपुढेंवृक्षा

स्येऊन ॥ पुनरपीसमवेतद्युमत्सेन ॥ दिव्यवहनीं बैसवून ॥ वाद्यगजरेंचालती ॥४०॥ सत्यवानावरीछत्र ॥ पित्यानेंधरिलेंपवित्र ॥ सावित्रीसशतपुत्र ॥ पितया तुल्यजाहले ॥ ४१ ॥ ऐकोनिकन्येचीकीर्ती ॥ दर्शनाधांवलाअश्वपती ॥ सावित्री- च्यावरेंनृपती ॥ शतपुत्रपावला ॥ ४२ ॥ लोमशह्मणेधर्माप्रती ॥ ऐशीसावित्री चीकीर्ती ॥ तेवीद्रौपदीसती ॥ श्रीरंगभगिनीपतिव्रता ॥ ४३ ॥ सावित्रीसत्यवा नांचेंपरी ॥ स्वराज्यपावालझडकरी ॥ हेंचरित्रऐकतांनरनारी ॥ दीर्घायुषीहोतील ॥४४॥ स्त्रियांससौभाग्यपूर्ण ॥ पुरुषांसऐश्वर्यकल्याण ॥ महारोगहोयहरण ॥ गंडांतरमृत्युनिरसे ॥ ४५ ॥ धर्ममार्गेंतीर्थासिजातां ॥ लोमशेंसांगीतलीकथा ॥ कथारूपेंतत्वतां ॥ चंपकमाळास्फवासे ॥ ४६ ॥ मूर्खजेमतिमंदमिलिंद ॥ त्यांसीं नावडेयेथींचासुगंध ॥ भाविकजनप्रसिद्ध ॥ आमोदसेवितीभ्रमरापरी ॥ ४७ ॥ श्रीधरह्मणेब्रह्मानंदपिता ॥ सावित्रीमातागुणसरिता ॥ त्यांचेचरणींमस्तकतत्व ना ॥ ठेवोनिग्रंथसंपविला ॥ १४८ ॥ ॥ इतिश्रीसावित्रीआख्यानंसमाप्तम् ॥

नागपंचमीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ जयजयाजीमंगलकरणा ॥ जयजय श्रीमन्मथदहना ॥ जयजयाजीपार्वतीरमणा ॥ नागभूषणातुजनमो ॥ १ ॥ जग द्रक्षणात्रिपुरांतका ॥ भक्तजनानिजपददायका ॥ मायाविभ्रमसंकटहारका ॥ मोक्षदायकातुजनमो ॥ २ ॥ तूंविराजूनिहृदयसंपुटीं ॥ उगविशीआडमायातटी ॥

अलिसपणेंवर्तोनिसृष्टी॥ भक्तांसंकटींपाळिशी॥ ३॥ तूंसर्वात्मापूर्णकाम॥ सक
ळविश्वाचें मंगळधाम॥ कायावाचामनोधर्म॥ चरणींसेवातुझिया॥ ४॥ आतांसंतां
सिकरूनिनमन॥ नागपंचमीव्रतकथाविधान॥ जेंप्रभासखंडींपंचवदन॥ स्वमु
खेंसांगेअंबेसी॥ ५॥ आणिशौनकादिऋषींप्रत॥ अत्यादरेंबहुविस्तृत॥ नैमिषा
रण्यामाजीसूत॥ सांगतेझालेप्रेमेंसी॥ ६॥ तेंचिव्रतकथाविधान॥ महाराष्ट्रभाषे
तवर्णन॥ करितोंसाक्षेपेंयथाज्ञान॥ श्रवणकीजेसज्जनीं॥ ७॥ कोणेएकेअवस
रीं॥ शिवबैसलेकैलासशिखरीं॥ तोंहस्तजोडूनशैलकुमरी॥ विनंतीकरीनम्रतें
॥ ८॥ जगज्जीवनाकैलासनाथा॥ तुह्मींसांगितल्याबहुतकथा॥ परीपुरलीनाहीं
माझीआर्ता॥ तरीकथानिरोपींआणिक॥ ९॥ ऐसेंऐकोनिगिरिजेचेंवचन॥ आनंदें
डोलेनागभूषण॥ आणिह्मणेबरवाप्रश्न॥ केलातुवांप्राणप्रिये॥ १०॥ तरीश्रावण
शुक्लपंचमीसी॥ कीजेनागपंचमीव्रतासी॥ तत्कथाविधीसांगतोंतुजसी॥ श्रव
णकरींसावचित्तें॥ ११॥ श्रावणशुक्लचतुर्थी॥ तद्दिनींराहिजेएकभुक्ती॥ द्वितीयदि
नींपंचमीतिथी॥ प्रातःकाळींउठावें॥ १२॥ आणितयेदिनींअहर्निशीं॥ नकीजे
धरित्रीखननासी॥ आणिराहिजेब्रह्मचर्येंसीं॥ ऐसानियमकरावा॥ १३॥ मग
शौचादिक्रियासारून॥ द्वाराच्याउभयभागींजाण॥ गोमयेंकरूनिसर्पलेप
न॥ करावेंआनंदेंस्फरेरव॥ १४॥ मगस्नानसंध्यादिक्रियासमस्त॥ सारोनिहेम
अथवाराजत॥ किंवामृन्मयवाकाष्ठनिर्मित॥ नागकीजेस्फरेरव॥ १५॥ हरिद्राचं
दनेंकरूनी॥ पंचसर्पपंचफणी॥ स्फरेरवचांगलेकाढुनी॥ पूजनकीजेभक्तीनें॥
॥ १६॥ पंचामृतेंआणिलाजासुंदर॥ जातीपद्मशतपत्रकण्हेरें॥ गंधधूपदीपादि
समग्र॥ उपचारेंसीपूजिजे॥ १७॥ ऐसीपूजाझालियावरी॥ कथाश्रवणकीजेसुं
दरी॥ आणिमृदंगतुर्यादिवाद्यभारी॥ नृत्यगीतआचरणें॥ १८॥ आणिसत्पा
त्रद्विजांकारण॥ वस्त्रालंकारसुवर्णदान॥ आणियथाशक्तिगोप्रदान॥ वत्सास
हितदीजिये॥ १९॥ तेसीचहेमभारनिष्पन्न॥ नागप्रतिमाआचार्याकारण॥ आ-
णिअलंकारेंसींवस्त्रदान॥ दीजेपौराणिकासी॥ २०॥ मगअनेकब्राह्मणांस॥ घृ
तमोदकलाडूपायस॥ इत्यादिपक्वान्नेंसीषड्रस॥ भोजनघालिजेभक्तीनें॥ २१
एवंप्रकारेंयथोक्तशास्त्र॥ सारोनिपांविधीसमग्र॥ पारणाकीजेनक्तींसुंदर॥ आ

त्समुद्धरसमन्वेन॥२२॥ ऐसाव्रतविधीपार्वतीप्रती॥ शंकरसांगेअतिप्रीती॥ आतांभविष्योत्तरपुराणोक्ती॥ सांगतोंश्रोतींऐकिजे॥२३॥ शतानीकासिह्मणेसुमंत॥ ज्यानरासीसर्पदंशहोत॥ तयासीहोऊनअधोगत॥ निर्विषसर्पहोतकीं॥ ॥२४॥ ऐसेंऐकोनिसुमंताचेंवाक्य॥ मगशतानीकबोलताहोय॥ जरीसर्पदष्टमनुष्यजाय॥ अधोगतीसीनिश्चयें॥२५॥ आणिज्याचेबंधुमातापिता॥ अथवाभगिनीकिंवादुहिता॥ पुत्रभार्याकिंवाजामाता॥ हेनागदष्टमृतझाले॥२६॥ तरीत्यांच्यामुक्तीकारण॥ कायतपअथवादान॥ किंवाकरणेंव्रताचरण॥ तेंमजसांगेंद्विजवर्या॥२७॥ ऐसाशतानीकाचाप्रश्न॥ ऐकूनिमगसुमंतब्राह्मण॥ पूर्वोक्तनागव्रतविधान॥ कथनकरिताजाहला॥२८॥ ह्मणेपूर्वोक्तविधींनागव्रत॥ यथोपचारेंकीजेसमस्त॥ आणिकथाश्रवणकरूनियथार्थ॥ पूजाकीजेव्यासाची॥ ॥२९॥ आणिनानारत्नविचित्रित॥ सुवर्णनागव्यासाप्रत॥ आणिगोप्रदानवत्सासहित॥ सोपस्करेंसीदीजिये॥३०॥ दानकालींभगवत्स्मरण॥ करोनिहस्तींसितचंदन॥ अक्षतायुक्तघेऊनिजीवन॥ ऐसामंत्रबोलावा॥३१॥ ॥मंत्र, श्लोक॥ ॥येकेचिन्मेकुलेसर्पदष्टाःप्रापाह्यधोगतिं॥ व्रतदानेनगोविंद मुक्तिभाजोभवंतुने॥१॥ ॥ऐसाहामंत्रउच्चारून॥ गंधाक्षताआणिजीवन॥ वासुदेवाग्रींनीरींजाण॥ भगवत्प्रीत्यर्थसोडावें॥३२॥ सुमंतह्मणेशौनकाप्रत॥ जेमानवभुजंगदंशित॥ तयांच्यामुक्त्यर्थहेंमद्व्रत॥ तकुलजेंकरावें॥३३॥ आणिवित्तशाठ्यविहीन॥ जेकरितीहेंव्रताचरण॥ तेस्ववंशजांसहितजाण॥ विष्णुसान्निध्यपावती॥३४॥ आणितयांच्यावंशजांप्रती॥ कदापिनहोयसर्पभीती॥ आणिअंतींपरमगती॥ पावतीजाणनिश्चयें॥३५॥ ऐसेंपवित्रकथानक॥ श्रोतींसावचित्तेंऐकतांदेख॥ प्राप्तहोयउत्तमलोक॥ हेंजाणिजेनिर्धारें॥३६॥ हीनागपंचमीव्रतकथा॥ भविष्योत्तरपुराणोक्ता॥ यथामतीसंक्षेपतः॥ प्राकृतभाषेंवर्णिली॥३७॥ यांतजेंअसेलकांहींन्यून॥ तेंक्षमाकरूनिमानावेंपूर्ण॥ यासाठींपंडितचरण॥ मनोभावेंवंदितों॥३८॥ इतिश्रीनागपंचमीव्रत॥ कथाविधानभविष्योत्तरोक्त॥ प्राकृतभाषेंझालेंसमाप्त॥ ईश्वरसुपेंकरूनी॥३९॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥शुभंभवतु॥ ॥५॥ ॥५॥

मंगलागौरी कथा प्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीविनायकबुद्धिदायक॥ तूं सकळविद्यांचानायक॥ नमस्कारनुजएक॥ ग्रंथारंभींकरीतसें ॥१॥ सकळविघ्नांचातूंईश ॥ म्हणोनिबोलती तुजविघ्नेश॥ माझियावरीकृपाविशेष॥ करूनित्वांग्रंथबोलवीं ॥२॥ ऐसेंकरूनिनमन॥ आतांसांगतोंकथानुसंधान॥ युधिष्ठिरराजाकृष्णालागुन॥ प्रणिपात करूनिपुसनसे ॥३॥ युधिष्ठिरम्हणेनंदनंदन॥ नवमुरवापासूनकथाश्रवण ॥ झालेंअसेमजलागुन॥ म्हणोनआजीधन्यअसें ॥४॥ परीअसेएकमनोरथथोर॥ व्रतऐकावेंसत्पुत्रायुष्कर॥ तोतूंसफलकरणार ॥असससीश्रीधरसमर्थपैं॥५॥ ऐसेंऐकोनिधर्माचेंवचन॥ व्रतसांगेमधुसूदन॥ जेंस्त्रियाआचरतांजाण ॥ सौभाग्यवृद्धीपावती ॥६॥ येविषयींतूंसावधान॥ होऊनिऐकेंकथापुरातन॥कुंडिननामकनगरींजाण॥ प्रसिद्धप्रा म्हणतिष्ठतसे ॥७॥ तयाचेंनामधर्मपालक॥ ऐसावर्ततांतोमहाधनिक॥ पुत्रनाहींम्हणोनिसपत्निक॥ उद्विग्नअसेगृहकार्यीं॥८॥ भस्मचर्चिलेंसर्वांगीं॥ रुद्राक्षमाळाधारकचांगी ॥ऐसातयाचेघरीं एकयोगी॥ भिक्षेकारणेंनित्ययेतसे ॥९॥ परीतोतयाघरींचेंभिक्षान्न॥ कदापिनघेतसेजाण ॥ऐसेंपाहूनितेगृहस्वामिण॥ पतीप्रतीबोलतसे॥१०॥ पतीसीं म्हणेते कामिनी॥ आमुचेगृहींहायोगीयेउनी ॥तिष्ठतसेपरीअन्ननघेम्हणोनी॥ आ-

तम्भसेमत्यहीपैं ॥ ११ ॥ ऐसेंनिरंतरपाहूनी ॥ दुःखहोतसेमजलागुनी ॥ आम्हींगृ हस्थाश्रमीयांनीं ॥ अतीतअभ्यागतपूजावे ॥ १२ ॥ ऐसाआमुचाधर्मसम्यक असतांनघेतीभिक्षान्नभिक्षुक ॥ तेणेंकरूनिदुःख ॥ मजविशेषहोतसे ॥ १३ ॥ ऐ सेंऐकोनिस्त्रियेचेंवचन ॥ धर्मपालसांगेस्त्रियेकारण ॥ तूंद्वाराआडगुप्तराहून ॥ भिक्षाद्यावीयेयोगियासी ॥ १४ ॥ सुवर्णमोहोराभरूनिपात्रांत ॥ योगियाचीमती क्षाकरित ॥ द्वारींउभेंराहावेंनिश्चित ॥ गुप्तअसावेंसर्वदा ॥ १५ ॥ जयेकाळींतोभि क्षार्थ ॥ योगीयेईलतेव्हांत्वरित ॥ तयाचेतूंझोळींत ॥ सुवर्णमुद्राटाकिजे ॥ १६ ॥ श्रीकृष्णह्मणेकौंतेया ॥ मगतीधर्मपालाचीभार्या ॥ जैसीपतीनेंयोजिलीकार्या ॥ तैसेंचकृत्यकरितीझाली ॥ १७ ॥ तयाजटिलाचेझोळींत ॥ मोहोरांतेंटाकितअकस्मा त ॥ तंवतोहोऊनिक्रोधयुक्त ॥ तयेसशापीतेकाळीं ॥ १८ ॥ योगीह्मणेतुह्मीअप- वित्र ॥ तुमचेवंशींनाहींपुत्र ॥ अपुत्रासीगतिनअसेपरत्र ॥ ऐसेंशास्त्रींकथन ॥ १९ ॥ ऐसींतुह्मींअपवित्रअसोन ॥ मजनकळतांझोळींतघातलेंसुवर्ण ॥ ह्म णोनितुह्मांसिअपत्यजाण ॥ नहोईलसर्वथा ॥ २० ॥ ऐसीतयाचीकठोरवाणी ॥ श्र वणकरूनितेभामिनी ॥ दुःखितहोऊनिअंतःकरणीं ॥ जटिलाप्रतीबोलतसे ॥ २१ ॥ हेस्वामिन्मीपापरवाणी ॥ ह्मणोनिशापिलेंमजलागुनी ॥ परीउद्धरावेंशापापासु नी ॥ ऐसेंबोलोनिचरणनमिले ॥ २२ ॥ मगतोयोगीबोलेतियेपासीं ॥ ममआज्ञेनें सांगावेंभ्रतारासी ॥ निळेंवस्त्रकरूनिपरिधानासी ॥ निळ्याअश्वावरीआरोहण कीजे ॥ २३ ॥ ऐसावेषधरूनी ॥ तुह्मीजावेंगहनकाननीं ॥ वनशोभापाहतां नयनीं ॥ तंवअश्वअडखळेलपैं ॥ २४ ॥ मगअश्वस्खलनपावलियावरी ॥ ते भूमीखणावीझडकरी ॥ तयेभूमीमध्यंतरीं ॥ देवीमदिरलाधेल ॥ २५ ॥ मृगम यांनीसुशोभित ॥ रत्नमाणिक्यांनींखचित ॥ नानाविधपुष्पांनींयुक्त ॥ ऐसेंसु वर्णमंदिरलाधेलपैं ॥ २६ ॥ ऐसियातयेमंदिरीं ॥ भक्तवत्सलाभवानीगौरी ॥ निष्ठ सेतीत्रिजगदीश्वरी ॥ तिचीआराधनाकरावी ॥ २७ ॥ तियेचेंकरितांआराधन ॥ शापापासूनतवउद्धरण ॥ तेभवानीकरीलजाण ॥ संशयमनींनधरावा ॥ २८ ॥ ऐसेंजटिलाचेंवचन ॥ सुखदायकपैंसेंतेंमानून ॥ तयाचेचरणींसाष्टांगनमन ॥ करूनतेस्त्रीपरतली ॥ २९ ॥ ऐसेंसांगतअसेसी ॥ योगीपावेअंतर्धानासी ॥

मगतेस्त्रीसांगेव्रतारासी॥भिक्षुकवचनसमग्र॥३०॥मगतोब्राह्मणधर्मपाळ॥स्त्रियेचेंवचनऐकूनिसकळ॥नीळवस्त्रनेसूनितत्काळ॥नीलअश्वावरीआरूढला॥३१॥ऐशावेषेंसजूनिपरिकरी॥निघालातोंअरण्यामाझारी॥ऐसेंअरण्यचालतादूरा ॥ऐसींश्वापदेंदेखूनिभयानक॥मार्गींचालतांस्वयेंदेख॥भयभीतहोतसे॥३३॥पुढेंजातांमार्गक्रमित॥एकतडागअतिविस्तृत॥आरक्तनीळकमळांनींविराजित॥चक्रवाकमिथुनांनींयुक्तपैं॥३४॥ऐसातलावविलोकून॥धर्मपाळतेथेंकरूनिस्नान॥तर्पणादिविधीसंपूर्ण॥करिताझालासाक्षेपें॥३५॥मगअश्वावरीआरोहण॥करूनिचालेवनगहन॥अश्वअडखळलापाहून॥अश्वावरूनिउतरला॥३६॥मगहातींघेऊनशस्त्र॥तेभूमीखणिलीसमग्र॥जोंतेथेंलाधेदेवमंदिर॥तावसर्वतविदारिली॥३७॥ऐसेंकरितांभूमीखनन॥तेथेंमोठेंलाधलेंदेवसदन॥मुक्ताफळेंमाणिक्यरत्न॥यांहींखचितसर्वत्र॥३८॥तेंदेवालयतेथेंपाहुनी॥योगियांचेंवचनआठवलेंमनीं॥अतिविस्मितहोऊनी॥प्रशंसाकेलीयोगीयाची॥३९॥मगदेवीसीकरूनिनमस्कार॥संपादिलापूजासंभार॥सुवर्णयुक्तवस्त्रादिपरिकर॥नानाविधमेळविले॥४०॥कुंकुमयुक्तअक्षता॥चंपकादिपुष्पेंतत्वता॥धूपदीपविशेषता॥नानापक्वान्नेंषड्रसयुक्त॥४१॥नानाशाकादुग्धघृत॥शर्करानैवेद्यसमन्वित॥ऐसीसामग्रीसिद्धत्वरित॥करिताझालापूजेलागुनी॥४२॥मगएकाग्रकरूनिमन॥धर्मपालकरीसगुणध्यान॥एवंषोडशोपचारअर्पून॥आराधनाकरीदेवीची॥४३॥ऐसेंसमाप्तपूजन॥झालियावरीजपानुष्ठान॥आरंभिलेंगुप्तपणें॥एकभावेंकरूनियां॥४४॥भक्तगृहापासूनिभवानी॥आलीअसेतयास्थानीं॥अंतःकरणीप्रसन्नहोउनी॥बोलतसेसंतुष्ट॥४५॥ऐसियास्थळींपूजा॥कोणीकेलीअसेआजिवोजा॥त्याचियासफलकरीनकाजा॥वरप्रदानेंकरूनियां॥४६॥ऐसेंदेवीचेंप्रसन्नवचन॥धर्मपालश्रवणकरून॥मगदेवीपुढेंअंजुळीजोडून॥नम्रपणेंस्थितअसे॥४७॥देवीह्मणेधर्मपालास॥तुवांममपूजाकेलीसरसे॥तेणेंकरूनबहुवस॥प्रसन्नअसेंनिर्धारें॥४८॥पुण्यशीळतूंमद्भक्त॥तुझेमानसींकायहेत॥तोमजपुढेंसांगनिश्चित॥पूर्णकरीननिर्धारें॥४९॥

ऐसेंदेवीचेंवरदभाषण ॥ धर्मपालकरूनश्रवण ॥ ह्मणेतवप्रसादेंकरून ॥ संपत्ति बहुतअसेपैं ॥ ५० ॥ परीअसेएकन्यून ॥ ममउदरींनसेसंतान ॥ जेणेंहोयपितरांचें तर्पण ॥ ऐसेंपुत्ररत्नदेईजे ॥ ५१ ॥ याचकयेतीआमुचेघरीं ॥ परीभिक्षानघेतीनि र्धरीं ॥ तेणेंमनाखेदभारी ॥ अहर्निशींहोतसे ॥ ५२ ॥ ऐसीतयाचीदीनवाणी ॥ श्र वणकरूनीतेभवानी ॥ सद्गदहोउनीअंतःकरणीं ॥ धर्मपालाप्रतीबोलतसे ॥ ५३ ॥ दे वीह्मणेहेधर्मपालक ॥ तवअदृष्टींसुखदायक ॥ अपत्यनाहींसम्यक ॥ तथापितूंया चनाकरिसीपैं ॥ ५४ ॥ जरीइच्छिसीसंतान ॥ तरीकन्याविधवाहोईलजाण ॥ अथवा सुरूपपरीअल्पायुपुत्ररत्न ॥ दीर्घायुपरीजन्मांधनिपजेल ॥ ५५ ॥ मगह्मणेधर्मपा लक ॥ अल्पायुपरीपुत्रद्यावासम्यक ॥ जेणेंकरूनिकृतकृत्यदेख ॥ पितरांसहितहो ईनमीं ॥ ५६ ॥ मगभवानीबोलेहेधर्मपालक ॥ ममपार्श्वभागींअसेविनायक ॥ तयाचे नाभीवरसम्यक ॥ आरोहणतुवांकरावें ॥ ५७ ॥ तयाचेपार्श्वभागींचूतवृक्षएक ॥ फ लांनींयुक्तअसेएक ॥ त्याचेंकाढुनीफलएक ॥ पत्नीकारणेंसमर्पी ॥ ५८ ॥ तव पत्नीफलभक्षित ॥ पुत्रातेंप्रसवेलनिश्चित ॥ ऐसेंतयासीसांगूनित्वरित ॥ अंतर्धान देवीपावली ॥ ५९ ॥ ऐसीभवानीचीवाणी ॥ धर्मपालेंश्रवणकरूनी ॥ विनायकाचेना भिस्थानीं ॥ आरोहणकरिताजाहला ॥ ६० ॥ वृक्षींबहुतफळेंदेखोनी ॥ लोभाविष्टझा लासेमनीं ॥ बहुतफळेंहातींघेउनी ॥ वरूनीभूमींउतरला ॥ ६१ ॥ परीभूमीवरीयेऊ निपाहे ॥ तोंहातींफळएकचीआहे ॥ ह्मणोनिवृक्षावरीलचलाहे ॥ आरोहणपुनःक रीपैं ॥ ६२ ॥ ऐसेंपुनःपुन्हाकेलें ॥ परीफळएकचिपाहिलें ॥ तेंगणपतीचेंमनक्रुद्धजा हलें ॥ धर्मपालासींशापिलें ॥ ६३ ॥ गणपतीह्मणेतुझियापुत्रासी ॥ षोडशवर्षी सर्पकरीलदंशासी ॥ ईश्वरकरणीविचित्रऐसी ॥ ह्मणोनिधर्मपाळेंमानिलें ॥ ६४ ॥ मगवस्त्रांतबांधूनिफळ ॥ घरींआलाधर्मपाळ ॥ तेंस्त्रियेसीदीधलेंतत्काळ ॥ गर्भधारणजाहलें ॥ ६५ ॥ नवमासपूर्णहोत ॥ तीस्त्रीझालीप्रसूत ॥ उत्तमस्व रूपबाळजन्मत ॥ जातकर्मकेलेंपितयानें ॥ ६६ ॥ सहावेदिवशींषष्ठीपूजन ॥ करि ताझालाप्रीतीकरून ॥ द्वादशदिवशींसंपूर्ण ॥ नामकरणआचरिलें ॥ ६७ ॥ शिवऐसेंनामाभिधान ॥ पुत्राचेंठेविलेंसुलक्षण ॥ सहाव्यामासींअन्नप्राशन ॥ तृतीयवर्षीचौलकेलें ॥ ६८ ॥ आठव्यावर्षीमौंजीबंधन ॥ करिताझालावि

धीकरून॥तैंकृतकार्यमानून॥संतुष्टझालामानसीं॥६९॥पुत्रासींदहावेंव
र्षलागतां॥भार्याबोलेपतिव्रता॥पुत्राचाविवाहतत्वतां॥सुमुहूर्तीकरावा॥७०॥
मगधर्मपालबोलेस्त्रियेप्रती॥म्यांनवसकेलासेनिश्चिती॥पुत्रासींपाठवूनका
शीप्रती॥शिवदर्शनकरवावें॥७१॥मगपाहूनरूमुहूर्त॥विवाहकरूंनिश्चि
त॥ऐसानिर्धारमनांत॥केलाअसेपूर्वींम्यां॥७२॥मगसहायदेऊनित्रालक॥पुत्रानेंपाठवींधर्मपालक॥बहुसंपत्तीशींतोबालक॥काशीयात्रेकारणेंनि
घाला॥७३॥तेदोघेमार्गक्रमीत॥बहुधर्मकार्येंमार्गींआचरत॥ऐसेतेपैठ
णपुरांत॥तडागतीरींपातले॥७४॥तंवकन्याबहुतमिळाल्यातेथ॥नानारवेळ
करितीबहुत॥तयांमाजीएकगौरांगीसुव्रत॥सुशीलानामजियेचें॥७५॥ति
यंसहएकसखीकोर्णा॥एकाएकींकलहमांडुनी॥रडेअभाग्येह्मणूनी॥गालिप्र
दानतियेसीदिलें॥७६॥सुशीलासांगेतियेसी॥तूंगालिप्रदानव्यर्थदेसीम
जसीं॥मंगलागौरीव्रतममजननीसी॥थोरअसेसौभाग्यदायकपैं॥७७॥
तयाव्रताचेप्रभावानें॥सकळसंबंधीस्त्रियाजाण॥आजन्मपर्यंतसौभाग्यप
ण॥अखंडभोगितीसमस्त॥७८॥ऐसेंमानेसीव्रतआहे॥तेणेंआह्मांसींसौ
भाग्यलाहे॥व्रतप्रभावातेंविचारूनिपाहें॥तदाचरणेंसुखहोय॥७९॥ऐसें
सुशीलेचेंवचन॥ऐकूनिमातुळकरीचिंतन॥हेकन्यापरमसाध्वीह्मणोन॥आ
पुलियामनींविचारी॥८०॥जरीयाकन्येचियाहस्ताक्षता॥ह्याबालकाच्यापडती
ळमाथां॥तरीतीशतंजीवनत्वेंतां॥होईलऐसानिर्धारअसे॥८१॥ऐसेंपुनःपुनः
विचारूनीमनीं॥सुशीलेकडेपाहेविलोकुनी॥परमआश्चर्यपावोनी॥हास्यवदन
करीतसे॥८२॥मगसुशीलानिघेस्वगृहासी॥तियेमागूनदोघेजातीवेगेंसी॥स्व
गृहींपावलीपाहूनितियेसी॥उपवनींआपणउतरले॥८३॥सुशीलेचापिताहरी॥क
न्येचाविवाहसमयआलियावरी॥विवाहाचाउद्योगकरी॥हरसंज्ञकवरयोजिला
॥८४॥मगलग्नसमयींनवलएक॥झालेंअसेंविचित्रदेख॥हराचेजननीजनक॥स्व
पुत्रातेंविलोकिती॥८५॥तंवआपुलापुत्रज्वरेंकरून॥पीडिलाऐसेंविलोकून॥लग्न
समयनिकटआलासमजून॥उभयपांथस्थांसन्निधपातले॥८६॥मगतेवराचेमा
तापितर॥अंजलीजोडुनीअतिनम्र॥मातुळासीकरूनिनमस्कार॥लग्नवृत्तांतसां-

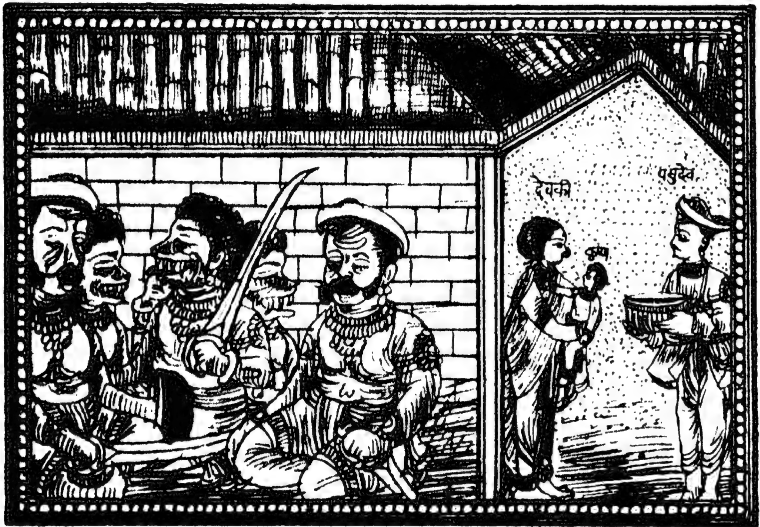
गती ॥ ८७ ॥ सुशीलकन्येसी प्राप्त ॥ आमच्यापुत्राचाविवाहनिश्चित ॥ परीज्वरा नेंझालातोअसमर्थ ॥ ऐसेंसंकट उद्भवलें ॥ ८८ ॥ ऐसेंअनिवारसंकट येतां ॥ तुह्मींकरावीसहायता ॥ लग्नसमयप्राप्तहोतां ॥ आपुलाशिवपुत्रदेईजे ॥ ८९ ॥ विवाहहोतांचिझडकर ॥ तुमचातुह्मासीदेऊं पुत्र ॥ ऐसेंसंकटपाहूनिथोर ॥ मातुळ सांगेतयांसीं ॥ ९० ॥ ह्मणेलग्नसमययेतांजाण ॥ शिवासीजावेंतुह्मींघेऊन ॥ मग सुमुहूर्तीं शिवानेऊन ॥ सुशीलेसहविवाह केला ॥ ९१ ॥ त्याविवाहगृहामाझारी ॥ सुशीलेसहशिवनिद्राकरी ॥ तैंस्वप्नीं मंगलागौरी ॥ मातृरूपें पातली ॥ ९२ ॥ गौरीह्मणेसुशीलेसी ॥ दंशकरावानवऱ्यातारासी ॥ ह्मणोनियेतसे महाभुजंगतयासी ॥ उठोनिदेईजेत्यांदूध ॥ ९३ ॥ मगतेथें घटपात्रठेवावें ॥ तयामाजी त्याभुजंगेंजावें ॥ मगत्यांतें घटपात्रबांधावें ॥ कंचुकीवस्त्रेंकरूनियां ॥ ९४ ॥ मग प्रातःकाळींउठोन ॥ मातेकारणेंद्यावेंतेंवायन ॥ ऐसेंतियेसीस्वप्नींसांगून ॥ देवीअदृश्यजाहली ॥ ९५ ॥ ऐसें मंगलागौरीचें वचन ॥ सुशीलेनें केलेंश्रवण ॥ तत्क्षणींनिद्रेंतूनउठोन ॥ विलोकी भयंकरसर्पातें ॥ ९६ ॥ जैसेंगौरीनेंआज्ञापिलें ॥ तैसेंचसुशीलेनेंआचरिलें ॥ मगनिद्राकरावयापहिलें ॥ स्थानींजातीजाहली ॥ ९७ ॥ तेव्हांतोशिवह्मणेवर ॥ मजक्षुधाजाहलीअसेफार ॥ कांहीं भक्षणार्थ द्यावेंसत्वर ॥ लड्डुकादिकआणोनियां ॥ ९८ ॥ ऐसेंऐकोनियांवचन ॥ हेमपात्रींलड्डुकउत्तमघालून ॥ भक्षणार्थदिलानेऊन ॥ सुशीलेनेंतेकाळीं ॥ ९९ ॥ मगतोशिवें लड्डुभक्षून ॥ आपुलेंअंगुलीयकरत्न ॥ त्यासुवर्णपात्रींघालून ॥ गुप्तस्थानींठेविलें ॥ १०० ॥ शिवसुशीलेसहित ॥ सुखेंकरूनिझालानिद्रित ॥ प्रभातसमयींत्वरित ॥ आपुलेस्थानींजाताझाला ॥ १ ॥ इकडे सुशीलास्नानकरून ॥ मातेकारणेंदेईवायन ॥ माताघटामाजीपाहेविलोकून ॥ तोंउत्तमहारसांपडे ॥ २ ॥ तोमुक्ताहारघेउनी ॥ मातासंतोषलीअंतःकरणीं ॥ आपुल्याकन्येलागुनी ॥ पुनश्चतोदीधला ॥ ३ ॥ आम्रसेचनादिक्रीडाअवसरीं ॥ हरआलामंडपामाझारी ॥ क्रीडेकारणेंसत्वरी ॥ सुशीलेसींआकारिलें ॥ ४ ॥ सुशीलाह्मणेतत्क्षण ॥ ज्यानेंरात्रींकेलेंपाणिग्रहण ॥ तोनव्हेयह्मावरजाण ॥ यासींक्रीडासर्वथानकरींमी ॥ ५ ॥ ऐसेंसुशीलेचेंवचन ॥ मातापितरांनींश्रवणकरून ॥ चिंतातुरहो

ऊनितत्क्षण ॥ मनामाजीविचारिती ॥ ६ ॥ कैसेंआजियेथेंकरावें ॥ कोण्यामहंता सीजाऊनिपुसावें ॥ जनासीमुखकेवींदाखवावें ॥ कांहींउपायसूचेना ॥ ७ ॥ ऐ सेंविचारितांबहुवस ॥ अन्नदानउपायआहेसरस ॥ ह्मणोनपुराणोक्तविधींविशे ष ॥ अन्नसत्रआरंभिलें ॥ ८ ॥ जेजेपांथस्थयेतीब्राह्मण ॥ तयांचेंसुशीलाकरीपाक्षा लन ॥ माताघालीउदकसंपूर्ण ॥ चंदनाचीउटीपुत्रदेई ॥ ९ ॥ ब्राह्मणासीआसनींबै- सवून ॥ षड्रसपक्वअन्नवाढीभोजन ॥ भिक्षुकांसीसौख्यहोयपूर्ण ॥ ऐसेंअन्नस त्रआरंभिलें ॥ १० ॥ इकडेदोघेब्राह्मणमार्गक्रमित ॥ काशीक्षेत्रींपावलेत्वरित ॥ विधिपूर्वकस्नानभागीरथींत ॥ करितेझालेउभयतां ॥ ११ ॥ काळभैरवविश्वेश्व र ॥ तयांसीस्तवूनिनमस्कार ॥ ऐसीयात्रासमग्र ॥ करितेझालेउभयतां ॥ १२ ॥ क्षेत्रस्थभिक्षुकांकारणें ॥ प्रतिगृहींदेतीपीतांबरवसनें ॥ तयांसीतेआशीर्वचनें ॥ चिरायुहोवोह्मणूनिअर्पिती ॥ १३ ॥ ऐसीयात्राकरूनिसमास ॥ स्वगृहींजावया निघतीत्वरित ॥ तोंमार्गींशिवबोलत ॥ मातुळाप्रतीतेधवां ॥ १४ ॥ शिवह्मणेआ जिमाझ्यादेहीं ॥ अस्वास्थ्यअसेमातुळापाहीं ॥ ऐसेंबोलतांलवलाहीं ॥ प्राणोत्क्र मणसमयपातला ॥ १५ ॥ तेव्हांएकनवलवर्तलें ॥ यमदूतधांवूनिआले ॥ तेंमंगला गौरीआणिदूतमवळें ॥ युद्धकरितीदारुण ॥ १६ ॥ मंगलागौरीनेंदूत ॥ युद्धामाजी जिंकिलेसमस्त ॥ तयांपासुनीप्राणत्वरित ॥ घेऊनिदीधलेशिवासी ॥ १७ ॥ तें अकस्मातशिवउठोन ॥ मातुळाप्रतीबोलेवचन ॥ स्वप्नींम्यांयुद्धपाहिलेंजाण ॥ दे वीआणियमदूतयांचें ॥ १८ ॥ त्यादूतांसीमंगलागौरी ॥ जिंकितीझालीयुद्धामाझा री ॥ ऐसेंपाहूनीमोंह्महकरी ॥ जागाझालोंतत्काळ ॥ १९ ॥ मगमातुळह्मणेशिवासीं ॥ जेंतुवांपाहिलेंस्वप्नासीं ॥ तेंपुनश्चनस्मरावेंमानसीं ॥ तवजनकजननीमार्गल- क्षितीपैं ॥ २० ॥ ऐसेंह्मणोनित्वरित ॥ उभयतांवेगेंमार्गचालत ॥ ऐसाआक्रमूनी सकळपंथ ॥ पैठणपुरीपातले ॥ २१ ॥ त्यापैठणांततडागसम्यक ॥ पाहूनितेथेंक- रितीस्वयंपाक ॥ तंवतयेस्थानींदासीअनेक ॥ हरिब्राह्मणाच्यापातल्या ॥ २२ ॥ त्या दासींनींहेब्राह्मण ॥ सुरूपधैर्यगुणसंपन्न ॥ असतीऐसेंविलोकून ॥ तयांसीयेऊ नविचारिलें ॥ २३ ॥ तुह्मींउभयतांकोठीलकोण ॥ येथेंयावयाकायकारण ॥ अहोइच्छीतअसालभोजन ॥ हरीच्यागृहींअन्नसत्रअसे ॥ २४ ॥ ऐसेंवाणीबो

लतां ॥ तेसांगतीउभयतां ॥ आह्मींयात्रेकरू ह्मणोनितत्वतां ॥ परान्नसर्वथाव र्जिलेंअसे ॥ १२५ ॥ ऐसेंत्यांचेंवचनऐकूनी ॥ दासीगेल्यास्वगृहालागुनी ॥ मगआपल्याधन्यासीजाउनी ॥ सकळवृत्तांतनिवेदिला ॥ २६ ॥ मगतोवृत्तांतऐकुनी ॥ हरीपाठवीतयांलागुनी ॥ हत्तीअश्वादिवस्त्रभूषणीं ॥ समारंभेसींआणावया ॥ २७ ॥ ऐसियादेखुनीसमारंभासी ॥ विस्मितझालेनिजमानसीं ॥ उभयतांनिघोनीवेगेंसीं ॥ हरीच्यागृहींपातले ॥ २८ ॥ मातुळातेंबसवूनआसनावरी ॥ पादप्रक्षालनादिहरिपूजाआचरी ॥ मगशिवासन्निधझडकरी ॥ पूजे- कारणेंआलाअसे ॥ २९ ॥ सुशीलाकन्याशिवाचेचरण ॥ हातींधरूनिकरीप्रक्षालन ॥ हाआपुलापतीऐसेंजाणून ॥ लज्जायमानझालीअसे ॥ १३० ॥ मगसांगेआपुल्यामातेप्रती ॥ निश्चयेंअसेहामाझापती ॥ जयाचीपाहूनअंगकांती ॥ प्रेमाअधिकहोतसे ॥ ३१ ॥ ऐसेंऐकुनीकन्यावचन ॥ हरीसींवाटलेंआश्चर्यजाण ॥ मगतोशिवाप्रतीभाषण ॥ करिताझालातेकाळीं ॥ ३२ ॥ हरिम्हणेशिवाब्राह्मणा ॥ तुझियापासींकांहींअसेलखुणा ॥ तरीतीदावूनमाझियामना ॥ निःसंशयकरावें ॥ ३३ ॥ ऐसेंविचारितांहरी ॥ शिवउठोनिगेलाअंतःपुरीं ॥ पूर्वीचेंसुवर्णपात्रझडकरी ॥ आणूनिआंगठीसहितदाविलें ॥ ३४ ॥ हरीनेंतेंपात्रविलोकुनी ॥ आश्चर्यमानिलेंआपुलेमनीं ॥ शिवासीतेकन्यादेउनी ॥ यथाविधीविवाहकेलापैं ॥ ३५ ॥ वस्त्रेंभूषणेंअलंकार ॥ सुवर्णपात्रेंरत्नेंपरिकर ॥ ऐसीसंपदादेऊनिवधूवर ॥ सत्कारिलीतेकाळीं ॥ ३६ ॥ मगहरीचीआज्ञाघेऊन ॥ सुशीलेसहितनिघतीजाण ॥ आपुल्यानगरींजावयाकारण ॥ समारंभेसीतेकाळीं ॥ ३७ ॥ तेउभयतां मार्गक्रमित ॥ याचकांसीदेतीद्रव्यबहुत ॥ श्रावणमासींमंगळागौरीव्रत ॥ करितीझालीसुशीलापैं ॥ ३८ ॥ सर्वांचेंभोजनझालियावरी ॥ पुढेंमार्गक्रमितीझडकरी ॥ ऐसेंजातांयोजनभरी ॥ सुशीलाबोलेतेधवां ॥ ३९ ॥ आजदिनींगौरीपूजन ॥ केलेंअसेम्यांविधीकरून ॥ परीगौरीचेंविसर्जन ॥ विस्मृतीनेंराहिलें ॥ १४० ॥ तेंपूजनकरावयासमास ॥ माघारेंजाणेंअसेनिश्चित ॥ ऐसें ह्मणतांसुशीलासमस्त ॥ पूजास्थानींप्राप्तझाले ॥ ४१ ॥ मंगलागौरीचेंउत्तरपूजन ॥ करितीझालीसुशीलाजाण ॥ तंवतेथेंदेवालयसौवर्ण ॥ मा

ह्लिलें अनीस्रुशोभित ॥ ४२ ॥ मग मंगळागौरीसीं प्रार्थून ॥ नमस्कारिलें भ-
क्तींपूर्ण ॥ पूजेचें करूनि विसर्जन ॥ पुनरपि सर्व निघालेपैं ॥ ४३ ॥ ऐसे ते मार्गक्र
मिती ॥ कुंडिन्य देशासन्निध येती ॥ तंव तेथें तयांस विलोकिती ॥ धर्मपालाचे
नागरिक ॥ ४४ ॥ नागरिक पाहूनतयांसी ॥ विस्मित झाले मानसीं ॥ त्वरित जा-
उनी धर्मपालासीं ॥ अल्हाद युक्त बोलत ॥ ४५ ॥ जन ह्मणती धर्मपाला ॥ स्त्रिये
सहित तव पुत्र आला ॥ नगरीं येतां आह्मीं विलोकिला ॥ तुज सांगावया पातलों ॥
॥ ४६ ॥ ऐसें नागरिक जों सांगत ॥ तों शिवपुत्र आला से निश्चित ॥ मातापितयां-
सी त्वरित ॥ प्रणिपात केला प्रीतीनें ॥ ४७ ॥ स्वभगिनी आणि धर्मपाला ॥ तयांसीं
नमन मातुळें केला ॥ श्वश्रुश्वशुरांसी सुशीला ॥ नमस्कारुनी तिष्ठतसे ॥ ४८ ॥
मग ती धर्मपालकाची पत्नी ॥ सुशीलेतें पाहूनि नयनीं ॥ पुसे निज भ्रात्याला-
गुनी ॥ हे स्त्री कोण सांग मज ॥ ४९ ॥ भ्राता ह्मणे भगिनी ॥ हे असे तव पुत्राची प
त्नी ॥ जियेच्या व्रताचरणें करूनी ॥ पुत्राचें आयुष्य वाढलें ॥ १५० ॥ मग सासू
पुसे सुशीलेसी ॥ तें व्रत सांगावें तुवां मजसीं ॥ जयाचे योगें मम पुत्रासीं ॥ आ
युष्य वृद्धी जाहली असे ॥ ५१ ॥ ऐसें ऐकूनि तियेचें वचन ॥ सुशीला ह्मणे तिज
लागुन ॥ मातें पुसाल जरी आपण ॥ किमपी नाहीं मीं जाणत ॥ ५२ ॥ मानवती
आणि हरि पवित्र ॥ हे माझे मातापितर ॥ तुह्मी सासू धर्मपाल श्वशुर ॥ मंग
ळागौरी पांचवी ॥ ५३ ॥ तैसाच तुमचा पुत्र मम पती ॥ इतुकीं माझीं दैवतें अस
ती ॥ जयांचे आशिर्वादें निश्चितीं ॥ मम कल्याण होतसे ॥ ५४ ॥ ऐसें बोलोनी सु
शीला ॥ मनीं हर्षे वेळोवेळा ॥ मग स्नानादि नेम करूनि सकळा ॥ भोजन करि
ते झाले पैं ॥ ५५ ॥ मंगळागौरीचें ऐसें व्रत ॥ सुशीला नियमें आचरत ॥ तेणें पावु
नी सौभाग्य अखंडित ॥ पुत्रपौत्रां तें पावली ॥ ५६ ॥ श्रीकृष्ण सांगे धर्माप्रती ॥
ऐसा हा व्रत महिमा असे निश्चिती ॥ ह्मणोनि स्त्रियांनीं करावें प्रीतीं ॥ यथावि-
धी करूनियां ॥ ५७ ॥ युधिष्ठिर पुसे कृष्णासी ॥ याचें फळ श्रुत झालें आह्मांसी
॥ परी याचे विधानासीं ॥ कृपा करूनी सांगिजे ॥ ५८ ॥ श्रीकृष्ण ह्मणे पंडुसुत ॥
ऐक सांगतों विधी तुज समस्त ॥ श्रावण मास झालिया प्राप्त ॥ चार भौमवा
रीं व्रत करावें ॥ ५९ ॥ व्रत दिनीं प्रातःकाळीं उठोन ॥ सुस्नात होउनी व्रत संक

रपून॥ सोळाउपचारेंकरून॥ मंगळागौरीपूजावी॥१६०॥ मगसोळादीपउ जळून॥ देवीकारणेंकरावेंनीराजन॥ तैसेचमाताआणिसुवासिनीकारणें ॥मोदकवायनेंदेईजे॥६१॥ नीराजनाचेदीपक॥ तेआपणभक्षावेसम्यक॥ लवणवर्जितअन्नदेख॥ भक्षणकरावेंव्रतदिनीं॥६२॥ तदनंतरगौरीविस र्जन॥ करावेंभक्तीपुरःसरजाण॥ तोंपर्यंतदीपरक्षावापूर्ण॥ ऐसाविधीजा णिजे॥६३॥ ऐसेंपंचवर्षेपर्यंत॥ सौभाग्यस्त्रियांनींव्रतकरावेंविध्युक्त॥ तेणेंसौभाग्यवृद्धिंगत॥ होउनीमनोरथपूर्णहोती॥१६४॥ इतिश्रीभवि ष्योत्तरपुराणेमंगलागौरीव्रतकथासमाप्ता॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥

कृष्णजयंतीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीकृष्णायनमः॥ जयजयअनंतब्रह्मांडनायका॥ च तुराननाचियाजनका॥ चौघांसीहिनव्हेआवांका॥ तुझेंस्वरूपवर्णावया॥१॥ साहीजणवेडे होती॥ अठरांचीखुंटलीगती॥ चौघीजणीतटस्थपाहती॥ स्वरू पस्थितीनवर्णवे॥२॥ पांचानुरेचीठाव॥ चारीसहजचीझालेवाव॥ चौदा जणांचीठेव॥ नचलेस्वरूपवर्णावया॥३॥ शिणल्याबहुतचौसष्टी॥ आ ठजणीबहुतकष्टी॥ अक्रराहिहिंपुढी॥ स्वरूपतुझेंवर्णितां॥४॥ आणि

कएकबारादेखण्या ॥ सोळाजणीचतुरशाहाण्या ॥ आणिचौघीडोळेमोडुनया ॥ळाजोनियांतटस्थ ॥ ५ ॥ पंचविसांझाळीवाच ॥ तिघांचेंनुरेचीनांव ॥ दोन्ही ह्मणणेंहाभाव ॥ हेंहीनेथेंविराळें ॥ ६ ॥ चहूंमुखांचावर्णितांभागला ॥ पांचमुखांचानटस्थराहिला ॥ सहामुखांचादडाला ॥ कपाटामाजीजाउनी ॥ ७ ॥ सहस्रमुखांचावर्णितांदेख ॥ तोहीझालातळींतल्पक ॥ थोरथोरांशीपडलीअटक ॥ एकमुखेंकायवर्णूं ॥ ८ ॥ जीमूताचेबिंदुकिती ॥ हेहीएकवेळांहोयगणती ॥ निराळींपायींवेघती ॥ परीतुझीस्थितीअगम्य ॥ ९ ॥ होईलपृथ्वीचेंयजन ॥ गणवेलसिंधूचेंजीवन ॥ अवनीवरीकितीतृण ॥ मोजवेलगणितातें ॥ १० ॥ अंबरआहेकितीविती ॥ हेंहीगणवेलरमापती ॥ परीतुझेगुणनिश्चिती ॥ नवर्णवतीकोणातें ॥ ११ ॥ असोआतांपूर्वानुसंधान ॥ श्रोतींऐकावेंचित्तदेऊन ॥ कंसेंदेवकीचेगर्भवधून ॥ साहीटाकिलेक्रूरपणें ॥ १२ ॥ पापझालेंउत्कटजाण ॥ गांजिलेगाईब्राह्मण ॥ यावरीक्षीरसागरींजगज्जीवन ॥ कायकरिताजाहला ॥ १३ ॥ अनंताशींह्मणेअनंत ॥ चलाअवतारघेऊंत्वरित ॥ करूंदुष्टांचानिःपात ॥ संतभक्तांरक्षूंपें ॥ १४ ॥ तंवबोलेधरणीधर ॥ मींनघेंआतांअवतार ॥ पूर्वींझालोंसौमित्र ॥ कष्टफारभोगिले ॥ १५ ॥ हांसोनिबोलेहृषीकेशहस्रनयन ॥ अष्टाविंशतीअयनेंउपोषण ॥ निराहारघोरअरण्य ॥ तुह्मासवेंसेविलेंजी ॥ १६ ॥ आतांआपणाचीअवतरावें ॥ अवतारनाट्यदाखवावें ॥ गोब्राह्मणसुखीरक्षावे ॥ प्रतिपाळावेसाधुजन ॥ १७ ॥ टाकूनिकपटकुटिलभाव ॥ स्वामीसीहांसेभोगिराव ॥ बोलेकौतुकेंरमाधव ॥ शेषाप्रतीस्वानंदें ॥ १८ ॥ तूंमाझाप्राणसखा ॥ समरभूमीचापाठिराखा ॥ तुजवीणभक्तटिळका ॥ अवतारमीनघेची ॥ १९ ॥ तूंमाझेंनिजांगपूर्ण ॥ तूंसखयामाझानिजप्राण ॥ तुजवीणमजएकक्षण ॥ नगमेचीजिवलगा ॥ २० ॥ तूंझालासीपूर्वींलक्ष्मण ॥ लंकेसीकेलेंरणकंदन ॥ बहुतसेवाकरून ॥ मजतुवांतोषविलें ॥ २१ ॥ आतांतूंपुढेंजाईसत्वर ॥ होईमाझाज्येष्ठसहोदर ॥ मीतुझीआज्ञापाळीननिर्धार ॥ बळिभद्रहोईतूं ॥ २२ ॥ वडीलबंधुतूंहोई ॥ देवकीच्यागर्भींजाऊनिराहीं ॥ मींयोगमायेसलवलाहीं ॥ पाठवितोंतुजमागें ॥ २३ ॥ कंसेंवधिलेगर्भसकळ ॥ तुजयोगमायाकाढील ॥ मगगोकुळींनेऊनठेवील ॥ रोहिणीच्यानिजगर्भी ॥ २४

मायाजाईलयशोदेच्याउदरा॥ मगमीयेईनमथुरापुरा॥ देवकीच्यागर्भवोवरा॥ माझ्याअवतारारूपहोय॥२५॥ उपजतांचीगोकुळींयेईन॥ मगतुह्मींआह्मींरवेळूं दोघेजण॥ गोरक्षमिषेंसंपूर्ण॥ दैत्यतेथीलसंहारूं॥ २६॥ करूनिसाष्टांगनमन॥ पुढेंचालिलासंकर्षण॥ देवकीच्याउदरींयेऊन॥ गर्भराहिलासातवा॥२७॥ दिवसेंदिवसगर्भवाढे॥ मंदिरींपरमप्रकाशपडे॥ जैसापळेंपळेंसूर्यचढे॥ उदयाद्रीहुनीपश्चिमे॥२८॥ वसुदेवाप्रतीदेवकीबोले॥ सहावेळामींगर्भिणीझाल्यें॥ परीनवलवाटतेंयेवेळे॥ यागर्भाचेंमजलागीं॥२९॥ वाटेपृथ्वीउचलीन॥ कींआकाशाधीरदेईन॥ सप्तसमुद्रसांठवीन॥ नरवाग्रींमजवाटतसे॥३०॥ हातींघेउनीनागरमुसळ॥ पीचमर्दीनकंसदळ॥ दैत्यमारावेसमूळ॥ मनामाजीवाटतसे॥३१॥ वसुदेवह्मणेतेक्षणीं॥ नकळेईश्वराचीकरणी॥ एवढानरीवांचोनी॥ विजयीहोकांसर्वदा॥३२॥ तोंलागलासातवामास॥ निद्राआलीदेवकीस॥ वसुदेवहिसावकाश॥ निद्रार्णवींनिमग्न॥३३॥ तंवतीहरीचीयोगमाया॥ तिची ब्रह्मादिकांनकळेचर्या॥ इच्छामात्रेंसहत्कार्या॥ ब्रह्मांडहीरचियेलें॥३४॥ ब्रह्माविष्णुशिवतीन्ही॥ गर्भीआलींबाळेंतान्ही॥ परीएकासीनेत्रउघडूनी॥ स्वरूपपाहोंनेदीच॥३५॥ आत्मासुखाचासमुद्र॥ त्यांतपहूडलेजीवसमग्र॥ परीचारवोंनेदीअणुमात्र॥ गोडीतेथीचीसोयाते॥ ३६॥ हेचैतन्याचीकुंथी॥ हेअरूपाचीरूपकर्त्री॥ ब्रह्मांडीचेपुतळेनानागती॥ एकसूत्रेंनाचवीपैं॥३७॥ इणेंनिर्गुणगुणासीआणिलें॥ इणेंअजन्मासीजन्मविलें॥ इणेंनिराकाराआकारिलें॥ धरविलेअवतार॥३८॥ हेपतीसनकळतां॥ गर्भीणझालीपतिव्रता॥ ब्रह्मांडरचिलेंतत्वता॥ इच्छामात्रेंकरूनियां॥३९॥ शेजेनिजवूनीभ्रतार॥ सृष्टीघडीमोडीसमग्र॥ समाचारअणुमात्र॥ कळोंनेदीपतीतें॥४०॥ हेकोंटाळिणानिर्धारी॥ नसतीचंदैवलेंउभींकरी॥ जीवपडिलेअघोरीं॥ नानायोनीहिंडवी॥ ४१॥ धरीलकोणस्वरूपाचीचाड॥ त्यावरीघालीनसतेंलिगाड॥ पुढेंस्वर्गसुखकरीआड॥ तेंचिगोडदाखवी॥४२॥ गोडतेंकडवटकेलें॥ कडवटागोडपणदाखविलें॥ अहंकारमद्यजीवांपाजिलें॥ वेडेकेलेसर्वही॥४३॥ आतां [illegible]हीमाया राणी॥ इचीविपरीतचिकरणी॥ तिणेंदेवकी

चागर्भकाढूनी ॥ गोकुळासीपैंनेला ॥ ४४ ॥ कंसानेलाकाढुनी ॥ ब्रह्मा नकळेकरणी ॥ रोहिणीवसुदेवाचीपत्नी ॥ नंदगृहींहोतीते ॥ ४५ ॥ याभयेंजाण ॥ नंदगृहींराहिलीलपोन ॥ तिच्यापोटींनेऊन ॥ गर्भघातलातेक्ष णीं ॥ ४६ ॥ निजलेठायींगर्भ ॥ पोटांतघातलास्वयंभ ॥ परमतेजस्वीसुप्रभ ॥ सूर्यजैसातेजस्वी ॥ ४७ ॥ जागीझालीरोहिणी ॥ तोंसातमासांचीगर्भिणी ॥ ह्मणेकैशीझालीकरणी ॥ चिंतामनींवर्तत ॥ ४८ ॥ पुरुषनसतांगर्भराहिला ॥ परमचिंताक्रांतनेअबला ॥ नंदयशोदेसकळला ॥ समाचारसर्वतो ॥ ४९ ॥ जीवींझोंबलाचिंताग्नी ॥ तोंआकाशींवदलीदेववाणी ॥ चिंताकरूंनकोरोहिणी ॥ वसुदेवाचागर्भअसे ॥ ५० ॥ पोटायेतोभोगींद्र ॥ उतरील पृथ्वीचाभार ॥ ऐकतां हेंउत्तर ॥ सुखझालेंसमस्तां ॥ ५१ ॥ लोकापवादसर्वहरला ॥ चिंतेचाडागधूतला ॥ तोबलरामजन्मला ॥ नवमासभरतांची ॥ ५२ ॥ प्रकाशलासहस्रकिरण ॥ तैसाबाळदेदीप्यमान ॥ नंदेंजातकवर्तवून ॥ बळभद्रनामठेविलें ॥ ५३ ॥ ऐसा उपजलाअहींद्र ॥ तोंयशोदाझालीगरोदर ॥ हरिमायेनेंअवतार ॥ तेथेंघेतलातेध वां ॥ ५४ ॥ यशोदागर्भिणीझाली ॥ इकडेकथाकैसीवर्तली ॥ देवकीपाहेघाबरली ॥ तोंगर्भनाहींपोटांत ॥ ५५ ॥ नेणोंकैसीझालीकरणी ॥ सांगेवसुदेवालागुनी ॥ ह्मणेगर्भनपडेचीधरणीं ॥ गेलाजिरूनिपोटांत ॥ ५६ ॥ वसुदेवह्मणेनेवेला ॥ कंसधाकेंगर्भजिरला ॥ नकळेईश्वराचीकळा ॥ कंसासकळलासमाचार ॥ ५७ ॥ दूत सांगतीकंसातें ॥ गर्भजिरलाजेथिंच्यातेथें ॥ कंसह्मणेआतांआठव्यातें ॥ बहुत जपासर्वदी ॥ ५८ ॥ देवकीहोतांचगर्भिण ॥ जागानेत्रींतेलघालून ॥ आठव्याची आठवण ॥ विसरूंनकासर्वथा ॥ ५९ ॥ देवकीउदरींचाआठवा ॥ निजध्यासबैसलाकंसभावा ॥ जनींवनींआघवा ॥ आठवाआठवाआठवत ॥ ६० ॥ जागृतींसुषुप्तीस्वप्नीं ॥ आठवादिसेध्यानींमनीं ॥ आठवादिसेभोजनीं ॥ आठवाशयनींसोडीना ॥ ६१ ॥ भूमीदिसेआठव्याऐसी ॥ आठवादिसेआकाशीं ॥ आठव्यानेंव्यापिलें त्यासीं ॥ दिवसनिशींआठवा ॥ ६२ ॥ इकडेक्षीरसागरींश्रीहरी ॥ क्षीराब्धिसुतेसीआज्ञाकरी ॥ पद्माक्षीतूंक्षितीवरी ॥ क्षितिपालउदरींअवतरें ॥ ६३ ॥ वैदर्भदेशींचाभीमकराजा ॥ तयाचीतूंहोईआत्मजा ॥ तत्काळचाललीकमळजा ॥ नमस्का

रुनीहरीतें॥६४॥जगद्द्यस्वयेंआपण॥प्रवेशलामथुरापट्टण॥देवकीचेगर्भी येऊन॥राईताझालाकौतुकें॥६५॥गर्भवासाआलाभगवंत॥ह्मणतांहांसती लसाधुसंत॥लीलाअवतारीजगन्नाथ॥जन्ममृत्यूत्याकैंचा॥६६॥ज्याचेंक-रितांस्मरण॥जायजन्ममृत्यूखंडोन॥तोराहिलागर्भीयेऊन॥कल्पांतींहिघडे ना॥६७॥उगाचलौकिकभाव॥दाविलीमृत्युलोकींचीठेव॥तोब्रह्मानंदस्वयमेव ॥जन्ममृत्यूत्याकैंचा॥६८॥क्षीरसागराहूनीहरीआला॥तरीतोठावकायओस पडला॥तोतैसाचसंचला॥लक्ष्मीशेषासमवेत॥६९॥अनंतरूपेंअनंतनामें॥ अनंतअवतारअनंतकर्मे॥अनंतलीलाघनश्यामें॥भक्तांलागींदाविल्या॥ ॥७०॥अनंतब्रह्मांडेंअनंतशक्ती॥अनंतयुगींच्याअनंतकीर्ती॥अनंतरूपेंअ नंतमूर्ती॥अतर्क्यगतीवेदशास्त्रां॥७१॥असोलौकिकविचारदेख॥गर्भीआ-लालक्ष्मीनायक॥कंसासीलाचिलाधाक॥देखिलानसतांसर्वदा॥७२॥देव कीझालीगर्भिणी॥तेजनमायेगगनीं॥खेदकांहींनवाटेमनीं॥स्फुरवेंकरो नीडुलत॥७३॥पोटांतआलाविदेहीहरी॥देवकीनाहींदेहावरी॥जनींव नींदिगंतरीं॥अवघामुरारीदिसतसे॥७४॥वसुदेवह्मणेदेवकीप्रती॥ तुजचिंताकांनवाटेचित्तीं॥आठव्याचीकेसीगती॥होईलतेंनकळेपां॥७५॥ फसजपतोबहुत॥आठव्याचाकरावयाघात॥यावरीदेवकीबोलत॥प्रतिउ त्तरकायतेव्हां॥७६॥भुजापिटोनबोलेवचन॥कंसासमारीनआपटोन॥मु ष्टीकचाणुरांचाप्राण॥क्षणमात्रेंघेईनमी॥७७॥हांकफोडोनगर्जेथोर॥उ तरीनपृथ्वीचाभार॥करूनदैत्यांचासंहार॥वंदिशाळाफोडीनमी॥७८॥ आणीयेगींधनुष्यबाण॥युद्धकरीनमीदारुण॥जरासंधारथींबांधोन॥सत्रा वेळांआणीनमी॥७९॥भस्मकरीनकाळयवन॥रचीनद्वारकापट्टण॥सक ळनृपांशिक्षालावून॥पट्टराणीआणीनमी॥८०॥हांकफोडिलीक्रोधेंथोर॥ जीवेंमारीनभौमासुर॥निवटीनकौरवभार॥निजभक्तकैवारें॥८१॥मीभक्तां चासारथीहोईन॥दुष्टसर्वसंहारीन॥मीब्रह्मानंदपरिपूर्ण॥अवतरलोंपृथ्वी वरी॥८२॥वसुदेवासीचिंतावाटे॥हीगर्जतीएवढ्यानेटें॥जरीबाहेरमातप्र गटे॥तरीअनर्थहोईलपां॥८३॥वसुदेवबोलेवचन॥देवकीधरींआलांत्रो

न॥ येरीह्मणेकेंचीदेवकीपूर्ण॥ब्रह्मसनातनमीअसें॥८४॥स्त्रीपुरुषनपुंस
क॥याहूनवेगळामीनिष्कळंक॥सकळमायाचक्रचाळक॥कर्ताहर्तामीचपैं
॥८५॥मीसर्वद्रष्टाअतींद्रिय॥मीअजअव्ययनिरामय॥अजितअपारनिष्क्रि
य॥आनंदमयवर्तेमी॥८६॥मीप्रळयकाळींचाशास्ता॥मीआदिमायेचानियंता
॥मींचहूंवाचांपरता॥मायानिर्मितामींचपैं॥८७॥मीचसगुणमीचनिर्गुण॥मी
चथोरमीचलहान॥देवदैत्यनिर्मून॥पाळिताहर्तामीचपैं॥८८॥ऐसेंदेवकीबो-
लोन॥मागुतीधरीमौन॥तोंआकाशींदेवसंपूर्ण॥गजरकरितीदुंदुभीचा॥
॥८९॥अवतरेलआतांभगवंत॥करीलदुष्टांचानिःपात॥देवमिळोनीसमस्त
॥गुप्तमथुरेउतरले॥९०॥ब्रह्मादिकआणिइंद्र॥वंदिशाळेपातलेसमग्र॥देवकी
सप्रदक्षिणाकरितीसुरवर॥एकनमस्कारघालिती॥९१॥उभेठाकूनबद्धांजुळी
॥गर्भस्तुतीआरंभिली॥जयसच्चिदानंदवनमाळी॥देवकीजठरगर्भा॥९२॥
जयहरिनारायणगोविंदा॥इंदिरावराआनंदकंदा॥सर्वेशामुकुंदापरमानंदा॥
परमपुरुषापरज्ञा॥९३॥पद्मजजनकापुरातना॥पंकजनेत्रापरमपावना॥प
द्मावल्लभापशुपतिजीवना॥पयाब्धिवासापरेशा॥९४॥पतितपावनापंकज-
धारका॥कमनीयरूपानिष्कलंका॥कमळस्वरूपाकमळानायका॥किल्मिषमोचका
कमलेशा॥९५॥कर्ममोचकाकरिवरतारणा॥कैवल्यनिधेकैटभभंजना॥करु
णाकराकामविहीना॥काळनाशनाकाळात्मया॥९६॥आदिकेशवाविश्व-
भूषणा॥विश्वंभरावेदपाळणा॥वेदपुरुषावेदस्थापना॥विश्वाधीशाविश्व
पती॥९७॥अनंतवेषाअनंतवदना॥अनंतनामाअनंतनयना॥अनंतपाणी-
अनंतचरणा॥अनंतकल्याणानमोस्तुते॥९८॥अव्ययरूपाअपरंपारा॥अग
म्याअगुणाअगोचरा॥अनामाअसंगाअक्षरा॥आदिकारणाआत्मया॥९९॥
अमानुषाअविद्याछेदना॥आनंदरूपाआनंदसदना॥अभेदाअबोधीअमळपूर्णा
॥आदिमूळाअव्यक्ता॥१००॥सर्वातीतसर्वज्ञा॥गुणसागरागुणज्ञा॥आह्मीस-
कळसुरतवाज्ञा॥पाळूनियांराहतों॥१॥ऐसीस्तुतीकरूनिजाणा॥देवपावलेअं
तर्धाना॥आनंदनमायेमना॥सुरवरांच्यातेधवां॥२॥कंसासरात्रंदिवस॥ला
गलाआठव्याचानिजध्यास॥आठहीप्रहरतयास॥आठवापयासदुसरें नाहीं॥

॥३॥ दूतींप्रतीपुसेकंस ॥ गर्भासकितीझालेमास ॥ त्याह्मणतीसंपावयास ॥ न
वमासांअवधीथोडाअसे ॥ ४ ॥ आपणयेऊनकंसासुर ॥ उभारादेदेवकीसमोर
॥ तंवतेआनंदरूपसाचार ॥ चिंताअणुमात्रनाहींच ॥ ५ ॥ नासाग्रींठेवूनिदृष्टीं ॥
कृष्णपाहेपाठींपोटीं ॥ दिसेसर्वत्रतोजगजेठी ॥ बोलतांओंठींकृष्णाचिये ॥ ६ ॥
कृष्णरूपआसनवसन ॥ कृष्णरूपअन्नपान ॥ कृष्णरूपदिसेसदन ॥ भूषणसं
पूर्णकृष्णरूप ॥ ७ ॥ पृथ्वीआपतेजवायुनिराळ ॥ कृष्णरूपदिसेसकळ ॥ स्थावर
जंगमनिर्मळ ॥ घननीळरूपदिसतसे ॥ ८ ॥ पुढेंउभाकंसदेख ॥ परीनिर्भयदेव
कीसुरेख ॥ महेशापुढेंमशक ॥ तैसाकंसभासतसे ॥ ९ ॥ इंद्रापुढेंजैसारंक ॥
कींज्ञानियापुढेंमहामूर्ख ॥ कींकेसरीपुढेंजंबुक ॥ कींसूर्यापुढेंखद्योतपैं ॥ १० ॥ कीं
हंसापुढेंबग ॥ कींकोकिळेपुढेंकाग ॥ कींविप्रासमोरमांग ॥ तैसाखळउभातेथें ॥
॥ ११ ॥ कींनामापुढेंपापदेख ॥ कींवेदांतापुढेंचार्वाक ॥ कींशंकरापुढेंमशक ॥ कींमी
नकेतनउभाजैसा ॥ १२ ॥ कींपंडितापुढेंअजापालक ॥ कींश्रोत्रियापुढेंहिंसक ॥ कीं
वासुकीपुढेंमूषक ॥ लक्षणेंपाहूंपातला ॥ १३ ॥ अग्नीपुढेंजैसेंतृण ॥ कींज्ञानियापु
ढें अज्ञान ॥ कींमहावातासीआडवेंपूर्ण ॥ जळदजाळजैसेंकां ॥ १४ ॥ ऐसाकंसदेव
कीपुढें ॥ तीसन्याहाळूनपाहेनिवाडें ॥ तंवतेचतुर्भुजरूपडें ॥ शंखचक्रयुक्तदिसे
॥ १५ ॥ नदिसेस्त्रियेचीआकृती ॥ परमदैदीप्यमानविष्णुमूर्ती ॥ आरक्तनेत्रस्फुद
र्शनहातीं ॥ ऊर्ध्वकरूनीउभीअसे ॥ १६ ॥ मुरकुंडीकंसाचीवळली ॥ शस्त्रेंहातीं-
चींगळालीं ॥ बोबडीतोंडाशींपडली ॥ हाकफोडिलीभयेंतेव्हां ॥ १७ ॥ आरडोनि-
यांकंसपळे ॥ थरथरांकांपेवाटेअडथळे ॥ पिशाचवतचालतांडोले ॥ संचरला
गृहींआपुलिया ॥ १८ ॥ कंसतेव्हांशस्त्रघेउनी ॥ रागेंआपटीमेदिनी ॥ आठव्यास
जिवेंमारूनी ॥ टाकीनमीनिर्धारें ॥ १९ ॥ आठव्यानेंमजव्यापिलें ॥ त्यासमीगि-
ळीनसगळें ॥ कंसरागेंफिरवीडोळे ॥ आल्यागेल्यावरीपैं ॥ १२० ॥ आतांश्रीकृ
ष्णाचाजन्मकाळ ॥ पाहूंआलेनिर्जरसकळ ॥ दुंदुभीनादेंनिराळ ॥ दुमदुमिलें
तेधवां ॥ २१ ॥ विमानाचीझालीदाटी ॥ मावनाहींनभापोटीं ॥ करितीदिव्यसुम
नवृष्टी ॥ आनंदपोटींनसमाये ॥ २२ ॥ वर्षाऋतुश्रावणमास ॥ बुधाष्टमीकृष्ण
पक्ष ॥ अवतरलाकमलदलाक्ष ॥ रोहिणीनक्षत्रतेदिवशीं ॥ २३ ॥ सोमवं

शींअवतार॥ ह्मणोनिसाधिलाचंद्रपुत्रवार॥ जाहलाशशीचाउद्धार॥ दशा
आलीवंशासी॥२४॥ मध्यरात्रींअष्टमीस॥ देवकीपुढेंपरमपुरुष॥ चतुर्भुज
हृषीकेश॥ निमास्कर डोळसपैं॥२५॥ आठवर्षांचीमूर्ती॥ असंभाव्यपडली
दीसी॥ तेजेंदशदिशाउजळती॥ तेथेंलपतीशशिसूर्य॥ १२६॥ पदकमळीं
चाआमोदसेवावया॥ भ्रमरीझालीक्षीराब्धितनया॥ सर्वकाळनविसंबेपा
यां॥ कृपणजेंसाधनातें॥२७॥ भागीरथीचरणींउद्भवली॥ सागरींतेएक
झाली॥ परीनविसंबेनिजमुळीं॥ कदाकाळींतुटेना॥ २८॥ अरुणबाला
र्केसध्याराग॥ दिव्यरत्नाचेकाढिलेरंग॥ तैसेंतळवेआरक्तस्फुरंग॥ श्रीरंगाचे
शोभती॥२९॥ चंद्रक्षयरोगेंझालाकष्टी॥ मगतोराहिलाचरणांगुष्ठीं॥ कींद
शधाहोउनीदाहीबोटीं॥ स्फुरयाडळाशशीतो॥३०॥ वज्रध्वजपद्मअंकुश
॥ऊर्ध्वरेखाचक्रपदींविशेष॥ सामुद्रिकचिन्हेंस्फुरस॥ कायअर्थसुचविला
॥३१॥ साधकासऊर्ध्वरेखा॥ ऊर्ध्वमार्गदावीदेखा॥ सत्वशीळाप्रेमळ-
भाविका॥ ऊर्ध्वसंकेतदावितसे॥ ३२॥ विद्यामदेंजेझालेमस्त॥ कोणासन
लेखितीमजउन्मत्त॥ त्यांसआकर्षावया वैकुंठनाथ॥ क्षमाअंकुशधरीपदीं
॥३३॥ पद्मकांधरिलेंपायीं॥ पद्मावसेतयाठायीं॥ आणिकानेंप्रासनाह्मीं
॥घोरतपआचरतां॥३४॥ अहंकारपर्वतथोर॥ भक्तांसबाधकजड फार॥
[illegible] यींधरियेलें॥ [illegible]
॥ परीविशाळभक्तिध्वज॥ भक्ततारावया अधोक्षज॥ सदाउदितवाटपाहे
॥३६॥ जीवशरणयेतीजडरूप॥ त्यांचेंछेदावयासर्वपाप॥ चक्रपायींदेदी
प्य॥ तेजअमूपझळकतसे॥३७॥ प्रपदेंदिसतीविमळ॥ घोटींत्रिकोणसो-
ज्वळ॥ इंद्रनीलमणीस्फुढाळ॥ परीउपमेंपुरेना॥३८॥ तळवेआरक्तविराज
ती॥ कींबहुभ्रमलीसरस्वती॥ ह्मणोनिध्यावयाविश्रांती॥ तळवांराहि-
लीश्रीहरीच्या॥३९॥ विश्वाचींपापेंकितीहरावीं॥ ह्मणवोनिभ्रमलीजान्ह-
वी॥ शऋभ्रवांकीरूपझालीबरवी॥ ह्मणूनिसत्कवीवर्णितीहो॥१४०॥ का
लिंदीकृतांताचीभगिनी॥ ऐसेंबोलिजेतेसर्वजनीं॥ तो अपवादच्चुकवाव-
याआगुनी॥ पांडपास्फनीळझालीते॥१४१॥ ऐसीहरिपदींत्रिवेणीस्फुरं

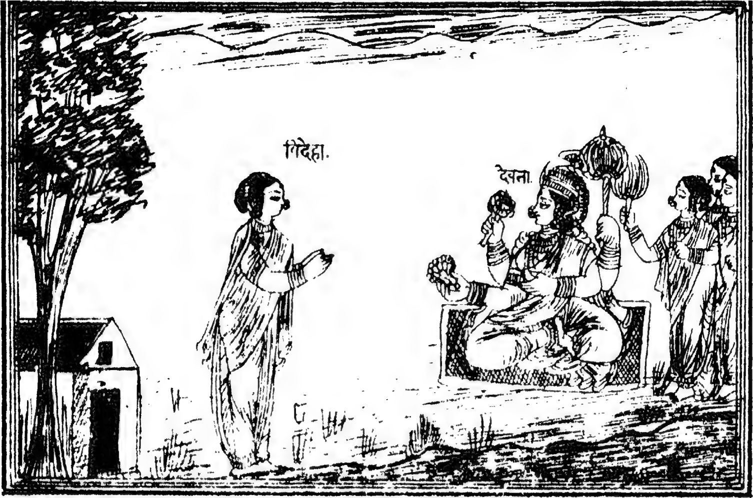
ग॥अज्ञानछेदकदिव्यप्रयाग॥अक्षयवटस्फुरंग॥ध्वजांकुशतेचिपैं॥४२॥ चरणींस्फुरवाद्दलेप्रेमळ॥तेचतेथेंपूर्णमराळ॥वांकीवरीरत्नेंतेजाळ॥तपोधनतपतीते॥४३॥प्रयागींमोक्षठेवितांदेह॥येथींच्याश्रवणेंद्दोयविदेह॥ भावेंमाघमासींनिःसंदेह॥त्रिवेणीमाधवसेविजे॥४४॥त्याप्रयागाजातांकष्ट॥द्दाध्यानीचद्दोयप्रगट॥याप्रयागींनीलकंठ॥क्षेत्रसंन्यासघेतपैं॥१४५॥ घांकीनेपुरेंतोडर॥फरितीदैत्यांवरीगजर॥पोटस्याजंघासुकुमार॥श्यामसुंदरदिसतीपैं॥४६॥कींतेसरळकर्दळीस्तंभ॥कींगरुडपाचूचेउगवलेकोंभ॥कीं शोधूनियांस्फुनीळनभ॥जानूजंघावोतिल्या॥४७॥कींमिळोनिसहस्रसौदामिनी॥शीतळद्दोवोनिपीतवसनीं॥जडल्याचंचळपणटाकुनी॥हरीजघनींसर्वदा॥४८॥कटीमेखळेचेंतेजआगळें॥दिव्यरत्नेंमिरवतीस्फद्दालें॥ कींएक हरीसूर्यमंडळें॥द्दरीजघनींजडियेलीं॥४९॥ नाभीवर्तुळगंभीर ॥ जैसा कांबाळभास्कर॥ तेथेंउगवलाचतुर्वक्त्र॥सृष्टिचिये आदिकाळीं॥१५०॥ उदरींत्रिवळीसुकुमार॥॥कौस्तुभतेजेंझांकेअंबर॥ वैजयंतीमुक्ताहार ॥ चरणांगुष्ठपर्यंतपैं॥५१॥ वक्षस्थळींश्रीवत्सलांछन॥सव्यभागींशोभायमान॥वामभागींश्रीनिकेतन॥वास्तव्यस्थळश्रीचेंपैं॥५२॥ शंखचक्रगदापद्म॥ चतुर्बाहूउत्तमोत्तम॥कींधर्मार्थमोक्षकाम॥चारीपुरुषार्थउभारिले॥५३॥ पांघुरलाजोपीतांबर॥जडितपल्लवमनोहर॥ कींतेणेंरूपेंसहस्रकर॥ अवतरलाभासतसे॥५४॥चांदणेंशोभेस्फद्द निराळीं॥तैसीउटीअंगींशोभली॥कींइंद्रनीळागवसणीघातली॥काश्मीराचीसुरंग॥५५॥कंबुकंठविराजमान॥नासिकसरळसुहास्यवदन॥ मंदस्मितझळकतीदशन॥चंद्रतेजउणेंपैं॥५६॥कींसर्वहीआनंदमिळोन॥ हरिमुखींवसतीअनुदिन॥त्रैलोक्यसौंदर्यविसावोन॥तेथेंचगोळाजाहलें॥ ॥५७॥कुंडलेंतळपतीमकराकार॥तेजेंउखळरिलेंअंबर॥मजवाटेशशीदिनकर॥हरिश्रोत्रींलागले॥५८॥ कुंडलांचीदिव्यदीप्ती॥गंडस्थळींझळके ज्योती॥ कुंडलांसकर्णशोभविती॥ कर्णांचीदीप्तीविशेष॥५९॥कृष्णतनूच्यास्फुरवाडें॥अलंकारांसीप्रभाचढे॥ कपाळींटिळकनिवाडे॥ मृगम

दाचासतेज ॥ १६० ॥ कल्पांतींचासूर्यप्रकटला ॥ तैसामुकुटतेजागळा ॥ वरी दिव्यमणीमिरवला ॥ तोवर्णिलानवजाय ॥ ६१ ॥ बाहुदंडींकीर्तिमुखें ॥ हस्त कंकणेंदिव्यसुरेखें ॥ मुद्रिकांचेंतेजझळके ॥ चपळेहूनीविशेष ॥ ६२ ॥ ऐसेंए-काएकींबंदिशाळ ॥ देवकीदेखेघनसांवळें ॥ जीवाचेंनिंबलोणकेलें ॥ हरीव रूनीतेथवां ॥ ६३ ॥ आनंदनमायअंतरीं ॥ म्हणभक्तवत्सलाश्रीहरी ॥ तूंमाझि यानिजोदरीं ॥ पुत्रझालावोनीअवतरें ॥ ६४ ॥ तूंविश्वंभरबहुथोर ॥ परीलोकम्ह णतीमाझापुत्र ॥ ऐसाहोईनतूंगजीवनेत्र ॥ आळमाझीपुरवावी ॥ ६५ ॥ हरीम्ह णनवेळा ॥ मींबाळकहोईनअवघेनीळा ॥ परीमजन्सवगोकुळा ॥ नेऊनियां घालावें ॥ ६६ ॥ तेथेंमाझाप्राणमित्र ॥ ज्येष्ठबंधूबळिभद्र ॥ मगदोघेहिएकदुसा-चार ॥ दर्शनालागींतूमच्या ॥ ६७ ॥ ऐसेंबोलोनजगज्जीवन ॥ हास्यवदनेंअव लोकून ॥ आपलीयोगमायायावरून ॥ देवकीसींमोहिलें ॥ ६८ ॥ सच्चिदानंद घननीळ ॥ देवकीपुढेंझालाबाळ ॥ तोसवार्थकेवळ ॥ माझेउदरींजन्मला ॥ ६९ ॥ पहिलाप्रनापविसरली ॥ बाळदेखोनघाबरली ॥ असंभाव्यमपायपडली ॥ बंदि-शाळेनसमाये ॥ ७० ॥ रात्रझालीदोनप्रहर ॥ वसुदेवासीउठवीसुंदर ॥ म्हणेशब्दजाईलबाहेर ॥ तरीकंसधांवेलपैं ॥ ७१ ॥ कोठेंतरीकृष्णलपवावा ॥ बाहेरन केकळोंनद्यावा ॥ मानेंचिन्हदर्याधगवा ॥ तरीचलाथेलकृष्णहा ॥ ७२ ॥ वसुदेव लवलाहेंधांवन्नला ॥ श्रीकृष्णहृदयींहदधरिला ॥ म्हणेकोठेंलपवूंयाला ॥ हाझांकिलानवजाय ॥ ७३ ॥ सूर्यकायमुष्टींनझांके ॥ चंद्रनलपेकदाकांस्वें ॥ ऐरावतशक्राचादेखें ॥ लपेलकेंवीपर्णकुटीं ॥ ७४ ॥ सिंधूनमायगंङ्गणीं ॥ बोच क्यांतनलपेकदाअग्नी ॥ मेरूकाखेमींघालुनी ॥ कोणालपवेलसांगपां ॥ ७५ ॥ मूर्खोमाजींपंडित ॥ अभाग्यांतश्रीमंत ॥ क्षीयामाजीप्रतापवंत ॥ शूरकेंसाझा केंपां ॥ ७६ ॥ लवणाच्यापर्वतथोर ॥ आवरूनशकेंगंगापूर ॥ वानरांमाजीरघुवीर ॥ कदाकाळींझांकेना ॥ ७७ ॥ भूतांमाजींशंकर ॥ किरडांमाजींधरणीधर ॥ रंकांमाजीराजेंद्र ॥ कदाझांकिलाजाईना ॥ ७८ ॥ कस्तूरीचोरिलीचोरें ॥ परी परिमळेंहाटभरे ॥ तैसाकृष्णनझांकेवोसुंदरे ॥ लपवितांकोठेंही ॥ ७९ ॥ बाहेर फकरतांमात ॥ तत्काळहोईलअनर्थ ॥ ज्यालाद्रव्यकूपसांपडत ॥ तेणेंलोकांतें

नसांगावें ॥१८०॥ तोंहळूचबोलेदेवकीबोला ॥ हाअयोनिसंभवपूतळा ॥ यास
नेऊनघालागोकुळा ॥ भयतुम्हांलाकदानाहीं ॥८१॥ तंववसुदेवह्मणे ॥ पदींशृं
खळाद्वारींरक्षणें ॥ लोहारेंठोकूनीधनें ॥ कुलुपेंकपाटेंदृढकेली ॥८२॥ मध्यरा
त्रींपर्जन्यकाळ ॥ यमुनेसीपूरअसेतुंबळ ॥ बेडीवाजेखळखळ ॥ द्वारपाळजागे
पैं ॥८३॥ घनवर्षतोमंदमंद ॥ वसुदेवझालासद्गद ॥ ह्रदयींधरिलाब्रम्हानंद ॥
चैतन्यघनश्रीकृष्ण ॥८४॥ अवलोकितांश्रीकृष्णवदन ॥ बेडीतुटलीनलागतां
क्षण ॥ ज्याचेंकरितांचस्मरण ॥ बंधनभवाचेंनीरसे ॥८५॥ नवलवाटलेंवसुदेवा
॥ घेवोनिचालिलावासुदेवा ॥ मायधांवोनीतेधवां ॥ वदनविलोकीपुत्राचें ॥८६॥
पुन्हाबाळादारवर्चीवदन ॥ आंसुवेंभरलेंतव्हांनयन ॥ कृष्णाकरीहास्यवदन ॥मा
तेकडेपाहोनियां ॥८७॥ तोंचद्वारवटांतेवेळे ॥ दृढकुलपेंठोकिलेखिळे ॥ जव
ळीयेतांघननीळें ॥ पायेंस्पर्शिलींकपाटें ॥८८॥ तत्काळउघडलींचारीद्वारें ॥
रक्षकव्यापिलेनिद्राभरें ॥ वसुदेवचालिलात्वरें ॥ कोणीदुसरेंआढळेना ॥८९
वर्षतीपर्जन्याच्याधारा ॥ तोंफणींद्रधांविन्नलात्वरा ॥ विशाळफणातेअव-
सरा ॥ कृष्णावरीउभारिल्या ॥१९०॥ खालींपितानेतराजीवनेत्र ॥ भोगींद्र
वरीझालाछत्र ॥ वेगेंपावलायमुनातीर ॥ तोंमहापूरलोटलासे ॥९१॥ मागेंपु
ढेंवसुदेवपाहे ॥ म्हणेयेथेंकायकरावें ॥ उदकामाजीलवलाहें ॥ बाळघेवोन
संचरला ॥९२॥ जोंजोंउचलीकृष्णातें ॥ तोंतोंजीवनचढेवरुतें ॥ स्पर्शावया
जगज्जीवनातें ॥ यमुनेतेंआल्हाद ॥९३॥ वरीउचलितांमाधवा ॥ आकंठउदक
झालेंवसुदेवा ॥ वसुदेवम्हणेकमळाधवा ॥ वैकुंठपतीधांवेंकां ॥९४॥ तोंश्री
कृष्णेंदक्षिणचरण ॥ तत्काळबाहेरकाढून ॥ स्पर्शिलेंयमुनाजीवन ॥ झाली
पावनतेणेंते ॥९५॥ परमसुखेंयमुनासवेग ॥ तत्काळझालीदोनभाग ॥ जैशा
स्त्रियाकरितीभांग ॥ क्षणमात्रनलागतां ॥९६॥ वसुदेवउतरूनयमुना ॥ तात्का
ळआलानंदभुवना ॥ तंवयशोदेसझालीकन्या ॥ परीतेकांहींनेणेची ॥ ९७॥ ते
योगमायाहरीचीपूर्ण ॥ तिणेंसकळकेलेनिद्रितजन ॥ यशोदेसीनकळेवर्तमा
न ॥ कन्यारत्नपुढेंतें ॥९८॥ कपाटेंमोकळींसर्वही ॥ वसुदेवप्रवेशलाअंतर्गृहीं
॥ कृष्णाठेवूनलवलाहीं ॥ कन्यावेगेंउचलिली ॥९९॥ पुत्रठेवूनकन्यानेली ॥

कोणासीनकळेगोकुळीं ॥ वसुदेवतेचवेळीं ॥ वंदिशाळेपातला ॥ २०० ॥ वसुदेवपरमथकला ॥ कृष्णहातींचादूरटाकिला ॥ मायाआणितांशृंखळा ॥ पायीं द्दढतेंशाल्व ॥ १ ॥ कपाटेंनर्सीचसकळिक ॥ हारींजागतीसेवक ॥ मायेसीघेतां अटक ॥ सर्वझाल्तीपूर्वतां ॥ २ ॥ हिराटाकूनिआणिलीगार ॥ सूर्यदेउनीघेतलाअंधकार ॥ पान्वदेऊनिनिधार ॥ काचघराआणिली ॥ ३ ॥ परिसदेउनीघेतलाखडा ॥ पंडितदेउनीआणिलावेडा ॥ चिंतामणीदेऊनिरोकडा ॥ पलांडूघेतलाबवेची ॥ ४ ॥ अमृतदेउनीघेतलीकांजी ॥ कल्पवृक्षदेउनीघेतलीभाजी ॥ कामधेनूदेऊनिमहर्जी ॥ अजाघेतलीपान्हर ॥ ५ ॥ निजसुखदेऊनघेतलेंदुःख ॥ कस्तूरीदेउनीघेतलीराख ॥ सोनंदेउनीसुरंग ॥ शेणजेसेंघेतलें ॥ ६ ॥ हंसदेऊनघेतलाकाग ॥ विप्रदेऊनिघेतलामांग ॥ मुक्तदेउनीसुरंग ॥ गुंजजैसीघेतली ॥ ७ देवानियांगयकेळें ॥ घेतलींअर्कीचींफळें ॥ ज्ञानदेउनीघेतलें ॥ अज्ञानत्वजैसेंपैं ॥ ८ ॥ तेसेंवसुदेवेंकेलें ॥ कृष्णदेउनीमायेसीआणिलें ॥ तंवतेकन्याकोल्हाळें रडतांकळलेंरक्षकां ॥ ९ ॥ चहूंकडूनसेवकधांवत ॥ रायादेवकीझालीप्रसूत ॥ येरूउठलात्वरित ॥ पिशाच्चवतधांवतसे ॥ २१० ॥ विडालकधांवेमूषकावरी ॥ तैस्याआलावंदिशाळेभीतरी ॥ काळेंगकाठेंआनवाभरी ॥ म्हणोनियांधांटवालन ॥ ११ ॥ नांदेवकीम्हणेबंधू ॥ करूनकोपेवदानधू ॥ देवकीरडेकरीखेद ॥ काकूळतीघेनसे ॥ १२ ॥ देवकीवाम्सगांघेत्रूनिवसली ॥ कंसओढीतनयेवेळीं ॥ पुत्रकीं कन्यानाहींभोळखिली ॥ गर्भीमाजीनथवा ॥ १३ ॥ रागेंभावेंडीदुराचारी ॥ आपटावीजंवशिळेवरी ॥ तंवतेमहाशक्तीझडकरी ॥ गेलीअंबरींनिसटूनियां ॥ १४ ॥ सहस्रचकडकडतांचपळा ॥ तेसाप्रळयतेव्हांवर्तला ॥ कंसभयभीतझाला ॥ वैरीगेलाहातींचा ॥ १५ ॥ कंसजंववर्ग्तीपाहे ॥ तंवतेमहाशक्तीनळपताहे ॥ तेजअंबरींनसमाये ॥ बोलेकायकंसासी ॥ १६ ॥ अरेमूढादुराचारा ॥ महामलीनाखळानिष्ठुरा ॥ तुझावैरीपामरा ॥ पृथ्वीवरीवाढतसे ॥ १७ ॥ ऐकतांऐसेंवचन ॥ धगधगिलेंकंसाचेंमन ॥ शक्तीगेलीअदृश्यहोऊन ॥ कंसआलामंदिरासी ॥ १८ ॥ श्रीकृष्णकथामुक्तमाळा ॥ सभाग्यश्रोतेहोपालागळां ॥ ब्रह्मानंदश्रीकृष्णपुतळा ॥ धन्यगोकुळाकरीलनो ॥ १९ ॥ तुमच्याहृदयगो

कुळीं ॥ शांतियशोदेजवळी ॥ शेजेपहुडलावनमाळी ॥ पुराणपुरुषतोपहा ॥२२०॥ ब्रम्हानंदम्हणेश्रीधर ॥ धन्यगोकुळपवित्र ॥ जेथेंअवतरलायादवें द्र ॥ त्रिभुवनसुंदरजगदात्मा ॥२१॥ इतिश्रीकृष्णजयंतीकथासमाप्ता ॥

अथपिठोरीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ जयजयश्रीजगदंबिके ॥ अनंतकोटीब्रम्हांडनायिके ॥ धर्मार्थकाममोक्षदायिके ॥ नमनमाझेंतवचरणीं ॥१॥ तूंचिअखिलजग- न्नियंत्री ॥ उत्पत्तिस्थितिप्रळयकर्त्री ॥ भक्तकामनापूर्णपवित्री ॥ रमासावि- त्रीतूंचिपैं ॥२॥ तूंवेदशास्त्रांसींअगोचर ॥ मायातीतसच्चिदक्षर ॥ त्रिगुणा तीतपरात्पर ॥ निर्विकल्पपरब्रम्ह ॥३॥ त्वत्कृपाज्ञानेंअंधपांगूळ ॥ वेगेंलंघि तीमहाअनळ ॥ आणिमुकेहोतीसुवाचाळ ॥ निर्जरगुरुतुल्यपैं ॥४॥ त्वद्गुण समुद्रअगाध ॥ नहोयत्याचाकोणासींबोध ॥ ऐसेंअसोनीमीमतिमंद ॥ वर्ण नासिद्धजाहलों ॥५॥ परीतुझेंतुजपुढेंबोलतां ॥ कायसांकडेंमजआतां ॥ अवघीतुझ्याकृपेचीसत्ता ॥ कांहींन्यूनतानहोय ॥६॥ जेकायावाचामनेंक रूनी ॥ मस्तकठेवितीतवचरणीं ॥ तयांसींतूंप्रसन्नहोउनी ॥ बुद्धीदेसीउत्तम- ॥७॥ यालागींमनोभावेंकरून ॥ तवचरणींकरूनिनमन ॥ पिठोरीव्रतमाहा-

दाख्यान ॥ यथामतीवर्णितों ॥८॥ नैमिषारण्यामाजीनिश्चिंती ॥ सूतसांगे शौनकांमती ॥ तीचकथाऐकिजेश्रोतीं ॥ सावचित्तंकरूनियां ॥९॥ एकेस मयींगजास्यमाता ॥ श्रीपार्वतीशंकरकांता ॥ कैलासपर्वतींआनंदभरिता ॥ बैसलीअसेस्वेच्छेनें ॥१०॥ तोंतेथेंयेउनीइंद्राणी ॥ विनंतीकरीहस्तजोडूनी ॥ ह्मणेआदिमायेजगज्जननी ॥ सर्वज्ञपूर्णआहेसितूं ॥११॥ नरीसर्वव्रतां माजीश्रेष्ठ ॥ यदाचरणेंगतींवरिष्ठ ॥ आणिवंध्येसिपुत्रनेंजिष्ठ ॥ होयऐसेंव्र तकथीं ॥१२॥ ऐसेंऐकनांशचीचेंवचन ॥ पार्वतीम्हणेधन्यधन्य ॥ लोकहिता र्थकैलासिभम्य ॥ ह्मणोंनिगुह्यसांगतें ॥१३॥ पूर्वीश्रीधरनामेंएकब्राम्हण ॥ असताझालाधनसंपन्न ॥ तयाचीभार्यासुमित्राजाण ॥ पतिव्रताअग्रसर ॥१४॥ तियेसीझालेआठपुत्र ॥ त्यांमाजीशंकरनामेंथोर ॥ तयाचीपत्नीअ तिसुंदर ॥ विदेहानामतियेचें ॥१५॥ तीशंकरपत्नीप्रतिवर्षी ॥ श्रावणमास कुहूतिथीसीं ॥ श्वशुरगृहपित्याच्याश्राद्धदिवशीं ॥ होतअसेप्रसूत ॥१६॥ आणिकांहिंकाळेंकरून ॥ झालेंअपत्यजायमरोन ॥ ऐसेलोटतांबहुतदिन ॥ कांहींउपायचालेना ॥१७॥ पुनःश्राद्धांहींहोतांप्रसूत ॥ सुमित्राहोयअ तिदुःखित ॥ त्याम्नुषेसीअर्भकासहित ॥ गृहावाहेरघालवी ॥१८॥ मगती विदेहाबाळंतिणी ॥ नूतनबाळलानूनिस्तनीं ॥ अतिदुःखितविचारीमनीं ॥ कायआतांकरावें ॥१९॥ सासूसासरापतीदेवर ॥ जावानणदाअतिनिष्ठुर ॥ विना पराधगृहाबाहेर ॥ मजबळेंचीदवडिती ॥२०॥ आतांकोणासींजाऊंशरण ॥ कोणकरीलमाझेंरक्षण ॥ मातापितरेंबांधवजन ॥ तेंहीदूरराहिले ॥२१॥ का यम्यांकेलेंपूर्वीपाप ॥ तेंवळेंउदेलेंआपेआप ॥ कींनाहींचकेलेंकांहींतप ॥ ह्मणो निऐसेंगतझालें ॥२२॥ ह्मणेकदकदाकोठेंजावें ॥ कवणठायींबैसावें ॥ आणिकवणेपरीरक्षावें ॥ यातान्हयासी ॥२३॥ हेजगज्जीवनाकैलासनाथा ॥ दीनरक्षणापार्वतीकांता ॥ तुजवांचोनीमजरक्षिता ॥ दुजाकोणीनसेची ॥२४॥ तूंचमाझीमातापितरें ॥ बंधुआप्तसखेसोयरे ॥ तुजवीणअन्यतारणा रे ॥ यासंकटींनसतीपें ॥२५॥ आतांधांवधांवगात्रिपुरारी ॥ याअर्भकाचेंर क्षणकरीं ॥ ऐसेंबोलोनीतीसुंदरी ॥ भूमिसीपडेनिश्चेष्ट ॥२६॥ पुनःहोऊनी

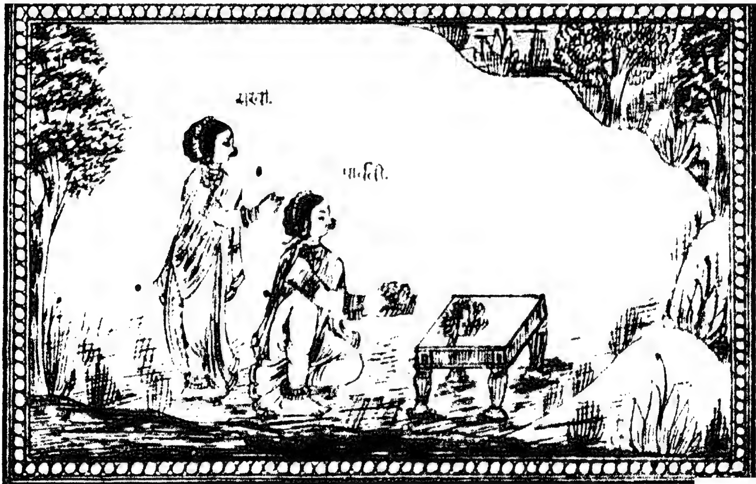
सावधान॥ प्रारब्धभोगभोगित्यांविण॥ सहस्त्रावधीकरितांयत्न॥ न सुटेकदांनिश्चयें॥ २७॥ यास्तवशोकेंकायकरावें॥ मार्गासीपडेतिकडेजा वें॥ आलियाप्रारब्धाभोगावें॥ होणारतेंचुकेना॥ २८॥ ऐसाकरूनिमनीं विचार॥ हृदयकेलेंअतिगंभीर॥ आणिअर्भकासहितसत्वर॥ ग्रामाबाहेर निघाली॥ २९॥ तोंपुढेंजातांमार्गबहुत॥ पाहोनिझालीमनींचकित॥ आणिध रावाकोणतापंथ॥ हेंकांहींचसुचेना॥ ३०॥ मगसर्वमार्गसोडून॥ एकेमा र्गेंकरितांगमन॥ सिंहव्याघ्रादिश्वापदींपूर्ण॥ वनाप्रतीपावली॥ ३१॥ तों मृदुपदींकंटकरुतती॥ नभींमेघगर्जनाकरिती॥ आणिविद्युल्लतात्याचम कती॥ पर्जन्यवृष्टीहोतसे॥ ३२॥ ऐशाप्रसंगामाझारी॥ हळूहळूतीगमन करी॥ तोंसरळमार्गघनांतरीं॥ स्पष्टकोठेंदिसेना॥ ३३॥ मगहोउनीचकित चित्ता॥ चहूंकडेभ्रमणकरितां॥ जेथेंहोतीउत्तमसरिता॥ तयेस्थळींपात ली॥ ३४॥ त्यानदीचासुंदरकांठ॥ तेथेंहोताएकमठ॥ तयामाजीप्रमदाश्रेष्ठ ॥राहतअसेएकपें॥ ३५॥ तीमगधेश्वरीविदेहेसीं॥ पाहोनिविचारीस्वमा नसीं॥ सर्वलक्षणींसंपन्नऐसी॥ कोणाचीहीसुंदरीसे॥ ३६॥ आणिऐशा याघोरवनांत॥ अतिनूतनअर्भकासहित॥ कायकारणझालीप्राप्त॥ हेंकां हींचकळेना॥ ३७॥ ऐशाप्रकारेंमगधेश्वरी॥ विचारकरूनियांअंतरीं॥ म गम्हणेवोतूंसुंदरी॥ कोणकोठीलआहेसी॥ ३८॥ झोटिंगवेतालयाक्षींपूर्ण ॥ऐसेंअतिभयानकहेंकानन॥ येथेंयावयाकायकारण॥ शीघ्रजाईतूंयेथु नी॥ ३९॥ नातरीझोटिंगपक्षवेताळ॥ येऊनिआतांतुजसीसबाल॥ सर्वेचि मारुनीभक्षितील॥ हेंजाणतूंनिश्चयें॥ ४०॥ ऐसेंवचनमगधिपेचें॥ ऐको निविदेहासुंदरवाचे॥ म्हणेमीदेवीसांगत्येंसाचें॥ एकाग्रचित्तेंश्रवणकरीं॥ ४१॥ मीजातीचीअसेंब्राम्हणी॥ विदेहानामेंशंकरपत्नी॥ श्वशुरपित्याच्या श्राद्धदिनीं॥ प्रसूतहोत्येंप्रतिवर्षीं॥ ४२॥ आणिकांहींकालेंकरून॥ झालें आपत्यजायमरोन॥ ऐसेलोटलेबहुतदिन॥ उपायकांहींनचलेची॥ ४३॥ पु नश्चआजपूर्ववत॥ श्राद्धदिनींमीझालेंप्रसूत॥ म्हणोनिमातेंअर्भकासहित ॥ग्रामांतूनघालविलें॥ ४४॥ यास्तवहेंवनसेविलें॥ आणिनूतनबालकहेंही

मेलें॥ आतांयांचोर्नीकापभलें॥ सार्थकयाजन्माचें॥४५॥ आणिऐसि
यासंकटामाझारी॥ झोटिंगमजनखातीजरी॥ तरीकल्याणमाझेंकेशाप-
री॥सांगसुंदरीहोईल॥४६॥ ऐसेंनियेचेंवचनऐकुनी॥ मठाधिपातीच्च-
कितमनीं॥म्ह्णेविदेहेएकेंथवर्णी॥युक्तीएकसांगतें॥४७॥ अद्यश्रावण
मासअमातिथ॥ निशीथसमयहोतांयथार्थ॥ चवसष्टदेवतापूजनार्थ॥
दिव्ययोग्यादियेथेंयेती॥४८॥त्यातवकामनापूर्णकरिती॥ आणिसर्वहीं
पुत्रांवांचविती॥ तरीयाबिल्वपत्रांमाजीनिश्चिती॥गुप्तराहींक्षणमात्र॥
४९॥ ऐसेंनियेचेंऐकोनिवचन॥ विदेहापावलीसमाधान॥ मगबिल्वप-
त्रांमाजीजाण॥लपोनियांबैसली॥५०॥तोंक्षणमात्रेंझोटिंगआले॥
मठाधिपेसींपुसूंलागले॥ मनुष्यगंधसांगवहिले॥ कोठेंनियांयेतोपे
॥५१॥ ऐसेंतेझोटिंगभक्षकरिती॥ परीउत्तरनेदीचकांहींतीं॥ तोंचवसष्टदे
वतात्यानिशीर्थी॥ दिव्ययोग्यादिआमझाल्या॥५२॥ मगअनेकविधर-
त्नेंसीं॥ आणिनानाफलतांबूलेंसीं॥ निर्विघ्नेंशामठदेवीसी॥ करित्या
झाल्याआव्हान॥५३॥मगपूजाकरोनीयथाविध॥चतुःषष्टिदेवींत्याबि-
शुद्ध॥ होकमारिरतीकोणसन्निध॥ अतिर्थीआहेकांयेथें॥५४॥ मगती
विदेहाशंकरपत्नी॥ प्रकटझालीबिल्वपत्रांतुनी॥ आणिनम्रपणेंहस्तजो-
डुनी॥ विनंतीकरीदेवीसीं॥५५॥ हेचतुःषष्टिमातकल्याणी॥मीअतिथी
आहेंब्राम्हणी॥ परीअशुचित्वमजलागुनी॥ बालकमाझेंमृत झालें॥५६
तेंचिघेउनीमृतबालका॥ नवार्याझाल्येंप्रासदरव॥ आणिवारंवारगर्भअ-
नेक॥ मृत्युपावतीनिर्धारें॥५७॥ परीआजदेवीचेचरण॥ देखिलेम्हणोनी
झाल्येंधन्य॥ तरीआतांकृपाकरोन॥ ममार्भकवांचवावें॥५८॥आजपा
सुनीमाझेपुत्र॥ दीर्घायुष्यहोवेनिरंतर॥ हाचदेउनीमजसीवर॥ इच्छामाझी
पूर्णकीजे॥५९॥ ऐसेंतियेचेंदीनवचन॥ ऐकूनिदेवीझालीप्रसन्न॥ आणि
म्हणेविदेहेकारण॥ नैवेद्यभक्षणकरींहा॥६०॥ माझियाप्रसादेंकरूनी॥
अष्टपुत्रहोतीतुजलागुनी॥ विद्याविनयसंपन्नगुणी॥ दीर्घायुजाणनिश्च-
येंं॥६१॥ आणिइहलोकींतूंसौभाग्यपूर्ण॥ पुत्रपौत्रादिकुटुंबेंसीजाण॥

पतीसहितराज्यभोगून॥ अंतींपावसीस्वर्गासीं॥६२॥आतांविदेहेनूंस त्वरी॥ येथूनजाईंआपुल्याघरीं॥ चिंतानकीजेत्हृदयांतरीं॥ पूर्णकरीन मनोरथ॥६३॥ ऐसेंदेवीच्येंअभयवचन॥ ऐकूनिकरीसाष्टांगनमन॥ आणिकरूनिनैवेद्यभक्षण॥ स्वगृहासीपरतली॥६४॥ मगयेवोनीस्वमंदिरासीं॥ सासूस्वशूरभ्रतारादिकांसीं॥ सांगूनिझाल्यावृत्तांतासी॥ आनंदेंसींराहिली॥६५॥ मगकांहींदिवसगेलियावरी॥ पतिसंगेंविदेहानारी॥ अष्टपुत्रप्रसवलीसुंदरी॥ चतुःषष्टिदेवींच्याप्रसादें॥६६॥ मगसासूस्वशूरपतीदेवर॥ आणिअष्टपुत्रतेपरमसुंदर॥ तयांसहितव्रतपिठोर॥ देवीप्रीत्यर्थआचरे॥६७॥ ब्राम्हणमुखेंवेदमंत्रोच्चार॥ दुंदुभीपटहांचेमहागजर॥ मृदंगनृत्यगायनसुंदर॥ मंगलाचारनानापरी॥६८॥ ध्यानावाहनआसनादी॥ षोडशोपचारींयथाविधी॥ पूजाकरूनिधन्वादि॥ दानेंदीधलीं द्विजांसीं॥६९॥ आणिकरीब्राम्हणभोजनें॥ सुवासिनीसींसौभाग्यवायनें॥ देऊनिचवसष्टदेवतांकारणें॥ सुप्रसन्नकेल्यापें॥७०॥ त्यादेवींच्याप्रसादेंकरूनी॥ परिवारेंसींविदेहाकामिनी॥ इहलोकींराज्यभोगुनी॥ अंतींपावलीस्वर्गासीं॥७१॥ पार्वतीम्हणेइंद्राणी॥ चोसष्टदेवीत्याकोणकोणी॥ सांगत्येंऐकतुजल्लागुनी॥ सावधचित्तकरूनियां॥७२॥ ॥श्लोक॥

॥ दिव्ययोगी महायोगी सिद्धयोगी गणेश्वरी॥ प्रेताक्षी डाकिनी काली कालरात्रि निशाचरी॥१॥ झंकारी रौद्रवेताली भूतली भूतडाबरी॥ ऊर्ध्वकेशीविरूपाक्षी शुष्कांगी नरभोजिनी॥२॥ भद्वारी वीरभद्राच धूम्राक्षी कलहप्रिया॥ राक्षसी घोररक्ताक्षी विश्वरूपा भयंकरी॥३॥ चंडिका वीरकोमारी वाराही मुंडधारिणी॥ सासुरी रौद्रझंकारी भाषिणी त्रिपुरांतका॥४॥ भैरवीध्वंसिनीक्रोधी दुर्मुखी प्रेमवाहिनी॥ खड्गांगी दीर्घलंबोष्ठी मालिनी मंत्रयोगिनी॥५॥ कालाग्निग्रहणी चक्री कंकाली भुवनेश्वरी॥ कटकी काटिनी रौद्री यमदूती करालिनी॥६॥ घोराक्षीकार्मुकी चैव काकदृष्टि रधामुखी॥ मुंडाग्रधारिणि व्याघ्री किंकिणी नेमभाषिणी॥७॥ कालरूपाचकामाख्या उष्णाणी योगपीगिका॥ महालक्ष्मी एक

वीरा कालरात्रिस्वधाठिका ॥ नमोस्तुवः चतुःषष्टीदेवीभ्यः शरणंव्रजे ॥८॥ ऐसींहींचवसष्टदेवींचीं अभिधानें ॥ कथियेलीं आजतुजकारणें ॥ यांप्रतिनामोच्चारेंनमनें ॥ पूजनकीजेयथाविधी ॥७३॥ ऐसेंहेंपिठोरिकाख्यमहद्व्रत ॥ सविस्तरेंकथिलेंतुजप्रत ॥ हेंविभक्तीनेंज्यापोषित ॥ आचरतीजाणप्रतिवर्षीं ॥७४॥ त्यांसींचतुःषष्टिदेवता ॥ प्रसन्नहोउनीकृपासरिता ॥ सर्वभैलोक्यामाजीमान्यता ॥ पुत्रपौत्रादिसुखदेती ॥७५॥ आणित्यादेवीप्रसादें करून ॥ सुखसौभाग्यसंयुक्तजाण ॥ इहलोकींभोगभोगून ॥ अंतींजाती स्वर्गासी ॥७६॥ हेंपिठोरीमहदाख्यान ॥ ब्राम्हणमुखेंकरितांश्रवण ॥ सर्वकामनाहोतीपूर्ण ॥ देवीप्रसादेंकरूनी ॥७७॥ इतिश्रीपिठोरीव्रतकथा ॥ भविष्योक्तझालीसमाप्ता ॥ यांतअसेजरीन्यूनाधिकता ॥ नरीक्षमाकीजेसज्जनीं ॥७८॥ ॥इतिश्रीपिठोरीकथासमाप्ता ॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥

अथहरितालिकाकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ ॥जयजयाजीविघ्नेशताता ॥ चिंतितदंदर्शीपार्वतीकांता चित्प्रकाशकाकैवल्यनाथा ॥ सर्वसमर्थातुजनमो ॥१॥ तुजसीध्यातीसकळऋषी ॥ पापहारककल्याणराशी ॥ त्रिभुवनउदेलेंतुझियेंकुशीं ॥ सकळां

सीतूंसुखदाता॥२॥संतसदाधरितीशांती॥तेणेंअर्चिंनीपार्वतीपती॥सि द्धसर्वार्थसाधनकरिती॥ह्मणोनिगतीदेसीतयां॥३॥ऋषीतपेंअर्चितीतूतें॥ मुनीलक्षितीलक्ष्यीनिरुतें॥भोळेभाविकप्रेमेंबहुतें॥तुजलागींपूजिती॥४॥ तुझियासहस्रनामावळी॥जेकांपढतीसर्वकाळीं॥तयांसीप्रसन्नचंद्रमौळी॥ होऊनीस्वपदींस्थापिसी॥५॥शिवशिवऐसींदोनअक्षरें॥जेकांपढतीप्रेमादरें॥त्रिविधतापपापसारें॥नासूनिमुक्तीदेसीतयां॥६॥तुझियानामाचीअ पारशक्ती॥तेथेंजगाचींपापेंकिती॥सर्वअपायउडूनिजाती॥अज्ञानभ्रांतीसो डितां॥७॥अज्ञानतमेंव्यापिलेजन॥ह्मणोनिमानितीनामेंगौण॥नामापरतें श्रेष्ठसाधन॥त्रैलोक्यामाजींदिसेना॥८॥नामेंचितरलेसनकादिक॥ह्मणोनि नामाचाप्रतापअधिक॥नामापरतामंत्रआणिक॥कोर्टेकोणीनवर्णिला॥९॥ व्यक्तअव्यक्तअपारनामें॥सगुणनिर्गुणबीजोक्तपरमें॥वेदशास्त्रेंआनंदनेमें॥ स्वरूपेंअपारवर्णिती॥१०॥ह्मणोनितुझियेनामकीर्तनीं॥सदाप्रेमलागोभजनीं ॥हेंचिमागणेंकैवल्यदानी॥पूर्णकर्तातूंचिपैं॥११॥भविष्यपुराणींश्रीशंकर॥पा र्वतीप्रतीहोऊनिसादर॥कथासांगेसविस्तर॥हरितालिकाव्रताची॥१२॥नैमि षारण्यामाजीसूत॥सांगतेझालेशौनकाप्रत॥तीचकथासावधचित्त॥होऊ निश्रोतींपरिसिजे॥१३॥कैलासनामामहापर्वत॥शिखरेंत्याचेंरत्नखचित॥ तेथेंबैसोनीउमाकांत॥आत्मानंदींडुल्लतसे॥१४॥तोंगजास्यमाताश्रीभवानी ॥शंकराप्रतीहस्तजोडुनी॥ह्मणेभक्तवत्सलापिनाकपाणी॥मजसीसांगेंएक गुह्य॥१५॥सर्वधर्मामध्येंधर्मश्रेष्ठ॥आयासाविणफलवरिष्ठ॥पाविजेऐसें कर्मउत्कृष्ट॥मजकारणेंसांगिजे॥१६॥कोणत्यादानेंकींव्रताचरणें॥प्राप्तझा लासीतूंपजकारणें॥हेंविस्तारुनीमजसांगणें॥प्राणनाथाकृपाळुवा॥१७॥ ऐसेंऐकूनिपार्वतीचेंवचन॥शिवह्मणेतूंभवानीधन्य॥तुजऐसीहेंत्रिभुवन॥ शोधितांनारीनमिळेची॥१८॥जोतूंकैलासींमजउत्तम॥नकळेतयाचेंकोणा- सिवर्म॥आहेतुजवरीमाझेंप्रेम॥अतिशयितसर्वदा॥१९॥यास्तवहिमनग- नंदिनी॥परमगोप्यतुजलागुनी॥कथितोंसर्वगजगामिनी॥श्रवणकीजेए कचित्तें॥२०॥मगह्मणेहेरंबताते॥अपाव्रताचामहिमाअद्भुत॥अल्पायासें

फलअनंत ॥ मासहोयज्यापवतें ॥२१॥ देवांमाजीश्रेष्ठनारायण॥कीनवग्रहांमाजीचंडकीर्ण॥ कीउडुगणांमाजीनिशारमण॥ पक्ष्यांमाजीविनतासुत ॥२२॥-किंवामृगांमाजीपंचानन॥सर्ववर्णांतश्रेष्ठब्राम्हण ॥ कींपुराणांमाजीभारत जाण॥सर्पजातींतशेषजैसा ॥२३॥ तैसेंहेंहरितालिकाव्रत ॥ सर्वव्रतांतश्रेष्ठ यथार्थ ॥ज्याचेंआचरणेंपापपर्वत॥दग्धहोतीक्षणमात्रें॥२४॥ ऐसियाउत्तमव्रतासी॥ शुक्लपक्षभाद्रपदमासीं॥ हस्तयुक्ततृतीयेसीं॥ आचरलीस यथाशास्त्र॥२५॥ त्याव्रताचरणेंकरून॥पावलीसमाझेंअर्धासन॥ जेंब्रह्मादिकांसींअप्राप्यजाण॥ बहुपुण्यंकरूनी ॥२६॥ ऐसेंबोलतांउमाकांत॥ हस्तजोडुनीउमाविनवित॥ मीतवचरणींशरणागत॥ आदिपुरुषापरब्रम्हा ॥२७॥ धन्यधन्यतूंशूळपाणी॥स्तवनकरितीवेदवाणी॥ तुझामहिमानजाणेकोणी ॥ब्रम्हादिकांअगोचर ॥२८॥ तुझेंस्तवननित्यजेकरिती॥ त्यांचेमनोरथपूर्णहोती॥ आणिकलिकालग्नीनमानिती॥ तुझ्याप्रसादेंकरूनी ॥२९॥ अपारतुझानाममहिमा॥ भक्तांच्यापुरविसीसर्वकामा॥ अनंतनेसीनिजधामा॥ कृपानिधीशंकरा॥३०॥ आतांदयाकरूनीप्राणनाथा॥ पुरवींमाझ्या मनोरथा॥ पूर्वींकेंसेंकेलेंव्रता॥ तेंयथार्थमजसांगा॥३१॥ ऐसेंगिरिजेचेंवचनऐकुनी॥ बोलेकृपाळुशूलपाणी॥ श्रवणकरींगेभवानी॥ पूर्ववृत्तांतसांगतों ॥३२॥ पर्वतांमाजीअग्रमेरू॥ हिमवान्नामाधराधर॥ नानाधातूचित्रविचित्र॥अनेकरंगींसुशोभित॥३३॥ देवगंधर्वसिद्धचारण॥ किन्नरगुह्यकअप्सराजाण ॥नानाकौशल्येंनृत्यगायन॥ सदाजेथेंआचरती॥३४॥ आम्रतालशालादिक ग॥ व्याघ्रसिंहहरिणादिमृग॥ मयूरशुककाकादिखग॥ यांहींत्र्यासस्वदा ॥३५॥ स्फटिकवैडूर्यकांचन॥ इंद्रनीलादिरत्नींपूर्ण॥ शृंगेंज्याचींशोभायमान॥गगनचुंबितअसतीपैं ॥३६॥ ऐसाजोतोहिमवानपर्वत ॥ अनेकप्रकारीं शोभिवंत॥ त्यावरीगिरजातूंअत्यद्भुत॥ तीक्ष्णव्रततूंकेलें ॥३७॥ अधोवदनें धूम्रपान॥ द्वादशवर्षेंपर्यंतपूर्ण॥मगचवसष्टवर्षेंपरिपूर्ण॥ पक्वपर्णेंभक्षिसी॥३८॥ग्रीष्मींपंचाग्नीसेविसी॥जळींनिमग्नमाघमासीं॥ श्रावणांतपर्जन्येंसी॥अंगावरीसर्वकाळ॥३९॥ ऐसेंतुझेंकष्टबहुत॥पाहुनीदुःखीजाहे-

ऌातात ॥ मगविचारकरीतोमनांत ॥ कन्याघावीकवणासी ॥ ४० ॥ ऐसाह्मो उनीचिंताक्रांत ॥ बैसलाअसेतोहिमपर्वत ॥ तंवतेथेंपरमेष्ठिसुत ॥ नारदऋ षीपातला ॥ ४१ ॥ मगनारदासिदेऊनिविष्टर ॥ अर्घ्यपाद्यादिपूजोपचार ॥ अपु नीहिमाद्रीवदक्षर ॥ करीविनंतीअत्यादरें ॥ ४२ ॥ नारदस्वामिन्मुनिश्रेष्ठा ॥ आ जिमाझाभाग्योदयमोठा ॥ तुझ्यादर्शनेंसर्वकष्टां ॥ नाशझालानिश्चयें ॥ ४३ ॥ आजिकांझालेंजीआगमन ॥ हेंसांगणेंमजसीकृपाकरून ॥ भवत्कार्यकरा वयाजाण ॥ सिद्धअसेह्मादास ॥ ४४ ॥ ऐसीऐकोनिपर्वताचीवाणी ॥ आनंदें बोलेनारदमुनी ॥ जोवैकुंठवासीचक्रपाणी ॥ त्याणेंप्रेषितमीअसें ॥ ४५ ॥ यो ग्यवस्तुयोग्यासिदान ॥ कीजेऐसेंबोलतीसज्जन ॥ यास्तवतवतनयारत्न ॥ वासुदेवइच्छितो ॥ ४६ ॥ वासुदेवासदृशदेव ॥ ब्रम्हाइंद्रनसेकींशिव ॥ ह्मणो निकन्याद्यावीतव ॥ माझेंमतऐसेंचि ॥ ४७ ॥ ऐसीऐकूनिऋषीचीवाणी ॥ हि माद्रीबोलेहस्तजोडूनी ॥ ज्यास्तवस्वयेंशार्ङ्गपाणी ॥ कन्यामाझीइच्छितो ॥ ४८ ॥ तस्मात्यासीहेंकन्यारत्न ॥ देऊनिइच्छाकरितांपूर्ण ॥ ऐसेंऐकतांनगाचें वचन ॥ गेलामुनीवैकुंठा ॥ ४९ ॥ मगतेथेंनारदमुनी ॥ ठेवुनीमस्तकविष्णुचरणीं ॥ प्रेमभरेंसद्गदवाणी ॥ हरीप्रतीबोलतसे ॥ ५० ॥ चक्रपाणीदेवाधिदेवा ॥ म्यां जाउनीहिमवद्भावा ॥ लग्ननिश्चयकरूनिबरवा ॥ तवकार्यसाधिलें ॥ ५१ ॥ इकडेहिमवान्पर्वत ॥ जाऊनिबोलेपार्वतीप्रत ॥ कन्येतुझाविवाहनिश्चित ॥ विष्णुसंगेंयोजिला ॥ ५२ ॥ तेंनातवचनऐकूनीगोरी ॥ दुःखितहोत्सातीसखी मंदिरीं ॥ येऊनिपडलीसेभूमीवरी ॥ अतिविलपतआक्रोशें ॥ ५३ ॥ ऐसातोतु झाअनर्थपाहुन ॥ सखीबोलसुंदरवचन ॥ कायझालेंदुःखकारण ॥ तेंमजसीं सांगणें ॥ ५४ ॥ जेंअसेलतवइच्छित ॥ तेंपूर्णकरीनमीयथार्थ ॥ अन्यथानाहीं कदाबोलत ॥ सत्यसत्यजाणपां ॥ ५५ ॥ ऐसेंतद्वचनपार्वती ॥ ऐकूनिबोलि लीसीसखियेप्रती ॥ मनोभावेंमींकैलासपती ॥ भ्रतारकेलाअसेजाण ॥ ५६ ॥ ऐसेंअसूनिमाझातात ॥ अर्पितोमातेंविष्णूप्रत ॥ यास्तवआतांमीदे हांत ॥ करितेंसत्यजाणतूं ॥ ५७ ॥ मगसखीबोलेवचन ॥ तातनजाणेऐसेंका नन ॥ जेथेंअसेलतेथेंजाऊन ॥ कालक्रमणाकरूंया ॥ ५८ ॥ ऐसानिश्चयउभय

कुमरी ॥ करूनिगेल्यानघोरकांतारीं ॥ हिकडेहिमाद्रीघरोघरीं ॥ शोधकरीकं-
न्येचा ॥ ५९ ॥ म्हणेदानवींकिंवानिर्जरीं ॥ गंधर्वयक्षींवाकिन्नरीं ॥ नेलीमाझी
कोणीकुमरी ॥ तेंमजकांहींनकळेची ॥ ६० ॥ नारदाप्रतिमीसत्यवचन ॥ बोलूनि
आतांविष्णुकारण ॥ कायदेऊंऐसेंम्हणून ॥ पडिलाअसेमूर्छित ॥ ६१ ॥ मग
हाहाकारकरूनिलोक ॥ धांवतआलेपर्वतांतिक ॥ सावधकरूनीपुसतीदेख
॥ नगामूर्च्छाकांआली ॥ ६२ ॥ नगम्हणेहोमित्रमंडळी ॥ ममकन्याकोणी
चोरिली ॥ कींसर्पसिंहादिकींभक्षिली ॥ हेंकांहींचकळेना ॥ ६३ ॥ ऐसेंबोलो-
नीपर्वतेंद्र ॥ शोकसंतप्तचिंतातुर ॥ होऊनिसर्वकाननांतर ॥ शोधालागींक-
न्येच्या ॥ ६४ ॥ इकडेसखीसहितनृगांगी ॥ जाऊनिभयंकरकांतारीं ॥ अतिर
म्यनदीच्यातीरीं ॥ महादरीदेखिली ॥ ६५ ॥ मगत्यागुहेंतकेलासिवास ॥ महा
पुण्यकारकतोदिवस ॥ शुक्लतृतीयाभाद्रपदमास ॥ हस्तनक्षत्रउत्तम ॥ ६६ ॥
नदीनींतेथेंवालुकाआणून ॥ सखीपार्वतीलिंगजाण ॥ ऐशामूर्तिकरूनितीं-
न ॥ पूजाकेलीयथाशास्त्रें ॥ ६७ ॥ अन्नभोगादिसर्ववर्जिलें ॥ अहोरात्रजाग
रणकेलें ॥ माझेंयशउत्तमगाइलें ॥ नृत्यकरितलिंगापती ॥ ६८ ॥ ऐसेंकेलें
सित्वांव्रताचरण ॥ तेणेंकांपेमाझेंआसन ॥ मगमीहोउनीसुप्रसन्न ॥ तुजजव
ळीपातलों ॥ ६९ ॥ तेव्हांमीबोललोंतुजप्रती ॥ प्रसन्नझालोंसेंपार्वती ॥ वरमा
गावासत्वरगती ॥ पूर्णकरीनतवइच्छा ॥ ७० ॥ ऐसेंऐकोनीमाझेंवचन ॥ बोल
लीसतूंआनंदेंपूर्ण ॥ जरीझालासीदेवाप्रसन्न ॥ तरीहोईतूंममकांत ॥ ७१ ॥
मगमीतथास्तुऐसेंम्हणोन ॥ सत्वरपावलोंकैलासभुवन ॥ तिकडेत्वांप्रभातीं
विसर्जन ॥ नदीमाजीपैंकेलें ॥ ७२ ॥ मगसर्वांसहितपारणाकरून ॥ नदीती-
रींकेलेंसिशयन ॥ इकडेपर्वतवनोपवन ॥ नपशोधार्थहिंडतसे ॥ ७३ ॥ फिर
तांफिरतांघोरकांतारीं ॥ पर्वतपातलानदीतीरीं ॥ तोंतेथेंत्याउभयकुमरी ॥
निद्रितत्याणेंदेखिल्या ॥ ७४ ॥ मगतोतेव्हांहिमवानपर्वत ॥ जवळीयेउनीतु
ह्मांउठवीत ॥ तुजलाकरीनीअंकारोपित ॥ नेत्रींसांडीदुःखाश्रु ॥ ७५ ॥ ह्मणे-
सुंदरीममकुमरी ॥ कांआलीसघोरकांतारीं ॥ कोणतीइच्छातवअंतरीं ॥ तीं
मजशीघ्रसांगिजे ॥ ७६ ॥ मगत्वांसांगीतलेंपर्वतासीं ॥ माझापूर्णहेतुशंकरा

पासीं ॥ असूनिनूं अन्यथा करिसी ॥ यास्तव अरण्यसेविलें ॥ ७७ ॥ आतां मज-
सीं भपिशीईश्वरा ॥ तरीच मी येईन घरा ॥ नाहीं तरी सेवीन कांतारा ॥ हाच मा-
झा निश्चय ॥ ७८ ॥ मग नथास्तु म्हणोनी पर्वतें ॥ त्वरसह जाउनी स्वगृहातें ॥ वि
वाहविधी करूनि तूतें ॥ मज कारणें अर्पिली ॥ ७९ ॥ ऐशिया त्या व्रतप्रभावें करू
न ॥ पावलीस माझें हें अर्धासन ॥ अद्यापी मी हें व्रतराज जाण ॥ कोणासि नाहीं
सांगीतलें ॥ ८० ॥ आलीम्हणजे सर्वी जाण ॥ तिणें केलें तुझें हरण ॥ म्हणोनि
व्रतासि अभिधान ॥ हरितालिका ऐसें पैं ॥ ८१ ॥ सूत म्हणे हो शौनकादिक ॥
ऐसें हें पूर्वकथानक ॥ सांगता झाला जगन्नायक ॥ गिरिजे प्रती प्रेमानें ॥ ८२ ॥
मग पार्वती बोले शंकरा प्रत ॥ कोणी करावें हें उत्तम व्रत ॥ आणि विधी कैसा तें
यथार्थ ॥ निरोपीं काय पुण्यफळ ॥ ८३ ॥ शंकर म्हणे हो पार्वतीसी ॥ ऐकें सांग
तों यथार्थ विधीसी ॥ नारींनीं करावें या महाव्रतासी ॥ सौभाग्य इच्छा असे-
लजरी ॥ ८४ ॥ कर्दळीवृक्षस्तंभ आणून ॥ करावें मखर शोभायमान ॥ नाना
वर्ण विचित्र वितान ॥ पट्टवस्त्रांकीजिये ॥ ८५ ॥ सुगंध चंदनें गृह मार्जन ॥ आ
णि भेरी मृदंग वाद्य ॥ नाना मंगल गीत गायन ॥ आनंदेंसीं आचरावें ॥ ८६ ॥
ऐसा उत्साह बहुत करीत ॥ सुंदर मखरीं सुशोभित ॥ वालुकालिंग सर्वांगो
रीसहित ॥ उत्तमासनीं स्थापावें ॥ ८७ ॥ मग यस्त्रोपवस्त्र गंध पुष्प ॥ कंठसू-
त्रादि भूषणें अमूप ॥ सौभाग्यद्रव्यें धूपदीप ॥ नानाविध नैवेद्य ॥ ८८ ॥ रंभाफ
ळ नारिंग जंबीर ॥ दाडिंब कर्कटी बीजपूर ॥ पूगीफल आणि नारिकेर ॥ इत्या
दि फळें नानाविध ॥ ८९ ॥ ऋतुकालोद्भव कंदमूलक ॥ द्विरोली बिम्बो ळे इत्यादि
क ॥ ऐसें साहित्य जमवोनी देख ॥ पूजा कीजिये या मंत्रीं ॥ ९० ॥ ॥ मंत्र ॥ ॥
नमः शिवाय शांताय पंचवक्त्राय शूलिने ॥ नंदीभृंगीमहाकालगणयुक्ताय
शंभवे ॥ ९१ ॥ शिवायै हरकांतायै प्रकृत्यै सृष्टिहेतवे ॥ शिवायै सर्वमांगल्यै
शिवरूपे जगन्मये ॥ ९२ ॥ शिवे कल्याणदे नित्यं शिवरूपे नमोस्तु ते ॥ शिव-
रूपे नमस्तुभ्यं शिवायै सततं नमः ॥ ९३ ॥ नमस्ते ब्रह्मचारिण्ये जगद्धात्र्यै न-
मो नमः ॥ संसारभयसंतापात्राहि मां सिंहवाहिनी ॥ ९४ ॥ येनकामेन देवि त्वं
पूजितासि महेश्वरि ॥ राज्यसौभाग्यसंपन्नि देहि मामंब पार्वती ॥ ९५ ॥ एशि-

यामंत्रींषोडशोपचारें ॥ पूजनकरावेंअत्यादरें ॥ कथाश्रवणसद्भक्तिभरें ॥ ब्राम्हणमुखेंकरावी ॥ ९६ ॥ मगकरावेंद्विजांकारण ॥ हिरण्यआणिवस्त्रान्नदान ॥ यथाशक्तीगोदानकरून ॥ भूयसीद्यावीअन्यविप्रां ॥ ९७ ॥ कंचुकीवस्त्रेंनानाभूषणें ॥ अर्पावींसर्वस्त्रियांकारणें ॥ एवंभक्त्याव्रताचरणें ॥ सर्वपापेंदग्धहोती ॥ ९८ ॥ आणिसप्तजन्मपर्यंत ॥ उत्तमराज्यहोतसेप्राप्त ॥ तैसेंचिसौभाग्यवर्धन ॥ जन्मोजन्मींअखंड ॥ ९९ ॥ रजतताम्रकिंवाकांचन ॥ कीचकअथवामृत्तिकाजाण ॥ यांचेंपात्रउत्तमकरून ॥ त्यामाजीअन्नठेवावें ॥ १०० ॥ मगवस्त्रतांबूलदक्षिणेसीं ॥ अन्नतेंद्यावेंब्राम्हणासीं ॥ ऐसेंकरूनीश्रेष्ठव्रतासीं ॥ पारणाकीजेअनंदें ॥ १०१ ॥ भाद्रपदशुक्लतृतीयादिवशीं ॥ करितीस्त्रियाज्याआहारासी ॥ त्यापावतीवैधव्यदुःखासीं ॥ जन्मजन्मांतरींपैं ॥ २ ॥ आणिभोगितींदारिद्र्यदुःख ॥ तैसाचिहोयपुत्रशोक ॥ सप्तजन्मपर्यंतदेख ॥ वंध्याहोतीत्यानारी ॥ ३ ॥ श्रीहरितालिकाव्रतदिनीं ॥ उपवासनकरितीज्याकामिनी ॥ भयानकनरकींपडोनी ॥ दुःखभोगितीकर्कशा ॥ ४ ॥ शंकरम्हणेगेनगकुमरी ॥ ऐशाविधानेंव्रतजीकरी ॥ स्वपतीसहिततीनारी ॥ रमेलक्षितत्यत्वत्सम ॥ ५ ॥ आणिअनेकभोगभोगून ॥ अंतींशिवसायुज्यभुवन ॥ मामहाईलनिजकारण ॥ यांतसंशयनसेपैं ॥ ६ ॥ ऐशाविधानेंव्रताचरण ॥ करितीनारीत्यांचेंजाण ॥ अखंडसौभाग्यवर्धन ॥ निश्चयेंहोयजन्मोजन्मीं ॥ ७ ॥ शिवम्हणेगेभवानी ॥ हीहरितालिकाकथाकर्णीं ॥ श्रवणकरितांपापधुणी ॥ होयअनेकजन्मांची ॥ ८ ॥ आणिवाजपेययज्ञशंभर ॥ करितांअश्वमेधाचेसहस्त्र ॥ जेंफलउत्तमपावतीनर ॥ तेंचिमानकथाश्रवणें ॥ ९ ॥ इतिश्रीहरितालिकाव्रतकथा ॥ शंकरकृपेनेंझालीसमाप्ता ॥ यांतअमंजरीन्यूनाधिकता ॥ नरीक्षमाकीजेसज्जनीं ॥ ११० ॥ ॥ इतिश्रीहरितालिकाव्रतकथासमाप्ता ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

अथगणेशचतुर्थीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ जयजयाजीश्रीसिद्धेश्वरा ॥ सुरवदाय-
कापार्वतीकुमरा ॥ सर्वाध्यक्षाजगदुद्धारा ॥ वेदांतसागरानुजनमो ॥१॥ भव
गजउत्तुंगमहाअसुर ॥ तेणेंरगडिलेसज्ञाननर ॥ म्हणोनितयांतेंतूंद्वैमातुर ॥
तारकहोसीदीनबंधु ॥२॥ त्रिगुणगुणाचातूंअससीपती ॥ म्हणोनितूंतेंगण
पतीम्हणती ॥ कायवर्णावीतुझीकीर्ती ॥ अपारस्थितीनबोलवे ॥३॥ अभक्त
जेकांपरमलंड ॥ तेतूंतेंम्हणतीवक्रतुंड ॥ ज्याभक्तांसींतूंपरमगोड ॥ तेसुमु
खऐसेंवदती ॥४॥ तूंज्ञानांकुशधरोनिहातीं ॥ भक्तांसींदेसीपरमगती ॥
वरदभयपऊभयहस्तीं ॥ आश्वासिसीभक्तांतें ॥५॥ तूंसकळदेवांचेंनिजदै-
वत ॥ तूंविघ्नकरतूंचिगुप्त ॥ नवार्णवनकेल्यावैवस्वत ॥ स्पर्शानकरीकल्पांतीं ॥
६॥ सकळविश्वाचातूंस्वामी ॥ पूर्णानंदापूर्णकामी ॥ नमनकरितोंपादपद्मीं ॥
मनोभावेंकरूनी ॥७॥ आतांगणेशचतुर्थीआख्यान ॥ यथामतीकरितोंकथ-
न ॥ न्यूनाधिकतेंक्षमाकरून ॥ श्रवणकीजेसज्जनीं ॥८॥ एकेसमयींनैमिषार
ण्यीं ॥ शौनकादिकऋषीमिळोनी ॥ प्रश्नकरितीसूतालागुनी ॥ परोपकारा

कारणें ॥९॥ पौराणिकश्रेष्ठहेसूत ॥ निर्विघ्नपणेंसर्वकार्यार्थ ॥ सिद्धीसजा- ऊनीसर्वकार्यार्थ ॥ केसेंहोपमनुष्यां ॥१०॥ आणिपुत्रपौत्रधनसंपत्ती ॥ कोण त्याव्रतेंप्रासहोती ॥ किंवाकल्हहोतांदंपत्यांप्रती ॥ सख्यहोयकेसेनी ॥११॥ आणिबंधुजनामाजीजाण ॥ वैरहोतांपरमदारुण ॥ आणिउदासीनअसतां सर्वजन ॥ सुखप्रामीकेसेनी ॥१२॥ आणिविद्यारंभींवाणिज्यसमयीं ॥ कृषि कर्मीशत्रुविजयीं ॥ सिद्धीप्रासकेसेनीहोइ ॥ नेंसांगिजेविस्तारें ॥१३॥ ऐसें ऋषींचेंप्रश्नवचन ॥ ऐकूनिसूतकरीभाषण ॥ पूर्वीकौरवआणि पांडुनंदन ॥ यांसीकल्हमाजला ॥१४॥ उभयवर्गअपारसेना ॥ घेऊनिआलेसमरंगणा ॥ तोंप्रश्नकरीदेवकीनंदना ॥ कुंतीपुत्रयुधिष्ठिर ॥१५॥ म्हणेरेकृष्णायुद्धींविजय ॥ निर्विघ्नपणेंप्रासहोय ॥ आणिमजप्रतीसर्वराज्य ॥ प्रासहोयकेसेनी ॥१६॥ को णत्यादेवासींजातांशरण ॥ सर्वमनोरथहोतीपूर्ण ॥ हेंसांगिजेकृपाकरून ॥ मजकारणेंगोविंदा ॥१७॥ ऐसेंधर्माचेंवचनऐकुनी ॥ आनंदेंबोलेचक्रपाणी ॥ म्हणेरेधर्मातुजलागुनी ॥ गुह्यएकसांगतों ॥१८॥ उमाउदरसमुद्भवजाण ॥ जो शंकरपुत्रगजानन ॥ त्याचेंतूंकरींपूजन ॥ भाद्रपदशुक्लचतुर्थीसी ॥१९॥ चतु र्थीदिनींप्रातःकाळीं ॥ स्नानकरावेंशुक्लतिळीं ॥ मगगजाननमूर्तीकीजेचांग ली ॥ निष्कमात्रसुवर्णाची ॥२०॥ अथवानिष्कार्द्धसुवर्णाची ॥ किंवारौप्यमय करावीसाची ॥ नदभावींजाणमूर्तिकेची ॥ परीवित्तशाठ्यकरूंनये ॥२१॥ ए कदंतशूर्पकर्ण ॥ चारहस्तगजाचेंवदन ॥ पाशांकुशधरमूषकवाहन ॥ ऐसेंध्या नकीजिये ॥२२॥ मगआवाहनआसनादि ॥ षोडशोपचारींयथाविधी ॥ पंचामृ तेंसींपृथग्विधी ॥ पूजनकीजेभक्तीनें ॥२३॥ तांबूलदक्षिणाकरूनिअर्पण ॥ म गदूर्वाघेऊनदोनदोन ॥ गंधपुष्पाक्षतेंसींवाहिजेजाण ॥ गणाधिपादिनाममंत्रीं ॥२४॥ प्रथमगणाधिपउमापुत्र ॥ अघनाशनविनायकईशपुत्र ॥ सहावेंनामअ तिपवित्र ॥ सर्वसिद्धिप्रदायकहें ॥२५॥ सातवेंनामएकदंत ॥ इभवक्त्रहेंआठवें यथार्थ ॥ मूषकवाहननवमविख्यात ॥ कुमारगुरुदहावें ॥२६॥ ऐसींहींदशनां मेंपवित्र ॥ एकमंत्रेंदोनदुर्वांकुर ॥ अर्पितांहोतीतेसमग्र ॥ विंशतिसंख्यांजाणपें ॥२७॥ मगदूर्वांकुरघेऊनी ॥ त्यासींगंधपुष्पाक्षतालावुनी ॥ दशनामांचाउ

रकरूनी ॥ शेवटींजाणअर्पिजे ॥२८॥ ऐशाप्रकारेंदूर्वांकुर ॥ एकविंशतिअर्पुनीं
सुंदर ॥ मगनीराजनादिउपचार ॥ विनायकासींअर्पावे ॥२९॥ एवंविधषोड-
शोपचार ॥ समाप्तकरूनीपूजासमग्र ॥ एकवीसमोदकसुंदर ॥ घृतपक्वक-
रावे ॥३०॥ तेविनायकाच्यापुढेंठेवून ॥ भक्तीनेंकीजेनैवेद्यअर्पण ॥ मगत्यां
तूनदशमोदकसदक्षिण ॥ विप्रांकारणेंदानद्यावे ॥३१॥ आणिआपणघ्यावे
दशमोदक ॥ अशेषराहिलातोहीएक ॥ विनायकाच्याहस्तींदेख ॥ अत्याद
रेंदेईजे ॥३२॥ मगनमनकरूनीविनायकासीं ॥ गणेशप्रतिमावस्त्रयुग्मेंसीं ॥
ब्राम्हणाकारणेंसदक्षिणेसीं ॥ दानदीजेभक्तीनें ॥३३॥ मगनैमित्तिककर्मक
रून ॥ इष्टदेवतेचेंकीजेपूजन ॥ आणिकरोनिब्राम्हणभोजन ॥ पश्चात्आपण
भोजनकीजे ॥३४॥ ऐशाप्रकारेंगणेशव्रत ॥ करितांहोयजयप्राप्त ॥ हेंजा
णनूंधर्मानिश्चित ॥ सत्यसत्यत्रिवाचा ॥३५॥ ऐसेंऐकुनीकृष्णाचेंवचन ॥ ध
र्मराजकरीपुनःप्रश्न ॥ गजाननदेवताकायकारण ॥ उत्पन्नकैसीजाहली ॥
३६॥ आणिभाद्रपदशुक्लचतुर्थीदिनीं ॥ पूजनकीजेकायम्हणोनी ॥ हेंसर्वहि
सांगाविस्तारोनी ॥ मजकारणेंगोविंदा ॥३७॥ मगकृष्णम्हणेरेऐकेंसत्वर ॥
पूर्वींगजनामेंमहाअसुर ॥ दैत्यवंशींअतिनिष्ठुर ॥ काननकुठारजन्मला ॥३८॥ देव
द्वेषब्राम्हणद्वेष ॥ सदाकरीअसुरतामस ॥ मृत्युलोकींकरूनिवास ॥ संपदाबहुत
जोडिल्या ॥३९॥ मृत्युलोकींआपुल्याबळें ॥ समस्तजिंकिलींस्थळोपस्थळें ॥
देशदुर्गपट्टणेंविशाळें ॥ राज्यकरीअवनीचें ॥४०॥ पृथ्वीमाजीलसकळसंपत्ती ॥
हरूनिआणीअसुरकुमती ॥ उणीवाटेअमरावती ॥ ऐसेंऐश्वर्यनयाचें ॥४१॥ देव-
नागारेंऋषीब्राम्हण ॥ संपदाहरूनीकेलेदीन ॥ पृथ्वीमाजीकिंचित्पुण्य ॥ होऊंने
दींनिस्तुरनो ॥४२॥ चारमुखेंऐसीवार्ता ॥ स्वर्गींकळलीशचीच्याकांता ॥ शत्रुवाढ
लाम्हणूनिचिंता ॥ सकळकरितीसुरवर ॥४३॥ म्हणतीअसुरथूनीकुमती ॥ येणें
हरूसकळसंपत्ती ॥ दिक्पाळांसहितसेनापती ॥ सिद्धझालेसंग्रामा ॥४४॥ ग
जवाजीपदातीरथ ॥ शस्त्रास्त्रेंसींसिद्धसमस्त ॥ होऊनियांमृत्युलोकांत ॥ त्रिदश
सर्वउतरले ॥४५॥ गजासुराचींस्थानेंसकळ ॥ वेढूनियांमांडिलाहलकल्होळ ॥ वा
जंत्रांचेध्वनीप्रबळ ॥ नेणंपतांदुंदुभिलें ॥४६॥ मगतुमुळकर्मेरणओढरीआडोक

दमामेमृदंगभेरी॥ वाजतांअसुराचेकर्णकुहरीं॥ तुंबळनादमेदला॥४७॥ युद्ध-संकेतवाद्यगजर॥ ऐकतांखवळलागजासुर॥ सेनासिद्धकरूनिसत्वर॥ युद्धकं दनामिसळला॥४८॥ दोहींसैन्यांझालीदृष्टी॥ बाणकीबडघेउनिमुष्टीं॥ जेसींग्रीष्मांतीचीवृष्टी॥ तैसेबाणसोडिले॥४९॥ पायमारांचेअचारबळ॥ येरयेरांहाणितीसकळ॥ उसणंघार्यांरणवेताळ॥ घ्याध्याम्हणूनीमारिती॥५०॥ गडुनराणेअश्वधारी॥ मिसळूनिशस्त्रेंहाणितीनिकरीं॥ खड्गपट्टिशघेउनीकरीं॥ परस्परांहाणिती॥५१॥ रथियांमध्येरथीमिसळती॥ शस्त्रंघेउनीलावितीख्याती॥ प्रेरणनिवारणकरूनिपुन्ती॥ एकमेकांमारिती॥५२॥ गजस्कंधीचेमहावीर॥ येरयेरांदाटितीघोर॥ भुईसपाडुनीचकनाचुर॥ अपारकरितीबळिवंत॥५३॥ ऐसेंअपारझालायुद्ध॥ देवींकेलादुंदुभीनाद॥ म्हणतीअसुरानुजविनोद॥ दावूंआतांगर्विष्ठा॥५४॥ असुरम्हणरेत्रिदशपाळा॥ चोजकरूनीदाखवीडोळां॥ शिरीशरकेंतूचीमधमाळा॥ रथापाकळजयापरी॥५५॥ तेंसेनुमचेंबोलफुकट॥ उगीचगप्पामांगतांचावट॥ आतांमाझेबाणतेजिष्ठ॥ शिक्षाल्यावितीतु ह्यातें॥५६॥ ऐसेंबाळूनीगक्षसराणा॥ वेगेंउड्डाणसाधीगगना॥ अंतरिक्षीं राहूनीदेवसेना॥ शर्गेअपारपाडिली॥५७॥ वानास्त्रं आणिपर्जन्यास्त्रे॥ देवव र्षतीक्रोधेंनिकुरें॥ परीमुखपसरूनगजासुरें॥ अपारांगिळिलींतसमर्पी॥५८॥ जींजींशस्त्रंसोडितीदेव॥ तींतींअसुरेंगिळिलींसर्व॥ चकितझालेउनीमुख्यवासव॥ स्तब्धदृष्टींविलोकी॥५९॥ म्हणेवरेंनदिसेंकाहीं॥ शस्त्रंअणुमात्रउरलेंनाहीं॥ ऐसेंबोलतांअसुरमहीं॥ एकाएकीउनरला॥६०॥ हातींघेउनीप्रचंडगदा॥ त्रिदशामारीमिसळलायुद्धा॥ धांवदेस्पनांसकळविबुधां॥ डडबडझालीनिकाळीं॥६१॥ त्रिदशांसहितत्रिदशेश्वर॥ वेगेंपावलास्वर्गद्वार॥ पाठीधांउनीगजासुर॥ अमरपुरीपेतला॥६२॥ समस्तदिक्पाळांचींपुरें॥ नीहीसमग्रघेतलीअसुरें॥ देवसर्वधाकेंथोरें॥ ब्रम्हलोकींपावले॥६३॥ ब्रम्हलोकींयेउनिअसुर॥ युद्धकलें परमदुर्धर॥ पळूंलागलेदेवसमग्र॥ देखूनीअसुरसुखमानी॥६४॥ देवम्हणतीअ सोसविघ्न॥ दैत्यनारोपणिस्वयपूर्ण॥ ह्मणोनितपानेंहर्षवचन॥ बोलतेझाले-सुरसकळ॥६५॥ दैत्यांमाजीधन्यतूंअसुर॥ गोर्यतेजेंमतापशूर॥ काळमृ-

त्याचें भय अणुमात्र ॥ नूतें नसे रजनीचरा ॥ ६६ ॥ त्रैलोक्यमंडपीं ऐसा होडा ॥ होणार कोणी न दिसे पुढां ॥ देवांमाजी थोर पवाडा ॥ स्वपराक्रमें गाजविला ॥ ६७ ॥ रूपराचारें ऐसी स्तुती ॥ देवीं करितां असुर कुमती ॥ खुणावर्म दावी हातीं परम चेष्टा करूनियां ॥ ६८ ॥ आपुल्या हातीं आपुले कर्ण ॥ धरूनि दावी तेव्हां रवूण ॥ आपुलें शिरीं घालूनि जीवन ॥ मर्दन करी स्वहस्तें ॥ ६९ ॥ पुनः स्वशिर कुटी· तहस्तें ॥ सूचना करी मृत्युसंकेतें ॥ गजाचें शिर होईल जयातें ॥ नया करें मम मृत्यु ॥ ७० ॥ आपुल्या हातें धरिला कर्ण ॥ तेथें ऐसी जाण वीरखूण ॥ जयात्रीराग ज्याचें वदन ॥ तो चि मृत्यु आमुचा ॥ ७१ ॥ उदक घालुनी मर्दिलें शिर ॥ कीं गंडस्थळीं नसाहे मार ॥ शिर कुटिलें कीं मस्तकीं प्रहार ॥ बैसतां मरण मज घडे ॥ ७२ ॥ ऐसें विंदान पुढत पुढती ॥ दावून उतरला असुर क्षितीं ॥ इंद्रादि देव चिंतावर्ती ॥ समग्र तेव्हां पडिपेले ॥ ७३ ॥ त्रिदशांसहित लोकपाळ ॥ विचार करिती मनीं सकळ ॥ स्वकर्ण धरूनि मस्तक प्रबळ ॥ धुतलें कुटलें असुरानें ॥ ७४ ॥ याचें कारण काय असावें ॥ दैत्यवधार्थ काय करावें ॥ ऐसें चिंतितां मग वासवें ॥ काय केलें तें ऐकिजे

णो निसवें घेऊनि सुर ॥ वैकुंठधामा पावला ॥ ७६ ॥ लक्ष्मीपतीस करूनि नमन ॥ वर्णलें तें कथिलें जाण ॥ येरू म्हणे शिवावांचुन ॥ परिहार नव्हे कल्पांतीं ॥ ७७ ॥ विष्णुसहित त्रिदशेश्वर ॥ वेगीं पावला कैलासपुर ॥ शंकरचरणीं नमस्कार ॥ समस्त सुर घालिती ॥ ७८ ॥ म्हणती जयजय पार्वतीवरा ॥ त्रैलोक्यपाळका दिगंबरा ॥ गजासुरानें समस्त अमरां ॥ परम संकटीं पाडिलें ॥ ७९ ॥ स्वबाहुबळें पृथ्वीतळ ॥ असुरें अत्यंत गांजिलें सकळ ॥ म्हणूनि युद्धा त्रिदशपाळ ॥ सेनेसहीत धाविन्नला ॥ ८० ॥ पराजय करूनि असुरें ॥ सर्व घेतलीं दिक्पाळपुरें ॥ चेष्टा करूनी आपुल्या करें ॥ स्वकर्ण तेव्हां धरियेले ॥ ८१ ॥ शिरीं उदक घालुनी त्वरें ॥ मर्दन केलें आपुल्या करें ॥ कुचेष्टा करूनी गजासुरें ॥ उपहासिलें देवांतें ॥ ८२ ॥ देवांची संपत्ती हरूनि सकळ ॥ मग नागविला त्रिदशपाळ ॥ म्हणोनि स्वामीच्या चरणयुगुल ॥ आश्रय करूनी पावलें ॥ ८३ ॥ तरी आतां आपुल्या भक्तां ॥ प्रसन्न होईं पार्वतीकांता ॥ असुरवधुनी आम्हां समस्तां ॥ सुख देईं करुणाब्धे ॥ ८४ ॥

देववचनें ऐकतां कानीं ॥ कृपेनें द्रवला शूळपाणी ॥ म्हणे चिंता न करावी मनीं ॥ होणार तें कथितों ऐका ॥ ८५ ॥ पार्वतीउदरीं विष्णुअवतार ॥ येवोनि वधील असुर ॥ वचन ऐकतां अमरेश्वर ॥ परमसंतोष पावला ॥ ८६ ॥ जयजयकार स्तुती स्तवनीं ॥ पुनः अर्चिला शूळपाणी ॥ गंधपुष्पाक्षतादिकांनीं ॥ परमादरें तोषविला ॥ ८७ ॥ मग देवकार्य धरूनि मनीं ॥ पार्वतीसहित वनोपवनीं ॥ क्रीडा करितां शिवकामिनी ॥ सगर्भ झाली आदिशक्ती ॥ ८८ ॥ दिवसेंदिवस वाढे गर्भ ॥ जैसें स्वतेजें उदय रिलें नभ ॥ पूर्णोदकें भरला कुंभ ॥ तैसें स्वयंभ रूप दिसे ॥ ८९ ॥ नवमास भरतां पुण्यदिवसीं ॥ गजानन जन्मला तिये च्या कुशीं ॥ जैसा पौर्णिमेस उगवला शशी ॥ षोडश कळासंयुक्त ॥ ९० ॥ गजवक्त्र विशाळ भाळ ॥ लंबोदर गोजिरें गाल ॥ सतेज सुकुमार भक्तपाळ ॥ चतुर्भुज चपळांग ॥ ९१ ॥ परम गोजिरें गाणमाण ॥ सुलंब बाहु सुंदर जाण ॥ माता देखतां सुहास्यवदन ॥ अतिप्रीतीनें कुरवाळी ॥ ९२ ॥ पुत्रलाभ होतें काळीं ॥ सकळ मिळाली सुरमंडळी ॥ तत्काळ दुंदुभींची अंतराळीं ॥ ध्वनी झाली त्रैलोक्य भरी ॥ ९३ ॥ विमानारूढ होऊनि सर्व ॥ पुष्पवर्षाव करिती देव ॥ यक्ष किन्नर गणगंधर्व ॥ नृत्य करिती संतोषें ॥ ९४ ॥ ऋषी ब्राम्हण सिद्धपुरुष ॥ अपार करिती वेदघोष ॥ मुनी मानव मानिती हर्ष ॥ सुख संतोष सुरवरां ॥ ९५ ॥ हरिद्रा कुंकुम सुवासिनी ॥ भिजतां रंगली अपार धरणी ॥ स्नकळनद्यांचें आरक्त पाणी ॥ कुंकुमपुरें दिसताहे ॥ ९६ ॥ गजाननाचा जन्मकाळ ॥ होतां विघ्नासी सुटला पळ ॥ म्हणूनि दाही दिशा निर्मळ ॥ सोज्वळ झाल्या शुभचिन्हीं ॥ ९७ ॥ अमृतरश्मि प्रभाकर ॥ पीतप्रभेनें भरलें अंबर ॥ अप्सरागणांचे सकळ भार ॥ नृत्य करिती निशिदिनीं ॥ ९८ ॥ अग्नी जळतां झाला शांत ॥ अमृत स्रवे रोहिणीकांत ॥ त्रिलोकींचे जन समस्त ॥ स्मरण करिती प्रीतीनें ॥ ९९ ॥ तेव्हां पुत्रमुख पाहे शिव ॥ हर्षें नाचती सकळ देव ॥ ब्रम्हा आदिकरूनि सर्व ॥ जातकर्म आरंभिती ॥ १०० ॥ पुण्याहवाचन शिवपार्वती ॥ बैसोनि जातककरिती प्रीतीं ॥ ब्राम्हणांलागीं बहु संपत्ती ॥ तेव्हां शंभूनें वांटिली ॥ १०१ ॥ द्वादशदिनीं नामकरण ॥ करितां झाला भाललोचन ॥ ब्राम्हणांलागीं तेव्हां धन ॥ संख्येविरहित वांटिलें ॥ २ ॥ अमूल्य गोदानें अलंकारयुक्त ॥ ब्राम्हणांलागीं शंकर देत ॥ पुरे

पट्टणेंग्रामदेतां॥ याचकइच्छेनेंबारीपें॥२॥नसनतेकांपावणी॥ अपारदेत शूलपाणी॥ सोहळाकरूनिआपुल्यासदनीं॥लालनकरीबाळाचें॥४॥दिव सेंदिवसझालाथोर॥नृत्यगायनींपरमचतुर॥ चवदाविद्यांचेंमाहेर॥चवसष्ट कळालाधल्या॥५॥ जातकर्मादिसंस्कार॥सर्वसंपादीमृडानीवर॥उपनय नानंतरथोर॥ विवाहकर्मआरंभिलें॥६॥ ब्रम्हयाच्याकन्यागुणीं॥अष्टसि द्धीशुभलक्षणीं॥गजाननातेंपट्टराणी॥करिताझालाप्रीतीनें॥७॥पहिली सिद्धीसिद्धिदायक॥ दुसरीबुद्धीबुद्धिप्रेरक॥ तिसरीअणिमालक्ष्मीकारक॥ चवथीमहिमाजाणिजे॥८॥ पांचवीगरिमानिधीसुंदरी॥ सहावीलघिमानिज- नोवरी॥ सातवीईशित्वनिर्धारीं॥ आठवीवशित्वगुणवधू॥९॥ ऐशाआठम- हासिद्धी॥ गजाननातेंदेउनीविधी॥ विवाहसाहित्ययथाविधी॥ करिताझा- लाआदरें॥१०॥ सकळमिळूनअमरपाळ॥ गजाननातेंपाठवीमूळ॥ वाजं त्रांचाध्वनीप्रबळ॥ चतुरंगदळासमवेत॥११॥ मूळयेतांकैलासपुरीं॥ शिवा सीभेटलेअत्यादरीं॥ सर्वंब्रम्हादिशंकरगौरी॥ घेऊनिवराणिघाले॥१२॥निर्वि घ्नार्थगणेशपूजन॥ करावेंम्हणूनीबोलतीजन॥ सकळविघ्नांचासमुदायपूर्ण॥ सर्वदानाशीगणपती॥१३॥तोनिघेथेंमुख्यवर॥म्हणूनिविघ्नेंपळतीदूर॥ वरासहितश्रीशंकर॥ ब्रम्हलोकींपातला॥१४॥ ब्रम्हयानेंअत्यादरें॥ वरपूजि लासर्वोपचारें॥ शंकरगौरीसहितसारे॥ चंदनपूजनींतोषविले॥१५॥ मूष कारूढलंबोदर॥ भोंवतेब्रम्हादिसमस्तअमर॥ वाद्यघोषेंमंडपद्वार॥ परम- कौतुकेंपावले॥१६॥वधुवरांतेंमंगळस्नान॥घालूनिकेलेंहरिद्रालेपन॥ दो- हींमंडपींअमरगण॥ सदासेवेतिष्ठती॥१७॥ दोहींमंडपींदेवकप्रतिष्ठा॥ होम दिधलाहव्यवाटा॥ द्रव्यदक्षिणाद्विजवरिष्ठां॥ अपारवांटिलीविधीनें॥१८॥ लग्नसमयलक्षूनिमूळ॥ वेगेंपातलेअमरपाळ॥ वाजंत्रांचाध्वनीप्रबळ॥ मंगलकारकवाजतसे॥१९॥ अष्टसिद्धीजेथेंवधू॥ नवरागणपतीमतापसिं धू॥ तेथीलमहिमावर्णितांवेदू॥ स्तब्धहोयसर्वदा॥२०॥ ब्रम्हाआणिश्रीशं कर॥उभयपक्षींमुख्याधुर॥त्रिदशांसहितअमरेश्वर॥साहित्यकरितीसर्वदा ॥२१॥ सूर्यसाधीलग्नपत्रिका॥ अक्षताटाकीनगबाळिका॥ रमासावित्रीपु

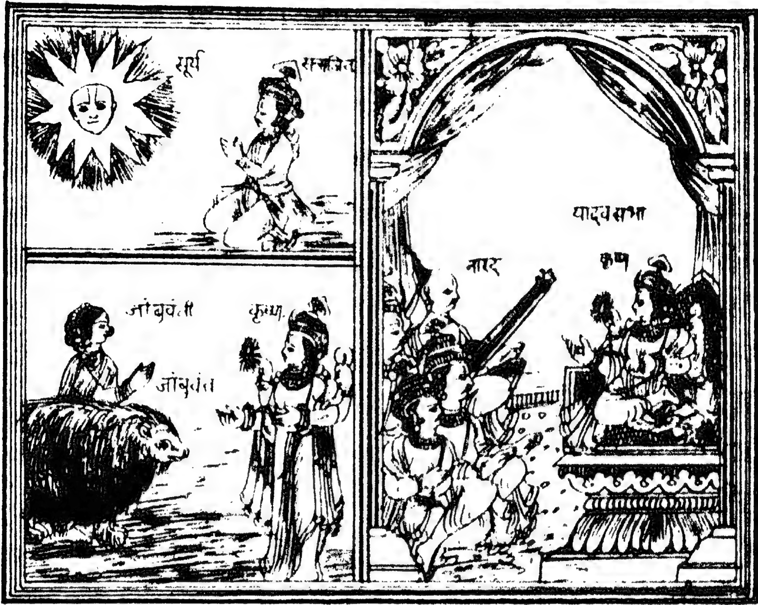
रव्यनायिका॥ अक्षयवाणें करिती प्रीतीनें॥२२॥ शांतिसमादयाउन्मनी॥ जेथेंतेथें प्रत्यक्षसुवासिनी॥चारीवेदसर्वेंयेउनी॥ लग्नलाविती आवडीनें॥२३ ॥तेथील महिमावर्णितां देख॥ स्तब्ध होय सहस्रमुख॥ चिरकाळ समग्रकरि तां लेख॥ शाहाणीनव्हे शारदा॥२४॥म्हणूनियेथें संक्षेपरीतीं॥ यथार्थवर्णिंउ ऐकिजे श्रोतीं॥ वरासनीं श्रीगणपती॥ वस्त्राभरणीं पूजिला॥२५॥ अमरम्हणती ऐकासकळ॥ आधीं पूजावा त्र्यंबकनीळ॥ पाठींगौरीगुणवेल्हाळ॥ समग्रवन्हाडी पूजावे॥२६॥ वराचावरिष्ठजो अग्रगणी॥ तो स्कंद पूजावा बहुसन्मानीं॥ ऐसें बोलतां अमरगणीं॥ हांसें आलें विधीनें॥२७॥ म्हणेपा तलें बहुतसंकट॥ कैसेनि पूजूं मीनीलकंठ॥ अगुणअरूपसर्वोत्कृष्ट॥ विषयें संतुष्टतो नव्हे॥२८॥ भाललोचनदिगंबर॥ गजारूढनीपन्नगहार॥ विषयपूजें विश्वंभर॥ तृप्तनव्हेकल्पांतीं॥२९॥ ब्रम्हाविचारीआपुलेचित्तीं॥ कैसेनि पूजूं पार्वतीपती॥ कवणेपदार्थाचीप्रीती॥ नेणिजेपूर्णनिश्चयें॥३०॥ मागधोन राआणूनिनेत्रां॥ पुढें देवीचिदशसमधवा॥ सकळम्हणती श्रीशांभवा॥ परम प्रीतीयथाची॥३१॥ चतुर्मुखकमळासन॥ पंचमुखाचें करीपूजन॥ वराचाव रिष्ठषडानन॥ तोहीपूजिलाप्रीतीनें॥३२॥ मल्लज्ञवन्हाडीहांसतीसकळ॥ म्ह णतीबरवामिळालामेळ॥ मुख्यनवरातो दोंदिल॥ एकदंतगजवदन॥३३॥ मुख्यपूजकचतुराननं॥ पंचमुखतो श्रीभगवान॥ वराचावरिष्ठआगळाजाण॥ सहासुखेंतयातें॥३४॥ मागधोनराआणूनिमातीं॥ येणें अर्चिला पार्वतीपती॥ एकाआगळेएकदिसती॥ म्हणोनिहांसतीसुरसकळ॥३५॥ नानाविनोदक रितीसुंदर॥ परंतुकोपेमृडानीवर॥ अनंतजाणुनीसर्वेश्वर॥ कौतुकमानीसर्वी वें॥३६॥ हास्यविनोदनानारीतीं॥ सकळसुरवरनेत्रांकरिती॥ सावित्रीये उनीआदिशक्ती॥ जगन्मातापूजिली॥३७॥ वस्त्राभरणीं सांगोपचारीं॥ परमसंतुष्टझालीगौरी॥ महोत्साहें मंगळगजरीं॥ वधूगृहींपातले॥३८॥ य थोपचारेंवधूपूजन॥ वेगेंअर्पिलें फळप्रदान॥ मधुपर्कादिसंपादून॥ लग्नला विलेंआवडी॥३९॥ ब्रम्हाकरीकन्यादान॥ विधीविधानेंहोमहवन॥ करूनि केलें गजानन॥ आपणशापात प्रीतीनें॥४०॥ चतुर्थीविवशीं करूनिसाडे॥

बन्द्राढीनिघालेवाडेकोडें ॥ कैलासपुरायेऊनिनिधडें ॥ संग्रामसंकेतेंपीडि
लें ॥४१॥ गजासुरवद्दप्रचंड ॥ म्हणूनिनिघालावक्रतुंड ॥ संग्रामसामुग्रीअ
तिविनंड ॥ सिद्धकेलीतयानें ॥४२॥ गजस्कंधींसेनापती ॥ स्कंदवैसुनीचालि
लासुमती ॥ शंकरगणनानारीतीं ॥ सिद्धझालेसंग्रामा ॥४३॥ वृषभारूढ
भाललोचन ॥ सवेंअपारचालिलेगण ॥ मूषकावरीगजानन ॥ वैसोनसत्वर-
चालिला ॥४४॥ वेगेंगेकिल्यासंकेतभेरी ॥ कालुकर्णेरणमोहरी ॥ सिंहनाद
करूनिवीरीं ॥ मृत्युलोकींपातले ॥४५॥ येऊनिगजासुराचेंनगर ॥ परमावेशें
वेढितीसुर ॥ नानायंत्रांचेअपारमार ॥ करितेझालेशिवगण ॥४६॥ देवोत्क
र्षऐकूनिकानीं ॥ गजासुरदचकलामनीं ॥ सैनिकांतेंसक्रोधवचनीं ॥ अति
सत्वरपाचारी ॥४७॥ म्हणेसकळयेऊनिसुर ॥ वळेंवेढिलेंआपुलेंनगर ॥ नरी
सेनाआपुलीसमग्र ॥ सिद्धकराअतिवेगें ॥४८॥ आमात्यमंत्रीसेनालोक ॥
सिद्धझालेभारसकळिक ॥ शस्त्रास्त्रेंसींरथनायक ॥ वेगेंबाहेरनिघाले ॥४९॥
शंखभेरीमृदंगढोल ॥ कालुकर्णेवाजतीप्रबळ ॥ प्रळयकाळींक्षोभलाकाळ ॥
तैसेचीरत्त्वरतागळती ॥१५०॥ म्हणेदेवींयेकाळीं ॥ परमावेशेंमांडिलीकळी ॥
शस्त्रास्त्रेंसींमहावळी ॥ युद्धकंदनामिसळले ॥५१॥ अश्वभारींअश्वभार ॥
मिसळूनिशस्त्रेंवर्षतीघोर ॥ वर्षाकाळींशशीदिनकर ॥ मेघडंवरेंलोपती ॥५२॥
तैसीवीरांच्याशरसंधानीं ॥ देवसेनेनेंलोपलीअवनी ॥ रथींचेवीरभरूनिगग
नीं ॥ शस्त्रेंवर्षतीअपार ॥५३॥ गजस्कंधींचेमहावळी ॥ रणींकरितीपरमधु-
माळी ॥ येरयेरांहृदयकमळीं ॥ घायहाणितीचपळत्वें ॥५४॥ ऐसेंदेखोनीसे
नापती ॥ स्कंदवेगेंलोटलापुढती ॥ दैत्यदळींभद्रजाती ॥ एकाएकींमिसळला ॥
५५॥ रथपदातीअश्वस्वार ॥ शस्त्रेंवर्षूनीकेलेचूर ॥ गजस्कंधींचेमहावीर ॥
संख्याविरहितपाडिले ॥५६॥ आमात्यादिसेनापती ॥ असुरदळींचेभद्र-
जाती ॥ स्कंदावरीआपुलेशक्तीं ॥ परमावेशेंलोटले ॥५७॥ महाक्रूरराक्षस
गण ॥ गगनींभरूनीमारितीबाण ॥ हेंदेखोनिशिवनंदन ॥ कृतांताऐसारवव-
ळला ॥५८॥ रथासहितसूर्यमंडळीं ॥ जाऊनिअसुरचक्रन्यहाळी ॥ शक्तिअ
स्त्रेंतयेवेळीं ॥ रजनीचरविंधिले ॥५९॥ अपारशक्तीहोऊनिप्रकट ॥ राक्षस

शोधुनीफोडितीपोट॥ करीहृदयळदनूनिकंठ॥ शक्तीझोंबतीसघाणें॥१६०॥ सुंदरस्त्रियादेखूनिसकळ॥ मोहपावलेंराक्षसदळ॥ कित्येकराक्षसहोऊ निविकळ॥ धरातळींपडियेले॥ ६१॥ येहेंअंशहोऊनिमना॥ अपारपळ- ळीअसुरसेना॥ हेंदेखूनिराक्षसगणा॥ परमावेशेंधाविन्नला॥ ६२॥ न ळींउतरूनीसमस्तअसुर॥ करितेझालेअपारमार॥ सूर्यलोपूनिसमस्त अंबर॥ शस्त्रींबुजोनीसांडिलें॥ ६३॥ शक्तिवरीमहाशक्ती॥ गजासुरें सोडिलीनिगुती॥ तेणेंदेवांच्यासेनापती॥ भयमानसींदचकला॥ ६४॥ मगधरातळींयेऊनितेणें॥ युद्धमांडिलेंबहुसत्राणें॥ असुरसेनाअपारबा णें॥ स्कंदेंतेव्हांपाडिली॥ ६५॥ हेंदेखोनिगजासुर॥ हातींघेउनीदिव्य- तोमर॥ स्कंदसेनाबहुअपार॥ पाडिताझालातेक्षणीं॥ ६६॥ संकटदेखो नीषडानन॥ वर्षताझालाअपारबाण॥ वदनपसरूनीअसुरेंजाण॥ सम- ग्रबाणगिळियेले॥ ६७॥ देवसेनाथोरथोर॥ मुखींघालुनीरगडीअसुर॥ विरथकरुनीशिवज्येष्ठकुमर॥ रणसोडुनीपळविला॥ ६८॥ हेंदेखूनिभाळ लोचन॥ वर्षताझालाअपारबाण॥ वदनपसरूनीअसुरेंजाण॥ समस्तबा णगिळियेले॥ ६९॥ देवसेनाबहुजर्जर॥ असुरेंकेलीतेंअपार॥ हेंदेखोनि लंबोदर॥ परमावेशेंधांविन्नला॥ १७०॥ म्हणअसुरापसरूनिवदन॥ तुवां गिळिलेसमग्रबाण॥ नरीआतांअर्धक्षण॥ नलगतांनुजबधीन॥ ७१॥ चं डकोदंडघेऊनिहातीं॥ सज्जकरुनीलारव्याक्षितीं॥ मूषकारूढभद्रजाती बाणींविंधीलाघवें॥ ७२॥ वदनकमळींभरतांबाण॥ बुजूनिगेलेंसमग्रव- दन॥ महानाटकीगजानन॥ अपारबाणवर्षला॥ ७३॥ ऐसेंदेखोनिगजासुर॥ कोदंडघेउनीलाविनशर॥ एकसोडितांशानसहस्र॥ अपारबाणनिघाले ॥ ७४॥ गजाननलावर्षेथोर॥ समंत्रवीजेंसोडिनशर॥ बाणेंजोउनीसार थीवर॥ वारूसहितउडविला॥ ७५॥ चारवारूआणिसारथी॥ बाणलाग तांपडिलेक्षितीं॥ नूतनरथींबैसूनिकुमती॥ अपारबाणसोडीपैं॥ ७६॥ बा णापाठींसोडितांबाण॥ धरासहितझांकिलेंनयन॥ निवारणकरीतागजा नन॥ फरीतेबाणनाटोपती॥ ७७॥ मूषकाअंगींभरलेशर॥ तेणेंदचकला

लंबोदर॥ गिरंगिरीयेउनीधरणीवर॥एकाएकींआदळला॥७८॥सेनासमुदायआटिलासकळ॥ देवसैन्यासींसुटलापळ॥ सावधहोउनीपाहेकपिल॥ तंवसेनासमग्रपळाली॥७९॥ ऐसेंदेखोनिगणाधिपती॥ परशुअंकुशघेउनिहातीं॥ एकाएकींअसुरामती॥ घायमारिलासत्राणें॥१८०॥चारीवारूआणिसारथी॥ घायासरिसेपाडिलेक्षितीं॥ असुरदेखुनीअधरितपुढती॥मल्लयुद्धासींमिसळला॥८१॥ गुडघेआणिकोंपर॥ मस्तकथडकाहाणितांअसुर॥ शुंडादंडेंलंबोदर॥ असुरेंकटियेधरियेला॥८२॥ ऐसेंदेखूनिगजानन॥उभयहस्तींअसुरकर्ण॥ धरूनिशिरींचादेदीप्यमान॥ मुकुटसत्राणेंउडविनसे॥८३॥ परशुअंकुशउभयघायीं॥ असुरताडुनीपाडिलामहीं॥ मस्तकफुटनांअपारपाहीं॥ अशक्तवमीभडभडां॥८४॥पूर्वसंकेतेंअसुरगण॥ गणपतीहस्तेंपावलामरण॥विमानारूढशचीचारमण॥ दुंदुभीनादगाजवी॥८५॥ पुष्पवर्षावकरितीसुर॥ विजयीझालागौरीकुमर॥ गजासुराचासैन्यभार॥ समग्रआटिलातेसमयीं॥८६॥ शुक्लपक्षींभाद्रपदमासीं॥ अरुणोदयींचतुर्थीदिवसीं॥ असुरवधिलाम्हणोनितयासी॥ सुरवरपूजितीभीतीनें॥८७॥ आणिदेवांलागींदेउनिवर॥ स्वस्थळामनीस्थापिलेसुर म्हणूनीअद्यापीनारीनर॥ वरदचतुर्थीकरितातीं॥८८॥ आणितयेकाळीं लंबोदर॥ सुरवरांचेमनोरथसुंदर॥ सिद्धीसनेईम्हणोनिसमग्र॥ सिद्धिविनायकम्हणतीनया॥८९॥ सूतम्हणेहोऋषिजन॥ हेंसिद्धिविनायकआख्यान॥ कृष्णसांगेयुधिष्ठिराकारण॥ ब्रम्हासांगेनारदासीं॥१९०॥ ऐसीहीसिद्धिविनायककथा॥ भक्तियुक्तकरूनिचित्ता॥ ब्राम्हणमुखेंश्रवणकरितां॥ दग्धहोतीसर्वपापें॥९१॥ आणिसर्वमनोरथहोतीपूर्ण॥ दारिद्र्यादिदुःखेंनबाधितीजाण॥ आणियुद्धींविवादींविजयपूर्ण॥ प्रासहोयसर्वदा॥९२॥ पुत्रपौत्रधान्यसंपत्ती॥ कथाश्रवणेंप्रासहोती॥ आणिसिद्धिविनायकप्रसादेंनिश्चिती॥ स्वर्गप्राप्तीअंतींहोय॥९३॥ नैमिषारण्यींएवंप्रकारें॥ विनायककथाप्रेमभरें॥ शौनकादिकांसींअत्यादरें॥ सूतऋषीसांगत॥९४॥तीचहीसिद्धिविनायककथा॥ भविष्यपद्मपुराणोक्ता॥ महाराष्ट्र

भाषींझालीसमाप्ता॥ गणपतीच्याप्रसादें॥१९५॥ इतिश्रीसिद्धिविना
यककथासमाप्ता॥ ॥श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु॥ ॥छ॥ ॥

अथस्यमंतकोपाख्यानप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीकृष्णायनमः॥ जोलावण्यामृतसागर॥ सगुण
लीलाविग्रहीयदुवर॥ मुकुटीतेजझळकेअपार॥ शशिमित्रझांकोळती
॥१॥ दिक्चक्रांचियेवदनीं॥ तेनेंजनमायेगगनीं॥ मकराकारश्रवणीं॥
दिव्यकुंडलेंतळपती॥२॥ कींतेंअनंततेजाचेउमाळे॥ कींमळयाग्नीनेंउघडिले
डोळे॥ कींअनंतबाळसूर्यउगवले॥ प्रकाशलेंस्वरूपतैसें॥३॥ मेरूपागरीं
सुंदर॥ वाहेसुवर्णनदीचापूर॥ तैसाटिळकमनोहर॥ विशाळभाळींझळक
तसे॥४॥ चंदनचर्चितश्यामकांती॥ सुवासेंभरलीद्वारावती॥ जनप्राणदे
वतासाच्वती॥ निजानंदेंकरूनियां॥५॥ मुक्ताफळांच्यारुळतीमाळा॥ तेजें
झांकतीचंद्रकळा॥ कींतेंअनंतब्रम्हांडेंगळां॥ मौक्तिकरूपेंडोलती॥६॥ ऐसा
द्वारकेसमुरहर॥ रुक्मिणीमनचकोरचंद्र॥ कींतोस्यानंदामृतसागर॥ भक्त

लागींअवतरला ॥ ७॥ आतांऐकानयाचेंचरित्र॥ झालेंरुक्मिणीचेंस्वयंव
र॥ विजयीझोउनीश्रीधर॥ द्वारावतियेपातला ॥८॥ यावरीयादवसत्राजि
त॥ परमअनुष्ठानीशुचिष्मंत॥ प्रसन्नकेलातेणेंआदित्य ॥ वहुततपकरू
नियां ॥९॥ मुख्यदैवतसूर्यनारायण॥ सूर्यानुष्ठानेंश्रेष्ठब्राम्हण॥ वरकडदै
वतेंकल्पितपूर्ण॥ चंडकिरणप्रत्यक्ष॥१०॥ सूर्यमंडळविलोकुन॥ नित्यनक
रितीजेकांनमन॥ तेअभागीपरमअज्ञान॥ अल्पायुषीजाणावे॥११॥व्यास
वाल्मीकादिऋषीसकळ॥ वर्णितीअद्भुतसूर्यमंडळ॥ सूर्यउपासकसदासु-
शील॥ यमकाळवंदीतया॥१२॥असोसत्राजितासींसूर्यनारायण॥तपां
तींझालाहोप्रसन्न॥ म्हणेइच्छितमागावरदान॥मगकायवचनबोलेतो॥१३
॥म्हणेदर्शनेंपूर्णमनोरथ॥ऐकोनिसंतोषलाआदित्य॥मगस्यमंतकमणीअ
द्भुत॥ प्रसाददेतसत्राजिता॥१४॥ नित्यप्रसवेअष्टभारसुवर्ण॥ सूर्यसमप्र
भापरिपूर्ण॥ व्याधीसर्पव्याघ्रअवर्षण॥ देशांतुनीदूरजाय॥१५॥तोमणी
घेऊनत्वरित॥नगरासिआलासत्राजित॥गजरेंमहोत्साहकरित॥स्वगृहा
तेंप्रवेशला॥१६॥तोंएकेदिवसींसत्राजित॥गळांघालोनीस्यमंत॥निजभा
रेंसीत्वरित॥ द्वारावतीयेपातला॥१७॥ दुरूनदेखतांनृपवर॥म्हणतीउतरला
दिनकर॥ दैत्यंगांजिलेंम्हणोनिसत्वर॥ शरणआलाहरीतें॥१८॥हरीससांग
तीसेवकजन॥भेटीसआलासहस्रकिरण॥ मगबोलेवसुदेवनंदन॥ सत्राजित
येतसे॥१९॥ ऐसेंबोलेतोवैकुंठनाथ॥ तोंअकस्मातआलासत्राजित॥मानदेऊ
नियांबहुत॥ सभेमाजीबैसविला॥२०॥ स्यमंतकमणीदेखोन॥ तटस्थझाले
सभाजन॥ तोंनारदमुनीउठोन॥ कृष्णकर्णीलागला॥२१॥ म्हणेहास्यमंत
कमणी॥ तुमचेकंठीअसावाचक्रपाणी॥ याचेंतेजकौस्तुभाहुनी॥ विशेषम
जवाटतसे॥२२॥ हरीम्हणेकेसायेईलहाता॥ येरूम्हणेमीमागतोंसत्राजि-
ता॥ मगबोलेप्रजातपिता॥ मणीसर्वथानेदीतो॥२३॥ मगम्हणेनारदमुनी॥
तुमच्याचघरायेईलमणी॥ यावरीब्रम्हनंदननेत्रस्पर्णी॥ सत्राजिताजवळी
आला॥२४॥ म्हणेधन्यधन्यतूंसत्राजित॥ सुप्रसन्नझालाआदित्य॥ या
स्यमंतकमण्याचेंतेजअद्भुत॥ ऐसीवस्तूतुजहेंफळली॥२५॥ ऐसाहामणीसुकु-

ण ॥ जरीकरिसीकृष्णार्पण ॥ तरीत्रिभुवनींकीर्तीपूर्ण ॥ तुझीरायाउसावेल ॥२६॥ ऐकतांऐसेंवचन ॥ सत्राजितझालाक्रोधायमान ॥ म्हणेतुमच्यासमेथा जपास्तन ॥ नयेउंआम्हींसर्वथा ॥२७॥ कृष्णगोरक्षकगोरसचोर ॥ पहाकप टीअकर्मीजार ॥ ह्याचकायमणीलेणार ॥ झालाथोरअवघ्यांत ॥२८॥ ऐसेंबोलू निक्रोधेंउठिला ॥ स्वभारेंसींनगरागेला ॥ मणीनेउनीदेव्हारींठेविला ॥ मगपूजि लायथासांग ॥२९॥ तोंधाकुटारायाचासहोदर ॥ प्रसेननामेंमहावीर ॥ तेणें स्वकंठींतोमणीसुंदर ॥ एकेदिवसींघातला ॥३०॥ सवेंघेउनीचतुरंगदळ ॥ मृग येसींप्रसेनगेलातत्काळ ॥ तोंएकमृगदेखतांचपळ ॥ तयामागें धाविन्नला ॥ ३१॥ दळभारदूरीराहिला ॥ प्रसेनघोरकांतारींप्रवेशला ॥ परीस्यमंतकतेजा गळा ॥ गळांझळकेधांवतां ॥३२॥ असंभाव्यतेजदेखोन ॥ गिरिकंदरींनृनउठी- लापंचानन ॥ भयानकहाकदेउन ॥ प्रसेनावरीपडियेला ॥३३॥ अश्वासहित प्रसेनामारून ॥ सिंहचालिलामणीघेऊन ॥ तोंजांबुवंतहिंडनविपिन ॥ त्याच- पंथेंयेतसे ॥३४॥ देखोनिमणयाचेंतेज ॥ वेगेंधाविन्नलाऋक्षराज ॥ एक्याचमु- ष्टिघातेंसहज ॥ सिंहमारूनीटाकिला ॥३५॥ बाहात्तरकोटीरीसगणित ॥ त्यां चानृपएकजांबुवंत ॥ जेणेंमेरुवरूनीउडीअकस्मात ॥ पृथ्वीवरीघातली ॥३६ ॥ तेवेळींसूर्यरथींचेंचक्र ॥ मोडीसश्रमगरलेंअणुमात्र ॥ गात्रम्हणताअननार ॥ रा मकार्यासात्यझाला ॥३७॥ श्रीरामाचेंपरमप्रीतिपात्र ॥ गग्गवपडिघडिपुसेत्या सिविचार ॥ जोबहुकाळाचावृद्धमाचार ॥ परमचतुरपंडितजो ॥३८॥ पूर्वींश्री रामरावणामारून ॥ अयोध्येसआलेपरतोन ॥ भक्तासहस्वयंपूर्ण ॥ राज्य केलेंरघुवीरें ॥३९॥ एकेदिवसींअयोध्यानाथ ॥ सभेबैसलाअसतांसमर्थ ॥ तों करजोडोनीजांबुवंत ॥ विनवीतश्रीरामातें ॥४०॥ रावणकुंभकर्णतुम्हींवधिले ॥ बहुतराक्षसआम्हींमर्दिले ॥ परीमजसींमल्लयुद्धासींमिसळले ॥ ऐसेवीरनदेखों पां ॥४१॥ मगबोलेजनकजावर ॥ तुजसींभिडेऐसावीर ॥ कोणबिसतोसाचार ॥ सांगेंमजसर्वज्ञा ॥४२॥ जांबुवंतम्हणेकौसल्यात्मजा ॥ तुजवीणवीरनदिसे दुजा ॥ तुजसींझुंजावेंऐसामाझा ॥ मनोरथपूर्णअसे ॥४३॥ ऐकोनिहांसिन्न लाश्रीराम ॥ गोष्टीबोलिलासीउत्तम ॥ परीकृष्णावतारींहानेम ॥ पूर्णकरीन

जाणपां ॥ ४४ ॥ स्यमंतकमण्याचेकाजें । तुम्हीआम्हीभिडूंसहजें ॥ त्यावरी मगरघुराजें । अवतारआपुलासंपविला ॥ ४५ ॥ मगपाताळविवरींजांबुवंत ॥ बहुतवेळकाळक्रमित ॥ सहजबाहेरआलाअकस्मात ॥ तंवतोमणीसांपडला ॥ ४६ ॥ सिंहावलोकनेंकरून । पहामागीलअनुसंधान ॥ जांबुवंतपंचाननामारून ॥ मणीघेऊनगेलातो ॥ ४७ ॥ प्रवेशलाविवराभीतरी ॥ मणीबांधिलापाळण्यावरी ॥ जांबुवंतीनामेंकुमरी ॥ बहुआवडेपितयातें ॥ ४८ ॥ इतकावृत्तांतवर्तला ॥ परीआळचीहरीवरआला ॥ म्हणतीप्रसेनकृष्णेंमारिला ॥ मणीनेलाचोरूनी ॥ ४९ ॥ लोकापवादबोलतीजनीं ॥ त्मागतीएकएकाचेकर्णी ॥ कृष्णें ऐसीकरूनयेकरणी ॥ मण्यासाठींसर्वथा ॥ ५० ॥ सत्राजितपाठवीसांगून ॥ मणीनेलाआमुचाबंधूमारून ॥ कृष्णासींसांगतीसेवकजन ॥ वर्तमानजेंझालें ॥ ५१ ॥ मगम्हणेवनमाळी ॥ व्हाडागलागलायादवकुळीं ॥ नोधुवोनियांतत्काळीं ॥ शुद्धकरावालागेल ॥ ५२ ॥ सवेंघेउनीयादवभार ॥ चतुरंगदळसमग्र ॥ शोधावयारुक्मिणीवर ॥ अरण्यामाजीचालिला ॥ ५३ ॥ जोपैकुंठींचासुकुमार ॥ तोशोधितबहुकांतार ॥ तोंदेखिलेंप्रसेनाचेंकलेवर ॥ विदारूनपाडिलें ॥ ५४ ॥ मगपाहिलेंगोपाळें ॥ तोंउमटलींसिंहाचींपाउलें ॥ मगतेसेंचलोकचालिले ॥ तोंसिंहाचेंदेखिलेंप्रेतबारे ॥ ५५ ॥ तेथूनिउमटलींरिसाचींपाउलें ॥ मगतेसेंचपुढेंचालिले ॥ तोंघोरविवरदेखिलें ॥ लोकयोकलेतेथेंची ॥ ५६ ॥ विवरदिसेभयानक ॥ सकळांम्हणेद्वारकानायक ॥ तुम्हीद्वारकेसींजावेंसकळिक ॥ सैन्यघेउनीमाघारे ॥ ५७ ॥ मणीयावीणअवधारा ॥ मीसर्वथानयेंद्वारकापुरा ॥ अठ्ठाविसावेदिवसींमाघारा ॥ येईनसत्यंजाणिजे ॥ ५८ ॥ द्वारकेसलोकआलेसमस्त ॥ अवघेनगरचिंताक्रांत ॥ सत्राजितासशापित ॥ आळघातलाम्हणूनियां ॥ ५९ ॥ रुक्मिणीहोउनीव्रतस्थ ॥ देवीचेंआराधनकरीनित्य ॥ लक्ष मेंपावाद्वारकानाथ ॥ याचस्वार्थेंकरूनियां ॥ ६० ॥ असोइकडेविवरांत ॥ प्रवेशलाकमलोद्भवतात ॥ कृष्णप्रभेनेंविवरउजळत ॥ अंधारतेथेंकैंचाहो ॥ ६१ ॥ विवरक्रमिलेंगोपाळें ॥ तोंऋक्षपतीचेंनगरदेखिलें ॥ पर्वताकाररीसबैसले ॥ महाद्वाररक्षित ॥ ६२ ॥ हातींधरूनीजपमाळ ॥ अवघेरामरूपासकनिर्मळ ॥ रामस्म

रणसर्वकाळ॥ करितीनेत्रउघाडूनियां॥६३॥ नगराभोंवतीमगंजपोंवळी॥त्या हीवरीलिहिल्यारामनामावळी॥ असोतोनारदकीवनमाळी॥गुप्तरूपेंआंतगेला ॥६४॥जांबुवंताचेनिजमंदिरीं॥ कमलदलाक्षतोकंसारी॥ प्रवेशलातोंपाल ख्यावरी॥ मणीबांधिलादेखतसे॥६५॥ तंवत्याजांबुवंताच्याअंगना॥ हर्षेंदे ख्वनीजगन्मोहना॥ म्हणतीयाचियासुंदरपणा॥ मदनउणावाटतसे॥६६॥दि व्यमुगुटकर्णींकुंडलें॥ आकर्णपर्यंतनेत्रोत्पलें॥ सगुणरूपसांवळें॥वदनसु हास्यउदार॥६७॥चतुर्भुजनमालनील॥ गळांवैजयंतीदेनडोल॥ पीतवसन वेल्हाळ॥ कटींमेखळाशोभतसे॥६८॥ मदनमनोहरसांवळा॥ अकस्मातको ठोनिआला॥ एकलाजसांडोनतेवेळां॥ श्रीरंगासरींबोलत॥६९॥ त्रैलोक्यसुं दरामनमोहना॥ कोमलांगाराजीवनयना॥ तुजधिक्ोकितांआमुच्यानयना॥ समाधानजाहलें॥७०॥जींचेंकुशींसिद्धीमूर्तिउपजली॥ धन्यधन्यतेतुझीमाउ ली॥ जेतुझेपाठींवैसली॥ कितीतपेंनपल्लीनकळेकीं॥७१॥ निद्रितआहेजोंजां बुवंत॥तोंतूंयेथुनीजाईत्वरित॥ हाजागाझालियानिश्चित॥ तुजग्रासीलसग ळाचि॥७२॥ जातुजरीधरिलेंजीवदाना॥ वेगींजाईआपुल्यास्थाना॥ वाटपाहत असेलतुझीललना॥ कंठींप्राणधरूनियां॥७३॥ मगबोलेद्वारकाविहारी॥ मींजन्मापासूनीत्रह्मचारी॥राणीमजस्वीमीनीधरीं॥ परीमीउदाससर्वदा॥७४ ॥मीसर्वांचाआदिकर्ता॥ मजनाहींमातापिता॥ मीमायाचक्रापरता॥ सगुण झालोंभक्तांच्यायोगीं॥७५॥त्यापालखावरीबांधिलामणी॥ तोमजद्यालजरीसो डुनी॥ तरीमीउगाचजाईनयेथुनी॥नकरींकरणीविपरीत॥७६॥ मगम्हणतीतेरे चतुरा॥ ह्यागोष्टीतोंवर्ज्यसुकुमारा॥ जोंचेवआलानाहींमहावीरा॥ जांबुवं तासींजाणपां॥७७॥ मगहांसोनियांजगजेठी॥ हृदयातळींमाळगांठी॥ पी तांबराचेपदरवोरीं॥ त्वोंवीउच्चलोनीमाघारे॥७८॥ मगबोलेप्रभुजापिटोन॥ या चाबळगर्वसर्वहरीन॥म्हणोनिवांकीसहितदक्षचरण॥ धरणीवरीआपटीपैं ॥७९॥तोंजागाजालाजांबुवंत॥नेत्रउघडोनीक्रोधेंपाहात॥ तोंवीरदेखिलाअ द्भुत॥मगपुसततयासीं॥८०॥ तूंकोणाचारेकोण॥ हरीम्हणेमणीआणिला चोरून॥ तुजशिक्षाकरावयापूर्ण॥ विवरामाजीउतरलों॥८१॥जांबुवंतम्हणे

तुजशिक्षाकरीन ॥ हरीम्हणेकांयव्यर्थबोलून ॥ ऐसेंऐकतांचिवचन ॥ महावीरलोटला ॥ ८२॥ बापभक्तवत्सलभगवंत ॥ निजभक्तासींझोंबीघेत ॥ जांबुवंताचेमनोरथ ॥ पूर्णकरावयापातला ॥ ८३॥ पिळितीएकमेकांचेहात ॥ हृदयातहृदयआदळत ॥ सर्वेचिदेतीमुष्टिघात ॥ घर्मकळालक्षुनियां ॥ ८४॥ एकमेकांसचरणींधरूनी ॥ दूरभिरकाविती भवंडूनी ॥ जैसेमेरुमांदारदोन्ही ॥ एकेठायींमिळाले ॥ ८५॥ कींविष्णुआणिशंकर ॥ कींरोहिणीवरआणिमित्र ॥ कीं रामआणिभार्गववीर ॥ परस्परेंयुद्धकरिती ॥ ८६॥ कींसूर्यसुतआणिशक्रकुमर ॥ पूर्वीमहायुद्धकरितीथोर ॥ तैसेजांबुवंतआणियदुवीर ॥ युद्धालागीं मिसळले ॥ ८७॥ अठ्ठाविसदिवसअहोरात्र ॥ दोघेयुद्धकरितीमहावीर ॥ जांबुवंताचेंशरीर ॥ झालेंचूरयुद्धकरितां ॥ ८८॥ सत्वहीनदेहहोउनी ॥ मूर्छागत पडलाधरणीं ॥ कृष्णवक्षस्थळींबैसूनी ॥ म्हणेमणीदेईवेगें ॥ ८९॥ जांबुवंत म्हणेहाकोणवीर ॥ प्रचंडपुरुषार्थीदिसेथोर ॥ म्हणूनउघडूनियांनेत्र ॥ विलोकीतकृष्णामुख ॥ ९०॥ तोंस्वेदबिंदुथबथबलेभाळा ॥ तेणेंकस्तूरिमळवटभिजला ॥ आंगींचाचंदनपुसला ॥ तुळसीवनमाळासुकल्याहो ॥ ९१ ॥ जांबुवंत करीरामस्मरण ॥ म्हणेदेहांतआलाकींमजलागुन ॥ आठविलेंरघुपतीचेंध्यान ॥ धनुष्यबाणासमवेत ॥ ९२॥ कृष्णाविचारीमानसीं ॥ रामरूपधरावें यासमयासी ॥ ऐसेंइच्छितांतेजोराशी ॥ रामझालाश्रीकृष्ण ॥ ९३॥ सुहास्यवदनराजीवनयन ॥ हातींविराजेचापबाण ॥ जांबुवंतेंतेंदेखून ॥ सावधहोउनीचरणधरिले ॥ ९४॥ नयनींदेखतांसीतापती ॥ तत्काळशरीरींभरलीशक्ती ॥ सर्वेचिअवलोकूनपाहेमूर्ती ॥ वारंवारसप्रेमें ॥ ९५॥ श्रीरामरूपदेखतांदृष्टीं ॥ ब्रम्हानंदेंभरलीसृष्टी ॥ मगरामम्हणेएकगोष्टी ॥ जांबुवंताऐकपां ॥ ९६॥ रामअवतारींयुद्धवरदान ॥ तेंपाळलेंकीनुजलागुन ॥ ऐसेंबोलोनी जगज्जीवन ॥ जांबुवंतासींभेटला ॥ ९७॥ सद्गदितझालाजांबुवंत ॥ म्हणेपुरलामनोरथ ॥ जोरामतोचीकृष्णनाथ ॥ अभेदरूपसंचरलें ॥ ९८॥ मगश्रीकृष्णासींआसनींबैसवून ॥ षोडशोपचारेंकेलेंपूजन ॥ कृष्णेंसांगीतलेंवर्तमान ॥ स्यमंतकमण्याचें ॥ ९९॥ जांबुवंतम्हणेयदुनायका ॥ माझीकन्याजांबुवंती

सुरेखा॥हेअंगिकारशीकंसांतका॥ बरीमणीआंदणादेईनमी॥१००॥कार्य जाणोनीहृषीकेश॥ अवश्यम्हणेजांबुवंतास॥तंवतोअत्यंतउत्तमदिवस॥ लग्नतत्काळधरियेलें॥१॥ जांबुवंतेंआपुलेवनचर॥ वऱ्हाडीमेळविलेअपार॥ देखोनिकोटिकामसुंदर॥वनचरेंतटस्थपैंहोती॥२॥ लग्नघटिकाजवळआली ॥धांवतीवऱ्हाडिणीआश्वळी॥ नवरीसहळदलाविली॥ कृष्णासचर्चिलीउर रीते॥३॥आश्वळवऱ्हाडीमोठेमोठे॥ म्यासुरवदनेंविशाळपोटें॥ अंत्रपाट धरितीनेटें॥ मंगळाष्टकेंपैम्हणती॥४॥ ॐपुण्याहम्हणवून॥ दोघांलाविलें ऐक्यलग्न॥तोंनारदमुनीतेथेंयेऊन॥अकस्मातउभाठाकला॥५॥हांसेंआलें नारदासीं॥ह्मणेउत्तमकेलेंहृषीकेशी॥ नवरीदेखतांमानसीं॥संतोषमजवा टला॥६॥तूंमदनमनोहरतमालनीळ॥परीनवरीपाशीकेसपुष्कळ॥ ऐसीहेपुढेंपे ऊनिवेल्हाळ॥केसानिजसीसांगपां॥६॥ हिचेंस्वरूपदेखोनी॥मजउणीवाटे रुक्मिणी॥द्वारकेचेलोकपाहूनी॥ बहुतसंतोषीहोतील॥८॥ बरेंआतांक्षणमा री॥तुमच्चेंहळदीउटणेंपाहूनिनिर्धारीं॥ मगमीजाईनद्वारकापुरी॥ लोकांला- गींसांगावया॥९॥तोंहळदीलावूनिवनमाळी॥ कार्टीनवरीच्याआंगाचीम- ळी॥तुझीसासूहरीम्यांनाहींदेखिली॥ऐसेंप्रसवलीकन्यारत्न॥११०॥मग- हांसेचक्रपाणी॥म्हणेवंसावेंक्षणभरीनारदमुनी॥ कृष्णेंतेव्हांहातीधरूनी॥ आपणाजवळीबैसविला॥११॥हरीम्हणेकांहींगायन॥करावेंआजिअसेसुदि न॥मंगळदायकपरमकल्याण॥गाऊनिश्रवणतृप्तकरीं॥१२॥नेदींहरिवचना सिमान॥नारदासीचढलाअभिमान॥म्हणेकोणापुढेंकरूंगायन॥कोणसुजा णयेथेंअसती॥१३॥अभिमानजाणोनीमाधव॥ झाडावयानारदाचागर्व॥ कौतुकदाविलेंअपूर्व॥एकारिसावोलाविलें॥१४॥ त्रिभुवनांत्वआश्वलपेठ॥ हरीपुढेंबैसेपद्मासनघालून॥ मगत्यासपुसेभगवान॥ कांहींगायनयेतेंकीं॥१५ तोम्हणेहरीतुझेदयेंकरून॥ करीनमीआतांचिगायन॥ म्हणेवीणानारदाचाएक क्षण॥ मजपासीदेईजे॥१६॥नारदम्हणेदोन्हीनंतं॥ तोडूनटाकीलअकस्मात॥ हरीम्हणेतोसमस्त॥ कळाजाणतोगायनाच्या॥१७॥ मगवीणात्याचेहातींदी- धला॥तेणेंस्वरांचाथाटबैसंविला॥ तेणेंचनारदाचागर्वहरला॥म्हणेनवलकळा

येथेंअसे ॥ १८ ॥ तेणेंसाहीरागछत्तीसभार्या ॥ चौसष्टीमूर्छनादावूनियां ॥ अने कउपरागांच्याक्रिया ॥ गाइल्यातेव्हांरीतीनें ॥ १९ ॥ गीतप्रबंधनृत्यकळा ॥ दा वूनितोषविलेंगोपाळा ॥ मगसावडीनामेंतेवेळां ॥ हरीचीलीलाआरंभिली ॥ १२० ॥ सावडेंसप्रेमगायन ॥ नेथेंलुब्धलामनमोहन ॥ हरीडोलेआनंदेंकरून ॥ धां वोनिआलिंगनदेतया ॥ २१ ॥ मगनारदेंहीउठून ॥ वंदिलेआध्वलाचेचरण ॥ विरोन गेलेपाषाण ॥ त्याचेंकीर्तनऐकतां ॥ २२ ॥ हरीम्हणेरेगुणवंता ॥ भागलासीपुरेक रींआतां ॥ तेणेंटाळधिणातत्काळठेविलारवाल्रता ॥ तोंशिळागोठल्यासर्वही ॥ २३ ॥ वीणाटाळतेवेळां ॥ शिळेमाजीपैगुंनला ॥ नारदकाढावयागेला ॥ तंवतो सर्वथाननिघेची ॥ २४ ॥ आश्चर्यझालेंसकळां ॥ म्हणतीगायनऐकतांविरल्याशि ळा ॥ मगनारदेंगायनाच्याकळा ॥ नानारीतींदाविल्या ॥ २५ ॥ परीशिळाकदां न थिरती ॥ मगम्हणेजयजयश्रीपती ॥ तुझीअद्भुतकर्तव्यगती ॥ ब्रम्हादिकांनेणवे ॥ २६ ॥ मगआणिकएकरीसबोलावून ॥ त्याच्यामुखेंकरविलेंगायन ॥ तत्का ळशिळागेल्याविरून ॥ वीणाटाळकाढिला ॥ २६ ॥ आणिकएककेलेंअद्भुत ॥ जैसेंरंभेचेंरूपविराजित ॥ त्याहूनीविशेषजांबुवंतीदिसत ॥ नारदविस्मितपा हातसे ॥ २७ ॥ असोचारदिवसजाहलासोहळा ॥ मणीमगआंदणदीधला ॥ कृ ष्णजांबुवंतीघेऊननिघाला ॥ वेगेंपरतलाद्वारकेसी ॥ २९ ॥ आणिकअश्वग- जरथ ॥ जांबुवंतआंदणदेत ॥ जांबुवंतीसहितकृष्णनाथ ॥ मिरवतआलाद्वार- केसीं ॥ १३० ॥ सभेसिआणिलामणी ॥ दाविलासमस्तांलागुनी ॥ मगसत्राजि तासीबोलावुनी ॥ स्यमंतकहातींदीधला ॥ ३१ ॥ परमलज्जितसत्राजित ॥ अ धोवदनरवाळींपहात ॥ म्हणेरुसलाकींकृष्णनाथ ॥ मींनसताआळघानला ॥ ३२ ॥ मजवरीरुसलाहृषीकेश ॥ मगमजकाळत्रयींनाहींयश ॥ कायकरूंऐशियास ॥ जगन्निवासमजकेसा ॥ ३३ ॥ म्हणेसत्यभामाआणिहामणी ॥ देऊनसम- जावूंचक्रपाणी ॥ मगकृष्णापुढेंहातजोडुनी ॥ करीविनवणीसत्राजित ॥ १४ ॥ मा झीसत्यभामासुंदरकन्या ॥ हेअंगिकारींजगज्जीवना ॥ कृष्णेंमान्यकेलेंवचना ॥ लग्नधरिलेंतत्काळ ॥ ३५ ॥ परमउत्साहेंलावूनिलग्न ॥ सत्यभामाकेलीकृष्णा र्पण ॥ वरीमणीदिधलाआंदण ॥ आणिबहुतधनगजरथ ॥ ३६ ॥ कृष्णम्हणेसत्रा

जिता ॥ तुम्हीं खेद न करावा आतां ॥ आम्हीं वरदचतुर्थीचा चंद्र अवचितां ॥ देखिला होता गोकुळीं ॥ ३७ ॥ गाई घेऊन येतां देख ॥ गोखुरीं सांचलें उदक ॥ त्यांत बिंबला होता मृगांक ॥ तो म्यां दृष्टीं देखिला ॥ ३८ ॥ म्हणोनि आला हा आळ ॥ मग सत्राजित बोले भूपाळ ॥ गणेशचतुर्थीचंद्रमंडळ ॥ काय निमित्त न पहावें ॥ ३९ ॥ श्रीकृष्ण म्हणे कैलासीं ॥ प्रदोषकाळीं शिवदर्शनासी ॥ आपुलाले वहनीं बैसोनी वेगेंसीं ॥ सुरांचे भार चालिले ॥ ४० ॥ इंद्र चंद्र वरुण कुबेर ॥ अष्टवसू गंधर्व किन्नर ॥ मूषकारूढ शिवपुत्र ॥ गजवदन चालिला ॥ ४१ ॥ शिवगिरी चढतां झाली दाटणी ॥ गणेश पडिला मूषकावरुनी ॥ मागुती बैसला सांवरूनी ॥ तों चंद्र गगनीं हांसला ॥ ४२ ॥ तें जाणोनि गजवदन ॥ शाप देई अतिदारुण ॥ जो तुझें करील मुखावलोकन ॥ त्यावरी येती अपवाद ॥ ४३ ॥ ऐसें चंद्रें ऐकिलें ॥ मुख आपुलें आच्छादिलें ॥ मग सकळ देवांनीं प्रार्थिलें ॥ गजवदनासी ते वेळे ॥ ४४ ॥ केलें देवीं बहुत स्तवन ॥ तेणें गणेश झाला सुप्रसन्न ॥ देव म्हणती चंद्राचें शापमोचन ॥ करावें जी कृपाळुवा ॥ ४५ ॥ मग चंद्रा आणून ते अवसरीं ॥ घातला गणपतीचे पायावरी ॥ म्हणे माझे वरदचतुर्थीस निर्धारीं ॥ वदन याचें न पहावें ॥ ४६ ॥ वरकड दिवस अवघे मुक्त ॥ परी वरदचतुर्थीस न पहावा निश्चित ॥ सत्राजितासी म्हणे कृष्णनाथ ॥ पूर्ववृत्तांत ऐसा असे ॥ ४७ ॥ तो चंद्र गोकुळीं पाहिला ॥ त्यालागीं व्यर्थ आळ आला ॥ मग हरी म्हणे भूपाळा ॥ गोष्ट एक ऐकिजे ॥ ४८ ॥ आम्हांस सत्यभामा ऐसें दिधलें रत्न ॥ इतुकेन आमचें समाधान ॥ हा मणी जा तुम्ही घेऊन ॥ आग्रहें श्रीकृष्णें दीधला ॥ ४९ ॥ मणी घेउनी सत्राजित ॥ आपुल्या धामासी पावला त्वरित ॥ दिवस लोटले बहुत ॥ तों एक अनर्थ जाहला ॥ १५० ॥ शतधन्वा नामें यादव जाण ॥ त्यास सत्यभामा द्यावी लग्न करून ॥ ऐसा पूर्वीं नेम होता तो सांडोन ॥ कन्या दीधली श्रीकृष्णातें ॥ ५१ ॥ सत्यभामा माझी ललना ॥ ते कैसी दीधली श्रीकृष्णा ॥ तो द्वेष मनीं धरूनि जाणा ॥ शतधन्वा पातला ॥ ५२ ॥ विश्वासोनि आला घरांत ॥ तों निजला होता सत्राजित ॥ त्याचा शिरच्छेद करूनि त्वरित ॥ मणी घेऊन पळाला ॥ ५३ ॥ द्वारकेमाजी असे तो गुप्त ॥ तें सत्यभामेसी झालें श्रुत ॥ कीं सत्राजिताचा करूनि घात ॥ मणी नेला शतधन्वें ॥ ५४ ॥ ते वेळे पांडवांच्या समाचारा ॥ रामकृष्ण गेले होते हस्तिना

पुरा॥ मागेंवृत्तांतझालानोसत्वरां॥सत्यभामेसीकळलापैं॥५५॥ शरीरटाकि
लेंधरणीं॥ पितयाचेगुणआठवूनी॥ म्हणेसत्राजितातुजकोणेस्थानीं॥ येऊ
नियांभेटूंआतां॥५६॥ बुडालेंमाझेंमाहेर॥ रुक्मिणीसकळलासमाचार॥सत्य
भामेच्यामंदिरासत्वर॥जगन्मातापातली॥५७॥ देवकीवसुदेवउग्रसेन॥ करि
तीबहुतसमाधान॥मगतेसुखासनीं बैसोन॥हस्तनापुराचालली॥५८॥ संगें
घेतलीबहुतसेना॥ येऊनिभेटलीजगन्मोहना॥ सांगूनिसकळवर्तमाना॥ शो
कफरीअद्भुत॥५९॥ शतधन्व्यानेंमारिलासत्राजित॥ ऐकोनिरामहरीझालेसं-
तप्त॥ आलेद्वारकेसीसत्यभामेसहित॥ झालेंश्रुतशतधन्व्यातें॥१६०॥ परमभ
यभीतझालामनीं॥ अक्रूराचेयेथेंठेविलामणी॥ म्हणेस्यमंतककेवळतरणी॥
नलपेकोठेंसर्वथा॥६१॥ अक्रूरातूंपरमविश्वासी॥ म्हणोनिमणीठेवितोंतुजपा-
सीं॥ घेरूम्हणेहेगोष्टीहृषीकेशीसी॥ कळल्याअनर्थहोईल॥६२॥ द्वारकेबा
हेरशतधन्वापळत॥ तोंतुरंगींरामकृष्णबैसत॥ पूर्वसमुद्रापर्यंत॥ पळालातेव्हां
शतधन्वा॥६३॥ मगश्रीरंगेंसुदर्शनटाकिलें॥ शतधन्व्याचेंशिरउडविलें॥कले
वरसमुद्रतीरींपडलें॥ परीमणीनाहींत्याजवळी॥६४॥ परतोनिआले द्वारकापुरा
॥नगरींपिटिलाडांगोरा॥ कोणेंचोरासींदिधलाथारा॥ मणीसत्वरआणिजे॥
६५॥ तेंअक्रूरेंऐकुनी॥ भयभीतझालामनीं॥ मणीआपुल्यासंगेंघेऊनी॥गेला
पळोनीवाराणसी॥६६॥ हेरसांगतीचक्रपाणी॥ अक्रूरघेऊनगेलामणी॥ परी
निरपराधभक्तशिरोमणी॥ भयेंकरूनबाहेरगेला॥६७॥ मगबोलेयादवेंद्र॥अ
न्यायनसतांअणुमात्र॥ माझाप्राणसखाअक्रूर॥गेलानकळेकोणीकडे॥६८
॥अक्रूरासारिखेंनिधान॥ जोसात्विकआणिप्रेमळपूर्ण॥भजनगमेत्यासरव-
यार्थीण॥ जगज्जीवनबहुकष्टी॥६९॥ अक्रूराकारणेंश्रीहरी॥ रात्रंदिवसचिंता
करी॥ तोंद्वादशवर्षें द्वारकेवरी॥ अवर्षणपडियेलें॥१७०॥ बहुतकेलेप्रयत्न॥ प
रीकदापिनवर्षेघन॥ तोंअंबरींदेववाणीवदेवचन॥ समस्तजनऐकती॥७१॥ अ
क्रूरआहेवाराणशीनगरीं॥ तोजरीआणालद्वारकापुरीं॥ तरीजलदवर्षेलनिर्धा
री॥ निश्चयहाजाणिजे॥७२॥ तोंदूतमुखेंवार्ताआलीसप्रेम॥ कींआनंदवनीं
आहेअक्रूर॥ मणीसुवर्णमसवेअष्टभार॥ धर्मअपारकरीतसे॥७३॥ भामी

रथींचेजेकांघांट॥अक्रूरेंबांधिलेअतिसुभट॥अद्यापीजनदेखतीस्पष्ट॥अ-
क्रूरघांटनामत्याचें॥७४॥मगश्रीकृष्णेंउद्धवासीं॥वेगेंधाडिलेंवाराणसीसीं
तोंअक्रूरआलातापसी॥कृष्णास्मरणींरतसदा॥७५॥मगउद्धवेंवर्तमानसां
गोन॥आणिलारथावरीबैसवून॥भेटलेअक्रूरआणिकृष्ण॥प्रेमेंकरूनतेध
वां॥७६॥अक्रूरेंहरीपुढेंमणीठेवून॥सांगीतलेंसकलवर्तमान॥हरीम्हणेम-
णीनव्हेहाअग्न॥घेतलेप्राणबहुतांचे॥७७॥दोनवेळांहामणी॥आंदणाआ
लाआम्हालागुनी॥प्रसेनसत्राजितांसींमारूनी॥आमुचेसदनींप्रवेशला
॥७८॥जेथेंवसेघोरवस्त॥तेथेंनप्रार्थितांयेतीअनर्थ॥यालागींमुनीउपाधि
रहित॥अरण्यांतवसतीहो॥७९॥जवळीअसतांउपाधी॥नसत्याचजडती
आधिव्याधी॥यालागींविरक्तत्रिशुद्धी॥हिंडतीउदासहोऊनियां॥१८०॥
असोपर्जन्यतेअवसरीं॥अद्भुतवर्षलाद्वारकेवरी॥भक्तमहिमाकंसारी॥ना
नापरीवाढवित॥८१॥हेस्यमंतकहरणकथा॥गातांअथवाश्रवणकरितां॥ह
रेसकळसंकटचिंता॥आवडीधरितांसप्रेमें॥८२॥इतिस्यमंतकोपाख्यानंस
पूर्ण॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु॥छ॥ ॥छ॥

अथऋषिपंचमीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ ॐ नमोजीविनायका॥ सकळविद्यांच्यानायका॥ तुजनमस्कारकरितोंएका॥ ग्रंथारंभींकविजन॥१॥ त्रिपुरासुराचेवधार्थ॥ शिवेंकेलातुजप्रणिपात॥ बळीसघालावयापाताळांत॥ वामनध्याताजाहला॥२॥ सृष्टिकरितांकमलासन॥ आरंभींकरीतुझेंध्यान॥ मस्तकींपृथ्वीधारणालागून॥ शेषध्याताजाहलापैं॥३॥ महिषासुराचेवधार्थपार्वती॥ तुजध्यातीजाहलीनिश्चिती॥ मुक्तीकारणेंसमस्तीं॥ सिद्धादिकींध्याइलें॥४॥ जगताचेविजयालागुन॥ मदनेंकेलेंतुझेंध्यान॥ त्यातुजसाष्टांगनमन॥ माझेंअसोसर्वदा॥५॥ मजप्रज्ञादेऊनिउदार॥ तुवांबोलवावेंऋषिपंचमीचरित्र॥ ऐसेंप्रार्थुनीवारंवार॥ ग्रंथारंभकरीतसें॥६॥ कोणेएकेअवसरीं॥ सिताश्वनामकराजापरिकरीं॥ अंजुलीकरुनीपुढारीं॥ ब्रम्ह्यापत्तीपुसतसे॥७॥ राजाम्हणेचतुरानना॥ देवदेवेशाकमलासना॥ तुझियाप्रसादेंकरुनीजाणा॥ व्रतेंबहुतश्रवणकेलीं॥८॥ आतांमजवरीअनुग्रहकरून॥ व्रतसांगाजीपापनाशन॥ जयाचेंआचरणेंकरून॥ सकलस्त्रियापावनहोती॥९॥ ऐसाप्रश्नश्रवणकरून॥ ब्रम्हाम्हणेराजालागुन॥ तुवांएकाग्रकरूनिमन॥ करावेंश्रवणभक्तिभावें॥१०॥ ऋषीपंचमीनामकव्रत॥ सकलपापहरणींअतिविख्यात॥ जेनरयाचेंआचरणकरित॥ तयांनरकदर्शननव्हेची॥११॥ ऐसायाव्रताचामहिमा॥ पुराणींअसेराजोत्तमा॥ याविषयींइतिहासतुम्हां॥ कथनकरितोंएकपां॥१२॥ वैदर्भदेशींउत्तमब्राम्हण॥ उत्तंकजयाचेंनामाभिधान॥ तयाचीभार्यासुशीलाजाण॥ पातिव्रत्यपरायणहोतीपैं॥१३॥ तियेसदोनअपत्येंअसती॥ एकपुत्रआणिएककन्यानिश्चिती॥ जयांचीलीलापाहूनचित्तीं॥ हर्षपावतीमातापितर॥१४॥ पुत्राचेंनांवसुविभूषण॥ कुळामाजीपरमभूषण॥ सांगपदक्रमवेदाध्ययन॥ करविताझालापुत्रासी॥१५॥ आपुल्याकुळासीसमान॥ कुलीनसुजाणवरयोजून॥ तयासीकरूनीकन्यार्पण॥ करीयथाविधीविवाह॥१६॥ विवाहझालियावरी॥ तेकन्यादैववशें झडकरी॥ वैधव्यातेंपावलीनिर्धारीं॥ विचित्रकरणीईश्वराची॥१७॥ निजपातिव्रत्यरक्षूनी॥ सुखेंकालक्रमीपितृसदनीं॥ तियेचीवैधव्यदशाविलोकुनी॥ दुःखकरितीमातापितरें॥१८॥ मगपुत्रातेंस्थापूनिसदनीं॥ स्वयेंकन्येसहितजाती

नपथ्थ्यर्येलागुनी ॥ गंगातीरींच्यावनींघेउनी ॥ पर्णशाळेमाजीराहती ॥ १९ ॥ त्या गंगातीरींतोब्राम्हण ॥ शिष्यांससांगेवेदाध्ययन ॥ कन्यामातापितरांचीसेवा जाण ॥ भक्तिभावेंकरीतसे ॥ २० ॥ तेकन्याकोणेएकेदिनीं ॥ पित्याचीसेवाकरू नी ॥ बहुपरिश्रांतहोउनी ॥ निशीथकाळींनिद्राकरी ॥ २१ ॥ तंवअकस्माततेभा मिनी ॥ कृमिराशीझालीतत्क्षणीं ॥ जयांचीसंख्याकरीलकोणी ॥ ऐसात्रि भुवनींदिसेना ॥ २२ ॥ तंवतेथेंशिष्ययेती ॥ तेकन्याकीटकराशीझालीऐसेंदे खती ॥ नम्रहोउनीनिश्चिती ॥ हातरीवरीस्थितअसे ॥ २३ ॥ ऐसेंदेखोनीशिष्य जन ॥ दुःखेंसद्गदहोतीतयांचेप्राण ॥ करुणास्वरेंविलापकरून ॥ जननीप्रती निवेदिती ॥ २४ ॥ शिष्यम्हणतीऐकमाता ॥ कन्याकृमिराशीझालीआतां ॥ सुशिलाअसतांतवसुता ॥ कवण्यानिमित्तेंनेंनजाणों ॥ २५ ॥ ऐसेंशिष्यांचेंवचन ॥ वज्रपातसमानऐकून ॥ तीभ्रांतचित्तहोऊन ॥ कन्येसमीपपातली ॥ २६ ॥ कृमि राशीझालीऐसेंप्रेक्षून ॥ दुःखीतहोउनीकरीरुदन ॥ निजवक्षस्थळपिटोन ॥ अ ट्टहासकरीतसे ॥ २७ ॥ मूर्छितहोउनीतेजननी ॥ भूमीवरीपडेतत्क्षणीं ॥ पुनःसा वधहोउनी ॥ उठोनिकन्येप्रतीविलोकितसे ॥ २८ ॥ मगकन्येसिधरूनिउभयह स्तांत ॥ पित्याजवळीनेलीत्वरित ॥ स्वामीसांगानिश्चित ॥ इयेचेंदुष्कृतकेंविअ से ॥ २९ ॥ निशीथकाळींनिद्रीतहोतां ॥ कृमिराशिझालीअवचितां ॥ ऐसेंवचन कर्णींपडतां ॥ पिताहृदयदुःखेंपीडितसे ॥ ३० ॥ मगऋषीहोउनीध्यानस्थ ॥ तिये चेंपूर्वजन्मचेष्टित ॥ समाधीमाजीजाणूनयथार्थ ॥ सांगतसेभार्येप्रती ॥ ३१ ॥ हेपूर्वीसातव्याजन्मीं ॥ ब्राम्हणीअसतांशुद्धधर्मी ॥ रजस्वलाहोउनीस्वधामीं भांडादिकांतेंस्पर्शकरी ॥ ३२ ॥ ऐसेंपातककरूनिजाण ॥ काळेंकरुनीपावलीम रण ॥ तयापापेंकरून ॥ कृमिराशीझालीअसे ॥ ३३ ॥ रजस्वलेचेंकिल्मिष ॥ तो असेइयेचेअंगींदोष ॥ तेणेंकरुनीविशेष ॥ पातकरचाणीपैंजाहली ॥ ३४ ॥ रज स्वळाचांडाळीप्रथमदिनीं ॥ द्वितीयदिवसींब्रम्हघातिनी ॥ रजकीकल्मिळीतिस न्यादिनीं ॥ चतुर्थदिवसींशुद्धहोय ॥ ३५ ॥ तयेकाळींतेभामिनी ॥ सखीसंगेंव्र तपाहिलेंनयनीं ॥ परीतेंव्रतअवमानुनी ॥ पापजोडिलेंपतनार्थ ॥ ३६ ॥ हष्टव्रत प्रभावेंईबाळी ॥ निर्मळद्विजकुळींजन्मपावली ॥ व्रताचिपेअवज्ञेसमूळीं ॥ कृ

मिराशीरूपझालीअसे ॥३७॥ ऐसेंइयेनेंपापाचरण ॥ नेंतुजम्यांकेलेंकथन ॥ रजस्वळादोषजाण ॥ समूळनाशासकारणअसे ॥३८॥ ऐसेंएकोनपतिव चन ॥ सुशीलापुसेकरजोडून ॥ व्रताचियादर्शनेंकरून ॥ जन्मपावलीहिद्विज कुळीं ॥३९॥ तुम्हासारिखेब्राम्हण ॥ जयांच्यातेजेंचंडकिरण ॥ प्रभाहीनहो उनीअनुदिन ॥ अस्ताचळींगमनकरी ॥४०॥ इयेनेंव्रततिरस्कारिलें ॥ त्यापापें शरीरकृमीरूपजाहलें ॥ ऐसेंआश्चर्यवर्तलें ॥ नेंव्रतमजउपदेशावें ॥४१॥ ऐसें सुशीलेचेंवचन ॥ ऐकोनिऋषीसांगेस्त्रियेलागुन ॥ एकाग्रकरूनिमन ॥ श्रवण करींभक्तीनें ॥४२॥ ऋषिपंचमीव्रतवरिष्ठ ॥ तेंकरावेंएकनिष्ठ ॥ ज्याचियाआ चरणेंरजस्वलाकष्ट ॥ पापरूपनिवर्तती ॥४३॥ त्रिविधदुःखांतेंनिरसुनी ॥ सौ भाग्यवतीभामिनी ॥ कल्याणसंपदापावोनी ॥ आपत्तीचानाशहोतसे ॥४४॥ ऐसेंऋषिपंचमीव्रत ॥ कन्याहस्तेंकरूनिविधियुक्त ॥ दोषमुक्तझालीत्वरित ॥ व्र तप्रभावेंकरूनियां ॥४५॥ युधिष्ठिरपुसेकृष्णाप्रती ॥ देवदेवेशायादवपती ॥ तुझियामुखापासोनिबहुतीं ॥ व्रतेंमजश्रुतझालींपैं ॥४६॥ परीएकादेंपापना शक ॥ व्रतसांगाजीसम्यक ॥ ऐसाराया‍चाप्रश्नदेख ॥ श्रवणकरूनिबोलतसे ॥४७॥ श्रीकृष्णाम्हणेराजेंद्रा ॥ कथाश्रवणींअतिसादरा ॥ तुझीभक्तिपाहूनिउ दारा ॥ निजमनासीहर्षवाटे ॥४८॥ एकराजापापनाशक ॥ व्रतसांगतोंऋषिपं चमीनामक ॥ जेंकरितांसम्यक ॥ स्त्रियापापमुक्तहोतीपैं ॥४९॥ युधिष्ठिरम्ह णेपुरुषोत्तमा ॥ केसाअसेपंचमीमहिमा ॥ तोमजसांगात्रिविक्रमा ॥ ऋषिपं चमीनामकैसेंजाहलें ॥५०॥ शास्त्रींपुराणींनिश्चित ॥ पापेंकथिलींअसतीब हुत ॥ ऋषिपंचमीदिवसींकरूनिव्रत ॥ कवण्यापापांतून स्त्रियामुक्तहोती ॥५१॥ ऐसेंएकोनीधर्माचेंवचन ॥ श्रीकृष्णबोलेसुहास्यवदन ॥ जीस्त्रीजाणून कींअ- जाणून ॥ रजस्वळाभांडादिकांस्पर्शकरी ॥५२॥ रजस्वला असतांनिर्धारीं ॥ गृहींराहूनिगृहकर्मकरी ॥ महापापपावेतेनारी ॥ रजोदोषेंकरूनियां ॥५३॥ चातुर्वर्णांपासून ॥ रजस्वलेनेंदूरराहावेंअनुदिन ॥ तयाचेंकारणकरींश्रवण ॥ रजस्वलासदावर्जावी ॥५४॥ पूर्वींइंद्रेंवृत्रासुर ॥ मारूनिपावेब्रम्हहत्याप्रख र ॥ ब्रम्हहत्येनेंदूषितझालाइंद्र ॥ ब्रम्ह्यापतीधारणारिये ॥५५॥ भापुलिया

शुद्धीकारण॥इंद्रपुसेकरजोडून॥ चतुराननएकाग्रकरूनिमनं॥ब्रम्हहत्येचे- विभागचारकरी॥५६॥मगतेचारविभागकरूनी॥ चतुराननटाकीचतुःस्थानीं॥ अग्नीचियापहिल्यातीनशिखांलागुनी॥ एकभागटाकिला॥५७॥नदीचेप्रथमोदकींएक॥ भागटाकिलाअसेसम्यक॥ पर्वताग्रींवृक्षावरीदेख॥नारीचेरजस्थानींयोजिला॥५८॥ ऐसाब्रम्हहत्येचाविभागझाला॥ त्याकारणेंदूषितस्त्रीरजस्वला॥ चातुर्वर्णापासूनतिजला॥ अन्यगृहींरक्षावें॥५९॥ ऐसेंविधीचेंअनुशासन॥ तुजम्यांसांगीतलेंसंपूर्ण॥ यत्नेंकरुनीअनुदिन॥रजस्वलास्पर्शवर्जावा॥१६०॥ रजस्वलाचांडाळीप्रथमदिनीं॥ ब्रम्हघातकीद्वितीयदिनीं॥रजकीजाणातृतीयदिनीं॥ चतुर्थदिवशींशुद्धजाण॥६१॥ भर्त्यालागींचवथेदिनीं॥शुद्धजाणतेभामिनी॥देवपितृकर्मालागुनी॥ पांचव्यादिनींशुद्धजाण॥६२॥जाणूनअथवाअजाणून॥ रजस्वलासंपर्कघडेजाण॥ त्यादोषाचेंक्षयालागुन॥ ऋषिपंचमीव्रतहेंआचरावें॥६३॥ सर्वपापशमनी॥ सर्वोपद्रवनाशिनी॥ऐसीऋषिपंचमीआहेम्हणोनी॥ व्रतअवश्यकरावें॥६४॥ ब्राम्हणक्षत्रियवैश्यशूद्र॥ स्त्रियांनींव्रतकरावेंविशेषेंपरिकर॥तेणेंपातकजायअघोर॥रजस्वलासंपर्केंघडलेंजें॥६५॥ ऐसाऋषिपंचमीचामहिमा॥ प्रख्यानअसेराजोत्तमा॥ पुराणींवर्णिलाअसेपरमा॥ एकाग्रमनेंश्रवणकरीं॥६६॥ श्रीकृष्णम्हणेधर्मासीं॥ येविषयींकथासांगतोंतुजसीं॥ रजःसंपर्कपातकासीं॥ नाशीलऐसीझालीअसे॥६७॥ पूर्वीकृतयुगामाझारी॥ विदर्भनामकथोरनगरी॥तेथेंश्येनजिन्नामराजाराज्यकरी॥ चतुर्वर्णांचेंपालनकरूनियां॥६८॥ तयाचेदेशीं एकब्राम्हण॥ सुमित्रजयाचेंनामाभिधान॥ वेदवेदांगपरमनिपुण॥ सर्वप्राणियांचाहितकर्ताअसे॥६९॥ कृषिकर्मकरीअनुदिनीं॥ आसक्तअसेकुटुंबपालनीं॥ तयाचीभार्यापतिव्रताशिरोमणी॥पतिसेवेसीतत्पर॥७०॥जियेचेंनामजयश्रीविख्यात॥ चाकरसुहृज्जनअसतीबहुत॥ पर्जन्यकालहोतांभासु॥ चिंतातुरहोतसेमनीं॥७१॥ कृषिकर्मीबहुवस॥आसक्तहोपतियेचेंमानस॥ ऐसीअसतांविशेष॥नवलएकवर्तलें॥७२॥ कोणेएकेअवसरीं॥ रजस्वलाझालीमेनारी॥ रजस्वलाअसोननानापरी॥ गृहकार्येंसवेंकरीतपैं॥७३॥

रजस्वलाझालियावरी॥ भांडादिकांसींस्पर्शकरीतेनारी॥ ऐसाबहुकाळ क्रमिल्यावरी॥मृत्युपावलीतेकाळीं॥७४॥ तियेचाभर्तातोब्राम्हण॥ तोही मृत्युपावलाजाण॥ ऐसेंतेंदंपत्यकर्माधीन॥ युधिष्ठिरावर्तन॥७५॥ जय श्रीनामतयाचीस्वामिनी॥ ऋतुसंपर्कदोषेंकरुनी॥ श्वानयोनींतजन्मपावोनी शुनीहोईआपुल्याघरीं॥७६॥ तियेचासंपर्कदोषबहुत॥ तयायोगेंतोद्विज कष्टत॥ वृषभाचाजन्मपावोनीतेथ॥ कष्टपावेनानापरी॥७७॥ऐसींतींउभ यतांदंपती॥ कर्माधीनहोउनीकष्टपावती॥ तिर्यग्योनीतेंपावलीतीं॥ ऋतु संपर्केंकरूनियां॥७८॥ पूर्वजन्मींस्वधर्माचरण॥ केलेंम्हणोनीपूर्वजातिस्मर ण॥ ऐसींउभयतांतींअनुदिन॥ कष्टेंकरूनिराहती॥७९॥ पुत्रगृहींतेंदंपती॥ पूर्वींचेंपातकस्मरोनिराहती॥ सुमित्राचापुत्रसुमती॥पितृसेवेसींतत्परअसे ॥८०॥ सुमतीजयाचेंनामाभिधान॥ देवताअतिथींचेंकरीपूजन॥ ऐसातोध र्मज्ञब्राम्हण॥ स्वधर्माचरणींतत्परपें॥८१॥ ऐसातोब्राम्हणवर्ततां॥ पितृ तिथीप्राप्तझालीतत्वतां॥ भार्याचंद्रवतीसन्निधअसतां॥ तियेप्रतीबोलतसे ॥८२॥ आजदिनींश्राद्धदिवस॥ममपित्याचाअसेबहुवस॥ भोजनघालावया ब्राम्हणांस॥ पाकसिद्धीत्वरीतकरावी॥८३॥ ऐसीआज्ञासुमतीकरी॥ तों चंद्रवतीपाकसिद्धीकरी॥ तयेलागींपायसपात्रामाझारीं॥ सर्पेंगरळसो डियेलें॥८४॥ तंवअकस्माततेशुनी॥ गरळापाहोनीध्यालीमनीं॥ ब्रम्हहत्या घडेलम्हणोनी॥ पाकभांडींस्पर्शलीपें॥८५॥ द्विजभार्यातीनें विलोकून॥ पाकभांडींविटाळलींजाणोन॥ जळकेंकोलीतहातींघेउन॥ तयेशुनीसबहु ताडिलें॥८६॥ हस्तपादकटीकमर॥ ताडनेंझालीतेशुनीजर्जर॥ भांडादिक प्रक्षालुनीपरिकर॥ पाकसिद्धीपुनश्चकेलीपें॥८७॥ मगयथाविधीश्राद्ध केलें॥ ब्राम्हणांसींषड्रसभोजनवादिलें॥ बाहेरउच्छिष्टनाहींटाकिलें॥उ च्छिष्टटाकिलेंगर्तेमाजी॥८८॥ तोपितृतृप्तीचादिवस॥ परीउपवासघड लाशुनीस॥ पुत्रेंश्राद्धकेलेंबहुवस॥ निष्फळझालेंयुधिष्ठिरा॥८९॥ निशी प्राप्तझालियावर॥ तेशुनीअत्यंतक्षुधातुर॥ गोशामाजीपेडनिसत्वर॥ ब लिवर्दस्वभर्त्यासींबोलतसे॥९०॥ शुनीम्हणेआजिदिवसभर॥ झालेंअसे

उपोषणनिश्चक ॥ परीममपुत्रेंग्रासमात्र ॥ अन्ननाहींदीधलें ॥ ९१ ॥ क्षुधेंकरू निपीडित ॥ ममप्राणझालेकंठगत ॥ कायकरावेंनेंनाहींसुचत ॥ म्हणोनि-लोळेंभूमीवरी ॥ ९२ ॥ ममपुत्रइतरदिनीं ॥ लेपतरीदेईमजलागुनी ॥ मज-कारणेंआजिदिनीं ॥ उच्छिष्टहीनाहींदीधलें ॥ ९३ ॥ क्षीरीमाजीपडिलेंसर्प गरळ ॥ पाहोनिझालेममप्राणव्याकुळ ॥ मरतीलब्राम्हणसकळ ॥ म्हणोनि पायसाम्यांस्पर्शकेला ॥ ९४ ॥ तयेकाळींमातेंबांधून ॥ केलेंमजबहुतताडण ॥ तेणेंझालींसकळगात्रेंभग्न ॥ कटीभग्नझाली असे ॥ ९५ ॥ मगतोवृषभबो लत ॥ स्त्रियेत्वांकेलेंपापसंचित ॥ तेणेंकरुनीवृषभयोनींत ॥ ममजन्मजा हलेंअसे ॥ ९६ ॥ कायकरूमीझालोंशक्तिहीन ॥ भारवाहकअनुदिन ॥ पुत्रान्वियाक्षेत्रींजाण ॥ आजदिनींबहुतकष्टलों ॥ ९७ ॥ मींबुभुक्षितअसतां सकळदिनीं ॥ पुत्रेंममुखबांधूनी ॥ नाडिलेंकशाघातेंकरूनी ॥ वृथाश्राद्धके लेंपुत्रें ॥ ९८ ॥ मातापित्रांकष्टवुनी ॥ श्राद्धकरीप्रीतीलागुनी ॥ परीतेंव्यर्थ-होउनी ॥ पितरबुभुक्षितराहतीपैं ॥ ९९ ॥ श्रीकृष्णधर्मासींसांगत ॥ ऐसींतीं उभयदंपतीबोलत ॥ तंवतेथेंपुत्रआलाअकस्मात ॥ उभयसंवादश्रवणकेला ॥ १०० ॥ वृषभआणितेशुनी ॥ आपुलीअसतीजनकजननी ॥ ऐसेंसुमतीपुत्रें जाणुनी ॥ रात्रींउभयतांसींभोजनअर्पिलें ॥ १ ॥ ऐसीमातापित्यांचीअवस्था पाहुनी ॥ सुमतीझालादुःखितमनीं ॥ कोण्याकर्मेंनीचयोनी ॥ पितरांप्राप्त-झालीअसे ॥ २ ॥ केसेंकरावेंकोठेंजावें ॥ जनासींमुखकेवींदाखवावें ॥ कोण्या महंतासींसावधानपुसावें ॥ जेणेंमातापितरमुक्तहोतीपैं ॥ ३ ॥ ऐसेंचिंतूनियां मनीं ॥ निजकांतेलाठेवूनिसदनीं ॥ सुमतीब्राम्हणतेचक्षणीं ॥ घोरवनींप्रवे-शला ॥ ४ ॥ तेथेंसप्तऋषींचेआश्रम ॥ विलोकिताझालातोपरम ॥ श्वापदेंसो डोनीस्वधर्म ॥ तेथेंशांतवर्तती ॥ ५ ॥ धेनुव्याघ्रादिकएकेठायीं ॥ वर्ततीपरी वैरनाहीं ॥ हंसकारंडवपक्षीसर्वहीं ॥ शब्दकरितीमधुरस्वरें ॥ ६ ॥ मुनीशिष्य सिद्धनिसकळ ॥ वेदघोषकरितीसबळ ॥ पुष्पेंतुळसीबिल्वकमळ ॥ आणूनि देतीऋषींसीं ॥ ७ ॥ सुमतीब्राम्हणतेथेंयेऊन ॥ साष्टांगकरूनियांनमन ॥ सांग ताझालावर्तमान ॥ समस्तऋषींसींतेधवां ॥ ८ ॥ सुमतीम्हणेऋषींलागून ॥ प्र

भक्करितोंमीजांण॥ तोसांगावांकृपाकरून॥ ऐसेंम्हणोनीभ्रमकरी॥९॥
तमपिताच्वषभयांनींत॥जन्मपावलाअसेनिश्चित॥तेसीचमाताविख्यात
॥शुनीयोनीमाजीजन्मलीपैं॥१०॥ऐसीअवस्थाकायकारण॥प्राप्तझाली
उभयतांलागून॥तेंमजसांगातुम्हींकरुणाघन॥जेणेंपितरमुक्तीपावती
॥११॥श्रीकृष्णम्हणेनृपती॥ऐसेंबोलुनीतांसुमती॥मातापित्यांसाठींनि-
श्चितीं॥दुःखीहोईवारंवार॥१२॥मगतयाचेंवचनऐकोन॥सर्वतपोनामऋ
षीसर्वज्ञ॥सुमतीप्रतीबोलेवचन॥जेणेंपितरांमुक्तिहोई॥१३॥ऋषीम्हणे
सुमतीब्राम्हणा॥श्रवणकरींमाझियावचना॥नवमातापूर्वजन्मींजाणा॥र-
जस्वलागृहींझालीअसे॥१४॥नयेकाळींरिजस्वलाअसोन॥घरांतकेलासंपर्क
अनुदिन॥तेणेंपातकेंकरून॥शुनीयोनीतेंपावलीपैं॥१५॥तियेच्यास्पर्शदोषें
करून॥तवपिताहिजाहलावृषभमहान॥ह्यामातापित्यांचेमुक्तीकारणें॥
ऋषिपंचमीव्रतआचरावें॥१६॥हेविप्रेंद्रासुमती॥भार्येसहितऋषिपूजानि
निश्चिती॥व्रतआचरावेंनिगुती॥सप्तवर्षेपर्यंत॥१७॥अंतींउद्यापनकरावें॥
वित्तशाठ्यविशेषेंवर्जावें॥ऐसेंव्रतकरितांपावे॥ऋतुसंपर्कदोषजातसे॥१८॥शाक
धाकांचाआहार॥तेंसेचश्यामाकुनीवार॥अथवाकंदमूळफळनीर॥भक्षावीं
नियमेंकरूनिपा॥१९॥जेंहलकष्टोत्पन्न॥तेंकदापिकरूनयेभक्षण॥इतरजेंनिय
मकेलेकथन॥तेंहीसर्वपाळावे॥१२०॥भाद्रपदमासप्राप्तझालियावरी॥तयाचे
शुक्लपक्षामाझारी॥पंचमीदिवसींपरिकरीं॥अपामार्गकाष्ठेंदंतशुद्धीकी-
जे॥२१॥वनस्पतिप्रार्थनामंत्रः॥ ॥आयुर्बलंयशोवर्चःप्रजाःपशुवसूनिच॥
ब्रम्हप्रज्ञांचमेधांचत्वंनोदेहिवनस्पते॥१॥ ॥ऐसियामंत्रेंकरून॥वनस्पतीसी
प्रार्थून॥मगकरावेंदंतधावन॥मुखदुर्गंधीनाशार्थ॥२२॥दंतधावनमंत्रः॥
मुखदुर्गंधिनाशायदंतानांचविशुद्धये॥ष्ठीवनायचगात्राणांकुर्वेहंदंतधावनं॥१॥
ऐसियामंत्रेंकरून॥सम्यकूदंतधावनकरून॥मगमृत्तिकास्नानआचरून॥म
ळनाशकस्नानकरावें॥२३॥तिलआणिआमलक॥तयांचावांटूनिकरावाकल्क
॥तोलाधुनीकेशासीसम्यक॥स्नानपूर्वककेशशुद्धकरावे॥२४॥मगनूतनशु
द्धवस्त्रांचेंपरिधान॥करावेंव्रतालागून॥मनाचेंस्थैर्यकरून॥नित्यकर्मेंआ-

चरावीं ॥२५॥ अग्निहोत्रशालेमाजीजाण ॥ करावेंसप्तऋषींचेंस्थापन ॥ आवा
हनादिपूजासंपूर्ण ॥ भक्तिभावेंकरावी ॥२६॥ पंचामृतरसाचेंस्नान ॥ यथा-
धिकारर्कीजेमंत्रेंकरून ॥ कापूरअगरुचंदन ॥ सुगंधिद्रव्येंअर्पावीं ॥२७॥ नाना
विधसुगंधसुमनें ॥ संपादूनिपूजेकारणें ॥ गंधपुष्पदीपवस्त्राच्छादनें ॥ उपवीत
सहितदेईजे ॥२८॥ ऐसीयथाविधीपूजासारून ॥ नैवेद्यद्यावाप्रीतीकरून ॥ मंत्रपु
ष्पांतअर्चन ॥ झालियावरीफलअर्घ्यद्यावें ॥२९॥ अरुंधतीसहितऋषींसी ॥ ऐसें
पूजावेंभावेंसी ॥ म्हणोनिसांगेसुमर्तापासीं ॥ सर्वतपोनामकऋषीतो ॥१३०॥
आतांसप्तऋषीकोणतेतेऐक ॥ कश्यपअत्रिभरद्वाजदेख ॥ विश्वामित्रगोतम-
सम्यक ॥ जमदग्निवसिष्ठऐसेसातही ॥३१॥ आठवीवसिष्ठपत्नीअरुंधती ॥ जी
चीसाध्वीमाजीअसेख्याती ॥ ऐसेंजाणावेंतुवांसुमती ॥ म्हणोनिसांगतीऋषि
जन ॥३२॥ एवंसप्तऋषींचेंपूजन ॥ तुवांकरावेंपितरांलागुन ॥ तेणेंहोईलपापद
हन ॥ आतांपूजामंत्रश्रवणकर ॥३३॥ ॥ पूजामंत्रः ॥ ॥ कश्यपोत्रिर्भरद्वा-
जोविश्वामित्रोथगोतमः ॥ जमदग्निर्वसिष्ठश्चसाध्वीचैवाप्यरुंधती ॥१॥ ऐ
सियामंत्रेंकरून ॥ पूजनकरावेंसावधानमन ॥ ऋषिपंचमीचियाव्रतेंकरून ॥ ऋ
तुसंपर्कदोषनाशपावे ॥३४॥ श्रीकृष्णम्हणेहेधर्मराज ॥ तेंऋषीचेंवाक्यश्रव-
णकरोनितोद्विज ॥ स्वगृहींयेउनसभाज ॥ भक्तीनेंव्रतकरिताझाला ॥३५॥
ऋषिपंचमीचेंव्रतसम्यक ॥ सर्वपापांचेंअसेनाशक ॥ यथाविधीकरूनिनिष्टंक
॥ मातापित्यांसीफलसमर्पिलें ॥३६॥ व्रताचियापुण्यप्रभावान ॥ सुमतीच्यीमा
ताश्वयोनीपासुन ॥ मुक्तहोउनीतत्क्षण ॥ विमानींआरूढजाहली ॥३७॥ दिव्य
वस्त्रेंपरिधान ॥ करूनिपावलीस्वर्गभुवन ॥ ऐसेंकथनकरीश्रीकृष्ण ॥ युधिष्ठि
रासींतेकाळीं ॥३८॥ तैसाचितोसुमतीचातात ॥ पशुयोनीपासूनझालामुक्त ॥
दिव्यदेहीहोऊनिक्षणांत ॥ विमानारूढजाहला ॥३९॥ दिव्यअलंकारदिव्यव-
सन ॥ दिव्यमुगुटअनर्घ्यरत्न ॥ ऐसादिव्यदेहधारणकरून ॥ स्वर्गलोकींजा
ताजाहलापैं ॥१४०॥ कायिकआणिवाचिक ॥ तैसेंचितिसरेंमानसिक ॥ ऐ
सेंत्रिविधघोरपातक ॥ ऋषिपंचमीव्रतेंनष्टहोतसे ॥४१॥ श्रीकृष्णम्हणेनृपोत्त-
मा ॥ ऐकयाव्रताचापुण्यमहिमा ॥ सर्वव्रतांचियांआचरणींपरम ॥ जेंपुण्य

मासहोतसे॥४२॥ सर्वतीर्थीकरूनिस्नान॥ जेंपुण्यफलमासहोतेंसंपूर्ण ॥ आणिजेंसर्वदानेंकरूनिभासजाण॥ तेंयाचियाआचरणेंमिळतसे॥४३॥ज्या स्त्रियाहेंव्रतआचरती॥ तयांसींहोईलसुखप्राप्ती॥ रूपलावण्यपुत्रपौत्रादि निश्चिती॥ याचेआचरणेंलाधतील॥४४॥ ह्यालोकींसुखप्राप्ती॥ स्वर्गलोकीं उत्तमगती॥ ऐसेंव्रतहेंअसेनिगुती॥ व्रतांमध्येंअतिउत्तम॥४५॥ सकलसंप त्तीदायक॥ स्त्रियांसींअसेपापनाशक॥ धनयशपुत्रआणिस्वर्गसम्यक॥ मासहोतीयुधिष्ठिरा॥४६॥ ऐसेंहेंऋषिपंचमीआख्यान॥ जेपठणअथवाक रितीश्रवण॥ तयांचेपातकांचेंदहन॥ होऊनिनिनेसद्गतीपावती॥४७॥ ॥इति श्रीभविष्योत्तरपुराणेऋषिपंचमीव्रतकथासंपूर्णा॥श्रीशंकरार्पणमस्तु॥ ॥

अथवामनद्वादशीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ ॐनमोजीपुराणपुरुषा॥ योगीजनमानसहंसा॥ त्रिगु णातीतामायाविलासा॥ सर्वाध्यक्षाकृपाकरीं॥१॥ तूंचिसर्वजगद्वंद्य॥ माया तीतस्वसंवेद्य॥ आणिब्रम्हादिकांतूंआराध्य॥ म्हणोनिआधतुजम्हणती॥ ॥२॥जगदुत्पत्तिस्थितिसंहार॥ तूंचिकरिसीयारंवार॥ म्हणोनतूंतेंभक्तस पग्र॥ जगदीश्वरम्हणतीपैं॥३॥ जेकांत्वत्पदींकरितीनमन॥ तयांसींजगींक रिशीधन्य॥ म्हणोनमीतवचरण॥ मनोभावेंवंदितों॥४॥ आतांवामनजयं

तीव्रतकथा ॥ सांगतोंभविष्यपुराणोक्ता ॥ तीचश्रोतींसावधचित्ता ॥ करूनि थाऐकिजे ॥५॥ नैमिषारण्यामाजीसूत ॥ सांगतेझालेशौनकांमत ॥ कींधर्म राजजोकुंतीसुत ॥ तयासांगेश्रीकृष्ण ॥६॥ सर्वदैत्यांमाजीथोर ॥ बलिनामा- विरोचनपुत्र ॥ भगवद्भक्तदानशूर ॥ बलअपारजयाचें ॥७॥ तयानेंपूर्वीसर्वनि र्जर ॥ जिंकूनिकेलेपरमजर्जर ॥ आणिमहारत्नादिधनसमग्र ॥ हिरोनिनेलेंस्व गृहासीं ॥८॥ मगइंद्रादिसर्वदेवगण ॥ जेक्षीरसागरींचेंनिधान ॥ तयाजाऊनि- यांतूंशरण ॥ प्रार्थिनेझालेदीनवाणी ॥९॥ देवम्हणतीजगद्रक्षका ॥ अनंतकोटि ब्रम्हांडनायका ॥ शरणागतवरदायका ॥ भक्तिप्रियादीनबंधू ॥१०॥ जेतुजसीं होतीअनन्यशरण ॥ तयांवरीतूंकृपाकरून ॥ सर्वमनोरथकरिसीपूर्ण ॥ ऐसेंव्र ततुझेंसदा ॥११॥ आणिआमुच्यानानासंकटांसीं ॥ तूंचिसदानिवारणकरिसी ॥ परीआजआम्हांनिर्जरांसीं ॥ महासंकटउद्भवलें ॥१२॥ सर्वदैत्यांमाजीथोर ॥ ब लिनामाविरोचनपुत्र ॥ भगवद्भक्तदानशूर ॥ बलअपारजयाचें ॥१३॥ तयानेंपु ढींसर्वनिर्जर ॥ जिंकूनिकेलेपरमजर्जर ॥ आणिमहारत्नादिधनसमग्र ॥ हिरो निनेलेंस्वगृहासीं ॥१४॥ इंद्रपदघेतलेंहिरोन ॥ सर्वलोकपालकरितांक्रमण ॥ रा हावयानाहींकोठेंस्थान ॥ म्हणोनिशरणतुजलागीं ॥१५॥ तरीआतांहेपद्मजाव- रा ॥ कृपाकरोनीसर्वनिर्जरां ॥ संकटापासुनशीघ्रउद्धारा ॥ हीचआमुचीप्रार्थना ॥१६॥ तुजवांचोनीआम्हांसिगती ॥ कोठेंचिनाहींयाजगतीं ॥ हेंजाणतांतूंरमा पती ॥ सर्वांगतीतूंचपें ॥१७॥ ऐसेंदेवांचेंबहुतकष्ट ॥ ऐकोनियांवैकुंठपीठ ॥ बोल तांझालाउत्कृष्ट ॥ वचनतोवाक्यज्ञ ॥१८॥ म्हणेहोइंद्रादिसर्वनिर्जर ॥ जोतुम्हींक थिलादैत्येंद्र ॥ बलीनामामहावीर ॥ तोमजविदितअसेपैं ॥१९॥ तोसत्यसंधबल वंत ॥ भावितात्माशांतदांत ॥ मद्व्रतमाणमद्भक्त ॥ आणिजितेंद्रियसर्वदा ॥२०॥ तोप्रजापतीसमानजाण ॥ सर्वप्रजांचेंकरितोरक्षण ॥ त्याचेवर्णावयासर्वगुण ॥ कोणीसमर्थदिसेना ॥२१॥ तुम्हींपडउनीमजकारणें ॥ तयाचेंकथिलेंगान्हाणें ॥ प रीतपस्येचेंफलभोगणें ॥ तपस्व्यासींअवश्यपैं ॥२२॥ तोदैत्यांमाजीश्रेष्ठबली ॥ त्याणेंतपस्याबहुतकेली ॥ यास्तवसंपत्तीप्रासझाली ॥ इंद्रपदादितयासी ॥२३ ॥ परीतुम्हींदेवगण ॥ अनन्यभावेंमजसींशरण ॥ म्हणोनितुम्हांझालोंप्रसन्न ॥

संकटनिवारणकरीनमी ॥ २४ ॥ बळीदैत्याच्यातपाचाअंत ॥ कांहींकालेंहो-
ईल्मनिश्चितं ॥ तेव्हांतयासिजिंकूनियथार्थ ॥ संपत्तीदेईनतुम्हांसी ॥ २५ ॥ तु
म्हीअसावेंस्वस्थमानसीं ॥ ऐसेंऐकतांविष्णुवचनासीं ॥ इंद्रादिदेवस्वस्थानासी ॥
आनंदेंसींगेरतले ॥ २६ ॥ कृष्णाम्हणेरेयुधिष्ठिरा ॥ मगपतिव्रतांमाजीअग्रेसरा ॥
कश्यपऋषीचीअदितीदारा ॥ पतिसेवेतत्पर ॥ २७ ॥ तिच्याशरच्चंद्रशल्कमान-
सीं ॥ हेतुझालाकींवैकुंठवासी ॥ शेषशायीआपुलेकुशी ॥ पुत्रत्वेंव्हावाउत्पन्न
॥ २८ ॥ ऐसाउपजतांचिंतन ॥ उग्रतपस्यातेआचरत ॥ मगवैकुंठवासीरमाकांत
प्रसन्नहोउनीप्रगटला ॥ २९ ॥ आणिम्हणेगेकश्यपभार्ये ॥ सर्वपतिव्रतांमाजी
वर्ये ॥ याउग्रतपेंअतिआर्ये ॥ झालोंआहेंप्रसन्नमी ॥ ३० ॥ तरीजोअसेलमनो
रथ ॥ तोकथींतूंमजसींत्वरित ॥ पूर्णकरीनमीयथार्थ ॥ सत्यसत्यजाणपां ॥
३१ ॥ ऐसेंऐकतांभगवद्वचन ॥ अदितीहोउनीआनंदपूर्ण ॥ करितीझालीसाष्टां
गनमन ॥ अतिप्रेमेंकरूनी ॥ ३२ ॥ म्हणेदीननाथालक्ष्मीवरा ॥ भक्तमनोरथदाता
रा ॥ प्रसन्नझालासीमजसींरवरा ॥ तरींतूंहोईमत्पुत्र ॥ ३३ ॥ ममोदरींतूंजन्मा-
सियेणें ॥ हाचिमनोरथमजकारणें ॥ म्हणोनिकायावाचाआणिमनें ॥ शरण
आलेंतुजलागीं ॥ ३४ ॥ ऐसेंतियेचेंभक्तिपूर्ण ॥ श्रवणकरितांउत्तमवचन ॥ तथा
स्तुम्हणोनिरमारमण ॥ अंतर्धानपावला ॥ ३५ ॥ मगअदितीसानंदचित्त ॥ जाती
जाहलीस्वगृहाप्रत ॥ आणिकांहींकाललोटतांयथार्थ ॥ गर्भिणीजाहलीपति
संगें ॥ ३६ ॥ मगनवमासांतींहोतांप्रसूत ॥ बत्तीसलक्षणीझालासुत ॥ सत्पुत्ररू
परमाकांत ॥ स्वयेंजाणउद्भवला ॥ ३७ ॥ ऱ्हस्वपादऱ्हस्वशरीर ॥ ऱ्हस्वजंघोरूऱ्हस्व
केशर ॥ ऱ्हस्वपाणीकृशोदर ॥ महाशिरतेसाची ॥ ३८ ॥ ऐसाझालादेखूनितन-
य ॥ हर्षितझालीअदितीमाय ॥ सर्वदैत्यांसीसुटलेंभय ॥ देवनिर्भयझालेपें ॥
३९ ॥ मगस्वयेंकश्यपऋषी ॥ जातकर्मसंस्कारासी ॥ करिताझालायथाविधी
सीं ॥ द्रव्यअपारवांटित ॥ ४० ॥ कश्यपऋषीद्वादशान्हीं ॥ नामकरणसंस्कार
करूनी ॥ वामनऐसेंनामठेवूनी ॥ पालकारोपणकरवीतसे ॥ ४१ ॥ पुढेंदिवसें
दिवसवामन ॥ शुक्लपक्षींच्याचंद्रासमान ॥ वृद्धीपावतांआनंदेंमन ॥ इंद्रा
दिसर्वदेवांचें ॥ ४२ ॥ पुढेंअष्टमवर्षहोतांप्राप्त ॥ स्वयेंविधातेंयेऊनयथार्थ ॥ व्रत

बंधकरुनीविधियुक्त ॥ महामंत्रउपदेशिला ॥ ४३ ॥ ब्रम्हचर्यव्रतउत्तम ॥ उपदेशि लेतयाचेधर्म ॥ तेंमेखलादंडकौपीनचर्म ॥ कमंडल्वादिधारणकरीतो ॥ ४४ ॥ इकडेबलिदैत्यधर्मनिष्ठ ॥ परमप्रतापीअतिनिजिष्ठ ॥ अश्वमेधादियज्ञवरिष्ठ ॥ निरंतरकरीतसे ॥ ४५ ॥ याचकयेउनीकरिती याचन ॥ तयांसिंविपुलदेऊनिधन ॥ सर्वमनोरथकरीतोपूर्ण ॥ विमुखकोणनव्हेची ॥ ४६ ॥ जेंजेंमागतीसदाब्राम्हण ॥ तेंतेंतयांसींदेतसेजाण ॥ नाहींऐसेंकदापिवचन ॥ मुखांतूनीनिघेचिना ॥ ४७ ॥ कित्येकांसीभूमिदानदेई ॥ कित्येकांसींसहस्त्रगाई ॥ आणिअन्नसत्रेंकित्येकगायी ॥ निरंतरठेवितसे ॥ ४८ ॥ श्रीमदीश्वरप्रीत्यर्थ ॥ नानादानेंकरीसतत ॥ त्या दानोदकांच्यानद्यावाहत ॥ निरंतरपृथ्वीवरी ॥ ४९ ॥ बलिदैत्यमत्तगजेंद्र ॥ नद्दानोदकवाहेनिरंतर ॥ दानगंधार्थविप्रभ्रमर ॥ निरंतरझेंपावती ॥ ५० ॥ ऐसातोदानशूरदैत्यपती ॥ सर्वत्रपसरलीतयाचीकीर्ति ॥ मगदेवयथार्थवामनमूर्ती ॥ बलीप्रतीचालिला ॥ ५१ ॥ दंडकमंडलूकृष्णाजिन ॥ जटामस्तकींउपवीतधारण ॥ करीमेखलाकुशकोपिन ॥ ब्रम्हचर्यव्रतस्थ ॥ ५२ ॥ ऐसावामनमूर्तीमुरारी ॥ पावलाअसेबलीच्याद्वारीं ॥ तोतयादेखुनीबलीसत्वरी ॥ अतिप्रेमेंधाविन्नला ॥ ५३ ॥ सन्निधयेउनीधरिलेचरण ॥ भक्तीनेंकेलेंसाष्टांगनमन ॥ आणितयातेंहस्तजोडून उत्तमासनींबैसविलें ॥ ५४ ॥ मगउत्तमसुगंधजलें ॥ त्याबटूचेंदोनपायधुतले ॥ तें क्षालनोदकशिरींवंदिलें ॥ ईशादिकांअप्राप्यजें ॥ ५५ ॥ आणिअर्घ्यादिषोडशोपचार ॥ यथाविधीपूजासमग्र ॥ सारोनिपाउभपकर ॥ जोडूनिम्हणेबटूसी ॥ ५६ ॥ भवद्दर्शनेंझालोंमीधन्य ॥ परीकिमर्थझालेंआगमन ॥ तेंसांगिजे याद्दासाकारण ॥ पूर्णकरीनमनोरथ ॥ ५७ ॥ ऐसेंऐकुनीबलीचेंवाक्य ॥ वामनरूपीकश्यपतनय ॥ हर्षभरितबोलताहोय ॥ त्रिपादभूमीपाहिजे ॥ ५८ ॥ आणिककांहींधनसंपत्ती ॥ राज्यरुद्धीअथवाहत्ती ॥ अश्वरथनकोचिनिश्चितीं ॥ वामनकोदेशनको ॥ ५९ ॥ वेदाभ्यासकरणेंहाहेत ॥ परीस्थलनाहीं कींअभ्यासार्थ ॥ यास्तवदैत्यातुजप्रत ॥ त्रिपादभूमीमागतो ॥ ६० ॥ ऐसें ऐकिलेंवचनबटूचें ॥ परीवर्मनजाणेबलीसाचें ॥ म्हणोनपुनः सुंदरयाचे ॥ विनवीतसेबटूसी ॥ ६१ ॥ म्हणेमीसर्वत्रैलोक्यपती ॥ बटुयातूंयेउनीयांमजप्र

ती॥ मागतोसीत्रिपादजगती॥ म्हणोनिदुःखवाटतें॥६२॥ क्षुधातुरक
ल्पतरूसी॥ म्हणेतूंकोंडादेईमजसी॥ तुवांगतीकेलीतैसी॥ म्हणोनिदुः
खवाटतें॥६३॥ कामधेनूचीपडतांगांठी॥ म्हणेकांजीदेईप्राशनासाठीं॥ तै
सीगतकेलीसखोटी॥ म्हणोनिदुःखवाटतें॥६४॥ क्षुधातुरासीक्षीरसागर
॥भेटतांम्हणेदेईभाकर॥ तैसीगतकेलीसपरिकर॥ म्हणोनिदुःखवाटतें॥
६५॥ दरिद्र्यासिदेतांचिंतामणी॥ दूरचीदेईभिरकावुनी॥ तैसेंकेलेंसित्वां-
जाणीं॥म्हणोनिदुःखवाटतें॥६६॥ तरीआतांदेशअथवाग्राम॥ घेऊनिचा
लवींस्वधर्मनेम॥ ऐसेंबोलोनीबलिपादपद्म॥ बलिराजेंवंदिलें॥६७॥मगब
टुम्हणेरेदैत्यपती॥ मीआहेंब्रम्हचर्यव्रती॥ सद्धर्मभिक्षामागूनिनिश्चिती॥उ
दरपोषणकरावें॥६८॥ तरीधर्मरीतींभिक्षामागून॥ करीनमीस्वोदरभरण॥
परीनाहींसत्तेचेंस्थान॥ म्हणोनचितेंमजदेई॥६९॥ मत्रिपादभूमीव्यतिरिक्त
॥आहेनेमजाशिवस्वयथार्थ॥हेंचिमाझेंआहेनिश्चित॥ सत्यजाणबलिराया
॥७०॥ ऐसेंबटूचेंऐकतांवचन॥ बलिदैत्यम्हणेदेतांदान॥ मगपाचारीस्वगुरू
कारण॥ दानसंकल्पसांगावया॥७१॥ तेव्हांदैत्यगुरुशुक्राचार्य॥आसनीं
बैसोनीबोलेधैर्य॥ रायातुझेंहेंकायधैर्य॥ स्वहस्तेंस्वनाशकरितोसी॥७२
अरेहामुरारीलक्ष्मीजानी॥ इंद्रादिदेवकार्यालागुनी॥ मनुष्यवेषेंबटुहोउनी
पातलाअसेसत्यपें॥७३॥ ह्यावामनस्वार्थकामी॥ यातेंदेशीतूंत्रिपादभूमी
॥ तरीहातुजकारणेंपाताळधामी॥ घालीलसत्यदैत्येंद्रा॥७४॥ मगम्हणेतो
बलिदैत्य॥ तुम्हींबोलतांहेंसत्य॥ असेलपरीवचनअतीत्य॥ केसावर्तूंगुरु
वर्या॥७५॥ जोमजपतीआलाअर्थी॥ त्याचीपुरवितोंमीआर्ती॥ ऐसेंअसो
निहेभूम्यर्थी॥ केसेंविमुखघालवूं॥७६॥ नकारशब्दहामाझाशत्रु॥तया
चाआश्रयकेसाकरूं॥ हेंचिसांगावेंतुम्हींगुरू॥ शत्रूसंगतीकरावीकीं॥
७७॥ शत्रूचादूरत्यागकरावा॥ मित्रसन्निधठेवावा॥ ऐसाशास्त्राचाअसे
बोलवा॥ म्हणोनित्रिशत्रूत्यागिला॥७८॥ आणिदेतोंम्हणोनीआशालावुनी
नदेईजोयाचकालागुनी॥ तयाचेपूर्वजअधःपतनीं॥ दुःखभोगितीआकल्प
॥७९॥ आणिजरीहाचइंलक्ष्मीपती॥ करितोयाचनामजप्रती॥ तरीम्हा-

ग्यउदेलें निश्चिती ॥ पूर्वपुण्यें करूनी ॥ ८० ॥ जरी हरी होतो मंज सीं याचक ॥ तरी अवश्य दान देऊनि देख ॥ करितों या जन्माचें सार्थक ॥ धन्य होनों त्रिजगतीं ॥ ८१ ॥ ऐसें बोलोनि दैत्याधिप ॥ करोनियां दान संकल्प ॥ त्रिपाद भूमि दानार्थ आप ॥ वामन हस्तीं सोडितसे ॥ ८२ ॥ तों शुक्राचार्य दुःखित भारी ॥ नीर न पडावें वामनकरीं ॥ ऐसा हेत धरोनि अंतरीं ॥ काय करीतें ऐका ॥ ८३ ॥ बली नें भूदानासाठीं ॥ हस्तीं घेतली झारी मोठी ॥ शुक्राचार्य तिये च्या तोटीं ॥ सूक्ष्मरूपें राहिला ॥ ८४ ॥ हें त्रिपाद पर्यास भूदान ॥ वामनशर्म ब्राम्हणा कारण सदक्षिणाक देतों म्हणोन ॥ हस्तीं नीर सोडितसे ॥ ८५ ॥ परी शुक्र बैसला झारी मुखीं ॥ यास्तव नीर न पडे हस्तकीं ॥ तेव्हां बलिराजें शलाका निकी ॥ घातली तोटींत झारीच्या ॥ ८६ ॥ त्या शलाकाग्रें करून ॥ शुक्राचार्याचा एक नयन ॥ फुटतां त्वरित शुक्र तेथून ॥ निघता झाला निभूटपणें ॥ ८७ ॥ तेव्हांपासून एक नयन शुक्राचा अद्यापि असे हीन ॥ यास्तव उत्तम कार्यासि विघ्न ॥ कोणी च कधीं करूनये ॥ ८८ ॥ जे पुण्यकर्मासी विघ्न करिती ॥ नयांची होय ऐसी गती ॥ हें च जाणा तुम्ही निश्चितीं ॥ भाविक श्रोतेजन हो ॥ ८९ ॥ असो मग दैत्यपती ॥ जीवन घालोनी वाम हस्तीं ॥ म्हणे स्वस्ति त्रिपाद पर्याप्त जगती ॥ दान दिधलें तुज कारणें ॥ ९० ॥ या त्रिपाद भूदानें करून ॥ संतुष्ट असो श्रीभगवान ॥ आणि हें होऊ ब्रम्हार्पण ॥ म्हणोनि नमन केलें पैं ॥ ९१ ॥ मग तो वामनरूपी श्रीहरी ॥ प्रचंड स्वरूप धारण करी ॥ आणि एके पाउलें सर्व धरित्री ॥ व्यापिता झाला तत्काल ॥ ९२ ॥ आणि म्हणे रे दैत्यपती ॥ एक पाउलें भरली सर्व जगती ॥ आतां द्वितीय चरणाची स्थिती ॥ कोठें करावी सांग पां ॥ ९३ ॥ तेव्हां बलि म्हणे रे ब्राम्हणा ॥ सुरलोकाचा असे मी राणा ॥ द्वितीय पाद स्वर्गभुवना ॥ ठेवीं जाण निश्चयें ॥ ९४ ॥ मग वामन ऐकोनि द्वितीय पाय ॥ स्वर्गलोकीं ठेविता होय ॥ तेणें करूनि त्रिदशालय ॥ व्यापिलें असे तत्काल ॥ ९५ ॥ पुनः पुसे बलिराजासी ॥ कोठें ठेवूं तृतीय पादासीं ॥ तेव्हां दैत्य म्हणे मम शिरसीं ॥ राहिलें पद ठेवावें ॥ ९६ ॥ मग भक्तवत्सल चक्रपाणी ॥ तृतीय पाद तच्छिरीं ठेवूनी ॥ बलिराजासी पाताल भुवनीं ॥ परिवारेंसीं स्थापित ॥ ९७ ॥ मग देव करिती जयजयकार ॥ विमानीं कोंदले सर्वांबर

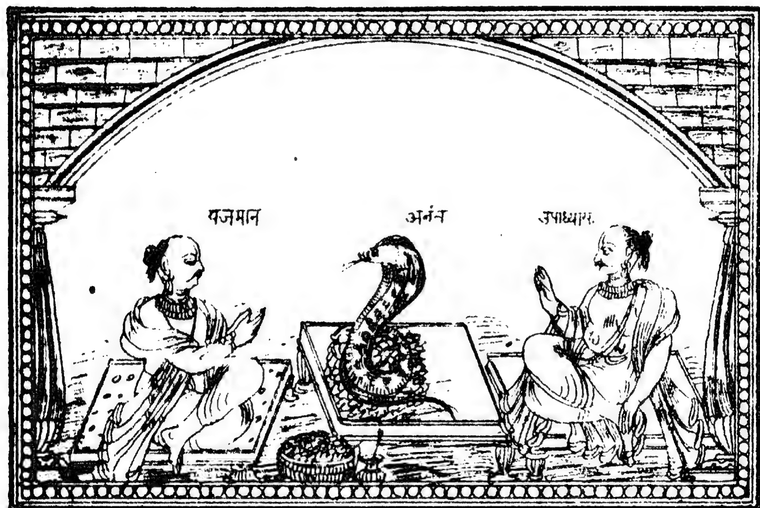
तडफडोनीपडंतीपैं ॥३६॥ तथापितेथेंकांहींप्राणी ॥ पूर्वकर्मेंसजीवजाणीं ॥ जिकडेपाहावेंतिकडे अग्नि ॥ प्रदीप्तऐसादिसतसे ॥३७॥ ऐसातोमरुदेशभया नक ॥ तेथेंहरिदत्तनामावैश्यएक ॥ निजसार्थपरीभ्रष्टदेख ॥ दैववशेंप्राप्तझाला ॥३८॥ तोंतयादेशींअत्यंतमलीन ॥ अतिरुक्षआणिमांसहीन ॥ आणिजयांचेंभ यंकरदर्शन ॥ ऐसेप्राणीदेखिले ॥३९॥ मग होऊनियांभ्रांतचित्त ॥ क्षुधेनेंअतिक र्शित ॥ दशदिशांमार्जीभ्रमणकरीत ॥ अंतःकरणींविचारीपैं ॥१४०॥ म्हणेकोठें आतांमाझेंसद्म ॥ कोठेंजनकोठेंग्राम ॥ कोठेंसोयरेदाराउत्तम ॥ कोठेंधनकोठेंमी ॥ ४१॥ आणिकोठेंमित्रकोठेंऐश्वर्य ॥ कोठेंदुहिताकोठेंतनय ॥ आणिकोठेंजावें करावेंकाय ॥ ऐसाविचारकरीतसे ॥४२॥ तोंस्नायुबद्धअस्थिचरण ॥ क्षुत्क्षा मनिर्मांसलंबदूषण ॥ आणिइकडेतिकडेधावमान ॥ ऐसापिशाचदेखिला ॥४३॥ त्यापिशाचासीअवलोकुनीं ॥ भयपावलाअंतःकरणीं ॥ मगत्याच पिशाचासंगेंजाणीं ॥ मार्गक्रमणाकरीवैश्य ॥४४॥ पुढेंकरितीजोंगमन ॥ तोंसी नच्छायासुविस्तीर्ण ॥ वटवृक्षाखालींयेऊन ॥ पिशाचसर्वबैसले ॥४५॥ आ णिवैश्यबसलाएकांतीं ॥ मनींउपजलीअत्यंतभीती ॥ आणिविचारकरीआपु ल्याचित्तीं ॥ मजखातीलकींपिशाचहे ॥४६॥ तोंप्रेतस्कंधींआरूढोन ॥ अतिभ यानकज्याचेंदर्शन ॥ आणिबहुमूर्तीवेष्टिनजाण ॥ स्तुतिकरितीजयाची ॥४७ ॥ आणिमृतप्राणीशवभक्षक ॥ ऐसामहाकायपिशाचएक ॥ वटवृक्षाखालींदे ख ॥ अकस्मातपातला ॥४८॥ मगतोप्रेताच्याम्कंधावरुनी ॥ मेदिनीवरीउत रोनी ॥ येऊनियांवैश्यांतिकजाणीं ॥ उत्तमवाणीबोलतसे ॥४९॥ पिशाचम्हणे हादेश ॥ महाभयंकरअतिकर्कश ॥ येथेंकैसाझालाप्रवेश ॥ तुजलागींसां गपां ॥१५०॥ ऐसेंपिशाचाचेंवचन ॥ ऐकूनिबोलेवैश्यआपण ॥ म्हणेमाझि यादुर्दैवेंकरून ॥ प्रवेशझालापैंयेथें ॥५१॥ मीहरिदत्तनामावैश्यजाण ॥ भागेला गलीबहुततहान ॥ क्षुधेनेंझालेव्याकुळप्राण ॥ कांहींवचननबोलवे ॥५२॥ आतां नसुचेकांहींउपाय ॥ प्राणरक्षणकेसेंहोय ॥ एतद्विषयींकांहींसोय ॥ मजकारणें सांगपां ॥५३॥ ऐसेंत्याहरिदत्तवैश्याचें ॥ दीनवचनऐकूनिसाचें ॥ अतिगंभीर स्वराचें ॥ बोलताझालापिशाच ॥५४॥ म्हणेंहरिदत्तपथिका ॥ यापुढेंजागा

क्षीरांहूनिमुका ॥ स्वस्थमानसेंदोनघटिका ॥ वारपाहातवैसेंपां ॥ ५५ ॥ ऐसें वचनऐकतां ॥ तैसेंचिवैश्यझालाकरिता ॥ मगमध्यान्हसमयप्राप्तहोतां ॥ आश्चर्यएकवर्तलें ॥ ५६ ॥ त्यापुन्नागवृक्षावरूनी ॥ सीतोदासुंदरवारिधारिनी ॥ दध्योदनसयुक्तमेदिनीं ॥ उतरलीअकस्मात ॥ ५७ ॥ मगक्षुधातृषेनेंबहुपीडित ॥ ऐसा अतिथीहरिदत्त ॥ याकारणेंदध्योदनयुक्त ॥ उदकजाणअर्पिलें ॥ ५८ ॥ मगत्याहरिदत्तेंदध्योदन ॥ भक्षूनिकरितांउदकपान ॥ तत्कालतयाचेपंचप्राण ॥ समाधानपावलेपैं ॥ ५९ ॥ नंतरसर्वपिशाचांसीं ॥ नीरयुक्तदध्योदनासीं ॥ अर्पिताझालाअनुक्रमेंसीं ॥ भागभागेंसींकरूनी ॥ १६० ॥ मगतोसोदकदधिभक्त ॥ भक्षणकरितांची सर्वप्रेत ॥ पावतेझालेतृप्तियथार्थ ॥ क्षुधातृषानिरसली ॥ ६१ ॥ एवंप्रकारेंत्याअतिथीसीं ॥ आणिकसर्वत्यापिशाचांसीं ॥ तृप्तकरुनीस्वस्थमानसीं ॥ शेषआपणभक्षिलें ॥ ६२ ॥ ग्रासमात्रशेषान्नभक्षण ॥ आणिअल्पशेषजलपान ॥ करितां तृप्तझालाजाण ॥ प्रेताधिपतत्कालतां ॥ ६३ ॥ ऐसेंपाहुनीहरिदत्त ॥ जोडुनियांउभयहस्त ॥ प्रश्नकरीत्यापिशाचाप्रत ॥ तोऐकिजेसादरें ॥ ६४ ॥ वैश्यम्हणेंहेपिशाचवर्य ॥ ममममानसींमहदाश्चर्य ॥ उद्भवलेंकांसान्नतोय ॥ येथेंकोठोनीप्रगटलें ॥ ६५ आणिहेमहोदरनिर्मांस ॥ बृहत्कुक्षिपिशाचतामस ॥ अल्पान्नेंकरुनीतृप्तिपांस ॥ केसाझालीसांगपां ॥ ६६ ॥ आणियानिर्जलदेशीं ॥ कायकारणपावलासी ॥ ग्रासमात्रान्नेंतृप्तीकैसी ॥ झालीतुझीसांगपां ॥ ६७ ॥ तैसेंचियाअत्यल्पअन्नानें ॥ आणिवनामाजीअल्पजीवनें ॥ रक्षिसीतूंप्रेतांकारणें ॥ केशापरीसांगपां ॥ ६८ ॥ ऐसेंत्याहरिदत्ताचेंवाक्य ॥ ऐकूनिबोलेपिशाचवर्य ॥ म्हणेद्वादुष्कर्माचाउदय ॥ प्राप्तझालामजलागीं ॥ ६९ ॥ मींपूर्वजन्मामाझारी ॥ अतिरम्यशाकलनगरी ॥ वैश्यज्ञातीदुराचारी ॥ दुर्मतीऐसावर्ततसें ॥ १७० ॥ तेथेंधनाच्यालोभानें ॥ क्षुधाक्रांतअतिथींकारणें ॥ तिळमात्रहीभिक्षाजाणें ॥ अर्पिलीनाहींकदांही ॥ ७१ ॥ आणितृषाक्रांतासींजीवन ॥ नाहींचदींधलेंकदाजाण ॥ परीवेदशास्त्रज्ञएकब्राम्हण ॥ माझ्याशेजारींराहातसे ॥ ७२ ॥ तोविप्रमातेंसवेंघेउनी ॥ श्रवणद्वादशीयोगलक्षुनी ॥ तापीचंद्रभागासंगमींजाणी ॥ स्नानालागींपैंआला ॥ ७३ ॥ मगत्तेथेंत्यासंगमजीवनीं ॥ सोपवासस्नानकरूनी ॥ एकघटजीवनेंभरूनी ॥ दध्योदनसंयुक्त

॥ ७४ ॥ उपानद्युग्मआणिछत्र ॥ श्रीविष्णूचीप्रतिमासवस्त्र ॥ यथाविधीदान समग्र ॥ देताझालाविप्रांसिंतो ॥ ७५ ॥ आणिम्यांहीवित्तरक्षणार्थ ॥ तत्क्षे-त्रस्थब्राम्हणाप्रत ॥ सोपवासेंदध्यन्नयुक्त ॥ वारिधानीदीधलीपैं ॥ ७६ ॥ मग तेथुनीमीसब्राम्हण ॥ जाउनियांस्वगृहाकारण ॥ कांहींकाळेंकरूनिजाण ॥ पंचत्वासींपावलों ॥ ७७ ॥ पूर्वींवर्तलोंनास्तिकपणीं ॥ यास्तवपावलोंपिशाच योनी ॥ फिरतसेंयाघोरकाननीं ॥ रात्रंदिनींदुःखितपणें ॥ ७८ ॥ आणिद्वादशी दिनींसमुपोषित ॥ हस्तींशिक्यकलशासहित ॥ स्नानकरुनीगृहासियेत ॥ ऐ सापुरोहितदेखिला ॥ ७९ ॥ श्रुतिभूतत्यापुरोहितें ॥ श्रवणद्वादशीकथिलीमा तें ॥ मगव्रतकेलेंम्यांसुविनतें ॥ शास्त्रसंमतेंजाणपैं ॥ १८० ॥ पूर्वजन्मामाजीव-र्तिलें ॥ एवंप्रकारेंकर्मकेलें ॥ तयाचेंफळहेंयेथेंउदेलें ॥ जेंपाहिलेंतुवांजाण ॥ ८१ ॥ आणिपूर्वींब्राम्हणाकारणें ॥ दानेंकेलीसजलघटानें ॥ म्हणोनचियेथेंमज-कारणें ॥ पिशाच्चयोनीमाझारी ॥ ८२ ॥ मध्यान्हायेतांचिसूर्य ॥ प्रासहोतेंदध्य न्नतोय ॥ ऐसाक्रमचालताहोय ॥ प्रतिदिवसींहरिदत्ता ॥ ८३ ॥ आणिपूर्वींकेलें उपोषण ॥ यास्तवपूर्वजातिस्मरण ॥ आणिदधिभक्तप्रसादेंजाण ॥ अक्षयज लान्नमजझालें ॥ ८४ ॥ एवंप्रकारेंमद्वृत्तांत ॥ आणिजेहेदिसतीमहाप्रेत ॥ यांहीं पूर्वजन्मींजाणनिश्चित ॥ महापापेंकेलींपैं ॥ ८५ ॥ कोणीकेलेंब्रम्हस्वहरण ॥ को-णीकेलेंपरस्त्रीगमन ॥ कोणीकेलागुरुद्रोहपूर्ण ॥ आणिमित्रद्रोहकोणींकेला ॥ ८६ ॥ यास्तवपावोनीप्रेतयोनी ॥ सेवाकरितीमाझ्याचरणीं ॥ अन्नोदकदानें केलींम्हणोनी ॥ मजसेवकमिळालेहे ॥ ८७ ॥ जोअक्षय्यश्रीभगवान ॥ विष्णुप-रमात्मासनातन ॥ तयाच्याउद्देशेंकरितांदान ॥ अक्षय्यहोयतेंसदा ॥ ८८ ॥ म्हणोनिअक्षय्यअन्नानें ॥ प्रेतेंपावतीतृप्तीजाणें ॥ तरीप्रेतभावेंयाकारणें ॥ दुर्बल पणासोडीना ॥ ८९ ॥ येथेंतूंअतिथीझालासिप्रासा ॥ तुझीमींपूजाकेलीयथार्य ॥ आणिअन्नोदकदीधलेंतुजप्रत ॥ म्हणोनिमुक्तझालोंमीं ॥ १९० ॥ आतांमीपरमगती प्रत ॥ पावेनजाणहेंनिश्चित ॥ तरीहेप्रेतहोतीलपीडित ॥ यादारुणदेशामाझारीं ॥ ९१ ॥ यास्तववैश्यामाझेंमन ॥ पिशाचांवरीगुंततेंजाण ॥ तरीमजवरीकृपाकरू न ॥ माझेंकार्यएककरीं ॥ ९२ ॥ नानाधातूंनींशोभिवंत ॥ ऐसाहिमवत्पाद्याजोपर्व-

न ॥ नयाच्यागुह्येमाजीवित्त ॥ अनिश्चयितअसेपैं ॥ ९३ ॥ तरीत्यांनेथेंकरूनिगमन ॥ काढूनिघेईतेंसर्वधन ॥ मगगयाशीर्षीजाऊनिजाण ॥ श्राद्धेंकरींपिशाचांचीं ॥ ९४ ॥ पृथक्पृथक्प्रेताभिधानें ॥ विष्णुपदींपिंडप्रदानें ॥ करितांप्रेतस्वर्गीगमनें ॥ करितीजाणतत्काळ ॥ ९५ ॥ ऐसेंबोलोनीपिशाचपती ॥ तत्काळझालास्वर्णकांती ॥ आणिविमानींबैसोनदेवमूर्ती ॥ स्वर्गाप्रतीपैंगेला ॥ ९६ ॥ स्वर्गींगेलापिशाचवर्य ॥ मगतोवैश्यकरीकाय ॥ सर्वप्रेतांसीबोलताहोय ॥ गोत्रेंनामेंतुमचींसांगा ॥ ९७ ॥ ऐसेंत्यावैश्याचेंवचन ॥ सर्वहीपिशाचऐकून ॥ गोत्रेंआणिनामेंकथन ॥ करितेझालेपृथकपणें ॥ ९८ ॥ तींसर्वप्रेतांचींनामगोत्रें ॥ घेऊनियावैश्यप्रवरें ॥ हिमाचलासियेऊनित्वरें ॥ गुह्येमार्जीमवेशकेल्या ॥ ९९ ॥ मगतेथींचेंद्रव्यघेऊनिसमस्त ॥ स्वगृहासींआलाहरिदत्त ॥ आणित्याधनांतूनकिंचित ॥ आपणासाठींठेवीपैं ॥ २०० ॥ आणिबाकीसर्वद्रव्यघेऊन ॥ वैश्यंकेलेंगयेसींगमन ॥ मगतेथेंत्याप्रेतांचींजाण ॥ श्राद्धेंकेलींपृथक्पृथक् ॥ १ ॥ ज्याज्याप्रेताचेंनामग्रहण ॥ करोनिश्राद्धकरीपूर्ण ॥ तोतोरात्रौदावीनिस्वप्न ॥ वैश्याप्रतीबोलेकीं ॥ २ ॥ म्हणेरेवैश्याहरिदत्ता ॥ तवप्रसादेंकरूनितत्वतां ॥ प्रेतभावासोडूनिआतां ॥ परमगतीसींपावलों ॥ ३ ॥ एवंप्रकारेंप्रेतसमस्त ॥ श्राद्धेंहोतांचीझालेमुक्त ॥ मगबैसोनियांविमानांत ॥ वैश्याप्रतीबोलिले ॥ ४ ॥ म्हणतीआम्हांसींत्वांतारिलें ॥ प्रेतत्वापासूनमुक्तकेलें ॥ आतांस्वर्गाप्रतीजाऊंसगळे ॥ तुझ्याप्रसादेंकरून ॥ ५ ॥ अरेसाधुजनांचीजीसंगती ॥ व्यर्थनहोयकदापीती ॥ ऐसेंबोलोनीगगनपंथीं ॥ स्वर्गाप्रतीपैंगेले ॥ ६ ॥ ऐशाप्रकारेंहरिदत्त ॥ धनलोभेंत्यापिशाचांचाप्रत ॥ सद्गतीदेऊनियांयथार्थ ॥ स्वगृहाप्रतपावला ॥ ७ ॥ मगपुढेंभाद्रपदमासीं ॥ शुक्लपक्षतिथीद्वादशी ॥ श्रवणनक्षत्रतयेदिवसीं ॥ प्राप्तझालेंअसेपैं ॥ ८ ॥ तेव्हांतोश्रवणद्वादशीयोग ॥ प्राप्तझालादेखोनिवणिग ॥ व्रताचरणतोयथासांग ॥ करिताझालाभक्तीनें ॥ ९ ॥ नदीसंगमींस्नानकरून ॥ सोपवासेंविष्णुपूजन ॥ करोनिमगविप्रांकारण ॥ दानेंअर्पितअपार ॥ २१० ॥ मगऐशाप्रकारेंप्रतिवर्षी ॥ आचरणकरितांमहाव्रतासी ॥ अंतींवैश्यस्वर्गलोकासीं ॥ आनंदेंसींपावला ॥ ११ ॥ ऐसेंचपूर्वीहेंमहाव्रत ॥ धुंधुमारादिराजेबहुत ॥ करितेझा.

लेम्हणोनीयथार्थ॥ स्वर्गप्रामतयांझाला॥१२॥ शक्लपक्षभाद्रपदमासीं॥ बुधश्रवणांद्वादशीदिवशीं॥ आचरोनियांव्रतासी॥ दध्योदनदेतीदानजे॥ १३॥ तयांचेसर्वहीमनोरथ॥ येथेंचिपूर्णहोतीनिश्चित॥ आणिअंतींपावती स्वर्गपंथ॥ श्रीविष्णूच्याप्रसादें॥१४॥ सूतम्हणेशौनकासीं॥ श्रवणद्वादशी कथाऐसी॥ कृष्णेंकथिलीपंडुसुतासीं॥ तीचमीतुम्हांकथियेली॥१५॥ हें वामनजयंतीआख्यान॥ जेभक्तीनेंकरितीश्रवण॥ तयांच्याकामनाहोतीपूर्ण॥ वामनाच्याप्रसादें॥१६॥ इतिश्रीवामनजयंतीकथा॥ भविष्योक्तझालीसमाप्ता॥ येथेंअसेजीन्यूनाधिकता॥ क्षमाकीजेसज्जनीं॥२१७॥ ॥समाप्त॥

अथअनंतचतुर्दशीकथा.

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीगुरुम्हणतीविप्रासीं॥ याअनंतव्रतासी॥ सांगेनएकापरि येसीं॥ पूर्वीहुनीबहुतींआराधिलें॥१॥ युधिष्ठिरपांडुसुत॥ तयानेंकेलेंहेंव्रत॥ राज्यलाधलेंत्वरित॥ ऐसेंव्रतउत्तम॥२॥ ऐसेंम्हणतांद्विजवर॥ करिताझालानमस्कार॥ पूर्वींराजापंडुकुमर॥ आणिकराजेकेविंझाले॥३॥ श्रीगुरुम्हणतीद्विजासीं॥ होतेंराज्यपांडवांसी॥ द्यूतकर्मकौरवांसीं॥ करूनिराज्यहारविलें॥४॥ मगनिघालेवनांतरा॥ कष्टतहोतेवर्षेंबारा॥ ऐसेंनयायुधिष्ठिरा॥ राज्येंत्वं

रियेसा॥५॥ नयाघोरअरण्यांत॥ युधिष्ठिरबंधूंसहित॥ असेचिंताव्याकुळि
त॥ सदाध्यायश्रीहरी॥६॥ समस्तराज्यसांडोनी॥ वासकेलातिहींवनीं॥ कौ
रवकपटकरोनी॥ नानापरीविघ्नेंकरिती॥७॥ सत्वत्यांचेंढळवावयासीं॥ पाठवी
लेंदुर्वासासीं॥ त्यांसीसर्वोठायींहृषीकेशी॥ रक्षितसेपरियेसा॥८॥ नानाती
र्थेंनानाव्रतें॥ आचरलेतेथेंबहुतें॥ कष्टतह्मांतेवनींते॥ निर्वाणरूपहोऊनियां॥९
भक्तवत्सलनारायण॥ तयांचेकष्टपाहून॥ आलातेथेंठाकोन॥ जेथेंहोतेपंडुकु
मर॥१०॥ कृष्णायेतांदेखोनी॥ धर्मजायलोटांगणीं॥ दंडप्रणामकरूनी॥ वंदित
सेतयेवेळीं॥११॥ केशआपुलेमोकळी॥ झाडीकृष्णाचरणधुळी॥ सर्वोपस्करपू
जातयेवेळीं॥ करीतसेविनयेंसीं॥१२॥ अर्घ्यपाद्यदेवोनी॥ गंधाक्षतालावूनी॥ जीं
कांपुष्पेंहोतींरानीं॥ त्यांणींपूजाकरीतसे॥१३॥ पूजोनियांभक्तीसीं॥ विनवीतसे
परियेसीं॥ जयजयाजीहृषीकेशी॥ भक्तवत्सलाकृष्णनाथा॥१४॥ जयजयअ
नंतनारायणा॥ भवसागरउद्धारणा॥ कृपाळुवालक्ष्मीरमणा॥ क्षीराब्धिवासादे
वदेवा॥१५॥ परमात्मापरंज्योती॥ तूंचिकरिसिउत्पत्तिस्थिति॥ लयकरविशी
तूंचिअंतीं॥ त्रिमूर्तीतूंचिदेवा॥१६॥ विश्वाचातूंजिव्हाळा॥ होऊनिरक्षिसीसक
ळां॥ वासतुम्हांसूक्ष्मस्थळा॥ अणुरेणूतृणकाष्ठेंसीं॥१७॥ नमनतुझेचरणासीं॥
त्रिगुणात्मकहृषीकेशी॥ रजोगुणेंसृष्टीसीं॥ तुंवारचियेलेंसंयोगें॥१८॥ दुष्टांचा
निग्रहकरणें॥ साधुजनांतेंसंरक्षिणें॥ ऐसेंसामर्थ्यवेदपुराणें॥ बोलतातीप्रसिद्ध॥
१९॥ फेडावयाभूमिभार॥ येतलातुंवाअवतार॥ जडझालायुधिष्ठिर॥ नरीकांतु-
यांठेविलें॥२०॥ आपुलाप्राणआम्हांसी॥ म्हणोनिजगींवानिसी॥ पाठवूनीअर-
ण्यासी॥ कष्टविलेंनानापरी॥२१॥ तुझीकृपाहोयज्यासीं॥ कष्टकेंचेहोतयांसीं॥
उपेक्षुनीआम्हासीं॥ अरण्यांतठेविलें॥२२॥ तुजवांचोनीकोणआम्हासी॥ आ
तांसांगूंकवणापासीं॥ जरीआम्हांउपेक्षिसी॥ कायकांक्षाजीवाची॥२३॥ इतु
केंवरीभीमसेन॥ येऊनिधरीश्रीकृष्णाचरण॥ स्वामीआमुतें चहुशीण॥ कांउपेक्षा
करितोसी॥२४॥ धनंजयतयेवेळीं॥ वंदीतसेचरणकमळीं॥ विनवीतसेकरुणाबहो
ळीं॥ कृपाळुवामुरारी॥२५॥ तुम्हेंकृपादृष्टीसीं॥ होतोंआम्हीअरण्यवासी॥ प
डलेकष्टसांपासीं॥ उबगलोंस्वामीबहुत॥२६॥ आतांआमुचेकष्टहरण॥ पांडु-

वांचातूंचिप्राण ॥ श्रीदारावेंहेंनारायणा ॥ म्हणतसेतयेवेळीं ॥ २७ ॥ माद्रीदेवीचे कुमर ॥ करीतियानमस्कार ॥ द्रौपदीसहितपंडुकुमर ॥ पांचहीवंदितीतयेवेळीं ॥ २८ ॥ नृपआमुचाकैवारी ॥ आम्हीअसोंअरण्यधारीं ॥ आमुचाबंधूराज्यकरी ॥ काय उपायआम्हासीं ॥ २९ ॥ तुजसारिखेंछत्र असतां ॥ आम्हांकष्टअपरिमिता ॥ कवणेप्रकारींस्वस्थचित्ता ॥ राज्यप्राप्तीआम्हासीं ॥ ३० ॥ असाउपायआम्हांसीं ॥ सांगास्वामीहृषीकेशी ॥ ऐसेंम्हणतांकृष्णासीं ॥ कृपाउपजलीमनांत ॥ ३१ ॥ कृष्णम्हणेपंडुसुता ॥ सांगेनतुम्हांएकव्रता ॥ तत्काळींप्रसन्नता ॥ राज्यहोयतुम्हासी ॥ ३२ ॥ व्रतांमध्येंउत्तमव्रत ॥ अनंतनामविख्यात ॥ आचरावेंतुम्हीत्वरित ॥ राज्यतुम्हांहोईल ॥ ३३ ॥ आतांसांगेनतुम्हांसीं ॥ अनंतकवणम्हणसी ॥ सर्वठायींआपणवासी ॥ अनंतनाम आम्हांअसे ॥ ३४ ॥ कळाकाष्ठामुहूर्तआपण ॥ दिनरात्रीशरीरज्ञाण ॥ पक्षमासवर्षआपण ॥ युगकल्पआदिकरोनी ॥ ३५ ॥ अवतरलोंमीनारायण ॥ भूभारउतरावयालागुन ॥ दानवसर्वनिर्दाळून ॥ जन्मझालावसुदेवकुळीं ॥ ३६ ॥ अनंतमीचजाणसीं ॥ संशयनधरींगामानसीं ॥ त्रिमूर्तीअवतरलोंसर्वांशीं ॥ ब्रम्हाविष्णुमहेश्वर ॥ ३७ ॥ आपणसूर्यशशीदेखा ॥ चतुर्दशभुवनींमींचएका ॥ अष्टवसूआहेतिनिका ॥ द्वादशार्कआपणाची ॥ ३८ ॥ रुद्र असतीएकादश ॥ सप्तसमुद्रसप्तलोक ॥ पाताळआणिशेष ॥ पर्वतादिकआपणाची ॥ ३९ ॥ जितुकेवृक्षआहेतिक्षितीं ॥ आकाशींनक्षत्रेंदिसती ॥ दशदिशाआहेतंतख्याती ॥ भूमीआपणम्हणेदेखा ॥ ४० ॥ आणिअसतीसप्तपाताळ ॥ भूर्भुवादिलोकसकळ ॥ अणुरेणुतृणकाष्ठसकळ ॥ विश्वात्माआपणाची ॥ ४१ ॥ नधरींसंशययुधिष्ठिरा ॥ अनंतम्हणजेमीनिर्द्धारा ॥ विधिपूर्वकपूजाकरा ॥ व्रततुम्हांसीबरवेंअसे ॥ ४२ ॥ विनवीयुधिष्ठिरकरजोडोनी ॥ स्वामीसांगाविस्तारोनी ॥ व्रतअसेकवणविधानीं ॥ कवणदानकवणपूजन ॥ ४३ ॥ करावेंव्रतकवणेदिवसीं ॥ विस्तारोनिसांगेंआम्हांसीं ॥ निरोपावेंवेगेंसीं ॥ पूर्वींकवणेंआचरिलें ॥ ४४ ॥ कृष्णम्हणेयुधिष्ठिरासी ॥ तूवांपुसिलेंआम्हासीं ॥ शुक्लपक्षींभाद्रपदमासीं ॥ चतुर्दशीपरियेसा ॥ ४५ ॥ आराधितांअनंतासीं ॥ त्वरितराज्यपावसी ॥ पूर्वीकवणेंकेलेंम्हणसी ॥ सांगेनऐकातत्पर ॥ ४६ ॥ असेपूर्वींकृतयुगेंसीं ॥ सुमं

तुनामाविप्रपरियेसीं॥ उत्पन्नझालावसिष्ठगोत्रासी॥ भृगुकन्यादीक्षानारी॥ ४७॥ तेचिझालीसुमंतूचीभार्या॥ पतिव्रताऔदार्या॥ कन्यातिसींझालीसुतन-या॥ नामनिचेंसुशीला॥४८॥ सुशीलाकन्यासुमंतुघरीं॥ नित्यभक्तीसदाचारी॥ करीतसेविचित्रपरी॥ सर्वमंगळस्वरूपें॥४९॥ गृहशोभाकरीबहुत॥ नानापात्रेंतोरणेंकरिन॥ पंचवर्णचूर्णयुक्त॥ रंगमाळिकासन्निदेखा॥५०॥ स्वस्तिकादिशंखपद्म॥ चक्रगदादिउत्तम॥ नमस्कारादिमनोधर्म॥ देवतार्चनसोपस्करीं॥ ५१॥ वर्ततांऐसेंएकेदिवसीं॥ झालीप्राप्तदेवयशीं॥ सुमंतुपत्नीपंचत्वासीं॥ पावतीझालीतयेवेळीं॥५२॥ सुमंतूसीभार्याहीनत्वझालें॥ समस्तकर्मराहिलें॥ पुनःसंधानपाहिजेकेलें॥ म्हणोनिनारीआणिककेली॥५३॥ तिचेंनांवअसेकर्कशा॥ दुःशीलाआचरणीपरियेसा॥ नित्यकलहकरीबहुवसा॥ कन्यापर्तासदेखा॥५४॥ सुशीलाकन्याउपवरझाली॥ सुमंतुचिंतीवेळोवेळीं॥ इसीएखादावरगमिळेलजरी॥ कन्यादानकरीनम्हणे॥५५॥ ऐसेंचिंतितांएकेदिवसीं॥ तेथेंआलाकौंडिण्यऋषी॥ विचारिनांकन्येसी॥ सुमंतूनेंअंगिकारिलें॥५६॥ कन्यादानगृह्योक्तेसीं॥ देताझालाकौंडिण्यासी॥ मिळोनिहोतींदोनीमासीं॥ आषाढआणिश्रावण॥५७॥ मातापिताकरीकन्येसीविंग॥ सापत्नमाताहाविचार॥ कौंडिण्यपुसेसुमंताविचार॥ जाऊंआश्रमाआणीकगया॥५८॥ सुमंतुबहुदुःखकरी॥ म्हणेस्त्रीनव्हेहीमाझीवैरी॥ कन्याझालीआतांदुरी॥ केवींपापिणीवरिलीम्यां॥५९॥ शांतपत्नीनाहींज्याचेघरीं॥ तयासीअरण्यनाहींदुरी॥ एकस्वामीत्रिपुरारी॥ संसारसागरींबुडालों॥६०॥ नचलेमाझेंकर्मतपस॥ नायकेबोलहीकर्कश॥ कन्याअसतांसंतोष॥ नित्यदर्शनजामाता॥६१॥ ऐसासुमंतुचिंताकरी॥ कौंडिण्यऋषीत्यासीसांगे॥ दोघेतापसीएकेघरीं॥ असूंनयेधर्महानी॥६२॥ जाऊंआम्हीआणिकस्थाना॥ तपकरावीअनुष्ठाना॥ भेटीहोईलपुनःपुनः॥ जवळीचकरूंआश्रम॥६३॥ सुमंतुम्हणेकौंडिण्यास॥ आणिकराहावेंबारादिवस॥ सर्वसिद्धांतत्रयोदशीस॥ मस्थानतुम्हीकरावें॥६४॥ सुमंतूचीविनंतीऐकून॥ आणिकराहिलेतेरादिन॥ सुमुहूर्तवरवापाहोन॥ येरेदिवसींनिघाला॥६५॥ सुमंतुम्हणेकर्कशेसीं॥ कन्याजाईलपतीसरसी॥ भोजनघालावेंजा

मातासी ॥ व्रीहिगोधूमदेम्ह्मणे ॥ ६६ ॥ पत्नीनेंसांगतांकायकरी ॥ धांवतगेली गृहाभ्यंतरी ॥ कवाडाघालोनिदरविली ॥ पाषाणलावीद्वारवटा ॥ ६७ ॥ कांहीं केलिंयानुघडीद्वार ॥ सुमंतुविनवीआपदांशिर ॥ सुशीलाकन्याधरीकर ॥ म्ह पोजाऊंतैसींचीं ॥ ६८ ॥ पाहूंगेलास्वयंपाकघरा ॥ होताकोंडागोधूमकरा ॥ देता झालाकन्यावरा ॥ निरोपदीधलादोघांसीं ॥ ६९ ॥ दोघेंबैसूनरथावरी ॥ निघालीं कौंडिण्यसंतोषकरी ॥ मध्यान्हकाळींनदीतीरीं ॥ अनुष्ठानालागींउतरलें ॥ ७० ॥ ऋषीबैसलाअनुष्ठाना ॥ सुशीलाहोतीतयेस्थाना ॥ तरीपाहातसेरम्यवना ॥ स्त्रीसमुदायबहुअसे ॥ ७१ ॥ रक्तांबरवस्त्रांसीं ॥ परिधानकेलेल्याबहुवसी ॥ व्रतम्हणतीचतुर्दशी ॥ कलशपूजापृथक्पृथक् ॥ ७२ ॥ पाहोनिसुशीलाहळू हळू ॥ गेलीतयासुवासिनींजवळू ॥ पुसतीझालीवेल्हाळू ॥ कायव्रतकरितांतु म्हीं ॥ ७३ ॥ स्त्रियाम्हणतीसुशीलेसीं ॥ अनंतव्रतआहेपरियेसीं ॥ पूजितांहोयन त्काळेंसीं ॥ सकळाभीष्टपावती ॥ ७४ ॥ सुशीलाम्हणेनारींसीं ॥ कवणविधा नसांगामजसीं ॥ कृपाकरोनीविस्तारेंसीं ॥ निरोपावेंअहोमातें ॥ ७५ ॥ समस्त नारीमिळोनी ॥ सांगतातीविस्तारोनी ॥ ऐकसुशीलेबैसम्हणोनी ॥ व्रतआद्यं तनिरोपिती ॥ ७६ ॥ भाद्रपदशुक्लचतुर्दशीसीं ॥ व्रतकरावेंपरियेसीं ॥ सांगूंतूज विस्तारेंसीं ॥ ऐकसुशीलेम्हणतातीं ॥ ७७ ॥ रक्तपटसूत्रेंसीं ॥ अनंतकरावापरि येसीं ॥ घेऊनिजावेंनदीसीं ॥ स्नानकरावेंविधीनें ॥ ७८ ॥ दिव्यांबरपरिधानुनी ॥ हळदीकुंकुमलावुनी ॥ आणावेकलशनूतनदोनी ॥ गंगायमुनाम्हणूनियां ॥ ७९ ॥ उदकभरोनीनियांत ॥ पंचपल्लवरत्नसहित ॥ घालोनिपूजावेत्वरित ॥ षो डशोपचारेंकरूनी ॥ ८० ॥ नानाप्रकारेंआरती ॥ कराव्यागंगायमुनांप्रती ॥ म गपूजावादर्भग्रंथीं ॥ शेषशायीकरोनियां ॥ ८१ ॥ दोनीकलशांवरीदेखा ॥ दोनीवस्त्रेंठेवूनिनिका ॥ पद्मलिहूनअष्टदलिका ॥ कलशावरूनीठेवावें ॥ ८२ ॥ तयाकलशांपुढेंदेखा ॥ पंचवर्णेंचूर्णरेखा ॥ शंखपद्मादिअनेका ॥ रंगमालि कापलाव्या ॥ ८३ ॥ शेषपूजावादर्भाचा ॥ षोडशोपचारीबरवासाचा ॥ ध्या नींध्यास्वविष्णूचा ॥ शेषशायीम्हणोनियां ॥ ८४ ॥ सप्तफणीशेषासीं ॥ स दाविष्णुत्यापाशीं ॥ यात्रिकारणेंनामतयासीं ॥ अनंतऐसेंकरावेंध्यान ॥ ८५

॥ पिंगलाक्षचतुर्भुजेंसीं ॥ शंखपद्मसव्यकरेंसी ॥ चक्रगदावामहस्तेंसी ॥ ऐसी मूर्तीतुवां ध्यावी ॥ ८६ ॥ ॐनमोभगवतमंत्रेंसी ॥ षोडशोपचारेंदभ्रग्रंथीसीं ॥ आणोनिनव्यादोरकासीं ॥ ध्यानकरावेंमगतेथें ॥ ८७ ॥ अनंतगुणरत्नायमं-त्रेंसीं ॥ नवेदोरकठेवावेकलशासीं ॥ पूजाकरावीपुरुषसूक्तेंसीं ॥ अतोदेवामं-त्रसहितेंसीं ॥ ८८ ॥ षोडशोपचारपूजोन ॥ संसारेतिमंत्रेंदक्षिणकरींबांधोन ॥ नमस्तेवासुदेवमंत्रेंकरून ॥ जीर्णदोरकाविसर्जावा ॥ ८९ ॥ दानाचविष्णुर्भग-वानम्हणत ॥ वायनद्यावेंगोधूमघृत ॥ प्रस्थगोधूमाचेंसघृत ॥ फळासहवाय-नद्यावें ॥ ९० ॥ अपूपादिपायसेंसीं ॥ सदक्षिणाताबूलेंसी ॥ अर्धद्यावेंब्राम्ह-णासीं ॥ अर्धआपणभक्षावें ॥ ९१ ॥ ऐसेंचौदावर्षेंदेखा ॥ व्रतआचरावेंविशे-खा ॥ उद्यापनकरावेंनिका ॥ चतुर्दशकलशद्यावे ॥ ९२ ॥ ब्राम्हणभोजनक-रून ॥ भक्तीनेंकरावेंउद्यापन ॥ कामनाहोईलसंपूर्ण ॥ चतुर्विधपुरुषार्थ ॥ ९३ ॥ ऐसेंसांगतीसुशीलेसी ॥ व्रतआचरावेंत्वरितेंसीं ॥ आजचिअसेचतुर्दशी ॥ व्रतकरींआम्हांसवें ॥ ९४ ॥ समस्तनारीमिळोनितिसी ॥ तंतूदेती अनंतासीं ॥ ग्रंथीबांधोनीचतुर्दशी ॥ पूजाकरविलीआपणासवें ॥ ९५ ॥ कोंडाहातागोधू-माचा ॥ आणोनदेतअर्धमापाचा ॥ वाणदेउनीसुवासा ॥ निरोपस्त्रियांचाघेतला ॥ ९६ ॥ समस्तांस्त्रियांवंदिलें ॥ आलीआपुलेरथाजवळें ॥ अनुष्ठानसारुनी ऋषीतयेवेळे ॥ आलाआपुल्यास्त्रियेपासीं ॥ ९७ ॥ चलाम्हणोनीपुढेंजाती ॥ दो घेबैसोनीगोरथीं ॥ जातांपुढेंदेखती ॥ अमरावतीऐसेंनगर ॥ ९८ ॥ नगरलो कसामोरेयेती ॥ चलास्वामीऐसेंम्हणती ॥ तुम्हीयानगरीचेअधिपती ॥ त पोनिधीऐसेंम्हणती ॥ ९९ ॥ नानासमारंभदेखा ॥ नगरप्रवेशलेदंपतीएका ॥ ऐश्वर्यभोगिलेंबहुसुखा ॥ श्रीमदनंतप्रसादें ॥ १०० ॥ ऐसेंकितीदिवसांवरी ॥ होताकौंडिन्यसहनारी ॥ बैसलेअसतांसंतोषेंकरीं ॥ देखताझालाअनंत ॥ १ ॥ ऋषीपुसतीस्त्रियेसी ॥ कायबांधिलेंहस्तासीं ॥ वशाकरणेंआम्हांसीं ॥ रक्त दोराबांधिला ॥ २ ॥ सुशीलाबोलेभ्रतारासीं ॥ अनंतदेवपरियेसीं ॥ याचियाप्रसादेंतुम्हांसीं ॥ ऐश्वर्यप्राप्तझालें ॥ ३ ॥ ज्यांजेदिवसींव्रतकेलें ॥ तेणेंक-रूनदैवतुम्हांआलें ॥ पाहाअनंतदेवनमस्तझाले ॥ म्हणोनिसांगितलेंतुम्हां .

सीं ॥४॥ ऐसेंवचनऐकूनी ॥ ऋषीकोपलाबहुमनीं ॥ दोरकघेतलाहिरोनी ॥
अग्नीमध्येंटाकिपेला ॥५॥ मगम्हणेकेंचाअनंत ॥ आपणकेलेंअसेनपवहुत
नेणेंकरोनीऐश्वर्यप्राप्त ॥ झालेंअसेआम्हांसी ॥ ६ ॥ वशीकरणाकेलेंआम्हा
सीं ॥ दोराबांधिलाअनंतम्हणसी ॥ रागेंभरोनीकौंडिण्यतीसी ॥ हिरोनीअ-
ग्नींतटाकिला ॥७॥ हाहासुशीलाम्हणोनी ॥ अग्नीभीतरीजाउनी ॥ तत्काळ
काढोनीस्तपनीं ॥ केलीपूजाअनंताची ॥८॥ अनंतटाकिलाअग्नीसीं ॥ हानी-
झालीऐश्वर्यासीं ॥ दरिद्रीझालापरियेसीं ॥ कौंडिण्यतत्क्षणींद्विजवर ॥ ९ ॥
नगरांझालेसर्वशत्रू ॥ गोधनादिकआभरणवस्तु ॥ समस्तनेतेजाहलेतस्करू
॥दरिद्रआलेंतत्काळ ॥१०॥ गृहदग्धझालेंदेख ॥ उरलेंनाहींवस्त्रएक ॥ अवकृ
पाहोताश्रीमदनंत ॥ सर्वगेलेंतत्क्षणीं ॥११॥ मगविचारीमानसीं ॥ म्हणेअनं
तारुसलासी ॥ वायांघातलेंअग्नीसीं ॥ मदांधकारेंवेष्टिलों ॥१२॥ आतांकरीन
नेमएक ॥ जंवभेटेलक्ष्मीनायक ॥ श्रीमदनंतदर्शनसुख ॥ अन्नोदकनघेई ॥१३॥
म्हणोनिनिर्याणकरोन ॥ रिघताझालाअरण्यभुवन ॥ भार्येसहितकौंडिण्य
सत्वरगतीपरियेसा ॥१४॥ हाहाअनंतम्हणत ॥ जातअसेअरण्यांत ॥ तंवदे
खिलावृक्षचूत ॥ पुष्पींफळींभरलासे ॥१५॥ कीटकादिपक्षिजाती ॥ कोणी
त्यासींनातळती ॥ कौंडिण्यपुसेतयांप्रती ॥ अनंतासीदेखिलेंकीं ॥१६॥-
वृक्षम्हणेब्राम्हणासी ॥ दृष्टीनपडेचीआम्हासी ॥ तुवांजरीदेखिलासी ॥
आम्हांनिमित्तसांगावें ॥१७॥ ऐसेंऐकोनीपुढेंजात ॥ धेनूदेखिलीवत्सासहि
त ॥ हिंडतसेतृणांत ॥ तोंडेंनपेभक्षावया ॥१८॥ द्विजम्हणेतियेसीं ॥ जरीतु-
वांअनंतदेखिलासी ॥ कृपाकरींवोआम्हासीं ॥ धेनूम्हणेतयालागीं ॥१९॥
नाहींदेखिलेंअनंतासीं ॥ तुम्हींभेटलांजरीतयासीं ॥ मजविषयींसांगात्या
सीं ॥ धेनुम्हणेतयासी ॥१२०॥ ऐसेंऐकोनिद्विजवर ॥ पुढेंजातांदेखिलावृष-
भथोर ॥ तयातेंपुसेद्विजवर ॥ अनंतादेखिलेंकींसांगा ॥२१॥ वृषभम्हणेतया
सीं ॥ नेणोंआम्हीअनंतासीं ॥ जरीतुम्हीदेखिलेंत्यासीं ॥ आम्हांविषयींविन-
वावें ॥२२॥ पुढेंजातांकौंडिण्य ॥ सरोवरेंदेखनेत्रीदोन ॥ उदकमिळालेंअन्यो-
न्य ॥ हंसादिपक्षीनसेविती ॥२३॥ कमळकुमुदादिपुष्पेंसीं ॥ मिरवतीसरोवरें

ऐसीं ॥ द्विजपुसेनयांसीं ॥ अनंतातेंदेखिलें ॥ २४ ॥ सरोवरेंम्ह्मणतीतयासी ॥ तेणों केंचाअनंतासीं ॥ भेटीहोईलजरीतुम्हासी ॥ आम्हांविषयींसांगावें ॥ २५ ॥ पुढें जातांद्विजवर ॥ देखिलेगर्दभकुंजर ॥ पुसतसेनयांविचार ॥ तेनबोलतीतयासीं ॥ २६ ॥ निर्वाणझालातोब्राम्हण ॥ त्यजूंपाहेआपुलाप्राण ॥ अनंतअनंतम्हणोन ॥ धरणीवरीपडियेला ॥ २७ ॥ इतुकियाअवसरीं ॥ वृद्धब्राम्हणवेषधारी ॥ जवळीयें उनीह्माकामारी ॥ उठींउठींम्हणतसे ॥ २८ ॥ कायनिमित्तकायपुससी ॥ मदनंतको ठेंअसेंविचारिसो ॥ दाखवीनचालआम्हासरिसीं ॥ म्हणोनिधरिलेंउजवेकरीं ॥ २९ ॥ उठवूनियांकौंडिण्यासी ॥ घेऊनिजातांअरण्यासीं ॥ नगरीपाहेअपूर्वऐसी ॥ महदाश्चर्यपाहातसे ॥ १३० ॥ घेऊनिगेलानगरांत ॥ सिंहासनरत्नखचित ॥ नेऊनि तेथेंबेसवीत ॥ आपणदाखवीनिजस्वरूप ॥ ३१ ॥ रूपदेखोनीतोकौंडिण्य ॥ स्तो त्रकरीअतिगहन ॥ चरणांवरीमाथाठेवून ॥ विनवीतसेकरजोडूनी ॥ ३२ ॥ नमोन मस्तेगोविंदा ॥ श्रीवत्सलासच्चिदानंदा ॥ तुझेंदर्शनमात्रेंदुःखमदा ॥ हरोनिजाती सर्वपापें ॥ ३३ ॥ तूंवरेण्यपरतपुरुष ॥ ब्रम्हाविष्णुमहेश ॥ तुझेदर्शनमात्रेंदोषसम- स्त ॥ हरोनिजातीतत्काळीं ॥ ३४ ॥ नमोनमस्तेवैकुंठवासी ॥ नारायणालक्ष्मीवि- लासी ॥ जगद्व्यापिप्रतिपाळिसी ॥ अनंतकोटिब्रम्हांडनायका ॥ ३५ ॥ पापीआ- पणपापकर्मी ॥ नेणांतुझीभक्तिधर्मी ॥ पापात्मापापसंभवम्हणोनी ॥ क्षमाक रींदेवराया ॥ ३६ ॥ तुजवांचोनीआपण ॥ नेणेंअन्यदेवताकोण ॥ याचिकारणेंध रिलेचरण ॥ शरणागतमीतुम्हासी ॥ ३७ ॥ आजिमाझाजन्मसफळ ॥ धन्यमा- झेंजिणेंसकळ ॥ तुझेंदेखिलेंचरणकमळ ॥ भ्रमरहोउनीवासघेतो ॥ ३८ ॥ ऐसें स्तविलेंकौंडिण्यांनीं ॥ ऐकोनिप्रसन्नझालातत्क्षणीं ॥ भक्तजनचिंतामणी ॥ वरत्रयदेताझाला ॥ ३९ ॥ धर्मबुद्धीदरिद्रनाशन ॥ शाश्वतवैकुंठभुवन ॥ ऐसेंदे तसीनारीयणें ॥ ऐकयुधिष्ठिराम्हणेकृष्ण ॥ १४० ॥ पुनरपीद्विजविनवीनिका ॥ त्यांदेखिलेंआश्चर्यऐका ॥ अरण्यांतवृक्षएका ॥ महाफळितआम्रदेखिला ॥ ४१ ॥ त्याचींफळेंपक्षीजाती ॥ कोणीत्यासीनानरळती ॥ पुढेंपेतांमागुती ॥ देखिलीधेनूसवत्सेंसीं ॥ ४२ ॥ तृणतेथेंअसेसबळ ॥ तिचेतोंडानपेएकवेळ ॥ आणिकदेखिलींनिर्मळ ॥ सरोवरेंदोन्हीतेथें ॥ ४३ ॥ तींअन्योन्यएकमेकां ॥ वि

झालीहोतीतेथेंउदका॥ पुढेंपाहिलाअपूर्वऐका॥ वृषभएकमहाथोर॥४४
॥त्याचेमुखानयेग्रास॥ सर्वकाळींउपवास॥ पुढेंदेखिलासुरस॥ कुंजरएक
मदोन्मत्त॥४५॥ ऐसेंचिएकागर्दभासी॥ देखिलेंस्वामीमार्गेसी॥ पुढेंयेतां
संबंधेंसीं॥ देखिलादिव्यब्राम्हण॥४६॥ नेणोंयांच्याअभिप्राया॥ विस्ता
रोनीमजसांगावा॥ जगन्नाथाकेशवा॥ म्हणोनिचरणींलागला॥४७॥ कृ
पानिधीनारायण॥ सांगतसेविस्तारोन॥ एकेंभक्ताकौंडिण्य॥ वृक्षतुवांदे
खिला॥४८॥ पूर्वीहोताद्विजवर॥ तयांसीयेतीवेदशास्त्र॥ उन्मत्तपणेंगर्वेंथो
र॥ शिष्यवर्गानसांगेची॥४९॥ तेणेंपापेंवृक्षझाला॥ तुवांदेखिलेंधेनुवत्सा
ला॥ पूर्वीभूमिधेनुनिष्फळा॥ दिल्हीहोतीब्राम्हणासीं॥१५०॥ देखिलातु
वांवृषभएक॥ पूर्वीविप्रमहाधनिक॥ केलेंनाहींदानादिक॥ तेणेंपापेंऐसी
गती॥५१॥ सरोवरेंतुवांदोनी॥ म्हणसीदेखिलींम्हणोनी॥ पूर्वीहोत्यादोघी
बहिणी॥ घेतलेंदानआपआपसांत॥५२॥खरम्हणजेतुझाक्रोध॥ कुंजर
तोजाणमदांध॥ झालेंतुझेंमनशुद्ध॥ भेटलोंब्राम्हणआपणची॥५३॥जें
जेंतुवांदेखिलें॥ त्यात्यासमस्तांमुक्तकेलें॥ अखिलऐश्वर्यभोगींवाहिलें॥अं
तींजाईस्वर्गासी॥५४॥ तुवांकरावातेथेंवास॥ नक्षत्रांमाजीपुनर्वसु॥ ऐसाव
रदेतांचहर्ष॥ झालातयाकौंडिण्या॥५५॥ ऐसांवरलाधोनी॥ राज्यकेलें
बहुदिनीं॥ अंतींगेलास्वर्गभुवनीं॥ ऐकरायायुधिष्ठिरा॥५६॥ ऐसीकथा
धर्मासीं॥ सांगताझालाहृषीकेशी॥ आचरिलेंभक्तीसीं॥ अनंतव्रततयेवेळे
॥५७॥ युधिष्ठिरदंपत्येंसीं॥ व्रतआचरलाभक्तीसीं॥ श्रीमदनंतप्रसादेंपरिये
सीं॥ पांडवराज्यपदपावले॥५८॥ आणिकहेंचिभूमीवरी॥ व्रतकेलेंऋषी-
श्वरीं॥ आचरितांनरनारी॥ लाधतीचारीपुरुषार्थ॥५९॥ इतिश्रीअनंतचतु
र्दशीव्रत॥ श्रीकृष्णसांगेधर्मांप्रत॥ तेंचहेंप्राकृतभाषेंत॥ श्रोतेतुम्हीपरि-
सावें॥१६०॥ ॥इतिश्रीअनंतचतुर्दशीव्रतकथासमाप्त॥ ॥श्रीकृष्णार्पण
मस्तु॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु॥ ॥छ॥ ॥छ॥

अथगयासुरआख्यानप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ पार्वतीसम्ह्मणेशंकर ॥ पूर्वीगयासुरनामेंअसुर ॥ तोरुद्राचा क्रोधथोर ॥ उत्पन्नझालातेथोनी ॥ १ ॥ केशजयाचेऊर्ध्वआरक्तवर्ण ॥ महाभया- नककरालवदन ॥ तेणेंब्रम्हादिदेवगण ॥ भ्रमणचक्रींपाडिले ॥ २ ॥ जैसेंआका शींपर्क्षीहिंडती ॥ तैसेंदेवचहूंकडेफिरती ॥ इंद्रभ्रांतझालाचित्तीं ॥ म्हणेराह्याव यासींथारनाहीं ॥ ३ ॥ मगब्रम्हदेवासींगेलेशरण ॥ इंद्रादिसकळदेवगण ॥ गया सुरेंगांजिलेंम्हणोन ॥ सांगतीगाऱ्हाणेंत्यापासीं ॥ ४ ॥ झडकरींयलकरींआतां ॥ मगसंगेंघेउनीसिपरस्तां ॥ शरणगेलेवैकुंठनाथा ॥ सकळदेवांसहितपैं ॥ ५ ॥ जयजयाजीवैकुंठदातारा ॥ जगन्निवासाकमळावरा ॥ गयासुरेंसकळसुरवरां ॥ त्रासदेउनीपळविलें ॥ ६ ॥ कमलोद्भवासींम्हणेहरी ॥ कांहींभयनधरावेंअंतरीं ॥ तो असुरकोठेंकायकरी ॥ मजझडकरीदावाका ॥ ७ ॥ ब्रम्हदेवम्हणतपदारुण ॥ करीत- बैसलानिर्वाण ॥ मगसांगातीघेऊनचतुरानन ॥ हरीआपणाऊठिला ॥ ८ ॥ ब्रम्हा- आणिहरी ॥ जेथेंगयासुरतपकरी ॥ तेथेंयेउनीझडकरी ॥ पुढेंउभेठाकले ॥ ९ ॥ ब्र म्हाम्हणेगयासुरा ॥ महातपस्वियाचतुरा ॥ तुजप्रसन्नझालोंवीरा ॥ वरमागेंअ पेक्षित ॥ १० ॥ गयासुरम्हणेतेवेळां ॥ तुम्हीदोघेप्रसन्नझालेतिमला ॥ तरीपा- ह्जिवरदीधला ॥ मींपागेनतोतुम्हातें ॥ ११ ॥ सकळतीर्थेंदेवयज्ञ ॥ गंगापृथ्वीस

येभुवन ॥ त्याहूनीमाझेंशरीरपावन ॥ करावेंआतांयेवेळीं ॥ १२ ॥ मगब्रम्हाआणिनारायण ॥ बोलतेझालेसंतोषोन ॥ तुझादेहहोईलपावन ॥ सर्वोपकाराकारणें ॥ १३ ॥ तत्काळशरीरझालेपवित्र ॥ मगम्हणतीब्रम्हाश्रीधर ॥ तुझियाशरीरावरीसाचार ॥ यज्ञकरावयाआवडे ॥ १४ ॥ गयासुरअवधारीं ॥ श्रेष्ठस्थळनसेधरित्रीं ॥ तरीतुझियाशरीरावरी ॥ यज्ञआम्हीकरितोंआतां ॥ १५ ॥ वचनऐकतांचगयासुर ॥ संतोषलातेणेंअसुर ॥ म्हणेजन्मसफळआजिसाचार ॥ नपलमग्रफळाआलें ॥ १६ ॥ धन्यधन्यचतुरानन ॥ ठावमागसीकरावयायज्ञ ॥ हेंलोकरक्षणाकारण ॥ हें मजकळोंआलें ॥ १७ ॥ ब्रम्हाम्हणेतूंउदार ॥ तुझेंशरीरहेंपवित्र ॥ पृथ्वीउच्छिष्टसमग्र ॥ म्हणोनिआलोंतुजपासीं ॥ १८ ॥ गयासुरम्हणेधन्यमाझेंजिणें ॥ मजप्रार्थिलें चतुराननें ॥ धन्यम्हणोनितेकाळींतेणें ॥ शरीरटाकिलेंधरणीवरी ॥ १९ ॥ जेव्हांगयासुरखालींपडला ॥ पृथ्वीदणाणिलीतेवेळां ॥ शेषाचामाथादडपला ॥ सप्तपाताळें हडबडिलीं ॥ १२० ॥ दिग्गजझालेभयभीत ॥ म्हणतीपृथ्वीरसातळाजात ॥ कूर्मपाठीसरसावित ॥ वराहदंतसरसावी ॥ २१ ॥ दिंडीरवनींउभाहोता ॥ तेथोनपडिलापालथा ॥ ईशान्यकोणींगेलामाथा ॥ वाराणशीपलीकडे ॥ २२ ॥ त्याचाकटिप्रदेशसमस्त ॥ दिंडीरवनींपडिलासत्य ॥ गोमतीपर्वतापर्यंत ॥ पायतेथेंलागले ॥ २३ ॥ मगशरीरावरीमहायज्ञ ॥ करिताझालाचतुरानन ॥ एकसंवत्सरांतपूर्ण ॥ पूर्णाहुतीपैं झाली ॥ २४ ॥ द्रव्याचेपर्वतलोटले ॥ ब्राम्हणसर्वसुखीकेले ॥ मगअवभृथस्नानतयेवेळे ॥ करिताझालाब्रम्हदेव ॥ २५ ॥ सकळब्राम्हणींकरूनिस्नाना ॥ करितांयज्ञासींप्रदक्षिणा ॥ तंवशरीरहालविलेंजाणा ॥ गयासुरेंतेधवां ॥ २६ ॥ तेंदेखोनीऋषीश्वर ॥ म्हणतीउठतोकींअसुर ॥ पुढतीआतांमळयघोर ॥ अनिवारमांडिला ॥ २७ ॥ म्हणतीनउरेत्रिभुवन ॥ मगहरीचाधांवाकरीचतुरानन ॥ करितेझालेसंपूर्ण ॥ धांवेवेगींगोविंदा ॥ २८ ॥ हाउठतोकींअसुर ॥ तूंभक्तवत्सलउदार ॥ चालचालसत्वर ॥ त्रिभुवनहेंबुडवीलहा ॥ २९ ॥ गुरांचेपाळजैसेबहुत ॥ एकलागुराखीपिरित ॥ तैसेदेवसमस्त ॥ पवतीतपासींदेखतां ॥ ३० ॥ कींबाहिरीससाणाउडतां ॥ पक्षपहोयपक्ष्यांसमस्तां ॥ कींएकव्याघ्रदेखतां ॥ अजायळतीचहूंकडे ॥ ३१ ॥ तैसेंचहोईलआतां ॥ धांवधांवंवेकुंठनाथा ॥ तोभक्तवत्सलतत्वतां ॥ भक्तसंकट

रकावनेथेंची ॥३२॥ हरीम्हणेसकळजेकांपर्वत ॥ थांबोनियारेसमस्त ॥ गयासुराचेपायहस्त ॥ दडपावरीबेसोनी ॥३३॥ ऐसीआज्ञाहोतांतेवेळां ॥ विंध्याचळ वेगेंधांवला ॥ तोपृष्ठीवरीबेसला ॥ स्कंधदोनीव्यापुनी ॥३४॥ जोत्र्यंबकब्रम्हगिरीसत्य ॥ तेणेंदडपिलावामहस्त ॥ श्रीशैल्यशेषाद्रिपर्वत ॥ तेणेंसव्यहस्त रगडिला ॥३५॥ पायांवरीगोमंताचळ ॥ दडपोनिबैसलाअढळ ॥ आतांकर्णाटदेशसकळ ॥ दिंडीरवनामध्येंअसे ॥३६॥ तेंपंढरीसमीपजाण ॥ पुष्पवतीसंगमींपूर्ण ॥ दोनीपायजोडूनिनारायण ॥ कटींहस्तउभाअसे ॥३७॥ द्वारकेहुनी आलावनमाळी ॥ तेव्हांपुष्पवतीसंगमस्थळीं ॥ गाईगोपाळतेवेळीं ॥ उभेकेले तेठायीं ॥३८॥ तेथेंवाजविलावेणुरसाळ ॥ म्हणोनिनामवेणूनाद ॥ गयासुराच्याकरीवरीपद ॥ देउनीउभाठाकला ॥३९॥ सत्यायशींयोजनेंरुंदमाज ॥ गयासुराचाआहेसहज ॥ तयावरीअधोक्षज ॥ पदजोडुनीउभाठाके ॥४०॥ तेथेंसकळहीदेवआले ॥ तेहीभोंवतेउभेराहिले ॥ अद्यापिआहेतपाउलें ॥ वेणुनादींस्वयंभ ॥४१॥ जोडिलेंदोन्हीसमपद ॥ तेंचिविष्णुपदसत्यप्रसिद्ध ॥ वरकडपदेंदेवांचींशुद्ध ॥ भोंवतालींउमटलीं ॥४२॥ तेथेंगोपाळवेणुवाजविती ॥ भक्तभाविककांनींऐकती ॥ अद्यापवेणूधेऊनरमापती ॥ उभाअसेत्याठायीं ॥४३॥ जेथेंउभेहोतेगाईंचेभार ॥ तेंअद्यापीदिसतीपरिकर ॥ गोपाळांचींपदेंसमग्र ॥ ठायींठायींउमटलीं ॥४४॥ आदींहरीतेथेंआला ॥ मगलक्ष्मीपुढेंठाकला ॥ यावरीपुंडलिकासीवरदीधला ॥ उभाराहिलासमपदीं ॥४५॥ गयासुराचामाजतेथें ॥ म्हणूनिपदजोडिलेंपंढरीनाथें ॥ यावरीकाळबहुतें ॥ गयासुरेंशिरउचलिलें ॥४६॥ श्वेतकोटकल्पींमागुत्यान ॥ गयासुरेंशिरउचलिलेंपूर्ण ॥ मगमागुतायत्नकरावयाचतुराननं ॥ आरंभीतशिरावरी ॥४७॥ शिरावरीवडपोन ॥ सकळबैसलेसुरगण ॥ इंद्रब्रम्हाउमारमण ॥ ऋषीहीवरीबैसले ॥४८ सागरसरितासमस्त ॥ आणिकहीगिरीवरीबैसत ॥ परीमागुतेंशिरउचलित ॥ नमानीदैत्यनितुक्यांसीं ॥४९॥ मगयमपुरीचीशिळा ॥ यमेंआणिलीतेवेळां ॥ नितुकीशिळाविशाळा ॥ शिरावरीठेविली ॥५०॥ वैवस्वतमनूचेवेळे ॥ मागुतीशिरहालविलें ॥ मगभगवंतेंकायकेलें ॥ मस्तकींपदठेविला ॥५१

॥ ब्रम्हांडाचाभारसमग्र ॥ वरीघालीश्रीधर ॥ मगम्ह्मणेतोअसुर ॥ मजठकवि·
लेंदेवांनीं ॥ ५२ ॥ ह्मणूनचठावयत्नासिमागीतला ॥ माझेमस्तकावरीभारघालला
वैकुंठनायकउभाठाकला ॥ पायदीधलामस्तकीं ॥ ५३ ॥ म्यांत्रैलोक्यापीडिलें
॥ देवानींमस्तकींरगडिलें ॥ आतांमाझेंकांहींचनचाले ॥ हरीनेंठेविलापायवरी ॥
५४ ॥ बरेंजन्माचेंसार्थकझालें ॥ परोपकारींशिववेंचिलें ॥ सकळदेवउभेठाक
ले ॥ यत्नकेलाचतुराननें ॥ ५५ ॥ मगम्ह्मणेदेवांसमस्तां ॥ जोंवरीसृष्टीसींस्थी·
रता ॥ ह्मांचिवरधामजआतां ॥ चंद्रसूर्यजंवअसती ॥ ५६ ॥ तोंवरीहरीचाचरण
॥ मस्तकींअसोमाझेपूर्ण ॥ सकळसरितादेवगण ॥ असेअसावेंचिरकाल ॥ ५७
॥ माझेशरीरींहरिपदपूर्ण ॥ तेथेंकरावेंगयावर्जन ॥ तेणेंफेडिलेंपितृऋण ॥ तो
झालाधन्यसंसारीं ॥ ५८ ॥ आणिदिंडीरवनांत ॥ स्त्रीरूपेंराहिलाभगवंत ॥ वे
णुनादींसमपदसमस्त ॥ तेंसाचियेथेंअसेपें ॥ ५९ ॥ तेथेंजेकरितीगयावर्ज·
न ॥ त्यांचेतृप्तहोतीपितृगण ॥ ब्रम्हहत्यादिपापेंसंपूर्ण ॥ नासतीत्स्नानमा
त्रें ॥ ६० ॥ तेंगयेसींएकपद ॥ वेणुनादींसमपदप्रसिद्ध ॥ तेथेंकरितांजेगयाश्राद्ध
॥ दोहोंठायींप्रसिद्धफळएक ॥ ६१ ॥ भास्करक्षेत्रप्रयाग ॥ पंदरीवाराणसीसांग
॥ वेणुनादेंगयासमग्र ॥ प्रसादप्रसिद्धजोडिलजे ॥ ६२ ॥ सुरापानीअभक्षभ
क्षक ॥ महाचांडाळहीसकळिक ॥ तेथेंस्नानकरितांदेख ॥ उद्धरोनीजातीपैं ॥
६३ ॥ अद्यापीगयासुरतेथ ॥ अंगहालवीनिश्चित ॥ तेव्हांपृथ्वीकंपहोत ॥ धन्य
तोगयासुरउदार ॥ ६४ ॥ ब्रम्हादिकदेवआले ॥ ज्याचेपुढेंयाचकझाले ॥ तेणें
नाहींकृपणत्वकेलें ॥ देहदीधलापरोपकारा ॥ ६५ ॥ अद्यापितोआहेजिवंत ॥
उठावयातोसमर्थ ॥ परीनउठेचीसत्यवंत ॥ परोपकारींदेहदीधला ॥ ६६ ॥ गयाा·
सुरेंघोरकेलीकीर्ती ॥ तरीचपुराणेंमहिमावर्णिती ॥ ज्याचेदेहवरीरमापती ॥
देवांसमवेतउभाअसे ॥ ६७ ॥ ऐसेउदारभक्त ॥ तेचिझालेजीवन्मुक्त ॥ कृपणते·
चीनिश्चित ॥ बुडोनिगेलेनरकपुरी ॥ ६८ ॥ कोरडीदावितीभक्ती ॥ आम्हीभक्त
ह्मणोनीमिरविती ॥ गजरचीनुळणाकरिती ॥ वाटपाहतीविमानाची ॥ ६९ ॥
अंडल्यासाठींप्राणजात ॥ ह्मणतीआम्हीउदारभक्त ॥ ऐशियादांभिकाभग
वंत ॥ दूरअसेनिश्चयें ॥ ७० ॥ असोहेंगयाख्यान ॥ त्रिकाळकरितांपठण ॥ त्यां

तेमुक्तहोतीपितृगण॥ श्रवणमात्रेंकरूनियां॥७१॥ पाहोनियांपितृतिथी॥ तेदिवशींजेगयाख्यानऐकती॥ त्यांचेपितृगणउत्तमगती॥ पावतीलसत्यपें॥ ७२॥ शिवम्हणेभवानी॥ धन्यकथाहेत्रिभुवनीं॥ नारदसांगेशेषालागुनी॥ मुनींप्रतीसूतसांगे॥७३॥ ब्रम्हानंदश्रीधर॥ श्रोतयांविनवीवारंवार॥ हेंगयाख्यानसुंदर॥ परिसाचतुरभावार्थे॥७४॥ इतिश्रीपांडुरंगमाहात्म्यसुंदर॥ पद्मपुराणींचेंपरिकर॥ अपर्णेसिसांगेत्रिनेत्र॥अष्टमोऽध्यायगोडहा॥७५॥ ॥ श्रीगणेशायनमः॥ ऐकेंमृडानीकथापवित्र॥ प्रयागतीर्थराजभास्कर॥ वाराणसीपांडुरंगनगर॥ गयासाचारवेणुनादीं॥१॥ नमस्कारुनीपांडुरंगचरणां॥ मगनिघावेंगयावर्जना॥ धूतश्राद्धकरूनिजाणा॥ नगरप्रदक्षिणाकरावी॥२॥ गृहाहूनिनिघावेंहर्षयुक्त॥ जितुकींपाउलेंमार्गीपडत॥ तितुक्यापायन्याबांधित॥ पितृगणांसीचदावया॥३॥ अश्वमेधाचेंफळ॥ एकएकापाउल॥ पितृतीर्थीपिंडदानकेवळ॥ अतिउत्तमजरीघडे॥४॥ अथवापितृपक्षभाद्रपदसमस्त॥लोहाविशेषअत्यंत॥ कींनिर्दोषमार्गेश्वर॥ कृष्णपक्षसत्य॥५॥ आंवळियाचेवढापिंड॥ देतांघडेपुण्यउदंड॥ नाहींतरीनपडेअवघड॥ शमीपत्रप्रमाणें॥६॥ द्रव्यअसलियासिद्ध॥ विधियुक्तकरावेंश्राद्ध॥ किंवाशाखाफलमूलकंद॥ तयांचेपिंडकरावे॥७॥ जरीअसेलसन्यासी॥ तरीहेंसमर्पावेंपदासी॥ तेणेंआपुल्याकोटिकुळांसी॥ उद्धरिलेंएकदां॥८॥ पदेंविष्णूचींअसती॥ तेथूनप्रवेंवाहेभागीरथी॥ तेथेंस्नानकरूनिनिश्चिती॥ ब्रम्हयज्ञकरावा॥९॥ दोनप्रहरझालियातत्वतां॥ जावेंगोपाळपर्यंता॥ कुंडासमीपस्नानकरितां॥ पितृगणउल्हासती॥१०॥ तेथूनिपरतोनिघांजावें॥ समपदींपिंडदानकरावें॥ मुष्टिभरीतिळटाकावे॥ पुण्यवंतसंगमीं॥११॥ जेजेनिपुत्रिकमेले॥ अधोगतींएकपडले॥ त्यांचेंक्रियाकर्मनसेझालें॥ तेउद्धरतीनिळानीं॥१२॥ सफळझालियाश्राद्धविधउक्ती॥ मगपूजावीपांडुरंगमूर्ती॥ तेणेंपितृगणपावतीतृप्ती॥ मसच्छहोतोभगवंत॥१३॥ मगपुष्पवतीसंगमींजाण॥ स्नानकरावेंआवडीकरून॥ तेणें[illegible]नीपितृगण॥ उल्हासतीसर्वही॥१४॥ मगशारावतीसंगमीस्नान॥ तेथें[illegible]पितृतर्पण॥ धर्मलिंगाचेंपूजन॥ करावेंतेथेंसाक्षेपें॥१५॥ धर्मरायें[illegible]॥

तेथेंकेलेंलिंगस्थापन॥ मागुतीसमपदींजाऊन॥ साष्टांगनमस्कारकरावा॥
१६॥ करावेंब्राम्हणसंतर्पण॥ तेणेंतृप्तनारायण॥ पूर्वीगोपासमवेतआपण॥
श्रीकृष्णातेथेंक्रीडले॥१७॥तेथेंबैसोनीमुरारी॥ गोपाळांसींवांटीशिदोरी॥ अ
न्नाचामोठाशिधोरी॥ अद्यापतेथेंसाक्षीअसे॥१८॥ दहींभातविखुरलाचहूंक
डे॥ सूक्ष्मादिसतीतेरखडे॥ झुनूनूवडजावांकडे॥ खेळलेतेथेंहरिसवें॥१९॥
वाद्येंवाजतीगंभीर॥ धुमान्याहुमन्यापांवेसुस्वर॥ टाळमृदंगांचे झणत्कार॥
टाळियागजरेंहरिनाम॥२०॥तेथेंमृदंगांचींचामरें॥ झळकतीदोहींकडेसुंदरें॥
हरीवरीपल्लवछत्रें॥ चिमणेगोपाळधरिताती॥२१॥ मूर्तीसांवळीगोमटी॥ अं
गींकेशराचीउटी॥ तिलकरेखिलाललाटीं॥ रत्नेंमुकुटींझळकती॥२२॥ क
र्णीकुंडलेंमकराकार॥ नेत्रआकर्णअतिसुकुमार॥ मंदस्मितवदनसुंदर॥रमा
वरवेणुनादीं॥२३॥वेणूनादींश्रीधरें॥कालावांटिलानिजकरें॥ विमानींबैसो
नीएकसरें॥ देवतेथेंपाहती॥२४॥ कमळाकारगोपाळ॥ मध्येंसमरतमा
ळनीळ॥ निधनाभोंवतेसाधकसकळ॥साधावयाजेविबैसले॥२५॥ कींअ
नर्घ्यरत्नाजवळी॥ बैसेजेसीपरीक्षकमंडळी॥ कनकाद्रीभोंवतीपाळी॥
कुळाचळांचीविराजे॥२६॥ कींमानससरोवरनिर्मळ॥ त्याभोंवतेजेसेम
राळ॥ कींवेष्ठूनियांजाभ्रनीळ॥ तपस्वीजेसेबैसले॥२६॥ श्रीकृष्णासूर्य-
नारायण॥ गोपतेकीरणेंप्रकाशघन॥ कींचंद्रासीवेष्टून॥ उडुगणेंजेसीं
बैसलीं॥२८॥आपल्याशिदोऱ्यासंपूर्ण॥ हरीपुढेंठेविती आणून॥ एकींमां
डेआणिलेजाण॥ अंतर्बाह्यगोडज्ये॥२९॥ एकींआणिलीगुळवरी॥ एका
चीदहींभातभाकरी॥ एकाचीशिळीशिदोरी॥ सोडूनियांबैसले॥३०॥
कोंड्याचीभाकरएकसोडित॥एकाचाताकभातझिरपत॥ एकाचीशिळो
सीविटलीसमस्त॥ चर्वीनलागेजेविता॥३१॥सकळांहरीम्हणेतेधवां॥आ
पुलालेवांटेउगेंचिजेवा॥ दुसऱ्याचानकाकरूंहेवा॥ मनोभावापासुनी॥३२
॥आपुलेंपूर्वकर्मनीटनाहीं॥दुसऱ्याचाहेवाकरूनकाई॥ जेंपेरिलेंतेंचउगवलाहीं
॥ बाहेरउगवोनीठसावे॥३३॥ ऐसाकरितांमुरारी॥ तोसोहळादेवपाहतीअं
बरीं॥ नेत्रसमस्तअद्यापीवरी॥ वेणुनादींअसतीपैं॥३४॥ वेणुनादींचासोह-

कापाहून ॥ तेथेंअगत्यभक्षिजेदध्योदन ॥ ब्राम्हणासीदीधलेंभोजन ॥ तेणेंकृष्ण संतोषे ॥ ३५ ॥ असोपंढरीसीयेऊन ॥ विठ्ठलासीघालावेंलोटांगण ॥ म्हणजेफिटेल पितृऋण ॥ कमलनयनापाहतां ॥ ३६ ॥ नकाषेवेणुनादींजावया ॥ तरीहोंश्वेवार पडणकेलिया ॥ तेणेंकेलीअवघीगया ॥ भावेंपूर्णऐकतां ॥ ३७ ॥ धरितांविठ्ठला चेंचरण ॥ तोसकळफेडीपितृऋण ॥ भक्तकैवारीजगज्जीवन ॥ तारीपूर्णभावा र्थी ॥ ३८ ॥ अंवऋषीचेंजन्ममरण ॥ आपणफेडीश्रीभगवान ॥ भक्तांसीअ णुमात्रन्यून ॥ पडोंनेदीमहाराज ॥ ३९ ॥ ब्रम्हानंदपंढरीराणा ॥ शरणरिघेजो त्याचियाचरणा ॥ तोमुक्तझालाजाणा ॥ सकळऋणापासुनी ॥ ४० ॥ इति श्रीगयासुरआख्यानसमाप्त ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ ७ ॥

अथकोजागरीकथाप्रारंभः

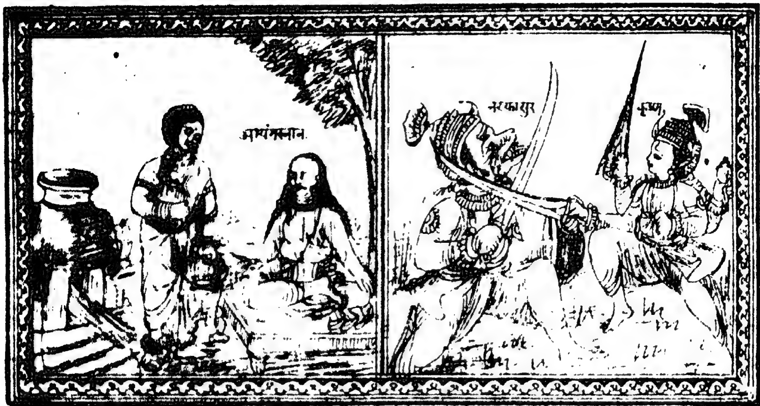
श्रीगणेशायनमः ॥ पूर्वीकोणेएकेदिवसीं ॥ ऋषीपुसतीवाळखिल्यांसी ॥ तां

गाव्रतेंकार्तिकमासीं॥ जेणेंजंतूसुखावती॥१॥ ऐकूनवालखिल्यबोलत॥को जागरनामेंमुख्यव्रत॥ त्यातेंआचरतांप्रणात॥ उत्तमलोकातेंपावती॥२॥ आश्वि नमासींजेपौर्णिमा॥ तेथेंरात्रौपूजिजेरमा॥ ऐरावतसहइंद्रनामा॥ नृत्यगीत जागरणें॥३॥ द्यावींदीपदानेंबहुत॥ लक्षलक्षार्द्धवाअयुत॥ सहस्त्रअथवा एकशत॥ यथाशक्त्याघृततेलें॥४॥ तेसेंग्रामींपथींवनीं॥ गृहीं आरामींदेवा यतनीं॥ दीपलावुनीधिप्रांभोजनीं॥ तोषवावेंक्षीरान्नें॥५॥ उपवासींराहोन आपण॥ करावेंनारिकेलोदकप्राशन॥ रात्रौकरोनीजागरण॥ अक्षक्रीडाक रावी॥६॥ मध्यरात्रीसमयींकमला॥ कोणजागृतअसेलत्याला॥ प्रसन्न होउनीआपुला॥ वित्तकोशसमर्पी॥७॥ याकरितांदरिद्रीयाणें॥ हेंव्रतकी जेअवश्यपणें॥ याव्रताच्यासहजाचरणें॥ वलितहीझालाधनवंत॥८॥ हें ऐकुनीऋषीश्वर॥ म्हणतीवालखिल्यांसांगासत्वर॥ वलितहाकोणथोर॥ द रिद्रीसंपत्तीपावेकेसा॥९॥ वालखिल्यसांगतीउत्तर॥ वलितनामाविप्रवर॥ पवित्रजाणतोसदाचार॥ मगधदेशींवसतसे॥१०॥ याच्यनामरणासमानमा नी॥ देईलतितुकेंचीअसेघेउनी॥ त्याचीभार्यानामेंचंडिनी॥ सदाकलहप्र वर्ते॥११॥ म्हणेमाझ्यासर्वबहिणी॥ देवांगनाशासुवसनीं॥ दिव्यमाल्यदि व्याभरणीं॥ श्रेष्ठसदाशोभनी॥१२॥ मेल्यादरिद्यातुझ्याघरीं॥ येऊनिपडल्यें मीपदरीं॥ लज्जावाटेमलाथोरी॥ लोकांमुखदाखवाया॥१३॥ जळोजळो तुझेंघर॥ निर्धनाचेंकुलहेंअघर॥ ऐसेंलोकींहीधारंवार॥ सांगोनिपतिप्रिय नकरीती॥१४॥ मगसंकल्पकरीदारुण॥ भर्ताकरीलजेंनिरूपण॥ तेंमीविप रीतकरीन॥ लक्ष्मीपावेतोंवरी॥१५॥ ऐसासंकल्पकरूनीमनीं॥ मगतेविप्रास वदेकामिनी॥ अरेपाषाणबुद्धेनृपसदनीं॥ चोरीकरूनिधनआणीं॥१६॥ नए कसीतरीतुंजनाडीन॥ ऐसेंबोलेकठोरवचन॥ थरथरांकापेतोब्राम्हण॥ काय करीलबापुडा॥१७॥ क्षणकतीरडेकपाळताडी॥ एकेदिवसींउपासमांडी॥ ए केसमयींपारणेंसोडी॥ सर्वहीभक्षीगृहांतील॥१८॥ पतीमागेजरीपाणी॥ धांवेघेउनीकेरसुणी॥ तापवूनिपांडाहाणी॥ डागावयाधांवतसे॥१९॥ याप्रकारेंकष्टवीब्राम्हणा॥ परीनोसोसी तिचीयातना॥ कांहींनबोलेथावि

कपवचना॥ यथालाभेंसंतुष्टजो॥२०॥ ॥आर्या॥ ॥जींच्याशब्दध्वनिनें, वीरहिरणदाकितीकरिलपती॥ तेस्त्रीकलहायेतां, वारणवेराकितीकरिलपती॥१॥ ॥आर्या॥ ॥एवंएकदाश्राद्धतिथी॥ पितृपक्षींआलीहोती लक्ष्मूनितांमहामती॥ म्हणआतांकायकरूं॥२१॥ सामग्रीकांहींघरींअसे॥ परीश्राद्धसंपादेकैसें॥ वदतानयेंकरितोंएसें॥ अनर्थकगेलहेतुरा॥२२॥ ऐसासंकटींपडिलाब्राम्हण॥ भार्येसनवदेकांहींभाषण॥ तंवएकमित्रत्याचापूर्णगणेशशर्मापातला॥२३॥ त्यासीहीपूर्ववार्तानवदे॥ परीगृहभपाहुनीतोविवदे॥ चलिनामजसंकटकळूंदे॥ तुझीचिंताहरीन॥२४॥ ऐकोनिसांगेहवृत्तत्यास॥ तोम्हणेउपायअसेयास॥ कथितांविपरीतार्थास॥ सुपरीतसहजेंकरीलही॥२५॥ ऐसीभार्यातुजअसतां॥ मगकरिसीकिमर्थचिंता॥ संसारींकामिनीयापरीमिळतां॥ होसीकृतकृत्यधन्यतूं॥२६॥ ऐकोनितुष्टलाद्विज॥ भार्येप्रतीबोलेगुज॥ अनर्थकारिकेचंडीमज॥ श्राद्धकरावेंनवाटे॥२७॥ पक्षांयेतसेश्राद्धतिथी॥ परीवडिलींजाडिलीनसंपत्ती॥ याकारणेंमाझीमती॥ श्राद्धाविषयींनआवडे॥२८॥ कदाचित्तुलाकरणें॥ तरीपाकअकाळींसारणें॥ कुत्सिताविप्रांआमंत्रणें॥ देऊनिकदान्नेंअर्पावीं॥२९॥ एवंऐकोनिपतिवचन॥ आमंत्रिलेश्रेष्ठब्राम्हण॥ यथाकाळींपाकसाधन॥ करूनिम्हणेश्राद्धकरा॥३०॥ ॥आर्या॥ ॥ऐकुनिविप्रसुखावे, तत्सौख्यालाघडेतदानांत॥ बोलुनिविपरीतार्थें संपादीश्राद्धपिंडदानांत॥३१॥ करुनीपिंडविसर्जन, विस्मृतिनेंविप्रतोवदेजाये॥ हेपिंडनेउनीतूं, सत्वरगंगाजलांतदेजाये॥३२॥ ॥ओवी॥ तेव्हांडालीदुष्टदारा॥ उचलोनिपिंडसमुदायसारा॥ टाकूनेउनीसत्वरा॥ गोचरपींराकिला॥३३॥ पाहोनिवलितझालादुःखी॥ वचननबोलेकांहींमुखीं॥ क्रोधावेशेंरुखरुखी॥ निघताझालागृहांतुनी॥३४॥ संकल्पकरीतोब्राम्हण॥ लक्ष्मीप्रसन्नझाल्यावीण॥ नकरीनमीअन्नप्राशन॥ फलाहारींवनींवसे॥३५॥ एवंसंकल्पकरूनिमनीं॥ जाताजाहलामहत्काननीं॥ फिरेवल्कलेंनेसोनी॥ तंवनदीतीरआढळलें॥३६॥ तेथेंराहिलादिवसवीस॥ आश्विनपौर्णिमेचाजोदिवस॥ कोजागरकरणेंज्यास॥ तोचिआलातत्काळीं॥३७॥ का

लीपरत्नंधारानसेकन्या॥ निसरीतेसीसुलोचना॥ ऐशारूपवतीधन्या॥ मिळोनिलक्ष्मीतेंपूजिती॥३८॥साक्तविपूजाविधान॥ यूतखेळोंघालितीआसन॥ वधध्यापरीनाहींकोण॥ म्हणोनिचवधाशोधिती॥३९॥ अकस्मातपाहिलाद्विजवर॥ अन्नाग्निणेंझालाजर्जर॥ भासेअस्थींचापंजर॥ खोळावलेनेत्रही॥४०॥ शुष्कमुखवल्कलधारी॥ तपस्वीपाहोनीपुसतीनारी॥ भटृजीयेथेंवनांतरीं॥ किमर्थबैसलांसांगावें॥४१॥ ब्राम्हणवृत्तांतसांगेआपुला॥ म्हणतीयूतखेळोंचला॥ प्रसन्नहोईलतुम्हांकमळा॥ सत्वरउठावेंयासमयीं॥४२॥ विप्रम्हणेगेनिश्चय॥ द्यूतेंधर्मलक्ष्मीनाशहोय॥ तुम्हींम्हणतांपावेअक्षय॥ केवींघडेहेंसांगा॥४३॥ कन्यावदतीवलितासी॥ विप्रापंडितासमानवदसी॥ मूर्खासारिखेंकर्मकरिसी॥ हेंअयोग्यतुजलागीं॥४४॥ खेळतांसोंकरीअवश्यआज्ञी॥ श्रीलक्ष्मीहोतसेसत्वरराजी॥ आम्हांसवेंरखेळोनभटृजी॥ कौतुकहोयतेंपहावें॥४५॥ इतुकेंवदोनीस्वगृहींनेती॥ नारीकेळादकादिदेती॥ मगखेळाचाडावटाकिती॥ लक्ष्मीःप्रीयतांम्हणोनी॥४६॥ खेळतांखेळतांत्याअवसरीं॥ डावआलाब्राम्हणावरी॥ नागकन्याहीवोढूनकरीं॥ पंचाघेतीभटृजीचा॥४७॥ ब्राम्हणकोपाबहुतचढला॥ पुढतांखेळावयाबैसला॥ तोहीडावत्यावरीआला॥ कौपीनघेतीहिरूनी॥४८॥ क्रोधेंधडकेअग्नीतेसा॥ म्हणेमागुनीखेळावेसा॥ जरीमजवरीआलाफांसा॥ तरीयज्ञोपवीतदेईनमी॥४९॥ बरेंम्हणोनीखेळती॥ तेव्हांहीविप्रातेंजिंकिती॥ यज्ञोपवीतघ्यावेंम्हणती॥ आतांकायउरलेंगा॥५०॥ विप्रकोपेंखवळला॥ म्हणेखेळेनपाचीखेळा॥ शरीरदेईनएकवेळां॥ मगदेवीअसेलतेंघडो॥५१॥ लक्ष्मीयेरम्हणोनसांगती॥ त्याचीआलीसध्याप्रतीती॥ मूर्खसंगेंमूर्खमती॥ मीहीझालोंनारायणा॥५२॥ हेभगवंतारूपावंता॥ कायकेलेंजगन्नाथा॥ मजपावसीजरीअनाथा॥ तरीचविश्वंभरनामतुझें॥५३॥ ॥पृथ्वीवृत्त॥ ॥ कुगेःसदसितेसतीद्रुपदजास्मरेपावते॥ नदाझडकरीतुवांपटद्विअर्पिलेआयते॥ सुदामपृथुभक्षणेंबहुततोषवाटेकसा॥ दिडीसकनकावतीमजाचिलोभआठेकसा॥५४॥ ॥श्लोक॥ ॥नेळेंसर्वस्वमाझेंहरुनिनरहरेनागजाक

न्यकांहीं ॥ पूर्वीस्त्रीत्यक्तआतांतुजविणनसुचेश्रीपतेअन्यकांहीं ॥ दारिद्येक
ल्लोंहीकळवळनतरीमच्छरीरासुधाने ॥ न्याचीन्बिच्छत्तिरामानतरिविमलदे
स्वानुकंपासुधाते ॥५५॥ ॥ओवी॥ ॥ऐसाविलापकरितांक्षणक्षण॥मध्य
रात्रीझालीपूर्ण ॥ तेव्हांश्रीलक्ष्मीनारायण॥ येतीलोकांपाहावया ॥५६॥उ-
घडायज्ञोपवीतहीन। बिप्रपाहोनीविवसन॥ लक्ष्मीसवदेनारायण॥ तुझाभ
क्तकांगेदरिद्री॥५७॥ हामाझाहीदाससंत ॥यातेंकरावेंश्रीमंत॥ मगतेलक्ष्मी
रूपावंत॥ होऊनिपाहेद्विजाकडे ॥५८॥ भट्टजीझालेमदनासमान॥तेजेंक
रूनीदेदीप्यमान॥ बाळाम्हणतीहाब्राम्हण॥ पतीकरावाआपुला॥५९॥
नागकन्यामदनाकुला॥म्हणतीआम्हीविप्रातुला॥ जिंकितांकरूंपतीआ
पुला॥ तूंजिकितांकरीइच्छिसीतें॥६०॥ विप्रमनींविचारकरी॥ दोहींयोगें
याकिंकरी॥ होतीऐसेनिर्धारीं॥ डावराकीखेळाना॥६१॥ जिंकिल्यातीनही
चंद्रानना॥ हर्षझालाविप्राचियामना॥ होऊनितत्काळअंगना॥ तिघीवोढिती
तिहींकडे॥६२॥ एकगळांमिठीघालिती॥ एकमुखातेंचुंबिती॥ एकम्हणेधरू
निहातीं॥ माझापतीसोडागे॥६३॥ वलिनम्हणेहोऊनिघाबरा॥अवघ्या
चतुम्हीमाझ्यादारा॥ परीयेतांमाझ्याघरा॥अन्नमिळेमसावया॥६४॥स
र्वसिद्धीघेऊनिआम्ही॥ येतोंतुमच्याआश्रमधामीं॥ रूपाकरूनियांस्वामी॥
सेवाघ्यावीआमुची॥६५॥गंधर्वलग्नकरूनिसत्वर॥स्त्रियांसहआलागृहाय
र॥चंडीनेंपाहोनियांआदरें॥ केलाबहुप्रकारें॥६६॥ श्रीपतीचीकृपाहोतां
सर्वहीहरेक्षणांतचिंता॥ कैवल्यपदयेतसेहाता॥ मगसिद्धीचेंकायआश्चर्य
॥६७॥यास्तवहेंव्रतकरोनी॥ ब्राम्हणतर्पावेदक्षिणाभोजनीं॥ आपणपारणें
सारुनी॥यनेतांलक्ष्मीप्रसन्नहोय॥६८॥ सर्वदुःखांहोतसेनाश॥ बालखिल्य
सांगतीऋषिगणांस॥ हेकथाएकाग्रमानस॥ ऐकतांव्रतफळजनपावे॥६९
ऐसीव्रतकथागीर्वाण॥पाहोनिरचिलेंव्याख्यान॥ हेंऐकतांनारायण॥भ
क्तांवरीदयाकरी॥७०॥ ॥इतिश्रीकोजागरीव्रतकथासमाप्ता॥ श्रीसांब
सदाशिवार्पणमस्तु॥ श्रीलक्ष्मीनारायणार्पणमस्तु॥७०॥ ॥७॥

अथनरकचतुर्दशीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ जयजयाजीगजानना ॥ ग्रंथारंभींतुजकरितोंनमना ॥ मजबुद्धीदेउनियांसगुणा ॥ चतुर्दशीचरित्रवदवावें ॥ १ ॥ नमोशारदेसरस्वती ॥ कविकुळकरितीनवस्तुती ॥ मगतवकटाक्षेंकरूनिसुमती ॥ प्राप्तहोतसेत्यांसी ॥ २ ॥ ऐसेंअसेनवसामर्थ्यगहन ॥ म्हणोनिकरितोंचरणींनमन ॥ माझ्याजिव्हाग्रींआरोहण ॥ करोनिग्रंथस्फुरणदेईजे ॥ ३ ॥ ऐसेंसकळांसींप्रार्थून ॥ आतांकरितोंग्रंथारंभण ॥ श्रोतयांनींएकाग्रमन ॥ करोनिश्रवणकरावें ॥ ४ ॥ कोणेएकेअवसरीं ॥ ऋषीमिळालेनैमिषारण्यामाझारी ॥ सहस्त्रवरुषांसमासीहोणारी ॥ ऐसेंसत्रआरंभिलें ॥ ५ ॥ मगप्रतिदिनींयज्ञाचेंअनुष्ठान ॥ आचरोनिकथाकराव्याश्रवण ॥ ऐसाविचारमानसींकल्पून ॥ सूतासिप्रश्नकेलापैं ॥ ६ ॥ सूतसांगेऋषींस ॥ तुमचाप्रश्नअसेबहुसुरस ॥ तरीएकाग्रकरूनीमानस ॥ कथाश्रवणकरावी ॥ ७ ॥ पूर्वीवालखिल्यनामकऋषी ॥ कथासांगतीशौनकादिकांसीं ॥ तेचिसविस्तरतुम्हांसीं ॥ सांगतोंतेंअवधारा ॥ ८ ॥ वाळखिल्यम्हणतीऋषींस ॥ आश्विनकृष्णपक्षींचतुर्दशीस ॥ उषःकालींउठोनिविशेष ॥ मग्नलेंस्नानकरावें ॥ ९ ॥ अरुणोदयाहूनअन्यत्र ॥ जोरिक्तानिर्थांस्नानकरील ॥ तयाच्यावार्षिकधर्मसमस्त ॥ नाशपावेलनिर्धारें ॥ १० ॥ आश्विनकृष्णचतुर्दशीस ॥ रात्रीच्याचतुर्यमप्रहरविशेष ॥ चंद्रोदयींनरकासुरास ॥ मुक्तीदिधली

भ्यंगें ॥११॥ हरिनेंनरकासुरासदीधलावर ॥ तेसमयींमंगलस्नाननकरीजो नर ॥ तोपरमदरिद्रीदुराचार ॥ जन्मवरीजाणिजे ॥१२॥ तेलामांजीलक्ष्मीवसे ॥ जळामाजीगंगाअसे ॥ ऐसींदिपवाळीचतुर्दशीअसे ॥ म्हणोनिवालखिल्यसांगती ॥१३॥ तैलाभ्यंगकेलियावरी ॥ आघाडातुंबींगकळासत्वरी ॥ त्रिवारसमंत्रकअंगावरून फिरवूनदुरी ॥ नरकाचेंक्षयार्थंराकावीं ॥ १४॥ ॥ भ्रामणाचामंत्र ॥ ॥सितालोष्टसमायुक्तमकंटकदलान्वित॥ हरपापमपामार्गभ्राम्यमाणःपुनःपुनः ॥१५॥ ॥ऐसीयामंत्रेंकरून ॥ उक्तऔषधींचेंत्रिवारकरावेंभ्रमण ॥ मगइष्टबांधवांसहितजाण ॥ मांगलिकस्नानकरावें ॥१६॥ मगस्नानाचेंनर्पणकरून ॥ यमाचेंकरावेंसंतर्पण ॥ तयाचामंत्रश्रवण ॥ करावातुम्हींएकाग्रें ॥१७॥ ॥ यमतर्पणाचामंत्र ॥ ॥यमायधर्मराजायमृत्यवेचांतकायच ॥ वैवस्वतायकालायसर्वभूतक्षयायच ॥ औदुंबरायदध्नायनीलायपरमेष्ठिने ॥ वृकोदरायचित्रायचित्रगुप्तायतेनमः ॥१८॥ ऐसेंकरूनयमतर्पण ॥ नरकासुराचेप्रीतीलागुन ॥ देवतांचीपूजाकरून ॥दीपप्रज्वलितकरावे ॥१९॥ आश्विनचतुर्दशी आणिअमादिवस ॥ तैसाचिकार्तिकाचाप्रथमदिवस ॥ यादिवसीं स्वातीनक्षत्रयोगविशेष ॥ असतांतेलाभ्यंगस्नानचंद्रोदयींकरावें ॥२०॥ कार्तिकशुक्लद्वितीयादिवस ॥ तैसाचिस्वातीविशाखानक्षत्रविशेष ॥ ऐशियादिवसींमंगलस्नानास ॥ करितांलक्ष्मीवियोगतेंनपाविजे ॥२१॥ यादिवसींदीपांनीकरावेंनीराजन ॥ ऐसेंशास्त्रींकेलेंअसेकथन ॥ म्हणोनियासीनामाभिधान ॥ दीपावळीऐसेंबोलती ॥२२॥ अमावास्याआणिसंक्रांत ॥ रविवारआणिव्यतीपात ॥ तैसाचिदिनक्षयवैधृत ॥ ऐशादिनींहीअभ्यंगदुष्टनाहीं ॥२३॥ ऐसियाचतुर्दशीदिवसीं ॥ जोभोजनकरीलमाषपत्रशाकेसी ॥ तयाचींसकळदुष्कृतेंनाशासी ॥ जातीलंनिश्चयेंजाणपां ॥२४॥ आश्विनकृष्णचतुर्दशीदिवस ॥ तैसाचिअमावास्यादिवस ॥ आणिस्वातीयुक्तप्रतिपदादिवस ॥ ह्यातीनदिवसांसीदिपवाळीबोलिजे ॥२५॥ ह्यादिनत्रयामाझारी ॥ दीपोत्सवकरावासमस्तांनीभारी ॥ सुभूषितअसावेंनीकस्त्रालंकारीं ॥ देवब्राम्हणसंतुष्टकरावे ॥२६॥ आश्विनमासकृष्णपक्ष ॥ भक्तो

दशीपासूनीभिदिनविशेष ॥ ह्यादिनत्र्यींनारायणेंबलीस ॥ भुवनत्रय घेऊनजिंकिलें ॥ २७ ॥ तर्यैकाळींप्रभूवामन ॥ बलीचीभक्तीपाहूनिपूर्ण ॥ म्हणनी ह्मालोंमींप्रसन्न ॥ इच्छाअसेलतेंमाग ॥ २८ ॥ ऐसेंवामनाचेंवरदवचन ॥ ऐकोनिबोलेतोवैरोचन ॥ आपणाकरितांनाहींमागणेंजाण ॥ सकलऐश्वर्यतुम्हासींअर्पिलें ॥ २९ ॥ परीलोकोपकारासाठींजाण ॥ मागतोंतेंद्यावेंपूर्ण ॥ तूंकपटरूपीअसूनिवामन ॥ पृथ्वीसंपूर्णतुजअर्पिली ॥ ३० ॥ तीनपदांनींतीनदिवसांत ॥ त्रैलोक्यकेलेंतुवांआक्रांत ॥ म्हणोनिहेतीनदिवसनिश्चित ॥ बलिराज्यऐसेंअसोतपैं ॥ ३१ ॥ जेमनुष्य माझियाराज्यांत ॥ भक्तिकरुनीदीपमाळा लाविती ॥ तयांचेगृहींलक्ष्मीनिश्चित ॥ सुस्थिरतिष्ठेसर्वदा ॥ ३२ ॥ माझियाराज्यामाझारी ॥ जेजनदीपनलाविती आपुल्याघरीं ॥ लक्ष्मीसंततीचानिरंतरीं ॥ तयान्चेघरींअंधःकारपडे ॥ ३३ ॥ जेजनचतुर्दशीदिनीं ॥ नरकासुराचेभीतीलागुनी ॥ दीपलावितीलभक्तीकरूनी ॥ पितरतयांचेसद्गतीपावतीपैं ॥ ३४ ॥ बलिराज्यमासझालियावर ॥ ज्यांनींदीपलाविलेनाहींप्रचुर ॥ तयांचेघरीं दीपसंभार ॥ कैसाप्रज्वलितहोईकेशवा ॥ ३५ ॥ बलिराज्याचेदिनीं ॥ आनंदोत्साहकरावाअनुदिनीं ॥ जेनकरितीलनिकेतनीं ॥ तयांन्चेगृहींसर्वदुःख वसे ॥ ३६ ॥ वामनरूपीनारायणेंजाण ॥ पृथ्वीघेतलीबलीपासून ॥ मगबळीतेंपाताळींस्थापून ॥ पृथ्वीइंद्रासीअर्पिली ॥ ३७ ॥ तेव्हांसांगीतलेंप्रभूनेंइंद्रास ॥ चतुर्दशीपासोनीतीनदिवस ॥ हेम्यांदिलेअसतीबलीस ॥ संतुष्टपणेंसर्वदा ॥ ३८ ॥ म्हणोनियातीनदिवसांत ॥ यथाशक्तीकरावादीपोत्साह निश्चित ॥ यक्षगंधर्वादिप्राणिजात ॥ आनंदानेंवर्तती ॥ ३९ ॥ पूर्वींजैसेबळिराज्यांत ॥ लोकझालेअतिहर्षित ॥ तैसेंप्रतिवर्षींत्यादिवसांत ॥ हर्षनिर्भरऐसेंअसावें ॥ ४० ॥ सूर्यआलियातुलाराशीसीं ॥ चतुर्दशीआणिअमावास्यादिवसीं ॥ प्रदोषकाळींहातींधरूनचूडीसी ॥ मार्गपितरांसींदारववावा ॥ ४१ ॥ तयायोगेंनरकस्थपितर ॥ स्वर्गींगमनकरितीसत्वर ॥ ऐसेंसांगतीऋषिवर ॥ संशयअणुमात्रधरूंनये ॥ ४२ ॥ ऐसेंहेंनरकचतुर्दशीआख्यान ॥ सूतेंकथिलेंऋषींलागून ॥ ज्यांचियाश्रवणमात्रेंकरून ॥

सकळमनोरथसिद्धहोती ॥ ४२॥ इतिश्रीसनत्कुमारसंहितायांनरकचतुर्दशीकथासमाप्ता॥ ॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥ ॥ ७॥

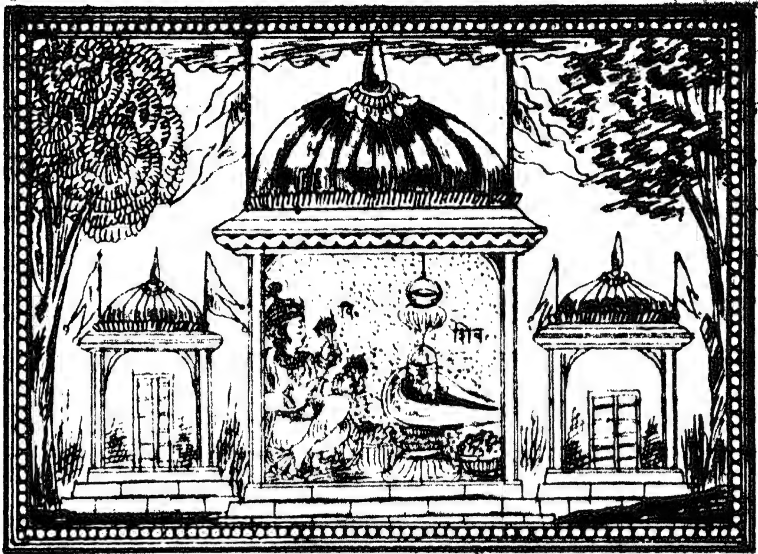
अथदिपवाळीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ ॥बळिरविन्दुसागरनाकर्षासी॥ प्रभातकाळींअमावास्यादिवशीं ॥ मांगल्किकस्नानकरूनिविधीसीं ॥ देवपितरांचेंअर्चनकरावें॥ ॥१॥ मगदधिदुग्धघृतादिकांनीं ॥ पार्वणश्राद्धकरावेंपितरांलागुनी ॥ दिवसाभोजननकरावेंतयेदिनीं ॥ बाळरोगियांनींदिवसाभोजनकरावें ॥२॥ मगप्रदोषसमयींलक्ष्मीपूजन॥ करावयासाठींसंपादावेउपचारसंपूर्ण ॥ नानावस्त्रेंपुष्पपल्लवेंकरून॥ लक्ष्मीपूजनकरावें॥३॥ इतरजेअभीष्टदेवतागण॥तयांचेंहीकरावेंपूजन॥ मगलक्ष्म्यादिकांचेंपादसंवाहन॥ भक्तीकरूनकरावें॥ ४॥ आश्विनअमावास्यादिनीं ॥ बळीचियाकारागृहांतुनी॥ इंद्रादिकदेवांलागुनी॥ मुक्तकेलेंश्रीवामनें ॥५॥ मगलक्ष्मीसहितसकळदेवगण॥ भगवंतेंक्षीरसागरीनेलेजाण॥ तेंनेबहुकाळकरितीशयन॥ सुखेंकरूनिक्षीरसागरीं ॥६॥यासाठींतयेदिनींकरावेपर्यंक ॥नदुपरीगाधारवाव्यासतू·

त्विक॥ घरींशक्रवस्त्रांचीं अस्तरणेंसम्यक॥ घालोनिलक्ष्मीसहितदेवस्थापावे॥७॥लक्ष्मीबलीदैत्याचेभयापासूनी॥मुक्तझालीअमावास्यादिनीं॥मगक्षीरसागरींजाउनी॥सुखेंनिद्राकरितीजाहली॥८॥म्हणोनियथाविधी करोन॥लक्ष्मीच्याप्रीतीसाठींकरावेंसुखशयन॥लक्ष्मीचियासुखाकारणा॥कमळपत्रांचीशय्याकरावी॥९॥ऐसीलक्ष्मीचीशय्याजोकरित॥तयांचेंगृहसोडोनीलक्ष्मीनजायत्वरित॥जेनरसुखप्राप्तीनाचरत॥तयांसींधनलक्ष्मीप्रसन्नहोय॥१०॥ऐसेंपुराणींकेलेंअसेंकथन॥म्हणोनिअमावास्यादिनींकरावेंलक्ष्मीपूजन॥तेणेंहोयदरिद्रनाशन॥स्वज्ञातीमाजीसन्मानलाधेलपें॥११॥जायफळलवंगावेलचीविध्युक्त॥ऐसेपदार्थघालावेगोदुधांत॥मगतयांचापाककरूनित्वरित॥शर्करेसहितलड्डुककरावे॥१२॥ऐसेलड्डुककरून॥लक्ष्मीकारणेंकरावेसमर्पण॥इतरजेतयेकाळीं उत्पन्न॥तेभक्ष्यभोज्यपदार्थसमर्पिजे॥१३॥मगप्रदोषकाळींकरावेंदीपदान॥आपुल्याशिरींकीजेउल्मुकभ्रामण॥तेणेंहोउनियांसर्वारिष्टनाशन॥लक्ष्मीप्रासीहोतसे॥१४॥देवालयचतुष्पथस्मशान॥नदीपर्वतआणिमंदिरजाण॥वृक्षमूलगोष्ठस्थानअंगण॥ऐसियास्थानींदीपलावावे॥१५॥वस्त्रेंआणिपुष्पेंयांहींसुशोभित॥कराव्याराजमार्गांच्याभूमीसमस्त॥गृहामाजीनानापक्कान्नेंस्थापित॥करावींलक्ष्मीप्रीतीलागुनी॥१६॥क्रमत्वांनींराजमार्गसुशोभित॥विशेषेंकरावेलक्ष्मीप्रीत्यर्थ॥जरीतयेकाळींकमळेंनमिळत॥वस्त्रादिकांनींशोभवावे॥१७॥ऐसेंनगरसुशोभितकरून॥प्रदोषकाळींकरावेंब्राम्हणभोजन॥मांडेअपूपकरंज्यांचेंभक्षण॥अलंकारवस्त्रांनींभूषित॥१८॥मगराजयानेंअपराण्हसमयासीं॥दवडीपिंगावीसकळप्रजांसीं॥आजीबलीचेंराज्यम्हणोनिविशेषीं॥द्यूतक्रीडासर्वांनींखेळावे॥१९॥यथेच्छक्रीडाआजिकरा॥ऐसीआज्ञाकरावींसकळकुमरां॥मगनृपानेंविलोकावीक्रीडासमया॥सर्वसाहित्यतयांसींदेउनी॥२०॥कुमारांसींक्रीडेचेपदार्थदेऊन॥क्रीडेमाजीविलोकावेंशुभाशुभलक्षण॥बालकांनींक्रीडतांपेटविशाकशान॥अग्नीपासूनज्वाळानिघतांपें॥२१॥महामारीभयहोईल

संपूर्ण॥ अथवा देशामाजी दुष्काळ पडे जाण॥ बालकांचें असतां दुश्चरण॥ राजयासी शोक घडेल पैं॥२२॥ क्रीडेमाजी बालकांनी करितां हर्ष॥ राजा पावेल सुख विशेष॥ बालक करितां युद्धास॥ राजयुद्ध घडेल पैं॥२३॥ क्रीडेमाजी बालकें करितां रोदन॥ अवश्य जाईल राष्ट्र विनाशन॥ ऐसें क्रीडेचें शुभाशुभ लक्षण॥ राजयानें प्रतिवर्षी विलोकावें॥२४॥ हस्तादिकांनं लिंग धरून॥ बालकें जें करिती नानाक्रीडन॥ तें निःशंकपणें स्त्रिया जाण॥ व्यभिचारासी मस्त होतील॥२५॥ उदक अथवा अन्न संपूर्ण॥ क्रीडेमाजी बालक रक्षिती यत्नान॥ तें दुर्भिक्ष आणि अवर्षण॥ त्वरित होईल नश्वा वर्षी॥२६॥ ऐसी बालकांची क्रीडा विलोकुन॥ शुभाशुभ फल सांगावें म-जेलागून॥ म्हणोनी सांगती ऋषीलागुन॥ वालखिल्य ते काळीं॥२७॥ आनंदयुक्त सकल जन॥ होऊनि मंदिरें शृंगारावीं शुभवर्ण॥ गीतवाद्यांचा गजर करून॥ दीप प्रज्वलित बहु करावे॥२८॥ परस्परांवरी प्रीती करून॥ स्त्रीही यांच्या भेटी घ्याव्या संपूर्ण॥ तांबूल केशरादि सुगंध पदार्थ सेवन॥ उंचीं वस्त्रें धारण करावीं॥२९॥ आपुले मित्र आणि स्वजन॥ संबंधी स्वगोत्री ज्ञातिलागुन॥ या सर्वांचा सत्कार करावा जाण॥ भोजनादिक देऊनियां॥३०॥ जीवहिंसा आणि सुरापान॥ चौर्यकर्म आणि मातृगमन॥ हीं पापें वर्ज्य करूनि जाण॥ बलिराज्यामाजी दोष नाहीं॥३१॥ वारांगनादिकांसीं गमन॥ स्पृश्यास्पृश्यादि पदार्थांचें भक्षण॥ परान्नें आचरावें धारण॥ द्यूतादिकांचाही दोष नाहीं॥३२॥ जीवहिंसा आणि सुरापान॥ अगम्य स्त्रियांचे ठायीं गमन॥ चोरी आणि विश्वासघात करण॥ हीं पांच नरकद्वारें असती पैं॥३३॥ हीं पांच पातकें वर्जूनी॥ इतर कर्में करावीं बलिराज्यदिनीं॥ ऐसें कथिलें ऋषिजनीं॥ म्हणोनि सांगती वालखिल्य पैं॥३४॥ मग अर्धरात्रीं नृपवर॥ अश्वारूढ होऊनि सत्वर॥ अश्वस्वारांसहित जाऊनि समग्र॥ नगरशोभा विलोकावी॥३५॥ अंगसीं दुंदुभीवाद्यांचा गजर॥ मशालादीप लावावे सर्वत्र॥ ऐसी नगरशोभा पाहूनि सत्वर॥ आपुल्या मंदिरीं पैं इंजे॥३६॥ ऐसा मध्यरात्रीं वास समग्र... [illegible] अक्षतां॥ तों नगरस्त्रिया [illegible] तत्तत॥

शूर्पडिंडिमाचागजरकरावा ॥३७॥ ऐसावाद्यांचागजरकरून ॥ अलक्ष्मी पालविजेअंगणांतून ॥ ऐसाबलिराज्यदिवसीउत्सवसंपूर्ण ॥ सकळजनां- नींकरावा ॥३८॥ वालखिल्यसांगतीऋषींलागुन ॥ प्रतिपदादिवसींप्रातः कालींउठून ॥ अभ्यंगपूर्वककरूनिस्नान ॥ दीपप्रज्वलितकरावे ॥३९॥ अलं- कारवस्त्रांनींहोऊनिभूषित ॥ भगवत्कथागायनदानेंकरूनिसमस्त ॥ तेसेंच ध्यूनकरुनीनिश्चित ॥ जयापजयविलोकावा ॥४०॥ पंचरंगघेऊनिसम्यक ॥ स्त्रियेसहितबळीचीमूर्तीसुरेख ॥ करावीम्हणोनीऋषीदेख ॥ सांगतातिः शास्त्रांमाजीपैं ॥४१॥ जिव्हातालूआणिनयन ॥ हस्तपायांचींतळेंसंपूर्ण॥ हींकरावींआरक्तरंगान ॥ कृष्णरंगानेंकेशलिखावे ॥४२॥ इतरसर्वपिंवळे रंगान ॥ शस्त्रादिकरेखावींनीलवर्ण ॥ वस्त्रादिकश्वेतवर्ण ॥ ऐसीसुशोभि तमूर्तीरेखावी ॥४३॥ सर्वाभरणांनींसुशोभित ॥ सकळराजचिन्हांनींस हित ॥ ऐसीमूर्तीकीजेद्विभुजयुक्त ॥ श्वेततंडुलांनींजाणपां ॥४४॥ ऐसीमूर्ती करून ॥ षोडशोपचारेंकरावेंअर्चन ॥ पूजामंत्रपुढेंसांगतोंसंपूर्ण ॥ एकाग्रम नेंकरूनऐकावा ॥४५॥ ॥पूजामंत्र॥ ॥बलिराजनमस्तुभ्यंदैत्यदानवपू जित ॥ इंद्रशत्रोमरारातेविष्णुसान्निध्यदोभव ॥४६॥ ऐसियामंत्रेंकरूनि पूजन ॥ मगबळीच्याउद्देशेंकरावेंदीपदान ॥ यादिवसींजेंजेंकरावें दान ॥ तेंतें अक्षय्यहोतसे ॥४७॥ जोजेंशियाभावेंकरून ॥ राहीलहर्षदैन्यमानून ॥ तो तेंशियाभावेंकरून ॥ वर्षपर्यंतराहेलपैं ॥४८॥ ऐसेंबळीचेंकरोनिपूजन ॥ नं तरकरावेंगोक्रीडनविधिसंपूर्ण ॥ गाईसींगोग्रासादिकदेउन ॥ अलंकार- युक्तकराव्या ॥४९॥ पुष्पमाळांनींगाईकराव्यासुशोभित ॥ नगराबाहेरव्या व्यावाजतगाजत ॥ मगगोष्ठामाजींआणूनित्वरित ॥ तयांसींआरतीकरावी ॥५०॥ गाईसींकरितांनीराजन ॥ सकळपापांचेंहोयदहन ॥ ऐसागोक्रीडना- चाविधिसंपूर्ण ॥ मतिवर्षींकरावा ॥५१॥ ऐसाचीअन्नकोटकरून ॥ गोवर्धना- चाउत्सवकरावाजाण ॥ तेणेंहोयश्रीकृष्णातोषण ॥ ऐसेंवालखिल्यऋषींसां गती ॥५२॥ इतिदिपवाळीकथासंपूर्ण ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥

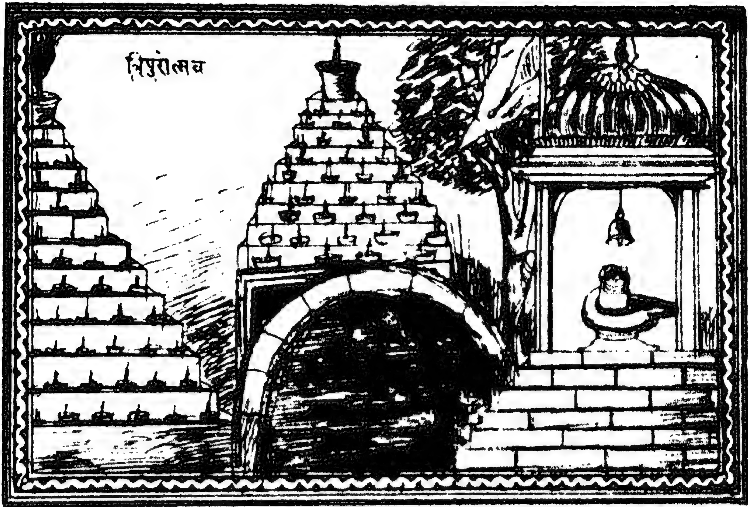
अथवैकुंठचतुर्दशीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ नमूं वैकुंठकैलासपती॥ ज्यांचीयोगियांअचिंत्यगती॥ मो
मास्मुद्रगिरिजास्मर्ती॥ पद्मामांगींनिश्चित॥१॥ परात्परात्मेजेअसती॥ भ-
क्तहृदयाब्जींजेवसती॥ मांनितांतद्वंदाचुकती॥ स्वार्थीलागींसत्यनर॥२॥
जेसृष्टिचक्राचेचालक॥ मायाशक्तीविश्वपालक॥ प्रल्हादोपमन्यूबालक
पूर्णभक्तजयांचे॥३॥ यन्नामस्मरणाचीचारवणी॥ घेतभद्रापृवाल्मिकमुनी॥
म्हणूनित्यारसाजोप्राणी॥ घेतांमुक्तनहोयकीं॥४॥ ऐसाहरिहरांचाअभे-
द॥ आहेशास्त्रींनिर्विवाद॥ मानीभेदतोविगद॥ आत्मघाताकारणें॥५॥
नमूनियांतेहरिहर॥ कथितोंकथासविस्तर॥ वैकुंठचतुर्दशीचीआधार॥ स
नत्कुमारसंहिता॥६॥ वालखिल्यकथितीऋषींसी॥ कार्तिकशुक्लचतुर्द
शीदिवशीं॥ वैकुंठाहुनीवैकुंठवासी॥ वाराणशींतपातला॥७॥ हेंवर्तलेंक
नष्टुगांत॥ चतुर्थीवारानराहत॥ स्नानकरूनीमणिकर्णिकेंत॥ तार्क्ष्यकेतनआ
लाकीं॥८॥ घेऊनिसहस्रस्वर्णकमलें॥ शिवपूजनाजींविमळें॥ विश्वेशापू
जाप्रेमळें॥ भावबळेंआरंभिली॥९॥ सहस्रपद्मसंख्याकरून॥ एकेकनामउ-

आरून ॥ चालला सेशिवपूजन ॥ पाहे भावतो देव ॥ १० ॥ नया पभपुजांनू- न ॥ एका जलपथी तृपपाहन ॥ पूजाभग्नरखगवाहन ॥ नजाणे आचरण हरीचें ॥ ११ ॥ हरी करी जों पूजन ॥ अंतीं कमल झालें ऊन ॥ इकडे तिकडे विलोकून ॥ पाहे तों मन च्यमींपडे ॥ १२ ॥ कोठें दिसेना कमळ ॥ मना लागली तीतळमळ ॥ कीं झाला नामांत चळ ॥ कैशी वेळ आली ही ॥ १३ ॥ विचार करूनी क्षणभरी ॥ नाम च्यमतो नसे तरी ॥ अज्ञ भ्रांती ही निर्धारीं ॥ निःसंशय हरी वदे ॥ १४ ॥ संक ल्प केल्या सहस्राचा ॥ कैशी मिथ्या करावी वाचा ॥ व्रतु कीचगें वितां हरार्चा ॥- लोकींच चीं निंद्य होय ॥ १५ ॥ जरी कमल आणून वहावें ॥ तरी आसनभंग केवीं सहा वें ॥ काय आतां येथें करावें ॥ भरावें कैसें पूजन ॥ १६ ॥ चिंताग्रस्त हरी झाला ॥ मग एक उपाय मनीं आला ॥ कीं माझिया नेत्राला ॥ सादृश्य कमलाचें देती ॥ १७ ॥ मुख्याभावीं प्रतिनिधी ॥ करावा ऐसा आहे विधी ॥ करूनि ऐसी निश्चित बुद्धी कार्यसिद्धी करी हरी ॥ १८ ॥ उपटूनि पानेत्रपुष्कर ॥ कर्म केलें हा दुष्कर ॥ पूजि ला भक्तीनें शंकर ॥ किंकरभावें विष्णूनें ॥ १९ ॥ मग संतोषे महेश्वर ॥ प्रेमें गहिंवरोनी सत्वर ॥ भत्यक्षोनी उमावर ॥ देत वर वरद तो ॥ २० ॥ तुझ्या सारिखा माझा भक्त ॥ नसे सत्यलोक त्रयांत ॥ त्रैलोक्याचें राज्य समस्त ॥ दिलें निश्चि त तुजलागीं ॥ २१ ॥ आणखीं काय पाहिजे वर ॥ मागतो मज सीं सत्वर ॥ अव- श्य देईन नसे विचार ॥ सत्य सार मी असे ॥ २२ ॥ जे करिती माझी भक्ती ॥ विष्णो करितील द्वेषप्रीती ॥ ते घोरतर नरका जाती ॥ माझे अराती जाणने ॥ २३ ॥ हरी- बोले रुद्राप्रती ॥ लोकपालकत्व केली रख्याती ॥ माझी परी दुर्मद असती ॥ दै त्य जाती केवीं वधूं ॥ २४ ॥ रुद्र बोले मग विष्णूसी ॥ तुज चक्र देतों दैत्यनाशी ॥ या चे धारणा तूं विवशी ॥ जेथें जासी जय तुझा ॥ २५ ॥ आणिक देतों तुज वरदान ॥ जरी तुझें निरीच्छ मन ॥ तरी ऐकें माझें वचन ॥ सावधान निश्चयें ॥ २६ ॥ हेमलंब संवत्सरीं ॥ कार्तिक शक्ल चतुर्दशी वासरीं ॥ अरुणोदयीं ब्राह्मावसरीं ॥ का शीपुरीं मणिकर्णिकेंत ॥ २७ ॥ वैकुंठाहून येऊन ॥ करूनि पा निर्मल स्नान ॥ सह स्रकमलें करून ॥ विश्वेशपूजन केलें त्वां ॥ २८ ॥ ऐसि या मूळकारणास्तव ॥ लोकीं चतुर्दशी म्हणतील ॥ जे करितील तुझा स्तव ॥ स्वर्गांत मधुसूदन ॥

प्राणीकदेतोंवरदजा ॥ पूर्वरात्रीनतुझीपूजा ॥ करावीतेणेंउपवासजा ॥ ऐसंबोल्वा गिरिजापती ॥ ३०॥ आदींकरावेंतुझेंपूजन ॥ मगकरावेंममार्चन ॥ अन्यथाहोईलनिष्फळजाण ॥ सत्यवचनमाझेंहें ॥ ३१॥ रात्रिच्यामधचतुर्दशी ॥ घ्यावीविष्णुपूजनासी ॥ अरुणोदयाच्यावेळेसी ॥ शंकरासीपूजावें ॥ ३२॥ आदींसहस्रकमळांनीं ॥ विष्णुपूजावाएकाग्रमनीं ॥ मागुतीशिवापूजोनी ॥ जीवन्मुक्तीसहजहोते ॥ ३३॥ सायंकाळींपंचनदीं ॥ स्नानकरुनीपूजावेंआदीं ॥ बिंदुमाधवाअनादि ॥ सहस्रपद्मेंकरूनी ॥ ३४॥ तदनंतरमणिकर्णिकेंत ॥ स्नानकरुनीनिश्चित ॥ पूजावाविश्वेशउमाकांत ॥ जीवन्मुक्तीदाताजो ॥ ३५॥ पुनःविष्णुकांचीतस्नान ॥ करूनिपूजावाअनंतसेन ॥ रुद्रकांचीतस्नानकरून ॥ प्रणवेशानपूजावा ॥ ३६॥ ऐसेंकरीलजोआचरण ॥ त्यासप्रसन्नरुद्रनारायण ॥ सर्वधर्मांचेंश्रेयजाण ॥ सहजत्यासलाधेकां ॥ ३७॥ मगअग्नितीर्थीकरूनिस्नपन ॥ करावेंनारायणार्चन ॥ पुनःरेतोदकींस्नान ॥ केदरीशानपूजावा ॥ ३८॥ ऐशापूजाजोकरील ॥ त्याचेंपापदूरपळेल ॥ हरिहरतयावळेल ॥ कळेलफळपुण्याचें ॥ ३९॥ पुनःयमुनेंतस्नानकरावें ॥ वेणिमाधवापूजावें ॥ त्याचेंफळशीघ्रघ्यावें ॥ भावेंजावेंवैकुंठा ॥ ४०॥ पुनः जान्हवींतस्नान ॥ संगमेशाजोपूजित ॥ त्यासकाळंजाहलाजीत ॥ संशययातनधरावा ॥ ४१॥ रक्तश्वेतकमळांनीं ॥ हरिहरापूजीजोप्राणी ॥ त्यासप्रसन्नकैलासधनी ॥ मृडानीपतीबोलेहें ॥ ४२॥ जेणेंकाशीपुरीमाजी ॥ ज्याचेंपुढेंकरीमाजी ॥ जयासर्वदेवराजी ॥ पूजियेल्याजीभक्तीनें ॥ ४३॥ त्यासकायहोदुर्लभ ॥ मोक्षादिकसहजसुलभ ॥ ऐसेंबोलेउमावल्लभ ॥ पद्मनाभसंतोषला ॥ ४४॥ विष्णुपूजनावांचून ॥ जेकरितीलममार्चन ॥ तेंव्यर्थचीवांचून ॥ मातानाचूनजन्मले ॥ ४५॥ ऐसाचतुर्दशीचाप्रचार ॥ रव्यातीकेलीजगींथोर ॥ वैकुंठपतीसदेऊनवर ॥ गुप्तशंकरजाहला ॥ ४६॥ बालरविल्यम्हणतीऋषीप्रती ॥ यास्तवपूजितीमोमापती ॥ वैकुंठचतुर्दशीचीरव्याती ॥ जगींगातीसप्रेम ॥ ४७॥ पुढेंयेणारघोरकलियुग ॥ त्यांतमानवांतीलबहुतरोग ॥ मगकैंचेंसुरवकैंचाभोग ॥ भोळाकठीणयोगभासे ॥ ४८॥ कायहोईलकलींलगती ॥ तीसांगतोंनिश्चिती ॥ सावधानअसावेंचित्तीं ॥ भयघुकी

बहुअसे ॥ ४९ ॥ नंतरें शंतशतवरुषें गेलियावर ॥ काशीस्थलिंगें सत्वर ॥ पानाळींनेई ऊमहेश्वर ॥ कलिमत्सर वाढेल पुढें ॥ ५० ॥ तद्विगुणितवर्षें जातील ॥ तेव्हां काशी अदृश्यतापावेल ॥ गंगाही मगजाईल ॥ कैलासाही लदेववर्ग ॥ ५१ ॥ काशीदेवता अदृश्य होतां ॥ लिंगें नाशपावतील तत्वतां ॥ सर्वलोकांस निष्प्रभता ॥ दिग्देवता भयद पुढें ॥ ५२ ॥ दुर्भिक्ष महामारीसमुद्भव ॥ गोवधादि पापप्रादुर्भाव ॥ नाहीं भावना हीं देव ॥ सर्वमावव्यवहारीं ॥ ५३ ॥ भस्मतुल्य होईल माती ॥ तेथें केवींराहील माती ॥ पापाची होणार नाहीं गणती ॥ देवही जातील भयें दूर ॥ ५४ ॥ गंगोदकाची जी धार ॥ भगीरथाश्रमीं पडे थोर ॥ तिचा लोप होईल निर्धार ॥ हरिद्वार वायव्ये जी ॥ ५५ ॥ भागीरथी गेल्यावर ॥ मर्कटीतंतुतुल्य होणार ॥ उदकीं कृमी तेंही नीर ॥ होईल सत्वर नीलीनिभ ॥ ५६ ॥ चारसहस्त्रवर्षें कली ॥ गेल्यावर देवतामंडळी ॥ जीजी वसे शैलोशैलीं ॥ मानससरोवरीं जाईल ते ॥ ५७ ॥ गेल्यावरी देववर्ग ॥ नष्ट होईल राजगर्भ ॥ पीडितील बहुत रोग ॥ राजे पापी जन्मतील ॥ ५८ ॥ जेव्हां होतील वर्षें अयुत ॥ तेव्हां सर्व बुडेल श्रौत ॥ करितील मद्यपान अमित ॥ जाणा निश्चित ऋषीहो ॥ ५९ ॥ अल्पायुषी अल्पबळ ॥ लोकीं माजतील बहुत खळ ॥ करितील सज्जनाचा छळ ॥ ऐसें घोर कलियुग ॥ ६० ॥ दक्षिणदेशीं क्वचित ॥ होतील द्विज वेदवित् ॥ आणून त्यांस पूर्ववत ॥ धर्मस्थापील शककर्ता ॥ ६१ ॥ ऐसी वैकुंठचतुर्दशीची कथा ॥ श्रवण करितां जाय व्यथा ॥ हें वचन नसे वृथा ॥ सत्य सत्य जाणावें ॥ ६२ ॥ वालखिल्य ऋषीश्वरां ॥ कथा सांगती सुमनोहरा ॥ इच्या पठणें पापहरा ॥ जन्मजन्मांतराचें ॥ ६३ ॥ कलियुग असे जरी गहन ॥ परी थोडें चि करितां साधन ॥ संसाराचें भनिबाधन ॥ मुमुक्षूंस होतसे ॥ ६४ ॥ कलियुगीं करील स्वधर्माचार ॥ तोचि श्रेष्ठ म्हणावा साचार ॥ जवळी असोनियां चोर ॥ धान्य गांठोळें जो रक्षी ॥ ६५ ॥ हें ध्यानीं आणा श्रोते हो ॥ जन्ममरणाचा फेरा नहो ॥ म्हणोनि घेतला लाहो ॥ चतुर्दश्यादि कथारचनांचा ॥ ६६ ॥ हीवैकुंठचतुर्दशीकथा सुंदर ॥ संमत सनत्कुमारसंहिताधार ॥ सदा परिसोत श्रोते चतुर ॥ होईल सार जन्माचें ॥ ६७ ॥ इति वैकुंठचतुर्दशीकथा समाप्ता ॥ श्रीरस्तु ॥

अथत्रिपुरकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ वालखिल्यम्ह्णतीऋषींस॥ मासझालियाकार्तिकपौर्णि-
मादिवस॥ शिवालयींसायंकाळींविशेष॥ अवश्यदीपलावावे॥१॥ येविषयीं
इतिहास॥ तुम्हांप्रतिसांगतोंबहुसुरस॥ ज्याचियाश्रवणेंविध्वंस॥ सकलपा
पांचाहोतसे॥२॥ पूर्वीत्रिपुरनामकअसुर॥ प्रयागींबैसोनितपकरीप्रखर॥ ऐ
सेंतपकरितांलक्षसंवत्सर॥ सकललोकपीडिले॥३॥ त्याचियातेजेंकरून॥
जळावयालागेत्रिभुवन॥ तैंदेवांनींत्रैलोक्याचेरक्षणाकारण॥ देवांगनाप्रेरिल्या
॥४॥ त्यादेवांगनायेऊन॥ तयापुढेंकरितीनृत्यगायन॥ नानाकामविकारयो
जून॥ वशकरावयासीपाहती॥५॥ ऐसेनानाविधकेलेयत्न॥ परीतेंझालें
निष्फळजाण॥ तैंत्यादेवांगनांपराभवपावून॥ इंद्रासींवृत्तांतनिवेदिला॥६॥
मगइंद्रनारदादिदेवांसहित॥ ब्रम्हाआलावरद्यावयात्वरित॥ ऐसेंविलोकूनि
दैत्य॥ नमनकरिताझालाप्रें॥७॥ तेव्हांब्रम्हाम्हणेदैत्यासी॥ मीपितामहप्रसं
तुष्टझालोंतुजसी॥ तपःसिद्धीझालियासरसी॥ क्लेशाकासयाकरावे॥१॥
त्रिपुरासुरम्हणेप्रजापती॥ जरीतुम्हीवरद्यावयाआलेती॥ मजअमरपणद्या
वेंनिश्चिती॥ अन्यथानपकरीन॥२॥ अमरपणद्यावयासमर्थ॥ तुम्हींअसा

त्वनिश्चित ॥ तरीतेंनैसेंमज देऊनि त्वरित ॥ स्वस्थानीं गमन करावें ॥ १० ॥ मग ब्र
म्हा म्हणे दैत्यासी ॥ मजही मरण असे निश्चयेंसीं ॥ मग इतरांची कथा काय
सी ॥ प्राणी तेथोनी नाशवंत ॥ ११ ॥ म्हणोनि योग्यायोग्य विचारून ॥ वर मागा
वा तुवां संपूर्ण ॥ ऐसें बोलतां कमळासन ॥ त्रिपुरासुर वर मागतसे ॥ १२ ॥ त्रि
पुरासुर म्हणे कमळासना ॥ देवता मनुष्य राक्षस जाणा ॥ स्त्रीरोग नैसें किन्नर
गणां ॥ इतुक्यां हातीं मरण नसावें ॥ १३ ॥ ऐसें मागतां वरदान ॥ ब्रम्हदेवें तथास्तु
म्हणोन ॥ मग आपुल्या सत्यलोकीं गमन ॥ केलें आनंदें तेकाळीं ॥ १४ ॥ मग त्रि-
पुरासुरासी वरदान ॥ ब्रम्हदेवें दिधलें ऐसें श्रवण करून ॥ सकल दैत्य आले धांवू
न ॥ त्रिपुरासुराचे सभांतरीं ॥ १५ ॥ तेव्हां दैत्य आले ऐसें विलोकून ॥ त्रिपुरासु
र बोले तयांसी वचन ॥ आमुचे शत्रु देव संपूर्ण ॥ तुम्हीं जाऊन तयांसीं जिंकावें ॥
१६ ॥ अथवा तयांचीं सर्व रत्नें ॥ आम्हीं आणावीं हिरोन त्वरेनें ॥ मग तीं घेऊन सं
पूर्णें ॥ उपायन मजला करावें ॥ १७ ॥ ऐसें त्रिपुरासुराचें शासन ॥ शिरसामान्य
करूनि दैत्यजन ॥ निघते झाले वेगें करून ॥ सकल देवांसी जिंकावया ॥ १८ ॥ मग
देव नाग यक्ष किन्नर ॥ युद्धामाजी जिंकोन सत्वर ॥ त्रिपुरासुरापुढें आणूनि प-
रिकर ॥ किंकरांपरी उभे केले ॥ १९ ॥ मग इंद्रादि सकल देवगण ॥ त्रिपुरासुरा-
सी करूनि नमन ॥ म्हणती तुवां आमुच्या रत्नाचा संपूर्ण ॥ उपभोग घ्यावा राजेंद्रा
॥ २० ॥ आम्हीं आजी तुझी सेवा करून ॥ तुझिया घरीं राहों अनुदिन ॥ ऐसें तयांचें
वचन ऐकून ॥ सर्व अधिकार स्वयें घेतले ॥ २१ ॥ मग तयांच्या स्त्रिया आणून ॥ आ
पुल्या सेवेसीं लाविल्या संपूर्ण ॥ ऐसें तयानें त्रिभुवन ॥ जिंकोनि केलें स्वाधीन ॥
२२ ॥ ऐसे सूर्यादि वांचोनि देवगण ॥ तदाज्ञेमाजी वर्तती अनुदिन ॥ तयांचे द्वारपाळ
होऊन ॥ किंकरांपरी वर्तती ॥ २३ ॥ कोणे एके अवसरीं ॥ सूर्यासीं तो दैत्य आज्ञा
करी ॥ माझिया द्वारीं येऊनि तूं सत्वरी ॥ द्वारपाळापरी वर्तावें ॥ २४ ॥ ऐसें दैत्या
चें होतां शासन ॥ तथास्तु म्हणे सूर्यनारायण ॥ मग तयाचे द्वारीं क्षणभर येऊन ॥
तिष्ठला असे निजांगें ॥ २५ ॥ सूर्याचे किरण अति प्रखर ॥ तेणें योगें जळालें दैत्या
चें मंदिर ॥ ऐसें घडतां च दैत्येंद्र ॥ सूर्यातें मुक्त करिता झाला पैं ॥ २६ ॥ तदनंतर तो
दिवाकर ॥ जाता जाहला अति सत्वर ॥ तयाचे आज्ञाधारक होऊनि अमर ॥ द्वार-

माजीतिष्ठती ॥ २७ ॥ ऐसेंकितीएकसंवत्सर ॥ त्रिभुवनाचेंराज्यकरीतोदैत्येंद्र ॥ तंवएकेदिवसींब्रम्हपुत्र ॥ नारदतयाचेगृहींपातला ॥ २८ ॥ मगनारदातेंबैस वोनिसिंहासनीं ॥ पूजाकेलीषोडशोपचारांनीं ॥ मगपुढेंबद्धांजुळीउभारा होनी ॥ स्वपराक्रमातेंपुसतसे ॥ २९ ॥ दैत्यम्हणेतुम्हीब्रम्हनंदन ॥ त्रैलोक्यीं असेतवसंचारण ॥ म्हणोनिममपराक्रमसंपूर्ण ॥ कथनकरावासाचार ॥ ३० ॥ ऐसेंत्रिपुरासुराचेंवचन ॥ श्रवणकरोनीब्रम्हनंदन ॥ म्हणेतवपराक्रमेंसंपूर्ण ॥ भूमंडळभरलेंअसे ॥ ३१ ॥ तेव्हांनारदासिम्हणेत्रिपुरासुर ॥ येथूनिमेरिलेम्यां सकळअसुर ॥ नयांनींजाऊनपराक्रमथोर ॥ नाहींकेलाकींनारदा ॥ ३२ ॥ नारद म्हणेत्रिपुरासुरासी ॥ त्वांपाळविलेंदैत्यांसी ॥ मगत्यात्यालोकींगेलेसेबेसीं ॥ स्वयेंराजेहोऊनतेथेंराहिले ॥ ३३ ॥ जोजोदैत्यत्वांपाठविला ॥ तोतोवर्णिलसे आपुल्यापराक्रमाला ॥ आणिनघेतातुझियानामाला ॥ सर्वअधिकारस्व येंकरित ॥ ३४ ॥ ऐसेंनारदाचेंवचन ॥ श्रुतहोतांचिझालाक्रोधायमान ॥ मगम नींविचारीआपण ॥ कायकरावेंयेकाळीं ॥ ३५ ॥ मगविश्वकर्म्यासीबोलावून ॥ तयासीसांगेनिजशासन ॥ त्वांतीनधातूंचींतीनविमानेंकरून ॥ सत्वरद्या वींमजलागीं ॥ ३६ ॥ ज्याज्यालोकींइच्छिनप्रयाण ॥ तेथेंजावेंतेंशीघ्रविमा न ॥ ऐसीजयाचीगतीसंपूर्ण ॥ विमानेंवरितदेईजे ॥ ३७ ॥ ऐसेंत्रिपुरासुराचें वचन ॥ विश्वकर्म्यानेंश्रवणकरून ॥ तेसींविमानेंतीनानिर्मून ॥ दैत्याकारणेंदी धलीं ॥ ३८ ॥ मगत्रिपुरासुरानेंतीनस्वरूपेंधरून ॥ तीनहीविमानींकेलेंआरोहण ॥ त्रैलोक्यामाजीकरूनभ्रमण ॥ सकळदैत्यांसींबंदीमाजीराकिलें ॥ ३९ ॥ एका विमानींबैसोन ॥ पाताळींकरीतसेतोभ्रमण ॥ तेंसाचिदुसऱ्याविमानींबैसून स्वर्गमंडळींगमनकरी ॥ ४० ॥ तेंकितिएकांसीताडिलें ॥ कितीएकांसींजीवें मारिलें ॥ कितीएकांसींम्वामिलदीधलें ॥ ऐसास्वेच्छाचारीमहाबलिष्ठ ॥ ४१ ॥ ऐसेंपांचलक्षसंवत्सर ॥ राज्यकरूनीसर्वलोकांसींकेलेंजर्जर ॥ तेंसुरवृंदांप तीपेंऊनिसत्वर ॥ सुरर्षीनारदबोलतातो ॥ ४२ ॥ नारदम्हणेहेपुरंदरा ॥ तव पराक्रमासींअसोधिःकारा ॥ त्रिपुरासुराचापाहनिदरारा ॥ षंढव्रततुम्हींस्वी कारिलें ॥ ४३ ॥ तुम्हीम्हणवितांमहाशूर ॥ परीतुमच्याबुद्धीसागेलाविकार

॥ ऐसेंनारदबोलतांदेवेंद्र ॥ सलज्जहोउनीखालींपाहे ॥ ४४ ॥ तेव्हांनारदसांगत सेइंद्रासीं ॥ तुवांशरणजावेंब्रम्हदेवाशीं ॥ तेंघेऊनीदेवगणांसीं ॥ सत्यलोकासींजाताजाहला ॥ ४५ ॥ तेथेंजाउनीपुरंदर ॥ ब्रम्हदेवासींकरीनमस्कार ॥ हातजोडुनीवचनोत्तर ॥ करुणस्वरेंबोलतसे ॥ ४६ ॥ इंद्रम्हणेचतुरानना ॥ त्वां करावेंआमुच्याहनना ॥ नासाग्रींधरूनियांप्राणा ॥ त्रिपुराच्याआज्ञेंनवर्ततसों ॥ ४७ ॥ ऐसेंइंद्राचेंवचनश्रवणकरूनी ॥ इंद्रऋषींसीसंगेंघेउनी ॥ ब्रम्हदेवगेलेवैकुंठभुवनीं ॥ जेथेंमधुसूदनतिष्ठतसे ॥ ४८ ॥ तेथेंजाऊनअमरगण ॥ विष्णूसीकरितेझालेनमन ॥ तेंनेत्रकटाक्षेंअनुग्रहपावून ॥ चतुराननबोलतसे ॥ ४९ ॥ हेभगवंतानारायणा ॥ भक्तकैवारियामधुसूदना ॥ त्रिपुरासुरेंस्वपराक्रमेंजाणा ॥ सकळदेवसंहारिले ॥ ५० ॥ ऐसासंहारहोतांथोर ॥ किमर्थउपेक्षिसीतूंविश्वंभर ॥ ऐसेंबोलतांसावित्रीवर ॥ विष्णुभगवानबोलती ॥ ५१ ॥ विष्णुम्हणेचतुरानना ॥ त्वांचितयासींवरदीधलेनाना ॥ देवादिकांपासोनिमरणा ॥ कैसापावेलयेकाळीं ॥ ५२ ॥ त्रिपुरासुरमृत्युपावेत्वरित ॥ ऐसाविचारमजनदिसत ॥ परीकांहींविचारूनिमनांत ॥ कालांतरीं सांगेन ॥ ५३ ॥ ऐसेंविष्णूचेंवचन ॥ श्रवणकरोनीसकळसुरगण ॥ कुंठितझालेसर्वजाणून ॥ तयावरीकांहींनबोलती ॥ ५४ ॥ देवगणझालेम्लानवदन ॥ ऐसेंपाहुनीब्रम्हनंदन ॥ आपुल्यामानसींविचारकरून ॥ बोलताझालातेसमयीं ॥ ५५ ॥ नारदम्हणेदेवांसीं ॥ तुम्हीखेदनकरावानिजमानसीं ॥ येविषयींउपायतुम्हांसी ॥ सांगतसेंमीअवधारा ॥ ५६ ॥ हेंचराचरजगतसमग्र ॥ तयामाजीएकअसेदृष्टगोचर ॥ नादेवनामानुषलहानथोर ॥ नाराक्षसनादैत्यअसे ॥ ५७ ॥ नव्हेपिशाचनव्हेभूत ॥ नव्हेपुरुषनव्हेयोषित ॥ नव्हेजडनव्हेपंडित ॥ श्रुतिशिरेंजयासींवर्णितीपैं ॥ ५८ ॥ जयासींनाहींमातापितर ॥ जयासींनाहींतभगिनीसोदर ॥ जयासींनाहींतसंतानगोत्र ॥ ऐसात्रिपुरासुरासीमारीलपैं ॥ ५९ ॥ तयेकाळींचतुरानन ॥ नारदाप्रतीबोलेवचन ॥ ऐसाविलक्षणदेवतुवांसंपूर्ण ॥ कोणेस्थानींविलोकिला ॥ ६० ॥ हेंसत्यकिंवामिथ्यातवभाषण ॥ असेतेंसांगावेंमजलागून ॥ ऐसेंब्रम्ह्याचेंवचनऐकू

न ॥ नारायणबोलतसे ॥ ६१ ॥ विष्णुम्हणेअमरनाथा ॥ जोसकलत्रैलोक्या-
चाआदिकर्ता ॥ ऐसादेवत्रिभुवनामाजीपाहतां ॥ एकमहादेववर्ततसे ॥ ६२ ॥
ऐसाअसतांमृडानीप्रती ॥ तयाचीतुम्हांकैसीझालीविस्मृती ॥ तोआमचेंका
र्यकरीलनिश्चिती ॥ तयासीशरणरिघावें ॥ ६३ ॥ ऐसेंबोलतांचीनारायण ॥ स
कलदेवशंकराप्रतीगेलेशरण ॥ अंजलीजोडूनसाष्टांगनमन ॥ भक्तिभावें
करूनबोलती ॥ ६४ ॥ हेदेवाधिदेवत्रिलोचन ॥ दुष्टदैत्यांचेंकरिशीनिर्दळण ॥
म्हणोनिआम्हीअसोंतवशरण ॥ त्रिपुरासुरानेंपीडिलेंअसे ॥ ६५ ॥ ऐसेंसक
ळदेवांचेंवचन ॥ ऐकूनिबोलेपार्वतीरमण ॥ म्हणेब्रम्हयासीतुवांदिलेंवरदान
॥ म्हणोनिदैत्यउन्मत्तझालाअसे ॥ ६६ ॥ तूंचिदीधलेंवरदान ॥ आणितया-
चेंआतांविचारिसीमरण ॥ हेंतुझेंअनुचितआचरण ॥ विचारूनिपाहेंआप
णासी ॥ ६७ ॥ माझानकरितांअपराध ॥ म्यांकैसाकरावातयाचावध ॥ जे
शास्त्रींअसतीमहासुबुद्ध ॥ अन्यायाचरणेंनवर्तती ॥ ६८ ॥ ऐसेंमहादेवा
चेंवचनऐकून ॥ निराशझालेसकळसुरगण ॥ तेंदेवांतेंखिन्नपाहून ॥ विष्णु
महादेवाप्रतीबोलतसे ॥ ६९ ॥ विष्णुम्हणेलोकपालन ॥ करीनऐसीत्वांप्रति
ज्ञाकेलीपूर्ण ॥ म्हणोनिदेवआलेशरण ॥ तयांचेंदुःखहरणकरावें ॥ ७० ॥ जें
जेंदुःखहोतसेप्राप्त ॥ तयांचानाशमीस्वयेंकरित ॥ परीहेंमजसर्वथाअशा-
क्यअसत ॥ म्हणोनितवप्रार्थनाकरीतसें ॥ ७१ ॥ शिवम्हणेहेनारायण ॥ तव
वचनअसेमजलामान्य ॥ परीसामग्रीवांचूनियांरण ॥ कैसेंहोईलसांगपां
॥ ७२ ॥ जेंमाझाअपराधकरीलनिश्चित ॥ तेंमीतयासीमारीनत्वरित ॥ ऐसेंशि
वाचेंवचनकरूनिश्रुत ॥ विष्णुशिवाप्रतीबोलतसे ॥ ७३ ॥ विष्णुम्हणेसाम-
ग्रीदेईनतुम्हाकारणें ॥ परीदैत्यनवअन्यायीहोईलकैशानें ॥ ऐसेंवचनविष्णू
चेंऐकून ॥ देवभयभीतबोलती ॥ ७४ ॥ आम्हीशंकरासीआलोंशरण ॥ हें
त्रिपुरासींहोईलश्रवण ॥ तरीतातत्क्षणींसंहारीलआम्हांतेंयेऊन ॥ कैसा
विचारकरावा ॥ ७५ ॥ ऐसेंबोलोनीदेवगण ॥ म्लानमुखझालेपाहून ॥ तेंसु
रर्षिनारदजाण ॥ विष्णूप्रतीबोलताजाहला ॥ ७६ ॥ नारदम्हणेनारायणासी
शुद्धांशुद्धसामुग्रीकरावीवेगेंसीं ॥ विष्णुपश्चात्जाणोनिशिवासी ॥ माहत्म्या

साठींदैत्यपेईल ॥ ७७ ॥ तैंशिवबोलेदेवांलागुनी ॥ तोदैत्यपेईलजरीमा
झियास्थानीं ॥ तरीत्यासीमीरणांगणीं ॥ अवश्यमेववधीन ॥ ७८ ॥ ऐसेंशि
ववचनऐकून ॥ देवांसिवाटलेंसमाधान ॥ मगसामग्रीयुद्धासाठींसंपूर्ण ॥ शि
वाकारणेंविष्णूकरीतसे ॥ ७९ ॥ विष्णुस्वयेंझालाबाण ॥ बाणाचेंशल्यझा-
लाकृशान ॥ वायुबाणाचेपिसारेजाण ॥ मेघधनुष्यझालाअसे ॥ ८० ॥ पृथ्वी
झालीतयाचारथ ॥ चारवेदझालेरथाचेअश्वनेथ ॥ पितामहझालारथसुत ॥
ध्वजरथावरीसूर्यझालापैं ॥ ८१ ॥ छत्रझालाशीतकिरण ॥ गणेशादिसकळ
पारिषदगण ॥ पायदळसेनाझालेंजाण ॥ ऐसीयुद्धसामग्रीकेलीपैं ॥ ८२ ॥
मगनारदवेगेंकरून ॥ त्रिपुरासुराप्रतीआलाधांवून ॥ त्रिपुरासुरेंनारदातें
विलोकून ॥ सामोराजाताजाहला ॥ ८३ ॥ मगनमनकरूननारदासीं ॥ स-
त्कारेंकरूनपूजिलामहर्षी ॥ ह्मणेमाझियातीनपुरांसी ॥ पाहात्रैलोक्यामा
जीअजिंक ॥ ८४ ॥ तुमच्चियाकृपेंकरून ॥ त्रैलोक्यांतआजिकीर्ति झालीसंपू-
र्ण ॥ ऐसेंतयाचेंवचनऐकोन ॥ नारदआपुलेंलहडाटपिटिनसे ॥ ८५ ॥ तेंत्रिपु
रासुरम्हणेनारदासीं ॥ तूंमुनीअसोनिऐसीचेष्टाकांकरिसी ॥ कोणीअसे
लमजभाग्यासी ॥ समानतरीमजकारणेंसांगावा ॥ ८६ ॥ तेंनारदह्मणेत्रि
पुरासुरासी ॥ मीआजगेलोंहोतोंकेलासासीं ॥ तेथीलमहादेवाचियाऐ
श्वर्यांसी ॥ कायवर्णनकरावें ॥ ८७ ॥ तयाचेऐश्वर्याचीथोरी ॥ कितीवर्णूंमी
तवपुढारीं ॥ तयाचेलक्षांशाचीसरी ॥ तवऐश्वर्यनपावेलपैं ॥ ८८ ॥ ऐसेंतें
नारदाचेंवचन ॥ त्रिपुरासुरेंश्रवणकरून ॥ संगेंघेउनीदैत्यगण ॥ त्रिपुरासुर
केलासींपातला ॥ ८९ ॥ मगतेथेंदेवदैत्यांचेयुद्धदारुण ॥ केलासींझालेंतीन
दिन ॥ मगमहादेवेंएकबाणेंकरून ॥ त्रिपुरासुरवधियेला ॥ ९० ॥ तोकार्ति
कपौर्णिमादिवस ॥ तयादिवसींत्रिपुरासुराचाविध्वंस ॥ झालाऐसेंजाणू
नविशेष ॥ सकळदेवांनींमहादेवपूजिला ॥ ९१ ॥ त्यादिवसींसकळमिळा-
लेदेव ॥ महादेवाचियाप्रीत्यर्थदीपोत्सव ॥ करितेझालेम्हणोनसर्वथैव ॥
हरसंतोषार्थत्रिपुरोत्सवकरावा ॥ ९२ ॥ स्नानशेंवीसतंतूघेऊन ॥ तयांचीए
कवर्तिकाकरावीजाण ॥ पौर्णिमादिवींऐसादीपउजळितांसंपूर्ण ॥ सर्वपा

पांचेंदहनहोतसे ॥ १३॥ कार्तिकमासींपौर्णिमादिनीं ॥ प्रदोषकाळींहरा-
च्याप्रीतीलागुनी ॥ पुढेंसांगतोंत्यामंत्रेंकरूनी ॥ दीपउजळावेदेवालयीं ॥
१४॥ ॥दीपपूजामंत्रः॥ ॥कीटाःपतंगाःमशकाश्चवृक्षाजलेस्थलेये-
विचरंतिजीवाः ॥ दृष्ट्वाप्रदीपंनचजन्मभागिनोभवंतिनित्यंश्वपचाहिविप्राः
॥१५॥ ऐशियामंत्रेंकरून॥ दीपांचेंकरावेंषोडशोपचारपूजन ॥ ऐसापौर्णिमा
दिवसींत्रिपुरोत्सवजाण॥ भक्तिभावेंसींकरावा ॥ १६॥ इतिश्रीत्रिपुरोत्सवक
थासमाप्ता ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु॥ ॥

अथदत्तजयंतीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐनमोजीसद्गुरुपंचाक्षरा ॥ श्रीब्रम्हानंदासौख्यसमुद्रा
॥ तूंपरात्परमायरा ॥ नामरूपातीतपैं ॥१॥ नामरूपगुणवर्ण ॥ तुझ्मेठायीं
नाहींतमुळींहून ॥ सच्चिदानंदघनपूर्ण ॥ हेंहीबोलणेंनसाहे ॥२॥ अनंतब्रम्हां
डकडोविकडी ॥ मायातुझीघडीमोडी ॥ परीतूंनिकडेएकघडी ॥ नपाहसी
विलोकूनी ॥३॥ ऐसातूंपूर्णब्रम्हसनातन ॥ ह्मणोनितूतेंकरूनिनमन ॥ द
त्तजयंतीकथारत्न ॥ यथामतीलिहितोंमी ॥४॥ पूर्वींशिष्यनामधारक ॥
नमनकरूनीक्षणेक॥ करसंपुटजोडोनिएक॥ विनवीनसंसिद्धासी॥५॥

श्रीगुरुसिद्धयोगेश्वरा॥ कामधेनूरुपसागरा॥ विनवीतसेअवधारा॥ सेवकतुमचास्वामिया॥६॥ स्वामींनींनिरूपिलेंसकळ॥ झालेंमाझेंमननिर्मळ॥ वेधलागलाम्हणेकेवळ॥ चरित्रश्रीगुरूचेंऐकावया॥७॥ गुरुत्रेमूर्तीऐकोंकानीं॥ केसेअवतरलेमनुष्ययोनी॥ सर्वसांगाविस्तारुनी॥ म्हणोनिचरणींलागला॥८॥ मगशिष्यम्हणेसिद्धालागुनी॥ धन्यधन्यतुझीवाणी॥ आठवतसेतुझ्यामन्भीं॥ आदिमध्यावसानक॥९॥ प्रश्नकेलाबरवानिका॥ सांगेनआतांतुजविवेका॥ अत्रिऋषीचापूर्वका॥ सृष्टीपासोनीसकळ॥१०॥ पूर्वीसृष्टीनव्हतीकांहीं॥ जलमयहोतेंसर्वहीं॥ आपोनारायणम्हणवोनीपाहीं॥ वेदबोलतीयाचिकारणें॥११॥ उदकआपोनारायण॥ सर्वांठायींवासपूर्ण॥ बुद्धीसंभवप्रपंचगुण॥ हिरण्यगर्भअंडनिर्मिलें॥१२॥ तेंचिब्रम्हांडनामजाहलें॥ रजोगुणब्रम्ह्यासीनिर्मिलें॥ हिरण्यगर्भनामपावलें॥ देवतावर्षएकहोतें॥१३॥ तेंचिब्रम्हांडदेखा॥ फुटोनिदोनशकलेंझालींऐका॥ एकआकाशएकभूमिका॥ होउनिठेलींशकलेंदोनी॥१४॥ ब्रम्हातेथेंउपजोन॥ रचितचवदाहीभुवनें॥ दाहीदिशामानसवचन॥ काळकामक्रोधादिसकळ॥१५॥ पुढेंसृष्टीरचावयासी॥ सप्तपुत्रउपजवीमानसीं॥ नामेंसांगेनपरियेसीं॥ सीतजणब्रम्हपुत्र॥१६॥ मरीचीअत्रीअंगिरस॥ पुलस्त्यपुलहक्रतुवसिष्ठ॥ सप्तपुत्रजाहलेश्रेष्ठ॥ सृष्टिकर्तेब्रम्हेजाण॥१७॥ सप्तब्रम्हपुत्रांमधीलअत्री॥ तेथूनिपीठगुरुसंतती॥ सांगेनऐकाएकचित्तीं॥ सभाग्यनामधारका॥१८॥ ऋषीअत्रीचीभार्या॥ नामतिचेंअनुसुया॥ पतिव्रताशिरोमणिया॥ जगदंबातेचिजाणा॥१९॥ तिचेंसौंदर्यलक्षण॥ वर्णूंशकेऐसाकोण॥ जिचापुत्रचंद्रआपण॥ तिचेंस्वरूपकायसांगों॥२०॥ पतिसेवाकरीबहुत॥ समस्तसुरवरभयभीत॥ सर्वैश्वर्यघेईलत्वरित॥ म्हणोनिचिंतामानसीं॥२१॥ इंद्रादिसुरवरमिळोनी॥ त्रयमूर्तींपासींजाउनी॥ विनवितातीकरुणावचनीं॥ आचारधर्माकरवीचा॥२२॥ इंद्रम्हणेस्वामिया॥ पतिव्रतास्त्रीअनुसूया॥ आचारतिचासांगोंकाय॥ तुम्हांमनीविस्तारुनी॥२३॥ पतिसेवाकरीभक्ती

सी॥ मनोवाकायमानसीं॥अतिथीपूजीमहाहर्षी॥ विष्णुस्तवनकेंकवणेकाळीं॥२४
तिचाआचारदेखोनी॥सूर्यभीतसेगगनीं॥उष्णतिलाहोईलम्हणोनी॥ मंदमंद
तपतसे॥२५॥ अपीझालाभयभीत॥ शीतळअसेवर्तत॥ वायुझालाभयचकि
त॥ मंदमंदवर्ततसे॥२६॥ भूमिआपणभिऊनिदेखा॥ नम्रझालीपादुका॥ था
पदेईलम्हणोनिऐका॥समस्तआम्हीभीतसों॥२७॥ नेणोंघेईलकवणस्था
न॥ कोणादेवाचेंहिरोन॥ एकाघातेंवरदेतांजाण॥ तोहीआमुतेंमारूंशके
॥२८॥ यासीकरावाउपाय॥ तूंजगदात्मादेवराय॥ जाईलआमुचास्वर्गठाय
म्हणोनितुम्हांसांगोंआलों॥२९॥ नकरालजरीउपाययासी॥ सेवाकरूं
आम्हीतिसी॥ तिचेठायींअहर्निशीं॥राहूंचित्तधरोनियां॥३०॥ ऐसेंऐको
नीत्रयमूर्ती॥महाक्रोधेंकांपती॥ चलाजाऊंपाहूंकैसीसती॥ म्हणतीआहे
पतिव्रता॥३१॥व्रतभंगकरूनितिसी॥ ठेवूनयेऊंभूमीसी॥ अथयावेंवस्व
ताळयासी॥पाठवूंम्हणोनिनिघाले॥३२॥ सत्वपाहावयासतीचें॥त्रयमूर्ती
वेषभिक्षुकाचे॥आश्रमाआलेसतीचे॥ अभ्यागतहोऊनियां॥३३॥ऋषी
करूंगेलाअनुष्ठान॥ मागेंआलेत्रैमूर्तीआपण॥ अनुसुयेसीआश्वासून॥अ
तिथीआपणआलोंम्हणती॥३४॥ क्षुधेनेंबहुपीडोन॥ आम्हीआलोंब्राम्हण॥
त्वरितद्यावेंसतीअन्न॥ अथवाजाऊंआणिकाठायां॥३५॥ सदातुमचेआश्र
मांत॥संतर्पणअभ्यागत॥ ऐकोंआलोकीर्तीख्यात॥ म्हणोनिआलोंअनुसुये
॥३६॥ इच्छाभोजनदानतुम्ही॥ देतांम्हणोनीऐकिलेंआम्हीं॥ ठाकोनिआ
लोंयाचिकामीं॥ इच्छाभोजनमागावया॥३७॥ इतुकेंऐकूनिअनुसुया॥
नमनकेलेंअतिथिपायां॥ येस्पकारकरूनियां॥क्षालनकेलेंचरणत्यांचे॥३८
अर्घ्यपाद्यदेऊनित्यांसी॥ गंधाक्षतापुष्पेंसीं॥ सर्वेंविह्मणतसेहर्षी॥त्या
नसीघ्रसारिजे॥३९॥ अतिथीम्हणतीनयेवेळीं॥ करूनिआलोंयेआंघोळी
॥ऋषीयेनावहुतांवेळीं॥ त्वरितआम्हांभोजनद्यावें॥४०॥ वारपाहुनीपतीनें
॥भंगकायकेलेंपतिव्रतें॥ उपघातकरूंचरित्नें॥ वैसकारकेल्यादेखा॥४१॥ वै
सवूनियांपाटांवरी॥ घृतेंसीपात्रेंअभिघारीं॥ येऊनिआलीआपणसीरी
॥शाकपाकतयेवेळीं॥४२॥ तिसीम्हणतीअहोनारी॥ आम्हीअतिथी

आलोंदूरी ॥ देखोनितुझेंस्वरूपसुंदरी ॥ अभीष्टमानसीं आणीकवसे ॥ ४३॥ नग्नहोवोनीआम्हासीं ॥ अन्नवाढावेंपरियेसीं ॥ अथवाकायनिरोपदेसी ॥ आम्हीजाऊंनाहींतरी ॥ ४४॥ ऐकोनिद्विजांचेंवचन ॥ अनुसुयाकरीचिंतन ॥ आले विपपाहावयामन ॥ कारणीकपुरुषहोतील ॥ ४५॥ पतिव्रताशिरोमणी ॥ विचारकरीअंतःकरणीं ॥ अतिथीविन्मुखतरीहानी ॥ निरोपकेवींउल्लंघूं ॥ ४६ ॥ माझेंमनअसेनिर्मळ ॥ कायकरीलमन्मथखळ ॥ पतीचेंअसेतपफळ ॥ नारीलमजम्हणतसे ॥ ४७॥ ऐसेंविचारूनियांमानसीं ॥ तथास्तुम्हणेतपांसी ॥ भोजनकरावेंस्वस्थमानसीं ॥ नग्नवाढीनम्हणतसे ॥ ४८॥ पाकस्थानाजाऊनिआपण ॥ चिंतनकरीपतिचेचरण ॥ वस्त्रफेडुनीझालीनग्न ॥ म्हणेअतिथीबालमाझे ॥ ४९॥ नग्नहोउनीसतीदेखा ॥ घेऊनिआलीअन्नोदका ॥ तंव तेझालेबालका ॥ ठायांपुढेंलोळती ॥ ५०॥ बाळेंदेखूनिअनुसुया ॥ भयचकित होउनियां ॥ पुनरपीवस्त्रनेसोनियां ॥ आलीतयांबालकांजवळी ॥ ५१॥ रुदनकरितीतीन्हीबाळ ॥ अनुसुयाराहवीवेळोवेळ ॥ क्षुधार्तझालींकेवळ ॥ म्हणोनिकडियेघेतसे ॥ ५२॥ कडियेघेउनीबालकांसी ॥ स्तनपानकरवीअतिहर्षीं ॥ एकासांडोनीएकासी ॥ क्षुधानिवारणकरीतसे ॥ ५३॥ पाहेंपांनवलकायघडलें ॥ त्रयमूर्तीचेबाळकझाले ॥ स्तनपानमात्रेंतोषले ॥ तपफळऐसेंपतिव्रतेचें ॥ ५४॥ ज्याचेउदरींचवदाभुवन ॥ सप्तसमुद्रवडवाग्नीजाण ॥ त्याचीक्षुधानिवारण ॥ पतिव्रतास्तनपानीं ॥ ५५॥ चतुर्मुखब्रम्ह्यासी ॥ सृष्टीकरणेंअहर्निशीं ॥ त्याचीक्षुधास्तनपानेंसी ॥ केवींझालीनिवारण ॥ ५६॥ भाळाक्षकर्पूरगौर ॥ पंचवक्त्रकालाग्निरुद्र ॥ स्तनपानकरवीअनुसुयासुंदर ॥ तपसामर्थ्येंअत्रीऐसा ॥ ५७॥ अनुसुयाअत्रिरमणी ॥ दुजीनाहींत्रिभुवनीं ॥ त्रयमूर्तीचीझालीजननी ॥ ख्यातीप्रगटलीत्रिभुवनांत ॥ ५८॥ कडियेघेउनीबाळकांसी ॥ खेळवीतसेनियांसी ॥ घालोनियांपाळण्यासीं ॥ पर्यंदेगायनवेळीं ॥ ५९॥ येरीगायनाचापरी ॥ पवंधउपनिषदार्थअतिकुसरी ॥ अतिउल्हासेंसमस्वरीं ॥ संबोधितसेत्रिमूर्तीसी ॥ ६०॥ इतुकेंहातांतेवेळीं ॥ माध्यान्हीकसारोनिसकळी ॥ अत्रिऋषीअतिनिर्मळी ॥ आलाआपुल्याआश्रमा ॥ ६१॥ परामाजीअवलो

किता ॥ तंव देखिली अनुसुया गातां ॥ केंचीं बाळें असें म्हणतां ॥ पुसत सेत्रिपेसीं ॥ ६२ ॥ तिणें सांगीतला वृत्तांत ॥ ऋषी ज्ञानी असे पाहत ॥ त्रयमूर्ति हे चं म्हणत ॥ नमस्कार करीत से ॥ ६३ ॥ नमस्कारितां अत्रि देखा ॥ संतोषती विष्णु पिनाका ॥ आनंद झाला चतुर्मुखा ॥ प्रसन्न झाले तपे वेळीं ॥ ६४ ॥ बाळरादि केले पाळणेसीं ॥ निज मूर्ती ठाकले सन्मुखेसीं ॥ साधु साधु अत्रि ऋषी ॥ अनुसुया सत्य पतिव्रता ॥ ६५ ॥ तुष्टलों तुझे भक्तीसीं ॥ माग मनीं वर जो इच्छिसी ॥ अत्रि म्हणे सतीसीं ॥ जें वांछिसी माग आतां ॥ ६६ ॥ अनुसुया म्हणे ऋषीसी ॥ प्राणेश्वरा तूं विद्धोसी ॥ देव पावले तुझे भक्तीसीं ॥ पुत्र मागा तुम्ही आतां ॥ ६७ ॥ तिघे बाळक माझे घरीं ॥ राहावे माझे पुत्रापरी ॥ हें चि मागतों निर्धारीं ॥ त्रयमूर्ती आपण एकरूप ॥ ६८ ॥ ऐसें वचन ऐकोनी ॥ वर दीधला त्रिमूर्तीनीं ॥ राहती बाळकें म्हणोनी ॥ आपण गेले निजालयासी ॥ ६९ ॥ त्रिमूर्ती राहिले त्याचे घरीं ॥ अनुसुया पोशी बाळकांपरी ॥ नामें ठेविलीं प्रीतिभरीं ॥ त्रिवर्गांचीं परियेसा ॥ ७० ॥ ब्रम्हमूर्ती चंद्र आला ॥ विष्णुमूर्ती दत्त केला ॥ ईश्वर तो दुर्वास नाम पावला ॥ तिघे पुत्र अनुसुयेचे ॥ ७१ दुर्वास आणि चंद्र देखा ॥ उभे राहून सन्मुखा ॥ निरोप मागती कौतुका ॥ जाऊं न पा निजस्थाना ॥ ७२ ॥ दुर्वास म्हणे अहो जननी ॥ आम्ही ऋषी अनुष्ठानी ॥ जाऊं तीर्थे आचरोनी ॥ म्हणोनि निरोप घेतला ॥ ७३ ॥ चंद्र म्हणे अहो माते ॥ निरोप यावा आम्हां त्वरितें ॥ चंद्रमंडळीं वास मातें ॥ नित्य दर्शन तुम चे चरणीं ॥ ७४ ॥ तिसरा दत्त विष्णुमूर्ती ॥ असेल तुमचे घरीं निश्चितीं ॥ त्रयमूर्ती तो चि हें निश्चितीं ॥ म्हणोनि सांगती तियेसीं ॥ ७५ ॥ त्रयमूर्ती जाणा तो चि दत्त ॥ सर्व विष्णुमय जगत् ॥ राहील तुमचें घरीं निश्चित ॥ विष्णुमूर्ति दत्तात्रेय ॥ ७६ ॥ त्रयमूर्ती ऐक्य होऊन ॥ दत्तात्रेय राहिला आपण ॥ दुर्वास चंद्र निरोप घेऊन ॥ गेले स्वस्थळा अनुष्ठानासीं ॥ ७७ ॥ अनुसुयेचे घरीं देखा ॥ त्रयमूर्ती राहिले मूर्ति एका ॥ नाम दत्तात्रेय ऐका ॥ मूळपीठ श्रीगुरुत्वें ॥ ७८ ॥ ऐशा परी सिद्ध देखा ॥ कथा सांगे नामधारका ॥ भावार्थें श्रवण करितां अनेका ॥ पापांक्षय होत से ॥ ७९

॥ इति श्रीदत्तजयंतीकथा समाप्ता ॥ श्रीसद्गुरुदेवदत्तात्रेयार्पणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

अथमकरसंक्रांतिकथाप्रारंभः

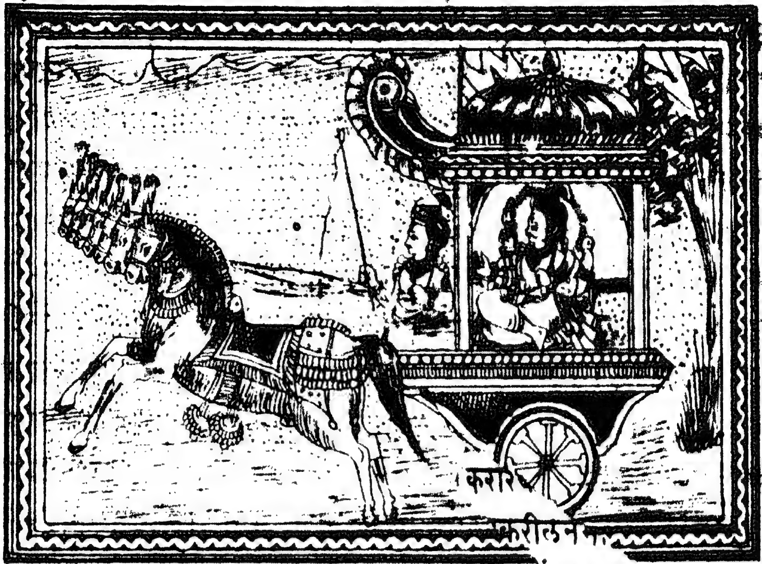
श्रीगणेशायनमः ॥ ॐनमोजीजगदाद्या ॥ पुराणपुरुषास्वसंवेद्या ॥ मायातीता भक्ताराध्या ॥ योगिध्येयाजगद्गुरु ॥१॥ जगदुत्पत्तिस्थितिप्रलय ॥ तूंचित्रिगुणेसीकर्ताहोय ॥ तूंचिअक्षरसच्चिदव्यय ॥ अजअजेयपरब्रम्ह ॥२॥ तूंसर्वांचा आदिकर्ता ॥ तुजनाहींचमातापिता ॥ आणिअसोनियांत्रिगुणापरता ॥ सगुणझालासीभक्तांसीं ॥३॥ तूंचालतांविश्वचाले ॥ तूंबोलतांविश्वबोले ॥ तूंहालतांविश्वडोले ॥ तूंव्यापिलेंविश्वसर्व ॥ ४॥ तुवांउघडिलियानेत्रपातीं ॥ विश्वपाहेविश्वाप्रती ॥ तुवांऐकलियाजनऐकती ॥ अतर्क्यगतीपैंतुझी ॥५॥ तुझियाजागरणेंविश्वजागत ॥ तूंपसुप्ततेव्हांजननिजत ॥ तुझ्यिपेच्छेंजनवर्तत ॥ सर्वगतसर्वसाक्षीतूंएक ॥ ६॥ सर्वव्यापारतूंचिकरिसी ॥ इच्छामात्रेंसर्वखेळसी ॥ अलिप्तपणेंतूंराहसी ॥ आणिखेळूनिहोसीनिराळा ॥७॥ मत्स्यकूर्मादिअवतार ॥ तूंचिनटसीसर्वेश्वर ॥ मायाआवरणेंजगसमग्र ॥ मोहमनींपावेपैं ॥८॥ वेदवर्णिनीतुझामहिमा ॥ शास्त्रेंम्हणतीझालीसीमा ॥ पुराणेंरूपस्वरूपमानिमा ॥ रूपतुझेंनेणवेमाजाणातो ॥ ९ ॥ रूपम्हणतां [illegible]सी ॥ [illegible]सी ॥ [illegible]सी ॥ बहा

[illegible]सीजगदात्मा ॥ १० ॥ तूंअनंतगुणअनंतनाम ॥ अनंतअपारशक्तीब्रह्म ॥ अनंतरूपेंअनंतनेम ॥ अनंतशायत्सर्वेशा ॥ ११ ॥ ऐसाअनंतासकरूप्रणाम ॥ पूर्णांकरीपूर्णवरिष्ठा ॥ तुझ्याचरणीममललाटा ॥ तनमनधनेसीठेवितों ॥ १२ ॥ नैमिषारण्यवासिपांमती ॥ सूतसांगेपरमप्रीतीं ॥ तेंचश्रवणकरावेंश्रोतीं ॥ भक्तिभावेंकरूनियां ॥ १३ ॥ सूतम्ह्णेशौनकालागुनी ॥ पूर्वीद्रोणाचार्याचीरूपी पत्नी ॥ महापतिव्रताआणिसुगुणी ॥ स्वगृहामाजीवर्तत ॥ १४ ॥ तेंऋषिश्रेष्ठ द्रोणाचार्य ॥ समिधाहरणार्थवनींजाय ॥ तोंदुर्वासनामामुनिवर्य ॥ तद्गृहातें पातला ॥ १५ ॥ तेव्हांरूपीनेंआसनदेऊनी ॥ अर्घ्यपाद्यादिदेउनीपूजिलामुनी ॥ आणिमस्तकठेउनीतच्चरणीं ॥ करजोडुनीविनवीपें ॥ १६ ॥ म्हणेदुर्वासाऋषि-श्रेष्ठा ॥ आजिमाझाभाग्योदयमोठा ॥ त्वदंघ्रिदर्शनेंसर्वसंकटा ॥ पळसुटेनतु काळ ॥ १७ ॥ एवंभप्पावनवच्चरण ॥ तेम्यांदेखिलेआजिजाण ॥ म्हणोनमिझा त्येंअतिधन्य ॥ निश्चयेसींमुनिवर्या ॥ १८ ॥ त्वदंघ्रिकमलाजेनमिती ॥ तयांच्या कामनापूर्णहोती ॥ तूंहोतांप्रसन्ननिश्चिती ॥ अप्राप्यकांहींनसेतयां ॥ १९ ॥ ऐसाआहेतुझामहिमा ॥ यालागींतवच्चरणपद्मा ॥ शरणआलोंब्राम्हणोत्त मा ॥ तरीसर्वकामापूर्णकरीं ॥ २० ॥ आम्हीसदादारिद्र्येंपीडित ॥ आणिनिपु त्रिकपणेंबहुदुःखित ॥ द्रोणाचार्यतपप्रकांत ॥ तपस्येमाजीनिमग्न ॥ २१ ॥ जरी लागावेंद्रव्यसंपादनासी ॥ तरीभंगहोतोतपस्येसी ॥ म्हणोनितपव्यतिरिक्त कार्यासी ॥ सोडदीधलीनयांनी ॥ २२ ॥ माझेंकायतेंसर्वद्रव्य ॥ स्वल्पक्षुधाए कगाव्य ॥ निर्वेहीझालेंबहुवय ॥ अन्यकांहींनसेची ॥ २३ ॥ मीजीवनकरित्यें[illegible]-काळें ॥ तेव्हांधर्मवार्ताकैंचीबोलणें ॥ तरीकृपाकरोनीमजसांगणें ॥ सुखके सेंप्रासहोय ॥ २४ ॥ ऐसेंऐकतांरूपीचेंवचन ॥ सद्गदझालादुर्वासब्राम्हण ॥ आणिम्हणेंतिपेरूपीलागून ॥ चिंताकांहींकरूंनको ॥ २५ ॥ दुर्वासम्हणेगेपति व्रते ॥ द्रोणपत्नीरूपीमाते ॥ पौषमासींमकरराशीतें ॥ गमनकरीसूर्यजेव्हां ॥ २६ ॥ तयेदिनींदधिमंथन ॥ दानदेतांविप्राकारण ॥ सर्वमनोरथहोतीपूर्ण ॥ संशयकांहींनसेची ॥ २७ ॥ पूर्वीयशोदानंदपत्नीजाण ॥ तियेनेंदेतांदधिमंथन [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ २८ ॥ [illegible]

पत्नीझाल्यामांस ॥ दारिद्र्यदुःखझालेंसमास॥ आणिगोपाधिपत्वनंदाप्रत ॥आलेंसमस्तदानमात्रें ॥२९॥ झादधिमंथनदानासमान॥ दारिद्र्यादिदुःख हरण॥ आणिपुत्रप्रासीकरणारजाण॥ दारिद्र्यासिअन्यनसेची ॥ ३०॥ नरीधनराशीपासूनथादित्य ॥ आजन्दिमकरींझालाप्राप्त॥ यालागींस्नानक· रूनिविप्रमुक्त॥ दधिमंथनदानदेई ॥३१॥आणिमीक्षुधातुरतपस्वीब्राम्हण॥ त्वदैवयोगेंझालोंजाण॥ नरीमजसींदेतांदधिमंथन॥ चिरंजीवपुत्रहोयतुज ॥३२॥ ऐसेंऋषीचेंऐकोनिवचन॥ रूपीहोउनीआनंदपूर्ण ॥ म्हणेऋषिवर्यामज कारण॥ स्नानदानविधीसांग ॥३३॥ मगदुर्वासम्हणेरूपीसी ॥ सूर्यजा· तामकरराशीसी॥ तिळलावूनियांआंगासी ॥ स्नानकरावेंगंगेचें ॥३४॥मग स्वगृहासींयेऊन॥ गोमयेंकीजेभूमिलेपन॥ आणितदुपरीस्वस्तिकळेखन॥ नानावर्णीकीजिये ॥३५॥ त्यास्वस्तिकाउपरीजाण॥ गोधूमठेवावेअर्धमण ॥ आणिरूप्यालीलाआठवून॥ तदुपरिस्थापावेंदधिपात्र ॥३६॥ त्यादधि पात्रामीतर॥ मंथनदंडघालोनिसुंदर॥ सिद्धहोतांमंथनसमग्र॥ दंडतेसा चीठेवावा॥३७॥ मगत्यादधिभाजनासी ॥ हरिद्रायुक्तकुंकुमेंसीं॥ लेपन करोनीरक्तवस्त्रेंसीं ॥ आणिरक्तसूत्रवेंशवें॥३८॥ अष्टदिशांसींअष्टदीपक लडूइक्षुदंडलाजापृथुक॥ आणिनानाविधखाद्येंअनेक॥ आसमंताद्भागीं· स्थापिजे॥३९॥ मगसोमवस्त्रपरिधान॥ पृथुकरितटींशोभायमान॥ वरी हेमदांबवस्त्रपूर्ण॥ झळकतसेतेजस्वी॥४०॥ आणितनपाच्यास्नेहेंकरूनी दुग्धस्रवेउभयस्तनीं॥ मंथनरज्जूओढितांपाणी॥ विकळझालेअतिशयि त॥४१॥ हस्तींककणशब्दकरिती॥ कर्णीकुंडलेंडोलदेती॥ सूक्ष्ममुक्तांप· रीशोभती ॥ वक्षावरीघर्मकण्या॥४२॥ आणिजियेच्याकबरींतून॥ माळ तीपुष्पेंपावतीपतन॥ एवंप्रकारेंदधिमथन॥ करितआहेयशोदा॥४३॥ तोंतेथेंपेऊनश्रीकृष्ण॥ हस्तेंधरूनितिचेंवसन॥ म्हणेआईमजकारण ॥ भूकलागलीअतिशयित॥४४॥ तरीतूंआरींस्तन्यमजसीं॥ देऊनिमगासा वकाशीं॥ मंथनकरीं स्वस्थमानसीं ॥आणिमीहीस्वस्थखेळेन॥४५॥म गअसोबाम्हणेरेबाळकृष्णा॥ सोडींवसनमनमोहना॥ आधींकरिमेंदधि

मंथना ॥ मगस्तनपाजीनतुज ॥ ४६ ॥ तरीनोपर्यंतहेंदेख ॥ लड्डूइक्षुदंडला-
जाधृथुक ॥ आणिनानाविधखाद्येंअनेक ॥ भक्षणकरींस्वस्थमनें ॥ ४७ ॥ ऐ
सेंबहुतप्रकारेंसीं ॥ यशोदासमजावीकृष्णासीं ॥ परीतोनत्रआणीमना
सीं ॥ अतिआळघेतसे ॥ ४८ ॥ ह्मणेयेमजसींआदीआई ॥ फारभूकलाग-
लीपाहीं ॥ ऐसेंबोलोनींलवलाहीं ॥ मातेसीरवालींबसवीतसे ॥ ४९ ॥ मग
तियेच्याअंकींबसून ॥ आनंदेंकरीतसेस्तनपान ॥ वारंवारमातेचेंवदन ॥ वि
लोकनकरीभीतीनें ॥ ५० ॥ एवंप्रकारेंयशोदेची ॥ कृष्णासहितसुवर्णाची
॥ प्रतिमाकरूनीतेथेंची ॥ ठेवावीजाणनिर्धारें ॥ ५१ ॥ मगयथाशास्त्रसंक
ल्पकरून ॥ प्रतिमासहितदधिभाजन ॥ वस्त्रभूषादिकरूनिअर्पण ॥ षोड-
शोपचारींपूजावें ॥ ५२ ॥ सर्वपूजाझालियावर ॥ जोडूनियांउभयकर ॥ प्रा
र्थनाकीजेकींसुंदर ॥ भक्तिभावेंकरूनिपें ॥ ५३ ॥ हेमहाभागपतिव्रते ॥ नं
दपत्नीयशोदेमाते ॥ दधिमंथनपात्रींतूतें ॥ शाठ्यवर्जितअर्पिलेंसें ॥ ५४ ॥
तरीआतांप्रसन्नहोउनी ॥ माझ्यामनाचीपुरवींधणी ॥ मनोहरपुत्रमजलागु
नी ॥ अतिसत्वरींदेईपां ॥ ५५ ॥ ऐसीयशोदेचीकरूनिप्रार्थना ॥ मगविनवावें
नंदनंदना ॥ कींभवार्णवतारकाश्रीकृष्णा ॥ परमानंदापरमेश्वरा ॥ ५६ ॥
चिरंजीवीअतिसुंदर ॥ आणिऋणत्रयापासूनिशीघ्र ॥ मुक्तकरीलऐसापुत्र
॥ मजलादेईदयाळा ॥ ५७ ॥ प्रार्थनाकरुनीएवरीती ॥ मगवेदवेत्याब्राम्हणा-
प्रती ॥ आसनंदेउनीपूजानिश्चिनीं ॥ गंधमाल्येंसींकीजिये ॥ ५८ ॥ आणित-
याब्राम्हणाकारण ॥ दानदेउनीदधिभाजन ॥ मगउभयहस्तजोडून ॥ प्रार्थ-
नीकीजेतयाची ॥ ५९ ॥ दुर्वासम्हणेगेद्रोणपत्नी ॥ ऐशियाप्रकारेंकरितांजा
णीं ॥ सर्वमनोरथपूर्णहोउनी ॥ अंतींमोक्षप्राप्तहोय ॥ ६० ॥ ऐसेंदुर्वासाचेंव
चन ॥ ऐकूनीकृपीसतीरत्न ॥ तत्काळहोउनीआनंदपूर्ण ॥ व्रताचरणकरीत
से ॥ ६१ ॥ तयेदिनींश्रीआदित्य ॥ मकरराशीसींझोतांप्राप्त ॥ तिलोद्वर्तनपूर्व
कंयथार्थ ॥ स्नानकरींगंगेचें ॥ ६२ ॥ मगदुर्वासाचीपूजाकरून ॥ पूर्वोक्त-
रीत्यातयालागुन ॥ प्रतिमासहितदधिमंथन ॥ दीधलेंदानभक्तीनें ॥ ६३ ॥
त्यांव्रतप्रभावेंकरून ॥ कृपीसीझालासुंदरनंदन ॥ ऋणत्रयमोचकयशास्वी

पूर्ण ॥ अश्वत्थामाचिरंजीवजो ॥ ६४ ॥ आणिझालीदारिद्र्यमुक्त ॥ उत्तमभो गभोगीयथार्थ ॥ ऐसेंअसेपैंसामर्थ्य ॥ दधिमंथनदानाचें ॥ ६५ ॥ सूतम्हणे शौनकांलागुनी ॥ एवंरीत्याज्याकामिनी ॥ यथाशक्तीआचरतीजाणीं ॥ नयांचींदुःखेंदग्धहोती ॥ ६६ ॥ आणिवाढेबहुसंतती ॥ सर्वमनोरथपूर्णहो ती ॥ इहपरत्रींभुक्तिमुक्ती ॥ प्राप्तहोतीनिश्चयें ॥ ६७ ॥ सूर्यजातांमकरराशीं ॥ तिलोद्वर्तनपूर्वकेंसी ॥ स्नानकरोनीयथाविधीसी ॥ श्राद्धकीजेअर्पि उक ॥ ६८ ॥ वेदवेत्त्याविप्रांकारणें ॥ तिलमयधेनूदानदेणें ॥ तिलतैलाचेदी पलावणें ॥ शिवगृहामाझारी ॥ ६९ ॥ तिलआणिस्वच्छतंदुल ॥ याहींपूजा वाहूंपाल ॥ आणिवांटावेसगुडतिल ॥ स्नेहवृद्धीकारणें ॥ ७० ॥ तिलांचेंक रावेंहवन ॥ तिलकरावेसगुडभक्षण ॥ तिलनाम्रपात्रससुवर्ण ॥ दानदीजे विप्रासीं ॥ ७१ ॥ शंभूवरीघृताभिषेककरितां ॥ तमांतकासींघृतेंस्नापितां ॥ मनोरथासीहोयपूर्णता ॥ सत्यसत्यजाणापैं ॥ ७२ ॥ वस्त्रतांबूलआणिरत्न ॥ विप्रांसींदीजियेसंपूर्ण ॥ आणियथाशक्तीब्राम्हणभोजन ॥ भक्तिभावें-घालिजे ॥ ७३ ॥ सौभाग्यद्रव्यर्थसुघटदान ॥ सुवासिनीसौभाग्यवाय न ॥ दानदेतांसौभाग्यपूर्ण ॥ प्राप्तहोयस्त्रियांसीं ॥ ७४ ॥ आणिमकरसं क्रांतिदिनीं ॥ एवंप्रकारेंद्विजांलागुनी ॥ दानेंदेतांवासरमणी ॥ प्रसन्नहोय निर्धारें ॥ ७५ ॥ आणिजन्मोजन्मामाझारी ॥ सर्वमनोरथपूर्णकरी ॥ आणि नदिनींस्नानजोनकरी ॥ तोरोगीहोयसप्तजन्म ॥ ७६ ॥ ऐसीहीमकरसं-क्रांतीकथा ॥ भक्तिभावेंश्रवणकरितां ॥ नाशहोयसर्वदुरितां ॥ हीसत्यता जाणिजे ॥ ७७ ॥ इतिश्रीमकरसंक्रांतीकथा ॥ ब्रम्हांडोक्तझालीसमाप्ता ॥ यांतअसेलन्यूनाधिकता ॥ तरीक्षमाकीजेसज्जनीं ॥ ७८ ॥ इतिश्रीब्रम्हां डपुराणेमकरसंक्रांतीपूजाकथासमाप्ता ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु श्रीगोपीजनवल्लभार्पणमस्तु ॥ श्रीजानकीजीवनार्पणमस्तु ॥ श्रीपांडु रंगार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभंभवतु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ ५ ॥

अथरथसप्तमीकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ नमोजीसूर्यनारायण ॥ जोसकलजगनाचाप्राण ॥ करी भक्तजनांचेंत्राण ॥ अदभ्रकरुणाम्हणोनी ॥१॥ कीचकेंद्रौपदीछळितां ॥ स्म. मात्रेंसोडवीसविता ॥ त्यानारायणासनमितां ॥ अनंतपापेंभस्महोती ॥ २ ॥ जो अंतरिक्षींगतागतें ॥ जागवीस्वस्वकार्यीजगातें ॥ मुमुक्षुजनहोस्तवात्यानें ॥ भवचक्रातेंचुकवावा ॥ ३ ॥ सर्वदेवआहेतअगोचर ॥ म्हणोनिहाझालागोचर ॥ हेंनजाणतीतेगोचर ॥ वनचरतुल्यगणावे ॥ ४ ॥ जोउदयास्तेंकरून ॥ आयुष्यनेतहरून ॥ नारायणभजनावांचून ॥ नेलाजोक्षणत्यासची ॥ ५ ॥ ऐसाउद यास्तेंपरोपकार ॥ करीजोतपानमजेनर ॥ तोमनुजांनसाचार ॥ म्हणावाखर निश्चयें ॥ ६ ॥ ज्याच्याअर्घ्यदानेंकरून ॥ रोगजातीसर्वजळून ॥ हेंलोकांसक रून ॥ भुलूनिजगगेलेंपहा ॥ ७ ॥ असोजयाचागुणसागर ॥ धुंडाळितांनक ळेपार ॥ चतुर्मुखादिसर्वसुर ॥ त्यांनअपारसत्यहोती ॥ ८ ॥ जेथेंमंदराद्रीची गडबड ॥ तेथेंपरमाणूच्याकायपाड ॥ ज्ञानूखाचीदेतांबाड ॥ होयबडबडस र्वंनी ॥ ९ ॥ मीतोंपामरमंदमती ॥ ज्याचरूवीबुधदमती ॥ परीवर्णितोंस्वकी

घमती ॥ फळहूनिनिश्चितकरावया ॥ १० ॥ आतांसांगतोंरथसप्तमीकथा ॥ जी श्रवणेंचुकवीरोगव्यथा ॥ नीतेंसोडोनियांपृथा ॥ व्यर्थकथाकांगातां ॥ ११ ॥ ऐकाश्रोतेहोसावधान ॥ सांगतोंआतांस्नानविधान ॥ अरुणोदयींजेंकरून ॥ देहपावननिश्चयें ॥ १२ ॥ माघशुक्लरथसप्तमी ॥ जीतिळमात्रनसेकमी ॥ सूर्यग्रहणाहूनिस्वामी ॥ जीचेनामींसवितृदेव ॥ १३ ॥ स्नानआणिअर्घ्यदान ॥ जीनेंकरितांकोटिगुण ॥ आयुरारोग्यादिसर्वगुण ॥ कांहींऊननसेची ॥ १४ ॥ स्नानासआदिनथाउत्तम ॥ त्यांतअसेलजरीसंगम ॥ त्याचेंपुण्यहोयअगम ॥ सफळजन्महोतसे ॥ १५ ॥ करावारौप्यसुवर्णजात ॥ दीपतुंबीफलनिर्मित ॥ करोनितैलपूरित ॥ वर्तीआंतलावावी ॥ १६ ॥ स्नानकालींसुरंजित ॥ धरावामस्तकींसुशोभित ॥ भगेंसमाहित ॥ आदित्यातेंध्यातजी ॥ १७ ॥ मगमंत्रपूर्वकतेदीप ॥ उदकींजायपाप ॥ सूर्यप्रसादेंसमग्रताप ॥ आपेंआपजातसे ॥ १८ ॥ ईचीसप्तमगदळें ॥ नेशींचबोरीचींसातविमळें ॥ शिरींवाम... नेनिर्मळें ॥ भाववळेंकरूनी ॥ १९ ॥ याचाम्हणोनियांमंत्र ॥ मगअर्घ्यद्यावेंपवित्र ॥ त्यासप्रसन्नहोयमित्र ॥ यांतचित्रकायसें ॥ २० ॥ केल्यावरीअर्घ्यप्रदान ॥ करावीसप्तमीचीप्रार्थना ॥ जीच्यारत्नवेंयमयातना ॥ चुकतीनानासत्यची ॥ २१ ॥ ऐसेंस्नानझाल्यावर ॥ पूजावामगदिवाकर ॥ त्याचासांगतोंप्रकार ॥ अल्पविस्तरवव्यर्थ ॥ २२ ॥ रंगेंलिहावास्यंदन ॥ त्यांतलिहावाविकर्तन ॥ षोडशरूपेंकरून ॥ बिंबरूपींपूजावा ॥ २३ ॥ आतांयाव्रताचेंफळ ॥ सांगतोंकोणाआलेंअचळ ॥ तेंसावधानसकळ ॥ श्रोतेरसाळपरिसोत ॥ २४ ॥ श्रीकृष्णापुसेयुधिष्ठिर ॥ रथसप्तमीचाप्रचार ॥ केसावर्तलाभूकर ॥ सांगासाचारमजलागी ॥ २५ ॥ जेंआचरतांव्रत ॥ चक्रवर्तित्वप्राप्तहोत ॥ पुण्यहोयअगणित ॥ ऐसेंनिश्चितसांगीतलें ॥ २६ ॥ प्रश्नऐकोनीकमळापतीप्रती ॥ कथासांगेधर्माप्रती ॥ ज्याचीकीर्तीदेवगाती ॥ दावीलोकरीतीतो ॥ २७ ॥ होताकांबोजनामदेशीं ॥ भूपाळविख्यातक्षत्रियवंशी ॥ यशोवर्मास्वप्रजेसीं ॥ धर्मोपदेशींवागवी ॥ २८ ॥ तयासवृद्धवयांत ॥ पुत्रजन्मलाव्याधियुक्त ॥ नोदेखवोनियांसुत ॥ नृपचिंताग्रस्तकीं ॥ २९ ॥ एकेदिवसीं

राजसदनीं ॥ आला विनीतनामकमुनी ॥ त्यासरायें पूजोनी ॥ नमूनिवृत्त- पूशिलें ॥३०॥ मजझालावृद्धवयांत ॥ अनेकरोगयुक्तसुत ॥ याचेंपापसांगा निश्चित ॥ तुम्हांविदितसर्वअसे ॥३१॥ ध्यानींआणुनीवृत्तांत ॥ राजाप्रतीमु नीवदत ॥ पूर्वजन्मींहातुझासुत ॥ धनवंतवैश्यहोता ॥३२॥ धनवंतअसो- नीकृपण ॥ देईनाचीकोणासिधन ॥ पूर्वपुण्येंझालेंदर्शन ॥ रथसप्तमीव्रता- चें ॥३३॥ नकरोनिदेखिलेंव्रतास ॥ त्यापुण्येंआलातुझ्यापोटास ॥ आतां- झालेरोगयास ॥ त्यापापासभोगितो ॥३४॥ वैभवअसोनीदाननकरी ॥ त्या सिव्याधीहोतीनानापरी ॥ भिक्षामागेतोघरोघरीं ॥ सत्यनिर्धारींराजाहो ॥ ३५॥ मगराजापुसेब्राम्हणास ॥ कैसाहोईलपापनाश ॥ कायकरावेंनेमास ॥ जेणेंत्रासजाईलहा ॥३६॥ ब्राम्हणवदेराजाप्रत ॥ कराराथसप्तमीचेंव्रत ॥ भक्तिभा वेंतुझासुत ॥ होईलदुरितमुक्तकीं ॥३७॥ याव्रताचाकरीलनेम ॥ तरीहोईलसा- र्वभौम ॥ होतीलसर्वपूर्णकाम ॥ आचरतांसप्रेमभावानें ॥३८॥ मगरावपुसेव्र तविधी ॥ सांगाआचरावेंकधीं ॥ रोगदारिद्र्यादिव्याधी ॥ पळतीसांधींपदाच रणें ॥३९॥ मगविप्रवदेरायास ॥ शुक्लपक्षमाघमास ॥ षष्ठीचापेतांदिवस ॥ स्नानासनदीतीरींजावें ॥४०॥ घेऊनियांशुक्लतिल ॥ नदीवाप्यादिअथवसलील ॥ नारतम्यपाहूनिविमळीं ॥ स्नानशीतळकरावें ॥४१॥ स्वस्ववर्णप्रयुक्त ॥ मं त्रपूर्वकव्हावेंस्नान ॥ मगयेउनीगृहांत ॥ इष्टदेवतपूजावें ॥४२॥ देवपूजनानंत र ॥ सूर्यपूजनीजावेंसत्वर ॥ समर्पावेंपूजोपचार ॥ नमस्कारकरावे ॥४३॥ मगस्वम[illegible]दिरींयेउन ॥ पंचयज्ञसमर्पून ॥ बाळभृत्यातितांरसमर्पून ॥ मगअश नकरावें ॥४४॥ रात्रीसबोल[illegible]ब्राम्हण ॥ जेवेदशास्त्रपरायण ॥ तयांपूजो- नीनारायण ॥ ध्यावाजगत्प्राणमनीं ॥४५॥ संकल्पकरावारात्रींत ॥ निराहा रसहोनीसप्तमींत ॥ सर्वभोगविवर्जित ॥ अष्टमींतजेवीन ॥४६॥ संकल्पऐसा करून ॥ उदकउदकींसोडून ॥ मगभूमीवरीकरावेंश[illegible]न ॥ शुद्धमनठेवावें ॥४७॥ मगांप्रातःकाळींउठून ॥ स्नानादिकर्मेंसारून ॥ रथकरावाकां[illegible]चन ॥ अथवारौप्यनि- र्मित ॥४८॥ छुद्रघंटासमायुक्त ॥ सर्वोपस्करसहित ॥ सर्वा[illegible]रलेंविभिन ॥ अथव [illegible]मुक्ती ॥४९॥ तदनंतरमध्यान्हसमयीं ॥ स्नानादिक[illegible]शुद्धतोयीं ॥ [illegible]

कोणेठायीं ॥ नदेतांपायींगृहापावें ॥५०॥ सूर्यस्तुतीकरून ॥ नित्यकर्मसंपा-
दून॥ मगकरोनीस्वस्तिवाचन॥ रथस्थापनकरावा॥५१॥ यान्वेंसांगतोंआतांस्था
न॥ मंडपकरावाविस्तीर्ण॥ सुगंधकुंकुमेंचर्चून॥ पुष्पमाळाबांधाव्या॥५२॥ धू
पेंकरावासुधूपित॥ मध्येंरथसुस्थापित॥ पूजावासूर्यनारायणत्यांत॥ यथावि
त्तवैभवें॥५३॥ जोवित्तशाठ्यकरील॥ सूर्यप्रतिमात्याचीविकळ॥ पूजनहोईल
निष्फळ॥ भावबलपाहिजे ॥५४॥ रथसारथ्यासहित॥ रथपूजावारथांत॥ त्याच्या
समस्तपापांचाघात॥ होईलनिश्चितजाणावें॥५५॥ पुष्पधूपाद्यलंकार॥ सम
र्पावेसर्वोपचार॥ यथाविभवविस्तर॥ सहस्रकरपूजावा॥५६॥ नानाविधप-
क्वान्नें॥ नैवेद्यअर्पावाप्रेमानें॥ मुखवासतांबूलभावानें॥ शरूमनेंअर्पावे॥५७
॥ अधिकारपरत्वेंमंत्रांनीं॥ वेदपुराणोक्तस्तोत्रांनीं॥ स्तवूनिसूर्यआणावाध्या
नीं॥ सवितृमंडलमध्यवर्ती॥५८॥ मगकरावेंप्रार्थन॥ भक्तिहीनक्रीयाहीन॥
मंत्रहीनहेंविधान॥ मजज्ञाननसेदेवा॥५९॥ जरीतुझाहोईलप्रसाद॥ ऐसेंभा
वेंसद्गद॥ तरीचमाझाजाईलप्रमाद॥ पूजितांवरदप्रसन्न॥६०॥ जरीअसेलवि
त्तहीन॥ तरीरंगेंकाढावास्यंदन॥ त्यांतरविबिंबकांचनें॥ यथाशक्त्यापूजावा-
॥६१॥ रात्रौकरावेंजागरण॥ गावेंमंगलसुंदरगायन॥ वाचावेंपवित्रसूर्याख्या
न॥ ध्यानधरावेंसूर्याचें॥६२॥ मगरथचर्यापाहावी॥ अलोचनरात्रीदवडावी॥
प्रातःस्नानसंध्याकरावी॥ भक्तिवरावीनारायणीं॥६३॥ मगकरावेंब्राम्हण
भोजन॥ यथाशक्तीकरावेंपक्वान्न॥ देऊनियाचकांसीदान॥ सर्वांसभ्र[illegible]
वेंकीं॥६४॥ रथद्यावाआचार्यास॥ रक्तधेनूदक्षिणावाम्[illegible]॥ आरक्तवस्त्र[illegible]घालावें
शोभेस॥ सोपस्कारअर्पावा॥६५॥ ऐसेंकरीलजोव्रत॥ त्यासअलभ्यनसेज-
गतांत॥ प्रासहोईलत्यासइच्छित॥ नारायणप्रसादें॥६६॥ यास्तवरथसप्तमी
व्रत॥ करोशीघ्रतुझासुत॥ होईलजगींविख्यात॥ रोगमुक्तनिश्चयें॥६७॥ ज-
रीहोईलसूर्यप्रसाद॥ मगतेथंकेवींराहीलगद॥ सूर्यभक्तीचेंअगद॥ संसारमद
घालवी॥६८॥ भोगी[illegible]लराज्यनिष्कंटक॥ होईलत्रैलोक्याचानायक॥ धनधान्यसंतती-
लभधानादिक॥ [illegible]असिअर्कप्रसन्न॥६९॥ पुत्रपौत्रादीसंतती॥ प्राप्तहोईलअवि
नसंपत्ती॥ [illegible]कवर्ती॥ सूर्यलोक[illegible]॥७०॥ [illegible]

चक्सेन ॥ ऐसेंसविस्तरकथून ॥ तपोयुक्ततोब्राम्हण ॥ स्वच्छंदेंगमनकरीमग ॥७१॥ नृपाब्राम्हणेंउपदेशिलें ॥ त्याचमार्गेंव्रतकेलें ॥ पापसर्वजळूनिगेलें ॥ दिव्यझालेंपुत्रगात्र ॥७२॥ ऐसेंव्रतकरून ॥ जन्मांतरींनृपनंदन ॥ चक्रवर्तित्व पावून ॥ मोक्षस्थानअंतींपावे ॥७३॥ जोप्रसिद्धमांधाता ॥ पित्याचेउदरींज- न्मलानत्वतां ॥ इंद्रमुखींतर्जनीदेतां ॥ जोवाढलानत्क्षणीं ॥७४॥ त्याचीक थापुराणांत ॥ आहेबहुर्षिवर्णित ॥ तोचिझालाहानृपसुत ॥ सप्तमीव्रतक रितांची ॥७५॥ जोकरीलकथाश्रवण ॥ त्यासहीहोईलव्रतपुण्य ॥ करितां कथेचेंपठण ॥ उत्थापनपापाचें ॥७६॥ जयाचीभक्तीसूर्यनारायणीं ॥ त्या चीसुकेपमजाचणी ॥ कृष्णास्वमुखेंवारवाणी ॥ ज्याचीवदेवाणीकीं ॥७७॥ ऐसाकरोनीरथवर ॥ सुवर्णनिर्मितपरिकर ॥ आंतसौवर्णसहस्रकर ॥ प- रिवारजेणेंदीधला ॥७८॥ माघशुक्लसप्तमीस ॥ जेणेंदीधलाआचार्यास ॥तोसार्वभौमपदास ॥ सत्यसत्यपावेलकीं ॥७९॥ ऐसीकथासविस्तर ॥ श्रवणकरोनीयुधिष्ठिर ॥ सूर्यासकरीनमस्कार ॥ सपरिवारसप्रेमें ॥८०॥ हीरथसप्तमीकथासुंदर ॥ संमतव्रतराजग्रंथाधार ॥ सदापरिसोतश्रोते चतुर ॥ नमस्कारसूर्याकरोनी ॥८१॥ इतिश्रीरथसप्तमीकथासमाप्ता ॥

अथशिवरात्रिकथाप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ जेथेंसर्वदाशिवस्मरण॥ तेथेंभुक्तिमुक्तिसर्वकल्याण ॥नानासंकटेंविघ्नेंदारुण॥ नबाधतीकालत्रयीं ॥१॥ संकेतेंअथवाहास्येंकरू न॥ भलत्यामिषेंघडोशिवस्मरण ॥ नकळतांपरिसासीलोहजाण॥ संघरतांसुव र्णकरी॥२॥नकळतांप्राशिलेंअमृत॥ परीअमरकरीयथार्थ॥ औषधीनेणतांभ क्षित॥ परीरोगसर्वथाहरीकीं॥३॥ शुष्कतृणपर्वतअद्भुत॥ नेणतांबाळकअक स्मात॥अग्निस्फुलिंगटाकित॥ परीभस्मयथार्थकरीकीं॥४॥ तैसेंनकळतांघ डेशिवस्मरण॥ परीसकळदोषांहोयदहन॥ अथवाविनोदेंकरून॥ शिवस्मर णघडोकां॥५॥ हेकांन्यर्थहाकाफोडिती ॥ शिवशिवनामेंओरडती ॥ अरेकां हेउगेनराहती ॥ हरहरगर्जतीवेळोवेळां ॥६॥ शिवनामाचाकरितीकल्होळ॥ माझेंउठविलेंकपाळ ॥ शिवशिवम्हणतीवेळोवेळ॥ काययेनेंयांच्याहाता॥ ७॥ऐसीहेळणाकरीक्षणक्षणीं॥ परीउमावरशुभनामघेवदनीं॥ पुत्रकन्याना- मेंकरूनी॥ शिवस्मरणघडोकां॥८॥ महाप्रीतीनेंकरितांशिवस्मरण॥आद रेंकरितांशिवध्यान॥ शिवरूपमानूनिब्राम्हण॥ संतर्पणाकरीसदा॥९॥ऐ शीशिवींआवडीपरी॥ त्याहीमाजीआलीशिवरात्री॥ उपवासजाग्रणकरी ॥ होयवाइरीमहत्पाप॥१०॥ त्यादिवशींबिल्वदळेंघेऊन॥ यथासांगघडलेंशि वार्चन॥ तरीसहस्त्रजन्मींचेंपापसंपूर्ण॥ भस्महोऊनजाईल॥११॥ नित्यबिल्व दळेंशिवासींवाहत॥ त्याएवढानाहींपुण्यवंत॥ तोतरेलहेंनवलनव्हेसत्य॥त्या च्यादर्शनेंबहुततरती॥१२॥ प्रातःकाळींघेतांशिवदर्शन॥ यामिनींतलेंपापजा यजळोन॥ पूर्वजन्मींचेदोषगहन॥ मध्यान्हींदर्शनघेतांनुरती॥१३॥ सायका ळींशिवपाहतांसप्रेम॥ सप्तजन्मींचेंपापहोयभस्म॥ शिवरात्रीचामहिमाप रम॥ शेषहीवर्णूशकेना॥१४॥ कपिलाषष्ठीअर्धोदयसंक्रमण॥ महोदयग जच्छायाग्रहण॥ इतुकेंहीपर्वकाळओंवाळून॥ शिवरात्रीवरूनटाकावे॥१५॥ शिवरात्रीआधींचपुण्यदिवस॥ त्याहीवरीपूजनजागरणविशेष॥ त्रिकाळ पूजाआणिरुद्रघोष॥ त्याच्यापुण्यासींपारनाहीं॥१६॥ वसिष्ठविश्वामित्रादि मुनीश्वर॥ सुरगणगंधर्वकिन्नर॥ सिद्धचारणविद्याधर॥ शिवरात्रीव्रतक रिताती॥१७॥ यदर्थींसुरसकथाबहुत॥ शौनकादिकांसांगेसूत॥तीक्षोतीं

ऐकावीसावधानचित्त॥ अत्यादरेंकरूनियां॥१८॥ नरीमासांमाजीमाघमास ॥ज्याचाव्यासमहिमावर्णीविशेष॥ त्याहीमाजीकृष्णाचतुर्दशीस॥ मुख्यशि वरात्रजाणिजे॥१९॥ विंध्याद्रिवरीएकव्याध॥ मृगपक्षीघातकपरमनिषिद्ध ॥महानिर्दयहिंसकनिषाद॥ केलेअपराधबहुततेणें॥२०॥ धनुष्यबाणघेऊनि करीं॥ पारधीसचाललादुराचारी॥ पाशवागुराकक्षेसिधरी॥ कपचलेनह रिलवर्ण॥२१॥ करींगोधांगुलित्राण॥ आणिकहातींशस्त्रसामग्रीघेऊन॥ का ननींजातांशिवस्थान॥ शोभायमानदेखिलें॥२२॥ तंवतोशिवरात्रीचादि न॥ यात्राआलीचहूंकडून॥ शिवमंदिरशृंगारून॥ शोभाआणिलीकेला सींची॥२३॥ रत्नखचितनगरवर्ण॥ देवालयझळकेशोभायमान॥ गगनचुं बितध्वजपूर्ण॥ रत्नजडितकलशतळपती॥२४॥ मध्येंमणिमयशिवलिंग ॥ भक्तपूजाकरितीसांग॥ अभिषेकधाराअभंग॥ विप्रधरितीरुद्रघोषें॥ २५॥ एकटाळमृदंगघेऊन॥ सप्रेमेंकरितीशिवपूजन॥ अनेकरटाळीवाज वून॥ हरहरशब्देंघोषकरिती॥२६॥ नानापरिमळद्रव्यसुवास॥ तेणेंद- शदिशादुमदुमिल्याविशेष॥ लक्षदीपांचेप्रकाश॥ जलजघोषघंटारव॥ २७॥ शशिमुखागर्जतीभेरी॥ त्यांचानादनमायेअंबरीं॥ एयचतुर्विधवाद्यें नानापरी॥ भक्तवाजवितीआनंदें॥२८॥ तोंतेथेंव्याधपातला॥ समोरवि लोकीसर्वसोहळा॥ एकमुहूर्तउभाठाकला॥ हांसतबोलिलाविनोदें॥२९॥ हेमूर्खअवघेंजन॥ येथेंद्रव्यकायनासोन॥ आंतदगडबाहेरपाषाण॥ देवप- णयेथेंकैंचें॥३०॥ उत्तमअन्नसांडोन॥ व्यर्थकांकरितीउपोषण॥ ऐशीपावे- षाकरीततेथून॥ काननाप्रतीजातसे॥३१॥ लोकनामेंगर्जतीवारंवार॥ आ पणाहीविनोदेंम्हणेशिवहर॥ सहजसव्यापालोनिशिवमंदिर॥ घोरकांतार प्रवेशला॥३२॥ वाचेरिसलागलातोविवेध॥ विनोदेंबोलेशिवशब्द॥ नाम मतापेंदोषअगाध॥ जळूनसर्वचालिले॥३३॥ घोरांदरसेवितांवन॥ नाढळे तींचजीवधुदारुण॥ तोंवरुणदिग्वधूचेंसदन॥ वासरमणीप्रवेशला॥३४ दिशाप्रवर्तलीसबळी॥ कींब्रह्मांडइवीभरलेंकाजळ॥ कींविशाळकृष्णपक्ष ..॥ ..प्रकाशउपस्थिला॥३५॥ विगतधवाजेवींकामिनी॥ तेवींनिशा...

कवाभामिनी ॥ जरीमंडितदिसेउडुगणीं ॥ परीपतीहीनरजनीते ॥ ३६ ॥ जैसापंडितगेलासभेंतून ॥ मूर्खजल्पतीपाखंडज्ञान ॥ तेवींअस्ताजातांकिरण ॥ उडुगणमागेंझळकती ॥ ३७ ॥ असोऐशीनिशादाटलीसुबुद्ध ॥ अवघावेळउपवासनिषाद ॥ तोंएकसरोवरअगाध ॥ दृष्टींदेखिलेंशोधितां ॥ ३८ ॥ अनेकसंपत्तीसभाग्यसदनीं ॥ तेवींसरोवरींशोभतीकुमुदिनी ॥ नटींबिल्ववृक्षगगनीं ॥ शोभायमानपसरला ॥ ३९ ॥ योगभ्रष्टकर्मभूमीस पावतीजनन ॥ तेवींबिल्वदाळियागगनींहून ॥ भूमीसलागल्यायेऊन ॥ माजीरविशशिकिरणनदिसे ॥ ४० ॥ त्यांततमदाटलेंदारुण ॥ माजीबैसलाव्याधमेऊन ॥ शरासनींशरलावून ॥ कानाडीओढूनसावजलक्षी ॥ ४१ ॥ दृष्टींबिल्वदळेंदाटलींबहुत ॥ तींदक्षिणहस्तेंखुडोनिटाकित ॥ तोंतेथेंपूर्वजहस्तेंस्थापित ॥ शिवलिंगदिव्यहोतें ॥ ४२ ॥ त्यावरीबिल्वदळेंपडत ॥ तेणेंसंतोषलाअपर्णानाथ ॥ व्याधासउपवासजागरणघडत ॥ सायासनकरितांसहजची ॥ ४३ ॥ याचेसिशिवनामाचाचाळा ॥ हरहरम्हणेवेळोवेळां ॥ पापक्षयहोतचालिला ॥ पूजनस्मरणसर्वघडलें ॥ ४४ ॥ एकयामझालीरजनी ॥ तोंजलपानालागींएकहरिणी ॥ आलीतेथेंतोगर्भिणी ॥ परमसुकुमारतेजस्वी ॥ ४५ ॥ व्याधतिणेंलक्षिलादुरून ॥ कृतांतवत्परमदारुण ॥ आकर्णवोढिलाबाण ॥ देखोनिहरिणीबोलतसे ॥ ४६ ॥ म्हणेमहापुरुषाअन्यायाविण ॥ कांमजवरीलाविलाबाण ॥ मीतंवआहेंगर्भिण ॥ वधतुवांनकरावा ॥ ४७ ॥ उदरांतगर्भसूक्ष्मअज्ञान ॥ वधितांतुजदोषदारुण ॥ एकरथभरीजीववधितांसान ॥ तरीएकवत्सवधियेला ॥ ४८ ॥ शतवत्सवधितांएक ॥ वृषभहत्येचेंपातक ॥ शतवृषभतेंगोहत्यादेख ॥ घडलीशास्त्रवदतसे ॥ ४९ ॥ शतगोहत्येचेंपातकपूर्ण ॥ एकवधितांहोयब्राम्हण ॥ शतब्रम्हहत्यांचेंपातकजाण ॥ एकस्त्रीवधिलिया ॥ ५० ॥ शतस्त्रियांहूनीअधिक ॥ एकागुरुहत्येचेंपातक ॥ त्याहूनिशतगुणितदेख ॥ एकगर्भिणीवधिलिया ॥ ५१ ॥ तरीअन्यायपनसतांयेअवसरीं ॥ मजमारिसीकांवनांतरीं ॥ व्याधम्हणेकुटुंबघरीं ॥ उपवासीतदुःखपाहातसे ॥ ५२ ॥ मीहीआजीनिराहार ॥ अन्नाहींअणुमात्र ॥

परीमृगीहोउनीसुंदर ॥ गोष्टीवदसीशास्त्रींच्या ॥ ५३ ॥ मजआश्चर्यवाटतेंथोदीं ॥ नराऐशासांगसीगोष्टी ॥ नुजदेखोनियांदृष्टी ॥ दयाहृदयींउपजतसे ॥ ५४ ॥ पूर्वीतूंहोतीसकोण ॥ नुजऐवढेंज्ञानकोठून ॥ तूंविशालनेत्रीरूपलावण्य ॥ सर्ववर्तमानमजसांगें ॥ ५५ ॥ मृगीम्हणेतेअवसरीं ॥ पूर्वीमंथनकरितांक्षीरसागरीं ॥ चतुर्दशरत्नेंकाढिलींसुरासुरीं ॥ महाप्रयत्नेंकरूनियां ॥ ५६ ॥ त्यामाजीमीरंभाचतुर ॥ मजदेखोनीभुललीसुरवर ॥ नानातपेंआचरोनिअपार ॥ तपस्वीपावतीआम्हातें ॥ ५७ ॥ म्यांनयनकटाक्षजाळपसरून ॥ बांधिलेनिर्जरांचेमन ॥ माझियाअंगसुवासेंवेधून ॥ मुनिभ्रमरधांवती ॥ ५८ ॥ माझेंगायनऐकावयासुरंग ॥ सुधापानींधांवतीकुरंग ॥ मीभोगींस्वर्गींचेदिव्यभोग ॥ स्वरूपेंनमानींकोणासी ॥ ५९ ॥ मदअंगींचढलाबहुत ॥ शिवभजनटाकिलेंसमस्त ॥ शिवगर्भीसोमवारप्रदोषव्रत ॥ शिवार्चनसांडिलेंम्यां ॥ ६० ॥ सोडूनिंयांसुधापान ॥ करूंलागल्येंमद्यप्राशन ॥ हिरण्यनामादैत्यदारुण ॥ सुरांसोडुनीरतल्येंत्यापासीं ॥ ६१ ॥ ऐसाल्लोटलाकाळअपार ॥ मृगयेसगेलातोअसुर ॥ त्यादुष्टाभंगेंअपर्णावर ॥ भजनपूजनविसरल्यें ॥ ६२ ॥ मनासऐसेंवाटलेंपूर्ण ॥ असुरगेलामृगयेलागून ॥ इतुक्यांनध्यावेंशिवदर्शन ॥ म्हणोनिगेलेंकैलासा ॥ ६३ ॥ मजदेखतांहिमनगजामात ॥ परमक्षोभोनीशापदेत ॥ तूंपरमपापिणीयथार्थ ॥ मृगीहोईमृत्युलोकीं ॥ ६४ ॥ तुझ्यामरव्यादोघीजणी ॥ त्याहोतीलतुजसवेंहरिणी ॥ हिरण्यअसुरमाझियेभजनीं ॥ असावधसर्वदा ॥ ६५ ॥ तोहीमृगहोउनिसत्य ॥ तुम्हांमींचहोईलरत ॥ ऐकव्याधासावचित्त ॥ मगम्यांशिवप्रार्थिला ॥ ६६ ॥ हेपंचवदनाविरूपाक्षा ॥ सच्चिदानंदाकर्माध्यक्षा ॥ दक्षमखदळनासर्वसाक्षा ॥ उःशापदेईआम्हातें ॥ ६७ ॥ भोळाचक्रवर्तीत्याकाळ ॥ उःशापवदलापयःफेनधवळ ॥ द्वादशवर्षेंभरतांतत्काळ ॥ पावाल्माझियापदातें ॥ ६८ ॥ मगआम्हींमृगयोनीं ॥ जन्मलोंयेकर्मअवनीं ॥ तरीमीगर्भिणीआहेंहरिणी ॥ प्रसूतिकाळसमीपआला ॥ ६९ ॥ तरीमींआपुल्यास्वस्थळाजाउन ॥ सत्वरस्येतपेंगर्भठेवून ॥ मगसुखेंघेईप्राण ॥ सत्यवचनहेंमाझें ॥ ७० ॥ ऐसेंबोलतीसात्विक ॥ पांचरील्याधकायबोलत ॥ तंगोष्टबोलसीयथार्थ ॥

परीविश्वासमजनवाटे ॥ ७१ ॥ नानापरीअसत्यबोलोन ॥ करावेंशरीराचेंरक्षण ॥ हेंप्राणिमात्रांसआहेज्ञान ॥ नरांतूंशपथवदेंआतां ॥ ७२ ॥ मद्दत्यापेंउच्चारून ॥ शपथदेययथार्थपूर्ण ॥ यावरीतीहरिणीदीनवदन ॥ वाहृतआणऐकाते ॥ ७३ ॥ ब्राम्हणकुळींउपजोन ॥ जोनकरीवेदशास्त्राध्ययन ॥ सत्यशौचवर्जितसंध्याहीन ॥ माझेशिरींपातकतें ॥ ७४ ॥ एकवेदविक्रयकरितीपूर्ण ॥ कृतघ्नपरपीडकनावडेभजन ॥ एकदानासकरितीविघ्न ॥ गुरुनिंदाश्रवणएककरिती ॥ ७५ ॥ रमावरउमावराचीनिंदा ॥ त्यापापाचीमजहोयआपदा ॥ दानदिधलेंजेंब्रम्हवृंदा ॥ हिरोनीघेतीमाघारें ॥ ७६ ॥ एकयतिनिंदाकरिती ॥ एकशास्त्रंपाहतीहेनिंदिती ॥ नानामतंआचरती ॥ स्वधर्मआपुलासांडूनियां ॥ ७७ ॥ देवालयामाजीजाऊनी ॥ हरिकथापुराणश्रवणीं ॥ जेंबैसतीविह्नारवाऊनी ॥ तेकोडीहोतीपापिये ॥ ७८ ॥ जेदेवळांतकरितीस्त्रीसंभोग ॥ कींस्त्रीभ्रतारांतकरितीवियोग ॥ तेनपुंसकहोऊनिअभाग्य ॥ उपजतीयाजन्मीं ॥ ७९ ॥ धर्मकर्मनिंदाकरित ॥ जेजगपूरिषभक्षककागहोत ॥ शिष्यांसींविद्याअसाननसांगत ॥ तोपिंगळाहोतनिर्धारें ॥ ८० ॥ अनुचितप्रतिग्रहब्राम्हणघेती ॥ त्यानिमित्तेंगंडमाळाहोती ॥ परीक्षेवीण्याचागाईवळूनिआणिती ॥ तेअल्पायुषीहोतीयाजन्मीं ॥ ८१ ॥ जोराजाकरीप्रजापीडन ॥ तोयाजन्मींव्याघ्रकांसर्पदारूण ॥ वृथाकरीसाधुछळण ॥ निर्वंशहोयपूर्णत्याचा ॥ ८२ ॥ स्त्रियाव्रतनेमकरित ॥ भ्रतारासींअव्हेरित ॥ धनधान्यअसोनीवंचित ॥ त्यावांगुळाहोतीयाजन्मीं ॥ ८३ ॥ पुरुषकुरूपम्हणूनीत्यागिती ॥ त्यायाजन्मींबाळविधवाहोती ॥ तेथेंहीजारकर्मकरिती ॥ मगत्याहोतीवारांगना ॥ ८४ ॥ ज्याभ्रतारासीनिर्भर्त्सिती ॥ त्यादासीकिंवाकुलटाहोती ॥ सेवकस्वामीचाद्रोहकरिती ॥ तेजन्मायेतीश्वानाच्या ॥ ८५ ॥ सेवकापासूनसेवाघेऊन ॥ त्यानेंनदेजोवेतन ॥ तोअत्यंतभिकारीहोऊन ॥ दारोदारींहिंडतसे ॥ ८६ ॥ स्त्रीपुरुषेंगुजबोलतां ॥ जोजाऊनऐकेतत्त्वतां ॥ त्याचीस्त्रीदुरावेहिंडतां ॥ अन्ननमिळेतयातें ॥ ८७ ॥ जेजारणमारणकरिती ॥ तेभूतप्रेतपिशाचहोती ॥ पतीउपवासेंपीडिती ॥ त्यानेंदुष्काळजन्मावरी ॥ ८८ ॥ स्त्रीरजस्वलाहोऊनी ॥ गृहींवावरेजीपापिणी

पूर्वजरुधिरींपडतीपतनीं ॥ तेघरींपितृगणनयेती ॥ ८९ ॥ देवांच्यादीपांचेंजे तेलनेती ॥ तेयाजन्मींनिपुत्रिकहोती ॥ ज्यारांधितांअन्नवोरूनिभक्षिती ॥ त्यामार्जारीहोतीयाजन्मीं ॥ ९० ॥ ब्राम्हणांसकदान्नघालून ॥ आपणभक्षितीषड्रसपक्वान्न ॥ त्यांचेगर्भपडतीगळोन ॥ आपुलियाकर्मवशें ॥ ९१ ॥ जो मातापित्यातेंसिणवीत ॥ तोयेजन्मींमर्कटहोत ॥ सासुश्वशुरांसीभांडतीगांजित ॥ नरीबाळकनवांचेतिंयेचें ॥ ९२ ॥ मृगीम्हणेव्याधालागुन ॥ जरीमीनयेंपरतोन ॥ तरीहींमहत्पापेंसंपूर्ण ॥ माझेमाथांबैसोत ॥ ९३ ॥ हेमिथ्यागोष्टहोयसाचार ॥ तरीघडोशिवपूजेचाअपहार ॥ ऐसीशपथऐकतांनिर्धार ॥ व्याध शंकलामानसीं ॥ ९४ ॥ म्हणेपतिव्रतेजाईआतां ॥ सत्वरयेईनिर्शासरतां ॥ हरिणीम्हणेशिवपदासीनलवतां ॥ पुण्यवंताजाशील ॥ ९५ ॥ उदकपानकरूनिवेगीं ॥ निजाश्रमींगेलीनेकुरंगी ॥ इकडेव्याधदक्षिणमार्गी ॥ टाकीबिल्वदळेंखुंटोनियां ॥ ९६ ॥ दोनप्रहरझालीयामिनी ॥ द्वितीयपूजाशिवेंमानुनी ॥ अर्धपापजळालेंमुळींहूनी ॥ सप्तजन्मींचेंनेंधवां ॥ ९७ ॥ नामींआवडजडलीपूर्ण ॥ व्याधकरीशिवस्मरण ॥ मृगीमुखेंऐकिलेंनिरूपण ॥ सहजजागरणाघडलेंनया ॥ ९८ ॥ तोंदुसरीहरिणअकस्मात ॥ पातलीतेथेंचतृषाक्रांत ॥ व्याधेंबाणओढितांत्वरित ॥ करुणाभाकीहरिणीते ॥ ९९ ॥ म्हणेव्याधाऐकयेसमर्था ॥ मजकामानळेंपीडिलेंपाहीं ॥ पतीसभोगदेऊनिलवलाहीं ॥ परतूनियेत्त्येंसत्वर ॥ १०० ॥ व्याधआश्चर्यकरीमनांत ॥ म्हणेशपथबोलोनीजाईत्वरित ॥ धन्यतुमचेंजीविन ॥ सर्वशास्त्रार्थठाउका ॥ १ ॥ वापीतडागसरोवर ॥ जोपर्तीतमोडीदेवागार ॥ गुरुनिंदकमद्यपीदुराचार ॥ तींपापेंसमग्रमस्तकींमाझ्या ॥ २ ॥ महाक्षत्रियआपणम्हणवित ॥ समरंगणींमागेंपळत ॥ स्त्रीहरिसीमालोटित ॥ ग्रंथनिंदितमहापुरुषांचे ॥ ३ ॥ वेदशास्त्रांचीनिंदाकरी ॥ संतभक्तांसींद्वेषधरी ॥ हरिहरचरित्रेंअव्हेरी ॥ माझेशिरींतींपापें ॥ ४ ॥ धनधान्यअसोनिपाहीं ॥ पतीलागींशिणवीम्हणेनाहीं ॥ पतीसांडोनीनिजपरगृहीं ॥ तींपापेंमाझियामाथां ॥ ५ ॥ पुत्रस्नुषासन्मार्गेंवर्ततां ॥ त्यांसींव्यर्थचिगांजितीजेनवाहतां ॥ नेकुरूपहोनीतत्वतां ॥ हिंडतांभिक्षानमिळेची ॥ ६ ॥ कंथु

वधुजेवैरकरिती॥तेयेजन्मींमत्स्यहोती॥गुरूचेंउणेंजेपाहती॥त्यांचीसं
पत्तीदग्धहोय॥७॥जेमार्गस्थांचींवस्त्रेंहरिती॥तेअतिशूद्रप्रेतवस्त्रेंपांघु
रती॥आम्हीतपस्वीम्हणूनअनाचारकरिती॥तेघुलेहोतीमोकार॥८॥दा-
सीस्वामीचीसेवानकरी॥तीयेजन्मींहोयमगरी॥जोकन्याविक्रयकरी॥
हिंसकयोनीनिपजेतो॥९॥स्त्रीभ्रताराचीसेवाकरित॥तीसजोव्यर्थचीगां
जित॥त्याचागृहभंगहोत॥जन्मजन्मांतरींनसुटे॥१०॥ब्राम्हणकरीरसवि
क्रय॥घेतादेतामद्यपीहोय॥जोब्रम्हवृंदांअपमानिताहे॥तोहोयब्रम्हराक्ष
स॥११॥एकेंउपकारकेला॥जोनष्टनाठवीत्याला॥तोकृतघ्नजंतझाला॥
पूर्वकर्मींजाणिजे॥१२॥विप्रग्राहीं जेऊनी॥स्त्रीभोगकरीजोनेदिनीं॥तो
श्वानशूकरयोनीं॥उपजेलनिःसंशयें॥१३॥व्यवहारींदहांतबैसोन॥खो
टीसाक्षदेईगर्जोन॥पूर्वजनरकींपावतीपतन॥असत्यसाक्षदेतांची॥१४
दोषीस्त्रियाकरून॥एकीचेंचजोराखेमन॥तोगोचीडहोयजाण॥सारमे
यशरीरीं॥१५॥पूर्वजन्मींकोंडीउदक॥त्याचामळमूत्रनिरोधदेख॥करि
तांसाधुनिंदाअवश्यक॥सत्वरदंतभग्नहोती॥१६॥देवालयींकरीभोजन
॥तरीयेजन्मींहोयक्षीण॥पृथ्वीपतीचीनिंदाकरितांजाण॥उदरींमंदाग्नी
होयपैं॥१७॥ग्रहणसमयींकरीभोजन॥त्यासींपित्तरोगहोयदारुण॥पर
बाळेंविकीपरदेशींनेऊन॥तरीसर्वांगींकुष्ठभरे॥१८॥जीस्त्रीकरीगर्भपतन
॥तीउपजेवंध्याहोऊन॥देवालयटाकीपाडोन॥तरीअंगभंगहोयत्याचा॥
१९॥अपराधावीणस्त्रीसीगांजिताहे॥त्याचेंयाजन्मींएकअंगजाये॥ब्राम्ह
णाचेंअन्नहरितीपापिये॥त्यांचावंशानवाढेकधीं॥२०॥गुरुसंतमातापि
ता॥त्यांसीजोहोयनिर्भर्त्सिता॥तरीवाचाजायतत्वतां॥अडखळेबोलतां
क्षणाक्षणा॥२१॥जोब्राम्हणासीदंडमारी॥त्यासींव्याधिनिडकाललागतीश
रीरीं॥जोसंतासींवादविवादकरी॥दीर्घदंतहोतीत्याचे॥२२॥देवद्वारींचेत
रुवर॥अश्वत्थादिदृष्टसाचार॥तोडितांपांगुळहोयनिर्धार॥भिक्षानमि
ळेहिंडतां॥२३॥जोसूतकान्नभक्षित॥त्याचेउदरींनानारोगहोत॥आप-
णचीपरिमळद्रव्यभोगीसमस्त॥तरीदुर्गंधीमूत्रसर्वांगीं॥२४॥ब्राम्हणा

चेंऋणनदेतां ॥ तरीबाळकपणींमृत्युपावेपिता ॥ जळवृक्षछायामोडितां ॥ तरी
एकहीस्थळनमिळेत्यातें ॥१५॥ ब्राम्हणासींआशालावून ॥ चाळवीनेदीकदादा-
न ॥ तोयेजन्मींअन्नअन्न ॥ करीतहिंडेघरोघरीं ॥२६॥ जोपुत्रद्वेषकरीत ॥ आ
णिदवरिदीयाचेंलग्नमोडित ॥ तरीस्त्रीससळराहेपोटांत ॥ वंध्यानिश्चितसंसा
रीं ॥२७॥ जेणेंब्राम्हणालांधिलेंनिग्रहून ॥ त्यासींसांडसेंतोडीसूर्यनंदन ॥ जोना
यकेकथाग्रंथपावन ॥ बधिरहोयजन्मोजन्मीं ॥२८॥ जोपीडीमातापितयांस ॥
त्याचासर्वदाहोईलकार्यनाश ॥ एकासभजेनिंदीसर्वदेवांस ॥ तरीएकचीपु-
त्रहोयत्यासीं ॥२९॥ जोचांडाळगोवधकरी ॥ त्यासमिळेकर्कशानारी ॥ वृष
भवधितांनिर्धारीं ॥ शतमूर्खपुत्रहोयत्यासी ॥३०॥ उदकतृणावीणपशुमा
रित ॥ तरीत्वभुक्याप्रजाहोतीसमस्त ॥ जोपतिव्रतेसीभोगूंइच्छित ॥ तरीकु
रूपनारिकर्कशामिळे ॥३१॥ जोपारधीवहूजीवसंहारी ॥ तोफेंफराहोयसंसा
रीं ॥ गुरूचात्यागजोचांडाळकरी ॥ तोउपजतांचीमृत्युपावे ॥३२॥ नित्यअ-
थवारविवारींमुतेरवीसमोर ॥ त्याचेबाळपणींदंतभग्नकेशशुभ्र ॥ जेमृतबा-
ळासाठींरुदतीनिर्धार ॥ त्यांसहांसतांविपुत्रिकहोय ॥३३॥ हरिणीम्हणेव्या
धालागुन ॥ मीसत्वरयेत्येंपतीसभोगदेउन ॥ नयेईनतरीहींपापेंसंपूर्ण ॥ मा-
झ्यामाथांबैसोतपैं ॥३४॥ व्याधमनांतशंकोन ॥ म्हणेधन्यधन्यतुझेंज्ञान ॥ स-
त्वरयेईगृहासजाउन ॥ सत्यसंपूर्णसांभाळीं ॥३५॥ जळपानकरूनिवेगीं ॥
आश्रमागेलीकुरंगी ॥ तोंमृगराजतेप्रसंगीं ॥ जलपानार्थपावला ॥३६॥ व्या
धेंओढिलाबाण ॥ तोंमृगबोलेदीनवदन ॥ ह्मणेमाझ्यास्त्रियापतिव्रतासुगु
ण ॥ त्यांसींपुसोनयेतोंमीं ॥३७॥ शपथऐकेंत्वरित ॥ कीर्तनकरितीपैंमळभ-
क्त ॥ तोकथारंगमोडितांमिवंशहीन ॥ तेंपापसत्यमाझ्यामाथां ॥३८॥ ब्रम्ह
कर्मवेदोक्त ॥ शूद्रनिजांगेंआचरत ॥ जोअधमनरकींपडत ॥ परधर्मआचरतां
॥३९॥ तीर्थयात्रेसींविघ्नेंकरी ॥ वाटपाडीवस्त्रद्रव्यहरी ॥ तरीसर्वांगीव्रणअ
घोरीं ॥ नरकींपडेकल्पपर्यंत ॥४०॥ शास्त्रकोशींनाहींप्रमाण ॥ कूटकवि-
ताकरीक्षुद्रलक्षून ॥ हरितीब्राम्हणांचामान ॥ तरीसंतानतयाचेंनवाढे ॥
४१॥ हरिदिनींशिवदिनींउपोषण ॥ विधियुक्तनकरीद्वादशींपूर्ण ॥ तरीहस्त

पादक्षीण ॥ होतीत्याचेनिर्धारें ॥ ४२ ॥ एकशिवहरिप्रतिमाफोडिती ॥ एक भगवद्भक्तांविघ्नकरिती ॥ एकशिवमहिमाउच्छेदिती ॥ नरकींहोतीकीटकते ॥ ४३ ॥ मातृद्रोहीत्यासींव्याधीभरे ॥ पितृद्रोहीपिशाचविचरे ॥ गुरुद्रोहीतन्त्काळमरे ॥ भूतप्रेतगणींविचरेतो ॥ ४४ ॥ विप्रआहारबहुतजेविती ॥ त्यांसजोहांसेदुर्मती ॥ त्याचेमुखींअरोचकरोगनिश्चितीं ॥ नसोडीतोजन्मवरी ॥ ४५ एकगोविक्रयकरिती ॥ एककन्याविक्रयअर्जिती ॥ तेनरमार्जारमत्स्यहोती ॥ बाळेंभक्षितीआपुलीं ॥ ४६ ॥ जोकन्याभगिनीअभिलाषी ॥ जोकामदृष्टींपाहे पतिव्रतेसीं ॥ प्रमेहरोगहोयत्यासीं ॥ कींखंडागुह्यांनदाटत ॥ ४७ ॥ प्रासाद भंगलिंगभंगकरी ॥ देवांचीउपकरणींअलंकारचोरी ॥ देवप्रतिष्ठाअव्हेरी ॥ पंडुरंगहोयतेथं ॥ ४८ ॥ एकमित्रद्रोहविश्वासघातकरिती ॥ मातृपितृहत्यागुरूसींसंकटींपाडिती ॥ ब्रम्हवधगोवधनवारिती ॥ आंगींसामर्थ्यअसोनियां ॥ ४९ ॥ ब्राम्हणवेसवोनीबाहेरी ॥ उत्तमान्नजेवितीगृहांतरीं ॥ सोयन्यांचीप्रार्थनाकरी ॥ संग्रहणीपोटींशूळहोतीतया ॥ ५० ॥ एककर्मभ्रष्टपंचयज्ञकरिती ॥ एकब्राम्हणांचींसदनेंजाळिती ॥ एकदीनासींमार्गींनागविती ॥ एकसंतांचाकरितीअपमान ॥ ५१ ॥ एककरितीगुरुछळण ॥ एकह्मणेपाहूंपाचेंलक्षण ॥ नानादोषआरोपितीअज्ञान ॥ त्यांचेंसंताननवाढे ॥ ५२ जोसदापितृद्वेषकरी ॥ जोब्रम्हवृंदासींअव्हेरी ॥ शिवकीर्तनऐकतांत्रासेअंतरीं ॥ तरीपितृर्यार्थजनव्हेतो ॥ ५३ ॥ शिवकीर्तनींनव्हेसादर ॥ तरीकर्णमूळरोगीनिर्धार ॥ नसत्याचगोष्टीजल्पेअपार ॥ तोदर्दुरहोयनिर्धारें ॥ ५४ ॥ शिवकीर्तनकिंवापुराणश्रवण ॥ तेथेंशयनकरितांसर्पहोयदारुण ॥ एकअतिवादकछळकजाण ॥ तेपिशाचयोनींपावती ॥ ५५ ॥ एकांदेवार्चनींवीरयेत ॥ ब्राम्हणपूजाबघकंटाळत ॥ तीर्थप्रसादअव्हेरित ॥ त्याच्यआंखुडतीअंगशिरा ॥ ५६ ॥ मृगम्हणेऐसींपापेंअपार ॥ ममभस्तकींहोईलपरमभार ॥ मृगपारधीम्हणेसत्वर ॥ जाईस्वस्थानामृगवर्या ॥ ५७ ॥ व्याध शिवनामेंगर्जेतेक्षणीं ॥ कंठसद्गदितअश्रुनयनीं ॥ मागुतीबिल्वदळेंखुडोनी ॥ शिवावरीटाकितसे ॥ ५८ ॥ चौंप्रहरांच्यापूजाचारी ॥ संपूर्णझाल्या

शिवजागरीं ॥ सप्तजन्माचींपापेंनिर्धारीं ॥ मुळींहुनीभस्मजाहलीं ॥ ५९ ॥ तों पूर्वदिशामुखप्रक्षाळित ॥ सुपर्णाग्रजउदयपावत ॥ आरक्तवर्णशोभादिस त ॥ तेंचिकुंकुमप्राचीचें ॥ ६० ॥ तोंनिसरीमृगीआलीअकस्मात ॥ व्याधदे खिलाकृतांतवत ॥ म्हणेमारूनकोमजयथार्थ ॥ बाळांसीस्तनदेऊनियेतें ॥ ६१ ॥ व्याधअत्यंतहर्षभरित ॥ म्हणेहीकायबोलेलशास्त्रार्थ ॥ तोऐकाबा ह्मणत ॥ शपथकरूनीजाईन ॥ ६२ ॥ पारधीसमृगीम्हणेव्याधाऐक ॥ जोभू णदाहकग्रामदाहक ॥ गोब्राम्हणान्चेंकोंडीउदक ॥ क्षपरोगत्यासींनसोडी ॥ ६३ ॥ ब्राम्हणांच्चींसदनेंहरितीदेख ॥ त्यांचेपूर्वजपडतीरौरवींनिःशंक ॥ मातृपुत्रांविघडतीएक ॥ स्त्रीपुरुषांतविघड पाडिती ॥ ६४ ॥ देवब्राम्हणादे खोन ॥ घालवितीनकरितीकदांमान ॥ निंदितीबोलतीकठोरवचन ॥ यम करचरणछेदीतपांचे ॥ ६५ ॥ परवस्तूचोरावयादेख ॥ अखंडलाविलाश्र सेरोख ॥ साधुसन्मानेंमनींदुःख ॥ त्यासीनेत्ररोगनिडकानसोडिती ॥ ६६ पुस्तकचोरतेमुकेहोती ॥ रत्नचोरान्चेनेत्रजाती ॥ अत्यंतगर्विष्टमहिषहोती ॥ पारधीनिश्चितश्येनपक्षी ॥ ६७ ॥ भक्तांचीजोनिंदाकरित ॥ त्याच्यामुखीं दुर्गंधीघाणित ॥ जोमातापितयांसींताडित ॥ लुलाहोयतयालागीं ॥ ६८ जोअत्यंतकृपण ॥ धननवेचीअणुप्रमाण ॥ तोमहाभुजंगहोऊन ॥ धुसधु सीनबैसेतेथें ॥ ६९ ॥ भिक्षेसियतीश्वरआला ॥ तोजेणेंरितादवडिला ॥ शिवत्यावरीजाणकोपला ॥ संततीसंपत्तीदग्धहोय ॥ ७० ॥ ब्राम्हणबै- सलापात्रावरी ॥ उठवूनिघानलाबाहेरी ॥ त्याहूनियांदुराचारी ॥ दुसरा कोणीनसेची ॥ ७१ ॥ ऐसाधर्माधर्मऐकोन ॥ पारधीसद्रदबोलेवचन ॥ स्वस्थ ळाजाईजलपानकरून ॥ बाळासींस्तनदेऊनयेई ॥ ७२ ॥ ऐसेंऐकोनीमृगील वलाह्या ॥ गेलीजलपानकरूनियां ॥ बाळेंस्तनीलावूनियां ॥ तृप्तकेलींनि येनें ॥ ७३ ॥ वडीलजाहलीप्रसूत ॥ दुसरीपतीचीकामनापुरवीत ॥ मृगरा जम्हणेआतांत्वरित ॥ जाऊंचलाव्याधापाशीं ॥ ७४ ॥ मगपाडसांसहित सर्वेही ॥ व्याधापाशींआलींलवलाहीं ॥ मृगम्हणेतेसमयीं ॥ आधींमजवध धींपारधिया ॥ ७५ ॥ मृगीम्हणेहानव्हेविधी ॥ आम्हींजाऊंपतिच्याआधीं ॥

पाडसेंम्हणतीत्रिशुद्धी ॥ आम्हासींवधींपारधीया ॥ ७६ ॥ त्यांचीयावचनें तेक्षणीं ॥ पारधीसद्गदझालामनीं ॥ अश्रुधारालोटल्यानयनीं ॥ लागेचरणींतयांच्या ॥ ७७ ॥ म्हणेधन्यजिणेंमाझेंझालें ॥ तुमचेनिमुखेंनिरूपण ऐकिलें ॥ बहुतांजन्मींचेंपापजळालें ॥ पावनकेलेंशरीर ॥ ७८ ॥ मातापितागुरुदेव ॥ तुम्हींचआतांमाझेसर्व ॥ केंचासंसारमिथ्याभाव ॥ पुत्रकलत्रसर्वलटिकें ॥ ७९ ॥ व्याधबोलेसप्रेमेंकरून ॥ आतांमीकधींशिवपदपावेन तोंअकस्मातआलेंविमान ॥ शिवगणाबैसलेत्यावरी ॥ १८० ॥ पंचवदनदशभुज ॥ व्याघ्रांबरनेसलेमहाराज ॥ अद्भुततयांचेंतेज ॥ दिक्चक्रामाजीनसमाये ॥ ८१ ॥ दिव्यवाद्येंवाजवितीकिन्नर ॥ आलापकरितीविद्याधर ॥ दिव्यसुमनांचेसंभार ॥ सुरगणस्वयेंवर्षती ॥ ८२ ॥ मृगेंपावलींदिव्यशरीर ॥ व्याधकरीसाष्टांगनमस्कार ॥ मुखेंम्हणेजयजयहरहर ॥ तोंशरीरभावपालटला ॥ ८३ ॥ परिसींझगटतांलोहहोयसुवर्ण ॥ तैसाव्याधझालादशभुजपंचवदन ॥ शिवगणींबहुतप्रार्थून ॥ दिव्यविमानींबैसविला ॥ ८४ ॥ मृगेंपावलींदिव्यशरीर ॥ तींहीआरूढलींविमानींसमग्र ॥ व्याधाचीस्तुतीवारंवार ॥ करितीसुरगणसर्वही ॥ ८५ ॥ व्याधनेलाशिवपदाप्रती ॥ तारामंडळींमृगेंराहती ॥ अद्यापिगगनींझळकती ॥ जनपाहतीसर्वडोळां ॥ ८६ ॥ सत्यवतीहृदयरत्नरवाणी ॥ रसभरितबोलिलालिंगपुराणीं ॥ तेंसज्जनऐकोनदिनरजनीं ॥ ब्रम्हानंदेंकरूनियां ॥ ८७ ॥ धन्यतेंशिवरात्रीव्रत ॥ श्रवणेंपातकेंदग्धहोत ॥ जेहेंपठणकरितीसावचित्त ॥ धन्यपुण्यवंतनरतेची ॥ ८८ ॥ सज्जनश्रोतेनिर्जरसत्य ॥ माशनकरोतशिवलीलामृत ॥ निंदकअसुरकुतर्कीबहुत ॥ त्यांसमासकेंचेंहें ॥ ८९ ॥ कैलासनाथब्रम्हानंद ॥ तयांचेंपदकल्हारसुगंध ॥ तेथेंश्रीधरअभंगषट्पद ॥ रुंजीयाळितशिवनामें ॥ १९० ॥ शिवलीलामृतग्रंथप्रचंड ॥ स्कंदपुराणब्रम्होत्तरखंड ॥ परिसोतसज्जनअखंड ॥ द्वितीयाऽध्यायगोडहा ॥ १९१ ॥ ॥ इतिश्रीशिवरात्रिकथासमाप्त ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ श्रीशुभमस्तु ॥

कामदहन
शिव
पार्वती

श्रीगणेशायनमः॥ जयजयश्रीकरुणाकरा॥ अमरवरदाकर्पूरगौरा॥ भक्तव त्सलापरात्परा॥ पार्वतीवरातुजनमो॥१॥ तूंउत्पत्तिस्थितिप्रलयकारक॥ शरणागतजनसंरक्षक॥ भवगजविदारणपंचमुख॥ विघ्नहारकतूंचिपैं॥२ ॥तूंत्रिगुणातीतपरब्रम्ह॥ मायाचक्रचाळकउत्तम॥ नकळेतुझेंकोणासिवर्म ॥आत्मारामतूंहोसी॥३॥ स्वरूपगुणांचानिश्चय॥ श्रुतिस्मृतींसीकदानहोय॥ सनकादिकयोगिवर्य॥ भक्तहृदयस्वरूपी॥४॥ तूंनिर्विकारनिर्गुण॥ तुजनाहीं स्वरूपाभिधान॥ परीधरूनियांभक्ताभिमान॥ होसीसगुणसाकार॥५॥भा वेंतुझेंस्मरणकरितां॥ नाशहोयसर्वदुरितां॥ आणिसुखेंवासघेतां॥ दुःख वार्तानुरेची॥६॥ श्रवणमनननिदिध्यास॥ जेनकरितीरात्रंदिवस॥ स्वरूपप्रा सीहोयतयांस॥ अविद्याफांसतुटेत्यांचा॥७॥ एवंप्रकारतुझामहिमा॥ प्रसि द्धअसेसर्वोत्तमा॥ म्हणोनिमीत्वत्पादपद्मा॥ पूर्णकामावंदितों॥८॥ श्रीहो लिकाकथाविधान॥ प्राकृतभाषासंक्षेपेंकरून॥ लिहावेंऐसेंझालेंमन॥ परी स्वाधीनतुझ्यासर्व॥९॥ जरीतूंकरिसीकृपापूर्ण॥ तरीहृदयींहोईलस्फुरण॥ सर्वकर्तातूंउमारमण॥ म्हणोनिशरणतुजअसें॥१०॥ नैमिषारण्यामाजीसू त॥ कथासांगतीशौनकाप्रत॥ तीप्राकृतभाषेंतमीयेथें॥ लिहितोंकिंचितय थामती॥११॥ पूर्वींत्रिपुरसुततारकासुर॥ तेणेंप्रळयमांडिलाथोर॥ देवपळ विलेसमग्र॥ सूर्यचंद्रधरूनिनेले॥१२॥ भागीरथ्यादिगंगापवित्र॥ धरूनिनेई तारकासुर॥ देवांगनात्याअतिसुंदर॥ दासीसमग्रकेल्यापैं॥१३॥ ब्रम्हाविष्णु धन्वीवर॥ करितीकीं एकांतींविचार॥ शिवउमाकरितांएकाग्र॥ होईलपुत्र षण्मुख॥१४॥ त्याचेहस्तेंमरेलतारकासुर॥ मगबोलावूनपंचशर॥ म्हणती तुवांजाऊनिसत्वर॥ उमाशंकरऐक्यकरीं॥१५॥ हिमाद्रीतपकरीव्योमकेश॥ मन्मथातूंभुलवींतयास॥ मगरतीसहितरतीश॥ हिमाद्रीपासपातला॥१६॥ पार्वतीच्यास्वरूपांत॥ रतीनेंव्हांप्रवेशत॥ आणिवसंतेंवनसमस्त॥ सुवासित केलेंपैं॥१७॥ तोंशिवाच्यामानसींसतेज॥ प्रवेशलाशफरिध्वज॥ पक्षीकरि तीबहुगजबज॥ वृषभध्वजध्यानविक्षेपिती॥१८॥ तेपक्षीह्मकावयानंदिकेश्व र॥ गेलाहोतातेव्हांदूर॥ तोंपार्वतीहोऊनकामातुर॥ पार्श्वीशींस्थिरउदेवाच्या

॥१९॥ शिवेंउघडिलेनयन॥ तोंपुढेंदेखिलामीनकेतन॥ म्हणेमाझ्यातपासीं केलेंविघ्न॥ मगभाललोचनउघडिला॥२०॥ निघालाभलपवैश्वानर॥ भस्मकेलाकुसुमशर॥ फाल्गुनपौर्णिमेसीसाचार॥ जाळिलापंचशरशिवानें॥२१॥ मगशिवदूतभूतगण॥ महाशब्देंहाकदेऊन॥ स्मरगृह्यशब्दउच्चारून॥ यथामन उपहासिती॥२२॥ शिवाचीआज्ञातेंपासून॥ फाल्गुनमासीहुताशनीकरून॥ जोहेंव्रतनपाळीपूर्ण॥ अवदशाजाणत्याबाधी॥२३॥ फाल्गुनशुद्धपंचमीपासूनी॥ पौर्णिमातिथीपर्यंतजाणी॥ काष्ठेंआणिगोवऱ्याआणुनी॥ संचयकरूनठेवणें॥२४॥ मगनिशामुखींपूर्णदिवसीं॥ स्नानकरूनीशुचिर्भूतेंसीं॥ चांडालगृहस्थअग्नीसी॥ शिशुहस्तेंसींआणावा॥२५॥ मगपेटवूनियांकाष्ठभार॥ नानावाद्यांचामहागजर॥ यथाविधीषोडशोपचार॥ पूजासमग्रसंपादावी॥२६॥ दुग्धेंघृतेंकरूनिहवन॥ नानावस्त्रदीजियेदान॥ आणिनारिकेलादिफलार्पण॥ कीजेनमनसाष्टांगें॥२७॥ मगप्रदक्षिणातीनकरूनी॥ लिंगभगांकितशब्दींजाणीं॥ अतिआक्रोशेंसकलजनीं॥ शंखध्वनीकरावा॥२८॥ योनिनाममहामहामंत्र॥ नांदिनींहाचपरमपवित्र॥ करितांयोनीच्यानामोच्चार॥ होलिकासत्वरप्रसन्नहोय॥२९॥ उच्चारूनियांयोनिनाम॥ सर्वस्त्रियांसींकीजेप्रणाम॥ योनिमंत्रहाचिउत्तम॥ सर्वकामनापूरक॥३०॥ जोयानिमंत्रोच्चारकरी॥ नयांसीसंकटेंवर्षभरी॥ कदांनबाधितीनिर्धारीं॥ सुखनिरंतरप्रासहोय॥३१॥ सर्वजनएकत्रमिळोन॥ यथासुखेंकरावेंक्रीडन॥ सर्वरात्रींजागरण॥ नृत्यगायनकीजिये॥३२॥ मगप्रातःकालींचांडालासीं॥ स्पर्शोनिकीजेस्नानासी॥ सारोनियांनित्यकृत्यासीं॥ होळीधूळीरसींवंदिजे॥३३॥ एवंप्रकारेंहोलिकोत्सव॥ प्रतिवर्षीकरितीजेमानव॥ तयांसीमिळेसर्ववैभव॥ दारिद्र्यठावनसेची॥३४॥ हें होलिकादेवीआख्यान॥ जेनरकरितीश्रवणपठण॥ तयांचेसर्वमनोरथपूर्ण॥ होतीजाणनिश्चयें॥३५॥ इतिश्रीहोलिकाकथा॥ समासब्रम्हांडपुराणोक्त॥ यांतअसेलन्यूनाधिकता॥ तरीपूर्णताकीजेसज्जनीं॥३६॥ इतिश्रीहोलिकाकथासंपूर्णा॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु॥ ॥ छ॥

अथशिवलीलामृत.अध्याय११.

श्रीगणेशायनमः॥ धन्यधन्यतेचिजन॥ जेशिवभजनींपरायण॥सदाशि वलीलामृतश्रवण॥ अर्चनसदाशिवाचें॥१॥ सूतम्हणेशौनकादिकांप्रती जेरुद्राक्षधारणभस्मचर्चिती॥ त्यांच्यापुण्यासनाहींमिती॥ त्रिजगतींतेचि धन्य॥२॥ जोसहस्ररुद्राक्षकरीधारण॥त्यासीवंदितीशक्रादिसुरगण॥ तोशंकरचित्याचेंदर्शन॥ घेतांनरतीजीवबहू॥३॥ अथवाषोडशषोडशदंडीं जाण॥ बांधावेरुद्राक्षसुलक्षण॥ शिखेमाजीएकबांधावापूर्ण॥ शिव- स्वरूपम्हणवुनी॥४॥त्यावरोनकरितांस्नान॥ तरीत्रिवेणीस्नानकेल्या समान॥असोद्वादशद्वादशमनगटींपूर्ण॥ रुद्राक्षबांधिजेआदरें॥५॥कंठीं बांधावेबत्तीस॥ मस्तकाभोंवतेचोवीस॥ सहासहाकर्णीपुण्यविशेष॥ बांधितांनिर्दोषसर्वदा॥६॥अष्टोत्तरशतमाळा॥ सर्वदाअसावीगळां॥एक मुखीरुद्राक्षआगळा॥ पूजितांभाग्यविशेष॥७॥पंचमुखषण्मुखअष्टमु ख॥ चतुर्दशमुखलक्ष्मीकारक॥ सकळमंत्रसुफळदेख॥रुद्राक्षजपनित्य करितां॥८॥ नित्यरुद्राक्षपूजन॥तरीकेलेंजाणिजेशिवार्चन॥रुद्राक्षमहि माअत्यंतपावन॥इतिहासऐकायेविषयीं॥९॥कांश्मीरदेशींचानृपपावन॥जा

ऽभिधानभद्रसेन ॥ विवेकसंपन्नप्रधान ॥ परमचतुरपंडित ॥ १० ॥ प्रजादेखोनि भूसुर ॥ धन्यम्हणतीतोचीराजेश्वर ॥ लांचनघेन्यायकरीसाचार ॥ अमात्यथोर तोचिपैं ॥ ११ ॥ सुंदरपतिव्रतामृदुभाषिणी ॥ पूर्वदत्तेंलाधिजेऐशीकामिनी ॥ सुत सभाग्यविद्वानगुणी ॥ विशेषसुकृतेंपाविजे ॥ १२ ॥ गुरुकृपावंतसर्वज्ञथोर ॥ शिष्य प्रज्ञावंतगुरुभक्तउदार ॥ वक्तालक्षमावंतशास्त्रज्ञसुरसफार ॥ विशेषसुकृतेंलाधि जे ॥ १३ ॥ श्रोतासप्रेमचतुरसावधान ॥ यजमानसात्त्विकशीउदारपूर्ण ॥ कांताआरोग्य सुंदरकुलीन ॥ पूर्वसुकृतेंप्राप्तहोय ॥ १४ ॥ असोतांभद्रसेनआणिप्रधान ॥ बहुतक रितांअनुष्ठान ॥ दोघांसीजाहलेनंदन ॥ शिवभक्तउपजतांची ॥ १५ ॥ राजपुत्रनां मसुधर्म ॥ प्रधानात्मजतारकनाम ॥ दोघेशिवभक्तनिःसीम ॥ सावधानशिवध्या नीं ॥ १६ ॥ बाळेंहोवोनीसदाप्रेमळ ॥ अनुरागचित्तींवैराग्यशीळ ॥ लौकिकसंगें ध्रुवअमंगळ ॥ त्यांचीसंगतीनावडेत्यां ॥ १७ ॥ पंचवर्षांदोघेकुमर ॥ लेववितीवस्त्रें अलंकार ॥ गजमुक्तमाळामनोहर ॥ नानाप्रकारेंलेवविती ॥ १८ ॥ तंवतेदोघेजण ॥ सर्वालंकारउपाधीटाकून ॥ करितीरुद्राक्षधारण ॥ भस्मचर्चितीसर्वांगीं ॥ १९ ॥ आवडेसर्वदाएकांत ॥ श्रवणकरितीशिवलीलामृत ॥ बोलतीशिवनामावळीसत्य ॥ पाहणेंशिवपूजासर्वदा ॥ २० ॥ आश्चर्यकरितीरावप्रधान ॥ पांसरुंनावडेवस्त्रभू षण ॥ करितीरुद्राक्षभस्मधारण ॥ सदास्मरणशिवाचें ॥ २१ ॥ विभूतीपुसोनीरु द्राक्षकाढिती ॥ मागुतींवस्त्रेंभूषणेंलेवविती ॥ तेसर्वेंविप्राम्हणांअर्पिती ॥ घेती मागुतीशिवदीक्षा ॥ २२ ॥ शिक्षाकरितांबहुत ॥ परीतेनसांडितीआपुलेंव्रत ॥ रा वप्रधानचिंताग्रस्त ॥ म्हणतीकरावेंकायआतां ॥ २३ ॥ तोंउगवलासुकृतमित्र ॥ घरासीआलापराशर ॥ सर्वऋषींनऋषींचेंभार ॥ अपरसूर्यतेजस्वी ॥ २४ ॥ जो कृष्णद्वैपायनाचाजनिता ॥ त्रिकाळज्ञानीप्रतिसृष्टिकर्ता ॥ नांवसिष्ठाचानातु त्वतांनां ॥ राक्षससत्रज्याणेंकेलें ॥ २५ ॥ जेवींमनुष्यवागतीअपार ॥ तैसेचपूर्वी होतेरजनीचर ॥ तेपितृकेवारेंसमग्र ॥ आळिलेसत्रकरूनियां ॥ २६ ॥ जन्मेजयेंसर्प सत्रकेलें ॥ तेंआस्तिकेंमध्येंचराहविलें ॥ पराशरासीपुलस्तीनेंप्रार्थिलें ॥ मगवां चलेरावणादिक ॥ २७ ॥ विरंचीसदृष्टावूनिक्षणमात्रें ॥ प्रतिसृष्टिकेलीविश्वामित्रें ॥ तेवींपित्रृकेवारेंपराशरें ॥ वार्दीजजरपेंकेलें ॥ २८ ॥ तेसांगावीसमग्रकथा ॥ नरीदि

जारहोईलग्रंथा ॥ पालागींध्वनितार्थबोलिलोंआतां ॥ कळलेंपाहिजेनिर्धारें ॥ २९ ॥ ऐसामहाराजपरात्पर ॥ ज्याचानातूह्रोयफकयोगींद्र ॥ तोंभद्रसेनाचाकुल गुरुनिर्धार ॥ घराआलाजाणोनी ॥ ३० ॥ रावप्रधानसामोरेधांवती ॥ साष्टांगेंन मूनीघराशिआणिती ॥ षोडशोपचारींपूजिती ॥ भावचित्तींविशेष ॥ ३१ ॥ समस्तां वस्त्रेंभूषणेंदेऊन ॥ रावविनवीकरजोडून ॥ ह्मणेदोघेकुमररात्रंदिन ॥ ध्यानकरि तीशिवाचें ॥ ३२ ॥ नावडतीवस्त्रेंअलंकार ॥ रुद्राक्षभस्मावरीसदाभर ॥ वैराग्य शीळअणुमात्र ॥ भाषणनकरितीकोणासी ॥ ३३ ॥ इंद्रियभोगावरीनाहींभर ॥ ना वडेराज्यभोगअणुमात्र ॥ गजवाजीयानींसमग्र ॥ आरूढावेंआवडेना ॥ ३४ ॥ पुढें हेकैसेंराज्यकरितील ॥ हें आम्हासींगूढपडलेंचित्तीं ॥ मगतेदोघेकुमरआणोनीगुरुप्र ती ॥ दाखविलेभद्रसेनें ॥ ३५ ॥ गुरूनेंपाहिलेदृष्टीसीं ॥ जैसेमित्रआणिशशी ॥ तें सेतेजस्वीउपमात्यांसीं ॥ नाहींकोठेंशोधितां ॥ ३६ ॥ यावरीबोलेशक्तिसुत ॥ ह्म णेहेकांझालेशिवभक्त ॥ यांचीपूर्वकथासमस्त ॥ ऐकतूजससांगतों ॥ ३७ ॥ पू र्वीहेकाश्मीरदेशांतउत्तम ॥ महापट्टणींनंदिग्राम ॥ तेथीलवारांगनामनोरम ॥ महानंदानामतियेचें ॥ ३८ ॥ त्याग्रामींचातोचिभूप ॥ पृथ्वीमाजीनिःसीमस्व- रूप ॥ ललिनाकृतीपाहोनिकंदर्प ॥ तन्मयह्रोवोनीनृत्यकरी ॥ ३९ ॥ जैसाउगव लापूर्णचंद्र ॥ तैसेंनिजवरीविराजेछत्र ॥ रत्नखचितयानेंअपार ॥ भाग्यापार- नाहींतिच्या ॥ ४० ॥ रत्नमयदंडयुक्त ॥ चामरेंजीवरीसदाढाळत ॥ मणिमयपादु कारत्नखचित ॥ चरणींजिच्यासर्वदा ॥ ४१ ॥ विचित्रवसनेंदिव्यसुवास ॥ हिर ण्मयपर्यंकरत्नराजस ॥ चंद्ररश्मीसमप्रकाश ॥ शय्याजिचीअभिनव ॥ ४२ ॥ दिव्याभरणींसंयुक्त ॥ आंगींसुगंधविराजित ॥ गोमहिषीखिल्लारेंबहुत ॥ वाजीगजघरींबहुवस ॥ ४३ ॥ दासदासीअपार ॥ घरींमानासभाग्यसहोदर ॥ तिचेंगायनऐकतांकिन्नर ॥ तटस्थह्रोतीकोकिळा ॥ ४४ ॥ जिचेंनृत्यकौशल्य देखोन ॥ सकळनृपडोलवितीमान ॥ तिचाभोगकामइच्छून ॥ भूपसभाग्यये तीधरा ॥ ४५ ॥ वेश्याअसोनीपतिव्रता ॥ नेमिलाजोपुरुषतत्वतां ॥ त्याचांदि वसनसरतां ॥ इंद्रासहीवशनव्हे ॥ ४६ ॥ परमशिवभक्तविख्यात ॥ दानशी ळउदारबहुत ॥ सोमवारप्रदोषव्रत ॥ शिवरात्रकरीनेमानें ॥ ४७ ॥ अन्नसत्र-

सदाचालवित ॥ नित्यलक्षत्रिदळीं शिवपूजित ॥ ब्राम्हणहस्तें अद्भुत ॥ अभिषेककरवीशिवासीं ॥ ४८ ॥ याचकमनीं जें जें इच्छित ॥ तें तें महानंदा पुरवित ॥ कोटिलिंगें करवित ॥ श्रावणमासीं अत्यादरें ॥ ४९ ॥ ऐक महदसेना सावधान ॥ कुक्कुटमर्कट पाळिले प्रीतीकरून ॥ त्यांच्यागळां रुद्राक्ष बांधोन ॥ नाचवि शिकविलें कौतुकें ॥ ५० ॥ आपुलें जें कां नृत्यागार ॥ तेथें शिवलिंग स्थापिलें सुंदर ॥ कुक्कुटमर्कट त्यांसमोर ॥ तेथें नित्य बांधी प्रीतीनें ॥ ५१ ॥ करी शिवलीलापुराणश्रवण ॥ तेंही ऐकती दोघेजण ॥ सवेंचि महानंदा करी गायन ॥ नृत्य करी शिवापुढें ॥ ५२ ॥ महानंदा त्यांसी सोडून ॥ नृत्य करी कौतुकें करून ॥ त्यांच्या गळां कपाळीं जाण ॥ विभूती चर्ची स्वहस्तें ॥ ५३ ॥ एवं तिच्या संगतीं करून ॥ त्यांसही घडतसे शिवभजन ॥ असो तिचें सत्त्व पाहावयालागुन ॥ सदाशिव पातला ॥ ५४ ॥ सौदागराचा वेष धरिला ॥ महानंदेच्या सदना आला ॥ त्याचें स्वरूप देखोनि तें भवला ॥ तन्मय झाली तेधवां ॥ ५५ ॥ पूजा करूनी स्वहस्तकीं ॥ त्यास बैसविलें रत्नमंचकीं ॥ तों पृथ्वीमोलाचें हस्तकीं ॥ कंकण त्याच्या देखिलें ॥ ५६ ॥ देखतां गेली तन्मय होऊन ॥ म्हणे स्वर्गींची वस्तू वाटे पूर्ण ॥ विश्वकर्म्यानें निर्मिली जाण ॥ मानवी कर्तृत्व नव्हे हें ॥ ५७ ॥ सौदागरें तें काढून ॥ तिच्या हस्तकीं घातलें कंकण ॥ येरी होउनी आनंदघन ॥ नेम करीत तयासीं ॥ ५८ ॥ पृथ्वीचें मोल हें कंकण ॥ मी ही वर्णाश्रलक्षणीं पतिव्रता ॥ तीन दिवस संपूर्ण ॥ दासी तुमची झाल्ये मीं ॥ ५९ ॥ तेयासी तें मान्य वलें ॥ सवेंचि त्याणें दिव्य लिंग काढिलें ॥ सूर्यप्रभेहूनि आगळें ॥ तें जवणिलें न वजाय ॥ ६० ॥ लिंग देखोनी ते वेळीं ॥ महानंदा तन्मय झाली ॥ म्हणे जयजय चंद्रमौळी ॥ म्हणोनि वंदी लिंगातें ॥ ६१ ॥ म्हणे या लिंगाच्या प्रभे वरूनी ॥ कोटि कंकणें टाकावीं वोवाळूनी ॥ सौदागर म्हणे महानंदे लागुनी ॥ लिंग ठेवीं जतन हें ॥ ६२ ॥ म्हणे या लिंगापासीं माझा प्राण ॥ भंगलें कीं गेलें दग्ध होऊन ॥ तरी मी अग्निप्रवेश करीन ॥ महाकठिण व्रत माझें ॥ ६३ ॥ येरीनें अवश्य म्हणून ॥ ठेविलें नृत्यागारीं नेऊन ॥ मग दोघें करिती शयन ॥ रत्नखचित मंचकीं ॥ ६४ ॥ तिचें कैसें आहे सत्त्व ॥ धैर्य पाहे सदाशिव ॥ भक्तनाटकी अभिनव ॥ कौतुक चरित्र दाखवी ॥ ६५ ॥ त्याचे आज्ञेकरून ॥ नृत्यशा

केसलागलाअग्न ॥ जनधांवोंलागलेचहूंकडोन ॥ एकचीहाकझाहली ॥ ६६ ॥ तीसलाबंधकरीमदनारी ॥ म्हणेअग्नीलागलाउठलवकरी ॥ पेरीउठलीघाबरी ॥ तंववात मित्रचेतला ॥ ६७ ॥ नेशामाजीउडीघालून ॥ कंठपाशत्यांचे काढून ॥ कुक्कुरमर्कटदीधलेसोडून ॥ गेलेपळोनीवनाप्रती ॥ ६८ ॥ नृत्यशाळाभस्मझालीसमग्र ॥ मगशांतझालाससकर ॥ यावरीपुसेसौदागर ॥ महानंदेप्रतीतेधवां ॥ ६९ ॥ माझेंदिव्यलिंगआहेकींजतन ॥ महानंदाघाबरीऐकोन ॥ वस्यस्थळधेनबडबून ॥ ह्मणेदिव्यलिंगदग्धझालें ॥ ७० ॥ सौदागरबोलेवचन ॥ नेमाचाआजिदुसरादिन ॥ मींआपलादेतोंप्राण ॥ लिंगाकारणेंतुजवरी ॥ ७१ ॥ मगत्रिचरणचेतविला ॥ आकाशपंथीजातीज्वाळा ॥ सौदागरसिद्धझाला ॥ समीपआलाकुंडाच्या ॥ ७२ ॥ अतिलाघवीउमारंग ॥ जोभक्तजनभवभंग ॥ उडीघालीतोसवेग ॥ नमःशिवायम्हणवुनी ॥ ७३ ॥ ऐसेंदेखतांमहानंदा ॥ बोलाविलेंसर्वब्रम्हवृंदां ॥ लुटविलीसर्वसंपदा ॥ कोशसमवेतसर्वही ॥ ७४ ॥ अश्वशाळागजशाळासंपूर्ण ॥ सर्वसंपत्तीसहित करीगृहदान ॥ महानंदेनेंस्नानकरून ॥ भस्मअंगींचर्चिलें ॥ ७५ ॥ रुद्राक्षसर्वांगींलेऊन ॥ हृदयींचिंतिलेंशिवध्यान ॥ हरहरशिवम्हणून ॥ उडीनिःशंकघातली ॥ ७६ ॥ सूर्यबिंबनिघेउदयाचळीं ॥ नैसाप्रकटलाकपालमाळी ॥ दशभुजपंचवदनचंद्रमौळी ॥ संकटींपाळीभक्तांतें ॥ ७७ ॥ माथांजटांचाभार ॥ तृतीयनेत्रवैश्वानर ॥ शिरींझुळझुळांवाहेनीर ॥ अभयकरमहायोगी ॥ ७८ ॥ चंद्रकळातयाचेशिरीं ॥ नीलकंठखट्वांगधारी ॥ भस्मचर्चिलेंशरीरीं ॥ गजचर्मपांघुरला ॥ ७९ ॥ नेसलासेव्याघ्रांबर ॥ गळांमनुष्यमुंडांचेहार ॥ सर्वांगींवेष्टिलेफणिवर ॥ दशभुजामिरवती ॥ ८० ॥ परस्त्रीवरकंदुकझेलित ॥ तेवींदहाभुजापसरोनिअकस्मात ॥ महानंदेसझेलूनधरित ॥ हृदयकमळींपरमात्मा ॥ ८१ ॥ ह्मणेझालोंमीप्रसन्न ॥ महानंदेमागवरदान ॥ तीह्मणेहेंनगरउद्धरून ॥ विमानींबैसवींदयाळा ॥ ८२ ॥ मातापितबंधूसमवेत ॥ महानंदाविमानींबैसत ॥ दिव्यरूपपावोनित्वरित ॥ नगरसमवेतचालिली ॥ ८३ ॥ पावलीसकळशिवपदीं ॥ जेथेंनाहींआधिव्याधि ॥ क्षुधातृषाविरहितनिशंकदी ॥ मदबुद्धीकेंमीनेओं ॥

॥८४॥ नाहींकामक्रोधद्वंद्वदुःख॥ मदमत्सरनाहींनिःशंक॥ जेथींचेंगोडउदक॥ अमृताहूनीकोटिगुणें ॥८५॥ जेथेंसुरतरूचींवनेंअपारें॥ सुरभींचींबहुत- विस्तारें ॥ चिंतामणीचींधवलागारें॥ भक्तांकारणेंनिर्मिलीं ॥८६॥ जेथेंवो- सणलांबोलतीशिवदास॥ तेंतेंप्रामहोयतनपांस ॥ शिवपदसर्वदाअविना श॥ महानंदातेथेंपावली॥८७॥ हेकथापरमसुरस॥ पराशरसांगेभद्रसेना स॥म्हणेहेकुमरदोघेनिःशेष ॥ कुक्कुटमर्कटपूर्वींचे॥८८॥ कंठींरुद्राक्षधार ण॥ भाळींविभूतीचर्चन॥ त्याचपूर्वपुण्येंकरून॥सुधर्मतारकउपजले॥८९ हेपुढेंराज्यकरितीलनिर्दोष॥ बत्तीसलक्षणींडोळस॥ शिवभजनींलावूनि तुम्हांस॥उद्धरितीलतुम्हांतें॥९०॥ आमात्यसहितभद्रसेन॥ गुरूसींघाली लोटांगण॥म्हणेइतुकेनिमीधन्य॥सुपुत्रजन्मलेउदरीं॥९१॥ भद्रसेनबोल तपुढती॥ हेराज्यकितीवर्षेंकरिती॥ आयुष्यप्रमाणकिती॥ सांगयथार्थगु रुवर्या॥९२॥ बहुतकरितांनवस॥येवढाचपुत्रआम्हांस॥ परमप्रियकर राजस॥ प्राणाहुनीआवडेबहू॥९३॥ तुमच्याआगमनेंकरून॥ स्वामीम- जसमाधान॥ तरीयापुत्राचेंआयुष्यप्रमाण॥ सांगास्वामीनलवतां॥९४ ऋषीम्हणेमीसत्यबोलेनदेख॥नरीतुम्हांसींऐकतांवाटेलदुःख॥ हेंसभा सकळिक॥ दुःखार्णवींपडेलपैं॥९५॥ मन्ययसदृशबोलावेंवचन॥ नातरी आंगासीयेतेंमूर्खपण॥ तुम्हांवाटेलविषाहून॥ विशेषतगोष्टी॥९६॥ भ- द्रसेनम्हणेसत्यवचन॥ बोलावयानकरावेंअनुमान॥ तरीतुझ्यापुत्रासीबा रावर्षेंपूर्ण॥ झालींअसतीजाणपां॥९७॥ आजपासोनसातवेदिवसीं॥ मृत्युपावेलयाचसमयासी॥रावऐकतांधरणीसीं॥ मूर्छापेउनीपडिपे- ला॥९८॥आमात्यासहितत्यास्थानीं॥ दुःखाग्नींतगेलाआहाळोनी॥अं तःपुरींसकळकामिनी॥आकांतकरितीआक्रोशें॥९९॥ करूनिघाहाहाः कार॥ वक्षस्थळपिटीनृपवर॥ मगरायासींपराशर॥ सावधकरूनीगोष्टी सांगे॥१००॥नृपश्रेष्ठानसोडींधीर॥ एकएकसांगतोंविचार॥जैपंचभूतें नव्हतींसमग्र॥ शशिमित्रनव्हतेते॥१॥ नव्हतमायामयविकार॥केवळ ब्रम्हमयसाचार॥तेथेंझालेंस्फुरणाजागर॥ अहंब्रम्हम्हणोनी॥२॥तेथ

नीमायासत्य ॥ तेथोनिझालेंहेंमहत्तत्व ॥ मगत्रिविधअहंकारहोत ॥ त्रि वइच्छेंकरूनियां ॥३॥ सत्यांशेंनिर्मिलापीतवसन ॥ रजांशेंसृष्टिकर्ताद्रुहि ण ॥ तमांशेंरुद्रपरिपूर्ण ॥ सर्गस्थित्यंतकरविता ॥४॥ विधीसम्ह्णेसृष्टीर- चींपूर्ण ॥ येरूम्ह्णेमजनाहींज्ञान ॥ मगशिवेंतयालागुन ॥ चारीवेदउपदे शिले ॥५॥ चहूंवेदांचेंसमपूर्ण ॥ तोहारुद्राध्यायपरमपावन ॥ त्याहूनवि- शेषगुह्यज्ञान ॥ भुवनत्रयींअसेना ॥६॥ बहुतकरींहाजतन ॥ त्याहूनआ- णीकथोरनाहींसाधन ॥ हारुद्राध्यायशिवरूपम्ह्णोन ॥ श्रीशंकरस्वयें बोले ॥७॥ जेहारुद्राध्यायएेकतीपढती ॥ त्यांच्यादर्शनेंजीवउद्धरती ॥ म गकमलोद्भवएकांतीं ॥ सप्तपुत्रांसांगेरुद्रहा ॥८॥ मगसांप्रदायऋषींपा सोन ॥ भूतळींआलाअध्यायजाण ॥ थोरजपतपज्ञान ॥ याहुनीअन्यनसे ची ॥९॥ जोहाअध्यायजपेसंपूर्ण ॥ त्याचेनिदर्शनेंतीर्थेंपावन ॥ स्वर्गींचेदे वदर्शन ॥ त्याचेंघेउंइच्छिती ॥११०॥ जपतपशिवार्चन ॥ याहूनिथोरना- हींजाण ॥ रुद्रमहिमाअगाधपूर्ण ॥ कितीम्ह्णोनिवर्णावा ॥११॥ रुद्रम हिमावाढलाफार ॥ ओसपडलेंभानुपुत्रनगर ॥ पाशसोडोनियांयमकिं- कर ॥ रितेहिंडोंलागले ॥१२॥ मगयमेंविधीलागिंपुसोन ॥ अभक्तिकृत्या निर्मिलीदारुण ॥ तीकुतर्कवादीभेदलक्षून ॥ त्यांच्याहृदयींसंचरली ॥ ॥१३॥ त्यासीमत्सरवाढविलानिःशेष ॥ वाढेकरावाशिवद्वेष ॥ तेणेंतेजा- वेनीयमपुरीस ॥ महानरकींपडलेसदा ॥१४॥ यमसांगेदूतांप्रती ॥ शिव- द्वेषीजेपापमती ॥ तेअल्पायुषीहोती ॥ नानारोगींजाचणीकरा ॥ १५॥ शिवथोरविष्णुलहान ॥ हरीविशेषहरगौण ॥ ऐसेंम्ह्णतीजेत्यांलागुन ॥ आणोनिनरकींघालावें ॥१६॥ रुद्राध्यायनावडेज्यांसी ॥ कुंभीपाकींघाला वेंत्यांसीं ॥ रुद्रानुष्ठानेंआयुष्यासीं ॥ वृद्धीहोयनिर्धारें ॥१७॥ याकरितांयद्व- सेनाअवधारीं ॥ अयुतरुद्रावर्तनेंकरीं ॥ शिवावरीअभिषेकधारधरीं ॥ मृ त्युदूरीहोयसाच ॥१८॥ अथवाशतघटस्थापून ॥ दिव्यवृक्षांचेपल्लवआणू- न ॥ रुद्रेंउदकअभिमंत्रून ॥ अभिसिंचनपुत्रांकरीं ॥१९॥ नित्यदहासहस्त्रआ वर्तनेंपूर्ण ॥ सोणिपाळाकरींसप्तदिन ॥ रायेंधरिलेदृढचरण ॥ सद्गदहोवोनीबो

लत ॥१२०॥ सकळरत्नमंडितपदक ॥ स्वामीत्यांतत्वं मुख्यनायक ॥ काळमृत्युभयशोक ॥ गुरु रक्षीत्यापासुनी ॥ २१ ॥ तरीत्वां आचार्यत्व करावें पूर्ण ॥ तुज सर्वें आहेत जे ब्राम्हण ॥ आणीक सांगसी ते बोलावून ॥ आतां वि आणितों आरंभीं ॥ २२ ॥ मग सहस्र विप्र बोलावून ॥ ज्यांची रुद्रानुष्ठानीं भक्तिपूर्ण ॥ व्यासध्यानयुक्त पढून ॥ गुरूपासून जे आले ॥ २३ ॥ परदारा आणि परधन ॥ ज्यां सवमनाहुनी नीच पूर्ण ॥ विरक्त सुशील गेलिया प्राण ॥ दुष्ट मनि पहन येती ॥ २४ ॥ जे शापानुग्रहसमर्थ ॥ सामर्थ्यें चालोंन देती मिश्ररथ ॥ किंवा साक्षान उमानाथ ॥ पुढें आणोनी उभा करिती ॥ २५ ॥ ऐसे लक्षणयुक्त ब्राम्हण ॥ बैसला व्यासपिता घेऊन ॥ सहस्र घट मांडून ॥ अभिमंत्रोनी स्थापिले ॥ २६ ॥ स्वधुनीचें सलिल भरिलें पूर्ण ॥ त्यांत आम्रपल्लव घालोन ॥ रुद्रघोषें गर्जिन्नले ब्राम्हण ॥ अनुष्ठान मांडिलें ॥ २७ ॥ शास्त्रसंख्या झाले दिवस ॥ सातवे दिवशीं मध्यान्हीं आला चंडांश ॥ मृत्युसमय येतां धरणीस ॥ बाळ मूर्च्छित पडियेला ॥ २८ ॥ एक मुहूर्त निश्चेष्ट ॥ चलनवलनरहित समस्त ॥ परम घाबरला नृपनाथ ॥ गुरु देत नाभीकारा ॥ २९ ॥ रुद्रोदक शिंपोन ॥ सावध केला राजनंदन ॥ त्यासी पुसती वर्तमान ॥ वर्तलें तें विसांग ॥ १३० ॥ एक काळपुरुष भयानक थोर ॥ ऊर्ध्वजटा कपाळीं शेंदुर ॥ विक्राळ दाढा भयंकर ॥ नेत्र खदिरांगारासारिखे ॥ ३१ ॥ जो मज घेऊन जात असतां ॥ चौघे पुरुष धांवले तत्वतां ॥ पंचवदन दशभुज त्यांची साम्यता ॥ कंमळभवा इंदु जी नसे ॥ ३२ ॥ तेजें जैसे गभस्ती ॥ दिगंतन मस्तं हरती ॥ भस्म आंगीं व्याघ्रांबर दिसती ॥ दशहस्तीं आयुधें ॥ ३३ ॥ ते महाराजयें ऊन ॥ मज सोडविलें तोडोनि बंधन ॥ त्या काळपुरुषासी धरून ॥ करीत नताडण गेले ते ॥ ३४ ॥ ऐसें पुत्रमुखींचें ऐकतां उत्तर ॥ भद्रसेन करी जयजयकार ॥ ब्राम्हणांसी घाली नमस्कार ॥ आनंदाश्रु नेत्रीं आले ॥ ३५ ॥ आंगीं चे रोमांच दाटले ॥ विप्रचरणीं गडबडां लोळे ॥ शिवनाम गर्जतां त्या वेळे ॥ देवसुमनें वर्षती ॥ ३६ ॥ अनेक वाद्यांचे गजर ॥ डंका गर्जे अवध्यांत थोर ॥ सुखद्वयांचे महास्फुरस्वर ॥ मृदंग वाद्यें गर्जती ॥ ३७ ॥ अनेक वाद्यांचे गजर ॥ शिवलीला गाती अपार ॥ शृंग मृदंग काहाळा थोर ॥ सनया अपार वाजती ॥ ३८ ॥ चंद्रानना धडकती भेरी ॥ ना.

दनमायेनभोदरीं ॥ असोभद्रसेनयावरी ॥ विधियुक्तहोमकरीतसे ॥ ३९ ॥ असोषडूसअन्नेंशोभिवंत ॥ अलंकारवस्त्रेंदेत ॥ अमोलिकवस्तुअद्भुत ॥ आणोनिअर्पीब्राम्हणांसी ॥ ४० ॥ दक्षणेलागींभांडारें ॥ मुक्तकेलींराजेंद्रें ॥ ह्मणेआवरेतिनुकेंभराएकसरें ॥ मागेंपुढेंपाहूंनका ॥ ४१ ॥ सर्वयाचककेलेतृप्त ॥ पुरेपुरेह्मणोनिंएकिलीमात ॥ धनभारझालाबहुत ॥ म्हणोनिसोडितीठायींठायीं ॥ ४२ ॥ ब्राम्हणदेतीमंत्राक्षता ॥ विजयकल्याणहोतुझिपासुना ॥ असाअतिआनंदहोतअसतां ॥ तोंअद्भुतवर्तलें ॥ ४३ ॥ वसंतयेतसुगंधवनीं ॥ कींकाशिक्षेत्रावरीस्वर्धुनी ॥ कींश्वेतोत्पलेंमृडानी ॥ रमणलिंगअर्चिजे ॥ ४४ ॥ कींनिर्दैव्यासंसांपडेचिंतामणी ॥ कींक्षुधितापुढेंक्षीराब्धियेधांवोनी ॥ तैसाकमलोद्भवनंदनतेक्षणीं ॥ नारदमुनीपातला ॥ ४५ ॥ वाल्मीकसत्यवतीनंदन ॥ औतानपादादिकयाधृदिव्यरत्न ॥ हेशिष्यज्यानेत्रिभुवनींजाण ॥ वंद्यजेकांसर्वांतें ॥ ४६ ॥ जोचतुःषष्टिकळाप्रवीणनिर्मळ ॥ चतुर्दशविद्याकरतळामळ ॥ जयाचेंस्वरूपपाहतांकेवळ ॥ नारायणदुसराकीं ॥ ४७ ॥ हेंकमळभवांडमोडोनी ॥ पुनःसृष्टीकरणारमागुतेनी ॥ अन्यायविलोकितांनयनीं ॥ दंडेंताडीलशक्रादिकां ॥ ४८ ॥ त्यानारदादेखोनीतेचक्षणीं ॥ कुंडांतूनमूर्तिमंतनिघेअग्नी ॥ दक्षिणाग्नीगार्हपत्यआहवनी ॥ उभेठाकलेसाचार ॥ ४९ ॥ पराशरादिकसकळब्राम्हण ॥ प्रधानासहितभद्रसेन ॥ धांवोनियांधरितीचरण ॥ ब्रम्हानंदेंउचंबळले ॥ ५० ॥ दिव्यसुगंधदिव्यसुमनीं ॥ षोडशोपचारेंपूजिलानारदमुनी ॥ रावउभाठाकेकरजोडोनी ॥ म्हणोस्वामीअतींद्रियद्रष्टातूं ॥ ५१ ॥ त्रिभुवनींगमनतुझेंसर्व ॥ कांहींदेखिलेंसांगअपूर्व ॥ नारदम्हणेमार्गीयेतांशिव ॥ दूतदोघेदेखिले ॥ ५२ ॥ दशभुजपंचवदन ॥ तिहींमृत्युनेलाबांधोन ॥ तुझ्यापुत्राचेंचुकलेंमरण ॥ रुद्रानुष्ठानेंधन्यकेलें ॥ ५३ ॥ नवपुत्ररक्षणार्थतेवेळां ॥ शिवेंवीरभद्रमुख्यपाठविला ॥ मजदेखतांमृत्यूसपुसोंलागला ॥ शिवसुतएकांतें ॥ ५४ ॥ तूंकोणाच्याआज्ञेंकरून ॥ आणीतहोतासीभद्रसेननंदन ॥ त्यासदहासहस्रवर्षेंपूर्ण ॥ आयुष्यअसेनिश्चयें ॥ ५५ ॥ तोसार्वभौमहोईलतत्त्वतां ॥ रुद्रमहिमातुजठाउकअसतां ॥ शिवमहिमाउल्लंघूनित्वरितां ॥ केसाआणीतहोतासी ॥ ५६

मगचित्रगुप्तासीपुसेसूर्यनंदन॥पत्रिकापाहिलीवाचून॥तंवद्वादशवर्षेंपूर्णचिन्ह॥गंडांतरथोरहोतें॥५७॥तेंमहत्पुण्येंनिरसूनिसहज॥दहासहस्रवर्षेंकरावेंराज्य॥मगतोसूर्यनंदनमहाराज॥त्यापराधेंकष्टीबहू॥५८॥मगउमाशंकुनीकृतांत॥करजोडूनीस्तवनकरित॥हेअपर्णाधवहिमनगजामात॥अपराधनकळतांघडलाहा॥५९॥ऐसेंनारदेंसांगतांतेक्षणीं॥रायेंपायांवरघातलीलोळणी॥आणीकसहस्ररुद्रेंकरूनी॥महोत्साहकरीतसे॥१६०॥शतरुद्रकरितांनिःशेष॥शतायुषीहोयतोपुरुष॥हाअध्यायपढतांनिर्दोष॥तोशिवरूपयाचदेहीं॥६१॥तोतेथेंचीझालामुक्त॥त्याचेतीर्थींतरतीबहुत॥अस्तोयावरीब्रह्मसुत॥अंतर्धानपावला॥६२॥आनंदमयशक्तिनंदन॥रायेंशतपद्मदेऊन॥तोषविलागुरुसंपूर्ण॥ऋषीसहितजाताझाला॥६३॥भद्रसेनआख्यानजेपढती॥त्यांसहोयआयुष्यसंतती॥त्यांसकाळनबाधंती॥वंदोनिनेतीशिवपदा॥६४॥दशशतेंकपिलादान॥ऐकतांपढतांघडेपुण्य॥केलेंअसेलअभक्ष्यभक्षण॥सुरापानब्रह्महत्या॥६५॥एवंमहापापपर्वततत्वता॥भस्महोतीश्रवणकरितां॥हाअध्यायत्रिकाळींवाचितां॥गंडांतरेंदूरहोती॥६६॥पापरीकलियुगींनिःशेष॥शिवकीर्तनाचामहिमाविशेष॥आयुष्यहीनलोकांस॥अनुष्ठानहेंचीनिर्धारें॥६७॥मगतोरावभद्रसेन॥सुधर्मपुत्रासराज्यदेऊन॥युवराज्यतारकालागून॥देताझालातेकाळीं॥६८॥मगप्रधानासमवेतराजाजाणा॥जाताझालातपोवना॥शिवअनुष्ठानरुद्रध्याना॥करितांमहारुद्रतोषला॥६९॥विमानींबैसवूनित्वरित॥रावप्रधाननेलेमिरवित॥विधिलोकवैकुंठींवासबहुत॥स्वेच्छेंकरूनीराहिले॥७०॥शेवटींशिवपदासीपावून॥राहिलेशिवरूपहोऊन॥अकरावाअध्यायजाण॥स्वरूपएकादशरुद्रांचें॥७१॥हाअध्यायकरितांश्रवण॥एकादशरुद्रासमाधान॥कींहाकल्पद्रुमसंपूर्ण॥इच्छिलेंफळदेणार॥७२॥मृत्युंजयजपरुद्रानुष्ठान॥त्यासिनबाधीग्रहपीडाविघ्न॥पिशाचबाधारोगदारुण॥नबाधीचकदाही॥७३॥येथेंजोमानीलअविश्वास॥तोअल्पायुषीहोईलतामस॥हेंजोनिंदीलोतोबाळनिःशेष॥त्याचावीटाळनव्हावा॥७४॥त्यासप्रसवोनीवांझझालीमाता॥त्याचीसंगतीनधरावीतत्वतां॥त्यासीसंभाषणकरितां॥महापातकजाणिजे॥७५॥

तेंआपुल्यागृह्णासनाणावें ॥ आपणत्यांन्यासदनानजावें ॥ नेत्यजावेंजीवेंभा-
वें ॥ जेवींसुशीलेंहिंसकगृह ॥ ७६ ॥ जोप्रत्यक्षभक्षितोविष ॥ जेमूर्खबैसतीत्याचे
पंक्तीस ॥ त्यांसीमृत्युआलायागोष्टीस ॥ संदेहकांहींअसेना ॥ ७७ ॥ असोसु
वभावेंनिश्चित ॥ अखंडपाहावेंशिवलीलामृत ॥ हेंनघडेजरीत्वरित ॥ हाअध्या
यतरीपाहावा ॥ ७८ ॥ याअध्यायाचेंकरितांअनुष्ठान ॥ नयासीनित्यरुद्रके
त्याचेंपुण्य ॥ त्याचेघरींअनुदिन ॥ ब्रम्हानंदप्रकटेल ॥ ७९ ॥ अपर्णाहृदया
ब्जमिलिंद ॥ श्रीधरस्वामीनोब्रम्हानंद ॥ जोजगदानंदमूळकंद ॥ अभंगनवि
टेकालत्रयीं ॥ १८० ॥ इतिश्रीशिवलीलामृतस्कंदपुराण० परि० एकादशोऽ
ध्यायगोडहा ॥ ११ ॥ ॥ श्रीसांबसदाशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ ६५ ॥

अथगणपतीचेश्लोकप्रारंभः

घोरहानकोफारकष्टलों ॥ निजहितासमींव्यर्थगुंतलों ॥
वारिंशीघ्रसंसारयातना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १ ॥
विषयगोडिहेलागलीमला ॥ यामुळेंअसेघातआपुला ॥
कळुनियांअशीभ्रांतिजाइना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ २ ॥
त्रिविधतापहाजाळितोअती ॥ कामक्रोधहेजाणपीडिती ॥
चित्तसर्वथास्वस्थराहिना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ३ ॥
स्त्रीधनादिहेंआठवेमनीं ॥ छंदहाचिरेदिवसयामिनीं ॥
विसरलोंतुलादीनपाळणा ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ४ ॥
माउलीपिताबंधुसोयरा ॥ तूंचिआमुचानिश्चयखरा ॥
धारणतूजमींविघ्नभंजना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ५ ॥
म्हणविनोंतुझादासयाजनीं ॥ सकळव्यापकाजाणसीमनीं ॥
भुक्तिमुक्तिदेभक्तपालना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ६ ॥
कायकायरेसाधनेंकरूं ॥ मींअसंतुझेंमूर्खलेंकरूं ॥
विटंबितीमलाद्वैतभावना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ७ ॥

विषयचिंतनेंशोकपावलों ॥ देहबुद्धिनेंव्यर्थनाडलों ॥
भालचंद्रजीतोडिंबंधना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ८ ॥
गजमुखातुझीवाटपाहतां ॥ नयनक्षीणलेजाणतत्वतां ॥
भेटसीकधींभ्रमनिवारणा ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ९ ॥
प्रभुसमर्थतूंआमुचेशिरीं ॥ वेष्टिलोंअसेंविषयपामरीं ॥
नघलहेंचिरेवाटतेंमना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १० ॥
अगुणअद्वयातूंपरात्परा ॥ पारनेणवेविधिहरीहरां ॥
अचलनिर्मलानित्यनिर्गुणा ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ ११ ॥
जीवनव्यर्थहेंतूंजवेगळें ॥ स्वहितआपुलेंकायसाधिलें ॥
सुखनसेसदामोहयातना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १२ ॥
फारसेंमलाबोलतांनये ॥ पाउलेंतुझींदेखिलींस्वयें ॥
मांडिलीअसेबहुतवल्गना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १३ ॥
दीनबंधुहेंब्रीदआपुलें ॥ साचतूंकरींदाविंपाउलें ॥
मंगलालया विश्वजीवना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १४ ॥
नाशवंतरेसर्वसंपदा ॥ हेनकोमलापावएकदा ॥
क्षेमदेउनीचित्तरंजना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १५ ॥
जातसेघडीपलयुगापरी ॥ लागलीतुझीखंतिअंतरीं ॥
स्वामिआमुचाविरहसाहिना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १६ ॥
कळलतेंकरींविनवणीकिती ॥ नारीअथवामारिगणपती ॥
सकलदोषसंकष्टनाशना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १७ ॥
आवडेमलात्रिभुवनाकृती ॥ भूजुनीबरीकरिनआरती ॥
धांवपावरेमोदकाशना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १८ ॥
हस्यकठिणातूंनकरिंसर्वथा ॥ अंतआमुचापाहसिपुरता ॥
सिद्धिवल्लभामुषकवाहना ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ १९ ॥
कल्पवृक्षतूंकामधेनुवा ॥ लाविंजेस्तनींजीविंच्याजीवा ॥
हाचिहेतुरेतोषभूषणा ॥ हेदयानिधेश्रीगजानना ॥ २० ॥

नारिंमोरपादुःखसागरीं ॥ गोसाविनंदनप्रार्थनाकरी ॥
आस्मयामनींजाणचिद्घना ॥ हेद्यानिधेश्रीगजानना ॥ २१ ॥

अथशिवस्तुतिप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ कैलासराणाशिवचंद्रमौळी ॥ फणींद्रमाथांमुगुटींझ ळाळी ॥ कारुण्यसिंधूभवदुःखहारी ॥ तुजविणशंभोमजकोणतारी ॥ १ ॥ रवींदुदावानलपूर्णभाळीं ॥ स्वतेजनेत्रींतिमिरांधजाळी ॥ ब्रम्हांडधीशामद नांतकारी ॥ तुजवीणशंभोमजकोणतारी ॥ २ ॥ जटाविभूतीउटिचंदनाची ॥ क पाळमाळाप्रितगोमतीची ॥ पंचाननाविश्वनिवांतकारी ॥ तुजवीणशंभोमजको णतारी ॥ ३ ॥ वैराग्ययोगीशिवशूळपाणी ॥ सदासमाधीनिजबोधवाणी ॥ उमा निवांसात्रिपुरांतकारी ॥ तुज० ॥ ४ ॥ उदारमेरूपतिशैळजेचा ॥ श्रीविश्वनाथम्हण तीसुरांचा ॥ दयानिधीतोगजचर्मधारी ॥ तुज० ॥ ५ ॥ ब्रम्हादिवंदीअमरादिनाथ ॥ भुजंगमाळाधरिसोमकांत ॥ गंगाशिरींतेमहादोषहारी ॥ तुज० ॥ ६ ॥ कर्पूरगौर गिरिजाविराजे ॥ हालाहलेंकंठनिळाच्साजे ॥ दारिद्र्यदुःखेंस्मरणेंनिवारी ॥ तुज० ॥ ७ ॥ स्मशानक्रीडाकरितांसुखावे ॥ तोदेवचूडामणिकोणआहे ॥ उदासमूर्तीज टाभस्मधारी ॥ तुज० ॥ ८ ॥ भूतादिनाथअरिअंतकाचा ॥ तोस्वामिमाझाध्वज शांभवाचा ॥ राजामहेशावहुबाहुधारी ॥ तुज० ॥ ९ ॥ नंदीहराचाहरिनंदिकेश ॥ श्रीविश्वनाथम्हणतीसुरेश ॥ सदाशिवव्यापकतापहारी ॥ तुज० ॥ १० ॥ भयान कीभीमविक्राळनग्न ॥ लीलाविनोदेंकरिकामभग्न ॥ तोरुद्रविश्वंभरदक्षमारी ॥ तुज० ॥ ११ ॥ इच्छाहरीचीजगहेंविशाळ ॥ पाळीरचीतोकरिब्रम्हगोळा ॥ उमाप तिभैरवविघ्नहारी ॥ तुज० ॥ १२ ॥ भागीरथीतीरसदापवित्र ॥ जेथेंअसेतारक ब्रम्हमंत्र ॥ विशेषविश्वंभरत्रिपुरांतकारी ॥ तुज० ॥ १३ ॥ प्रयागवेणीसकळाह राच्या ॥ पादारविंदींवाहतीहरीच्या ॥ मंदाकिनीमंगळमोक्षकारी ॥ तु० ॥ १४ ॥ कीर्तीहरीचीस्तुतिबोलवेना ॥ कैवल्यदातामनुजांकळेना ॥ एकाग्रनाथाविष अंगिकारी ॥ तुजवीणशंभोमजकोणतारी ॥ १५ ॥ सर्वांतरींव्यापकजोनि- यंता ॥ तोप्राणलिंगाजवळीमहंता ॥ अंकींउमातेगिरिरूपधारी ॥ तुजवी

णशंभोमजकोणतारी ॥ १६ ॥ सदातपस्वीअसेकामधेनू ॥ सदासतेजशशिकोटिभानू ॥ गौरीपतीसदाभस्मधारी ॥ तुजविणशंभो० ॥ १७ ॥ कर्पूरगौरस्मरत्याविसावा ॥ चिंताहरीतोभजकांसदैवा ॥ अतिस्वहितसुचनाविचारी ॥ तुजवीण० ॥ १८ ॥ विरामकाळींविकळशरीर ॥ उदासचित्तींनधरीचधीर ॥ चिंतामणीचिंतनेंचित्तहारी ॥ तुजवीण० ॥ १९ ॥ सुखावसानेंसकळसुखाची ॥ दुःखावसानेंटळतीजगाचीं ॥ देहावसानेंधरणीथरारी ॥ तुजवीण० ॥ २० ॥ अनुहातशब्दगगनींनमाय ॥ तिचेविनोदेंभवशून्यहोय ॥ कथानिजांगेंकरुणाकुमारी ॥ तुजवीण० ॥ २१ ॥ शांतीस्वल्हीलावदनीविलासे ॥ ब्रम्हांडगोळाअसुनीनदीसे ॥ भिल्लीभवानीशिवब्रम्हचारी ॥ तुजवीण० ॥ २२ ॥ पीतांबरेंमंडितनाभिज्याची ॥ शोभाजडितवरिकिंकिणीची ॥ श्रीदेवदत्तदुरितांतकारी ॥ तुजवीण० ॥ २३ ॥ जिवाशिवाचीजडलीसमाधि ॥ विटलाप्रपंचतुटलीउपाधि ॥ शुद्धस्वरेंगर्जतिवेदचारी ॥ तुजवीण० ॥ २४ ॥ निधानकुंभभरलाअभंग ॥ पहानिजांगेंशिवज्योतिलिंग ॥ गंभीरधीरसुरचक्रधारी ॥ तुजवी० ॥ २५ ॥ मंदारबिल्वेंबकुळेंसुवासी ॥ माळापवित्रवाहाशंकरासी ॥ काशीपुरीभैरवविश्वनारी ॥ तुजवीण० ॥ २६ ॥ जाईजुईचंपकपुष्पजाती ॥ शोभेगळांमालतिपुष्पहाती ॥ प्रतापसूर्यशरचापधारी ॥ तुजवीण० ॥ २७ ॥ अलक्षमुद्राश्रवणींप्रकाशे ॥ संपूर्णशोभावदनींविलासे ॥ नेईसुपंथेंभवपैलपारीं ॥ तुजवीण० ॥ २८ ॥ नागेशनामस्मकळजिव्हाळा ॥ मनाजपेरेंशिवमंत्रमाळा ॥ पंचाक्षरीध्यानगुहाविहारी ॥ तुजवीण० ॥ २९ ॥ एकांतियेरेगुरुदासस्वामी ॥ चैतन्यरूपीशिवसुखनामी ॥ शिणलोंदयाळाबहुसाळभारी ॥ तुजवीण० ॥ ३० ॥ शास्त्राभ्यासनकोश्रुतीपढुंनकोतीर्थासिजाऊंनको ॥ योगाभ्यासमकोव्रतेंमखनकोतीव्रतपेंतीनको ॥ काळाचेंभयमानसींधरूंनको दुष्टांसिशंकूंनको ॥ ज्याचीयास्मरणेंपतीमतरतीनोशंभुसोडूंनको ॥ ३१ ॥
॥ इतिवामनविरचितश्रीशिवस्तुतिसमाप्त ॥ ॥ ६७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥

अथश्रीपांडुरंगस्तोत्रप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः॥ विठेपंढरीभूमिवैकुंठकेली॥ स्वदासांसवेंतूंकरायाक्र केली॥ सदारंगहीइच्छिसीसाधुसंगा॥ नमस्कारमाझातुलापांडुरंगा॥ १॥ विशोभक्तिनेंमोक्षहीतूच्छकेला॥ गुणांगाक्यादेवताहीभुकेला॥ धरीपाउलेंस्नानेंदीचंद्रभागा॥ नमस्कार०॥२॥ हरेतूमचीभक्तिकेलीअजाची॥ अशीभक्तियापुंडलीकाद्विजाची॥ नतींक्रीडशील्यागुनीश्रीरमागा॥ नमस्कार०॥३॥ प्रभूपाउलीचित्तवनीमूरावी॥ सदाप्रेमसत्कीर्तिलोकींउरावी॥ मनाचीहिनेंवासनातुच्छभंगा॥ नमस्कार०॥४॥ कृपाळावहूतारिलेदीनदास॥ नकोहोउंबापमलातूंउदास॥ त्वरेंउद्धरीदेउनीनामगंगा॥ नमस्कार०॥५॥ अजामाउली सर्वविश्वासदावी॥ क्षणाचानआयुष्यविश्वासदावी॥ म्हणोनीत्वरेंइच्छितों पादसंगा॥ नमस्कार०॥६॥ भवप्राभवाब्धींभरेपूर्णपाणी॥ बुडाल्यांसरव्या धांवदेतूंर्णपाणी॥ जनींआदिमायाकरीथोरदंगा॥ नमस्कार०॥७॥ रमेशापलाअल्पधीलाविलोकीं॥ तुझीभक्तिहेसत्ध्वजाल्याविलोकीं॥ असालूणनारायणादेसुसंगा॥ नमस्कार०॥८॥ ॥इतिपांडुरंगाष्टकस्तोत्रसमाप्त॥ ॥

अथश्रीगोविंदाष्टकस्तोत्रप्रारंभः

गोविंदगोपसखगोद्विजसाधुपाळा॥ गोवर्धनाचलधरावसुदेवबाळा॥ गोपीमनोहरननोजगदीश्वराहो॥ गोविंदजीतवपदींममचित्तराहो॥१॥

विंध्याचलोपमपडोनवपादपद्मीं॥ हादेहदंडवतन्यास्वविकुंठसद्मीं॥ मीअज्ञदीनमतिहीनदयाकराहो॥ गोविंदजीतवपदींममचित्तराहो॥ २॥

दामोदराफणिफणावरिरूपनाचे॥ तेंदावुनीपरिहरींभ्रममन्मनाचे॥ पीतांबरारिदरपद्मगदाधराहो॥ गोविंदजीतवपदींममचित्तराहो॥३॥

परब्रह्मनिर्गुणपरात्परनिर्विकार॥ सत्यास्वराद्यहिअनंतपुराणसार॥ नेतूंचिनिश्चयमलाकळलावराहो॥ गोविंदजीतवपदींममचित्तराहो॥४॥

नभ्राणकारकदुजाभवदुःखहर्ता ॥ धर्ताविनाशकहिदुःखअशेषकर्ता ॥ भर्ताभ्रभोसकळतूंजगदंकुराह्रो ॥ गोविंदजीतवपदींममचित्तराहो ॥ ५॥

मोघाक्तिपाअखिलहीतुजवीणवाया ॥ गोविंदनामपथहाचिकठींतसोपा ॥ बाप्पाअपारतरलेभजउद्धराहो ॥ गोविंदजीतवपदींममचित्तराहो ॥ ६॥

स्तुत्यर्थहाहिनकळेभजनींनिरूढ ॥ मीभ्रष्टनष्टअतिदुष्टकनिष्टमूढ ॥ हेदीनवत्सळमलाचरणींधराहो ॥ गोविंदजीतवपदींममचित्तराहो ॥ ७॥

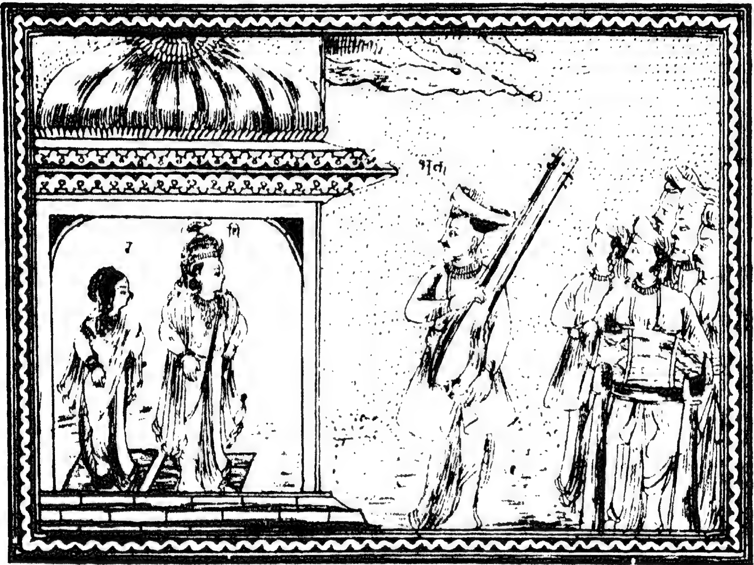
तेसाधुसंमतहरेतुजआठवीती ॥ चित्तीत्हृदंबुजिपदांबुजसांठवीती ॥ नारायणमजहिभृत्यतसाकराहो ॥ गोविंदजीतवपदींममचित्तराहो ॥ ८॥

॥ इतिगोविंदाष्टकस्तोत्रंसंपूर्णम् ॥

अथमारुतिस्तोत्रप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्री अजनीहृदयरत्नमरुत्कुमारा ॥ तारावयास्वकजनावसलीउदारा ॥ लावींसदाममनस्चपदस्मरायां ॥ साष्टांगतूजनमितोकपिपूथराया ॥ १॥ बद्धांजुलिस्त्वितितूजसुरासुरादि ॥ त्वहिकमाकथितिमांबगदाधरादि ॥ मीहीनवुद्धिनसुचस्तुतिहीकराया ॥ साष्टांगतूजनमितोकपियूथराया ॥ २॥ लब्धप्रकीर्तिवरशमपदाब्जभृंगा ॥ सिद्धीसमग्रतुजवंदितिअंतरंगा ॥ वज्रांगतूंप्रकटसीव्यंसनेंहराया ॥ साष्टांगतूजनमितोकपियूथराया ॥ ३॥ भीतीपिशाचतवनामजपेंतयातें ॥ देयांसहीसुखघडेतवदृष्टिपातें ॥ दासांतुझ्याप्रमकहीनकदापिमाया ॥ साष्टांगतूजन० ॥ ४॥ मर्त्यांसतूंभवनिधीपरपारनौका ॥ क्षारोदलंघुनितुवांवशाकेलिलंका ॥ द्रोणाद्रिउद्धरिसिवीरसजीवदाया ॥ साष्टांगतूजनमितोकपियूथराया ॥ ५॥ मारुतिदुष्टकारसीसुखिरामचंद्रा ॥ सीतासमर्पिसितयासदयास्तमुद्रा ॥ तत्ध्याननिष्ठवससीचिरजीवकाया ॥ साष्टांग० ॥ ६॥ रुद्रावतारअवनीवरितूंचिदेवा ॥ मींकेंकरूंस्तुतिकरूंनकळेपुसेवा ॥ योगीश्वरामकरहोमजउद्धराया ॥ साष्टांग० ॥ ७॥ तत्काळदासभयरोगनिरस्तनित्या ॥ तूंजाणसीगुणनिधेसकळांतरात्मा ॥ मीदीनतूंपरमदीनदयाळुवर्या ॥ साष्टांग० ॥ ८॥

येतीअनन्यशरणाप्रतितूजभावें ॥ त्यांच्याअशेषवृजिनाहरिसीस्वभावें ॥ हु
पकारतूंकरिसिदाससुखीकराया ॥ साष्टांग० ॥ ९ ॥ नक्षत्रमंडळहिभेदुनिऊ-
र्ध्वहोतें ॥ उड्डाणकार्यविपयींकरिसीअहोतें ॥ धांवेंमहाबळनिधेममशंकरा
या ॥ साष्टांग० ॥ १० ॥ मस्त्रीतिहेंनवपदींचिरकाळराहो ॥ दृष्टीसुधासमतुझी
मजपूर्णपाहो ॥ नारायणास्तवतुझानकळेकरायद ॥ साष्टांगनूजनमितोंकपि
पूथराया ॥ ११ ॥ इतिनारायणविरचितंमारुत्येकादशनीस्तोत्रंसंपूर्णम् ॥

अथभजनप्रारंभः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥ श्रीगुरुदेवदत्तात्रेयायनमः ॥ गुरुर्ब्रम्हा
गुरुर्विष्णुगुरुर्देवोमहेश्वरः ॥ गुरुरेकःपरब्रम्हतस्मैश्रीगुरवेनमः ॥ १ ॥ श्लोक
॥ मनोजवंमारुततुल्यवेगंजितेंद्रियंबुद्धिमतांवरिष्ठं ॥ वातात्मजंवानरयूथमुख्यं
॥ श्रीरामदूतंशरणंप्रपद्ये ॥ २ ॥ ॥ भजन ॥ ॥ जयगुरूजयजयगुरूजयजय
परब्रम्हसद्गुरू ॥ चारीमुक्तीदायकदाताउदारकल्पतरू ॥ जय० ॥ रूपजयाचें
मनबुद्धीपरवाचेअगोचरू ॥ जय० ॥ अलक्ष्यअनामअरूपअद्वयअक्षयपरा
त्परू ॥ जय० ॥ आत्मारामरामदासगोपाळकरुणाकरू ॥ जय० ॥ ४ ॥ ॥

अभंग॥ ॥येगेयेगेविठाबाई॥ आम्हांअनाथांचेआई॥१॥ भीमाआणिचंद्रभागा॥ तुझ्याचरणींच्यागंगा॥२॥ इतुक्यांसहितत्वांयावें॥ माझेंरंगणींनाचावें॥३॥ माझारंगतुझेगुणी॥ म्हणेनामयाचीजनी॥४॥ ॥**भजन**॥०॥ येगेमायविठाई॥ तुजविणगमेनाकरूंमीकाई॥ ॥**अभंग**॥ ॥वेदव्यासगुरू॥ तुम्हांमाझानमस्कारू॥१॥ माझेंकल्याणकरावें॥ मजदासपदद्यावें॥२॥ आनंदनिधान॥ कृष्णमूर्तीनारायण॥३॥ ज्योतीम्हणेदीनोद्धारा॥ कृपासिंधूजीदातारा॥४॥ ॥**भजन**॥ ॥नारायणविधिअत्रीनाथ॥ दत्तजनार्दनएकनाथ॥ ॥**अभंग**॥ ॥जेसेतैसेंतारीं॥ तुजशरणागतहरी॥१॥ आतांनपाहिजेफेडें॥ मीदर्‍हदिकर्चीआपुलें॥२॥ शक्तनाहींचित्त॥ परीम्हणवितोंभक्त॥३॥ मजकोणपुसेरंका॥ नामसांगेतुझेंतुका॥४॥ ॥**भजन**॥ राधारमणासांवळिया॥ चित्तचोरस्यागोंवळिया॥ ॥**अभंग**॥ ॥माझेंमागणेंतेंकिती॥ दाताल्क्ष्मीचापती॥१॥ नाम्हेंलियापिनापाणी॥ तेणेंगेंगानोव्हेउणी॥२॥ कल्पतरूझालादाता॥ तेथेंपोराचामागता॥३॥ तुकाम्हणेसंतध्यातां॥ परब्रम्हआलेंहाता॥४॥ ॥**भजन**॥ ॥रघुपतिराघवराजाराम॥ पतीतपावनसीताराम॥ ॥**अभंग**॥ ॥कांठेंगुंतलासीयोगीयांचेध्यानीं॥ आनंदकीर्तनींपंढरीसी॥१॥ कवण्याकाजाकोठेंपडिलेंलीगुती॥ कानींनपडनीबोलमाझे॥२॥ कायगेपशयनींसुखेंनिद्राआली॥ सायसांडियेलीमाझीदेवा॥३॥ तुकाम्हणेकोठेंगुंतलीमांगा॥ किती पांडुरंगायादपाहूं॥४॥ ॥**भजन**॥ ॥पतीतपावनारामा॥ ॥**अभंग**॥ ॥हेंचिदेवापैमागत॥ चरणसेवाअखंडित॥१॥ वासदेइंपंढरीचा॥ सदासंगहरिदासांचा॥२॥ जन्मह्मोकांभलत्यायाती॥ परीनचुकातुझीभक्ती॥३॥ नामाम्हणेकमळापती॥ हेंचिद्यावेंपुढतापुढती॥४॥ ॥**भजन**॥ ॥रामनारायणंहरीनारायण॥ ॥**अभंग**॥ ॥पतिव्रतानेणेआणिकाचीस्तुती॥ सर्वभावेंपतीध्यानींमनीं॥१॥ तैसेंमाझेंमनएकविधझालें॥ नावडेविठ्ठलाविणदुजें॥२॥ सूर्यविकासिनीनघेचंद्रकळा॥ गायतेकोकिळावसंतेंसी॥३॥ तुकाम्हणेबाळमातेपुढेंनाचे॥ बोलआणीकाचेनावडती॥४॥ ॥**भजन**॥ ॥विठाबाइगविठाबाई॥ छंद

लागलातुझेपाईं ॥ ॥ अभंग ॥ ॥नामगाऊंनामध्याऊं॥ नामविठोबाल्रावाहूं ॥१॥ आम्हीदेयाचेदैयाचे ॥दासपंढरीरायाचे॥२॥ टाळविणाघेऊंहातीं॥ विठुरा जनाऊंप्रीतीं ॥३॥ नामाम्हणेआरवोलिसदा॥ नित्यवाढातसेगोविंदा ॥ ४॥ ॥ भजन ॥ ॥जयजयरामकृष्णारामराम॥सीतारामरामराम॥ ॥अभंग॥ ॥आपुलियाबळेंनाहींबोलवत॥सखाभगवंतवाचाल्याची ॥१॥ साळुंखीतेके सीबोलेमंजुळवाणी॥ शीकवीताधणीवेगळाची॥२॥ कायम्यांपामरेंबोला वींउत्तरें॥ परित्याविश्वंभरेंबोलवीलें ॥३॥ तुकाम्हणेत्याचीकोणजाणेकळा ॥चागवीपांगुळापायांवीण॥४॥ ॥भजन॥ ॥जयजयनारायणहरी॥ ॥ अभंग॥ ॥पंढरीपंढरी॥ विठ्ठरायाचीनगरी॥१॥ भंवताभींवरेचावेढा॥मध्यें पंढरीचाहुडा॥२॥गरुडफीरेचहूंकोनीं॥ टाळमृदंगाचीध्वनी॥३॥ऐसेंस्थळ- आहेकोठें॥ तुकयालाविठ्ठलभेटे॥४॥ ॥भजन॥ ॥मारुतिरायाबलभी- मा॥ शरणआलोंमजद्याप्रेमा॥ ॥अभंग॥ ॥सुंदरतेंध्यानउभेंविटेवरी॥ करकटावरीठेवोनियां॥१॥ मकरकुंडलेंतळपतीश्रवणीं॥ कंठींकौस्तुभमणि वीराजित॥२॥गळांतुळसीहार कासेपीतांबर॥आवडेनिरंतरहेंचिध्यान॥ ३॥ तुकाम्हणेमाझेंहेंचिसर्वसुख॥ पाहीनश्रीमुखआवडीनें॥४॥ ॥भजन॥ हरिरेरामरामराम॥सीतारामरामराम॥ ॥अभंग॥ ॥एकप्रहररात्रझाली फेरीविठ्ठलाचीआली॥१॥नामाम्हणेजनीपाहे॥ द्वारींउभाकोणआहे॥२॥ म- भाघरांतदाटली॥ एकसराईलूटली॥३॥ पदकवैजयंतीगळां॥ उभाविठ्ठलसां- वळा॥४॥एकमेकांआलिंगन॥नामाम्हणेजनीधन्य॥५॥ ॥पद॥ ॥धावें पावेंबापाविश्वाच्यारायाा॥ हरिरेपंढरिच्याराया॥तुलावंदूंआम्हींलागूनिपा यां॥ध्रु०॥कोठेंगुंतलासीअर्जूनीनायेसी॥ हरिरेअर्जुनीनायेशी॥आम्हांदर्श- नरामाकैसेनेणेदेशी॥धावें०॥१॥ यावेंयावेंसत्वररुक्मिणिच्यारमणा॥हरि रेरुक्मिणिच्यार०॥ यावेंयावेंदर्शनवनमालाभरणा॥ धावें०॥२॥ तुजवांचुनिवि- श्वाचानकोणीपाळक॥ हरिरेनकोणीपा०॥ सर्वहिअंतर्यामीवससीचालक॥धां वें०॥३॥ अर्जुनभक्तांविश्वस्वरूपदावुनी॥ हरिरेस्वरुप०॥ केलानिर्मळबुद्धीभक्ती- नेंदडुंनी॥धांवें०॥४॥उद्धवभक्तादेशीसुपूर्णबोधानें॥हरिरेसुपूर्णबोधानें॥केलें

कृष्णानूंचिंतन्मयशोधातें॥ धांवें०॥५॥ भगिनीकृष्णास्तवनींपावसिलवला हीं॥ हरिरेपावसि०॥ आम्हांभेटीदेनासंकटसेंकायी॥ धांवें॥६॥ येई येईवि ठोकरुणासागरा॥ हरिरेकरुणा०॥ भक्तीसजीवनशिंपींनिजजनआगरा॥ धांवें॥७॥ ध्रुवबाळासीदेवापावसिलवलाहीं॥ हरिरेपावसि०॥ आम्हींअभ- क्तम्हणुनीकंटाळाकांहीं॥ धांवें॥८॥ दंतीलाहीसंकटपडतांबहुतफार॥ हरि रेपड०॥ धांवोनीयांपेशीबापासत्वर॥ धांवें०॥९॥ आम्हीपतीतपावनम्हणती तुजलागा॥ हरिरेम्हणती०॥ म्हणुनीभजतोंबापामुक्तीच्यालागा॥ धांवें०॥१० ॥नकळेभक्तीकांहींआम्हांपापीयां॥ हरिरेपा०॥ पारत्नवदीनानाथावंदीतोंपायां धांवें॥११॥ आतांआळसनकरींसत्वरपावावें॥ हरिरेसत्वरपा०॥ देउनिदर्शनना थावेंकुंठन्यावें॥ धांवें०॥१२॥ आतांवेदब्रम्हाझालाघाबरा॥ हरिरेझालाघा० ॥ धफरीहोउनिविष्णोकेलउद्धारा॥ धांवें०॥१३॥ होसीकूर्मसागरमंथनाचेवेळीं हरिरेमंथना०॥ मंदरबुडालापृष्ठीधारकनेवेळीं॥ धांवें०॥१४॥ अवनीउद्धरणा लावराहनूंहोसी॥ हरिरेवराह०॥ मारुनिकनकाक्षातेंभक्तांसुरवदेसी॥ धांवें पावें०॥१५॥ प्रल्हादाच्यास्तवनेंनरहरीअवतरसी॥ हरिरेनरहरि०॥ हिरण्यक शिपूमारुनिअभयप्रदहोसी॥ धांवें०॥१६॥ इंद्राच्याऐश्वर्याबळिदैत्येंघेतां॥ हरिरेबळिदैत्यें०॥ भार्गोनुजलाअम्हाजोडुनियांहातां॥ धांवें०॥१७॥ वामनरू पाधरुनिदंडुनिबळिराजा॥ हरिरेदंडुनिब०॥ इंद्रातेंमागुतीकेलादिविराजा॥ धांवें०॥१८॥ परशुरामनामेंव्यक्तीपेऊनी॥ हरिरेव्यक्ती०॥ दशशतकरधरअर्जु नराजामारूनी॥ धांवेंपावें०॥१९॥ निःक्षत्रीनिवैराकेलीत्वांअवनी॥ हरिरे केली०॥ एकविंशतिवेळारव्यातीहेभुवनीं॥ धांवें०॥२०॥ सुग्रीवालाशरणाग तसाजाणोनी॥ हरिरेशरणा०॥ दिधलेंराज्यहिवानरवाळीमारूनी॥ धांवें० ॥२१॥ लंकेशाचानाशवानरांच्याहातीं॥ हरिरेवान०॥ करुनीआपेंगेलीवैदेही सती॥ धांवें०॥२२॥ साधूहेंवराक्षसमनलगनाक्षणा॥ हरिरेनलगतां०॥ वधु नीलंकादिधलीभक्ताविभिषणा॥ धांवें०॥२३॥ कृष्णावतारधरूनीहरिला भूभार॥ हरिरेहरि०॥ भक्तांदीननाथारक्षीलेंफार॥ धांवेंपावें०॥२४॥ आ- तांभरतुनकालींकळिकालीमाजी॥ हरिरेकलिका०॥ बौद्धअवतारधरूनीनूं

भक्तांलाजी ॥ धांवें० ॥२५॥ कीर्तनयोगेंसत्वरसांपडसीदेवा ॥ हरिरेसांपड० ॥ म्हणुनीगातोंकरितोंतुझीचीसेवा ॥ धांवें० ॥२६॥ नकळेगायनभजनभक्तीहि नूमजे ॥ हरिरे भक्ति० ॥ हरिहरिम्हणोनितुजलाओरडतोंसहजें ॥ धांवें० ॥२७॥ अल्पानेंसंतुष्टभगवंतानूंहोसी ॥ हरिरेभ० ॥ आम्हांदीनांसत्वरदर्शनमम्रदेशी ॥ धांवें० ॥२८॥ जेसेंतैसेंप्रेमळमानूनीयांध्यावें ॥ हरिरेप्रेम० ॥ आणिकनसुचे कांहींसत्वरापावावें ॥ धांवेंपावें० ॥२९॥ नारायणापावेंकरुणेच्याराशी ॥ ह-रिरेकरु० ॥ देउनिभक्तीमोडींपापाच्याराशी ॥ धांवेंपावेंबापविश्वाच्याराया ॥ हरिरेपंढरीच्याराया ॥ तुजलावंदूंआम्हीलागूनियांपायां ॥३२॥ ॥

पददत्तात्रेयाचें ॥ ॥गुरुदत्तात्रय दत्तात्रयअवधूता जनार्दनस्वामिएक-नाथा ॥गुरुद० ॥ ध्रु० ॥ दत्तअवधूत अवधूतनिराकारस्मरणींपावेसत्वर ॥ धरइअविनाश ॥ अविनाशसुंदरस्वरुपहेंदिसेमनोहर ॥ पतितमींपापी ॥ पापी दुर्धरनेइतूंभवसिंधूपार ॥ मागणेंहेंची ॥ हेंचीसत्वरमस्तकींठेविअभयकर ॥ स गुणहेंरूप ॥ रूपदाविंआतां ॥ जनार्दनस्वामिएकनाथा ॥१॥ भस्मभूषित भूषीतदिव्यकांती ॥ माळात्रिशूळडमरुहातीं ॥ गळांवनमाळा माळावैजयंतीकर्णिंकुंडलेंसूर्यदीप्ती ॥ माथांमुगुट- मुगुटचंद्रज्योती पाहतांवेधलीमनो वृत्ती ॥ आकर्णनयन, नयनमदनमूर्तीवर्णितांस्तब्धवेदश्रुती ॥ नेयेमींपामर, कायवर्णुंआतां ॥ जनार्दन० ॥२॥ मुख्यनीवास, नीवासमेरुशिखरीं ॥ समाधि निद्रामाहोरीं ॥ स्नानसारीलें ॥ सारिलेंगंगातीरीं ॥ टिळकरेखिलापंढरी ॥ माध्यान्हींभीक्षा ॥ भिक्षाकरवीरीं भोजनकेलेंकावेरी ॥ सायंसंध्या, संध्या सागरीं ; मुख्यआसनकेदारीं ॥ जाउनीचरणीं ॥ चरणिंठेवुंमाथा जनार्दन० ॥३॥ अत्रिअनुसूयाअनुसुयात्मजदत्त त्रिगुणअवतारमूर्तिमंत ॥ कटिंमेख-ळा, मेखळारत्नजडित ॥ चरणिंनूपुरेंरुणझुणित ॥ प्रसन्नवदन वदनहर्षयुक्त नारिलेपतितअसंख्यात ॥ अखंडहेंनाम नामवदनांत मूर्तिमयबिंबोहृद-यांत ॥ अभयवरदेई देईगुरुनाथा जनार्दनस्वामीएकनाथा ॥४॥ लक्षचौ-ऱ्यांसीं चौऱ्यांशींजन्मवाया ॥ म्यांघोगिळेगुरुराया ॥ भक्तवत्सला वत्स लादत्तराया करवीरूपचीछाया ॥ इच्छितोंइंची इंचीगुरुसदया ध्यावेंमातें

निजगया ॥ कृष्णात्मजातें आत्मजातेंतारिंआतां ॥ जनार्दनस्वामीएकनाथा ॥ गुरुदत्तात्रय दत्तात्रयअवधूता० ॥५॥ ॥अभंग॥ ॥हेंचिदानदेगादेवा ॥ तूझाविसरनव्हावा ॥१॥ गुणगाईनआवडी ॥ हेचिमाझीसर्वजोडी ॥२॥ नलगे-मुक्तिधनसंपदा ॥ संतसंगमदेगासदा ॥३॥ तुकाम्हणेगर्भवासीं ॥ सुखेंघालावें आम्हासीं ॥४॥ ॥अभंग॥ ॥कथेचीसामग्री॥ देहअवसानावरी ॥१॥ नकोंजाऊंदेऊंगंगा ॥ गात्रेंमाझींपांडुरंगा ॥२॥ आयुष्यमाझेंकरींऊन ॥ परिमजआवडो कीर्तन ॥३॥ तुकाम्हणेहानी ॥ यावेगळीमनानाणीं ॥४॥ ॥भजन॥ ॥रामरायाराघोबा ॥ रामारामाहोरामा ॥ ॥अभंग॥ ॥आतांदेहतूझेपाईं ॥ ठेउनिझालोंऊतराई ॥१॥ हरिरेआतांपाझ्याजीवा ॥ करणेंतेंकरींदेवा ॥२॥ रामावहूअपराधी ॥ मतिमंदहीनबुद्धी ॥३॥ तुकाम्हणेनेणें ॥ भावभक्तीचींलक्षणें ॥४॥ ॥भजन॥ ॥ज्ञानराजमाऊली ॥ गुरुज्ञानेश्वरमाऊली ॥ ॥अभंग॥ ॥ सांडियेलीकाया ॥ वरीओवाळूनीपायां ॥१॥ शरणशरणनारायणा ॥ मजअंगीकारींदीना ॥२॥ भावेंआलोंलोटांगणीं ॥ लोळेंतूमच्याचरणीं ॥३॥ तुकाम्हणेशिर ॥ ठवियेलेंपायांवर ॥४॥ ॥भजन॥ ॥रामदासगुरुमाझे-आई ॥ मजलाठावद्यावापाई ॥ ॥अभंग॥ ॥ झणीदृष्टीलागोतुझियासगुणपणा ॥ जेणेंमाझ्यामनाबोधकेला ॥१॥ योगियांचेध्यानींध्यातांनानळ-सी ॥ तोतूंआम्हापासींनिरंतर ॥२॥ अनंतजन्मींचेंविसरलोंदुःख ॥ पहातांः तूझेंमूखपांडुरंगा ॥३॥ नामाम्हणेजीवेंकरींनिंबलोण ॥ विटेसहितचरणावो-वाळीन ॥४॥ ॥नमन॥ ॥ तवकथामृतंतप्तजीवनं ॥ कविभिरीडितंकल्मषापहं ॥ श्रवणमंगलंश्रीमदाततं ॥ भुविगृणंतिनेभूरिदाजनाः ॥१॥ अभंग ॥ करोनीआरती ॥ चक्रपाणीओंवाळिती ॥१॥ आजीपूरलेनवस ॥ धन्यकाव्हादीवस ॥२॥ पाहापाहाहोसकळ ॥ पुण्यवंततुम्हीबाळ ॥३॥ तुकावांहेयाळी ॥ होकांसन्निधजवळी ॥४॥ ॥भजन॥ ॥गोविंदागोपाळारामा ॥ कृष्णपाविणीमेघश्यामा ॥ ॥अभंग॥ ॥कायमागोंविठ्ठलस्मरे ॥ आम्हांतुळसीपत्रपुरे ॥१॥ मागोंमुगुटमाथांचा ॥ तोतरआणीलाइंद्राचा ॥२॥ मागोंकुंडलेंकानींचीं ॥ तींतरआणीलींकर्णाचीं ॥३॥ मागोंवैजयंतीमाळा ॥ तीतरतुमचेपक्षस्था-

ळा ॥ ४ ॥ मागोंपीतांबरपीवळा ॥ नोतरकासेसीकशियेला ॥ ५ ॥ मागोंनोडर चरणींचा ॥ धाकजाइलअसुरांचा ॥ ६ ॥ नामाम्हणेकांहींनमागों ॥ तुझियाच रणींलक्षलागो ॥ ७ ॥ ॥ भजन ॥ ॥ गोपाळकृष्णगोपाळ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ येईंगातूंयेईंगातूंपंढरीच्याराया ॥ तुजवीणशीणवाटेझालीहीनकाया ॥ १ ॥ यातीहीनमतीहीनकर्महीनमाझें ॥ सर्वलज्जासांडुनियांपाशरणमीआलोंतूंज ॥ २ ॥ दीनानाथादीनबंधूनामतुम्हांसाजे ॥ पतीतपावननामऐसीब्रीदावळी गाजे ॥ ३ ॥ विटेवरीनीटउभाकरेवरीकर ॥ तुकाम्हणेहेंचिआम्हांध्याननिरंतर ॥ ४ ॥ ॥ भजन ॥ ॥ रामरामसीतारामरामराम ॥ ॥ इतिदेवाचेंभजनस- मास ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥

अथआरत्यारंभः

आरतीगणपतीची.

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ सुखकर्तादुखहर्तावार्ताविघ्नाची ॥ नुरवीपुरवीप्रेमकृपा जयाची ॥ सर्वांगींसुंदरउटिशेंदूराची ॥ कंठींशोभेमाळमुक्ताफळांची ॥ जयदेव जयदेवजयमंगळमूर्ती ॥ दर्शनमात्रेंमनकामनापुरती ॥ ध्रु० ॥ १ ॥ रत्नखचितफ रातुजगौरीकुमरा ॥ चंदनाचीउटीकुंकुमकेशरा ॥ हीरेजडितमुकुटशोभतो बरा ॥ रुणझुणतीनेपूरेंचरणींघागरिया ॥ २ ॥ लंबोदरपीतांबरफणिवरबंध ना ॥ सरळसोंडवक्रतुंडत्रिनयना ॥ दासरामाचावाटपाहेसदना ॥ संकटींपा वावेंनिर्वाणींरक्षावेंसुरवरवंदना ॥ जयदेवजयदेवजयमंगळमूर्ती० ॥ ३ ॥

आरतीगणपतीची.

धोंदुरलालचढायोअच्छागजमुखको ॥ दोंदिललालविराजितसुतगौरीहरको ॥ हातलियेगुडलड्डुसांईसुखरको ॥ महिमाकहीनजायलागतहमपदको ॥ १ ॥ जयजयजीगणराजविद्यासुखदाता ॥ धन्यतुमारोदर्शनमेरामनरमता ॥ ध्रु० ॥ अष्टोसिद्धीदासीसंकटकोबैरी ॥ विघ्नविनाशनमंगळमूर्तीअधिकारी ॥ कोटी सूरजप्रकाशऐसीछबतेरी ॥ गंडस्थलमदमस्तकशोभेशशिबहारी ॥ २ ॥ भाव

भगनसंकोईशरणागतआवे ॥ संतनसंपतसबहीभरपूरनपावे ॥ ऐसेतुमम
हाराजमोकोंअतिभावे ॥ गोसावीनंदननिसिदिनिंगुणगावे ॥ ३ ॥ ॥ ४ ॥

आरतीविष्णूची.

आरतीविश्वंभरा ॥ पूर्णसाक्षीओंकारा ॥ सदयनव्यापुनीयां ॥ योगिरूंबआहे
रा ॥ धृ० ॥ निर्गुणनिरामया ॥ निर्विकाराअद्वया ॥ सच्चिदानंदरूपा ॥ निरंजनाअ
व्यया ॥ आर० ॥ १ ॥ अन्वयव्याशाश्वता ॥ निर्मळहोअच्युता ॥ सोज्वळाशुद्ध
बुद्धा ॥ नित्यसत्यअनंता ॥ २ ॥ ब्रम्हादिदेववंद्या ॥ परमवेदांतवेद्या ॥ अपाररू
पतुझें ॥ शंकरासहितआद्या ॥ ३ ॥ सहस्त्रमुखिशेषें ॥ वर्णिपेलाविशेषें ॥ नक
ळेपरिपार ॥ गातीनारदादिघोषें ॥ ४ ॥ उद्दालकातापितीर ॥ व्यासमिषअवता
र ॥ भक्तदोनीधर्मासींनू ॥ पापिनारियेलेथोर ॥ ५ ॥ शरणमीतूजआनतां ॥ पायिंठेविये
लामाथा ॥ संतोषेंसुनरक्षीं ॥ गुरुविश्वंभरनाथा ॥ आरतीविश्वंभरा० ॥ ६ ॥ ॥

आरतीविष्णूची.

आरतीअनंतभूजा ॥ विगोपंढरीराजा ॥ नचलतीउपचार ॥ मनेंसारिलीपूजा ॥ धृ०
॥ परेसपारनाहीं ॥ नपडेनिगमाठाई ॥ भुललाभक्तिभावें ॥ लाहोयेतलादेहीं ॥ १ ॥
अनिर्वाच्यशुद्धबुद्ध ॥ उभाराहिलानीट ॥ रामाजनार्दनीं ॥ पायांनोडलीवीट ॥ २ ॥

आरतीरामचंद्राची.

उत्करसाधुनिशिळासेतूबांधोनी ॥ लिंगदेहलंकापुरिविध्वंसूनी ॥ कामक्रोधादि
कराक्षसमर्दोनी ॥ देहअहंकाररावणानिवटोनी ॥ जयदेवजयदेवजयनिजबोधारा
मा ॥ परमार्थेआरतीपरिपूर्णकामा ॥ धृ० ॥ १ ॥ प्रथमसीनाशुद्धीहनुमंतगेला ॥ लंका
दहनकरुनीअखयामारिला ॥ मारिलाजंबूमाळीभुवनींत्राहारिला ॥ आनंदाचीगूढी
घेउनियांआला ॥ २ ॥ निजबळेंनिजशक्तीसोडविलीसीता ॥ सहजपणेंज्ञातेंअयो
ध्येरघुनाथा ॥ आनंदेंवोसंडेवैराग्यभरता ॥ आरतघेउनआलीकौसल्यामाता ॥ ३
॥ अनुहतध्वनीगर्जतिअपार ॥ अठरापद्मेंवानरकरितीभुभुःकार ॥ अयोध्येसी
आलेदशरथकुमर ॥ नगरींहोताआहेआनंदथोर ॥ ४ ॥ सहजसिंहासनींराजारघुवी
र ॥ सोहंभावेंनयापूजाउपचार ॥ सहजांचीआरतीवाद्यांचागजर ॥ माधवदासा
स्वामीआठवनाविसर ॥ जयदेवजयदेवजयनिजबोधारामा ॥ परमार्थे० ॥ ५ ॥

आरतीविठ्ठलाची.

युगेंअठ्ठावीसविटेवरीउभा॥वामांगीरखुमाईदिसेदिव्यशोभा॥पुंडलिकाचेभे-
टीपरब्रम्ह आलेगा॥चरणींवाहेभीमाउद्धरीजगा॥१॥जयदेवजयदेवजयपंडुरंगा
॥रखुमाईवल्लभाराईच्यावल्लभापावेंजिवलगा॥ धृ०॥तुळसीमाळागळांकरठेवुनि
करीं॥कांसेपीतांबरकस्तुरिल्लल्लाटीं॥देवसुरवरनित्ययेतीभेटी॥गरुडहनूमंतपु
ढेंउभेराहती॥२॥धन्यवेणूनादअनुक्षेत्रपाळा॥सुवर्णाचीकमळेंपदमाळागळां॥
राईरखुमोबाईराणीयासकळां॥ओंवाळीतेराधाविठोबासांवळा॥३॥ओंवा
ळूंआरत्याकुरवंड्यायेती॥चंद्रभागेमाजीस्मोडुनियांदेती॥ दिंडीपताकावैष्ण
वनाचती॥पंढरीचामहिमावर्णावाकिती॥४॥आषाढीकार्तीकीभक्तजन-
येती॥चंद्रभागेमाजीस्नानेंजेकरिती॥ दर्शनहेळामात्रेंतयांहोयमुक्ती॥केशा
वासीनामदेवभावेंओंवाळीती॥५॥जयदेव०॥ ॥ ॥ ॥

आरतीदेवीची.

दुर्गेदुर्घटभारीतुजविणसंसारीं॥अनाथनाथेअंबेकरुणाविस्तारीं॥वारीं-
वारींजन्ममरणातेंवारीं॥हारींपडलोंआतासंकटनीवारीं॥१॥ जयदेवीजय
देवीजयमहिषासुरमथनी॥सुरवरईश्वरवरदेतारकसंजिवनी॥धृ०॥त्रिभु
वनभुवनींपाहतांतुजऐसीनाहीं॥चारीश्रमलेपरंतुनबोलवेकांहीं॥साहीवि
वादकरितांपडिलींभवाहीं॥तेतूंभक्तांलागींपावसिलवलाहीं॥२॥प्रसन्नव-
दनेंप्रसन्नहोसीनिजदासां॥क्लेषांपासुनिसोडींतोडींभवपाशा॥अंबेतुजवां-
चूनकोणपुरविलआशा॥नरहरितल्लिनझालापदपंकजलेशा॥जय०॥३॥

आरतीज्ञानदेवाची.

आरतीज्ञानराजा॥ महाकैवल्यतेजा॥सेवितीसाधुसंत॥मनुवेधलामाझा॥धृ०
लोपलेंज्ञानजगीं॥ हितनेणतीकोणी॥अवतारपांडुरंग॥नामठेविलेंज्ञानी॥१॥
कनकाचेंताटकरीं॥ उभ्यागोपिकानारी॥नारदतुंबरहो॥सामगायनकरी
॥२॥ प्रकटगुह्यबोले॥ विश्वब्रम्हचीकेलें॥रामाजनार्दनीं॥पायीठकचीठे-
ले॥आरतीज्ञानराजा०॥३॥ ॥६॥ ॥६॥

आरतीजगदंबेची.

आश्विनशुद्धपक्षीं अंबाबैसलीसिंहासनींहो ॥ प्रतीपदेपासुनी घटस्थापना-तीकरुनीहो ॥ मूलमंत्रेंजपकरुनीभंवतेरक्षकठेउनीहो ॥ ब्रह्माविष्णुरुद्रआइचेंपूजनकरुनीहो ॥ उदोबोलाउदोअंबाबाईमाउलीचाहो ॥ उदोकारेंगर्जतीकायम-हिमावर्णूतिचाहो ॥ ध्रु० ॥ १ ॥ द्वितीयेच्येदिवसींमिळनीचोसष्ट्योगिनीहो ॥ सकळांमध्येंश्रेष्ठपरशुरामाचीजननीहो ॥ कस्तूरीमळवटभांगींशेंदुरभरुनीहो ॥ उदोकारेंगर्जतीसकळचामुंडामिळुनीहो ॥ उदोबोला० ॥ २ ॥ तृतीयेचेदिवशींअंबेशृंगारमांडिलाहो ॥ मळवटपातळचोळीकंठींहारमुक्ताफळाहो ॥ कंठींचींपदकेंकांसेपीतांबरकसिलाहो ॥ अष्टभुजामिरवतीअंबेसुंदरदिसेलीळाहो ॥ उदोबो० ॥ ३ ॥ चतुर्थीच्यादिवशींविश्वव्यापकजननीहो ॥ उपासकांपाहसीअंबेप्रसन्नअंतःकरणींहो ॥ पूर्णकृपेंपाहसीजगन्मातेमनमोहिनीहो ॥ भक्तांच्यामाउलीसुरतेयेतीलोटांगणींहो ॥ उदोबोला० ॥ ४ ॥ पंचमीच्यादिवसींव्रतउपांगललिताहो ॥ अर्घ्यपाद्यपूजनेंतुजलाभवानीस्तवितीहो ॥ रात्रीच्यासमयींकरितीजागरणहरिकथाहो ॥ आनंदेंप्रेमतेंआलेंसद्भावेंक्रीडतांहो ॥ उदोबोला० ॥ ५ ॥ षष्ठीच्येदिवसींभक्तांआनंदवर्तलाहो ॥ घेउनिदिवट्याहस्तींहर्षेंगोंधळघातलाहो ॥ कवडीएकअर्पितांदेसीहारमुक्ताफळाहो ॥ जोगवामागतांप्रसन्नझालीभक्तकुळाहो ॥ उदोबोला० ॥ ६ ॥ सप्तमीच्यादिवशींसप्तशृंगगडावरीहो ॥ तेथेंतूंनांदसीपंवतीपुष्पेंनानापरीहो ॥ जाईजुईसेवंतीपूजारेशिमपलीबरीहो ॥ भक्तसंकटींपडतांझेलुनघेसीवरच्यावरीहो ॥ उदोबोलाउदो० ॥ ७ ॥ अष्टमीच्यादिवशींअष्टभुजानारायणीहो ॥ सह्याद्रीपर्वतींपाहिलीउभीजगज्जननीहो ॥ मनमाझेंमोहिलेंशरणआलोंतुजलागुनीहो ॥ स्तनपानदेउनीकेलेंसुखिअंतःकरणींहो ॥ उदोबोलाउदो० ॥ ८ ॥ नवमीचेदिवसींनवदिवसांचेंपारणेंहो ॥ सप्तशतीजपहोमहवनेंसद्भक्तिकरुनिहो ॥ षड्रसअन्नेंनैवेद्यासींअर्पिलींभोजनींहो ॥ आचार्यब्राह्मणांतृप्तीकेलीत्वांकृपेनेंहो ॥ उदोबोलाउदो० ॥ ९ ॥ दशमीच्यादिवशींनिघेअंबासीमोल्लंघनींहो० ॥ सिंहारूढकरींसबळतीं शस्त्रेंअंबेत्वांघेउनीहो ॥ शुंभनिशुंभादिकराक्षसांकितीमारसीरणींहो ॥ विप्रारामदासाआश्रयदिधलातेंव

चरणींहो ॥ उद्दोबोलाउदोअंबाबाईमाउलीचाहो ॥१०॥ ॥५॥ ॥

आरतीकृष्णाची.

हरिनामगोडझालें ॥ कायसांगुंगेमाते ॥ गोपाळवाहतातीं ॥ वेणुआरतींपावे ॥ धृ० ॥ गेलेंहोतेंवृंदावना ॥ तेथेंमेरलाकान्हा ॥ गोपाळांसींवेधमाझा ॥ छंदलागलामना ॥१॥ आणिकएकनवलकैसें ॥ ब्रम्हादिकांलागींपीसें ॥ उच्छिष्टालागुनीयां ॥ देवझालेजळींमासे ॥२॥ आणिकएकनवलचोज ॥ गोपाळांसीं सांगेंगूज ॥ आंचवूंजळिचोजवेना ॥ पाहतांनेत्रनेअसूज ॥३॥ आणिकएकनवलपरी ॥ करींधरिलीशिदोरी ॥ गोपाळांसींवादीतसे ॥ नामयाचास्वामीहरी ॥ह०॥४॥

आरतीतुळसीची.

जयदेवीजयदेवीजयमायतुळसी ॥ निजपत्राकुनिलघुतरत्रिभुवनहेंतुळसी ॥ धृ० ॥ ब्रम्हाकेवळमूळींमध्येंतोशौरी ॥ अग्रींशंकरतीर्थेंशाखापरिवारी ॥ सेवा करितीभावेंसकळहिनरनारी ॥ दर्शनमात्रेंपापेंहरतीनिर्धारीं ॥१॥ शीतळछाया भूतळव्यापकतूंकैशी ॥ मंजीरीचीआवडकमळारमणासीं ॥ तवदलविरहित विष्णूराहेउपवासी ॥ विशेषमहिमातूझाशुभकार्तिकमासीं ॥२॥ अच्युतमाधवकेशवपीतांबरधारी ॥ तूझेंपूजनकाळींजोहेंउच्चारी ॥ त्यासींदेसीसंतति संपत्तिसुखकारी ॥ गोसावीसुतविनवीमजलातूंतारीं ॥ जयदेवी० ॥३॥ ॥

आरतीगणपतीची.

नानापरिमळदुर्वाशेंदुरशमिपत्रें ॥ लाडूमोदकअन्नेंपरिपूरितपात्रें ॥ ऐसेंपूजनकेलेंबीजाक्षरमंत्रें ॥ अष्टौसिद्धीनवनिधिदेसीक्षणमात्रें ॥१॥ जयदेवजयदेवजयमंगळमूर्ती ॥ तूझेगुणवर्णायामजकेंचीस्फूर्ती ॥ धृ० ॥ तूझेंध्याननिरंतरजेकोणीकरिती ॥ त्यांचींसकळहिपापेंविघ्नेंहीहरती ॥ वाजीवारणशिबिकासिद्धीहेभासी ॥ सर्वहिपावनअंतीभवसागरतरती ॥२॥ शरणागतसर्वस्वेंभजतीतवचरणीं ॥ कीर्तितयांचीराहेशशिजोंवरतरणी ॥ त्रैलोक्यांतविजयीअद्भुतहेकरणी ॥ गोसावीनंदनतवनामस्मरणीं ॥३॥ जयदेवजयदेव० ॥ ॥

आरतीकृष्णाची.

अवतारगोकुळींहो ॥ जनतारावयासी ॥ लावण्यरूपडेंहो ॥ तेजःपुंजाळराशी ॥

उगवलाकोटिरविबिंब॥रविलोपलाशशी॥उत्साहसुरवरां॥महियोरमानसीं॥१॥जयदेवाकृष्णानाथा॥राइरखुमाइकांता॥आरतीओंवाळीन॥तुम्हांदेवकीसूता॥ध्रु०॥कौतुकपहावया॥मावब्रम्ह्यानेंकेली॥वत्सेंहींचोरुनीया॥सत्यलोकासीनेली॥गोपाळगाइवत्सें॥दोहिंगंईरचिपेली॥सुरवाचाप्रेमसिंधू॥अनाथाचीमाउली॥२॥चारितांगोधनेंहो॥इंद्रकोपलाभारी॥मेघजोकडाईला॥शिळावर्षल्याधारी॥रचिलेंगोकुळहो॥नखींधरीलागीरी॥निर्भयलोकपाळ॥अवतरलाहरी॥३॥वसुदेवदेवकीचे॥बंदफोडिलीशाळा॥होउनियांविश्वजनिता॥तयांपोटींचाबाळ॥दैत्यहेत्रासिपेले॥समुळकंसासीकाळ॥राज्यहेंउग्रसेना॥केलामथुरापाळ॥४॥तारिलेभक्तजन॥दैत्यसर्वनिर्दाळून॥पांडवांसाहाकारी॥अडलीयानिर्वाण॥गुणमींकायवर्णूं॥मतिकेवढीवानी॥विनवितोदासतूका॥ठावमागेचरणीं॥जयदेव०॥५॥

आरतीपंचायतनाची.

जयदेवजयदेवजयसुखकरमूर्ती॥गणपतिशिवहरिभास्करअंबासुखमूर्ती॥ध्रु०॥अघसंकटभयनाशनसुखदाविघ्नेशा॥अघासुरवरबंधानरवारणवेषा॥पाशांकुशधरसुंदरपुरवीसीआशा॥निजवरदेउनिहरिसीभ्रांतीच्यापाशा॥१॥नंदीवहनागहनापार्वतिनिच्यारमणा॥मन्मथदहनाशंभोवातात्मजनमना॥सर्वोपायविवर्जिततापत्रयशमना॥कैलासाचळवासाकरितोंसुरनमना॥२॥पयसागरजाकांताधरणीधरशयना॥करुणालयवारिरिसिभयवारिजदळनयना॥गरुडध्वजभजनप्रियप्रभुपीतवसना॥अनुदिनतवकीर्तनरसचाखोहेरसना॥३॥पद्मप्रबोधकरणानेत्रभ्रमहरणा॥गोधनवंधनहर्ताघोनकआचरणा॥कीर्णास्पर्शेवारिसिपातकआवरणा॥शरणागतभयनाशनसुखवर्धनकरणा॥४॥त्रिभुवनउत्पत्तिपालनकरिसीतूंमाया॥नाहींतूझ्यास्वरुपींदुसरीउपमाया॥तूझागुणगणमहिमानकळेनिगमाया॥करुणाकरिसीकृष्णामजविश्रामाया॥५॥जयदेवजयदेवजयसुखकरमूर्ती॥गणपति०॥ ॥

आरतीदत्तात्रयाची.

त्रिगुणत्रयमूर्तीदत्तहाजाणा॥त्रिभुवनींअवतारत्रैलोक्यराणा॥नेतिनेतिशब्द

नयेअनुमाना॥अखंडसमाधीध्यानमुनिजना॥१॥जयदेवजयदेवजयजय श्रीदत्ता॥आरतीओंवाळूंहरिंसर्वव्यथा॥ ध्रु०॥ सबाह्यअभ्यंतरींतूंएकदत्त॥ अभाग्यासींकैसीनकळेहीमात॥ पराहीपरतलीतेथेंकैंचाहेत॥जन्ममरणाचा- हीपुरलासेअंत॥२॥दत्तदत्तऐसेंलागलेंध्यान॥ हरपलेंमनझालेंउन्मन॥मीतू- पणयासींझालीबोळवण॥एकाजनार्दनींश्रीदत्तध्यान॥जयदेवजयदेव०॥३॥

आरतीमहालक्ष्मीची.

जयदेवीजयदेवीजयमहालक्ष्मी॥ वससीकरवीरींतूंविश्वाच्यापक्ष्मी॥ ध्रु०॥श्री पतितुझियायोगेंश्रीहरिलानाम॥ ब्रम्हादिकहीध्यातीपुरविसीतत्काम॥ नि- ष्कामेंजेभजतिपावतिनिजधाम॥ योगीध्यानेंपावतिपदआत्मारामा॥जयदे वी०॥१॥जपतपसिद्धीतुजविणकांहींसाधेना॥ प्रसन्नहोतांभक्तांभवभयबाधेना ॥तुजवांचुनियांअंबेशांतीछाधेना॥ वेदांतींचेंसारहिशिष्यावोधेना॥ जयदेवी०॥२ गर्जतिनिगमागमपरियाणिलागोप्य॥जेंजेंवर्णितितेंतेंमायेनवरूप॥कोणक रीमगतुझ्यासगुणत्वामाप॥स्त्रवितासहस्त्रवदनेंअमलाकींसाप॥जय०॥३॥ दंभेंदर्पेमानेंक्रोधेंजेरहित॥भजतीतवचरणांत्यांसाधेआत्महित॥ उद्धरतीतेमा पीपरिवारासहित॥ देवीत्यालाकरिसीश्रीपतिसन्निहित॥जयदेवीजय०॥४॥ बाधाभवभीतीचीतवदासांनाहीं॥मायेनकरिसीमोहाचंचळतेंकांहीं॥ हृदयींअ खंडमाझ्यातूंसदयेराहीं॥गोविंदात्मजविप्रास्वकदासींपाहीं॥जयदेवी०॥५॥

आरतीश्रीमंगळागौरीची.-(स्त्रियांचेपद्धतीचेचालीवर.)

जयमायमंगळागौरी॥तुजळापूजूंअंतरीं॥ नानाविधिउपचारीं॥ दीपवोंवाळूं सुंदरी॥ ध्रु०॥ मंगळागौरीनामतूझें॥तुझानमनअसोमाझें॥ भवदुःखाचेंहेंओझें ॥देवीउतरावेंसहजें॥१॥गजाननाचीतूंमाता॥ शंकराचीप्रियकांता॥ हिमाचला चीतूंदुहिता॥ मजतारितारिआतां॥२॥ लागेंतुझ्याचरणासी॥ जाळिंशपापवि चाराशी॥ भक्तिठसावीमानसीं॥ अंबेन्यावेंपायांपाशीं॥३॥ गौरीओंवाळी त्यदीप॥ नेणेंतुझेंनामरूप॥ वाढवावेंसौभाग्यअमूप॥ विश्वाचीतूंमायबाप॥ ४॥ रिकामीहीखटपट॥ धुंडूंमागीलागीनीट॥ परब्रम्हींघनदाट॥ पावींतारा वयाशंकट॥जयमायमंगळागौरी०॥५॥ ॥७॥ ॥७॥

श्रीहरितालिकादेवीची आरती. स्त्रियांनें चालीनें ह्मणावी.

जयदेवीहरितालीके ॥ सखिपार्वतीअंबीके ॥ आरतीओंवाळीत्यें ॥ ज्ञानदीपककळीके ॥ जय० ॥ ध्रु० ॥ हरअर्धांगींवसशी ॥ जाशीयज्ञामाहेरासी ॥ तेथेंअपमान पावसी ॥ यज्ञकुंडींगुप्तहोसी ॥ १ ॥ रिघसीहिमाद्रिच्यापोटीं ॥ कन्यादोसीतूंगोमटी ॥ उग्रतपश्चर्यामोठी ॥ आचरसीउठाउठी ॥ २ ॥ तापपंचाग्निसाधनें ॥ धूम्रपानेंअधोवदनें ॥ केलिंबहुउपोषणें ॥ शंभुभ्रताराकारणें ॥ ३ ॥ लीलादाखविशीदृष्टी ॥ हेंव्रतकरिसीलोकांसाठीं ॥ पुन्हावरिसीधूर्जटी ॥ मजरक्षावेंसंकटीं ॥ ४ ॥ कायवर्णूंतवगूण ॥ अल्पमतीनारायण ॥ मातेदाखवींचरण ॥ चुकवावेंजन्ममरण ॥ जयदेवीहरितालीके० ॥ ५ ॥

मुरलीधरकृष्णाची आरती.

बंधूवळरामासहगोकुळिंअवतरसी ॥ मारुनिसकळांदुष्टांभूभाराहरिसी ॥ गोपवधूसींरासक्रीडाबहुकरिसी ॥ आत्मज्ञानाकथुनीत्यांसहिउद्धरिसी ॥ जयकृष्णाजयकृष्णाजयजयकंसांता ॥ वंशीवादनयोगेंभुलविशिसुरकांता ॥ १ ॥ ध्रु० ॥ स्वींभासांडुनिइंद्रें करितांबहुकोप ॥ गोवर्धनउचलोनीरक्षिसिगोगोप ॥ त्याविसिगोरसरक्षकगोपीलाझोंप ॥ सर्वांहिचोरुनिभक्षिसिवांटिसीअमूप ॥ २ ॥ घाजनुनीमुरलीलारम्यविधिवल्लीला ॥ त्यांसहयमुनातीरींदाविसिबहुलीला ॥ कंठींघालिसिमाळकसुफुलुवल्लीला ॥ स्कंधींघेउनिनाचसिरूमन्यागोपीला ॥ ३ ॥ दमविशियमुनाडोहींकालीयासर्पा ॥ नाचसिफणिवरथैथैशमविशितदर्पा ॥ गोपीचित्तेंहरिसीउपजवुनिकंदर्पा ॥ म्हणुनिसांतनुमनधनकृतसर्वहिमज अर्पा ॥ ४ ॥ नमिनोंतवचरणांनेंजननामरणानें ॥ नासावेंश्रीकृष्णाआलोंशरणानें ॥ काढींदीनदयाळामायावरणानें ॥ मजध्यावेंनारायणनामस्मरणानें ॥ जय० ॥ ५ ॥

आरतीपंढरीनाथाची.

पंचदर्शनींसागींपांडिजनहीभ्रमले ॥ षटमठखटपटकरितांगुरुशिष्यंश्रमले ॥ नवपदिंश्रुगर्भांनिमलेस्वमुखींतेरमले ॥ पंढरिनाथानयनींलक्षुनिविश्रमले ॥ जयदेवजयदेवपंढरिच्याराया ॥ भूवैकुंठींवससीजगदुद्धाराया ॥ ध्रु० ॥ १ ॥ ढकलतिचिढूडनिपडनीवरुडतिभेटाया ॥ क्षीरापतिउधळितीकितिंवणवतिवेंटाया ॥ ब

इयेथइबिनिदेवाझालारखेराया॥पुनरपिजाणेंरखुंटकालाच्याठाया॥२॥रिपु हीचरणींलोळतिसांडुनियांगर्व॥वर्णावर्णहिनेणतिभेटतिसमसर्व॥नाचति अप्सरसागणगातीगंधर्व॥बहुजन्मींच्यापुण्येंसाधेहेंपर्व॥जय०॥३॥ना चावेंसंतांसहगायेंस्वेळावें॥आनंदेंडोलावेंप्रेमेंलोळावें॥न्हावेंभीमाजळिंमन भज नींघोळावें॥पुंडलिकाभेटावेंनवपुटेंळावें॥४॥जयदे०॥थकलोंयेराझारींब- हुविधसंसारीं॥तुजविणश्रमलोंदुःखेंअनुभविलींसारीं॥ध्यानींयावेंविठ्ठल पीतांबरधारी॥नारायणदासाच्याभवनिधिपरपारीं॥जयदेव०॥५॥

आरतीमारुतीची.

मायाधोधविषयींतरलासीसमुद्रा॥मध्येंभयंकरिलाकरिसीत्दच्छिद्रा॥न मुनीश्रीलादेशीदाशरथीमुद्रा॥लंकाजाळुनियेशीएकादशरुद्रा॥जयदेवा जयदेवाजयमारुतिराया॥जगदुद्धारकरायायेसीयाठाया॥धृ०॥१॥रुदनक रीरामतयाबहुसुखिकेला॥सेतूबांधुनीसकपीनेसीलंकेला॥दशवदनादिकमा रुनआणिसिसीतेला॥दासबिभीषणालालंकापतिकेला॥२॥जय०॥तोकी र्तीतवअतुलावर्णिलकोणजनीं॥तरलेदुःखसमुद्रींबहुनरतवभजनीं॥सत्य रपाबासिऐसेंकथिलेंसेसुजनीं॥तवदर्शनरवियोगेंनिरसेत्र्मरजनी॥जय० ॥३॥राहावेंममत्दयींसदयाकपिराया॥सकलहिआधिव्याधिनिर्मूलकराया ॥मन्मननिस्पृहव्हावेंनिर्मलविचराया॥नजसाविलंबउदकींलवणासविलया ॥जयदेवा०॥४॥यादेहींयानयनींब्रम्हाचिरखेळावें॥ज्ञानाग्नीनेंसंचितसर्वहिजा ळावें॥क्रियमाणहिसाधनाएसेंबाळावें॥नारायणदासातवचरणींपाळावें॥ज० ॥५॥

विडा.

विडाघ्याहोनारायणा॥कृष्णाजगत्रयजीवना॥विनवितेरखुमाई॥दासीहो ईनमीकान्हा॥विडा०॥१॥वासनाफोडुनीयां॥चूर्णकेलीसुपारी॥भावार्थका पुरानें॥पोखियेलीनिर्धारीं॥विडा०॥२॥शांतिहेनागवेली॥पानेंघेउनीयांकरीं॥ मीपणजाळुनीयां॥चुनालावियेलावरी॥विडा०॥३॥विवेकहाकातरंग॥रंगि रंगलासुरंग॥वैराग्यजायफळ॥मेळविलेंसकळ॥विडा०॥४॥दयाहेजायपत्री ॥क्षमालवंगाआणील्या॥शीतळवेलदोडे॥शिवराभींमेळवीले॥विडा०॥५॥खु

माइनेंभावें॥त्यापकितीहोकेला॥श्रीकृष्णाघेईविडा॥मनोभावेंगेवियेला॥ विडाघ्याहोनारायणा०॥६॥

शेजारतीचेअभंग.

आतांस्वामीसुखेंनिद्राकरागोपाळा॥पुरलेमनोरथजातोंआपुलाल्यास्थळा ॥१॥तुम्हासींजागविलेंआम्हींआपुल्याचाडा॥शुभाशुभकर्मदोषहरावया पीडा॥२॥पावलाप्रसादआतांविठेनीजावेंविठेनीजावें॥आपुलालेश्रमकळों येतातिभावें॥३॥तुकाम्हणेदीधलेंउच्छिष्टाचेंभोजन॥नाहींनीवडीलेंआम्हां आपणाभिन्न॥४॥हरीचलामंदिराऐशाम्हणतीगोपिका॥भावेंओंवाळूनी यदुकुळटीळका॥५॥एकीकडेराईएकीकडेरखुमाई॥भावेंओंवाळितांहरि- जाल्यादोंठायीं॥६॥अष्टादिकसोळासहस्त्रन्याच्यासुंदरा॥ज्यांनींप्रार्थीला गेलातयांचियाघरा॥७॥एकाजनार्दनींहरितूंलाघवीहोसी॥इतुक्याहीभोगू नब्रम्हचारीम्हणवीसी॥८॥पावलाप्रसादआतां०॥ ॥ध॥ ॥ध॥

स्तुति.

घालिनलोटांगणवंदीनचरणडोळ्यांनिपाहिनरूपतुझें॥प्रेमेंआलिंगिनआनंदें पूजिनभावेंओंवाळिनम्हणेनामा॥त्वमेवमातापितात्वमेवत्वमेवबंधूसखात्वमे व॥त्वमेवविद्याद्रविणंत्वमेवत्वमेवसर्वंममदेवदेव॥कायेनवाचामनसेंद्रियैर्वा बुद्ध्यात्मनावाप्रकृतिस्वभावात्॥करोमियद्यत्सकलंपरस्मैनारायणायेति समर्पयामि॥१॥ ०॥इतिआरत्यासमाप्त॥ ॥ध॥ ॥

अथपल्लीपतनकारिकाप्रारंभः

मनुष्यांच्याआंगावरपाल पतनपावलीअसतां विशेषेंकरून काय फल आहे तें गर्ग, वराह, मांडव्य इत्यादिऋषींनीं असें सांगितलें आहे त्याप्रमा णेंमींयेथें सांगतोंः-

पुरुषाचेंफळ.

१.. मस्तकावर किंवा शेंडीवर पाल पडलीअसतां सुखप्राप्त होतें.

२. डाव्या गालावर पडली असतां पितरांचें दर्शन होईल असें जाणावें.
३. उजव्या गालावर पडली असतां इष्ट संपत्ति मिळेल.
४. केशबंधाचेठाईं पडली असतां रोग उत्पन्न होईल.
५. केशांच्या अग्रावर पडली असतां नाश जाणावा.
६. ताळूवर पडली असतां मरण जाणावें.
७. कपाळावर पडली असतां लक्ष्मी प्राप्त होते.
८. भृकुटीवर पडली असतां द्रव्यनाश होतो.
९. भृकुटीच्या मध्येंच जर पतन पावली तर द्रव्यलाभ जाणावा.
१०. उजव्या नेत्रावर पडली असतां शकुन जाणावें.
११. डाव्या नेत्रावर पडली असतां बंधन प्राप्त होतें.
१२. मुखावर पडली असतां मिष्टान्न भोजन मिळतें.
१३. नाकावर पडली असतां सौभाग्यप्राप्ति जाणावी.
१४. नाकाच्या अग्रभागीं पडली असतां दुःख प्राप्त होईल.
१५. उजव्या कानावर पडली असतां लाभ होतो.
१६. डाव्या कानावर पडली असतां दुःख प्राप्त होतें.
१७. गालाच्या मध्यभागीं जर पडली तर जेवण मिळेल.
१८. मनुष्याच्या खालच्या ओंठावर पडली तर द्रव्य व ऐश्वर्य मिळेल.
१९. वरच्या ओंठावर पडली असतां कलह होईल.
२०. ओष्ठसंपुटाचेठाईं पडली असतां मरण जाणावें.
२१. चुबुकावर म्हणजे ओंठाचे खालीं व हनुवटीच्या वर पडली असतां राजाबरोबर द्वेष घडेल असें जाणावें.
२२. कंठावर पडली असतां मित्राचें आगमन होईल.
२३. कंठाचे बाहेर पडली असतां शत्रूपासून भय प्राप्त होईल.
२४. उजव्या खांद्यावर पडली असतां जय प्राप्त होतो.
२५. डाव्या खांद्यावर पडली असतां पराजय होतो.
२६. हातावर पडली असतां द्रव्यनाश होतो.

२७.. मनगटावर पडली असतां अलंकारप्राप्ति होत्ये.

२८.. हाताच्या पृष्ठभागावर पडली असतां द्रव्याचा नाश जाणावा.

२९.. अंगुलीवर पडली असतां इष्टपदार्थप्राप्ति जाणावी.

३०.. नखावर पडली असतां द्रव्यनाश होतो.

३१.. हस्ताच्या मध्यभागीं पडली असतां महत्सुख प्राप्त होईल.

३२.. पाठीवर पडली असतां आपल्या मित्राची बातमी समजेल.

३३.. दोन्ही कुशींवर पडली असतां बंधूची भेट होईल.

३४.. पोटावर पडली असतां द्रव्यलाभ होईल.

३५.. न्हदयाचेठायीं पडली असतां सौख्यवृद्धि होईल.

३६.. पुरुषाच्या स्तनहृयाचेठाईं पडली तर सौभाग्य प्राप्त होतें.

३७.. उभय कांखांच्याठायीं पतन पावली तर स्त्रियांस सुख प्राप्त होतें.

३८.. डाव्या बाहूवर पडली असतां बहुत क्लेश होतात.

३९.. उजव्या बाहूवर पडली असतां यश प्राप्त होतें.

४०.. डाव्या हातावर पडली असतां आपल्या कुटुंबाशीं कलह होतो.

४१.. डाव्या मनगटावर पतन पावली तर द्रव्यनाश होतो.

४२.. डाव्यां हाताच्या पृष्ठभागावर आणि बोटांवर पडली असतां भूषण.

४३.. डाव्या हाताच्या नखांवर पडली असतां नाश होईल.

४४.. डाव्यां हाताच्या मध्यभागीं पडली असतां धन प्राप्त होईल.

४५.. कमरेवर पडली असतां वस्त्रालंकार प्राप्त होतील.

४६.. नाभीवर पडली असतां जय आणि कीर्ति हीं प्राप्त होतील.

४७.. बंधनाचेठाईं म्हणजे बस्तीवर पडली असतां रोगप्राप्ति जाणावी.

४८.. गुह्यस्थानीं पडली असतां मरण जाणावें.

४९.. मांड्यांवर पडली असतां वस्त्राचा नाश जाणावा.

५०.. जंघेच्याठायीं म्हणजे कमरेच्या पुढच्या बाजूवर पडली असतां द्रव्यनाश होतो.

५१.. गुदस्थानीं पडली असतां रोगाची प्राप्ति जाणावी.

५२.. दोन्ही गुडघ्यांवर पडली असतां बंधन प्राप्त होईल.

५३.. घोट्यावर पडली असतां स्त्रीचा नाश जाणावा.

५४.. जंघांवर म्हणजे दोन्ही गुडघ्यांचे खालीं पायांपर्यंत पडली असतां प्रवास घडेल.

५५.. दोन्ही पायांवर पडली असतां बंधन प्राप्त होईल.

५६.. खूर म्हणजे लक्षणेंकरून जोडलेले पाय पांवर पडली असतां मृत्यु प्राप्त होईल.

५७.. टांचेवर पडली तर सुखप्राप्ति होईल.

५८.. पायांच्या बोटांवर पडली तर पुत्रनाश होईल.

५९.. पायांच्या नखावर पडली असतां पशू व चाकर यांचा नाश जाणावा.

६०.. पायांच्या तळव्यावर पडली असतां शत्रूचा नाश होईल असा निश्च य शास्त्रांत आहे.

यथपर्यंत जें फल सांगितलें तें सर्व आपल्यासच प्राप्त होईल अ सें समजावें.

६१.. शयनावर निजतांना जर पाल पडली तर शुभ फल नाहीं. अशुभ असें जाणावें.

६२.. आसनाचेठाईं बसल्यावर जर पाल पडली असें पाहिलें तर कांहीं शुभ व कांहीं अशुभ अशीं दोनही प्रकारचीं फळें जाणावीं.

६३.. आपल्या पात्रावर जें उच्छिष्ट अन्न त्याचेठाईं जर पाल पडतांना- पाहिली तर बंधूंचें परस्पर सख्य होईल असें जाणावें.

६४.. आपण गमन करीत असतांना जर आपल्या आंगावर पाल पडली तर जें फळ सांगितलें तें फळ आपले शत्रूस होईल असें जाणावें.

६५.. जेवावयाचे अन्नावर पाल पडली असतां तें अन्न टाकून द्यावें. अन्न- हिन पात्राचेठाईं पडली असतां ती पाल व्याधि, शोक, भय यांतें दे णारी असें जाणावें.

६६.. ज्या अग्नीमध्यें स्वयंपाक करावयाचा त्यांत पडेल तर बायको मरेल.

६७.. देवळांत जर पडली तर राजाचा नाश होईल.

६८.. सभेमध्यें पडली तर सभापतीचा नाश होईल.

६९.. अर्धघराच्या मध्यभागीं जर पडेल तर घरधन्याचा नाश होईल.

७०.. दोघांचे मध्यभागींपडेल तर दोघांतजो उत्तम असेल त्याचा नाश हो.

७१.. पालींचें परस्पर युद्ध होत असतां जर खालीं पडलेली पाहिली तर सर्व दुःखांचा नाश होऊन घरांत राहणाऱ्या माणसांस सुख प्राप्त होईल.

७२.. पालीच्या पडण्यानें जर घरांतला दिवा मालवला गेला तर तें गृह नाश पावतें यास्तव तीन महिनेपर्यंत त्यांत राहूं नये.

७३.. आपले वस्त्रालंकारांवर पाल पडलेली पाहिली तर आपले योग्यतेचा नाश व कलह होईल.

७४.. तलवार वगैरे आयुधांवर पाल पडली तर आपले हस्तें शत्रूचा नाश होईल.

७५.. आपलीं जीं अश्वादि वाहनें त्यांचेठायीं पडली तर कष्टयुक्त प्रवास घडेल.

७६.. आपल्या जन्मदिवशीं किंवा जन्मनक्षत्रीं, आपल्यास बारावा चंद्र असेल त्या दिवशीं, वैधृत, व्यतीपात, उत्पातदिवस, ग्रहणादिक, यमघंट, मृत्युयोग, दग्धयोग, कालनाडिका, विषनाडी, पापग्रहयुक्त व पापग्रहानें अवलोकित असें लग्न इत्यादिक कालीं पाल जर चांगल्या ठिकाणीं पडली तर जें फल पूर्वीं सांगितलें तें पूर्ण न होतां वाईट फल प्राप्त होईल.

७७.. याच रीतीवरून दुर्निमित्त झालें असतां नाश होतो असें जाणावें. याप्रकारें करून कुशल पुरुषांनीं पालीच्या पडण्याचें फल समजावें.

७८.. सरड आंगावर पडला असतां हेंच फल जाणावें. पालीचें पडणें व सरडाचें प्ररोहण हीं दोन्ही नाशार्थ होतात; परंतु विपर्यय असतां क्रम जाणावा. सरड आंगावर पडून जर चढला तर चढण्याचें फल उत्तम व नुसत्या पडण्याचें फल त्यापेक्षां कमी.

आरोहण व पतनाचीं लक्षणें:- तोंड वर करून जर आंगावर चढला तर त्याला आरोहण म्हणावें आणि खालीं तोंड करून जर उतरला तर त्याला पतन म्हणावें. असें लक्षणयुक्त जर सरडाचें आरोहण किंवा पतन झालें

तर शीघ्र फलप्राप्ति होईल असा निश्चय आहे.

पालीच्यापडण्याचे दोषास उपाय- पालीचा स्पर्श झाला असतां लागलेंच वस्त्रसुद्धां स्नान करावें आणि पंचगव्य प्राशन करून तुपामध्यें मुख पाहावें. अशक्त असो किंवा सशक्त असो. ज्याला कल्याणाची गरज आहे त्याणें अगोदर असें करावें. नंतर पुण्याहवाचन करून शांतिकर्म आचरण करावें.

पालीच्या शांतीचा प्रकार- दहा पल सुवर्णाची पालीची प्रतिमा करावी. इतकें सामर्थ्य नसेल तर यथाशक्ति वित्तशाठ्य न करितां सुवर्णाची प्रतिमा करावी. ती प्रतिमा तांबड्या वस्त्रेंकरून वेष्टित करावी. नंतर गंध फुलादिकांनीं तिचें पूजन करावें. मग त्या प्रतिमेपुढें मृत्तिकेचा चांगला घट भरून ठेवावा आणि वस्त्र, पुष्प इहिंकरून तो कलश अलंकृत करून तांदुळांवर स्थापन करावा. त्या घटाचेठायीं पंचामृत, पंचगव्यें, पंचरत्नें, पांचतालीं, पंचपात्री आणि सप्तमृत्तिका टाकाव्या. मग गंध, पुष्प, अक्षता, इत्यादिकें करून त्यांच्या त्यांच्या मंत्रांनीं भक्तिकरून लोकपालांची पूजा करावी. नंतर अग्निस्थापना करावी. नंतर मृत्युंजय मंत्रेंकरून चांगल्या खैराच्या समिधांनीं अग्नीचेठायीं होम करावयास आरंभ करावा. आणि एकाग्रचित्त होऊन व व्याहृती म्हणून अग्नांतर सहस्र अथवा अष्टोत्तरशत चांगल्या तिळांचा होम करावा. होम समाप्त झाल्यावर पुण्यकारक वरुणसूक्त, शांतिसूक्त इहींकरून ब्राम्हणाच्या हस्तें यजमानाच्या मस्तकावर अभिषेक करावा. अशा विधीनें जो शांतिकर्माचें आचरण करितो त्याला आयुष्य, श्री, जय, वृद्धि, यश, आरोग्य हीं प्राप्त होतात.

स्त्रियांचे आंगावर पाल पडली असतां काय फल तें सांगतो

१.. स्त्रियांच्या मस्तकावर पाल पडली असतां लक्ष्मी प्राप्त होते.

२.. नाळूवर पडली असतां मृत्यु देणारी जाणावी.

३.. वेणीवर पडली तर रोगप्राप्ति जाणावी.

४.. केसांच्या अग्रावर पडली तर मरणप्राप्ति जाणावी.

५.. मानेवर पडल्यास नित्य कलह होतो.

६.. कपाळावर पडल्यास द्रव्यनाश.

७.. उजव्या गालावर पडल्यास विधवा होईल.

८.. डाव्या गालावर पाल पडली तर आपल्या प्रियाचें दर्शन होईल.

९.. उजव्या कानावर पडली असतां दीर्घायुषी.

१०.. डाव्या कानावर पडली असतां सुवर्ण अलंकार मिळतील.

११.. उजव्या नेत्रावर पडली तर दुःख.

१२.. डाव्या नेत्रावर पडली असतां पतीचें दर्शन होईल असें शास्त्रप्रमाण आहे.

१३.. नाकावर पाल पडली असतां रोगप्राप्ति जाणावी.

१४.. वरच्या ओंठावर पडली असतां कलह होईल.

१५.. खालच्या ओंठावर पडली तर द्रव्य व ऐश्वर्य यांची प्राप्ति होईल.

१६.. ओष्ठसंपुटावर पडली तर नाश जाणावा.

१७.. चुबुक म्हणजे खालच्या ओंठाखालचा व हनुवटीच्या वरचा जो भाग-त्यावर पाल पडली तर कलह होईल.

१८.. तोंडांत जर पडली तर मिष्टान्न भोजन मिळेल.

१९.. कंठावर पडली असतां अलंकार प्राप्त होतील.

२०.. दोन्ही कानांवर पडली असतां सुखसंपत्ती त्वरित प्राप्त होईल.

२१.. पाठीवर पडली असतां बंधूचा वियोग होईल.

२२.. दोहों कुशींवर पडली तर बंधूची भेट होईल.

२३.. दोहों खांद्यांवर पडली असतां मणियुक्त अलंकारप्राप्ति जाणावी.

२४.. उजव्या हातावर पडली असतां द्रव्यनाश होईल.

२५.. डाव्या हातावर पडली असतां लाभ होईल.

२६.. उजव्या मनगटावर पडली असतां मनाला संताप व द्रव्याचा नाश होईल.

२७.. डाव्या मनगटावर पडलीं तर अलंकार प्राप्त होतो.

२८.. दोन्ही हातांच्या मध्यभागीं पडली तर महत्सुख.

२९.. दोन्ही हातांच्या पृष्ठभागीं किंवा बोटांवर पडली तर अलंकारप्राप्त होतो.

३०.. नखांवर पडली असतां नाश होतो.

३१.. दोन्ही स्तनांवर पडली तर बहुत दुःख होईल.
३२.. हृदयाचे ठायीं पडली तर सौख्यवृद्धि होईल.
३३.. कुक्षीचे ठायीं पडली तर सत्पुत्राची प्राप्ति होईल.
३४.. कन्येच्या पोटावर पडली तर लग्न होईल असें जाणावें.
३५.. स्त्रियांचे पोटावर पडली असतां मंगल म्हणजे कांहीं शुभ होईल.
३६.. नाभीवर पडली असतां सत्कीर्तिवृद्धि होईल.
३७.. गुह्यस्थानीं पडली असतां मरणप्राप्ति.
३८.. कमरेवर पडली असतां वस्त्राचा लाभ होईल.
३९.. गुदस्थानीं पडली असतां रोगाचा उपद्रव होईल.
४०.. दोन्ही मांड्यांवर पडली असतां कन्या किंवा पुत्र होईल.
४१.. उभय गुडघ्यांवर पडली असतां बंधनप्राप्ति होईल.
४२.. जंघेवर म्हणजे गुडघ्यांपासून पायांपर्यंत पडली असतां द्रव्याचा नाश हो०
४३.. उभय घोट्यांवर पडली असतां मरण प्राप्त होईल.
४४.. उजव्या पायांवर पडली असतां गांवास जाणें होईल.
४५.. डाव्या पायांवर पडली असतां पुत्र व पुष्कळ द्रव्य प्राप्त होईल.
४६.. पायांच्या नखावर पडली असतां धनप्राप्ति.

याप्रकारेंकरून पालीच्या पडण्याचें व सरड्याच्या चढण्याचें फळ ऋषींनीं स्त्रियांस सांगितलें आहे.

अथदिशाफल— मानां आपल्या आंगावर पाल पडून ती जर पूर्वेकडे जाईल तर ज्याच्या आंगावर पडली असेल त्याचें चिंतिलेलें कार्य सिद्धीस पावेल. आग्नेयीक डे गेली तर अग्नीपासून भय जाणावें. दक्षिणेकडे गेली तर मरणप्राप्ति जाणावी. नैर्ऋत्येकडे गेली तर कलह होईल. पश्चिमेकडे गेली तर द्रव्यलाभ जाणावा वा यव्येकडे गेली तर रोगप्राप्ति. उत्तरेकडे गेली तर कीर्तिलाभ होईल. आणि ईशा न्येकडे गेली तर चिंतिलेलें कार्य होईल. हें सांगितलेलें फळ पाल आंगावर पडू न गेली तर जाणावें.

अथतिथिफल— प्रतिपदेचे दिवशीं पाल आंगावर पडली असतां सर्व-

लोक अनुकूल होतात. द्वितीयेचे दिवशीं पडली असतां त्या पुरुषास राज्य प्राप्त होईल. तृतीयेचे दिवशीं पडली असतां लाभ होईल असें जाणावें. चतुर्थीचे दिवशीं पडली तर रोगप्राप्त होईल असें जाणावें. पंचमी, षष्ठी, सप्तमी या तीन दिवशीं पडली असतां धनप्राप्ति जाणावी. अष्टमी, नवमी, दशमी, ह्या दिवशीं पडली असतां मरण जाणावें. एकादशीचे दिवशीं पाल पडलीअसतां पुत्रलाभ होईल. द्वादशीचे दिवशीं पडली असतां पुत्रव संपत्ति प्राप्त होईल. त्रयोदशीचे दिवशीं पडली असतां हानि जाणावी. चतुर्दशीचे दिवशीं पडली असतां द्रव्याचा नाश होईल. आणि पौर्णिमा व अमावास्या या दिवशीं पडली असतां बंधुहानि व द्रव्यनाश हीं फलें जाणावीं.

अथवारफलम्.

सोम, बुध, गुरु, शुक्र या चार वारीं जर पाल पडली तर धनलाभ होतो व रवि, मंगळ, शनि, ह्या वारीं पडली तर द्रव्यनाश होईल असें जाणावें.

अथनक्षत्रफलम्.

अश्विनीवर पाल पडली असतां आयुष्य आणि आरोग्य प्राप्त होतें. भरणीवर पडली असतां रोगप्राप्ति होते. कृत्तिकावर पडली असतां धनहानि जाणावी. रोहिणी व मृग यांवर पडली असतां संपत्ति प्राप्त होईल. आर्द्रावर पडली असतां मृत्यु प्राप्त होईल. पुनर्वसूवर पडली असतां धनलाभ होईल. पुष्य नक्षत्रावर पडली असतां लाभ. आश्लेषावर पडली असतां मरण. मघा नक्षत्रावर पडली असतां कल्याणप्राप्ति. पूर्वा नक्षत्रावर पडली असतां रोगाधिक्य. उत्तरा, हस्त, चित्रा, स्वाती त्या नक्षत्रांवर पडली असतां शुभ. विशाखावर पडली असतां धननाश. अनुराधावर पडली असतां राज्यप्राप्ति. ज्येष्ठावर पडली असतां नाश. मूळावर पडली असतां सुख. पूर्वाषाढावर पडली असतां मृत्यु, उत्तराषाढावर पडली असतां कल्याण. श्रवणावर पडली असतां राज्यप्राप्ति. धनिष्ठावर नाश. शततारकावर पडली असतांसुख. पूर्वाभाद्रपदावर पडली असतां कष्ट. उत्तराभाद्रपदावर पडली असतां शुभ. आणि रेवती नक्षत्रावर पाल पडली असतां राज्यप्राप्ति जाणावी.

अथलग्नफलम्.

बारा लग्नांवर पाल पडली असतां काय फल तें सांगतो. मेष, वृषभ या लग्नांवर पाल पडली असता लाभ जाणावा. मिथुन लग्नावर पडली तर कन्या होईल. कर्क लग्नावर पडली असतां आपला उत्कर्ष होईल. सिंह लग्नावर पडली तर द्रव्यनाश. तूल. वृश्चिक या लग्नांवर द्रव्यप्राप्ति. धन, मकर या लग्नांवर धनप्राप्ति. कुंभ लग्नावर मोठी हानी. आणि मीन लग्नावर संतोषप्राप्ति जाणावी.

अथयोगफलम्.

शूल, वज्र, व्यतीपात, व्याघात, परिघ, वैधृति या योगांवर पाल पडली असतां नाश होईल व या शिवाय जे योग त्यांवर पडली असतां शुभ.

अथकरणफलं.

नाग, चतुष्पाद यांवर पाल पडली असतां शोककारक जाणावी. भद्रावर पडली असतां निश्चयेंकरून मरण जाणावें. व यांशिवाय बाकीच्या करणांवर पडल्यास शुभदायक जाणावी.

इतिपल्लीसरठयोः फलकारिका समाप्ता.

अथस्वप्नाध्यायफकीका प्रारंभः

स्वप्न पडण्याची वेळ:– सर्व व्यापारांपासून मन व इंद्रियें स्थिर झालीं आणि नाना रूपाचें ज्ञान नाहींसें झालें म्हणजे तें स्वप्न.

हें स्वप्न दोन प्रकारचें:– एक चांगलें व एक वाईट प्रकारचें:– त्यांपैकीं चांगल्याचें सामान्य फल सांगतों.

नदी आणि समुद्र यांतून पोहून पार जाणें, आकाशांत उडणें, सूर्य उगवलेला, प्रज्वलित अग्नि, सूर्यादि ग्रह, आश्विन्यादिक नक्षत्रें, ध्रुवादि तारे, चंद्रमंडळ इत्यादि जो मनुष्य स्वप्नांतठायीं पाहतो त्यास सर्व सिद्धि होईल.

स्वप्नामध्यें मद्यपिणें, आंतडीं व मांस यांचें भक्षण, किडे, विष्ठा, रक्त हीं आंगास लेपन केलेलीं, दहीं भात खाणें आणि पांढरे गंध व रत्नाचे अलंकार इत्यादि घातलेले असें जो मनुष्य पाहील तो धन्य होईल.

देव, ब्राम्हण, भारद्वाजादिक श्रेष्ठ पक्षी, कोंबडा, छत्र, कमलपुष्प, राजा व पांढरीं पुष्पें, पांढरें वस्त्र, व स्त्रियांनें जे उत्तम अलंकार तिहींकरून युक्त अशी स्त्री हीं स्वप्नामध्यें जो पाहील व बैल, पर्वत, औदुंबर, फळें आलेला वृक्ष यांवर चढलेला, आरसा, मांस, पुष्पें हीं मिळाली आणि पुष्कळ पाण्यांतपोहणें हीं जो मनुष्य स्वप्नामध्यें पाहील त्याला द्रव्य मिळेल व कांहीं रोग असल्यास तो दूर होईल.

आतां स्वप्नाचें साधारण वाईट फल सांगतों.

यज्ञस्तंभ, पळस, वारूळ, कडूनिंब इतक्यांवर चढणें; कापूस, लोखंड, पेंड, तेल, यांची प्राप्ति नाशकारक.

क्रीडा करणें, तांबडें वस्त्र धारण करणें, नदी अडवून आणणें, शिजलेलें मांस खाणें हीं सर्व नाशकारक जाणावीं.

दोन प्रकारचें जें स्वप्न सांगितलें त्याच्या पडण्याचे वेळापरत्वें फळाचे भेद सांगतों.

रात्रीच्या ठायीं पहिले प्रहरीं स्वप्न पडलें असतां एक वर्षानें फल, दुसरे प्रहरीं पडलें असतां आठ महिन्यांनीं, तिसरे प्रहरीं पडलें असतां तीन महिन्यांनीं, चवथे प्रहरीं पडलें असतां एक महिन्यानें, अरुणोदयीं पडलें असतां दहा दिवसांनीं, गाई सोडण्याची वेळ म्हणजे सूर्योदयीं पडलें असतां तत्काल याप्रमाणें शुभाशुभ जसें स्वप्न पडेल त्याप्रमाणें जाणावें.

बहुतकरून शुभस्वप्नें—जो स्वप्नाचेठायीं राजा, हत्ती, घोडा, सुवर्ण, बैल, गाई इत्यादिकांनें पाहील त्याचे कुटुंबाची वृद्धि होईल.

जो माड, बैल, हत्ती, शिवालय, पर्वताग्र, वृक्ष इत्यादिकांवर चढतो आणि विष्ठा अंगास लागलेली, रडणें व मरणें, आणि जी स्त्री प्राप्त न व्हावयाची तिशीं संग करणें, इतकीं स्वप्नाचेठायीं पाहील तो मनुष्य धन्य.

वटवृक्ष, फळें यांवर एकदम चढून तेथून जागा होतो त्यास द्रव्यलाभ लवकर होईल.

जो आपला उजवा हात पांढऱ्या सर्पानें गिळला असें पाहील त्यास हजारों

रुपयांचा लाभ होईल असें समजावें.

ज्यास सर्प व विंचू पाण्यांत चावले असें दृष्टीस पडेल त्याला जय व सर्व सिद्धि प्राप्त होईल

ज्यास देवालय, राजगृह, पर्वताग्र, यांवर चढणें व समुद्रामध्यें पोहणें अ सें दृष्टीस पडेल तो जरी दरिद्रकुळांतला असला तरी निश्चयेंकरून राजा होईल.

जो नर तळ्यामध्यें तूप व क्षीर हीं फाटल्याखेरीज कमलपत्रांत घेऊन भ क्षण करितो तो सार्वभौम राजा होईल.

जो नर स्वप्नामध्यें, मोर, कोंबडा, क्रौंचपक्षी यांतें पाहून जागृत होतो त्यास उत्तम कुळींची व मधुर बोलणारी कन्या भार्या मिळेल.

जो सांखळदंडांनीं बांधला व पुनः दोऱ्यांनीं दंड बांधले अशांतें आपणांस स्व. प्नामध्यें पाहील त्याला पुत्र व धन हीं लवकर प्राप्त होतील.

जो बसण्याची गादी व निजण्याचा बिछाना, पालखी, गाडी, शरीर, घर इत्या दिकांतें आग लागलेली पाहून जागा होईल त्याला लक्ष्मी सार्वकाल सन्मुख आहे.

जो स्वप्नामध्यें सूर्यमंडळ व चंद्र यांतें पाहील तो रोगी असल्यास बरा होई ल व निरोगी असल्यास धनप्राप्ति होईल.

जो स्वप्नामध्यें रक्त प्राशन करितो तो ब्राम्हण असल्यास विद्यावान् व तदी- तरजातीय असल्यास धनप्राप्ति होईल.

ज्यास स्वप्नामध्यें पांढरें वस्त्र व पांढरे वस्त्रेंकरून भूषित गंध धारण केलेल्या स्त्रीनें स्नान घातलें असें जो पाहील त्याला निश्चयें लक्ष्मी प्राप्त होईल. ज्यास खडावा, छत्री, स्वच्छ धारेची तरवार मिळाली असें पाहून जागृत होईल त्या ला उत्तमप्रकारचें अन्न मिळेल.

जो बैलाचे गाडींत एकटाच बसून जागा होतो त्यास लवकरच धनप्राप्ति होईल.

ज्यास दहीं मिळालें त्यास धनप्राप्ति, तूप मिळालें असतां यश, तूप भक्षण केलें असतां आरोग्य व दहीं भक्षण केलें असतां निश्चयेंकरून यश मिळेल.

ज्यास शहरामध्यें किंवा घरामध्यें अग्नीनें कोंडलें त्यास, घरामध्यें कोंडलें अस तां कांहीं गांवचें राज्य व शहरामध्यें कोंडलें असतां पृथ्वीचें राज्य मिळेल.

सर्व पांढऱ्या वस्तु स्वप्नामध्यें मिळाल्या किंवा पाहिल्या नर चांगल्या. परंतु त्यांत रास्वाडी, भात, नाक हीं वाईट फळें देणारी. व सर्व काळे पदार्थ वाईट; पण गाय, हत्ती, देव, ब्राम्हण हीं उत्तम फळें देणारीं आहेत.

स्वप्नामध्यें फेंसासकट दूध पितो त्यास सोमपान घडेल. व तो सर्व उत्तम भोग भोगील.

आतां शौनकऋषी वाईट फळ देणारीं स्वप्नें सांगतात.

स्वप्नांत गयीं सूर्य व चंद्र यांना निस्तेज पाहील व अश्विन्यादि नक्षत्रें पडतां हेत व ध्रुवादिक तारे यांचें पतन पाहील त्याला मरण किंवा शोक प्राप्त होईल.

जो स्वप्नाचे शेवटीं अशोक, कण्हेर, पळस, इत्यादि वृक्ष फुललेले पाहील त्याला शोक प्राप्त होईल.

जो नावेवर बसून पार जाईल त्याला प्रवास लवकर प्राप्त होईल; व येणेंही लवकर होईल.

ज्यास स्वप्नामध्यें तांबडें वस्त्र नेसलेल्या व आरक्त गंध लावलेल्या स्त्रीनें नाहूं घातलें तर मृत्यु लवकरच प्राप्त होईल.

ज्याचे शरीरास तेल, तूप, दहीं, दूध आदिकरून स्नेहन पदार्थांनीं मर्दन केलें असें पाहील त्याला व्याधि प्राप्त होईल.

ज्याचे स्वप्नांत केंस गळतात त्याचें धन जातें व दांत पडले तर पुत्रनाश होईल.

जो स्वप्नामध्यें गाढव, उंट, टोणगा यांचे रथावर एकटाच बसून जागा होतो त्याला मृत्यु लवकर येईल असें जाणावें.

जो स्वप्नामध्यें नाक, कान, हात, यांचा छेद; चिखलांत बुडणें; दांत, केंस यांचें पतन; शिजलेलें मांस खाणें; गाढव, उंट, टोणगा, यांवर बसणें, तैलाभ्यंग हीं मृत्युप्रद.

जो अरुंधती, ध्रुव, विष्णूचीं तीनही स्थानें, मातृमंडळ देवता यांतें पहील तो पूर्णशतायु जाणावा. पर देवता सांगितल्या त्या देहामध्यें आहेत. त्या पुढें सांगतो.

आपल्या मुखांत जी जिव्हा ती अरुंधती, नाकाचें अग्र तो ध्रुव, भ्रोगा व यांचा जो मध्यभाग तो मातृमंडळ, हीं स्वप्नांत पाहिलीं तर वरील फळ जाणावें.

ज्याचे कानांत बोटें घालून असतां आकाशाचा, गंगेचा शब्द झाला असें ऐकूं येत

नाहीं व चंद्रोदयीं चांदणें दिसत नाहीं त्याचें आयुष्य खपलें असें समजावें.

ज्यास स्त्रीचीं पावलें स्वप्नांत तुटकीं दिसतील तो ८ महिन्यांचेआंत मृत्यु पावेल.

दुष्टस्वप्ननिरसनार्थशांति.— दुष्ट स्वप्नांचे निरसनार्थ काळरात्र्यादिक देवतांचें पूजन करावें. रात्रिसूक्तांचा जप करावा. होम प्रयत्नेंकरून रात्रीचेगायींकुरापावनूप पायस यांच्या आहुतीनें उक्तविधि म्हणजे स्वशाखोक्तविधि करावा.

रात्रिसूक्ताच्या ऋचेंकरून प्रत्येक पायसाचें हवन करावें व स्वप्नाचीजीकाळरात्रिदेवता तिच्यानाममंत्रेंकरून अष्टोत्तरशतहोम करावा. नंतर स्विष्टकृत्होमसंपवून नंतर शांतीचा अभिषेक करावा. मग गुरु जो उपाध्याय त्यास शांतिफळप्राप्त्यर्थ दक्षिणा, वस्त्र व धेनू द्यावी.

जर कदाचित् दक्षणा देण्याचें व होम करण्याचें सामर्थ्य नसेल तर त्यांनीं सामर्थ्यनुसार सोनें तत्क्षणीं द्यावें व ब्राम्हणभोजन यथाशक्त्या चांगले शीलवान् वेद म्हणणारे यांस द्यावें. किंवा नानाप्रकारचीं पक्कान्नें, भोजनें व रत्नेंहीं ब्राम्हणांस द्यावीं. या विधीकरून जो शांति करील तो शंभर वर्षेंपर्यंत सुखेंकरून मृत्युलोकीं राहील.

इतिस्वप्नाध्यायसमाप्त.

निद्रारंभींसर्वविघ्ननिवारणार्थश्लोकपाठप्रा०

जलेरक्षतुवाराहः स्थलेरक्षतुवामनः ॥ अटव्यांनारसिंहश्च सर्वतःपातुकेशवः ॥ १ ॥ जलेरक्षतुनंदीशः स्थलेरक्षतुभैरवः ॥ अटव्यांवीरभद्रश्चसर्वतःपातुशंकरः ॥ २ ॥ कफल्लुकस्ययोभार्यादाहिनीमोहिनीसती ॥ तासांस्मरणमात्रेणचोरोभवतिनिष्फलः ॥ ३ ॥ अर्जुनःफाल्गुनोजिष्णुःकिरीटीश्वेतवाहनः ॥ बीभत्सुर्विजयीकृष्णःसव्यसाचीधनंजयः ॥ ४ ॥ दशनामेंजपतांओगीं ॥ विघ्नेंपळतीवारावाटीं ॥ विजयलक्ष्मीवैसेपाठीं ॥ दारिद्र्य दृष्टींदिसेना ॥ १ ॥ कफल्लुक, कफल्लुक, कफल्लुक म्हणून त्रिवार टाळी वाजवावी; नंतर आस्तिकाचें स्मरण करावें.

इतिउपयुक्तकथासंग्रहसमाप्त.